YALNIZ HAVYARLA YAŞANMAZ

MARIO SIMMEL

ALTIN KITAPLAR

ALTIN KİTAPLAR

Bu kitap Almanca aslından ve hiç kısaltılmadan dilimize çevrilmiştir.

J . MARİO SIMMEL

YALNIZ HAVYARLA YAŞANMAZ

(Es- muss nicht immer Kaviar sein)

Türkçesi: **Ahmet CEMAL**

Bu dizi Doğan Hızlan başkanlığında bir kural tarafından hazırlanmaktadır.

1. Baskı: Ağustos 1971

Altın Kitaplar Basımevi

GİRİŞ

1.

Thomas Lieven, siyah saçlı ve güzel vücutlu kıza: «Sevgili Kitty, biz Almanlar, iktisat mucizesini gerçekleştirebiliriz, ama salata yapmasını beceremeyiz», dedi.

«Haklısınız efendim», diye cevap verdi Kitty. Yakışıklı patronuna çılgınca âşık olduğundan, bu sözleri biraz nefesi kesilmiş bir halde söylemişti. Mutfakta, yanında durmakta olan Thomas Lieven'e bakan gözlerinden sevgi fışkırıyordu.

Thomas Lieven, dar röverli gece mavisi smokininin üstüne bir mutfak önlüğü bağlamıştı. Elinde bir peçete vardı. Peçetenin içinden resim gibi güzel iki salata göbeğinin narin yaprakları, görünmekteydi. Kitty, gözleri parlayarak, yarabbi ne adam, diye düşündü. Âşık olması biraz da, bu koskoca villanın sahibi olan patronunun, aslında Kitty'nin imparatorluğu olan mutfakta da herşeyden anlamasından ileri geliyordu.

Thomas Lieven: «İyi salata yapabilmek, artık kaybolmak üzere olan bir sanat», dedi. «Orta Almanya'da salata, fazla tatlı yapıldığından, tadı bozulmuş pastaya benzer. Güney Almanya'da adatavşanının yiyeceği gibi ekşidir. Kuzey Almanya'da ise ev kadınları salata yağı kullanırlar! Nasıl yapabilirler bunu anlamıyorum! O yağ kapı kilitlerini yağlamak için kullanılabilir ama salata için asla!»

Kitty, hâlâ kısık kısık nefes alarak: «Haklısınız efendim», dedi. Uzakta kilise çanları çalmaya başlamıştı. 11Nisan 1957 günü, saat 19 du.

11, Nisan 1957'nin aslında diğer günlerden farklı bir yanı yoktu. Ama Thomas Lieven için, durum başkaydı! Zira o, bugün çok hareketli ve sayısız kanunsuzluklarla dolu bir geçmişe ait bütün hesaplan kapatmak niyetindeydi. 11. Nisan 1957 günü, bir kaç gün önce 48 yaşını doldurmuş olan Thomas Lieven Düsseldorf'ta, Cecilien - Allee'nin en kibar yerinde kiralamış olduğu bir villada ikamet etmekteydi. «Rhein - Main» bankasında yüklü bir hesabı, ve kendisine 32.000 Marka malolan Alman yapısı lüks bir spor arabası vardı.

Thomas Lieven, yaşına göre çok ding kalmış bir adamdı. Uzun boylu, iri yapılı ve esmerdi. Zeki bakışlı, biraz melânkolik ifade taşıyan gözleri, ince dudakları vardı. Siyah ve kısa kesilmiş olan saçları, şakaklarında biraz kırlaşmıştı.

Thomas Lieven, evli değildi. Komşuları onu sessiz ve kibar bir insan olarak tanıyorlardı. Ona, tam manâsıyla namuslu bir Alman iş adamı gözüyle bakıyorlardı. Tabii bu arada hakkında pek az şey bildiklerine biraz üzüimedikleri, iddia edilemezdi...

Thomas Lieven: «Sevgili Kitty», dedi, «Güzel ve gençsiniz, hiç şüphesiz daha pek çok şey öğrenmek zorundasınız. Benden de birşey öğrenmek ister misiniz?»

«Büyük bir memnuniyetle», diye inledi Kitty. Bu sefer tamamen nefessiz kalmıştı.

«İyi. Öyleyse size bu salatanın nasıl leziz bir şekilde hazırlanabileceğini ifşa edeceğim. Şimdiye kadar ne yaptık.?»

«İki saat önce orta büyüklükte iki marulu ıslattık efendim. Sonra sört kısımları atıp, en ince yaprakları seçtik...»

«Peki, o yaprakları ne yaptık?» Thomas Lieven, sorgusuna devam ediyordu.

«Bir peçetenin içine koyduk. Sonra peçetenin dört köşesini birbirine düğümledik. Sonra efendim, siz peçeteyi çalkaladınız...»

«Salladım, sevgili Kitty, son damla suyu dahi içinde bırakmamak için salladım. Yaprakların tamamen kuru olması, son derece büyük önem taşır. Ama şimdi dikkatimizi, salata sosunun hazırlanmasına verelim. Lütfen bana bir cam kapla bir salata servisi verin!»

Kitty tesadüfen patronunun uzun ve zarif parmaklarına dokununca, bütün vücudundan bir ürpertinin geçtiğini hissetti.

Karanlıkta çalışanlar, savaştan sonra da Thomas Lieven'in yakasını bırakmadılar. Ama o da kendisine acı verenlerden öc almasını bildi. işgal devrinin yerden bitme zenginlerinden;, para kuru reformunun sırtından geçinen sırtlanlardan ve iktisat mucizesinin yarattığı yeni zenginlerden öcünü aldı.

Thomas Lieven için demir perde diye birşey yoktu. O hem doğuda hem de batıda geziniyor ve işine bakıyordu. Bütün makamlar, önünde titriyordu.

Bonn'daki parlâmenterİerin birçoğu, bugün de titrerler. Zira Thomas Lieven henüz hayattadır ve kumarhaneler, inşaat işleri ve yeni Alman ordusunun görevleri konusunda pek çok şeyler bilmektedir... Tabii asıl adı Thomas Lieven değildir.

Bu şartlar altında adım ve adresini değiştirmemizin hoş görüleceğini umarız. Ama bir zamanlar sakin bir hayat yaşayan bu vatandaşın hikâyesi bu gün de en büyük ihtirası yemek pişirmek olan, hiç iste'meden asrımızın en büyük maceraperestleri arasına katılan bu adamın hikâyesi, tamamen gerçektir.

Bu hikâyeyi anlatmaya 11 Nisan 1957 akşamından, Thomas Lieven'in marul salatasının yapılmasına ilişkin dersler verdiği o tarihi andan başlıyoruz.

Şimdi gene villasının mutfağına dönelim!

Thomas Lieven: «Salata asla madenle temas etmemeli», dedi.

Kitty, hipnotize olmuşçasına patronunun incecik ellerine bakıyor ve içindeki ürpertinin gittikçe arttığını hissediyordu.

Thomas Lieven: «Sosa bir bıçak ucu biber, bir bıçak ucu tuz, bir çay kaşığı çok sert hardal konur», dedi. «Sert bir yumurta, küçük parçalar halinde kesilerek hazırlanır. Ayrıca çok miktarda maydanoz, bol sarımsak, dört çorba kaşığı orijinal İtalyan salata yağı. Kitty, lütfen yağı verirmisiniz!»

Yüzü kızaran Kitty, isteneni uzattı.

«Dediğim gibi? Bundan dört kaşık konur. Ayrıca çeyrek litre krema ilâve edilir. Krema, zevke göre ekşi, ya da tatlı hazırlanabilir. Ben ekşiyi tercih ederim... »

Tam bu sırada mutfağın kapısı açıldı ve içeriye dev gibi bir adam girdi. Üzerinde siyah üzerine gri fitilli pantalon, mavi-beyaz çizgili bir ceket, beyaz gömlek ve beyaz papyon kravat vardı. Kafatasını fırça gibi saçlar süslüyordu. Eğer başı kel olsaydı, Yul Brynner'ın oldukça büyütülmüş bir nüshası sayılabilirdi.

«Ne var, Bastian?» diye sordu Thomas Lieven.

Adam, Fransız aksanına kaçan bir sesle cevap verdi: «Direktör Schallenberg geldiler efendim.»

Thomas: «Dakikası dakikasına zamanında geldi», dedi. «Kendisiyle iyi bir işbirliği yapabileceğiz demektir.»

Önündeki önlüğü çıkardı. «Yemek, on dakikaya kadar yenecek. Bastian servisi yapacak. Siz gidebilirsiniz yavrum.»

Thomas Lieven, duvarları siyah fayanslarla kaplı banyoda ellerini yıkarken, Bastian son bir defa smokinini fırçalıyordu.

Thomas Lieven: «Nasıl bir adam bu direktör?» diye sordu.

«Bütün benzerleri gibi», diye cevap verdi Bastian. «Şişman ve sağlam yapılı. Boğa gibi ensesi, top gibi göbeği var.»

«Söylediklerinden pek antipatik olmadığı anlaşılıyor!»

«Yüzünde de iki kılıç yarası var.»

«Öyleyse söylediğimi geri alıyorum.» Thomas, smokininin ceketini giydi. Bu arada birşey dikkatini çekti. Yüzünü buruşturarak: «Gene konyak almışsın, Bastian!» dedi.

«Sadece bir yudum. Biraz heyecanlıydım da!»

«Vazgeç bu alışkanlıktan! Bir aksilik okusa, seni ayık görmeyi tercih ederim. Sarhoş kafayla sayın direktörü pataklayamazsm.»

«O şişko ile Delirium tremens halinde, olsam «dahi başa çıkarım!»

«Sus! Zil işaretlerini ezberledin mi?»

Menü. 11. Nisan 1957

Lady - Curzon Çorbası

Kırmızıbiberli tavuk. «Clara» marul salatası. Pilâv.

Şarap köpüğü soslu elma. Peynirli tost.

Bu akşam yemeği, 717.850 İsviçre Frangı kazandırdı.

Çorba: *Lady Curzon, İngiltere Kral Naibi Lord Curzon'un karısıydı. Kocası siyasi eserler yazarken, o yemek tariflerine merak sarmıştı. Lady Curzon, kaplumbağa çorbası için hayvanın Ön ayaklarını tavsiye eder. Ön ayaklarda kaplumbağanın etinin en lezzetli kısımları bulunmaktadır. Baharat olarak ise şunlar kullanılır: tarhun otu, kekik, zencefil, hint cevizi, karanfil ve curry (hintlilerin yaptıkları bir baharat harmanı), içine biraz tatlı şarap konulması gereken, çorbada, kaplumbağa yumurtaları, barsaktan yapılan sucuklar da bulunmalıdır. Bunu hazırlamak güç gelirse, hazır kaplumbağa çorbası da satın alınabilir. Fakat servis yapılmazdan önce biraz tatlı şarapla, bir fincan krema koymak şarttır.*

***Kırmızıbiberli tavuk**: Tavuk bilindiği şekilde tereyağda kızartılır, fakat rengin fazla koyulaşmamasına dikkat edilmelidir. Daha sonra tavuk, büyüklüğüne göre dörde, ya da altıya bölünür ve sıcak olarak saklanır. Çok ince kıyılmış soğanla, bir çay kaşığı kırmızıbiber, yağda kızartılır, biraz su ya da et suyu ile haşlanır, bol miktarda acı krema, biraz mısır unu ile çarpıldıktan sonra, buna konur. Biraz tuz ve kırmızıbiber de ilâve edilir. Kırmızı rengi kuvvetlendirmek için, sosa biraz domates salçası katılır. Ancak salçanın tadı, hissedilmemelidir. Tavuk parçaları sosa yatırılır ve birkaç dakika dinlenmeye bırakılır.*

***Pilâv**: Pilâv ekseriya hamurlaşır ve taneler birbirine yapışır. Oysa pilâvı tane tane yapmak, çok kolaydır: Pirinç iyice yıkandıktan sonra, istenilen ölçüde suda 10 - 15- dakika kaynatılır. Daha sonra bir süzgece konarak soğuk suda çalkalanır. İşin bütün sırrı, buradadır. Zira soğuk su sayesinde yapışkan pirinç unu, süzgeçten gider. Daha sonra, pirinç, aynı süzgecin içinde, kaynar suyun yalnızca buharında, ısıtılır. Ancak pirinç, servis kabına konduktan sonradır ki, biraz tereyağ, tuz, ya da zevke göre Curry,, kırmızıbiber ya da safran ekilir ve ilâve edilir.*

***Şarap köpüğü soslu elma**: Aynı büyüklükte, yumuşak elmaların, kabukları soyulur. Vanilyalı şeker gurubunda biraz dinlendirilir ve emmeye bırakılır. Ancak elmaların şurupta biraz dinlendirilir ve emmeye bırakılır. Ancak elmaların şurupta dağılacak kadar kalmamasına dikkat edilmelidir. Elmalar sostan çıkarılır. Bir süzgeçte kurumaya bırakılır. Bu arada bademler soyulur, şeritler halinde kesilip bir tenekenin üstüne konur ve sıcak ocağın üstünde kızartılır. Elmalara likör, rum ya da konyak içirilir. Elmaların üstüne bademler saplanır. Bunlar bir tepsiye dizilir ve şarap köpüğü sosu ile birlikte servis yapılır. Şarap köpüğü sosu: İki yumurta sarısı, 100 gram şekerle köpük- leninceye kadar çarpılır. 20 gram mısır ya da nişasta unu yarım fincan su ile iyice karıştırılır. Buna çeyrek litre beyaz şarap karıştırılır. Tümü, köpüklü yumurta sarısı ile birlikte küçük bir alevin üstünde karıştırılarak iyice koyulaştırılır. İki yumurtanın akı, iyice sertleşinceye kadar çarpılır, rum, konyak v.s. ile tadlandırılarak asıl sosa ilâve edilir.*

Peynirli tost*: Beyaz ekmek dilimlerinin ortalarına iyice tereyağ sürülür. Bunun üstüne bir parça peynir konur; yalnızca Emmental, ya da Edamer peynirleri bu konuda elverişlidir. Ekmekler, altm sarısı renk alıncaya kadar fırında beş dakika pişirilir. Çok sıcak servis yapılır.*

«Evet.»

«Tekrarla.»

«Bir kere çalarsa: yemek getireceğim. İki kere çalarsa, fotokopileri getireceğim. Üç kere çalarsa, kum torbası ile geleceğim.»

Thomas Lieven, tırnaklarım törpüleyerek: «Eğer bu işaretleri birbirine karıştırmazsan, sana çok müteşekkir kalırım», dedi.

2.

Direktör Schallenberg: «Çorba, nefis», dedi. Sonra arkasına yaslandı ve damasko peçeteyi dudaklarına dokundurdu.

Thomas: «Lady Curzon», diyerek, masanın altındaki zilin düğmesine bir kere bastı.

«Lady ne dediniz?»

«Curzon; çorbanın adıdır. Kaplumbağa, Sheryy ve krema ile yapılır.»

«Anladım.»

Birden masanın üstünde duran, mumların alevleri titredi. Bastian, hiç ses çıkarmadan odaya girmiş, kırmızıbiberli tavuğun servisini yapmaca başlamıştı.

Alevlerin titremesi bitmişti. Sıcak ve sarı ışıkları koyu mavi halıya, geniş eski flâman masasına, kenarları kumaş kaplı rahat tahta koltuklara ve flâman büfesine dökülüyordu.

Tavuk, direktör Schallenberg'in tekrar hayırlığını belirtmesine vesile telşkil etti. «Leziz, gerçekten leziz. Beni davet ettiğiniz için çok naziksiniz, Bay Lieven! Oysa benimle sadece bir iş konusunda, görüşecektiniz... »

«İyi bir yemeğin başında herşey daha iyi konuşulur, sayın direktör. Pilâv da almaz mısınız? Önünüzde duruyor.»

«Teşekkür ederim. Artık benimle nasıl bir iş hakkında konuşmak istediğinizi söylemeyecek misiniz, Bay Lieven?»

«Biraz daha salata alır mısınız?»

«Hayır, teşekkür ederim. Artık söyleseniz!»

«Peki, öyleyse», dedi Thomas. «Büyük bir kâğıt fabrikanız var, Bay direktör.»

«Evet, büyüktür. İki yüz kişi çalışır. Hepsini yıkıntıların arasında yeniden kurdum.»

«İftihar edilecek bir eser. Şerefinize...» Thomas Lieven, kadehini kaldırdı.

«Sayın direktör, yanılmıyorsam siz, aynı zamanda çok üstün kalite banknot kâğıdı da yapıyorsunuz.»

«Evet.»

«Bu kâğıdı alan müşterileriniz arasında, şimdi yeni hisse senetlerini piyasaya çıkarmakta olan «Alman Çelik Birliği İşletmeleri (Deutsche Stahl - union - Werke) de var!»

«Haklısınız. DESU işletmelerinin yeni hisse senetleri de bu kâğıda basılıyor. İnanır mısınız, devamlı kontrollerden artık bıktım! Ama bunları

yapmak mecburiyetindeyim, aksi takdirde adamlarım, bir kaç hisse senedini de kendileri için basmayı akıl edebilirler, değil mi? Hah, hah, hah!»

«Hahahah. Sayın direktör, size bu kâğıtlardan elli büyük rulo ısmarlamak istiyorum.»

«Ne istiyorum dediniz?»

«Elli büyük rulo ısmarlamak istiyorum. Herhalde firmanın» şefi olarak kontrollerden sıyrılmak, sizin için kolaydır!»

«Ama ne yapacaksınız bu ruloları?»

«Tabii ki DESU hisse senetleri basacağım. Başka ne için isteyebilirim ki?»

Direktör Schallenbörg peçetesini katladı, yazık oldu gibilerden henüz yarısı dolu olan tabağına baktı ve: «Korkarım artık gitmem lâzım», dedi.

«Katiyyen olmaz. Daha şarap köpüğü soslu elma ve peynirli tost var.»

Direktör ayağa kalktı. «Buraya geldiğimi unutacağım.»

Thomas, tabağına biraz pilâv alırken: «Korkarım hiçbir zaman unutamayacaksınız,» dedi. «Fakat neden ayakta duruyorsunuz, sayın Bay savunma ekonomisi başkanı? Oturun lütfen!»

Schallenbörg'in yüzü pancar rengi olmuştu. Kısık bir sesle: «Ne dediniz?» diye sordu.

«Oturun lütfen. Tavuğunuz soğuyacak.»

«Savunma ekonomisi başkanı mı dediniz?»

«Dedim. Zira göreviniz buydu. Her ne kadar bu titrinizi 1945 yılında unutmuş olsanız da. Zaten artık hatırlamaya ne lüzum vardı? Kendinize yeni vesikalar ve yeni bir isim düzenlemiştiniz. Savunma ekonomisi başkanı iken, adınız Mack'tı.»

«Siz aklınızı kaçırmışsınız!»

«Hiç de değil. Warthegau'da savunma ekonomisi başkanıydınız. Hâlâ Polonya Hükümetinin elindeki bir savaş suçluları listesinde adınız var. Tabii Mack olarak?»

Direktör Schallenberg, mecalsiz bir halde koltuğuna çöktü, peçetesi ile alnım sildi ve zayıf bir sesle: «Oturup neden sizi dinlediğimi anlıyamıyorum», dedi.

Thçmas Lieven içini çekti. «Bakın, dostum, ben de çok hareketli bir geçmişe sahibim. Bu geçmişi tamamen gömmek istiyorum. Bunun için de sizin yaptığınız kâğıda ihtiyacım var. Taklit etmek, çok zaman alır. Hem de güvenilir baskı ustası bulmak... Kendinizi iyi hissetmiyor musunuz? Bir yudum şampanya alın, iyi gelir... Savaştan sonra bütün gizli dosyalar, elimin altındaydı. Siz de o sıralarda Miesbach'ta saklanmıştınız... »

«Yalan!»

«Pardon, Rosenheim'da demek istemiştim.»

Bu sefer direktör Schallenberg, yalnızca bitkin bir ifadeyle elini kaldırmakla yetindi.

«Orada saklandığınızı biliyordum. O zamanki mevkiimden dolayı, her an sizi tevkif ettirebilirdim. Ama kendi kendime: tevkif ettirmekle eline ne geçecek? diye; düşündüm. Hapse tıkacaklar, sonra ilgililere teslim edecekler. Sonra...?» Thomas, iştahla bir tavuk budunu yiyordu. «Kendi kendime, eğer rahat bırakırsan, dedim, bu muhterem zat, birkaç yıl sonra gene suyun yüzüne çıkmayı başaracaktır. Bunun gibiler batmaz, hep suyun yüzeyinde kalır...»

«Rezalet!» diye bir ses geldi direktörden.

«...ve sonra da senin çok işine yarayabilir. O zaman böyle düşünüp böyle hareket ettim. Gördünüz mü ne iyi etmişim!»

Schallenberg, bütün gücünü toplayarak ayağa kalktı. «Şimdi hemen polise gidecek ve sizi ihbar edeceğim.»

«Yanınızda telefon var.» Thomas, masanın altındaki zile iki kere bastı.

Bastian içeri girince mumların alevleri gene titredi. Adamın elindeki gümüş tepside: muhtelif fotokopiler duruyordu.

«Lütfen buyrun», dedi Thomas. «Fotokopiler arasında sayın direktörün üniformalı resmi, 1941 - 44 arasında verilmiş çeşitli emirleri ve hazine müdürünün nazi kıtaları için sayın direktör tarafından yapılan yüzbin marklık bağışın kabulüne dair makbuzu bulunmaktadır.»

Direktör Schallenberg, tekrar yerine oturdu.

«Götürebilirsiniz, Bastian. Sayın direktörün işi bitti.»

«Peki, efendim.»

Bastian çıktıktan sonra Thomas: « Ayrıca bu işe siz de elli bin kârla katılmış olacaksınız», dedi. «Yetmez mi?»

«Böyle bir şantaja boyun eğemelm!»

«Son seçim kampanyasına da yüksek meblâğlarla katılmamış mıydınız, sayın direktör? Bu gibi işlerle ilgilenen ajansın adı neydi acaba, hatırlıyor musunuz?»

«Siz iyice çıldırmışsınız! Demek sahte hisse senetleri basmak istiyorsunuz? Hapse gireceksiniz! Tabii ben de beraber! İstediğiniz kâğıtları verdiğim takdirde mahvoldum demektir.»

«Ben hapse falan girmeyeceğim. Siz ise, asıl kâğıtları vermediğiniz takdirde mahvolacaksınız, sayın direktör!» Thomas, zile bir kere bastı. «Şimdi bakın elmalar ne kadar hoşunuza gidecek!»

«Sizin gibi bir şantajcının evinde ağzıma bir lokma dahi koymam!»

«Kâğıtları ne zaman alabilirim acaba?»

Schallenberg, öfkesinden kendinden geçmiş bir halde: «Hiç bir zaman!» diye bağırdı. «Benden bir tek rulo bile alamayacaksınız!»

3.

Vakit, geceyarısına yaklaşıyordu. Thomas Lieven, uşağı Bastian ile birlikte büyült kütüphanesinde, yanan şöminenin karşısında oturuyordu. Yarı karanlıkta kitapların kırmızı, yaldızlı, mayi, beyaz, sarı ve yeşil sırtları parlıyordu. Pikapta kısık tonda Rachmaninoff'un iki numaralı piyano konçertosu çalıyordu.

Thomas Lieven, üstündeki şahane smokini henüz çıkartmamıştı. Bastian, gömleğinin yakasını açmış, ayaklarını da bir iskemlenin üstüne koymuştu. Ama bunu yapmazdan Önce, yan gözle efendisine bakarak, iskemlenin üstüne bir kâğıt sermişti.

Thomas Lieven: «Direktör Schallenberg, kâğıdı bir haftaya kadar verecek», dedi. «Arkadaşlarının baskı için ne kadar zamana ihtiyaçları var?»

«Aşağı yukarı on gün», diye cevap verdi Bastian. Sonra içi konyak dolu bombeli kadehi dudaklarına götürdü.

«Öyleyse bir Mayısta -güzel bir gün, işçilerin günü- Ziirih'e gideceğim.» Thomas, Bastian'a bir hisse senedi ile bir liste uzattı.

«Bu, baskı için bir örnek. Bunlar da senetlerin üzerine basılacak numaralar.»

Bastian hayranlıkla: «Niyetinin ne olduğunu bilsem», diye homurdandı.

Bastian, ancak efendisiyle tamamen yalnız kaldığı zaman «sen» diye hitap ederdi, zira Thomas'ı on yediYyıldır tanıyordu ve her zaman uşaklık yapmış değildi.

Bastian, Marsilyalı bir kadın gangster şefinin karargâhında tanıştıkları günden itibaren Thomas'a bağlanmıştı. Ayrıca Thomas’la birlikte bazı tehlikeli maceralar da yaşamışlardı. Böyle şeyler, insanları birbirine bağlar.

«Plânının ne olduğunu bana söylemeyecek misin, Tommy?»

«Aslında son derece güzel ve meşru bir iş yapmayı tasarlıyorum, sevgili Bastian. Güven satın alacağım, başka birşey değil. Hiçkimse -tahtaya vuralım- bunun bir hile olduğunun farkına varmayacak. Herkes kâr edecek. Herkes memnun olacak.»

Thomas, kurduğu hayallerin etkisiyle gülümseyerek cebinden altın bir çalar cep saati çıkarıp baktı. Saat, babasına aitti. Thomas, hayatı boyunca, bütün tehlikeli maceralarında bu yassı ve kapağı yaylı saati, yanında taşımıştı. Bu saati saklamayı, korumayı, ya da tekrar eline geçirmeyi daima başarmıştı. Kapağı açan düğmeye bastı. Minicik bir gongun sesi, saati bildirdi.

Bastian dertli dertli: «Doğrusu bu işi kafam almıyor», dedi. «Benim bildiğim hisse senedi, büyük bir şirkete aittir. Muaccel kuponlar kargılığında belirli zamanlarda işletmenin elde ettiği kârın bir kısmı niteliğinde olan temettüler alınır.»

«Evet dostum, sonra?»

«Sen, bastıracağın sahte senetlerin kuponlarını dünyada hiçbir bankaya ibraz edemezsin! Sahte senetlerin üzerindeki numaralar, herhangi bir kimsenin elinde bulunan hakiki senedin üstünde de vardır. Bu oyunu hemen anlarlar.»

Thomas ayağa kalktı. «Tabii ki hiç bir zaman kupon ibraz etmeyeceğim.»

«Öyleyse bunun püf noktası nerede?»

Thomas: «Bırak da bu sürpriz olsun!» diyerek duvara gömülü kasaya yürüdü. Şifreli kilidi açtı. Kalın çelik kapı, kenara kaydı. Kasada nakit para, ortası kurşun birkaç altın külçesi ve: içinde montürlü ya da montürsüz

kıymetli taşlar bulunan üç kutu vardı. Bunların önünde de küçük bir pasaport yığını göze çarpıyordu.

Thomas dalgın bir ifadeyle: «İhtiyaten İsviçre'ye başka isim altında gideceğim», dedi. «Bakalım Alman pasaportlarından elimizde ne var?» Gülerek isimleri okudu: «Tanrım, ne kadar çok hatıram var bunlarla!

Jakob Hauser... Peter Scheuner... Baron Ludwig von Trendelenburg... Wilfried Ott...»

Bastian: «Trendelenburg adı altında Rio'ya Cadillac göndermiştin», dedi. «Baronu ben olsam biraz daha dinlendiririm. Keza Hauser'i de; zira onu Fransa'da hâlâ arıyorlar...»

***

Esham ve tahvilât kısmının müdürü, elinde tuttuğu ve üstünde çok sade bir yazıyla «Wilfried Ott, Endüstrici, Düsseldorf» yazılı karttan bakışlarım ayırarak «Buyrun, oturun Bay Ott», dedi. «Size nasıl bir hizmette bulunabiliriz acaba?» Müdürün adı Jules Vermont'tu. Bürosu, Zürih'deki «İsviçre Merkez Bankası» nın birinci katındaydı.

Kendisini Wilfried Ott diye tamtam Thomas Lieven: «Fransız mısınız mösyö?» diye sordu.

«Anne tarafından.»

«Öyleyse Fransızca konuşalım.» Thomas, ya da Wilfried, bu lisanı ana dili gibi biliyordu. Jules Vermont'un yüzü aydınlanmıştı.

«Bankanızda numaralı bir depo açtırabilir miyim?»

«Tabii mösyö.»

«Alman Çelik Birliğinin yeni hisse senetlerinden bir miktar aldım. Bunları İsviçre'de bırakmak istiyorum. Ama dediğim gibi bir numara altında, adımı kullanmak istemiyorum...»

«Anlıyorum. Şu Alman vergileri, değil mi?» Vermont göz kırptı. Yabancıların menkul kıymetler depo etmeleri, Vermont için yeni bir olay değildi. 1957 yılında İsviçre'de yabancılara ait yaklaşık olarak 150 milyar frank depo edilmiş vaziyetteydi.

«Ha, az kalsın unutuyordum», dedi Thomas Lieven. «1958 ve 1959 yıllarına ait kuponları kestirin: Ne zaman tekrar Zürihe geleceğim belli: olmadığı için, bu kuponları yanıma alacak ve zamanı gelince bedelini tahsil edeceğim. Böylece sizin ipinizi de kolaylaştırmış olurum.» Kendi kendine düşündü: Böylece ben de hapse girmekten kurtulmuş olurum...

Biraz sonra bütün işler bitirilmişti. Thomas Lieven'in, cebinde, «İsviçre Merkez Bankası» tarafından verilmiş olan ve Düsseldorf'lu endüstrici Bay Wilfried Ott'un DESU'ya ait bir milyon Mark nominal değerinde yeni hisse senedi depo ettiğini tevsik eden belge bulunuyordu.

Thomas, Zürih'te dahi dikkatleri üzerine: çeken spor arabasına atlayarak, kaldığı otel olan «Baur au Lac» a döndü. Buranın bütün müstahdemi tarafından seviliyordu. Bütün dünyada kaldığı otelie- rin personeli tarafından sevilirdi. Bu, neşeli görünüşünden, demokratik eğiliminden ve dağıttığı bahşişlerden ileri geliyordu.

Thomas, asansöre binerek dairesinle çıktı. Önce banyoya giderek, 1953 ve 1959 yıllarına ait kesilmiş kuponları, sonradan başına dert açmasınlar diye tuvalete atıp sifonu çekti. Salonun Önünde bir balkon vardı. Thomas renkli bir güneş şemsiyesinin altına oturarak memnun bir ifadeyle Zürih gölünün pırıl pırıl suları üstünde yüzmekte olan küçük teknelere baktı ve bir süre düşündü. Sonra altın bir kurşun kalemle, otelin mektup kâğıdı üzerine şu ilâna yazdı:

ALMAN ENDÜSTRİCİ

Yüksek faiz karşılığında ve birinci derecede teminatla İsviçre'de iki yıllık bir ortaklık aramaktadır. Sadece banka adı zikredilen ciddi teklifler gözönünde tutulacaktır.

Bu ilân iki gün sonra «Neue Zürcher Zeitung»un reklâm sayfasının iyice görünen bir yerinde yayınlandı. Ayrıca cevaplar için bir de şifre verilmişti.

Üç gün içinde gösterileln şifreye 46 mektup geldi.

Çok güzel bir havada balkonunda oturan Thomas, büyük bir ciddiyetle teklifleri inceliyordu.

17 mektup, para yerine mallarını ortaya koyan emlâk büroları, antikacılar, mücevheratçılar ve otomobil satıcılarından gelmişti. 10 mektup, parası bulunmayan, buna karşılık paralı kimselerle münasebet kurmak hususunda aracılık teklif edeni şahıslardan gelmişti. Bir kısmı resimli, bir kısmı resimsiz 11 mektup, parası bulunmayan, buna karşılık zarif ya da gayrizarif biçimde kendilerini teklif eden hanımlardan geliyordu.

Ve nihayet 8 mektup, para teklif eden şahıslara aitti.

Thomas Lieven, birinci gruba giren 38 mektubu küçük parçalar halinde yırttı. Geri kalan tekliflerden ikisi, birbirleriyle tamamen tezat halinde oluşları nedeniyle, Thomas Lieven'in ilgisini çekmişti. Mektuplardan biri, pek iyi olmayan bir makinede pek iyi olmayan bir kâğıda, gene pek iyi olmayan bir Almanca ile yazılmıştı.

Gönderen, «...faiz karşılığında 1.000.000 İsviçre Frangına kadar» para teklif ediyordu, imza yerine: «Pierre Muerrli, emlâk komisyoncusu» yazılmıştı.

İkinci mektup, zarif bir el yazısı ile kaleme alınmıştı. Sarımtrak renkte ve en üstün kalitedeki mektup kâğıdının üst kısmının ortasında, üstünde beş tırtık bulunan yaldız bir taç resmedilmişti.

Metin şu şekildeydi:

Montenac Şatosu, 8, Mayıs 1957

Sayın Bay!

Neue Zürcher Zeitung'daki ilânınızla ilgili olarak -önce telefon ettikten sonra- beni ziyaret etmenizi rica ederim.

H. de Couville

Thomas, birbirinin tam zıddı olan iki mektubu düşünceli bir ifadeyle masaya bıraktı. Düşünceli düşünceli onları süzdü. Gene düşünceli bir ifadeyle yeleğinin cebinden saatini çıkarıp kapağını açtı. Gong seslerini saydı; bir, iki, üç... ve sonra iki vuruş daha: saat üç buçuktu.

Thomas, Pierre Muerrli, her ne kadar cimri ise de, muhakkak çok zengin bir adamdır, diye düşündü. Zira kötü kâğıda kötü makine ile yazı yazmıştı.

Buna karşılık bu H. de Couville gerçi el yazısıyla, fakat en iyi kâğıda yazıyordu. Acaba bir kont, ya da bir baron muydu?

Görelim bakalım...

Montenac şatosu, Zürich dağının güney tarafındaki eteklerinde muazzam bir parkın içindeydi Çakıl taşı döşenmiş geniş bir yol, pancurları yeşü, kendisi ise sarı renkte bir saraya doğru uzanıyordu. Thomas, arabasını muazzam bir kapının önünde durdurdu.

Birdenbire önünde gayet kendini beğenmiş bir uşak belirdi: «Mösyö Ott? Lütfen beni takip edin.» Uşak onu binaya soktu, birbirinden muhteşem döşenmiş birkaç odadan geçirdikten sonra gene muhteşem bir şekilde tanzim edilmiş bir çalışma odasına getirdi.

Zarif bir çalışma masasının arkasında oturmakta olan 28 yaşlarında, zarif ve şık bir genç kadın, ayağa kalktı. Kestane rengi saçları, yumuşak dalgalar halinde omuzlarına kadar dökülüyordu. İri dudakları, açık pembe renkte ve pırıl pınldı. Gözleri hafif çekikçe, elmacık kemikleri çıkıntılıydı. Kadının uzun, ipek gibi kirpikleri, kadife gibi, adeta altın renginde bir teni vardı.

Thomas içinde bir sızı hisseder gibi oldu. Çekik gözlü ve elmacık kemikleri çıkıntılı olan kadınlar, hayatında pek çok fırtınalar koparmışlardı. Bu tipler ilk karşılaşmada her zaman aynı şekilde hareket ederler, diye düşündü. Soğuk. Kibirli. Ama daha yakından tanışınca, o zaman durmak mümkün olamazdı!

Genç kadın ciddi bakışlarla karşısındaki adamı süzdü. «İyi günler, Bay Ott. Telefonlaşmıştık. Lütfen oturun.»

Kendisi de oturarak ayak ayaküstüne attı. Elbisesi biraz yukarı kaydı. Üstelik uzun ve güzel bacakları da var, diye düşündü Thomas.

«Bay Ott, bir ortaklık arıyorsunuz. Birinci derecede teminattan bahsediyorsunuz. Bu teminatların ve işin ne olduğunu öğrenebilir miyim?»

Thomas, şimdi biraz ileri gitti, diye düşündü. Sonra soğuk bir ifadeyle: «Bununla sizin canınızı sıkmama lüzum yok zannederim. Lütfen Bay de Couville'e geldiğimi bildirin. Mektubu kendisi yazmıştı.»

«Mektubu ben yazdım. Adım, Helene de Couville'dir. Amcamın bütün para işlerine ben bakarım.»

Kadın bu izahatı, Thomas'a oranla çok daha soğuk bir ifadeyle vermişti. «Evet, Bay Ott, birinci derece teminatla neyi kastediyorsunuz?»

Tlıomas gülümseyerek başım eğdi. «DESU tesislerinin yeni hisse senetleri. İsviçre Merkez Bankasında depo edilmiştir. Nominal değeri bir milyondur. Eski hisse senetlerinin borsa kuru ikiyüz onyedidir... »

«Ne kadar faiz teklif ediyorsunuz?»

«Yüzde sekiz.»

«İstediğiniz meblağ ne kadar?»

Thomas, Tanrım, ne kadar soğuk bakışlı gözler, diye düşünerek cevap verdi: «Yediyüzellibin İsviçre Frangı.»

«Efendim?»

Thomas hayretle Helene de Couville'in birden sinirlendiğini gördü. Kadının dilinin ucu, pembe dudaklarında gezinmişti. Göz kapakları hafifçe titriyordu. «Bu... bu biraz yüksek bir meblâğ değil mi, Bay Ott?»

«Neden? Senetlerin borsadaki kıymeti karşısında?»

«Tabii... evet... fakat...» Kadın ayağa kalktı. «Özür dilerim, fakat bu durumda zannedersem amcamı çağırmam lâzım. Bana lütfen bir saniye

müsaade edin.»

Thomas ayağa kalktı. Kadın ortadan kayboldu. Thomas tekrar yerine oturduktan sonra, saatinin kendisine verdiği bilgiye göre sekiz dakika bekledi. Kanun dışı ve yıllarca süren bir yaşantının kendisine kazandırmış olduğu altıncı hissi, bu işte sakat bir taraf olduğunu söylüyordu. Ama neredeydi bu sakatlık?

Kapı açıldı ve Helene geri geldi. Onunla birlikte iri yapılı, güneş yanığı tenli, kısa kesilmiş kır saçlı bir adam belirdi. Helene, adamı takdim etti: «Amcam baron Jacques de Couville.»

Thomas'la baron el sıkıştılar. Thomas, içinde gittikçe büyüyen şüphe ile birlikte düşünüyordu: Kovboy gibi koca koca elleri var. Hele çenesi, sanki durmadan sakız çiğnermiş gibi hareket ediyor. Üstelik aksanı... Eğer bu da gerçek bir Fransızsa, ben de ateş yutmaya hazırım!

Şimdi işi kısa kesmek hususunda kesin olarak kararlıydı: «Zannederim güzel yeğeninizi korkuttum, baron. İsterseniz bu meseleyi unutalım. Sizi tanımak, benim için büyük bir şeref oldu.»

«Bir dakika, mösyö Ott, bu kadar aceleci olmayın. Önce bir oturalım.» Baron da sinirliydi. Zili çaldı. «Sakin sakin meseleyi gözden geçirelim. Bu arada bir kaç kadeh, fena olmaz.»

Kibirli uşak içkileri getirdiğinde Thomas viskinin Scotch değil, fakat Bourbon olduğunu gördü.

Bu Couville gittikçe daha fazla sinirime dokunmaya başladı, diye düşündü.

Baron tekrar konuşmaya başlamıştı. Daha az bir meblâğı hesaba kattığım itiraf etti. «...belki yüz bin olabilir?»

«Bu meseleyi kapatalım baron», dedi Thomas.

«Veya yüzelli bin...»

«Baron, gerçekten...»

«Hatta iki yüz bin de olabilir...» Baron, adeta yalvarır gibi konuşuyordu.

Birden içeri giren kibirli uşak, milletlerarası hattan arandıklarını söyledi. Bunun üzerine baron, yeğeni ile birlikte odadan çıktı. Bu aristokrat ailenin hali, yavaş yavaş Thomas'ı eğlendirmeye başlamıştı. On dakika sonra baron, yüzü solgun ve ter içinde olduğu halde yalnız başına odaya döndüğünde, Thomas adamın haline adeta acıdı. Ama buna rağmen hemen müsaade istedi.

Holde Helene'ye rastladı. «Demek hemen gidiyorsunuz Mösyö?»

Thomas: «Sizi fazlasıyla rahatsız ettim», diyerek kadının elini öptü. Bu arada parfümünün ve teninin kokusunu içine çekerek: «Eğer bu akşam benimle 'Baur au Lac' ya da seçeceğiniz başka bir yerde yemek yemek lütfunda bulunursanız, beni bahtiyar edersiniz», dedi. «Lütfen davetimi kabul edin!»

Helene, bir an için canlanmış bir mermer heykel edasıyla cevap verdi. «Ne kadar içtiğinizi bilmiyorum, Bay Ott. Ama bu halinizi içkili oluşunuza atfediyorum. Hoşça kalınız.»

Baron de Couville ile yapılan görüşme ne kadar boşa gittiyse, emlâk komisyoncusu Pierre Muerrli ile işler o nisbette kolay gitti. Thomas otele döner dönmez adama telefon ederek DESU hisse senetlerini teminat göstermek suretiyle 750.000 Frank istediğini bildirdi.

Pierre Muerrli, İsviçre aksanıyla konuştuğu Almancasıyla: «Hepsi bu kadar mıydı?» diye sordu.

Thomas: «Hayır, bu kadarı işimi görür,» diye cevap verdikten sonra, hiç bir zamanı ileri gitmemeli, diye düşündü.

Şişman ve kırmızı yüzlü bir adam olan komisyoncu, otele geldi. Gerçekten işini bilen bir adamdı, hiç vakit kaybetmiyordu. Hemen ertesi günü notere de şu mukavele yapıldı:

«Düsseldorf'ta endüstri işleri ile uğraşan Bay Wilfried Ott, alacağı 750.000 franklık meblâğa karşılık yüzde sekiz faiz ödemeyi taahhüt eder.

Bu para en geç 9 Mayıs 1959 günü gece yarısı geri verilecektir.

Bu tarihe kadar Zürih'te emlâk komisyonculuğu yapmakta olanı Bay Pierre Muerrli, Bay Ott'un kendisine teminatein temlik ettiği hisse senetlerini hiç bir şekilde kullanmamayı taahhüt eder.

Alman meblâğ, sözü geçen tarihe kadar geri verilmediği takdirde, Bay Muerrli elindeki kıymetli evraktan istediği şekilde faydalanmak hakkına sahip olacaktır.»

Thomas ile Muerrli, mukavele ceplerinde olduğu halde Merkez Bankasına gittiler. Depo makbuzunun hakikiliği tevsik edildi.

717.850 Franklık çekin teslimi, Pierre Muerrli'nin bürosunda yapıldı. Asıl meblâğdan noter harçları ile iki yıllık faiz indirilmişti. Böylece Thomas, bir çırpıda 717.850 İsviçre Frangım cebine indirmiş oluyordu! İki yıl süreyle bu sermaye üe çalışabilirdi.

1959 Mayısında, sözünü tutan bir adam sıfatıyla, parayı geri verecek, hisse senetlerini bankadan alacak, yırtacak ve tuvalete atıp sifonu çekecekti. Herkes kazanmış olacak, kimse zarara uğramayacak ve asıl önemlisi, kimse olanların farkına varmayacaktı. Bir şey yolunda gitmeye görsün, böyle giderdi...

Thomas Lieven ya da Wilfried Ott, saatler sonra otelinin salonuna girdiğinde, Helene de Couville'in bir koltukta oturduğunu gördü.

«Merhaba! Bu ne güzel sürpriz böyle!»

Helene, son derece ağır bir tempo ile bakışlarını okumakta olduğu moda mecmuasından kaldırdı. Sonra gene son derece ağır bir tempo ile «İyi günler», dedi.

Bu serin havada üzerinde kahverengi bir elbise ile kanada vizonundan bir ceket vardı. Oteldeki erkeklerin hemen hepsi, arada bir bakışlarını kadına çevirmekten kendilerini alamıyorlardı. Thomas: «Gerçi biraz geç kaldınız, fakat geldiğinize çok sevindim» dedi.

«Bay Ott, ben size değil, fakat burada kalmakta olan bir kız arkadaşıma geldim.»

«O zaman bugün olmazsa yarın buluşuruz, belki bir içki içeriz?»

«Yarın Riviera'ya gidiyorum.»

Thomas ellerini çırptı. «Bu, ne güzel tesadüf! Biliyor musunuz ki ben de yarın Riviera'ya hareket ediyorum! Sizi alırım. Saat on bir iyi mi?»

«Tabii ki sizinle birlikte seyahat edecek değilim. İşte, arkadaşım da geldi.» Kadın ayağa kalktı. «Hoşça kalın... Eğer elinizden gelirse tabii.»

Ertesi gün öğleden önce, saat onbiri yedi dakika geçe, Helene de Couville küçük bir spor arabanın direksiyonunda, Montenac Şatosunun parkının kapısından çıktı; beklemekte olan Thomas'ın önünden geçti. Thomas eğilerek kadını selâmladı. Kadın, başını öte yana çevirdi. Thomas, arabasına binerek kadının peşinden gitti.

Grehoble'a kadar kayda değer bir şey olmadı.

Grenoble'un hemen arkasında Heiene'nin arabası yolun ortasında kaldı. Kadın, dışarı çıktı. Thomas da arabasını onun yanında durdurdu.

Kadın: «Motorda birşey var,» dedi.

Thomas motoru muayene ettiyse de bir arıza bulamadı.

Helene, bir makiniste telefon etmek üzere civardaki evlerden birine girmişti. Kısa süre sonra gelen makinist, benzin pompasının tamamen bozulmuş olduğunu, arabanın çekilmesi lâzım geldiğimi ve tamiratın en aşağı birkaç gün süreceğini bildirdi.

Thomas, makinistin yüklü bir tamir parası alabilmek için yalan söylediğinden emindi. Ama böyle bir yalancıya rastlamış olduğu için de hayatından memnundu. Helene'yi, seyahatine devanı etmesi için kendi arabasına davet etti.

Helene uzun bir sür el düşündükten soma: «Çok naziksiniz, Bay Ott», dedi.

Kadının bavulları diğer araBaya nakledildi. Yalancı makinist, Thomas'tan yüklü bir bahşiş aldı.

Bundan sonraki 100 kilometre boyunca Helene tek kelime konuşmadı. Yalnız Thomas bir keresinde aksırdığında: «Çok yaşayın», dedi. Bir 100 kilometre daha katettikten sonra kadın, Monte Carlo'da nişanlısı ile buluşacağını bildirdi.

Thomas: «Zavallı adam», dedi. «Zira sizi pek az elinde tutabilecek.» Monte Carlo'ya vardıklarında, Helene'in isteğine uyarak onu «Hotel de Paris» e götürdü. Burada kadına, ait bir haber vardı. Nişanlısı Paris'te kalmak mecburiyetindeydi ve gelemeyecekti.

«O zaman ben de onun dairesini tutarım», dedi Thomas.

Resepsiyon şefi: «Hay hay Mösyö», diyerek Thomas’ın eline sıkıştırdığı 5000 Franklık banknotu cebine indirdi.

«Ama ya nişanlım son anda kalkıp gelirse... »

Thomas: «O takdirde başının çaresine bakar», diyerek Helene'i bir kenara çekti ve kulağına fısıldadı: «Zaten nişanlınız size lâyık bir insan değil. Bu işte artık kaderin büyük ölçüde rol oynamaya başladığını göremiyor musunuz?»

Bu sözler üzerime genç kadın, gülmek mecburiyetinde kaldı.

İki gün Monte Carlo'da kaldıktan sonra Cannes'a gittiler. Burada «Hotel Carlton»a indiler. Thomas, birkaç güzel gün geçirdi. Helene ile birlikte Nice, St. Rafael, St. Maxim ve St. Tropez'e gitti. Helene ile birlikte yüzdü. Bir motor kiralayarak birlikte su kayağı yaptılar. Birlikte kızgın kumların üstüne uzandılar.

İkisi de aynı şeylere gülüyorlar, aynı yemeklerden hoşlanıyorlar, aynı kitapları ve aynı resimleri seviyorlardı.

Helene, yedi muhteşem günden sonra Thomas’ın sevgilisi olduğu zaman, Thomas gerçekten her sahada anlaştıklarım anladı. Ve sonra olanlar oldu: Sekizinci günün ilk saatinde...

Helene de Couville, nemli gözlerle yatağının üzerine uzanmıştı. Thomas yanında oturuyordu, ikisi de sigara içiyorlardı. Thomas, kadının saçlarını okşuyordu. Odada hafif bir müzik sesi dalgalanıyordu. Sadece bir lâmbayı yakmışlardı.

Heleine içini çekerek gerindi: «Ah, Will, öyle mutluyum ki...» Ona Wül diye hitap ediyordu. Wilfrieden, fazlasıyla Richard Wagner'i hatırlattığını söylemişti.

«Ben de, yavrum, ben de çok mutluyum.»

«Sahi mi söylüyorsun?»

O garip ve soru dolu bakış, gene gözlerinde belirmişti. Thomas, bu bakışın anlamım kendi kendine bugüne kadar izah edememişti.

«Sahiden, chérie.»

Birden Helene arkasını dönerek o eşine ender rastlanır güzellikteki altın rengi sırtım Thomas’ın gözleri önüne serdi. Kadın, başını yastığa gömmüş, boğulurcasına ağlıyordu: «Sana yalan söyledim! Ben, kötü bir insanım... çok kötü bir insanım!»

Thomas, bir süre onun ağlamasını bekledi, sonra: «Eğer nişanlın içinse... »

Kadın, tekrar sırtüstü yatıp bağırdı: «Nişanlım mı? Hiç bir zaman nişanlım yoktu! Ah, Thomas, Thomas!»

Thomas, buzdan bir elin sırtında gezindiğini hisseder gibi oldu.

«Ne dedin?»

«Nişanlım falan yok!»

«Hayır, onu kastetmiyorum. Bana Thomas dedin!»

Kadın: «Evet», diye hıçkırdı. Şimdi gözyaşları yanaklarından boynuna ve göğsüne dökülüyordu.

«Tabii Thomas dedim... Asıl adın da bu, sevgili Thomas Liéven! Ah, neden seninle karşılaştım bilmem ki! Hayatımda hiç kimseyi bu kadar sevdiğimi hatırlamıyorum...» Tekrar bir gözyaşı dalgası. «Ve sana bunu yapmak mecburiyetinde kalıyorum! Çılgınca sevdiğim sana!»

«Yapmak mı? Ne yaptın ki?»

Helene çaresizlik içinde: «Ben Amerikan istihbarat teşkilâtı namına çalışıyorum», dedi.

***

Thomas, sigarasının ateşinin gittikçe parmaklarına yaklaşmakta olduğunu farketmedi. Uzun zaman hiçbir şey söylemedi.

Sonra derin derin içini çekti. «Tanrım! Her şey yeniden mi başlıyor?»

Helene: «Bunu sana söylemek istemiyordum», dedi. «Söylemem yasaktı da! Öğrenirlerse beni kovarlar... Ama dün geceden sonra söylemek mecburiyetindeydim... aksi takdirde boğulacaktım...»

Ağır ağır kendini toplamaya başlayan Thomas: «Baştan alalım», dedi.

«Demek sen bir Amerikan ajanısın.»

«Evet.»

«Ya amcan?»

«O benim âmirim Albay Herrick'ti.»

«Peki, Montenac Şatosu?»

«Kiralanmıştı. Almanya'da ki adamlarımız, senin büyük bir vurgun plânladığını haber vermişlerdi. Sonra Zürih'e geldin, tlâmn gazetede yayınlanınca, yüz bin Franka kadar teklifine cevap vermeye yetkili kılındık...»

«Neden yapıldı bütün bunlar?»

«İlânının bir püf noktası vardı. Ama ne olduğunu bilmiyorduk. Vazifemiz bunu öğrenmekti. O zaman seni avueumuzım İçine almış olacaktık. F.B.I., ne olursa olsun seni kazanmak istiyor!»

Tekrar ağlamaya başlamıştı. Thomas, kadının gözyaşlarına sildi.

«Sonra 750.000 istedin. Bunun üzerine acele olarak Washington ile bir telefon görüşmesi yaptık. Bu miktarın, riske edilemeyecek kadar çok olduğunu söyleyerek, peşine beni taktılar...»

Thomas aptal aptal: «...peşime seni taktılar», diye tekrarladı.

«...ben de böylece bu seyahate çıkmış oldum. Her şey, önceden tertiplenmişti. Grenoble'daki makinist. .. »

«Tanrım, o da mı? Ben de enayi gibi herife bahşiş verdim1.»

«...nişanlım, hepsi tertipti bunların, Tommy! Ve şimdi sana âşık oldum ve biliyorum ki bizim için çalışmadığın takdirde, senin canına okuyacaklar!»

Thomas ayağa kalktı.

«Benimle kal!»

Thomas dalgın bir ifadeyle: «Tekrar geleceğim, sevgilim», dedi. «Sadece, eğer izin verirsen, sakin kafa ile biraz düşünmek istiyorum. Zira bütün bunlar, daha önce de başıma gelmişti...»

Hıçkıran kadının yanından ayrılarak salondan geçti ve kendi yatak odasına gitti. Burada pencerenin önüne oturarak uzun süre gecenin karanlığına baktı.

Sonra telefonu açtı, santrala: «Başasçıyı verin», dedi. «Önemi yok, uyandırın kendisini...»

Beş dakika sonra telefonu çaldı. Thomas açtı: «Gaston mu? Ben Ott. Biraz önce kaderin ağır bir darbesini yedim. Hafif bir şeye ihtiyacım var. Bana bir domates kokteyli ile sardalya kroketi yapın... Teşekkür ederim.»

Telefonu kapattı.

Demek ki kaçmak mümkün değil, diye düşündü. 1957 yılında da beni tongaya bastırdılar. Tıpkı 1939 da bastırdıkları gibi!

Thomas Lieven, açık duran balkon kapısından, kimseciklerin bulunmadığı Corniche d'Or'a ve yukarılara, Akdeniz semalarında parlamakta olan erişilmez yıldızlara baktı. Kadife yumuşaklığındaki koyuluğun içersinde birden hepsini, geçmişine ait bütün kadınları ve erkekleri, nefes kesen güzelleri, taş gibi hissiz Kadın ajanları, yırtık tacirleri, merhamet nedir bilmeyen katilleri, çete reislerini ve savaş kumandanlarım görür gibi oldu.

O güne kadarki tüm yaşantısı, o vahşi, maceralarla dolu ve herşeyin başladığı sıcak 1939 Mayısından bu yana, hep bir fasit daire içinde dolanmış olan yaşantısı, gözünün önüne geldi...

BİRİNCİ KİTAP

1. Kısım

1.

24 Mayıs 1939 günü, öğleden önce saat ona iki dakika kala, Londra'nın göbeğinde bulunan Lombard Street No. 122'nin önünde Bentley marka siyah bir araba durdu.

Arabadan genç ve gık giyinmiş bir erkek indi. Güneş yanığı teni, şapşal yürüyüşü, saçlarının dağınık kıvırcıkları, titiz giyimi ile garip bir çelişki içersin deydi. Üzerinde, ütü yerleri bıçak gibi, siyah - gri çizgili pantalon, kısa bir siyah ceket, altın bir saat kordonu parlayan siyah yelek, yüksek ve dik yakalı beyaz gömlek ve inci grisi bir kravat vardı.

Genç adam, kapıyı kapatmadan önce tekrar arabanın içine eğildi. Siyah bir şapka, bir şemsiye ve iki gazete çıkardı; bunlar, «Times» ile pembe kâğıda basılmış olan «Financial Times» dı.

O sıralarda otuz yaşında olan Thomas Lieven, binanın girişine yürüdü. Siyah mermerden yapılma bir tabelânın önünden geçti. Tabelânın üstünde pirinçten harflerle şu yazı yazılmıştı:

MARLOCK / LİEVEN DOMINION AGENCY

Thomas Lieven, Londra'nın en genç özel bankacısıydı, fakat meslek hayatı çok başarılıydı. Kısa zamanda yükselişini zekâsına, ciddi görünebilme kabiliyetine ve atbaşı götürdüğü birbirinden tamamen farklı iki ayrı hayat yaşayabüme sanatına borçluydu. Thomas Lieven, borsada son derece dürüsttü. Ama bunun dışında sayılı gönül yakanlardandı. Hiç kimse, hatta onunla en sık münasebette bulunanlar dahi, Thomas’ın zaman zaman dört flörtü birden idare ettiğini bilmezlerdi. Zira Thomas, sıhhatli olduğu ölçüde ser verip sır vermeyen cinsmdendi.

İstediği takdirde şehirde, en ciddi centilmenlerden daha ciddi ve soğuk olmasını bilirdi; ama haftada bir gizlice Soho'nun en gürültülü klübünde dans ederdi ve haftada iki defa da gizlice jiu-jitsu dersleri alırdı.

Thomas Lieven, hayatı seviyordu. Hayat da, görünüşe göre onu seviyordu. Çok genç olmasına rağmen, istediği herşey kucağına düşüveriyordu... Ondan daha yaşlı olan ortağı Robert E. Marlock, Thomas Lieven içeri girip de melon şapkasıyla kendisini gayet ciddi bir şekilde selâmladığında, bankanın gişe kısmında bulunuyordu.

Marlock, Thomas'tan on beş yaş büyüktü. Uzun boylu ve ince yapılıydı. Çok açık renk olan gözlerini, o gözlere bakmak isteyen herkesten pek te sempatik olmayan bir biçimde daima kaçırırdı.

Thomas'ın yanından göçerken lâkayıt bir tavırla: «Merhaba», dedi. Thomas, ciddi bir ifadeyle: «Günaydın Marlock», diye cevap verdi.

«Günaydın Baylar.»

Masalarında oturmakta olan altı memur da bu selâma aynı ciddiyetle karşılık verdiler.

Marlock, üstünde bir cam muhafaza bulunan madeni bir sütunun yanında durmaktaydı. Bu muhafazanın altında durmadan işleyen pirinç bir ibre, ince ve uzun kâğıt şeritlöre borsadaki son kurlan kaydediyordu.

Thomas ortağının yanına giderek notlara baktı. Marlock'un elleri, biraz titriyordu. Fazla şüpheci biri, bunların birer sahtekâr eli olduğunu iddia edebilirdi. Ama şüphe denen şey, henüz Thomas Lieven'in şen şatır ruhuna yabancıydı. Marlock sinirli bir sesle: «Ne zaman Brüksel'e uçuyorsunuz?» diye sordu.

«Bu akşam.»

«Tam zamanıdır. Görüyor musunuz, kıymetler nasıl oynuyor? Bunlar, o kahrolasıca Nazi Çelik Paktı'nın sonucu! Gazeteleri okudunuz mu, Lieven?»

«Hiç şüphesiz», diye cevap verdi Thomas. «Hiç şüphesiz» sözcüğünü kullanmaktan çok hoşlanırdı; «Evet»e oranla daha ağırbaşlı buluyordu. Gazeteler o gün, 24 Mayıs 1939 sabahı, Almanya ile İtalya arasında bir ittifak andlaşmasının imzalandığım bildirmişlerdi. Bu ittifaka «Çelik Pakt» adı verilmişti Loş ve eski moda gişe kısmından çıkan Thomas, loş ve eski moda odasına doğru yürüdü. Marlock da arkasından gelerek yüksek yazı masasının önünde durmakta olan deri koltuklardan birine oturdu.

Önce Thomas’ın Avrupa'da hangi hisse senetlerini satın alacağı, hangilerini de elden çıkaracağı üzerine konuşuldu. Bankalarının Brüksel'de de bir şubesi vardı. Ayrıca Thomas Lieven, Paris'teki bir özel bankanın da hissedarıydı. Konuşmalarının işlere ait kısmını tamamladıktan sonra Robert E. Marlock, yıllardan beri süregelen bir alışkanlığını bozdu: gözlerini doğrudan doğruya genç ortağının gözlerine dikti. «Bu arada sizden özel bir ricam var, Lieven. Herhalde Lucie'yi hatırlarsınız...»

Thomas, Lueie'yi çok iyi hatırlıyordu. Köln'lü güzel ve sarışın kız, uzun yıllar Londra'da Marlock'la birlikte yaşamıştı. Sonra önemli bir olay cereyan etmiş olmalıydı -işin aslını kimseler bilmiyordu- zira Lucie Brenner günün birinde aniden Almanya'ya dönmüştü.

Marlock, kendini ortağının gözlerine bakmaya zorlayarak: «Sizi bununla rahatsız etmem çok yersiz, Lieven», dedi. «Yalnız düşündüm ki, Brüksel'e kadar gittikten sonra, belki Köln'e kadar da uzanabilir ve Lucie ile konuşabilirsiniz. »

«Köln'e mi? Fakat neden kendiniz gitmiyorsunuz? Siz de Almansınız!»

Marlock: «Almanya'ya memnuniyetle giderim», diye cevap verdi. «Ama milletlerarası durum... sonra o zamanlar Lueie'yi çok kırmıştım... ben dürüst bir insanım...» Marlock, bu 'dürüst' kelimesinin üstüne basa basa söylüyordu, «...evet, dürüst bir insanım. O zamanlar bir başka kadın vardı ve Lucie beni terketmekte yerden göğe kadar haklıydı. Ona kendisinden af dilediğimi söyleyin. Her şeyi telâfi edeceğim. Geri dönsün...»

Şimdi Marlock'un sesinde, politikacılar barıştan söz ederlerken görülen o duygulu ifade vardı.

26 Mayıs 1939 sabahı Thomas Lieven, Köln'e geldi. Dom Oteline muazzam gamalı haç Bayrakları asılmıştı. Zaten şehrin her tarafına Bayraklar asılmıştı. «Çelik Pakt» kutlanıyordu. Thomas, çok sayıda üniforma gördü. Otel salonunun halıları üstünde çizmeler, tabanca patlar gibi birbirine çarpıyordu.

Odada, yazı masasının üstünde «Führer»in bir resmi duruyordu. Thomas, dönüş uçak biletini resme dayadı. Sıcak bir banyo aldı. Sonra giyinip Lucie Brenner‘e telefon etti.

Hattın öbür ucunda ahize kaldırıldığı zaman, şüpheli bir tıkırtı duyulduysa da, Thomas buna dikkat etmedi. Dinleme âletleri, geleceğin süper ajanının henüz yabancısıydı.

«Brenner!»

Thomas’ın çok iyi hatırladığı o kısık ve heyecanlı ses, karşısındaydı.

«Ben Lieven, Thomas Lieven, bayan Brenner. Biraz önce Köln'e geldim ve...» Birden sözünü kesti. Gerçi hattaki şüpheli tıkırtıyı duymamıştı ama kadının ufak bir çığlık attığını duymuştu.

Gülümseyerek sordu: «Bir sevinç çığlığı attınız galiba?»

Kadının: «Tanrım!» dediğini duydu.

Tekrar bir tıkırtı duyuldu.

«bayan Brenner, Marlock sizi ziyaret etmemi rica etti...»

«Alçak herif!»

«Ama... »

«İğrenç herif!»

«bayan Brenner, bir dakika beni dinleyin! Marlock, benim aracılığımla sizden özür diliyor. Ziyaretinize gelebilir miyim?»

«Hayır!»

«Ama ona vaadettim...»

«Çabuk gidin buradan, Bay Lieven! İlk trenle gidin! Burada olup bitenleri bilmiyorsunuz!»

Hatta tekrar bir tıkırtı duyuldu, ama Thomas bunun da farkına varmadı.

«Hayır, hayır, bayan Brenner, asıl siz neler olup bittiğini bilmiyorsunuz!»

«Bay Lieven...»

«Evinizden çıkmayın. On dakikaya kadar oradayım.» Thomas telefonu kapatarak kravatının düğümünü sıkıştırdı.

Bir taksi Thomas'ı -pek tabii ki şapkası ve şemsiyesi ile birlikte- Lindenthal'e götürdü. Lucie Brenner burada, Beethoven Parkındaki villanın ikinci katında oturuyordu.

Thomas, kapının ziline bastı. Kapının arkasından boğuk fısıltılar, erkek ve kadın sesleri duyuldu. Thomas biraz, ama çok az hayrete düştü. Zira şen ve şatır ruhu, henüz şüpheye yabancıydı.

Kapı açıldı. Lucie Brenner göründü. Üstünde bir sabahlık, onun altında da görünüşe bakılırsa pek az şey vardı. Kadın, çok heyecanlıydı. Thomas'ı görünce: «Deli!» diye inledi.

Daha sonra herşey, çok çabuk olup bitti.

Lucie'nin ardında iki adam belirdi. Üzerlerinde deri paltoları vardı ve kasaba benziyorardı. Kasaplardan biri, Lucie'yi, kabaca bir yana itti, diğeri Thomas'ı yakasından yakaladı.

Artık kendine hakim olmanın ve ağır başlılığın sırası değildi! Thomas, kasabın yumruğunu iki eliyle yakalayarak, adeta bir dans figürü yaparcasına kendi etrafında döndü. Kasap, şaşkın bir vaziyette Thomas’ın sağ kalçasının üzerinde adeta havada asılı kalmıştı. Thomas hızla eğildi. Bir kemik çatırtısı duyuldu. Kasap bir çığlık attı, ıslık çalarak havada uçtu ve büyük bir

gümbürtüyle parkenin üstüne düştü. Orada acıdan iki büklüm olmuş vaziyette kaldı. Jiu-jitsu derslerine ödediğim para boşuna değilmiş, diye düşündü Thomas.

Sonra ikinci kasaba dönerek: «Şimdi size gelelim», dedi.

Sarışın Lucie, bağırmaya başlamıştı.

İkinci kasap, geri geri giderek kekeledi: «Ha... hayır, Bayım. Böyle şeyler yapmayın...» Omuzuna asılı kılıftan bir revolver çıkardı. «Sizi ikaz ediyorum, aklınızı başınıza toplayın.»

Thomas olduğu yerde durdu. Silâhlı bir kasabın üstüne silâhsız hücum etmek, ancak ağzından salyası akan bir aptalın işiydi.

Korkak kasap: «Kanun namına sizi tevkif ediyorum», dedi.

«Ama kimsiniz siz?»

«Alman gizli polis teşkilâtında çalışıyorum.»

«Bak işe», dedi Thomas Lieven. «Bunu kulübüm de anlatırsam, çocukların ağızlan açık kalır!»

Thomas Lieven, Londra'daki kulübünü çok severdi. Kulüp üyeleri her perşembe akşamı., ellerinde viski bardakları, ağızlarında pipoları, şöminenin önüne otururlar ve anlatılan neşeli olayları ve hikâyeleri dinlerlerdi. Thomas, geri döndüğümde benim de anlatılacak birşeylerim olacak, diye düşündü, hem de hiç fena sayılmaz!

Hayır, hikâyesi kötü değildi ve gittikçe daha iyi bir hikâye haline gelecekti! Ama Thomas, acaba bunu anlatmak fırsatını ne zaman bulacak, bir daha klübüne ne zaman dönebilecekti? O Mayıs günü Köln'deki Gestapo merkezinin «Özel D Kısmı»nın bürolarından birinde otururken, son derece iyimser bir ruh haleti içersindeydi. Bütün bunlar, bir yanlış anlamadan ileri geliyor, diye düşünüyordu. Yarım saat sonra buradan çıkarım...

Thomas'ı karşılayan komiserin adı Haffner'di. Adamın son derece kurnaz bakışları vardı. Ama temiz bir insandı! Hiç durmaksızın tırnaklarım

kürdanla temizliyordu.

Haffner asık suratla: «Duyduğuma göre bir memurumuzu dövmüşsünüz», dedi. «Bunun sonuçları, sizin için çok kötü olacak, Lieven!»

«Herhalde bana Bay Lieven diyebilirsiniz! Benden ne istiyorsunuz? Neden tevkif edildim?»

«Döviz kaçakçılığından dolayı», dedi Haffner. «Sizi uzun zamandan beri ele geçirmek istiyordum ve fırsat bekliyordum.»

«Beni ele mi geçirmek istiyordunuz?»

«Ya da ortağınız Marlock'u. Lucie Brenner Londra'dan döndüğünden beri kendisini takip ettirdim. Günün birinde edepsiz köpeklerden biri nasılsa meydana çıkar diye düşünüyordum. Dediğim de oldu» Haffner, masanın üstünde duran bir evrak dosyasını Lieven'e doğru itti. «En iyisi aleyhinizdeki delilleri göstermek. O zaman söyleyecek bir şey bulamaz ve ukalâlığınızdan, vazgeçersiniz.»

Şimdi gerçekten meraklanmaya başladım, diye düşündü Thomas. Sonra kalın klâsörün yapraklarını çevirmeye başladı. Bir süre sonra gülmek mecburiyetinde kaldı.

Haffner: «Bu kadar komik bulduğunuz nedir?» diye sordu.

«Bunlar, inanılmaz şeyler de ona gülüyorum!»

Vesikalardan, «Marlock/Lieven» bankasının bir kaç yıl önce Nazi İmparatorluğuna büyük bir oyun oynamış olduğu meydana çıkıyordu. Banka, Zürih borsasında Alman rehinli, tahvilâtının, siyasi vaziyetten ötürü uzun bir süreden beri nominal değerlerinin ancak beşte biri üzerinden muamele görmesinden yararlanmıştı.

«Marlock/Lieven, ya da bu isim altında hareket eden biri, 1936 yılının Ocak, Şubat ve Mart aylarında Zürih'te sözü geçen tahvilleri kanunsuz olarak transfer edilen Marklarla satın almıştı. Daha sonra paravana olarak kullanılan bir isviçre vatandaşı, Almanya'da hakir görülen, ama Almanya,

dışında son derece kıymetli olan «dejenere sanat» akımının ürünü resimleri satın almakla görevlendirilmişti. Nazi makamları, bu resimlerin Almanya'dan çıkarılmalarına memnuniyetle izin vermişlerdi. Zira bu sayede bir kere o nefret ettikleri sanat eserlerinden kurtuluyorlar, ikinci olarak ta silâhlanmaları için gerekli olan döviz rezervlerine kavuşuyorlardı. Zira İsviçreli alıcı, satış bedelinin yüzde otuzunu, isviçre Frangı olarak ödemek zorundaydı.

Ancak satış bedelinin geri kalan yüzde yetmişini -ki naziler, bu durumu çak geç anlamışlardı- İsviçreli alıcı, Alman rehinli tahvilâtı ile ödüyordu. Bu suretle tahviller, gerçek değerlerini muhafaza ettikleri Almanya'ya dönmüş oluyorlardı. Oysa «Marlock/Lieven», bunları Zürih'te ancak değerlerinin beşte birini ödemek suretiyle iktisap etmişti.

Thomas Lieven, vesikaları okurken, bir yandan da bu oyunu ben çevirmedim, diye düşünüyordu. Demek ki bu işi Marlock yaptı. Herhalde Almanların onu aradıklarını, Lucie Brenner'i daima gözaltında tutacaklarını, benim tevkif edileceğimi ve burada söyleyeceklerimin bir kelimesine dahi inanılmayacağını biliyordu. Böylece benden kurtulup bankaya tek başına hâkim olmak istedi, Oh, Tanrım...

Komiser Haffner memnun bir ifadeyle: «Şimdi çeneniz kapandı, değil mi?» dedi. Yeni bir kürdan alıp, bu sefer dişlerinin temizliği ile meşgul olmaya başladı.

Thomas, ne yapmalı, diye düşündü. Aklına bir düşünce geldi. Peki,yi değildi gerçi ama şu anda daha iyisi gelmemişti. «Telefon edebilir miyim?»

Haffner, bir domuzunkini andıran gözlerini kıstı. «Kiminle konuşmak istiyorsunuz?»

Şimdi zar atıldı, diye düşündü Thomas. İlerlemekten başka çare yok.

«Baron Wiedel ile.»

«Bu adı tanımıyorum.»

Thomas birden bağırmaya başladı. «Ekselans baron Bado V. Wiedel. Dışişleri; Bakanlığında özel dairelere bakmakla görevli büyükelçi. Adını hiç duymadınız, öyle mi?«

«Ben... ben...»

«Benimle konuşurken o ağzınızdaki kürdanı çıkarın!»

Haffner: «Baron Wiedel'den ne... ne istiyorsunuz?» diye kekeledi.

O, ancak orta sınıf halkla ilişkide bulunmaya alışıktı. Bağırıp çağıran ve yüksek şahsiyetlerin adından söz eden tutuklularla ise nasıl geçinileceğini henüz bilmiyordu.

Thomas, bağırmaya devam etti. «Baron, en yakın dostumdur.»

Thomas, kendisinden oldukça büyük olan Wiedel ile 1929 yılında bir talebe kuruluşunda tanışmıştı. Wiedel onu aristokrat çevrelere sokmuştu. Thomas, baronun arada sırada ödemeyip protesto edilmek telhlikesiyle karşılaştığı bonoları ödemişti. Böylece, Wiedel'in partiye girdiği güne kadar, aralarındaki yakınlaşma devam etmişti. Wiedel partiye girdikten sonra Thomas, kavga ederek ondan ayrılmıştı. Thomas, acaba Wiedel'in hafızası kuvvetli midir? diyet düşünürken bir taraftan da bağırmaya devam ediyordu. «Beni derhal baronla görüştürmezseniz, kendinize yeni bir iş arayabilirsiniz!»

Bunların ceremesini santralci kız çekti. Komiser Haffner, birdenbire ahizeyi kulaklarına götürerek gürledi. «Derhal AA Berlin'i bağlayın! Fakat elinizi çabuk tutun, tembeller alayı!»

Biraz sonra eski arkadaşının sesini duyan Thomas, harika, diye düşündü.

«Alo, ben Wiedel...»

«Bado, ben Lieven! Thomas Lieven!Hatırladın mı beni?»

Thomas’ın kulağına kahkahalar geldi. «Thomas! Bu ne güzel sürpriz! O zamanlar bana bir sürü nasihat vermiştin! Bugün ise sen de Gestapo'da çalışıyorsun!»

Bu yanlış anlamanın büyüklüğü karşısında Thomas, gözlerini kapamak zorunda kaldı. Baronun neşeli sesi, konuşmasına devam ediyordu.

«Acayip! Halbuki Ribbentropp ya da Schacht, daha geçenlerde senin İngiltere'de bankacılık yaptığını söylemişlerdi!»

«Zaten öyle. Bak dinle Bado...»

«Ha anladım, dışişlerindesin! Bunun içini de herhangi bir şekilde kendini maskelemen lâzım, değil mi? Görüyor musun, o zamanlar ne kadar haklıymışım!»

«Bado...»

«İlerledin mi? Sana komiser diyebilir miyim?»

«Bado, allahaşkma beni dinle! Gestapo'da çalışmıyorum! Gestapo tarafından tevkif edildim!»

Bu sözler üzerine Berlin'den bir süre tek kelime gelmedi.

Haffner, memnun memnun ağzım şapırdattı, ikinci ahizeyi kulağı ile omuzu arasında sıkıştırdı. Sonra sol elinin başparmağını kürdanla temizlemeye devam etti.

«Bado! Söylediğimi anlamadın mı?»

«Ne yazık ki anladım! Peki, isnat ettikleri suç nedir?»

Thomas, kendisini neyle suçladıklarını söyledi.

«Ama bu kötü bir iş dostum. Benim burada araya girmem mümkün değil. Ne de olsa bir hukuk devletinde yaşıyoruz. Eğer gerçekten suçsuzsan, nasılsa meydana çıkar. Hoşça kal, Heil Hitler!»

«En iyi dostunuz, öyle mi?» diye sordu Haffner alaylı bir ifadeyle.

3.

Kemerini, pabuçlarının bağlarını, kravatını ve sevgili çalar saatini alarak onu tek başına bir hücreye kapattılar. Günün geri kalan kısmını ve geceyi Thomas burada geçirdi. Kafası durmaksızın çalışıyordu. Bir çıkar yol olmalıydı mutlaka! Ama bulamıyordu...

27 Mayıs sabahı Thomas Lieven'i tekrar sorgu için aldılar. Thomas, Haffner'in odasına girince, komiserin yanında Alman ordusundan bir Albayın durduğunu gördü. Adamın yüzü solgun ve endişeliydi. Haffner kızgın görünüyordu. Büyük bir ihtimalle biraz önce Albayla aralarında bir tartışma geçmişti.

«İşte sözü geçen şahıs bu, Albayım. Emre uygun olarak sizi onunla yalnız bırakıyorum.» Komiser, odadan çıktı.

Subay, Thomas'ın elini sıktı. «Ben Albay Loos. Baron Wiederden bir telefon aldım. Sizinle ilgilenmeğe memur edildim.»

«İlgilenmeye mi?»

«Tabii. Suçsuz olduğunuz meydanda. Ortağınız sizi kafese koyup gitmiş.»

Derin bir nefes alan Thomas: «Bu düşüncede olmanıza sevindim, Albayım», dedi. «Gidebilir miyim?»

«Gitmek te ne demek? Tabii ki hapse gireceksiniz!»

Thomas, oturdu. «Ama suçsuzum!»

«Bunu Gestapo'ya anlatmanız lâzım, Bay Lieven. Ortağınız herşeyi inceden inceye hesaplamış.»

«Ya!» dedi Thomas Albaya bakarak. Sonra, bunun arkasından birşeyler gelecek diye; düşündü.

Beklediği, helmen geldi. «Tabii ki sizin için bir kurtuluş yolu var, Bay Lieven. Alman vatandaşısınız. Dünyayı tanıyorsunuz.. Kültürlü bir insansınız. Su gibi İngilizce ve Fransızca konuşuyorsunuz. Böylelerine bugünlerde çok ihtiyaç var.»

«Kimin ihtiyacı var?»

«Bizim. Benim. Ben, casusluk teşkilâtında çalışıyorum, Bay Lieven. Sizi buradan ancak, askeri istihbarat teşkilâtı için çalışmayı kabul ederseniz çıkarabilirim. Ayrıca... iyi de para veriyoruz...».

***

Albay Fritz Loos, Thomas Lieven'in rastlayacağı casusluk teşkilâtlarının ilkinin ilk üyesiydi. Bunun arkasından diğerleri; İngilizler, Fransızlar, Polonyalılar, ispanyollar, Amerikalılar ve ruslar gelecekti.

Bu karşılaşmadan tam on sekiz yıl sonra, 18 Mayıs 1957 günü. Tlıomas Lieven, Cannes'daki otelinin lüks dairesinde şunları düşünüyordu: Aslında bütün bu insanlar, hayret edilecek derecede birbirlerine benziyorlardı. Hepsinin dertli, hayal kırıklığına uğramış bir İfadesi vardı. Muhtemelen hepsi, asıl hayat yollarından zorla koparılmışlardı. Hepsi, meçhul bir hastalığın pençesinde kıvranır gibiydiler. Aslında çekingen olduklarından, etraflarını durmaksızın kudretlerinin, sırlarının ve yaydıkları dehşetin gülünç kuklaları ile çeviriyorlardı. Tümü durmaksızın rol yapıyor ve derin bir aşağılık duygusunun acısını çekiyordu...

Thomas Lieven, 1957 yılının güzel bir mayıs, gecesinde, artık bütün bunları biliyordu. Ama 27 Mayıs 1939 günü henüz bunların hiçbirinin farkında değildi. O gün, Albay Loos kendisine Almanlar hesabına çalışmasını teklif ettiğinde, resmen sevinmişti. Böylece bu saplandığım pisliğin içinden kendimi kurtarabilirim diye düşünüyordu, oysa asıl batağa, bu teklifi kabul etmekle ve hem de boynuna kadar batmış olacaktı...

4.

Lufthansa uçağı, Londra'nın üstündeki alçak bulut tabakasını yardığı sırada., 17 numaralı koltukta oturmakta olan yolcu garip bir ses çıkardı.

Hostes, derhal yanma koşarak büyük bir ilgiyle: «Rahatsızlandınız mı Bayım?» diye sordu. Fakat bunun hemen ardından, 17 numaralı koltukta oturan yolcunun gülmekte olduğunu gördü. Thomas Lieven: «Teşekkür ederim, hiçbir şeyim yok», diye cevap verdi. «Özür dilerim, aklıma komik bir şey geldi de!»

Thomas Lieven'in gözünün önüne, Köln'deki Gestapo karargâhının emanetçisi gelmişti. Adam, eşyalarını tekrar ona iade ederken öylesine derin bir hayal kırıklığı içersindeydi ki! Hele altın çalar saatten ayrılmak, adamcağıza pek güç gelmişti.

Thomas, sevgili saatini eline alarak süslü kapağını okşadı. Bu sırada işaret parmağının tırnağının arasında biraz mürekkep kalmış olduğunu gördü. Şu anda parmak izlerinin gizli bir kartotekte, resmimin de şahsına ait bilgileri ihtiva eden bir vesikada bulunduğunu düşününce gene güldü.

John Smythe adlı bir adam, banyosundaki gaz sobasına bakmak üzere öbürsü gün evine gelecekti. Binbaşı Loos, Bay Smythe'e mutlak olarak itaat edilmesi gerektiğini belirtmişti.

Bay Smythe herhalde oldukça şaşıracaktır, diye düşündü Thomas. Eğer gerçekten evime ayak basmaya cüret ederse, kendisini kapı dışarı edeceğim!

Uçak, alçalıyordu. Güneybatı istikametinde Thames nehrinin üzerinden Craydon hava alanına yaklaşıyordu.

Thomas, saatini tekrar cebine sokarak ellerini uğuşturdu. Keyifle gerindi. Nihayet gene İngiltere'deydi! Özgürlüğe ve güvenliğine kavuşmuştu! Şimdi Bentley'ine atlayacaktı. Sıcak bir banyo yapacaktı. Sonra bir viski! Bir pipo! Klüpteki dostları! Başına gelenleri nasıl keyifle anlatacaktı...

Ve tabii sonra Marlock'la da meşgul olacaktı.

Thomas Lieven, geri dönüşünden ötürü öylesine sevinçliydi ki, öfkesinin yarısı uçup gitmişti. Marlock'tan ayrılması, hakikaten gerekli miydi? Belki de kabul edebileceği bir izah tarzı olacaktı, Belki de Marlock'un bir takım dertleri vardı. Herhalde onu Önce dikkatli bir şekilde dinlemesi gerekliydi...

Bu düşünceleri kafasından geçirdikten yedi dakika sonra dostumuz, neşeli adımlarla uçağa uzatılan merdivenden, dört katlı meydan binasının önünde uzanan ıslak alana ayak basıyordu. Şemsiyesini açtıktan sonra ıslık çalarak giriş kapısına yürüdü. Burada iki koridor vardı. Birinin üstünde, sağdakinde «British Subjects», soldaki koridorun üstünde de «Foreigners» yazılıydı.

Thomas, gene ıslık çalarak, sola döndü ve «Immigration Officer»in yüksek kürsüsüne doğru yürüdü.

Deniz aygırının tüylerini andıran ve nikotinden sararmış bir sakalı bulunan yaşlı memur, Thomas Lieven'in gülerek kendisine uzattığı Alman pasaportunu aldı. Sayfaları karıştırdı. Sonra başını kaldırarak Thomas'a baktı. «Özür dilerim, fakat Britanya topraklarına giremezsiniz.»

«Ne demek istediğinizi anlayamadım...»

«Bugün sınırdışı edildiniz, Mr. Lieven. Lütfen beni takip edin. Sizi bekleyen iki bey var.» Bu sözlerden sonra memur yürümeye başlamıştı bile...

Thomas küçük büroya girince iki adam ayağa kalktılar. İkisinin de dertli memurlar gibi, solgun ve yorgun görünüşleri vardı.

Biri «Morris», dedi.

Diğeri kendini «Lovejoy» diye takdim etti.

Thomas, bunlar bana birini hatırlatıyorlar ama kimi? diye düşündü. Hatırlayamadı. Şimdi kızgındı, hem de çok kızgındı. Bir parça kibarlığını muhafaza edebilmek için, kendisini zorluyordu. «Bütün bunlar ne demek oluyor, beyler? Ben yedi yıldan beri bu ülkede yaşıyorum. Bu süre zarfında kanunsuz hiçbir iş yapmış değilim,»

Lovejoy adındaki adam, elinde tuttuğu bir gazeteyi kaldırarak üç sütunluk bir başlığı gösterdi:

LONDRA'LI BANKER, KÖLN'DE TEVKİF EDİLDİ

«Ne olacak? Bu olay, düne aitti. Bugün ise buradayım! Almanlar beni tekrar serbest bıraktılar!»

Morris: «Ama neden acaba?» diye sordu. «Gestapo neden henüz tevkif ettiği bir adamı ertesi günü serbest bıraktı?»

«Suçsuzluğum ortaya çıktı!»

«Ya», dedi Lovejoy.

«Ya», diye tekrarladı Morris. Adamlar manalı manalı birbirlerine baktılar. Sonra Morris, adeta alışılmış bir üstünlük ifadesiyle:

«Biz, gizli servise mensubuz, Mr. Lieven», dedi. «Köln'den gereken bilgileri aldık. Yalan söylemenizin hiçbir faydası yok.»

Thomas birdenbire, şimdi bunların bana kimi hatırlattığını buldum, diye düşündü. O soluk yüzlü Binbaşı Loos'u hatırlatmışlardı!

Oynanan, aynı oyundu! Öfkeli bir sesle: «Gizli servisten oluşunuza çok sevindim Baylar!», diye cevap verdi. «Herhalde söyleyeceğim, sizi ilgilendirecektir: Gestapo, Alman casusluk teşkilâtı hesabına çalışmayı kabul ettiğim için beni serbest bıraktı!»

«Bizi bu kadar saf mı zannediyorsunuz, Mr. Lieven?»

Thomas, sabrım kaybetmişti. «Size gerçeğin ta köndisiıııi söylüyorum. Alman casusluk teşkilâtı, bana şantaj yapmak istedi. Onlara verdiğim sözle kendimi bağlı saymıyorum. Ben burada huzur içinde yaşamak istiyorum!»

«Bu itirafınızdan sonra sizi bu ülkede barındıracağımıza herhalde siz de inanmazsınız! Siz, resmen sınırdışı edilmiş bulunuyorsunuz. Ülkemizde kanuna karşı gelen her yabancı sınırdışı edilir.»

«Fakat ben tamamen suçsuzum! Ortağım beni aldattı! Hiç olmazsa onunla görüşmeme izin verin! O zaman doğru söylediğimi göreceksiniz!»

Morris ile Lovejoy, manalı manalı bakıştılar.

«Neden öyle bakışıyorsunuz, Baylar1?»

Lovejoy: «Ortağınızla konuşamazsınız, Mr. Lieven», dedi.

«Neden?»

Morris: «Zira ortağınız, altı hafta için Londra'dan ayrıldı.» diye cevap verdi.

«Lo-lo-londra...»Thomas sapsarı kesilmişti,

«Ay-ayrıldı mı...»

«Evet. İskoçya'ya gittiği söyleniyor. Ama kesinlikle nereye gittiğini kimse bilmiyor.»

«Allah kahretsin! Peki, ben ne yapacağım simdi?»

«Vatanınıza geri dönün.»

«Tevkif edileyim diye mi? Beni, İngiltere'de casusluk yapmam için serbest bırakmışlardı!»

Adamlar tekrar bakıştılar. Thomas, daha bir şeylerin geleceğini biliyordu. Nitekim düşüncesinde haklı olduğunu hemen anladı.

Morris, soğuk ve gayet ciddi bir ifadeyle konuşuyordu: «Benim gördüğüm kadar, sizin içini bir tek çıkar yol var, Mr. Lieven! Bizim hesabımıza çalışın!» Tanrım, diye düşündü Thomas Lieven. Bunu kulüpte anlatsam, kimse bana inanmaz!»

«Bizimle birlikte Almanlara karşı çalışın. O zaman ülkeye girmenize izin veririz. Marlock'a karşı da size yardım ederiz. Sizi koruruz.»

«Beni kim koruyacak?»

«Gizli Servis.»

Thomas, küçük bir kahkaha krizi geçirdi. Sonra gene ciddileşti. Yeleğini ve kravatını düzelterek iyice dikleşti.

Şaşkınlık ve bedbinlik anları geride kalmıştı. Şimdi büyük bir oyun zannettiği şeyin, gerçekte pek te oyuna benzer bir yanının bulunmadığını anlamıştı. Şimdi savaşmak zorundaydı. Savaşmaktan hoşlanırdı. Bir erkek, hayatının mahvolmasına hemen göz yumamazdı.

Thomas Lieven: «Teklifinizi reddediyorum Baylar», diye cevap verdi. «Paris'e gideceğim. Fransa'nın en iyi avukatını tutacak ve ortağımla Britanya Hükümetine karşı dava açacağım.»

«Sizin yerinizde olsam, böyle bir şey yapmazdım, Mr. Lieven?»

«Ben yapacağım.»

«Fakat pişman olacaksınız.»

«Onu göreceğiz. Bütün dünyanın bir tımarhane olduğuna inanmayı reddediyorum! »

Bir yıl sonra, artık reddetmeyecekti.

Ve on sekiz yıl sonra, bir gece Cannes'daki bir lüks otelde geçmiş yıllarını düşündüğünde, bütün dünyanın, bir tımarhane olduğundan hiç şüphe etmeyecekti.

Bütün dünyanın bir tımarhane olması; bu, Thomas Lieven için, bu çılgınlıklarla dolu asırda, inanılacak ve tutunulacak ve de inanılması gereken tek gerçekti!

5.

28 Mayıs 1939 gecesi, gece yarısından biraz sonra, şık ve gënç bir erkek Paris'te, Place Graillon'- da, iyi yemekten anlayanların müdavimi oldukları «Chez Pierre» de, yemek siparişini veriyordu.

«Emile, bize biraz Hors d'oeuvre, sonra bir ıstakoz kuyruğu çorbası, mantarlı koyun filetosu getir. Daha sonra da bir Coupe Jacques yesek, ne dersin?»

Yaşlı ve ak saçlı bir adam olan başgarson Emile, misafirini gülümseyerek ve sevgi dolu bakışlarla süzüyordu. Thomas Lieven'i uzun yıllardan beri tanırdı.

Genç adamın yanında neşeli bakışlı, pırıl pırıl; siyah saçlı güzel bir kız oturmaktaydı. Genç hanımın adı, Mimi Chambert'di.

«Çok açız, Emile! Tiyatrodan geliyoruz. Jean Louis Barrault yönetiminde bir Shakespeare, düşünsene bir kere!..»

«Öyleyse soğuk Hors d'oeuvres yerine sıcak som balığı kanapelerini tavsiye ederim, zira Shakespeare insanı biraz yorar Mösyö...»

Hepsi güldüler. Yaşlı başgarson mutfağa çekildi. Lokal, uzun ve loş bir salondu. Biraz eski moda döşenmiş olmakla birlikte, çok rahattı. Genç hamına gelince, o lokale oranla çok daha az «eski modaydı.»

Mimi'nin beyaz ipek elbisesi, oldukça cüretkâr bir dekolteye sahip olup, yandan yırtmaçlıydı. Genç artistin, gayet minyon bir görünüşü vardı; ve daima neşeliydi, hatta sabahları, uykudan uyanır uyanmaz dahi.

Thomas onu iki yıldan beri tanıyordu. Mimi'ye gülerek baktı ve derin bir nefes aldı: «Ah, Paris! İnsanın hâlâ yaşayabileceği tek şehir, mon petit chou. Birkaç hafta iyi vakit geçireceğiz...»

«Gene neşene kavuşmuş olmana öyle seviniyorum ki chérie! Zira bu gece çok sinirliydin... Üç dilde sayıkladın, tabii ben yalnız Fransızcayı anladım... pasaportunla başın dertte mi?»

«Neden?»

«Devamlı olarak yurtdışı edilmekten, ikamet izninden söz ettin... Şu sıralarda Paris'te pasaportlarından dolayı, başları dertte olan o kadar çok Alman var ki!»

Thomas, hislenmişti. Kızın parmaklarının uçlarını hafifçe öptü.

«Üzülme. Sadece bir aksilik oldu. Ama ciddi birşey değil.» Son derece inandırıcı bir ifadeyle konuşuyordu. Söylediklerine kendisi bile inanıyordu. «Bana haksızlık ettiler, anlıyor musun, mon chou? Aldatıldım. Haksızlık, bazan uzun sürer; ama asla ebediyen kalmaz. Şimdi son derece iyi bir avukatım var. Ve benden özür dileyecekleri güne kadarki kısa süremi, seninle geçirmek istiyorum...»

Garson, masalarına yaklaştı. «Mösyö Lieven, şurada duran iki bey sizinle görüşmek istiyorlar.»

Thomas, aklına hiç kötü bir şey gelmeksizin başını kaldırıp baktı. Kapının önünde, üstlerinde pek te temiz olmayan trençkotlar bulunan iki adam, sıkılgan bir ifadeyle ona selâm veriyorlardı.

Thomas yerinden kalkarak kapıya gitti. «Size ne gibi bir yardımım dokunabilir Baylar?»

Buruşuk trençkotlu iki adam, başlarım eğdiler. Sonra bir tanesi konuştu: «Daha önce matmazel Chambert'in evine uğradık mösyö. İkimiz de polisteniz. Çok Özür dileriz, fakat sizi tevkif etmek zorundayız.»

Thomas, alçak sesle: «Fakat ben ne yaptım?» diye sordu. Aslında içinden gülmek gelmişti.

«Her şeyi öğreneceksiniz.»

Demek kâbus devam ediyor, diye düşündü Thomas. Sonra, sevimli bir ifadeyle» konuştu: «Baylar, sizler fransızsınız! Bu itibarla iyi bir yemeği rahatsız etmenin ne kadar büyük bir günah olduğunu bilirsiniz! Onun için yemeğimi bitirdikten sonra beni tevkif etmenizi rica edebilir miyim?»

İki polis, bir tereddüt am geçirdiler.

Sonra biri: «Şefimize telefon edebilir miyim?» diye sordu.

Thomas adama istediği izni verdi. Adam, telefon kulübelerinden birine girdi. Çok kısa bir süre sonra geri döndü. «Ricanız kabul edüdi Mösyö. Yalnız şefin de bir ricası var.»

«Buyursun?»

«Acaba buraya gelip sizinle yemek yiyebilir mi diye soruyor. İyi bir yemeğin başında herşeyin daha kolay halledileceğini söylüyor.»

«Çok güzel. Kabul ediyorum. Ama şefinizin kim olduğunu sorabilir miyim?»

Adamlar, şefin adım kendisine bildirdiler.

Thomas, masasına dönerek yaşlı başgarsonu çağırdı. «Bir misafir daha bekliyorum, Emile, lütfen bir servis getirin.»

Mimi gülerek: «Kim geliyor?» diye sordu.

«Albay Simeon adında biri.»

Tefeni, sadece: «Ya!» dedi. Alışkanlığının aksine, sadece bir kelime ile yetindi.

Albay Jules Simeon, çok sempatik bir adamdı. Bakımlı bıyıkları, Romalı burnu ve zeki bakışlı gözleriyle ünlü oyuncu Adolphe Menjou'yu andırıyordu. Yalnız ona nazaran daha ufak tefekti. Thomas'ı biraz tedirgin etmişti; selâmladı.

Simeon'un lacivert elbisesi, hiç şüphesiz birinci sınıf bir terzinin elinden çıkmaydı, Yalnız sırtı ve dirsekleri, biraz parlamıştı. Albayın üstünde incili altın bir kravat iğnesi ve küçük altın kol düğmeleri vardı. Ama pabuçlarının topukları aşınmıştı.

Çorba ve ilk yemek sırasında Paris hakkında konuşuldu. Sıra fileminyona geldiğinde Albay Simeon, yavaş yavaş baklayı ağzından çıkarmaya başladı: «Sizi gece yarısı ve üstelik yemeğin, ortasında rahatsız ettiğimiz için çok

özür dilerim Mösyö Lieven. Bu Pommes chips harika, değil mi? Yüksek makamlardan bir emir aldım. Sizi sabahtan beri arıyoruz.»

Thomas birden uzaklardan, bu akşam Shakespeare’in III. Richard piyesinde oynamış olan Jean Louis Barrault'nun sesini ve onun söylediği bir mısrayı duyar gibi oldu. Ama hangi mısra olduğunu çıkaramadı. Daha doğrusu henüz çıkaramıyordu.

«Ya, öyle mi?» dedi. «Evet, Pommes chips bir harika Albayım. Bu işin esasını burada biliyorlar. İki kere yağdan geçirmek. Bütün sır burada. Ne de olsa Fransız mutfağı...»

Thomas elini Mimi'nin koluna koydu. Albay gülümsedi. Bu Albay gittikçe daha fazla hoşuma gidiyor, diye düşündü Thomas.

Albay, gene konuşmaya başlamıştı. «Tabu ki yalnız Fransız mutfağından dolayı Paris'te bulunmuyorsunuz. Köln ve Londra'da bizim de adamlarımız var. Muhterem Binbaşı Loos'un -kendisi hâlâ safra kesesinden çekiyor mu?- yanındaki maceralarınızı biliyoruz...»

Menü. 28 Mayıs 1939

Yengeç kuyruğu çorbası.

Sıcak som balığı tostu. Mantarlı fileto.

Pommes chips. Coupe Jacques

Thomas Lieven, bu yemek sırasında gizli ajan oldu.

Yengeç kuyruğu çorbası*: Önce sığır etinin suyu iyice kaynatılır. Sonra dört kişi için bir düzine büyük boy yengeç seçilir. Yengeçler bir çeyrek saat kaynar suda haşlanır. Kıskaçlardaki ve kuyruklardaki etler çıkarılır. Bütün kabuklar bir havanda -unufak olmamak şartıyla- ezilir, ateşin üstünde 125 gram tereyağı ile, renk iyice kırmızılaşmcaya kadar karıştırılır. Bunun içine bir kaşık un konur ve yedirilir. Bir litre et suyu konur. Hepsi birden tülbent*

örtülmüş çok ince bir süzgeçten geçirilir. Servisten hemen önce, çorba tekrar kaynatılır ve yengeç kuyrukları içine konur.

Çorbanın taneli olmamasına mutlaka dikkat edilmelidir.

***Sıcak som balığı tostu**: İnce beyaz ekmek dilimlerine süt emdirilir. Uygun şekilde kesilmiş, dumanlanmış ve sütte yumuşatılmış som balığı dilimleri, ekmeklerin üstüne konur. Hepsinin üstü, tekrar sütle; doyurulmuş beyaz ekmek diilmieri ile kapatılır. Üst kısmına rendelenmiş peynir ekilir, tereyağ parçacıkları konur. Yağlı bir teneke üstünde fırına verilir.*

***Mantarlı fileto**: Filetolar, sıcak yağda iki taraflı kısa bir süre kızartılır. Daha sonra üstüne, aşağıdaki mantarlı yemek konur: Bir soğan, tereyağda kızartılır. Çeyrek litre beyaz şarapta haşlanır. İçine üç yumurta sarısı, 1 yemek kaşığı tereyağ, yarım limonun suyu, tuz ve biber karıştırılır. İçine biraz daha beyaz şarap konularak ateşin üstünde suda, iyice koyulaşmcaya kadar çarpılır. Bundan ayrı olarak mantarlar ve küçük soğanlar, tereyağ ve bir bardak beyaz şarapta buğulandırılır. Bu arada 1 çay kasığı tereyağ. 1 yemek kaşığı un, 1/2 litre et suj'undan meydana gelen bir karışım hazırlanır ve mantarlarla sosa karıştırılır. Bunların tümü, tekrar kaynatılır.*

***Coupe Jacques**: Bir porsiyon, vanilyalı dondurmanın üstü, dövülmüş krema ile kaplanır. Üstüne, yarım saat Maraskino'da (İtalyanların kiraz rakısı) dinlendirilmiş meyva salatası konur. Bunun üstü, bir tabaka ahududu dondurması ile kaplanır, dövme krema ve kirazlarla süslenir.*

Thomas, gene Jean Louis Barrault'nun sesini işitir gibi oldu. Gene kulağına uzaktan bir mısra çalındı. Ama ne olduğunu hâlâ çözemiyordu.

Ya Mimi, o neden böyle gülüyordu? Neden böylesine tatlı gülümsüyördu?

Albay: «Mösyö Lieven», dedi. «Size sempati duyduğumdan emin olmanızı isterim. Fransa'yı seviyorsunuz. Fransız mutfağım seviyorsunuz. Ama ben de emir kuluyum. Sizi sınır dışı etmek zorundayım, Mösyö

Lieven. Siz, zavallı ve tehlike içinde yaşayan vatanım için bir tehlikesiniz. Sizi, hemen bu gece sınıra götüreceğiz. Ve bir daha asla Fransa'ya giremeyeceksiniz...»

Thomas gülmeye başlamıştı.

Mimi, onun yüzüne baktı. Ve Thomas onu tanıdığından beri ilk defa olarak gülüşüne katılmadı. Bunun üzerine Thomas ta gülmekten vazgeçti.

Albay, tabağına tekrar mantar alırken: «Meğer ki», diye sözüne devam etti, «meğer ki, mösyö Lieven, dönüp bizimle, 'Deuxième Bureau' ile çalışasınız.»

Thomas, doğruldu. Bu kadar sarhoş olmadım henüz, diye düşündü. Kısık bir sesle: «Matmazel Chambert'in yanında, bana Fransız Gizli Teşkilâtı hesabına çalışmamı teklif ediyorsunuz, öyle mi?» diye sordu.

Mimi, Thomas’ın yanağına bir öpücük kondurarak: «Neden olmasın, mon chéri?» dedi. «Nihayet ben de aynı topluluktayım!»

«Sen de...« Thomas, yutkunmak zorunda kaldı.

«Küçük, çok küçük bir rol, ama gene de birşey. Biraz yan kazanç temin ediyorum. Kızdın mı?»

Albay: «Matmazel Chambert, tanıdığım en zarif ve tatlı vatanseverlerden biridir», dedi.

Ve o anda Thomas Lieven'i bir süredir uğraştıran şefe, Jean Louis Barrault'nun sesi, kulaklarında son derece net bir hal aldı. §imdi Thomas, Kral III. Richarden şu sözlerini duyabiliyordu: «Ve onun için, âşık bir insan olarak bu güzel günlere kıyamayacağım için bir kötü ruha bürünmeyi kabul ettim...» Albay, elinde kırmızı şarap bardağı olduğu halde, sorusunu tekrarladı: «Bizim için çalışmayı kabul ediyor musunuz, mösyö Lieven?»

Thomas, Mimi'ye, tatlı ve güzel Mimi'ye baktı. Yaşamasını bilen bir adam olan Albay Simeon'a baktı. Masadaki güzel yemeklere baktı. Demek benim için başka yol yok, diye düşündü. Bu dünya İıakkmda yanlış bir

kanıya varmışım. Hayatımı değiştirmek gerek ve eğer bu delilik tufanında boğulmamak istiyorsam, bunu hemen yapmam gerek!

Mimi'nin sesi kulağına geldi: «Ah, chéri, hadi nazlanma da bize gel! Göreceksin öyle güzel bir hayat yaşayacağız ki!»

Bunu, Siméon'un sesi takip etti: «Karar verdiniz mi, mösyö Lieven?»

Jean Louis Barrault'nun sesi, hâlâ kulaklarında çınlıyordu:

«...bir kötü ruha bürünmeği kabul ettim...» Thomas Lieven, yumuşak bir sesle: «Kabul ettim», diye cevap verdi.

6.

Önce Alman Casusluk Teşkilâtı. Sonra İngilizlerin «Secret Service»i. Şimdi de «Deuxième Bureau». Ve hepsi de 96 saat içersinde. Thomas, daha dört gün önce Londra'da yaşıyordum, diye düşündü. Saygı gören bir şahsiyet, başarılı bir bankacıydım. Böylesine kim inanır? Kulüpte bana kim inanır?

Thomas Lieven, ince parmaklarını kısa kesilmiş saçlarının arasında gezdirerek konuştu: «Durumum pek parlak gibi değil, ama ümitsiz de değil. Karnım doymuş bir halde, sakin yaşantımın enkazı üzerinde oturuyorum: Voilà, tarihi bir an, Emile!» Yaşlı başgarson, yanlarına seğirtti. «Kutlamamız gereken bir şey var. Lütfen şampanya!»

Mimi, arkadaşım sevgiyle öptü. Sonra Albaya dönerek: «Ne tatlı şey, değil mi?» dedi.

Simeon: «Bu davranışınızı saygı ile selâmladığımı bilmenizi isterim Mösyö», dedi. «Bizimle çalışmaya razı oluşunuz, beni çok memnun etti.»

«Başka çarem yoktu.»

«Aynı şey.»

«Tabii bana, davam devam ettiği sürece güvenebilirsiniz. Davayı kazandıktan sonra gene Londra'ya dönmek istiyorum. Tamam mı?»

Albay Simeon: «Tamamdır anlaştık, Mösyö», diye cevap vererek gülümsedi. Yüzünde, Thomas Lieven'in davasını, bir dünya savaşı sonra dahi kazanamayacağını ve hiçbir zaman da Londra'da yaşayamayacağını okuyan bir kâhinin ifadesi vardı.

Thomas, konuşmasına devam etti: «Ayrıca size ne gibi bir yardımım dokunabileceği de henüz meçhulüm.»

«Bankersiniz.»

«Evet, ne olacak?»

Simeon, göz kırptı. «Madam, sizin ne kadar maharetli olduğunuzu bana anlatmıştı.»

Thomas, yanındaki küçük yapılı, parlak siyah saçlı ve neşeli bakışlı artiste dön,erek: «Fakat Mimi, boşboğazlık etmişsin», dedi.

«Madam, bunu milleti uğruna yaptı. Kendisi çok cazip bir şahsiyettir.»

«Zannederim bu konuda bir yargıya varabilecek verilere sahipsiniz, Albay Simeon!»

Bu sözler üzerine, Mimi ile Simeon, bir ağızdan konuştular: «Size bir subay olarak şerefim üzerine söz verebilirim.»

«Ama chéri, bu, seni tanımazdan çok öncesine ait bir şey!»

Sonra ikisi de susup güldüler. Mimi, Thomas'a sokuldu. Bu adama, son derece ciddi görünebilen, fakat ciddiyetten en uzak şeyleri yapabilen, britanyalı banker centilmenlerin mükeimmel bir Örneği olan, bu arada da tanıdığı bütün erkeklerden çok daha sevimli ve zeki olan bu adama Mimi gerçekten âşıktı. Ve Mimi, o zamana kadar bir sürü erkek tanımıştı.

«Bana rastlamazdan çok önce», diye tekrarladı Thomas. «Demek böyle... Peki,... Sözlerinizden anladığıma göre Albayım, Fransız casusluk

teşkilâtının mali müşavirliğini yapacağım.»

«Doğru teşhis ettiniz Mösyö. Size son derece özel görevler verilecek.»

Thomas: «Şampanya gelmeden birkaç samimi söz daha söylemek istiyorum», dedi. «Gençliğime rağmen, bazı prensiplerim vardır. Bu prensiplerimi, faaliyetlerinizle bağdaştırmak olanağım bulamazsanız, o zaman beni sınırdışı edin, daha iyi!»

«Bu prensiplerinizi öğrenebilir miyim, Mösyö?»

«Üniforma taşımayı redderim, Albayım. Siz belki bunun nedenini anlayamayacaksınız, fakat ben insan öldüremem. Kimseyi korkutamam, kimseyi tevkif edemem ve kimseye acı çektiremem.»

«Fakat rica ederim mösyö! Sizi böyle küçük işlerde harcarsak, kıymetinizi bilmemiş oluruz!»

«Mesleğimin kanunen çizili sınırları dahilinde kalmadıkça kimseye zarar vermem.. Ayrıca bu sınırlar dahilinde kalsa dahi, ilgili şahsın hakkettiğine kani olmadıkça ona zarar veremem.»

«Hiç üzülmeyin Mösyö. Prensiplerinize tamamen sâdık kalacaksınız. Bizim bütün amacımız, sizin düşüncelerinizden yararlanmak, o kadar.» Emile şampanya ile geldi.

Şampanya kadehleri içildikten sonra Albay «Ancak gizli ajanlara ait bir eğitim kursuna mutlaka devam etmeniz lâzım», dedi. «İşletme düzenimiz, bunu şart koşar! Henüz bilmediğiniz pek çok ince hünerler var. En kısa zamanda özel kamplarımızdan birine katılmanızı sağlayacağım.»

Mimi, Thomas’ın elini sevgiyle okşayarak: «Fakat bu akşam değil, Jules», dedi. «Bu gece yeteri kadar bilgi edindi...»

***

30. Mayıs 1939 sabahı erken saatlerde iki adam, Thomas'ı Mimi'nin evinden aldılar. Adamların üstünde, pantalonları biçimini kaybetmiş, ucuz, hazır elbiseler vardı. Bunlar, az maaş alan ikinci derecede ajanlardı.

Thomas, koyu gri bir elbise ve beyaz gömlek giymiş, siyah kravat takmıştı. Başında siyah şapka, ayaklarında siyah ayakkabılar ve yanında da tabii sevgili çalar cep saati vardı. Ayrıca bir de küçük bavul almıştı.

Ciddi görünüşlü adamlar, Thomas'ı bir kamyona tıktılar. Thomas dışarıya bakmak istediği zaman, yük kısmının üstündeki tentenin tamamen indirilmiş ve kenarlarının hiç aralık kalmayacak şekilde sıkıştırılmış olduğunu gördü.

Beş saat sonra bütün kemikleri sızlamaya başlamıştı. Nihayet kamyon durup da adamlar kendisine inebileceğini söylediklerinde, Thomas son derece kasvetli bir yerde bulunduğunu gördü. Taşlarla dolu ve inişli çıkışlı bir arazinin etrafı, dikenli tellerle çevrilmişti. Arkalarda, gene kasvetli küçük bir ormanın önünde, gri renkli bakımsız bir bina vardı. Giriş kapısının Önünde tepeden tırnağa silâhlı bir asker bekliyordu.

Kötü giyimli iki adam, onları düşmanca bakışlarla süzen askerin yanana giderek bir sürü vesika gösterdiler. Asker, bunları büyük bir ciddiyetle kontrol etti. Bu sırada önündeki el arabasında odun taşımakta olan bir yaşlı köylü, yolda belirdi.

Thomas: «Yolun daha çok mu, babalık?» diye sordu.

«Allah kahretsin! Saint Nicolas'a kadar daha en aşağı üç kilometre var!»

«Nerede bu dediğin yer?»

«Aşağıda, Nancy'nin hemen önünde.»

«Teşekkür ederim.»

Adamlar, geri döndüler. Biri: «Sizi kamyona hapsettiğimiz için özür dileriz», dedi. «Ama kesir emir almıştık. Aksi takdirde geçtiğiniz yerleri tanıyabilirdiniz. Oysa geldiğiniz yerin neresi olduğunu asla bilmemeniz lâzım.»

Thomas: «Anlıyorum», diye cevap verdi.

Eski bina, üçüncü sınıf bir otel gibi döşenmişti. Thomas, fazla zengine benzemiyorlar, diye düşündü. İnşallah odalarda tahtakurusu yoktur. Tanrım, insan ne durumlarla karşılaşıyor!

Yeni kursa Thomas'ın dışında daha yirmi yedi ajan katılmıştı. Çoğunluğu Fransızdı. Bu arada iki Avusturya'lı, beş Alman, bir Polonyalı ve bir de İngiliz vardı.

Kurs, yöneticisi zayıf, solgun ve yüzünün rengi sıhhatsiz bir adamdı. Esrar dolu havası, dertli, mübalâğalı ve kendine güvensizliğini belli eden ifadesi ile, Thomas'ın Köln'de tanıdığı Binbaşı Loos'a çok benziyordu.

Bu adam, önünde toplanmr nan ajanlara ilk konuşmasını yaptı: «Baylar, adım Jüpiter'dir. Kurs süresince her biriniz, kendine sahte bir ad takacak. Bu ada uygun bir de sahte hayat hikâyesi bulabilmeniz için yarım saat vaktiniz var. Bu şahsiyetinim şu andan itibaren herkese karşı savunmak zorundasınız. Ben ve meslektaşlarım, sizin, söylediğiniz şahıs olmadığınızı ispat edebilmek için elimizden geleni yapacağız. Şimdi bizim saldırılarımıza karşı dahi savunabileceğiniz birer şahsiyet arayın.»

Thomas, kulağa şairane gelen Adolf Meier ismini seçmeye karar verdi. Sonu ümitsiz teşebbüsler için hiç bir zaman fazla zihin yormazdı.

Öğleden sonra ona çuval bezinden dikilmiş bir elbise verdiler. Gri renkteki elbisenin göğsüne, sahte adını da yazmışlardı. Diğer öğrencilerin de aynı şekilde talim elbiseleri vardı. Yemekler, çok kötüydü. Thomas'a verilen oda berbat, yatak çarşafları kaskatıydı. Uyumazdan önce Thomas, çalar saatinin kapağını bir an için açıyor, gözlerini kapatıyor ve kendini Londra'daki rahat yatağında farzediyordu. İlk gece sabaha karşı saat üçte! müthiş bir bağırtıyla uyandı.

«Lieven! Lieven! Cevap versenize, Lieven!»

Thomas ter içinde başını kaldırarak «buradayım» dedi.

Aynı anda suratına iki müthiş şamar indi. Yatağın önünde duran Jüpiter, alaylı alaylı: «Ben, adınızın Meier olduğunu zannediyordum, Lieven!» dedi. «Başka bir yerde bu gaflete düşerseniz işiniz bitik demektir. İyi geceler.

Uykunuza devam edebilirsiniz.» Thomas, iyi uyuyamadı. Yeni tokatlardan kurtulabilmenin çaresini düşünüyordu. Nihayet aklına bir şey geldi. Müteakip geceler, Jüpiter, isterse gırtlağı yırtılıncaya kadar bağırabilirdi. Daima Thomas, yavaş yavaş uykusundan uyanıyor, kendine geliyor ve sonra da sahte hüviyetinde ısrar ediyordu: «Benden ne istiyorsunuz? Benim adım Adolf Meier'dir!»

Jüpiter, bu adama hayran kalmıştı. «Gerçekten çok güçlü bir iradeniz var!»

Bilmediği bir şey vardı ki, o da, Thomas'ın her gece kulaklarına yatmadan bol miktarda pamuk tıkadığıydı...

Öğrenciler zehir, patlayıcı maddeler, makineli tabanca ve revolver kullanmasını öğreniyorlardı. Thomas büyük bir hayretle yaptığı on atıştan sekizinin, hedefe çok yakın oturduğunu gördü. Şaşırmış bir halde: «Herhalde tesadüf olacak», dedi. «Ben atış yapmasını hiç bilmem.»

Jüpiter, memnun memnun gülüyordu: «Bilmez misiniz? Sizin bu konuda doğuştan istidadınız var, Meier! »

Bunu takip eden on atıştan dokuzu hedefe isabet etmişti. Thomas, ne olduğunu şaşırmış bir halde kafasını salladı: «İnsanoğlu, gerçekten bir muamma!»

Bu teşhis, onun gece uyumasına engel oldu. Bana ne oldu? diye düşünüyordu. Benim gibi yolundan zorla saptırılmış bir insan, aslında çaresizlik içinde kıvranmalı, sarhoş olmalı, Tanrıya karşı gelmeli, kendini öldürmeye kalkışmalı. Ama ben? Ben üzüntülü müyüm? Tanrıya karşı mı geliyorum? Kendimi öldürmeyi düşünüyor muyum?

Hayır, bunların hiçbirinden eser yok.

Korkunç gerçeği artık kendi kendime itiraf edebilirim. Bu macera beni eğlendirmeğe, hoşuma gitmeye başladı. Henüz gencim. Evli değilim. Kaç kişi, böylesine delice bir macera yaşamak fırsatını bulabilir?

Fransız casusluk teşkilâtındayım. Yani vatanıma, Almanya'ya karşı çalışıyorum. Ama bir dakika! Almanya'ya mı, yoksa Gestapo'ya mı karşı?

Hah şöyle!

Hele bu kadar güzel atıcılık yapabilmem! Anlaşılır gibi değil. Bütün bunların, beni üzecek yerde neşelendirmesinin sebebini biliyorum. Bugüne kadar, fazla ciddi bir meslekte çalıştım. Devamlı olduğumdan başka türlü görünmek zorundaydım. Burada yaşadıklarım ise asıl yaradılışıma çok daha uygun düşüyor. Allah kahretsin! Ne biçim bir karakter bu?

Mors alfabesini öğrendi. Gizli kodları yazmasını ve deşifre etmesini öğrendi. Bu amaçla Jüpiter, «Monte Kristo Kontu» adlı romanın parçalanmış nüshalarını öğrencilere dağıttı.

Dağıttıktan sonra gereken izahatı verdi: «Sistem, son derece basittir. Normal olarak yanınızda böyle bir kitap bulunur. Bir kod haberi aldığınızı düşünün. Bu kod, önce durmadan değişen üç rakkam bildirir. İlk rakkam, kullanacağınız romanın sayfasını, ikinci rakkam sayfadaki satırı, üçüncü rakkam da satırdaki harfi gösterir. Bu harf, sizin başlangıç noktanızdır. Ondan başlayarak, verilen kod sayılarına göre diğer harfleri bulursunuz...»

Jüpiter, öğrencilerine kâğıt dağıttı. Bunların üzerinde şifreli mesajlar vardı.

Sınıfın yarısı, şifreyi doğru, yarısı da yanlış çözdü. Yanlış çözenlerin arasında Thomas Lieven de vardı, Thomas, şifreyi çözdükten sonra ortaya şunu çıkarmıştı: «Twmxdtrrre illd m ionteff»

Jüpiter: «Bir kere daha deneyelim», dedi.

İlimci deneme de aynı sonucu verdi: Sınıfın yarısı doğru, yarısı yanlış çözdü.

Jüpiter: «Gerekirse bütün gece çalışacağız», dedi.

Bütün gece çalıştılar.

Sabaha doğru, öğrencilere yanlışlıkla romanın iki ayrı baskısının dağıtılmış olduğu anlaşıldı. Kitabın ikinci ve dördüncü baskılan birlikte verilmişti. Dördüncü baskıdaki bazı kısaltmalar, sahifelerin de değişmesine yol açmıştı...

Jüpiter, yüzü solgun, fakat heyecanlı bir sesle: «Tabii böyle bir şeyin tatbikatta olması mümkün değildir», dedi.

«Tabii», diye tasdik etti Thomas Lieven.

7.

Bu olayın hemen arkasından Jüpiter, bol içkili bir yemek verdi. Haenschen Nolle adında parlak gözlü uzun kirpikli bir öğrenci, adamakıllı sarhoş oldu. Ertesi günü onu kurstan attılar. Onunla birlikte bir İngiliz ve Avusturyalı da kamptan, ayrıldılar. Gece, bu şahısların gizli ajan olmaya lâyık olmadıkları anlaşılmıştı... Dördüncü hafta sınıf, sık bir ormana götürüldü. Öğrenciler burada öğretmenleri ile birlikte sekiz gün kaldılar.

Toprağın üstünde yattılar, bütün hava şartlarına maruz kaldılar ve erzakları plânlanan şekilde üç gün sonra bittiğinden, karınlarını çeşitli meyvalar ve iğrenç hayvanlarla doyurmak zorunda kaldılar. Thomas Lieven, böyle bir ihtimali önceden düşünüp okula gizlice bol miktarda konserve getirmiş olduğundan, böyle bir zorunlulukla karşılaşmadı. Daha dördüncü gün, o hâlâ belçika malı nefis kaz ciğeri ezmelerini yemekle meşguldü. Onun için diğer arkadaşları bir orman faresini paylaşabilmek için birbirleri ile dövüşürlerken o, bir ağırbaşlılık içinde kılını bile kıpırdatmıyor ve bu yüzden Jüpiter'in methine mazhar oluyordu: «Bay Meier hepinize örnek olsun, Baylar! Ancak şunu söyleyebilirim: işte insan!»

Altıncı hafta Jüpiter, sınıfı derin bir uçurumun kenarına götürdü. Daha sonra,: «Atlayın!» diye bağırdı. Öğrenciler, korkuyla gerilediler; Thomas hariç olmak üzere. O, arkadaşlarım yana iterek koştu, hurra diye bağırdıktan sonra kendini uçuruma fırlattı. Aklından, bir yıldırım hızıyla, Fransız hükümetinin herhalde sonunda ona kendini öldürtmek için bu kadar eğitim masrafı yapmayacağım geçirmişti. Gerçekten de uçurumda, düşüş hızını

hafifleten muhtelif lâstik şeritler vardı. Jüpiter, memnuniyetinden kendinden geçmiş bir halde: «Siz, en iyi adamımsınız, Meier!» dedi. «Birgün dünya sizden bahsedecek!»

Ve bu sözünde haklı çıkacaktı.

Thomas, yalnızca bir kere öğretmeninden azar işitti. Jüpiter, görünmeyen mürekkeple yazı yazmasını öğretiyordu. Bunun için bir kalem, soğan suyu ve çiğ bir yumurtadan başka bir şey lâzım değildi. Çalıştıkları sırada Thomas, bilgiye susamış bir halde, şu soruyu sordu: «Bir gestapo hapisanesinde, kalem, soğan ve çiğ yumurta lâzım olduğunda, kime müracaat etmek gerekir?»

«Büyük sorgu», kursun sonunda yer alıyordu. Öğrenciler, gece yarısı hoyrat bir şekilde uykularından kaldırılarak bir Alman askerî mahkemesinin önüne sürüklendiler. Bu mahkeme, Jüpiter'in başkanlığında diğer kurs hocalarının katılmasıyla kurulmuştu. Öğretmenler, üzerlerinde Alman üniformaları olduğu halde uzun bir masanın arkasında yer almışlardı. Jüpiter, Albay pozundaydı.

Öğretmenler, öğrencilerine bağırıp çağırdılar, onları kuvvetli projektör ışıklarına bakmaya zorladılar ve bir gece müddetle ne yiyecek, ne de içecek verdiler. Ama hepsi, daha önceden kuvvetli bir akşam yemeği yemiş olduklarından, bu sonuncusunun hiç bir etkisi olmadı.

Jüpiter, Thomas'a karşı özel bir sertlik gösterdi. Suratına birkaç tokat indirdi, onu, yüzü duvara dönük durmaya zorladı ve ensesine bir tabanca namlusu dayadı.

«İtiraf edin!» diye bağırdı. «Bir Fransız casusu olduğumuzu itiraf edin!»

Thomas, kahramanca bir ifadeyle: «Söyleyecek hiç bir şeyim yok», diye cevap verdi, Bunun üzerine ayaklarının başparmaklarım bir mengenenin arasına yerleştirdiler. Daha mengenenin ilk sıkıştırılışında Thomas bir çığlık attı. Bunun üzerine âlet derhal gevşetildi. Sabaha karşı mahkeme, oıu casusluk suçundan Ölüme mahkûm etti.

Jüpiter, ona son bir fırsat tanıyarak, askerî sırları açıkladığı takdirde hayatının kurtulacağım söyledi.

Thomas, mahkeme başkanının ayaklarının dibine tükürerek: «Ölmeyi tercih ederim!» diye bağırdı.

İsteğine uygun olarak onu çamurlu bir avluya çıkardılar ve sabah karanlığında buz gibi bir duvara dayayıp, hiç bir merasim yapmaksızın ve fakat sahte mermilerle kurşuna dizdiler. Sonra hepsi birlikte kahvaltıya gittiler.

Thomas Lieven -her ne kadar ayrıca belirtmenin gereği yoksa da- kursu birincilikle bitirdi. Jüpiter, ona birincilik belgesini ve «Jean Leblanc» adına düzenlenmiş bir Fransız pasaportunu uzatırken, gözleri dolmuştu: «Talihiniz açık olsun dostum! Sizinle iftihar ediyorum!»

«Size bir şey sormak istiyorum, Jüpiter! Beni bu şekilde bırakırsanız, günün birinde Almanların eline düşüp herşeyi anlatabileceğimden korkmıyacak mısınız?»

Jüpiter gülerek cevap verdi: «Anlatabileceğiniz pek az şey var, sevgili dostum! Casusluk eğitiminin metodları, her ülkede aşağı yukarı aynıdır. Hepsi aynı mükemmeliyettedir. Hepsi, en son tıbbî, psikolojik ve teknik bilgilerden yararlanırlar!»

Thomas Lieven, 16 Temmuz 1939 günü Paris'e döndü ve kendisine sanki altı hafta sadık kalmış gibi hararetli bir Mimi tarafından karşılandı.

1 Ağustosta Thomas Lieven, Albay Simeon'un aracılığı ile Square du Bois de Boulogne'da konforlu bir ev buldu. Buradan araba ile bir çeyrekte Champs Elysées'deki bankasına gidebilirdi.

20 Ağustosta Thomas Lieven Albay Simeon’dan, dünyanın kritik durumuna rağmen, biraz dinlenmek üzere Mimi ile birlikte, Parislilerin gezinti yeri ve aynı zamanda da at yarışlarının merkezi olan Chantilly'ye gitmek için izin istedi.

30 Ağustosta Polonya genel seferberlik ilân etti.

Ertesi gün öğleden sonra Thomas'la Mimi, Comelle göllerinde ve Kraliçe Blanche'in şatosu civarında bir gezinti yaptılar.

Akşama doğru şehre dönerlerken, batıda kaybolmakta olan güneşin kan rengi olduğunu gördüler. Asrın başında yapılmış olan güzel villâların önünden, aşınmış parke taşları ile döşeli yoldan kolkola geçerek Avenue du Maréchal Joffre'da kalmakta oldukları «Hotel du Pare» a döndüler.

Salondan geçerlerken resepsiyondaki adam: «Belfort'dan size telefon var, Mösyö Lieven!» dedi.

Kısa süre sonra Thomas, Albay Simeon'un sesini işitti: «Lieven, nihayet döndünüz mü?» Albay, Almanca konuşuyordu ve bunun nedenini hemen açıkladı: «Otelinizde sözlerimin anlaşılması tehlikesini üzerime alamam.

Dinleyin Lieven, iş başlıyor.»

«Savaş mı başlıyor?»

«Evet.»

«Ne zaman?»

«Önümüzdeki kırk sekiz saat içinde. Yarın ilk trenle Belfort'a gelmeniz lâzım. «Hotel du Tonneau d'Or'a inin. Kapıcıda sizin için haber bırakılmış olacak. Mesele...»

Bu anda bağlantı kesildi.

Thomas, birkaç kere telefonun çatalına dokundu.

«Alo! Alo!»

Yabancı bir kadın sesi araya karıştı. «Konuşmanız kesildi, Mösyö Lieven. Zira yabancı bir lisanda konuştunuz.»

«Yasak mı?»

«Evet. Bugün saat 18 den beri yasak. Şehirlerarası konuşmalar, artık ancak Fransızca yapılabilir.»

Ses kesildi. Hattan hiçbir şey duyulmuyordu.

Thomas Lieven kulübeden çıkarken, resepsiyondaki adam ona garip nazarlarla baktı. Ama bu, Thomas'ın fazla dikkatini çekmedi. Ancak sabah saat beşte odasının kapısı vurulduğunda, bu bakışları tekrar hatırladı...

Mimi, bir kedi gibi büzülmüş uyuyordu. Thomas, bildiklerini ona hemen söylemeye kıyamamıştı. Dışarda ortalık aydınlanmıştı. Asırlık ağaçların dallarında kuşlar ötüşüyordu.

Kapı tekrar ve daha şiddetle vuruldu. Thomas, Almanlar henüz buralara kadar gelmiş olamazlar, diye düşünerek kapıyı açmamaya karar verdi.

Dışarıdan bir ses duyuldu: «Kapıyı açın, Mösyö Lieven. Açmazsanız, kırmak zorunda kalacağız.»

«Kimsiniz?»

«Polis.»

Thomas içini çekerek ayağa kalktı. Mimi küçük bir çığlıkla uyandı. «Ne oldu, chérie?»

Thomas: «Zannederim gene tevkif edileceğim», diye cevap verdi. Düşüncesinde haklı çıkmıştı. Kapının önünde bir jandarma subayı ile iki jandarma eri duruyordu. «Giyinin ve bizimle gelin.»

«Neden?»

«Siz bir Alman casususunuz.»

«Buna nereden hükmediyorsunuz?»

«Dün şüpheli bir telefon konuşması yaptınız. Santraldan bize bildirdiler. Resepsiyondaki adam da size dikkat etmiş. İnkâra kalkışmayın.»

Thomas jandarma subayına,: «Adamlarınızı bir dakika dışarı yollayın», dedi, «size bir şey söylemem lâzım.»

Erler, dışarı çıktılar.

Thomas, Jüpiter'den aldığı hüviyet cüzdanı ile pasaportu gösterdi. Sonra ilâve etti: «Ben Fransız casusluk teşkilâtı hesabına çalışıyorum.»

«Aklınıza başka yalan gelmedi mi? Üstelik te böylesine acemice taklit edilmiş vesikaları gösteriyorsunuz? Çabuk giyinin!»

8.

Thomas Lieven, 31 Ağustos 1939 günü akşama doğru Belfort'a varınca, hemen bir taksiye atlayarak «Hotel du Tonneau d'Or»a gitti. Her zamanki gibi kusursuz giyinmişti. Yeleğinin üstünde, saatinin altın zinciri parlıyordu.

Albay Simeon, otelin salonunda onu bekliyordu. Üzerinde bu defa üniforma vardı. Ama buna rağmen görünüşü, sivil giyindiği zamanlarki gibi sempatikti.

«Zavallı dostum! Salak jandarmanın size yaptıklarına çok üzüldüm. Mimi nihayet bana telefon etmeyi başardığında, ilgililere iyice bağırıp çağırdım. Şimdi hemen gidelim. General Effel, bizi bekliyor. Hiç zaman kaybetmememiz lâzım.»

Bir çeyrek sonra Thomas Lievein, General'in Fransız karargâh binasındaki odasında oturuyordu.

Son derece sade döşenmiş olan odanın dört duvarı, Fransa ve Almanya'nın stratejik haritaları ile kaplıydı.

Uzun boylu, zayıf ve ak saçlı bir adam olan General Effel, elleri arkasında olduğu halde Thomas’ın önünde gidip geliyordu. Thomas, bir harita masasının yanına oturmuştu. Simeon onun yanında duruyordu.

General Effel, dolgun sesiyle konuşmaya başladı: «Albay Simeon, bana sizden bahsetmişti mösyö Lieven. Karşımda en iyi elemanlarımızdan birinin olduğunu biliyorum.»

General pencerenin önünde durarak, Vojlar ile Jura dağları arasında yer alan şirin vadiye baktı. «Kendimizi kandıracak zaman değil. Bay Hitler savaşa karar verdi. Birkaç saat sonra bizim savaş ilânımız da ona ulaşmış olacak. Ama...» General döndü. «Fransa, Bay Lieven, bu savaşa hazır değil. Hele biz, yani gizli teşkilât, hiç hazır değiliz... Mesele, sizin mesleğinize ait bir problemle ilgili. Konuşun, Albay.»

Simeon bir kere yutkunduktan sonra: «Zira iflâs etmiş durumdayız, dostum», dedi.

«İflâs mı?»

General tasdik edercesine başını salladı. «Evet Bayım. Hemen hemen tek kuruşumuz yok. Savunma bakanının gönderdiği gülünç meblâğlarla ayakta durmaya çalışıyoruz. Şimdi gerekli olduğu gibi, büyük harekâta girmek olanağından yoksunuz. Adeta hareket olanağımızı kaybetmiş durumdayız.»

Thomas Lieven, içinden yükselen gülmek isteğini zorla bastırarak «Fakat bu çok kötü», diye cevap verdi. «Özür dilerim ama, parası olmayan bir devlet, neden gizli teşkilât kuruyor?»

«Devletimizin, bir Alman taarruzuna kargı hazırlanacak kadar parası vardı. Ama ne yazık ki mösyö Lieven, Fransa'da, büyük bir egoizmle, ek vergileri reddeden, durmadan karaborsacılık yapan ve vatanımızın bu acıklı durumunda dahi ceplerini doldurmaktan başka birşey düşünmeyen çevreler var.»

General, biraz doğruldu. «Biliyorum artık çok geç. Sizden isteyeceğim şeyin adeta imkânsız olduğunu da biliyorum. Ama buna rağmen soruyorum size: en kısa zamanda -tekrar ediyorum, en kısa zamanda- çalışmamızı sağlayacak büyük paralar bulmak, mümkün müdür?»

«Bunu düşünmem lâzım General, ama burada değil.» Thomas, stratejik haritalara baktı. «Burada aklıma birşey gelmiyor.» Sonra yüzü aydınlandı.

«Eğer sizce bir mahzuru yoksa, şimdi buradan ayrılacak ve otelde küçük bir akşam yemeği hazırlıyacağım. Yemekte daha ayrıntılı konuşuruz.»

Louis Effel, büyük bir hayretle: «Yani şimdi yemek pişirmeye mi gidiyorsunu?» diye sordu.

«Eğer izin verirseniz General. En iyi çareler aklıma daima mutfakta gelir.»

Bu kayda değer akşam yemeği, 31 Ağustos 1939 akşamı özel bir odada yendi.

General, ilk yemekten sonra peçetesini ağzına götürürken: «Nefis», dedi.

Albay: «İnanılmaz bir şey», diyerek tasdik etti.

General sözüne devam etti: «En iyisi, salyangoz çorbasıydı. Bu kadar lezzetlisini hiç yememiştim.»

Thomas: «Size bu lezzetin sırrım biraz ifşa edeyim General», dedi. «Çorba için yalnızca kabukları gri renkli ve büyük salyangozları kullanın! Ancak kabukların ağzı, mutlaka kapalı olmalı.»

Garsonlar, meyvaları getirmeye başladılar: Thomas, ayağa kalktı. «Teşekkür ederim. Bu kısmın servisini ben yapacağım.» Bir gaz ocağını yakarak, ne yapmak niyetinde olduğunu açıkladı: «limon köpüğü kreması ile, ateşten geçirilmiş meyva var.»

Bir kaptan çıkardığı kirazları, bakır bir tavaya koyarak bir süre gazocağınm üstünde ısıttı. Sonra kirazların üstüne biraz Fransız konyağı ile su renginde bir sıvı döktü. Hepsi merakla Thomas'ın yaptıklarına bakıyordu. Albay, yarı ayağa kalkmış vaziyetteydi. General, su gibi renksiz sıvıyı işaret ederek: «Bu nedir?» diye sordu.

«Yüksek dereceli saf alkol. Yakmak için buna ihtiyacımız var.»

Thomas, alevi mâhirane bir hareketle kirazlara yaklaştırdı. Mavimsi bir alev, bir an havaya fışkırdı ve derhal söııdü. Thomas, sıcak meyvaları kremanın üstüne yerleştirdi.

«Şimdi problemimize gelelim», dedi. «Zannederim bir çare buldum.»

Generalin kaşığının sesi duyuldu: «Hemen söyleyin.»

«Bakın General, bugün öğleden sonra -kirazlar gerçekten iyi, değil mi?- Fransa'nın zararına kendi ceplerini düşünen bazı çevrelerin tutumundan yakınmıştınız. Fazla üzülmemeniz için şunu söyleyebilirim: böylelerine her ülkede rastlanır. Bunlar daima kazanmak isterler. Ama ne yolla olursa olsun. Bir aksilikle karşılaştıkları zaman da paralarım alıp kaçarlar. Geriye bu işte en az rolü olanlar kalır.» Thomas, bir kaşık krema yedi. «Acaba tadı biraz acı mı olmuş? Neyse, zevk meselesi. Evet Baylar, zannederim bu vatansız ve egoist varlıkların sırtından, Fransız casusluk teşkilâtını besleyebileceğiz.»

«Ama nasıl yapabileceksiniz bunu? Nelere ihtiyacınız var?»

Thomas Lieven: «Bir Amerikan diplomat pasaportuna, bir Belçika pasaportuna, bir de maliye bakanının elini biraz çabuk tutmasına», diye cevap verdi. Bu sözleri, 31 Ağustos 1939 akşamı söylemişti.

10. Eylül 1939 günü basın ve radyo vasıtasıyla aşağıdaki kararname açıklandı:

PRESIDENCE DU CONSEIL

Décret prohibant ou réglementant en temps de guerre l'exportation des capitaux, les opérations de change et le commerce de l'or... Bunun tercümesi, şöyleydi: Savaş zamanında sermayelerin, her türlü döviz işlemlerinin ve altın ticaretinin yasaklanmasına veya düzenlenmesine ilişkin kararname.

Madde 1 — Maliye bakanının izni bulunmadıkça hangi şekilde olursa olsun sermayenin dışarıya çıkartılması yasaktır.

Madde 2 — Tekemmülü için gerekli iznin verildiği bütün döviz işlemleri, ya Banque de France, ya da maliye bakanının görevlendirdiği bir başka banka üzerinden yapılır...

Bu hükümleri altın ve dövizlere ilişkin daha başka hükümlerle, kararnamenin ihlâli halinde cezai mileyyideleri gösteren hükümler takip ediyordu.

Kararname, aşağıdaki şahıslar tarafından imzalanmıştı:

Albert Lebrun, Cumhurbaşkanı Edouard Daladier, Başbakan Georges Bonnet, Dış İşleri Bakanı Albert Sarraut, İç işleri Bakam Paul Reynaud, Maliye Bakanı Fernand Gentin, Ticaret Bakam Raymond Patenotre, Ekonomi Bakanı Georges Mandel, Koloniler Bakanı Jules Julien, Posta ve Telefon Bakanı

9.

12. Eylül 1939 günü saat 8.35'te Paris'ten kalkan ekspresle genç bir Amerikaİı diplomat, Brüksel'e hareket etmişti. Diplomat, tıpkı bir İngiliz bankeri gibi giyinmişti ve beraberinde siyah domuz derisi bir bavul bulunmaktaydı.

Fransa-Belçika sınırındaki kontrollar, çok sıkıydı. Her iki ülkenin hudut memurları, akordeon gibi açılıp kapanan pasaportundan genç adamın adının William S. Murphy olduğunu ve Paris'teki Amerikan Büyükelçiliğinin resmî kuryesi olarak seyahat ettiğini anladılar. Bavulu, kontrol edilmedi.

Brüksel'e varınca, aslen Alman ve adı Thomas Lieven olan Amerikalı kurye, «Hotel Royal»e indi. Resepsiyonda. Armand Decken adına düzenlenmiş bir Belçika pasaportu ibraz etti.

Ertesi gün boyunca Deeken/Murphy/Lieven, Brüksel'de üç milyon Fransız frangı karşılığı dolar satın aldı. Bu dolarları bavulundan çıkardığı frankların yerine yerleştirdi.

Üç milyon franklık sermaye, Thomas Lieven'in kendi küçük bankasına aitti. Bu parayı «Deuxieme Bureau» ya avans vermek zaruretini hissetmişti...

Siyasi durum nedeniyle frankın uluslararası değeri yüzde yirmi oranında düşmüştü. Fransa'da frankın daha da fazla düşmesinden korkanlar, durmadan dolar satın almaktaydılar. Dolar kurları birkaç saat içinde astronomik rakkamlara ulaşmıştı.

Ama Brüksel'de durum böyle değildi. Belçika'lılar henüz Fransızlar kadar savaşın yarattığı panik içersine düşmemiş olduklarından, burada dolarları çok daha ucuz bir kur üzerinden satın alabilmek mümkündü. Belçikalılar, tamamen tarafsız kalabileceklerine ve artık Almanların saldırısına uğramayacaklarına kesin olarak inanmışlardı.

Fransız Hükümetinin sermaye çıkarımının derhal yasaklaması yüzünden, ülke dışında frank birikimi olmamıştı. Bu sebeple frank -Thomas'ın düşündüğü gibi- bütün dalgalanmalara rağmen sabit bir değer koruyabildi. Bu sabit değer, bütün harekâtın özünü teşkil ediyordu...

Thomas Lieven, bir bavul dolusu dolarla bu sefer William S. Murphy olarak Paris'e döndü. Birkaç saat içinde getirdiği kıymetli dolarlar, vatanlarını bir an evvel satıp servetlerim kurtarmak isteyen zenginler tarafından kapışıldı. Thomas Lieven, dolarlarını onlara iki ya da üç misline satmıştı.

İlk seyahati ona şahsî kazanç olarak 600.000 frank bırakmıştı. İkinci defasında William S. Murphy kurye bagajında beş milyon frank olduğu halde Brüksel'e gitti. Aynı alışveriş yapıldı. Thomas'ın kazanç ibresi gittikçe yükseklere kayıyordu. Bir hafta sonra diplomatik pasaport taşıyan dört kişi, Brüksel-Paris ve Zürih-Paris arasında gidip gelmeye başlamışlardı. Hepsi frank çıkarıp dolar getiriyorlardı. İki hafta sonra bu diplomatların sayısı sekize çıkmıştı.

Harekâtın idaresi, Thomas Lieven'e aitti. İlişkileri sayesinde Brüksel ve Zürih'te gerektiği kadar «destek» sağlamıştı. Alış verişler, artık milyonlarca frank gelir getirmeye başlamışlardı. Thomas Lieven, gittikçe büyüyen meblâğları emirlerine verdikçe, Fransız Casusluk Teşkilâtı subaylarının hüzünlü gözlerindeki ümit ışıkları da kuvvetlenmeye başlamıştı. 12 Eylül 1939 ile alınanların Belçika'ya saldırdıkları tarih olan 10 Mayıs 1940 arasında Thomas Lieven, 80 milyon frank değerinde alış veriş yapmış bulunuyordu. Masraflar ve kâr için yüzde on hesaplandığından ve kazancını

da dolara çevirdiğinden, sonunda kendisine 27.730 dolar net kazanç kalmıştı. Bütün bunları yaparken hiçbir aksilikle karşılaşmamıştı. Yalnızca küçük bir olay olmuştu...

***

2 Ocak 1940 günü Thomas Lieven, kimbilir kaçıncı defa -artık gezilerinin hesabını kendisi de şaşırmıştı- akşam treni ile Brüksel'den Paris'e dönüyordu. Sınır istasyonu olan Feignies'de tren mutaddan çok kaldı. Biraz endişelenmeye başlayan Thomas, tam bu gecikmenin sebebini sormak üzereydi ki, kompartımanın kapısı açıldı ve Thomas'ın daha önce de bir kaç kere görmüş olduğu fransız sınır polisi müdürü, başını uzattı.

Adam, gayet kısa konuşuyordu: «Aşağı inip, benimle bir şişe şarap içer ve yolunuza bir dahaki trenle devam ederseniz, iyi olur Mösyö.»

«Neden, sebebini sorabilir miyim?»

«Bu tren, Paris'teki Amerikan büyükelçisini bekliyor. Ekselanslarının arabası, bu yakınlarda ufak bir kaza geçirerek hasara uğradı. Yanınızdaki kompartıman, kendisine ayrıldı. Yanında sefaret mensubu, üç kişi ile birlikte gelecek... görüyorsunuz ya, Mösyö, eğer bir dahaki trene kalırsanız, gerçekten çok iyi olur! Şu ağır bavulunuzu taşımanıza yardım edebilir miyim?»

Thomas Lieven, beş dakika sonra: «Peki, siz nereden biliyordunuz...» diye sormaya kalkışınca, adam elini sallayarak onu susturdu.

«Albay Simeon, her defasında sizi bize tavsiye eder ve özellikle meşgul olmamızı rica ederdi!»

Thomas, cüzdanını açtı. «Size ne kadar takdim edebilirim?»

«Asla Mösyö! Sırf arkadaşlık duygusuyla yaptım bu işi. Ama belki... Burada on altı kişiyiz, ve son zamanlarda ne kahve, ne de sigara bulabiliyoruz...»

«Öyleyse bir dahaki sefere Brüksel'e giderken...»

«Bir dakika Mösyö, bu iş, zannettiğiniz kadar basit değil! Gümrük memurlarının vereceklerinizi görmemesi lâzım. Bir dahaki sefere gelirken, gece trenine binerseniz, birinci sınıf vagonun plâtformuna çıkın. Ön plâtformda durun. Paketi de hazır bulundurun. Adamlarımdan biri atlayıp alır...»

O günden sonra haftada iki, ya da üç defa iş, adamın istediği şekilde yürütüldü. Bütün Fransa'da, Feignies kadar rahatı yerinde olan bir sınır istasyonu daha bulmak, mümkün değildi. Thomas Lieven: «İyi kalpli, temiz insanlar!» diye düşünüyordu...

10.

General Effel, kendisine bir nişan vermek istediyse de Thomas Lieven, bunu reddetti. «Ben, daima sivil kalmaya karar vermiş bir insanım General. Bu gibi şeyleri istemem.»

«O zaman benden bir şey isteyin, Mösyö Lieven!»

«Bana biraz Fransız pasaport formüleri verebilirseniz memnun olurum General. Tabii gerekli damgaları da rica edeceğim. Şu anda Paris'te nazilerden kaçmak mecburiyetinde olan bir sürü Alman yaşıyor. Kaçacak paraları ise yok. Bu zavallılara yardım edebilmeyi çok istiyorum.»

General bir an birşey söylemedi. Sonra: «Zor olsa dahi, bu arzunuzu yerine getireceğim Mösyö,» dedi.

Artık Thomas Lieven'in. Square du Bois de Bouiogne'daki güzel evi, ziyaretçilerle dolup taşmaya başlamıştı. Thomas, yaptığı iş karşılığında para almıyordu. Sahte pasaportları bedava dağıtıyordu. Tek şart, pasaport alacak olanların nazilerin eline düştükleri takdirde gerçekten hapse girmeleri ya da idam edilmeleri tehlikesinin varlığıydı.

Thomas bu işe «konsolosluk oyunu» adım vermişti. Ve bu oyunu memnuniyetle oynuyordu. Zenginlerin sırtından eline bir servet geçmişti. Şimdi biraz fakirlere yardım ediyordu.

Ayrıca Almanlar, ilerlemekte pek aceleci görünmüyorlardı. Fransızlar bu garip savaşı «Drole de guerre» diye nitelendiriyorlardı. Thomas Lieven hâlâ Brüksel ve Zürih arasında gidip geliyordu. 1940 Martında bir keresinde plânladığından bir gün önce eve döndü. Mimi, uzun zamandan beri onunla yaşıyordu. Thomas'ın ne zaman döneceğini daima dakikası dakikasına önceden bilirdi. Ama bu defa The mas, erken döneceğini haber vermeyi unutmuştu.

Bebeği şaşırtayım, diye düşünmüştü. Gerçekten de şaşırttı... Albay Jules Simeon'un kolları arasında!

Albay, üniformasının sayısız düğmelerini iliklerken: «Bütün suçu üstüme alıyorum, Mösyö», dedi. «Mimi'yi baştan çıkardım. Güveninizi kötüye kullandım. Bu ise affedilecek bir şey değil. Hangi silâhla döğüşeceğimizi lütfen siz tayin edin.»

«Lütfen evimden çıkın ve bir daha da adımınızı atmayın!»

Simeon'un yüzü çilek gibi kıpkırmızı kesildi. Dudaklarım ısırarak çıktı.

Mimi çekingen bir ifadeyle: «Çok kabaca davrandm!» dedi.

«Galiba onu seviyorsun, değil mi?»

«İkinizi de seviyordum. O çok cesur ve romantik! Sen ise çok akıllı ve neşeli bir insansın!»

Thomas içini çekerek: «Peki, seni ne yapacağım Mimi?» diye sordu ve yatağın kenarına oturdu. Birden Mimi'yi çok sevdiğini farketmişti...

10 Mayıs günü Alman taarruzu başladı. Belçikalılar yanılmışlardı: ikinci defa Almanların hücumuna uğruyorlardı.

Almanlar, 190 tümenle harekete geçmişlerdi. Karşılarında 12 hollanda, 23 belçika, 10 İngiliz, 78 Fransız ve 1 polonya tümeni vardı. Toplam olarak bir kısmı eski yapı 850 müttefik uçağı, 4500 Alman uçağına karşı çarpışıyordu.

Yenilgi, nefes kesecek bir tempoyla gerçekleşti. Panik çıktı. On milyon Fransız, başka yerlere göç etmek üzere yollara döküldü. Thomas Lieven Paris'te, paniğe kapılmaksızın seyahat hazırlıklarını yaptı. Uzaklardan top sesleri gelirken, elindeki son pasaportları da dağıttı.

Franklarını, dolarlarını ve sterlinlerini iyice sararak çift katlı bir bavula koydu. Mimi de ona yardım ediyordu. Son günlerde Mimi çok bitkin görünüyordu. Thomas kıza karşı nazik, fakat soğuk davranıyordu. Albay meselesinin tesirinden henüz kurtulamamıştı.

Thomas, dışarı karşı cesaretli görünmeye çalışıyordu: «Son haberlere göre Almanlar Kuzeyden Doğuya doğru geliyorlar. Biraz birşeyler yedikten sonra güneybatı istikametinde Paris'ten ayrılacağız. Yeter derecede benzinimiz; var. Le Mans üzerinden gideceğiz. Sonra aşağı Bordeaux'ya ve...» Sözünü keserek: «Ağlıyor musun?» diye sordu.

Mimi, hıçkırıyordu: «Demek beni de alıyorsun?»

«Tabii, seni burada bırakamam ya!»

«Ama ben seni aldattım...»

Thomas, gayet azametli bir ifadeyle: «Beni aldattığını söyleyebilmen için, hiç olmazsa Winston Churchill ile yatman gerekirdi yavrum», diye cevap verdi.

«Ah, Thomas! Sen harikulade bir insansın! Peki, onu da affettin mi?»

«Senden daha önce. Seni sevmesini anlayışla karşılıyorum.»

«Thomas...»

«Efendim?»

«O, bahçede.»

Thomas yerinden sıçradı. «Nasıl cesaret edebiliyor?»

«Çaresizlik içinde. Ne yapacağını bilmiyor. Bir iş seyahatinden döndü, ama adamlarının hiçbirisini bulamadı. Şimdi arabasız, benzinsiz, burada kaldı...»

«Sen nereden biliyorsun?»

«O... o anlattı. Bir saat önce geldi... ona seninle konuşacağımı söyledim...»

«Akıl alır gibi döğil», diye cevap verdi Thomas. Sonra gözlerinden yaşlar akıncaya kadar güldü.

11.

13 Haziran 1940 günü öğleden sonra büyük ve siyah renkte bir Chrysler araba, güneybatı istikametinde Paris sayfiyelerinden Saint-Cloud'dan geçiyordu. Onunla birlikte bir sürü taşıt aracı aynı yoldan ilerlediğinden, araba çok yavaş gidebiliyordr. Bütün bu araçların içersi, Paris'ten kaçanlarla doluydu.

Siyah Chrysler'in sağ ön çamurluğunda bir Amerikan Bayrağı dalgalanmaktaydı. Ayrıca arabanın üstü de tamamen bir Amerikan Bayrağı ile kaplanmıştı. Çamurluklarda pırıl pırıl CD harfleri görünüyordu. Direksiyonda Thomas Lieven vardı. Onun yanında Mimi Chambert oturuyordu. Arkada ise, şapka kutuları ve bavulların arasına sıkışmış vaziyette, Albay Jules Simeon yer almıştı. Üstünde gene bir zamanlar çok şık olan, ama biraz eskimiş mavi elbisesi, altın koldüğmeleri, altın kravat iğnesi vardı. Simeon, Thomas'ı, şükran ve utanç dolu nazarlarla süzüyordu.

Thomas, gergin olan havayı cesaretlendirici konuşmalarla yumuşatmaya çalışıyordu: «Yıldızımız bizi koruyacaktır». Çamurluğun üstünde dalgalanan Bayrağa baktı. «Daha doğrusu kırk sekiz yıldızımız.»

Arkadan Albayın sesi duyuldu: «Korkaklar gibi kaçmak! Aslında burada kalmak ve savaşmak gerekirdi!»

Mimi: «Jules, savaş çoktan kaybedildi», diye cevap verdi. «Beni yakalayacak olurlarsa, derhal kurşuna dizerler.»

«Ama bu daha şerefli bir çözüm olurdu.»

«Ve daha aptalca», diye tamamladı Thomas. «Bu çılgınlık nerelere kadar varacak, merak ediyorum. Gerçekten merak ediyorum.»

Albay: «Almanların eline düşerseniz, siz de kurşuna dizileceksiniz», dedi.

Thomas, tenha bir yola sapıp küçük bir ormana doğru giderken: «Almanlar Paris etrafındaki çemberin dörtte üçünü kapadılar», dedi. «Açık kalan kısım, tahminen Versailles ile Corbeil arasında. Yani şu anda bulunduğumuz yer.»

«Peki, ya bu civarda da Almanlar varsa?»

«Bana güvenebilirsiniz. Bu yan yolda ve buralarda Almanlar yoktur. Bir tek Almana bile raslamamız ihtimali yok.» Orman sona erdi. Şimdi geniş bir araziye çıkmışlardı. Yan yolda, üstlerindeki gamalı haçları ile bir sürü Alman zırhlı arabası ilerliyordu.

Mimi bir çığlık attı.

Albay Simeon bir inilti koyuverdi.

Thomas Lieven: «Bunların burada ne işi var?» diye sordu. «Herhalde yollarını kaybetmiş olmalılar!»

Albay, yüzü sapsarı kesilmiş bir halde: «Mahvolduk.» dedi.

«Gene böyle söylenmeye başlamayın! Benim de sinirlerimi bozuyorsunuz!» Ama Albay, konuşmasına devam ediyordu. «Çantamda, bütün Fransız ajanlarının isim ve adreslerini ihtiva eden gizli dosyalar ve listeler var!»

Thomas bunları duyunca bir an nefesinin kesildiğini hissetti.

«Siz aklınızı mı kaçırdınız? Onları neden yanınızda taşıyorsunuz?»

Albay da bağıra bağıra konuşmaya başlamıştı: «General Effel'den kesin emir aldım. Her ne pahasına olursa olsun, bunları Toulouse'a götürecek ve orada birisine teslim edeceğim!»

«Bunu daha evvel söyleyebilirdiniz! »

«Söyleseydim, beni yamnıza alır mıydınız?»

Thomas gülmek mecburiyetinde kaldı. «Haklısınız!»

Bir dakika sonra, Almanlarla burun buruna gelmişlerdi.

Albay: «Yanımda bir tabancam var», diye fısıldadı. «Son nefesimi vermedikçe yarama kimse yanaşamaz!»

Thomas: «Bu Baylar, siz son nefesinizi verinceye kadar memnuniyetle beklerler» diyerek motoru kapattı.

Üstleri başları toz içindeki Alman piyadeleri, merakla otomobile yaklaştılar. Ciplerden birinden sarışın bir üsteğmen indi. Çhrysler'in yanma geldi, elini kasketine götürüp bir selâm çakarak, «İyi günler», deldi. «Kâğıtlarınızı görebilir miyim?»

Mimi, felce uğramış gibi oturuyordu. Bir kelime bile söyleyecek hali kalmamıştı. Şimdi piyadeler, arabanın her tarafını sarmışlardı.

Thomas Lieven, azametli bir ifadeyle: «Peki,», dedi. «Biz Amerikalıyız.»

Sarışın üsteğmen, kusursuz bir İngilizce ile: «Bayrakları görüyorum,» diye cevap verdi. «Şimdi de kâğıtlarınızı görmek istiyorum!»

Thomas Lieven: «İşte» diyerek adama bir vesika uzattı.

Üsteğmen Fritz Egmont Zumbusch, Amerikan diplomatik pasaportunu akordeon gibi açıp inceledi, sonra çatık kaşlarıyla, sıkıntılı bir ifadeyle siyah arabanın direksiyonunda oturmakta olan şık giyimli adama baktı.

«Adınız William S. Murphy mi?» diye sordu.

Genç adam: «Evet», diye cevap vererek esnedi. Fakat bunu yaparken terbiyeli bir şekilde eliyle ağzını kapadı.

İnsanın adı William S. Murphy değil de Thomas Lieven olunca, Fransız gizli teşkilâtının adamı olarrak adı Almanların kara listesinde bulununca, gökten inmiş gibi Alman ordusunun zırhlı arabaları arasına giriverince, yanında bir Fransız kadın ile «Deuxieme Bureau» nun sivil giyinmiş yüksek rütbeli bir subayı bulununca ve ayrıca da bu subayın çantasında, bütün Fransız ajanlarının isim ve adreslerini ihtiva eden dosya ve listelerin bulunduğunu bilince, artık esnemekten başka çare yoktu.

Üsteğmen Zumbusch, yapma bir nezaketle pasaportu geri verdi. Ne de olsa bu sıcak 13 Haziran 1940 günü Amerika Birleşik Devletleri savaşta henüz tarafsızdı. Ve ne de olsa Zumbusch, Paris'e yirmi bir kilometre yaklaşmışken, başına dert açma istemiyordu. Ama kendisi, evinde karısıyla geçinemediği için asker olmuştu. Onun için görevinin önemini bilen bir kişi gibi sordu: «bayanın pasaportunu görebilir miyim lütfen?»

Siyah saçlı güzel Mimi, gerçi adamın söylediklerinden bir şey anlamadıysa da, ne istediğini farketti ve çantasını açarak pasaportunu çıkardı. Bu arada arabanın etrafını çeviren piydelere de bir gülücük hediye etti. Bu hareketi, askerlerin hayranlıkla fısıldaşmalarına yol açtı.

Thomas, üsteğmene: «Sekreterim,» dedi. İşler çok iyi gidiyor, diye düşündü. Simeon'nın da muayenesi tamamlandı mı, bu işten kurtulduk demektir. Ama felâket, kapıdaydı.

Üsteğmen Zumbusch, pasaportu Mimi'ye iade etmek üzere başını arabanın penceresinden soktu. Sonra arabanın arkasında, şapka kutuları ile bavulların arasında, dizlerinde siyah çantası ile oturmakta olan Simeon'a döndü.

Belki de Zumbusch, elini uzatırken fazla çabuk hareket etmişti. Albay, kendisine doğru uzanan bu el karşısında geri çekildi ve çantasını fanatik bir ifadeyle göğsüne yapıştırdı.

Zumbusch: «Ne oluyor?» diye sordu. «Ne var çantanızda? Gösterin bakalım!»

Albay: «Non, non, non!» diye bağırdı.

Araya girmek isteyen Thomas, birden Zumbusch'un dirseğini ağzında buldu. Ne de olsa bir Chrysler'in içi o kadar büyük değildi. Mimi bağırmaya başladı. Başını arabanın kenarına vuran üsteğmen, bir küfür savurdu. Ve Thomas dönerken, Çok hassas bir yerini, dizini vites koluna çarptı.

Hırsla, kahramanlık taslamak isteyen salak, diye düşündü. Sonra dehşetle Simeon'un elinde Fransız ordusunda kullanılan bir tabancanın belirdiğini gördü. Albay üsteğmene: «Elini çek, yoksa ateş ederim!» dedi.

Thomas: «Eşşek herif!» diye bağırdı. Sonra koluyla bir yarım daire çizerek Simeon'un eline vurdu. Tabanca patladı. Kurşun, arabanın tepesini deldi.

Thomas, Simeon'un elinden tabancayı kaparak öfke içersinde: «Siz, insana dertten başka bir şey getirmez misiniz?» diye bağırdı. Bu sözleri, Fransızca söylemişti.

Üsteğmen Zumbusch, arabanın kapısını açarak Thomas'a bağırdı:

«Dışarı!»

Thomas, dudaklarında tatlı bir gülümseme ile indi. Şimdi üsteğmenin elinde de bir tabanca vardı.

Askerler, parmakları silâhlarının tetiklerinde, duruyorlardı. Birdenbire ortalığı derin, ama çok derin bir sessizlik kaplamıştı.

Thomas, Simeon'un tabancasını bir tarlaya fırlattı. Sonra etraflarını çeviren on; beş namluya baktı.

Artık hiç çare yok, diye düşündü. Ancak milli otorite kompleksimize başvurursam, belki bir şey elde edebilirim. Derin bir nefes alarak Zumbusch'a bağırdı: «Bu hanımla bey, benim himayem altındalar! Arabam, Amerika Birleşik Devletleri'nin Bayrağını taşıyor!»

Zumbusch, arabanın arkasında solgun yüzüyle oturmakta olan Albay Simeon'a: «Çabuk dışarı!» diye bağırdı. «Aksi takdirde ateş ederim.»

Thomas: «Hayır, çıkmayacaksınız!» dedi. Aklına o anda daha iyi bir şey gelmemişti. «Bu araba ülke dışı sayılır! Bu arabada bulunan, Amerika Birleşik Devletlerinde demektir!»

«Orası beni ilgilendirmez...»

«Peki, Peki, demek uluslararası bir olay çıkarmak istiyorsunuz! Unutmayın ki birinci dünya savaşına da böyle küçük olaylar yüzünden girdik!»

«Mesele çıkarmak istemiyorum, yalnızca görevimi yapıyorum! Bu adam, bir Fransız ajanı olabilir!»

«Ajan olsa, böyle aptalca hareket eder mi?»

«Çantayı verin! Çantada ne olduğunu bilmek istiyorum!»

«O, uluslararası himayeye sahip bir diplomat çantasıdır! Sizi âmirinize şikâyet edeceğim!»

«İsterseniz bunu hemen yapabilirsiniz!»

«Ne demek istiyorsunuz?»

«Benimle geleceksiniz.»

«Nereye?»

«Kolordu merkezine. Burada bir şeylerin döndüğünü körler bile anlar. Direksiyona geçin. Arabayı döndürün. İlk kaçma teşebbüsünüzde ateş edilecektir. Hem de sadece lâstiklere değil!»

2. Kısım

1.

Thomas Lieven, melânkolik bir ifadeyle derin bir nefes alırken» kırmızı, beyaz ve altın yaldızla dekore edilmiş olan yatak odasında etrafına baktı. Yatak odası, 107. numaralı daireye aitti. 107. numaralı daire, «Georges V.» otelinin en lüks dört dairesinden biriydi. «Georges V.» oteli de Paris'in en lüks dört otelinden biriydi. Damında saatlerden beri gamalı haçlı Bayrak dalgalanıyordu. Kapısının önünden saatlerden beri ağır zırhlı araçlar geçiyordu. Bahçesinde siyah bir Chrysler araba duruyordu. Ve 107 numaralı dairenin yatak odasında Thomas Lieven, Mimi Chamberí ve Albay Jules Simeon yer almışlardı.

Arkalarında olaylarla dolu geçen bir yirmi dört saat vardı. Önlerinde ve arkalarında birer zırhlı araç olduğu halde, kolordu karargâhının arkasından seğirtip durmuşlardı. Üsteğmen Zumbusch, telsizle Generali ile temas kurmaya çalışmıştı. Ama Alman taarruzu o kadar hızla gelişiyordu ki, sabit bir karargâh bulmak, görünüşe göre mümkün değildi. Ancak Paris, hiç çarpışmasız ele geçirildikten sonra General de «Georges V.» otelinde rahat bir nefes almıştı.

Koridordan çizme sesleri duyuluyordu. Otelin salonunda sandıklar, makineli tüfekler ve telefon kabloları yığılıydı. Yelni hatlar döşeniyordu. Müthiş bir karışıklık hüküm sürmekteydi.

Üsteğmen Zumbusch, bir çeyrek önce esirlerini 107. numaralı dairenin yatak odasına götürmüştü. Sonra ortadan kaybolmuştu. Hiç şüphesiz Generaline rapor vermekle meşguldü. Siyah deri çanta, şimdi Thomas Lieven'in kucağmdaydı. Arabanın kapışım kilitlerken, çantayı yamna almıştı. Kendisinin çantayı daha iyi saklayabileceği kanaatindeydi.

Birden salona açılan işlemeli kapının ardından öfkeli konuşmalar işitildi. Kapı, sonuna kadar açıldı. Ağaç gibi upuzun bir subay, kapının ağzında durarak: «General von Felseneek, sizinle görüşmek istiyor, Mr. Murphy», dedi.

Thomas Lieven, demek hâlâ Amerikan diplomatı sayılıyorum, diye düşündü. Öyleyse işler şimdilik yolunda...

Siyah çanta koltuğunda olduğu halde ağır ağır yerinden kalktı. Yaverin önünden azametli bir ifadeyle geçerek salona doğru ilerledi.

General Erich von Felseneek, kır saçlı, kısa boylu bir adamdı. Gözlerinde altın çerçeveli gözlükler vardı. Thomas, masada ufak bir sofra kurulmuş oldüğünü gördü. Herhalde General, yemek sırasında rahatsız edilmiş olacaktı. Thomas, bir kibarlık gösterisinde bulunmak için bu fırsattan faydalanmaya karar verdi. «Yemekte sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim, General.»

General von Felseneck, Thomas’ın elini sıkarken: «Asıl benim sizden özür dilemem lâzım, Mr. Murphy.», dedi.

Thomas, Generalin kendisine, Mimi'ye ve Simeon'a ait sahte pasaportları iade ettiğini görünce, başı döner gibi oldu. «Evraklarınız tamam. Üsteğmenin davranışından dolayı özür dilerim. Arkadaşınızın hareketleri, şüphesini çekmiş. Ama yetkilerini aştığından hiç şüphem yok.»

Thomas: «Böyle şeyler olabilir General...» diye mırıldandı.

«Böyle şeyler olamaz, Mr. Murphy! Alman ordusu kusursuz çalışır. Diplomatik geleneklere saygı gösteririz. Nihayet vahşi hayvan değiliz!»

«Şüphesiz değil...»

«Ben açık konuşan bir adamım, Mr. Murphy. Daha geçen hafta böyle bir olay yüzünden başım derde girdi.

Neredeyse Führer'e gitmek zorunda kalacaktım. İki işgüzar, Amiens civarında İsveç askeri misyonuna mensup iki kişiyi yakalayıp üstlerini

aramışlar. Müthiş mesele oldu. Şahsen özür dilemek zorunda kaldım. Bir daha böyle şeylerin olmasına izin ve'remem. Yemek yediniz mi, Mr. Murphy?»

«Ha-hayır.,.»

«Öyleyse hareket etmezden önce benimle yemek yemenizi rica edebilir miyim? Tabii askeri mutfaktan ikram edebileceğim. Otelin mutfağı henüz işlemeye başlamadı. 'Prunier' ise zannederim bugün kapalıdır herhalde, hah, hah, hah!» «Hahaha!»

«Neyse, bizim yemeklerimizden yemeyi herhalde kabul edersiniz?»

«Eğer rahatsız etmezsem...»

«Ne demek, şeref verirsiniz. Kogge, bir servis daha getir. Yan odadaki misafirlerimize de yemek getirin.»

«Başüstüne General.»

Beş dakika sonra...

«Yemeğin tadı pek ahım şahım değil, Mr. Murphy, ne dersiniz?»

«Oh, hayır, bu şartlar altında çok lezzetli bile sayılabilir...»

Thomas Lieven, yavaş yavaş kendine gelmişti.

General kızgın bir ifadeyle: «Herifler Eintopf yemeğini neden doğru dürüst pişiremiyorlar anlamıyorum», diye söylendi.

Thomas Lieven yumuşak bir sesle: «General», dedi. «İzin verirseniz, bana gösterdiğiniz yakın ilgiye mukabil, ben de size küçük bir tavsiyede bulunayım...»

«Hayret, Mr. Murphy, su gibi Almanca konuşuyorsunuz!»

Thomas, bu tehlikeli bir iltifat, diye düşünerek şivesini derhal bozdu: «Teşekkürler, General. Küçükken bana bakan mürdbbiye, Mecklenburg'dan

getirilmişti. Eintopf, kendisinin speciality'leri arasındaydı...»

General yaverine dönerek: «Ne kadar ilginç, değil mi Kogge?» diye sordu.

«Evet Generalim!»

Thomas, Amerikan aksanıyla konuşmaya dikkat ederek: «Ne yazık ki Mecklenburg Eintopf'larının şöhreti haksız yere lekelenmiştir», dedi. «Orijinal Mecklenburg Eintopf'unun nasıl yapıldığım memnuniyetle anlatırım. Fakat patates gulaşı da lezzetli bir şekilde hazırlanabilir!» Thomas, sesini alçalttı. «Yalnız daha önce, kafamı uzun zamandır meşgul eden bir şeyi öğrenmek istiyorum Generalim. Alman askerlerinin yemeğine soda karıştırıldığı doğru mu?»

«Bu, hep devam edegelen bir dedikodudur. Doğru olup olmadığım ben dahi söyleyebilecek durumda değilim. Fakat askerlere, çoğu zaman aylarca karılarından uzak kalıyorlar... bilmem daha fazla konuşmama lüzum var mı?»

«Hayır Generalim. Fakat ne olursa olsun, soğanın büyük yardımı dokunur.»

«Soğan mı?

«Soğan patates gulaşının en önemli unsurudur Generalim. Fransa'da soğan Allaha şükür bol bol bulunuyor. Yapılış gayet basittir: Soğan, sığır eti, merzengûş, küçük küçük kesilmiş salatalık turşusu ve...»

«Bir dakika Mr. Murphy! Kogge, lütfen yazın bunları!»

«Emredersiniz Generalim!» Thomas, tarifi vermeğe devam etti. «Soğanlar, yağda kızartılır, üstüne kırmızıbiber ekilir...» Bu sırada kapı vuruldu ve bir emir subayı içeri girdi. General ile birşeyler fısıldaştıktan sonra ikisi birden dışarı çıktılar.

Thomas tarifini dikte etmeye devam etti. General, iki dakika sonra geri döndü. Alçak ve buz gibi bir sesle konuşuyordu: «Üsteğmen Zumbusch'u

sizin meseleniz yüzünden azarlamıştım. Kendisi şüpheden kurtulamamış ve Amerikan Büyükelçüiğine telefon etmiş. Orada Mr. Murphy diye birini tanımıyorlar. Bunu izah edebilir misiniz, Mr. Murphy?»

2.

Otelin önünden hâlâ ağır zırhlı araçlar ve askeri vasıtalar geçiyordu. Zincirlerinin şakırtıları ve motor sesleri, Thomas Lieven'in kulağını rahatsız etmeye başlamıştı.

Tamamen bir refleks hareketi ile çalar saatinin kapağını açtı: Önce on iki, arkadan iki çan sesi duyuldu. General, hiç hareket etmeksizin yerinde duruyordu. Thomas, saatin vuruşlarını dinlerken, bir yandan da ne yapacağım düşünüyordu. Başka çarem yok, dedi kendi kendine, çok cüretkâr da görünse, aklıma gelen son çareye başvurmalıyım...

«Pekâlâ. Artık yapacak başka şeyim kalmadı. Her ne kadar bunu yapmakla, çok kesin bir emre karşı geleceksem de... Sizden beş dakikalık bir özel görüşme rica edeceğim.» Şimdi kusursuz bir Almanca ile konuşmaya başlamıştı.

«Bakın Mr. Murphy, ya da kimseniz, size ihtar ediyorum! Bu çeşit divanı harpler, hemen toplanabilirler.»

«Sadece beş dakika yalnız konuşmamızı rica ediyorum General.» Thomas elinden geldiği kadar manalı bir ifade takınmaya gayret etmişti. General uzun bir süre düşündü. Sonra bir baş işaretiyle yaverine çıkmasını işaret etti.

Yaver çıkar çıkmaz, Thomas makineli tüfek gibi konuşmaya başladı:

«Şimdiki sözlerimle sizinle bir sır paylaşmış olacağım General. Ben buradan gittikten sonra, benimle karşılaşmış olduğunuzu derhal unutacaksınız...»

«Galiba aklınızı kaçırdınız?»

«...size bir devlet sırrı açıklıyorum. Bana subaylık şerefinizin üzerine ağzınızı açmayacağınıza yemin edeceksiniz..:»

«Hayatımda böyle utanmazcasına...»

«...Amiral Canaris'ten kesin emir almıştım...»

«Ca-Canaris mi?»

«...Canaris, mutlak olarak Amerikan hüviyetiyle çalışmamı emretmişti. Şimdi olaylar, size durumu açmamı zorunlu kılıyor. Ne yapalım.»

Thomas, mübalâğalı bir hareketle yeleğini açarak iç cebinden bir kâğıt çıkardı. «Okuyun General!»

Felseneek, okudu.

Elinde tuttuğu vesika, Köln'de Loos adında bir Binbaşı tarafından düzenlenmiş olan ve Alman ordusunun askerleri tarafından kullanılan gerçek bir hüviyet belgesiydi. Thomas, bir gün tekrar işine yarayabileceği düşüncesiyle belgeyi saklamıştı...

Generalin ağzı, şaşkınlıktan açık kalmıştı. «Yani siz... siz bizim casusluk teşkilâtımızda mı çalışıyorsunuz?»

«Gördüğünüz gibi!» Thomas, şimdi tam formunu bulmuştu. «Eğer bana inanmıyorsanız, o takdirde derhal Köln ile bir yıldırım konuşması yapmamızı rica edeceğim!» Telefon ederse işim bitiktir. Telefon etmezse paçayı kurtardım sayılır... Bu düşünceler, daha konuşurken aklından geçiyordu.

«Ama anlamalısınız ki...»

Thomas, görünüşe göre paçayı kurtardım, diye düşünerek bağırdı:

«Yandaki odada bekleyen iki kişinin kimliklerini biliyor musunuz? İkisi de vaktiyle Fransız gizli teşkilâtının en önemli elemanları idiler! Şimdi bizimle çalışmaya razı oldular!» Elini siyah çantaya vurdu. «Burada

'Deuxieme Bureau' mensuplarının isimlerini ihtiva eden dosya ve listeler var. Şimdi meseleyi anlıyor musunuz?»

General von Felseneck, duydukları karşısında ne diyeceğini şaşırmıştı. Parmaklarıyla sinirli sinirli masaya vuruyordu. Thomas Lieven ise düşünüyordu: Dosyalar, listeler, ajanların isimleri. Vatandaşlarım, yani Almanlar, bu listeleri ele geçirirlerse, Fransız ajanlarını öldürecekler. Kan, çok kan akacak. Ama ellerine geçirmezlerse? O zaman da Fransız ajanları, mümkün olduğu kadar çok Alman öldürmek için herşeyi yapacaklar. Ne biri, ne de öteki hoşuma gidiyor. Kaba kuvvetten ve savaştan nefret ediyorum. Demek ki bu siyah çantayı ne yapacağımı iyice düşünmem lâzım. Bunu sonra düşünürüm. Şimdi önce buradan çıkmaya bakmalıyım...

General, kekeleyerek konuştu: «Anlattıklarınıza rağmen... anlamıyorum. Eğer bu insanlar bizimle çalışacaklarsa, o zaman neden herşey böylesine bir esrar perdesinin ardında cereyan ediyor?»

«Gerçekten anlıyamıyor musunuz General? Fransız Casusluk Teşkilâtı, peşimizde! Onun içindir ki Amiral Canaris, bu iki kişinin tarafsız bir ülkenin diplomatik temsilcilerinin himayesinde Bordeaux yakınlarındaki bir şatoya götürülmelerine ve bir mütareke akdine kadar burada saklanmalarına karar verdi. Zira bu iki kişi, her an suikast tehdidi altında yaşıyorlar!» Thomas acı acı güldü. «Ama ne yazık ki işgüzar bir Alman üsteğmeninin bütün plânlarımızı bozabileceğini hesaba katmamışız!» Sonra ciddi bir ifadeyle başını salladı.

«Zaman kaybettik! Bizim için çok değerli olan saatleri kaybettik! General, eğer bu iki kişi, Fransızların eline düşerse, bunun ne gibi -özellikle uluslararası alandasonuçlar doğuracağı, asla kestirilemez... Şimdi lütfen Köln'ü arayın!»

«Fakat söylediklerinize inanıyorum! »

«İnanıyor musunuz? Çok lütufkârsınız! Öyleyse izin verin de bu aksiliği ben Köln'e bildireyim! »

«Beni dinleyin: başım daha yeni dertten kurtuldu. Bunu Köln'e duyurmanız şart mı?»

«Şart mı ne demek? Ne olacak Peki,? Buradan ayrıldığım anda, köşebaşında gene adamlarınız tarafından yolumun kesilmeyeceğinden nasıl emin olabilirim?»

General, içini çekti: «Size bir geçiş belgesi vereceğim... artık asla alıkonmayacaksınız...»

«İyi o zaman», dedi Thomas. «Bir şey daha var General: Üsteğmen Zumbusch'u artık suçlamayın. O yalnızca görevini yaptı. Ya ben gerçekten bir Fransız ajanı olsaydım da o geçmeme izin verseydi...»

Siyah Chrysler, tepesinde Amerikan Bayrağı olduğu halde «Georges V.» otelinin bahçesinden çıkarken, nöbetçi Alman askerleri selâma durdular. Thomas Lieven, ya da William S. Murphy, elini başına götürerek bu nazik selâma karşılık verdi.

Ama Thomas'ın bunun hemen ardından gelen davranışları, çok daha az nazikti. Jules Simeon'u iyice azarladı. Albay, bu azar faslını hiç itiraz etmeksizin dinledi.

46 saatlik bir gecikmeden sonra eski firar rotalarına tekrar girdiler. Thomas: «Siyah çanta kime verilecekti?» diye sordu.

«Binbaşı Débras.»

«Kim bu?»

«Deuxieme Bureau'nun iki numaralı güçlü adamı. Alacağı evrakı İngiltere ya da Afrika'ya götürecek.»

Ya sonra? diye düşündü Thomas, ya sonra ne olacak? Eğer casusluk teşkilâtları olmasaydı, dünya ne kadar güzel olacaktı!

«Binbaşı Toulouse'da mı?»

«Şu anda nerede olduğunu bilmiyorum. Nasıl ve ne zaman geleceği belli değil. Sadece Toulouse'daki mektup kutumuzu görmek hususunda emir aldım.»

Mimi: «Ne mektup kutusu?» diye sordu.

«Mesajları alan ya da başka yelrlere ulaştıran kimseye mektup kutusu denir.»

«Anladım.»

«Kendisi çok güvendir bir insandır. Adı Gérard Perrier'dir ve bir garaj işletir.»

Paris'ten kaçanlar ve askerî birliklerle dolu caddelerde günlerce gittiler. Thomas’ın General Felseneek'ten aldığı geçiş belgesi, her yerde mucizevî bir etki gösteriyordu. Almanlar, örnek biçimde nazik davranıyorlardı! Sonunda Thomas, arabasını Alman benzini ile kullanmaya bile başlamıştı! Tours'daki bir Binbaşı, onun emrine beş bidon tahsis etmişti.

Toulouse önlerine vardıklarında, Thomas arabasını durdurarak üzerinde önemli değişiklikler yaptı: CD plâkalarını ve Amerikan Bayraklarını çıkardı. Bunları, daha sonra gereken bir zamanda kullanmak üzere bagaja, kaldırdı. Sonra bagajdan iki Fransız plâkası çıkardı.

Mimi ile Simeon'a: «Lütfen bundan sonra adımın Murphy değil, fakat Jean Leblanc olduğunu aklımızdan çıkarmayın», dedi. Nancy'deki casus okulunda öğretmem Jüpiter'in kendisine verdiği sahte pasaport, bu isme düzenlenmişti...

Toulouse, 250.000 nüfuslu bir şehirdi; ama yalnızca barışta! Şimdi ise bir milyonu aşkm insan, şehri doldurmuştu. Şehir, muazzam bir talim sahasını andırıyordu. Rue des Changes ve Saint-Sernindeki meydanlarda bulunan asırlık ağaçların altı insanlarla doluydu. Thomas, Fransa'nın her tarafından ve Avrupa'nın başka ülkelerinden gelmiş arabalar gördü.

Albay, «mektup kutusunu» ararken, Thomas'la Mimi de oda peşine düşmüşlerdi.

Otellere, pansiyonlara ve akla gelen her yere başvurdular. Bütün Toulouse'da bir tek boş oda bulmak bile mümkün değildi. Otellerde aileler

salonlarda, koridorlarda, barlarda ve tuvaletlerde yaşıyorlardı. Bir odaya iki üç aile birden yerleşmişti.

Mimi ile Thomas, saatler sonra ayakları ağrılar içinde olduğu halde tekrar arabalarının bulunduğu yere döndüler. Albay, otomobilin eşiğinde oturmuş dertli dertli düşünüyordu. Siyah çanta, koltuğunun altındaydı.

Thomas: «Ne oldu?» diye sordu. «Garajı bulamadınız mı?»

«Buldum,» diye cevap verdi Albay Simeon yorgun bir ifadeyle. «Ama Mösyö Perrier'i bulamadım. Adam Ölmüş. Sadece Jeanne Perrier adında bir yarım kan kardeşi varmış. Rue des Bergéres'de, 16. numarada oturuyormuş.»

«Öyleyse gidelim o adrese», dedi Thomas. «Belki de Binbaşı Débras, ona bir haber bırakmıştır.»

Rue des Bergères, şehrin, parke kaplı daracık sokakları ve küçücük evleri ile 18. asırdan bu yana hiç değişmemiş olan eski kesimindeydi. Çocukların ve ardına kadar açılmış radyoların sesi birbirine karışıyordu. Evden eve rengarenk çamaşırlarla dolu ipler gerilmişti.

İki yanında bistrolar ve küçücük restoranların yer aldığı Rue des Bergéres'de, şaşılacak kadar çok sayıda güzel kız vardı. Hepsi de biraz fazla makyajlı olup, oynak adımlarla ve sanki bir şey beklere esine gezinip duruyorlardı...

16. numaralı ev, aslında zemin katı biraz harapça bir restoran olan küçük bir oteldi. Kapının üstünde, bir kadın vücudu şeklinde kesilmiş olan bir pirinç tabelânın üstünde CHEZ JEANNE yazıyordu. Karanlık bir locada kapıcıyı buldular. Dik bir merdiven, birinci kata çıkıyordu. Kapıcı madamın hemen geleceğini söyledi. Misafirleri beklemeleri için salona aldı...

Salonda yumuşak koltuklar, avizeler, yaprakları toz içinde saksılar, bir gramafon ve bütün bir duvarı boydan boya kaplayan bir ayna vardı. Hava, parfüm, pudra ve soğumuş sigara dumanı kokuyordu.

Mimi, biraz ürkmüş bir ifadeyle: «Acaba burası bir...» diye birşeyler sormak istedi.

Thomas: «Hımm», demeklje yetindi.

Albay: «Nasılsa fazla kalacak değiliz», dedi.

Otuz beş yaşlarında güzel bir kadın, odaya girdi. Kısa kesilmiş ve kızıla boyanmış saçları vardı. Bol miktarda makyaj yapimıştı. Enerjik bir görünüşü vardı. Her halinden, hayatı bilen ve -per saldo- çok komik bulan bir insan olduğu belli oluyordu. Vücut biçimleri, derhal Thomas Lieven'in ilgisini çekmişti. Kadının sesi, biraz boğuk çıkıyordu: «Hoş geldiniz. O, hem de üç kişi, ne kadar güzel! Adım Jeanne Perrier. Size kızlarımdan birkaçını tanıştırabilir miyim?»

Üstü kırmızı ipek kumaş kaplı bir kapı açıldı ve içeri üç kız girdi. Kızlardan biri zenciydi. Her üçü de güzel ve çıplaktılar. Dudaklarında tatlı bir gülümsemeyle büyük aynanın önüne gidip şöyle bir döndüler. Bu arada kızıl saçlı madam, konuşmasına devam ediyordu: «Tanıştırabilir miyim? Soldan sağa: Sonja, Bébé ve Jeanette...»

Albay, zayıf bir sesle: «Madam...» diyerek kadının sözünü kesmek istedi.

«...Jeanette Zengibar'dan geldi. Kendisi...» «Madam!» Bu sefer Albayın sesi, daha kuvvetli çıkmıştı.

«Buyrun Mösyö?»

«Zannederim bir yanlış anlama oldu. Biz sizinle özel olarak görüşmek istiyorduk madam!» Albay ayağa kalktı, Jeanne Perrier'în yanına gitti ve alçak sesle sordu: «Karınca cırcır böceğine ne dedi?»

Jeanne Perrier'in gözleri, bu soruyu cevaplandırırken kısılmıştı: «Oyna bakalım oyna, kışın aç kalacaksın.» Sonra tekrar ellerini çırparak güzel kızlara döndü: «Sizler gidebilirsiniz!» Üç kız gülüşerek odadan çıktılar.

«Beni mazur görmelisiniz. Fakat gerçekten bilmiyordum...» Jeanne, gülerek Thomas'a baktı. Adam boşuna gitmişe benziyordu. Birden Mimi'nin

alnında kızgınlıktan ileri gelen bir kırışık belirmişti. Jeanne, sözüne devam etti: «Kardeşim, ölümünden iki gün önce meseleyi bana açtı. Parolaları da söyledi.» Sonra Simeon'a döndü. «Demek çantayı getirecek olan bey sizsiniz. Ama çantayı alacak olan şahıstan henüz hiç bir haber yok.»

«Öyleyse kendisini beklemem lâzım. Daha bir süre gecikebilir. Durumu çok tehlikeli.»

Thomas düşünüyordu: Gelince daha da tehlikeli olacak. Zira çanta, o adamın eline geçmemeli. Şimdi çanta Simeon'da. Ama onda kalmayacak. Bunun için elimden geleni yapacağım. Yeni felâketlerin meydana gelmesini, tekrar kan akmasım önleyeceğim... Vaktiyle beni rahat bıraksaydınız! Ama şimdi artık çok geç. Şimdi ben de oyunun içindeyim. Ama kendi bildiğim gibi oynayacağım! Sonra Jeanne'a döndü:

«Toulouse'un tıka basa dolu olduğunu biliyorsunuz madam. Acaba bize iki oda kiralamanız mümkün mü?»

«Burada mı?» Mimi, yerinden sıçramıştı.

«Bundan başka çıkar yol göremiyorum yavrucuğum...» Thomas, dudaklarında tatlı bir gülümseme ile Jeanne'a baktı. «Lütfen madam!»

«Fakat ben odalarımı sadece birkaç saat için kiralıyorum!»

«O zaman yumuşak yüreğinizdeki vatanseverlik duygularınıza hitap etsem, madam?»

Jeanne hülyalı hülyalı içini çekti. «Nazik bir kiracı... Pekâlâ, ne yapalım?»

3.

Aradan iki hafta geçti. Binbaşı Débras, hâlâ görünürlerde yoktu. Thomas, hiç gelmese ne kadar iyi olur, diye düşünmeye başlamıştı. 'Chez Jeanne'da yavaş yavaş rahatına bakmaya da başlamıştı. Ne zaman vakit bulsa, hemen

kızıl saçlı ev sahibesinin yanına koşuyordu. Jeanne, Alman asıllı olan, fakat kendisinin parisli olduğundan asla şüphe etmediği kiracısına: «Aşçım kaçtı Jean», diye dert yandı. Daha ikinci günü kiracısına öz adı ile hitap etmeye başlamıştı.

«Gıda maddeleri bulmak da gittikçe zorlaşıyor. Restoranı işletebilseydim, birşeyler kazanabilir miydim dersiniz?»

«Size bir teklifte bulunayım Jeanne», diye cevap verdi Thomas.

O da geldiklerinin ikinci gününden itibaren cazip ev sahibelerine öz adıyla hitap etmeye başlanmıştı. «Ben yemek pişireyim ve gerekli malzemeyi sağlıyayım. Kazancı da yarı yarıya paylaşalım. Anlaştık mı?»

«Her zaman böyle aceleci misinizdir?»

«Bu huyum sizi rahatsız mı ediyor?»

«Aksine Jean, aksine! Diğer istidatlarınızın da bir an önce gün ışığına çıkmasını sabırsızlıkla bekliyorum.»

Thomas, Jeanne'ın restoranını tekrar diriltmeye çalışırken, Albay Simeon'da boş durmuyor ve gerçektenbecerikli bir ajan olduğunun yeni delillerini veriyordu. İki gün ortadan kaybolduktan sonra Mimi ile Thomas'a şu haberi verdi: «İki makinistin ağzından birşeyler almak mümkün olmadı. Ama garajda bir takım araştırmalar yapınca, birşeyler buldum. Elime bir anahtar, bir harita ve notlar geçti. Yaşlı Perrier, bir benzin deposu kurmuş!»

«Sahi mi? Nerede?»

«ViIle franche-de-Laragais önlerindeki ormanda. Buraya elli kilometre uzaklıkta. Yerin altında. En aşağı yüz bidon var. Şimdi oradan geliyorum.»

Mimi yerinden fırlayarak Simeon'u uzun uzun öptü...

Thomas, şimdi Jeanne için gerekli yağa kavuştum diye düşünerek:

«Sizi tebrik ederim Albayım», dedi.

Simeon, tevazu içinde ve sempatik bir ifadeyle cevap verdi: «Nihayet doğru dürüst bir şeyler yapabildiğime çok memnunum!» Thomas, keşke bütün ajanlar böyle aklı başında insanlar olsalar, diye düşündü. Benzini ormandan aldılar. Thomas, siyah Chrysler‘i garaja kapatarak 27.730 dolarının bir kısmı ile küçük bir Peugeot satın aldı. Bu araba, çok daha az benzin harcıyordu.

Thomas, kısa süre sonra Toulouse dolaylarındaki bozuk yollarda herkesin tanıdığı bir şahsiyet haline gelmişti. Bütün köylüler onu selâmlıyorlar, gülümsüyorlar ve ağızlarım tutuyorlardı. Thomas, bunların bir kısmına iyi para veriyor, bir kısmına da şehirden az bulunan maddeleri sağlıyordu...

Thomas, büyük bir neşeyle pişiriyor, pişiriyordu. Jeanne da kendisine yardım ediyordu. Mutfak, çok sıcaktı. Jeanne, elinden geldiğince ince giyinerek kendini sıcaktan korumaya çalışıyordu. Ortaklıkları çok başarılıydı. İkisi de birbirlerine hayrandılar. Mimi de Simeon'la uzun gezintilere çıkıyordu.

Restoran, artık hergün tıka basa doluyordu. Müşterilerin aşağı yukarı tamamen erkeklerden ve Hitler'den kaçan çeşitli milletlere mensup insanlardan ibaretti. Bu nedenle Thomas'ın mutfağı da çok renkli bir görünüme sahipti. Müşteriler hem yemeklerden, hem de gerçekten insaflı ölçülerde tutulan fiyatlardan çok memnundular. Evin kızlarına gelince, onlar da hallerinden son derece memnundular. Genç ve nazik aşçıbaşı, zarif edepsizlikleri, akıllılığı ve sevimliliği ile hepsini kendisine hayran bırakmıştı. Hepsi onun tarafından hanımefendi muamelesi görüyorlar ve kendisiyle fazla yüz göz olmuyorlardı.

Kısa süre sonra Thomas kızlara aynı zamanda ödünç para vermeğe, onların dertlerini dinlemece ve gerek hukuki, gerekse tıbbî konularda yardım etmeye başlamıştı. Gerektiğinde hepsi, kalplerinin en gizli köşeciklerini ona ağmaktan çekiıımiyorlardı.

Jeanette'in taşrada küçük bir çocuğu vardı. Çocuğa bakan köylü ailesi, gittikçe daha aşırı talepler ileri sürmeye başlamıştı. Thomas, bu durumun önünü aldı.

Sonja'ya bir miras düşmüştü. Ama hilekâr bir avukat, bu mirası bir türlü kıza teslim etmiyordu. Thomas, mirasın, kızın eline geçmesini sağladı.

Bébé'nin, onu durmadan aldatan ve her fırsatta döven bir dostu vardı. Thomas, adama bazı cezai hükümleri hatırlatarak ve ufak bir jiu jitsu numarası yaparak daha nazik hareket etmesini mümkün kıldı.

Bu dostun adı Alfonse'du ve ilerde Thomas’ın başına çok dert açacaktı...

Restoranın devamlı müşterileri arasında Walter Lindner adında bir banker de vardı. Adam, Hitler'den kaçmak için önce Viyana'ya, sonra da Paris'e gitmişti.

Lindner, yolculuk esnasında karısını kaybetmişti. Şimdi karısının gelmesini bekliyordu. Zira birbirlerini kaybettikleri takdirde Toulouse'da buluşmayı kararlaştırmışlardı.

Walter Lindner, Thomas'a karşı büyük sempati duyuyordu. Onun da banker olduğunu duyunca, bir teklif yaptı. «Benimle Güney Amerika'ya gelin. Karım gelir gelmez hareket edeceğim. Orada servetim var. Benim ortağım olursunuz...» Ve «Rio de la Plata Bank»a ait bir hesap cüzdanı gösterdi. Hesap cüzdanı, yeni bir tarih taşıyordu ve Lindner'in bir milyon doları aşkın parası olduğunu gösteriyordu Bu teklifi işittiği anda Thomas, bütün başından geçenlere rağmen, yeniden cesaretlendi, insanların mantığına olan inancı ve parlak bir gelecek için beslediği ümitler, yenilendi... «Siyah çanta» meselesini elinden geldiğince iyi bir sonuca bağlamak istiyordu. Çanta ne Almanların, ne de Fransızların eline geçmeliydi.

Ama bu işi hallettikten sonra, bu savaşa susamış, kokuşmuş Avrupadan çekilip gidecekti! Yeni bir dünyaya göç edecekti! Gene bankerlik yapacak, dürüst, namuslu ve normal bir vatandaş hayatı sürecekti. Bütün bunlara öylesine hasret kalmıştı ki!

Ama bu hasretini gidermek olanağını bulamayacaktı. Pek yakında Fransızlarla birlik olup alınanlara karşı çalıştığından dolayı vicdan azabı çekecekti. Gene pek yakında, Almanlar hesabına ve Fransızlara karşı çalışacaktı. Sonra gene Fransızlar için çalışacaktı. İngilizlere karşı

çalışacaktı. İngilizler için çalışacaktı. Bazan her üçüne karşı, bazan her üçü hesabına çalışacaktı. Çılgınlık devri, henüz yeni başlamıştı. Thomas Lieven'in barışa âşık ve kaba kuvvetten nefret eden ruhu, henüz nelerle karşılaşacağım bilmiyordu...

Haziran ve Temmuz ayları, bu şekilde geçti. Aşağı yukarı iki aydan beri Toulouse'da idiler. Sıcak bir günün sabahında Simeon, Jeanne ve Thomas, küçük bir toplantı yapıp durumu görüştüler. Simeon, biraz heyecanlıydı. Ama Thomas, bunuıı farkına sonradan vardı. Albay ona: «Harekât sahamızı genişletmemiz lâzım, dostum», demişti. «Madamda sizin için yeni bir adres var.» Haritanın üstüne eğildi. «Bakın burada, Toulouse'un tahminen 150 kilometre kuzeybatısında, Şarlat yakınlarında, Dordogne vadisinde.»

Jeanne, sinirli sinirli sigarasını içerek: «Orada küçük bir şato var,» dedi. Onun bu sinirli halini de Thomas, çok sonra farkedecekti. «Castelnau - Fayrac yakınlarında. Şatonun adı 'Les Milandes'dır. Şatoda yaşayanların domuzları, inekleri v.s. var...»

Üç saat sonra küçük Peugeot, tozlu yollardan sarsıla sarsıla hâlâ batıya doğru ilerlemekteydi. Dordogne kıyılarında bölge, çok romantik bir havaya bürünmüştü... «Les Milandes» şatosunun görünüşü de son derece romantikti. Şato, 15. asırdan kalma beyaz duvarlarla çevrili, iki büyük, iki de küçük kulesi olan, bütün ovaya hâkim, etrafı büyük bir parkla çevrili bir binaydı. Bu parkı da dört bir yanından tarla ve çayırlar kuşatmıştı.

Thomas, arabayı parkın kapısı açık duran girişinde durdurarak bir kaç kere seslendi. Fakat cevap veren olmadı.

Thomas büyük ve çakıl taşları ile döşeli olan avluya geldi. Muazzam ve eski bir meşe kapı, aralık durmaktaydı. Yukarı kata uzanan bir asma merdiven görünüyordu.

Thomas tekrar: «Merhaba!» diye bağırdı.

Sonra tiz ve yüksek perdeden bir kahkaha sesi ile irkildi. Bu, bir insanın gülüşü değildi.

Ertesi saniyede küçük ve kahverengi bir maymun, kapı aralığından fırladı, bağırarak merdivenlerden indi ve Thomas’ın üstüne tırmandı. Thomas daha korkusunu atmaya meydan bulamadan, maymuncuk onun sol omuzuna yerleşmiş ve yanağını öpmeye başlamıştı.

Bu sırada bir kadın sesi duyuldu: «Glou - Glou! Glou-Glou! Neredesin. Gene ne yaramazlıklar yapıyorsun?»

Meşe kapı açıldı. Göz kamaştırıcı güzellikte bir zenci kadın eşikte belirdi. Üstünde dar ve beyaz renkli bir pantalon, gene beyaz ve fakat bol bir bluz vardı. Ellerinin zayıf bileklerinde altın bilezikler şıkırdıyordu. Siyah saçları ortadan ayrılarak taranmış ve başının iki yanma iyice yapıştırılmıştı.

Thomas nefesini tuttu. Zira bu kadını tanıyor ve yıllardan beri de ona adeta tapıyordu. Konuşacak bir şey bulamıyordu. Her türlü şeyle karşılaşmaya hazırdı. Ama çılgınlıklarla dolu bir zaman parçasının ortasında, savaşın ve yenilginin yıprattığı Fransa'nın ortasında, birdenbire dünyanın taptığı birisiyle, egzotik güzelliğinin mükemmel bir örneği ile, ünlü zenci dansöz Josephine Baker ile karşılaşacağını doğrusu hiç beklememişti!

Kadın, nefis bir tebessümle: «Günaydın Mösyö!» dedi. «Bu hararetli karşılama töreninden dolayı özür dilerim. Görünüşe bakılırsa Glou - Glou sizi çok sevdi.»

«Madam... Siz... Siz burada mı oturuyorsunuz?»

«Evet, kiracı olarak. Size bir yardımım dokunabilir mi?»

«Adım Jean Leblanc'tır. Zannederim buraya gıda maddesi satın almak için geldim... Ama sizi görünce madam, doğrusu ne yapacağımı hatırlamaz oldum...»

Thomas bu sözlerden sonra, maymun hâlâ sırtında olduğu halde, merdivenleri çıkarak Josephine Baker'in önünde eğildi ve elini öptü. «Hem neden geldiğim, artık hiç önemli değil. Sizi, zamanımızın en büyük

sanatçılarından birini bu kadar yakından gördüğüm için kendimi son derece mutlu addediyorum.»

«Çok naziksiniz, Mösyö Leblanc.»

«Bütün plâklarınızı almıştım! 'J'ai deux amours' adlı plâğınızdan üç tane var! Revülerinizin çoğunu gördüm...» Thomas Lieven, büyük bir hayranlıkla «Siyah Venüs»ü seyrediyordu. Onun bir ispanyol tüccarı ile bir zenci kadının çocuğu olarak Amerika'da St. Louis şehrinde doğmuş olduğunu biliyordu. Onun efsanevî mesleğine cebinde beş para olmaksızın ayağını attığını biliyordu. Josephine Baker, dünya çapındaki şöhretine Paris'te erişmiş, üzerinde muz hevenklerinden başka hiç bir şey bulunmadığı halde sahneye çıkıp dansederek seyircileri çılgına çevirmişti.

«Acaba Paris'ten mi geliyorsunuz Mösyö?»

«Evet, oradan kaçtım...»

«Bana hepsini anlatmalısınız. Paris'i delicesine severim. O kapıda duran sizin arabanız mı?»

«Evet.»

«Yalnız mı geldiniz?»

«Evet, neden sordunuz?»

«Hiç merak ettim. Lütfen beni takip edin, mösyö Leblanc...»

Şatonun içi, antika mobüyalarla döşenmişti. Thomas, şatonun adeta bir hayvanat bahçesi barındırdığını gördü. Dişi maymun «Glou - Glou» dan başka, son derece ciddi bakışlı bir maymun olan «Mica» yı, dik bıyıklı mini mini ve son derece çabuk hareket eden «Cugusse»u, «Bonzo» adlı anormal büyüklükte bir danimarka buldoğunu, salondaki soğuk şöminenin önünde tembel tembel hareket eden «Agathe» adlı piton yılanını, «Anibal» adlı papağanı ve nihayet Josephine Baker'in «bayan saç lülesi» ve «bayan soru işareti» diye tanıştırdığı iki küçük fareyi tanıdı.

Bütün bu hayvanlar, birbirleriyle tam bir âhenk içersinde yaşamaktaydılar. Bonzo halının üstüne yatmış, «bayan Soru İşareti» nin büyük burnunun etrafında hoplayıp zıplamasını seyrediyordu. «Mica» ile «Anibal», yaldızlı kâğıttan yapılmış bir topla oynuyorlardı.

Thomas: «Ne kadar mutlu bir dünyaları var!» dedi.

Josephine Baker: «Hayvanlar, barış içinde yaşamasını biliyorlar», diye cevap verdi.

«Ama insanlar, ne yazık ki bilmiyorlar.»

«Bir gün gelecek, onlar da öğrenecekler. Fakat şimdi bana Paris'ten bahsedin.»

Thomas Lieven, anlatmaya başladı. Bu karşılaşma, onu öylesine büyülemişti ki, zamanın nasıl geçtiğinin farkında değildi. Nihayet çalar saatine bakmayı akıl etti. «Saat altı olmuş!»

«Çok güzel bir öğleden sonra geçirdik. Daha kalıp benimle yemek yemek istemez misiniz? Gerçi evde az bir şeyler var, bir ziyaretçimin geleceğini beklemiyordum. Hizmetçim de yok...»

Thomas, bütün yüzünü aydınlatan bir gülümseme ile cevap verdi: «Demek daha kalmamı söylüyorsunuz? Fakat o takdirde yemek pişirmeme de izin vereceksiniz! Çok az malzeme ile de lezzetli şeyler hazırlanabilir!»

«Doğru», diye cevap verdi Josephine Baker. «Hep havyar yenmez.»

Mutfak büyüktü ve eski stilde tanzim edilmişti. Thomas, gömleğinin kollarım kıvırmış olduğu halde ateş gibi çalışıyordu. Bışarda güneş, nehrin ardındaki dağların arkasına çekiliyordu. Gölgeler gittikçe büyümekteydi. Akşam, gelip çatmıştı.

Josephine Baker, gülerek seyrediyordu. En fazla ilgisini çeken, Thomas’ın hazırladığı salçalı yumurtalar olmuştu.

«Bu, özel bir kompozisyonumdur, Madam! Size ithafen yumurtalara 'Josephine' adını takıyorum!»

«Çok teşekkür ederim. Şimdi sizi biraz yalnız bırakacak ve üstümü değişeceğim. Sonra görüşmek üzere...» Josephine Baker, ortadan kayboldu. Thomas, büyük bir keyifle yemek hazırlamaya devam etti. Ne mükemmel kadın, diye düşünüyordu...

İşini bitirdikten sonra banyoda ellerini yıkadı ve yemek odasına geçti. Oda, iki şamdanda yanan on ikişer mum ile aydınlatılmıştı. Josephine Baker'in üstünde dar ve yeşil renkli bir elbise vardı. "Uzun boylu, iri yapılı, koyu elbiseli bir adamın yanında duruyordu. Adamın yüzü güneşten yanmıştı. Saçları, şakaklarında kırlaşmıştı. Gözleri ve dudakları güzeldi. Josephine Baker, konuşmaya başlarken adamın elini sımsıkı tutmuştu: «Bu sürprizden dolayı özür dilerim, mösyö Leblanc, fakat çok dikkatli olmak mecburiyetindeyim.» Şakakları kırlaşmış adama sevgi dolu gözlerle baktı. «Seni bir dostla tanıştırmak istiyorum, Maurice.»

Koyu elbiseli adam, Thomas'a elini uzattı. «Sizinle tanıştığıma gerçekten memnun oldum, Thomas Lieven. Hakkınızda pek çok şey duymuştum.»

Adının böyle beklenmedik bir şekilde ortaya atılması, Thomas'ı çok şaşırtmıştı. Ne delilik, diye düşündü, demek tam kapana kısılmışım!

Josephine Baker: «Ah!» diye küçük bir çığlık attı. «Ne aptalım! Siz, Maurice‘i tanımıyorsunuz ki! Bu, Maurice Débras'dir, Bay Lieven. ikinci Şubeden Binbaşı Débras!»

5.

Thomas Lieven, Allah kahretsin, dedi kendi kendine. Galiba bu fasit dairenin içinden hiç çıkamayacağım. Ey başbaşa geçireceğimizi düşündüğüm güzel akşam, elveda!

Josephine: «Binbaşı Débras, dostumdur», dedi.

Thomas, keyfi kaçmış bir halde: «Kendisi çok mutlu bir insanmış», diye cevap verdi. Sonra Binbaşının yüzüne baktı. «Toulouse'da Albay Simeon, haftalardır sizi bekliyor!»

Siyah çanta bir etajerin üstündeydi. Çanta, gerçekten arabasının bagajında bulunmuştu.

Débras, yemeğini büyük bir iştahla atıştırırken, çantanın nasıl oralara geldiğini anlatıyordu: «Dün Simeon ile telefonda konuştum, mösyö Lieven. Kendisine siyah çantayı nasıl alabileceğimi sordum. Bana Toulouse'a gidemeyeceğimi, tanınmak tehlikesinin büyük olduğunu söyledi. Sonra şöyle devam etti: Ama Lieven, bu inanılmaz şeyler başaran harika insan, haftalardır oralarda gezinip gıda maddeleri satın alıyor. Kimse ondan şüphelenmez. Çantayı size o getirebilir.» Débras, ağzını şapırdattı. «Bu içindeki, nefis bir şey. Nedir bu?»

«Kızarmış soğan, domates ve sebze. Neden böyle gizli kapaklı davranıldı Binbaşım? Simeon'un beni haberdar etmesi gerekirdi.»

«Ben böyle yapılmasını istedim. Sizi tanımıyordum.»

«Bana bir kaç Nester daha verir misiniz, mösyö Lieven?» Josephine, tatlı bir gülümsemeyle Thomas'a baktı. «Böylesi daha iyi oldu. Gördüğünüz gibi çanta hiç bir şey olmaksızın hedefine vardı.»

«Evet görüyorum», diye cevap verdi Thomas. İçinde, yüzlerce insanın hayatım tehlikeye sokabilecek olan o saçma sapan listelerle dolu çantaya baktı. İşte, orada, tam karşısında duruyordu. Almanların elinden güçlükle kurtarılmış, fakat şimdi de Fransızların kucağına düşmüştü.

Yazık, diye düşündü Thomas. Politikasız, casusluk teşkilâtlarından bahsedilmeksizin, ölümün sözü edilmeksizin, ne kadar güzel bir akşam olabilirdi bu akşam!

Aklına «Üç Kuruşluk Opera»dan bir parça geldi: «Zira ne yazık ki bu yıldızın üstünde, veriler yetersiz, insanlar hainidir.

Kim istemezdi yaşamak barış ve birlik içinde?

Ama uygun değil bir kere şartlar buna...»

Hayır, diye düşündü Thomas, şartlar böyle değildi. Uygun değildi. Onum için bundan sonra onun da söyledikleri ile düşünceleri, hiç bir zaman birbirini tutmayacaktı. Böyle gerekiyordu...

Thomas Lieven: «Şimdi madama ithafen 'Josephine' diye adlandırdığım yumurtaların servisini yapıyorum», dedi. Bu arada düşünüyordu: Çanta, Débras'nin elinde kalmamalı. Débras'dan hoşlanıyorum. Josephine'den de hoşlanıyorum. Onlara zarar vermek istemem. Ama onlara yardım etmek te istemem, elimden gelmez bu, hem hakkım da yok yardım etmeğe! Binbaşı, Thomas'ın yumurtalarına Bayılmıştı. «Nefis, mösyö! Siz gerçekten büyük bir adamsınız!»

Josephine: «Bunun içinde hint cevizi var mı?» diye sordu.

«Çok az, madam. Dikkat edilmesi gereken şey, önce tereyağını eritip sonra unu karıştırmaktır. Ancak ikisinin de açık tonda kalması lâzımdır.»

Ve Thomas Lieven, bunları söylerken düşünüyordu: Josephine'de, Débras'yi de anlıyorum. Memleketleri tehlikede, onlara saldırdık, kendilerini savunmak, Hitler'e karşı durmak istiyorlar. Ama ben, ben ellerimi kana bulamak istemiyorum!

Thomas: «Ancak un hazırlandıktan sonradır ki süt, ilâve edilir ve sos koyulaşıncaya kadar karıştırılır», dedi.

Gene düşünüyordu: Nancy'deki o casusluk okulunda bir gün elime bir kitap sıkıştırmışlardı. Deşifre etmem için. Romanın kahramanı, aynen benim durumumdaydı. Adı neydi? Ha, tamam, Monte Gristo Kontu...

Thomas Lieven, yüzünde melek gibi bir ifadeyle, konuştu: «Demek İngiltere'ye gitmek istiyorsunuz, Binbaşı Débras. Hangi yoldan gideceksiniz?»

«Madrid ve Lizbon üzerinden.»

«Bu, çok tehlikeli değil mi?»

«Bir sahte pasaportum var.»

«Olsun, gene de tehlikeli. Madam, buranın casuslarla dolu olduğunu söyledi. Çanta üzerinizde bulunacak olursa...»

«Bu tehlikeyi göze almaya mecburum. Simeon'a Paris'te ihtiyaç var. Dönmesi lâzım. Ondan başka da bana yardım edebilecek kimse yok.»

«Var!»

«Kim?»

«Ben!»

«Siz mi?»

Thomas, dünyanın bütün gizli teşkilâtları yerin dibine batsın, diye düşünerek gayet hararetli cevap verdi: «Evet, ben. Almanların çantayı ellerine geçirebilecekleri düşüncesine dayanamıyorum!» -Sizin elinize geçmesine de dayanamıyorum!- «Şimdi beni tanıdınız. Bana güvenebileceğinizi biliyorsunuz!» -Güvenmenizin mümkün olmadığını bir bilseniz!- «Ayrıca böyle işler hoşuma da gidiyor. Adeta bir sporcunun ihtirası içinde yanıp tutuşuyorum!» -Ah, tekrar kendi halinde yaşayan bir vatandaş olabilsem!

Josephine, başını önündeki yumurtalardan kaldırarak konuştu: «Mösyö Lieven'in hakkı var, Maurice. Sen Almanlar ve casusları için, boğaya gösterilen kırmızı pelerin gibisin.»

«Haklısın chérie! Ama çantayı Alman casuslarından nasıl koruyabiliriz?»

Almanlardan ve dünyanın bütün casuslarından, diye düşündü Thomas konuşmaya başlarken: «Toulouse'da Lindner adında bir bankere rastladım. Karısının gelmesini bekliyor. Sonra Güney Amerika'ya gidecek. Bana ortaklık teklif etti. Lizbon üzerinden gideceğiz.»

Josephine, Débras'ye döndü: «Lizbon'da buluşabilirsiniz.»

Débras: «Neden bize bu yardımı yapmak istiyorsunuz?» diye sordu.

Thomas, inandığım için, diye düşünerek cevap verdi: «İnandığım için.»

Débras, düşünceli bir ifadeyle konuştu: «Size sonsuz müteşekkir kalırdım... » Bekleyelim, bekleyelim, diye düşündü Thomas. «Ayrıca bu ikili seyahat, bize birçok imkânlar da kazandırabilir.» -Hele bana hiç şüphesiz, diye düşündü Thomas.- «Ben, takip edenlerin dikkatlerini üzerime çekerim. Böylece sizi ve yanınızdaki siyah çantayı korumuş olurum.» -Çok haklısınız, diye düşündü Thomas.- «Ben trenle Madrid üzerinden giderim. Siz, mösyö Lieven, transit vizenizle Marsilya'da bir uçağa binebilirsiniz...»

Thomas, düşündü: Cesaretiniz ve plânlarınız, çok yerinde. Kendinizden çok eminsiniz. Umarım ki sonradan bana kızmazsınız. Ama benim yerimde olan hangi dürüst insan, daha başka türlü hareket edebilir? Fransız ajanlarının ölmesini istemiyorum. Ama Almanların da ölmesini istemiyorum! Memleketimde yalnızca naziler yaşamıyor!

Thomas, konuşmaya başladı: «Bu tamamen bir mantık meselesi, mösyö Débras, Siz, köpekler tarafından kovalanıyorsunuz. Ben, Alman casusluk teşkilâtının nazarında hâlâ kaydı tertemiz bir insanım...»

6.

Kaderin cilvesi bu ya, o akşam aşağı yukarı aynı saatlerde Fransa'nın askerî kumandanı General Otto von Stülpnagel, Paris'teki Alman karargahı olan «Hotel Majestie»te, iki misafiri ile birlikte içmek üzere kadehini kaldırıyordu. Bu misafirlerden biri, Alman casusluk tevkilâtmm şefi Amiral Wilhelm Canaris, diğeri de zırhlı tümen Generali Erich von Felseneck'ti.

Kadehler, çın çın öttü. I. Napolyon'un büyük bir resminin önünde yüksek şahsiyetler, birbirlerinin şereflerine kadeh kaldırdılar. Ordunun bütün dallarına mensup üniformalar, pırıl pırıl parhyordu. General von Stülpnagel: «Teşkilâtınızın görünmez kahramanlarının başarılarının şerefine, Bay Canaris!» dedi.

«Askerlerinizin paha biçilmez emeklerinin şerefine, Baylar!»

General von Felseneck, içkiyi biraz fazla kaçırmaya başladığından, yılışık yılışık gülüyordu: «Bu kadar mütevâzi olmayın, amiral! Sizinkiler de

şeytanı deliğinden çıkarırlar yani!» Çok eğlenmekte olduğu belliydi. «Ne yazık ki bu olayı size anlatamam, Stülpnagel. Bu sırrı açmamam tembih edildi.

Ama yalnız şunu söyleyebilirim: bizim Canaris'te kafa var azizim!»

Kadehlerini boşaltılar.

General Kleist ve General Reichenau, onlara yaklaşarak arkadaşları Stülpnagel'i üçlü gruptan aldılar.

Canaris, General von Felseneck'e birdenbire büyük bir ilgi ile bakmaya başlamıştı. Ona sigara ikram ederken, sudan birşeyden söz ediyormuşçasına soruverdi: «Demin neden bahsediyordunuz, Bay von Felseneck?»

Felseneck,, kıkır kıkır gülüyordu,

«Bana tevdi edilen sırları iyi korurum, Bay Canaris! Ağzımdan tek kelime dahi alamazsınız!»

«Böylesine susmanızı size kim emretti?» Amiralin merakı uyanmıştı.

«Adamlarınızdan biri... gerçekten çok değerli bir çocuk!»

Canaris gülümsedi. Ama bakışları, ciddiyetini muhafaza ediyordu.

«Anlatın şunu! Hareketlerimizden hangisinin sizi böylesine etkilediğini bilmek isterim!»

«Pekala. Zaten bundan size de bahsedememek, aptalca bir iş olurdu. Siyah çanta meselesi.»

«Ha!» Canaris, sevimli bir ifadeyle gülümsedi. «Tamam, siyah çanta!»

«Gerçekten çok kurnaz bir herif, Bay Canaris! Benim karşıma Amerikan diplomatı olarak, çıkığını bir görseydiniz! O kendine güveni! Adamlarımdan biri onu tevkif ettikten sonra hâlâ istifini bozmayışı!» Felseneck, gevrek bir kahkaha attı. «Bizim için iki Fransız casusunu ve İkinci Şubenin bütün gizli dosyalarını Emniyet altına alıyor ve üstelik te

bana patates gulaşının nasıl yapıldığını anlatacak vakit buluyor! Hop onu düşünmekten kendimi alamıyorum. Böyle birinin emrimde olmasını çok isterdim doğrusu!»

«Evet», dedi Canaris, «branşımızda birkaç böyle değerli eleman var. Bu meseleyi hatırladım...» Tabii hatırladığı falan yoktu. Ama önsezisi meselede bir aksaklık olduğunu ona ihtar etmişti. Herhalde korkunç bir hata işlenmiş olmalıydı! Sanki hiç ilgi duymazmışçasına:

«Durun bakayım, adamın adı da...»

«Lieven, Thomas Lieven! Köln'deki merkezden. Sonunda bana hüviyetini gösterdi. Thomas Lieven! Bu ismi akılda tutmak gerek.» Canaris, emirerlerinden birini çağırdı, ağır bir gümüş tepsiden iki dolu şampanya kadehi aldı. «Gelin General, birer yudum daha içelim. Şuraya oturalım. Bana dostumuz Lieven ile karşılaşmanız hakkında biraz daha tafsilât verin. Adamlarımla iftihar etmek, hoşuma gider...»

7.

Telefon, hiç durmaksızın çalıyordu. Binbaşı Fritz Loos, ter içinde yatağından fırladı. Hep böyle heyecanlanıyorum, diye düşündü uyku sarhoşluğunun içersinde. Benimkisi de ne boktan meslek be!

Nihayet gece lâmbasının düğmesini bulup ahizeyi kulağına götürebilmişti. Çatlak bir sesle: «Loos», dedi.

Hatta çatırtılar vardı. Uzaktan bir ses geldi: «Paris'ten yıldırım konuşması. Amiral Canaris ile bağlıyorum...»

Son kelime ile birlikte bıçak gibi bir sancı, Binbaşının böğrünü deldi. Safra kesesi, diye düşündü acı acı. Bir bu eksikti.

Sonra kendisine yabancı olmayanı bir ses işitti: «Binbaşı Loos?»

« Amiral?»

«Dinleyin. Berbat bir iş becerilmiş.»

«Berbat bir iş mi amiral?»

«Thomas Lieven diye birini tanıyor musunuz?»

Ahize, Binbaşının elinden kayıp çarşafın üstüne düştü. Loos, heyecanla ahizeyi tekrar kulağına götürdü: «Evet amiralim, bu ismi tanıyorum...»

«Demek bu herifi tanıyorsunuz? Kendisine bizim teşkilâtımıza ait bir hüviyet verdiniz mi?»

«Evet amiralim.»

«Neden?»

«O... Lieven'i ben bulmuştum. Ama iş... iş yürümedi... birden ortadan kayboldu... merak etmeye başlamıştım...»

«Merak etmekte haklısınız, Binbaşı Loos, hem de çok haklısınız! Derhal ilk uçağa atlayın. Sizi «Hotel Lutetia'da bekliyorum, anlaşıldı mı?»

Boulevard Raspail'deki «Hotel Lutetia» Paris'teki askeri istihbarat teşkilâtının merkeziydi.

Binbaşı Loos: «Başüstüne amiralim», dedi, «derhal geliyorum. Yalnız... eğer sormama izin verirseniz... bu herif ne yapmış?»

Canaris, herifin ne yaptığını anlattı. Binbaşının rengi, her kelimede daha bir soldu. Sonunda gözlerini kapadı. Hayır! Hayır! Mümkün değil bu! Üstelik bütün kabahat bende!

Paris'ten gelen ses, kulaklarında gümbür gümbür ötüyordu: «...adamın elinde bütün Fransız ajanlarının isimlerini, adreslerini ve tanıma işaretlerini ihtiva eden listeler var! Bunun ne demek olduğunu biliyor musunuz? Bu adam bizim için son derece önemli ve son derece tehlikeli! Ne pahasına olursa olsun, elimize geçirmemiz lâzım!»

«Peki, amiralim. En becerikli adamlarımı kullanacağım...»

Binbaşı Loas, savaşa hazır bir asker gibi yatağında doğruldu. Ama geceliği, bu pozun etkisini silip süpürüyordu. «Listeler elimize geçecek. Adamı zararsız hale getireceğiz. Onu kendi elimle vurmak gerekse dahi.»

Paris'ten gelen ses, tehlikeli bir sükûnet içerisinde: «Siz aklınızı oynatmışsınız, Binbaşı Loos», diye cevap verdi. «Bu adamı canlı istiyorum. Böylesini vurmak, çok yazık olur!»

8.

20. Ağustos 1940, saat 02.15:

Dikkat... dikkat... Alman İstihbarat Teşkilâtı Başkanlığından,.. Fransa'daki bütün gizil polis mensuplarına... Alman vatandaşlığında bulunan Thomas Lieven aranmaktadır... 30 yaşındadır... zayıftır... ince bir yüzü vardır... gözleri koyu renklidir... kısa kesilmiş siyah saçları vardır... sivil ve çok şık giyimlidir. .. Almanca, İnglizce ve Fransızca'yı su gibi konuşur... Köln'de Binbaşı Loos tarafından tanzim edilmiş bulunan bir Alman istihbarat teşkilâtı hüviyeti taşımaktadır... yanında 543231 numaralı vec serisinden hakiki bir Alman pasaportu vardır... Ayrıca William S. Murphy adına düzenlenmiş sahte bir Amerikan pasaportu taşımaktadır... aranan şahıs, 15. Haziran 1940 tarihinde CD işareti taşıyan ve üstünde Amerikan Bayrağı bulunan siyah Chrysler marka bir araba ile Paris'ten ayrılmıştır... General Erich von Felseneck tarafından verilen bir geçiş belgesi vardır... refakatinde genç bir Fransız kadınıyla bir Fransız erkeği olduğu halde yola çıkmıştır... düşmana ait çok önemli evrakı yanında taşımaktadır... derhal aranmasına başlanacaktır... Alman bilgiler derhal Paris'te Binbaşı Loos'a bildirilecektir... Lieven'in yakalanmasında, ancak çok zaruri olduğu takdirde silâha başvurulacaktır... stop...

***

Bu yazı, gizli polisi ve Alman casusluk teşkilâtının bir çok mensuplarım -Örneğin 16. Haziran'da Tours'da William S. Murphy adlı birine beş bidon Alman benzini tahsis eden yüzbaşı gibi- telâşa verirken, böylesine hararetle aranan Thomas Lieven, Toulouse'da, Rue des Bergères'de keyifle küçük

Peugeot’sundan çıkıyordu. Siyah çantayı kolunun altına sıkıştırarak arabanın kapısını kapattı.

«Chez Jeanne»nın şen kızları, yatmışlardı bile. Küçük restoran, kapalıydı. Sadece o muazzam aynalı ve eski tip döşeli salonda ışık yanıyordu. Burada Mimi, Simeon ve evin kızıl saçlı sahibesi, Thomas'ı bekliyorlardı.

Thomas içeri girince, herkes rahatladığını belli eden bir soluk aldı.

Jeanne: «Çok merak ettik», dedi.

«Öyle mi?» diye sordu Thomas, «Beni yollarken de meraklandınız mı?»

Simeon: «Bu işi aldığım emir üzerine yaptım!» diye bağırdı. «Ayrıca hiçbir şey anlamıyorum! Çanta nasıl oluyor da yanınızda bulunuyor?»

Thomas, masanın üstünde duran bir şişe Remy Martin'i alarak kadehe bir parça doldurdu.

«Hepimizin geleceğinin şerefine», dedi. «Ayrılık zamanı geldi, sevgili dostlarım. Vesikaları benim Lizbon'a götürmemin daha iyi olacağı hususunda Binbaşı Débras'yi ikna ettim. Siz, Albayım, Paris'e dönecek ve -her kim ise- lotus çiçeği dört'e gideceksiniz.»

«Bundan yeraltı harekâtı kastediliyor», diye cevap verdi Albay.

Thomas: «İyi eğlenceler dilerim», dedi. Sonra otelin güzel sahibesine baktı. «Size de iyi eğlenceler dilerim, Jeanne. İnşallah işiniz bundan sonra hiç bozulmaz ve daha da canlanır!»

Jeanne dertli dertli: «Sizi çok arayacağım», dedi. Thomas, kadının elini öptü. «Ayrılık, daima acı verir».

Mimi, daima çocuk gibi neşeli olan küçük Mimi Chambert, birdenbire ağlamaya başladı. Hıçkırıklar ve iniltiler arasında: «Affedin beni» dedi, «ağlamak istememiştim...»

Sonradan, Thomas Lieven'in yanına uzanmış yatarken -dışarda ortalık aydınlanmak üzereydi, yağmur yağıyordu, Thomas, yağmuru ve Mimi'nin sesini işitti: «...durmadan düşündüm, düşündüm, bu yüzden çok acı çektim...»

Thomas: «Anlıyorum», dedi. «Simeon'u düşünüyorsun, değil mi?»

Kadın, birden başını onun göğsüne koydu. Thomas’ın dudaklarına damlayan gözyaşları, tuzlu ve sıcaktı. «Ah, chéri, senden hoşlanıyorum, gerçekten hoşlanıyorum... ama şu evde geçirdiğimiz son haftalar... senin, evlenilecek bir erkek olmadığını anladım.,, »

Thomas: «Eğer Jeanne'dan bahsetmek istiyorsan...» diye söze başladıysa da kadın hemen atıldı: «Hayır, Jeanne değil! Ben genel olarak konuşuyorum! Sen kadınlar için yaratılmış bir erkeksin... ama hepsi için, yalnız biri için değil! Sadık olamazsın...»

«Ama olmayı deneyebilirdim, Mimi.»

«Asla Jules kadar sadık kalamazsın. O, senin yarın kadar bile akıllı değil! Ama çok daha romantik, çok daha idealist.»

«Mon petit chou, bundan dolayı benden öşür dilemene lüzum yok ki! Bu sözleri duymayı çoktan beri bekliyordum. Nihayet ikiniz de Fransızsınız. Memleketinizi, vatanınızı seviyorsunuz. Benim... benim şimdilik vatanım yok. Onun için gitmek istiyorum. Ve siz kalmak istiyorsunuz...»

«Demek beni affediyorsun?»

«Affedilmeni gerektiren bir şey yapmadın ki.»

Kadın, vücudunu ona yapıştırdı. «Ne olur bu kadar nazik olma chéri, aksi takdirde gene ağlayacağım... İnsanın iki erkekle birden evlenememesi ne kadar korkunç!»

Thomas gülümsedi. Sonra başını hareket ettirdi. Siyah çantanın sertliğini duydu. Yastığının altına koynıuştu. Thomas uçağa bininceye kadar çantayı elinin altında bulundurmaya karar vermişti. Yapmak istediği şeyi

Toulouse'da yapmasına imkân yoktu. Bu kadar zamanı yoktu. Ama Lizbon'da çantanın artık kimsenin başına belâ olmaması için gerekeni yapacaktı.

Mimi'nin uykulu uykulu: «Teşekkür ederim, chéri...» diye fısıldadığım duydu. «Sana teşekkür ederim.»

«Ne için?»

«Ah, herşey için...» Mimi, teşekkür etmek istediğini, bir kere daha bütün gücüyle teşekkür etmek istediğini hissediyordu! Neşesi, cömertliği, o saadet dolu saatler, parlak ışıklar, lüks oteller, yataklı vagon kompartımanları hafif müzikli barlar, nefis yemeklerin yendiği pahalı restoranlar için teşekkür etmek istiyordu.

Ve Mimi, bu karanlık sabah saatinde, dışarıda yağmur Rue des Bergères'in siyah parkelerini döverken, Thomas'a teşekkür etti ve maceralarım başladıkları gibi, bütün sevenlerin bitirmeleri gerektiği şekilde bitirdiler: birbirlerini severek.

9.

Thomas Lieven, Almanlar tarafından harıl harıl arandığını bilmiyordu. Bundan dolayıdır ki iki gün sonra mülteci Walter Lindner, yüzü kıpkırmızı ve nefesi kesilmiş bir halde Jeanne'nın restoranının mutfağına girdiği sırada, Thomas, neşe içindeydi. O esnada soğan çorbası yapmakla meşguldü.

Lindner, bir tabureye çökerek bağırdı: «Karım... karımı... karımı buldum!»

«Nerede? Nasıl?»

«Burada, Toulouse'da buldum!» Lindner, bunları söylerken hem ağlıyor, hem de gülüyordu. Herhalde çok mutlu bir evlilik hayatı olmalıydı.

«Place du Capitole'deki küçük kahveye girdim, Brünn'den gelen, satranç oyuncularının yanına oturacağım sırada arkamdan bir kadın sesi: Özür dilerim, acaba Bay Lindner diye birini tanıyor musunuz? diye sordu. Arkasından da 'Walter!' diye ağlığı bastı. Bir anda birbirimizin kollarındaydık!» Lindner, Thomas'ı yakalayarak sevincinden mutfağın içinde, bir salata tabağının tuzla buz olmasıyla neticelenen bir dans figürü yaptı.

«Şimdi marş marş, derhal konsolosluğa», dedi. «Şimdi artık gidebiliriz, Bay Lieven. Ah Tanrım, yeni hayatımıza nasıl sevindiğimi bir bilebilseniz!» Hele ben, diye düşündü Thomas.

Henüz kurulacak olan bir güney Amerika bankasının ortakları, derhal seyahat hazırlıklarına başladılar. O sıralarda Fransa'ya komşu olan devletlerden hiçbiri giriş vizesi vermiyordu. Tek alınabilen, transit vizesiydi. Ancak bunu, alabilmek için de, önceden denizaşırı bir vize almış olmak şarttı.

Walter Lindner, Marsilya'dakí arjantin konsolosuna, «Rio de la Plata» bankasında bir milyon dolarlık bir hesabı olduğunu ispat eder etmez karısı ve kendisi için bir vize aldı. Mösyö Jean Leblanc'ı ortağı olarak Buenos Aires'e götürmek istediğini bildirince, Mösyö Jean Leblanc'ın, vaktiyle Nancy'deki casusluk okulunda Jüpiter adlı birinden almış olduğu sahte pasaportuna da bir vize işlendi. 26 Ağustosta her üçü, Portekiz transit vizelerini de almışlardı. Artık yola çıkmalarına hiçbir engel kalmamıştı. Kıtayı terketmeden yapmak istediklerine ilişkin olarak Thomas Lieven ayrıntılı bir plân çizdi. Hayatı dahi, bu plânın iyi yürümesine bağlıydı. Tekrar «Les Milandes»a telefon edip Binbaşı Débras ile konuştuktan sonra, plânı şu şekilde kesinleşmişti:

28 Ağustos: Thomas Lieven ile Lindner çiftinin Marsilya'ya hareketleri.

29 Ağustos: Binbaşı Débras'nın Perpignan, Barcelona ve Madrid üzerinden geçen trenle Lizbon'a hareketi.

30 Ağustos: Thomas Lieven ile Lindner'lerin uçakla Marsilya'dan Lizbon'a gidişi.

10 Eylül: Thomas Lieven ile Lindner çiftinin, Portekiz bandıralı «General Carmona» yolcu gemisi ile Lizbon'dan Buenos Aires'e hareketleri.

Binbaşı Débras ile Thomas Lieven, 3 Eylülden itibaren siyah çantanın alış verişi için Estoril kumarhanesinde -her akşam- sözleşmişlerdi. Thomas, 30 Ağustos ve 3 Eylül arasında çantanın muhteviyatında belirli değişiklikler yapacak zaman bulacağını umuyordu...

29 Ağustos günü öğleden önce, gayet şık giyinmiş genç bir bey, dudaklarında sevimli bir tebessüm olduğu halde özel bir Amerikan çarter şirketi olan «Rainbow Airways»in Marsilya'da, Rue de Rome'daki bürosuna girdi. Şapkasını çıkararak rezervasyona ilerledi ve mükemmel bir Fransızca ile konuşmaya başladı: «İyi günler mösyö, adım Leblanc. Kendim ve Bay ve bayan Lindner için Lizbon uçağına ait biletleri alacağım.»

«Bir dakika lütfen.» Memur, listelerini karıştırdı.

«Evet, burada. Yarın saat 15.45 te...» Biletleri doldurmaya başladı. Büronun önünde küçük bir otobüs durdu. iki pilotla bir hostes, büroya girdiler. Thomas, konuşmalarından, ekibin henüz uçaktan indiğini ve yana 15.45 te Lizbon'a uçacağını öğrendi. Fikir, tam o anda aklına geldi...

En fazla 25 yaşında olan hostes, makyaj yapıyordu. Bir yarış kotrası gibi vücut hatları, çekik gözleri, çıkık elmacık kemikleri, altın rengi teni ve şahane kestane rengi saçları vardı. Soğuk ve çekingen görünüyordu. Tıpkı küçük bir karaca gribi... Thomas, bu türden olanları iyi bilirdi. Neyi halletmesi gerektiğini de biliyordu. Böyle bir buz parçası erimeye başladı mı, durdurmak imkânsız olurdu...

Thomas Lieven, otuz güzel saniye boyunca daha, Mimi, Simeon, Jeanne ve Rue des Bergères'deki şen kadınlardan ayrılışını hatırladı. Albay da dahil olmak üzere, hepsi tarafından öpülmüştü. Albay: «Yaşasın hürriyet, dostum!» demişti. Jeanne'da taksi giderken yürek parçalayıcı bir şekilde hıçkırmıştı. Ah, öylesine güzel ve içli bir aile sahnesi olmuştu ki!

Otuz saniye, bitmişti.

Küçük karaca, hâlâ makyaj yapıyordu. Bir ara rujunu düşürdü.

Thomas Lieven, asil saiklerle hareket ediyorum, diye düşünerek yapmak niyetinde olduğu şeye ahlâki bir gerekçe hazırladı, Semra ruju yerden al içinde altın renkte kıvılcımların uçuştuğu kahverengi gözlü karacaya uzattı.

«Çok teşekkür ederim», dedi karaca.

Thomas: «Artık gidebilir miyiz?» diye sordu.

«Ne demek istiyorsunuz?»

«Yoksa daha işiniz mi var? Memnuniyetle beklerim. İsterseniz önce kalmakta olduğum 'Grand Hotel'e gider ve birşeyler içeriz. Sonra da Rue de la Pak'deki 'Guldo'da yeriz, Yemekten sonra da denize gireriz.»

«Bir dakika...»

«Denize girmek istemiyor musunuz? O zaman otelde kalıp istirahat ederiz.»

«Böyle bir şey başıma hiç gelmemişti!»

«Yarın da bu sözleri söyleyebilmeniz için elimden geleni yapacağım.»

Thomas, cebinden sevgili saatini çıkararak kapağını açtı. Önce onbir, sonra da iki billur gibi çan sesi duyuldu.

«On bir buçuk. Galiba sizi sinirlendiriyorum. Kadınların üzerinde çok kuvvetli bir tesir bıraktığımın farkındayım. Sizi 'Grand Hotel'in barında bekleyeyim. Saat on iki, iyi mi?»

Karaca, başını geriye atıp yürüdü. Kızgın topuk sesleri, taş zemin üzerinde çınlıyordu.

Thomas 'Grand Hotel'e gitti. Bara oturdu ve viskisini ısmarladı. Karaca, on ikiyi üç dakika geçe geldi. Mayosunu da beraberinde getirmişti.

10.

Thomas Lieven, şişman Lindner çiftinin yanı sıra, diğer yolcularla birlikte pistte beklemekte olan uçağa doğru ilerliyordu. Üstünde gri flanel elbise, beyaz gömlek, mavi kravat, ayağında siyah pabuçlar vardı. Şapka ve şemsiyesi de eksik değildi. Uykusuz, ama halinden memnun bir görünüşü vardı.

Merdivenin üst kısmında, uçağın girişinde, hostes Mabel Hastings duruyordu. Uykusuz, ama halinden memnun bir görünüşü vardı.

Thomas merdivenlerden çıkarken: «Merhaba», dedi.

«Merhaba», diye cevap verdi Mabel. Güzel gözlerindeki altın kıvılcımlar, parıldıyordu.

O güne kadar Thomas Lieven gibisini hiç görmemişti.

«Guido»da yedikleri öğle yemeğinden sonra denize gitmemişler, otelde -tesadüfen aynı otelde kalıyorlardıdinlenmişlerdi.

30 Ağustos sabahı Mabel Hastings'e bavulunu toplaması için yardım ederken, kadın ona, farkında olmaksızın, siyah çanta ile çok yakından ilgisi bulunan bir iyilik yaptı...

Uçak, havaalanı binasının önünden geçerek kalkış pistine ilerledi. Thomas, pencereden çimenlere ve uzakta otlamakta olan bir koyun sürüsüne baktı. Koyunlar uğur getirir, diye düşündü. Sonra bir otomobilin, havaalanı binasının önünde durduğunu gördü. Otomobilden bir adam fırlamıştı. Üstünde mavi, buruşuk bir elbise ve sarı, buruşuk bir yağmurluk vardı. Adamın yüzü, terden parlıyordu, iki kolunu deli gibi sallıyordu.

Thomas adama acıyarak, aksilik, diye düşündü. Uçak neredeyse kalkacak, adamcağız da geç kalmasının cezasını çekecek.

Pilot, motorlara bir kere daha son hızlarını verdi... kalkıştan önceki son kontrolü yapıyordu.

Thomas Lieven, sırtında buz gibi bir elin gezindiğini hisseder gibi oldu: havaalanı binasının önünde ellerini kollarını sallayan adam... o çehre...

tanıyordu... bir yerde görmüştü...

Birden Thomas Lieven, bu çehreyi nerede görmüş olduğunu hatırladı: Köln'deki Gestapo genel karargâhında görmüştü. Orada duran adamın adı, Binbaşı Loos'tu! Alman Casusluk Teşkilâtında subay olarak çalışıyordu! Anladım, diye düşündü Thomas Lieven, peşime düştüler. Ama neyse ki Tanrı yardımını gerçekten esirgemiyor! Binbaşı Loos, ihmalkârlığı yüzünden beni ikinci kere elinden kaçıracak. Zira bir kaç saniyeye kadar uçağımız havalanacak ve...

Uçak kalkmadı. Tam tur dönen motorların gürültüsü dindi. Serinkanlı Mabel Hastings, kapının ağzında durup o kadife gibi sesiyle konuşmaya başladı: «Muhterem yolcular, endişelenecek bir durum yoktur. Biraz Önce telsizle, geç kalan bir yolcunun geldiğini ve ne olursa olsun uçağa binmesi gerektiğini bildirdiler. Onu alıp hemen kalkacağız.»

Biraz sonra uçağa binen Loos, İngilizce konuşarak sebep olduğu gecikmeden dolayı özür diledi. Sonra Thomas Lieven'e selâm verdi. Thomas, sanki Binbaşı camdan yapılma bir varlıkmış gibi ona bakıyordu...

11.

O yıllarda Lizbon, savaşın ve barbarlığın günden güne çökerttiği Avrupa'da daracık bir hürriyet şeridiydi.

Sefalet içinde kavrulan bir dünyanın ortasında, zenginlerin cennetiydi. Bütün casusluk faaliyetlerinin merkezi, hem korkunç, hem de gülünç entrikaların toplandığı yerdi.

Thomas, indiği andan itibaren şehrin bu havasına karışmıştı. Peşinde yorgunluktan bitkin düşmüş olan Binbaşı Loos; -adam, yolculuk sırasında uyumaktan kendini alamamıştı- olduğu halde önce gayet dikkatli bir gümrük muayenesine tabi tutuldu. Bütün elbiseleri ve çantaları arandı. Portekiz polisi, bir ihbar almışa benziyordu.

Ancak ne gariptir ki Thomas Lieven'in üzerinde, çok miktardaki dolarları ile mahut siyah çantadan eser yoktu. Gümrükçüler, nazik bir şekilde gidebileceğini bildirdiler. Lindner'ler, ondan çok önce otele doğru yola çıkmışlardı.

Thomas, pasaport muayene yerine doğru yürüdü. Binbaşı Loos, arkasından geliyordu. Hâlâ tek kelime dahi konuşmuş değillerdi.

Thomas bir taksiye atlarken, şimdi seni biraz harekete geçireyim yavrum, diye düşündü. Loos ta hemen onun arkasındaki araBaya atladı. iki taksi, yedi tepe üstüne kurulu olan şehrin merkezine hareket ettiler. Thomas, burada altı çok güzel hafta geçirmiş olduğundan, Portekiz'in bu büyük şehrini çok iyi biliyordu.

Praça Dom Pedro'da taksiyi durdurarak indi. Onun arkasında Binbaşının taksisi durdu. Büyük meydanın etrafındaki bahçeli kahveler, Portekizliler ve hararetli hararetli konuşan mültecilerle doluydu. Yanlarından geçerken Thomas aşağı yukarı bütün avrupa dillerinin konuşulduğunu duydu.

Onu gözden kaybetmemek için büyük çaba harcayan Binbaşı gibi, o da kendisini durmadan akmakta olan insan selinin içine bıraktı.

Şimdi, dedi içinden Binbaşıya hitap ederek, biraz yürüyelim yavrum. Hareket etmek, sağlık için çok iyidir.

Böylece Thomas, hızlı adımlarla deniz kenarındaki dar ve bol dönemeçli sokaklara indi, tekrar dimdik merdivenlerden çıkarak ana caddelere geldi, teklenmedik bir şekilde köşeleri döndü, ama daima Binbaşının kendisini görmesine dikkat etti. Binbaşı, içinden ona küfretmeli ve fakat kaybetmemeliydi,

Thomas Lieven, bu oyunu bir saat kadar devam ettirdikten sonra, bir taksiye atlayarak, peşinde gene Binbaşı Loos olduğu halde, lüks bir sayfiye olan Estoril yakınlarındaki Cascais adlı balıkçı köyüne doğru yola koyuldu. Orada bildiği şık bir teras restoranı vardı.

Güneş, kan kırmızısı bir renkle batmak üzereydi. Aksam, hafif bir rüzgârı da beraberinde getirmişti. Tejo ağzının küçük koylarından birinde bulunan

balıkçı köyü, Lizbon civarındaki en güzel yerlerden biriydi. Thomas Lieven, burada her akşam tekrarlanan çok güzel bir manzarayı, balıkçı filosunun dönüşünü görebileceği için seviniyordu. Restoranın önünde taksiden indi. Arkasında Binbaşının döküntü taksisi fren yaptı. Alman subayı, nefesi kesilmiş bir halde dışarı çıktı. Görünüşü gerçekten içler acısşıydı,

Thomas, oynadığı oyuna son verdi. Loos'a doğru yürüdü, şapkasını çıkararak, adeta kaybolmuş bir küçük çocuğa hitap edercesine şefkatli bir sesle konuştu. «İsterseniz burada bir parça dinlenelim. Herhalde son günler, sizin için epey yorucu geçmiştir.»

«Evet, yorulmadığımı iddia edemem.» Binbaşı, meslek haysiyetini korumaya çalışıyordu. Sözüne devam etti: «Dünyanın öbür ucuna da gitseniz, elimden kurtulamazsınız, Lieven!»

«Heyecanlanmayın dostum, heyecanlanmayın! Şu anda Köln'de değiliz! Burada bir Alman Binbaşısının sözüne pek bakmazlar, sevgili dostum!»

Sivil giyinmiş olan Binbaşı, yutkunmak zorunda kaldı. «Bana Lehmann demenizi rica edeceğim, mösyö Leblanc.»

«Hah şöyle! Bu konuşma tarzınızı beğendim. Lütfen oturun, Herr Lehmann. Aşağıya bakın bir kere, şahane bir manzara değil mi?»

Koyda, lâtin yelkenlerini açmış bir balıkçı filosu, Tejo'nun ağzına doğru derliyordu. Tıpkı binlerce yıl Öncesinde olduğu gibi, gemiciler bağırarak ve şarkılar söyleyerek teknelerini tahta destekler üstünden karaya çekiyorlardı. Kadın ve çocuklar da yardım ediyorlardı. Karanlık sahilin her yerinde, toprak çömleklerin içinde ateşler yakılmıştı.

Thomas, sahile bakarak: «Beni nasıl buldunuz?» diye sordu.

«İzinizi Toulouse'a kadar takip edebildik. Ayrıca takdirlerimi de belirtmem lâzım. Madame Jeanne'ın yanındaki bayanlar, gerçekten örnek bir şekilde hareket ettiler. Ne tehditle, ne de parlak vaadlerle ağızlarından bir kelime alabildik.»

«Peki, kim ele verdi beni?»

«Berbat bir herif... Adı Alfonse... Herhalde aranızda birşeyler geçmiş olmalı.»

«Tamam, zavallı Bébé yüzünden, hatırladım.» Thomas, rüyada imiş gibi söylemişti bu sözleri. Şimdi bakışlarını Binbaşının yüzüne dikmişti.

«Portekiz, tarafsız bir ülkedir, Herr Lehmann. Dikkatinizi çekerim. Kendimi savunmak için elimden geleni yapmaya kararlıyım.»

«Ama Herr Lieven... Pardon, mösyö Leblanc diyecektim: zannederim hakkımda çok yanlış düşünüyorsunuz. Almanya'ya döndüğünüz takdirde hiçbir şekilde ceza görmeyeceğinizi size garanti etmek hususunda amiral Canaris'ten talimat aldım. Ayrıca siyah çantayı sizden satın almamı da söylediler.»

«Ya.»

«Çantaya karşılık ne istiyorsunuz?» Binbaşı masanın üstünden ona doğru uzandı. «Listelerin hâlâ sizde olduğunu biliyorum.»

Thomas, önüne baktı. Sonra ayağa kalkarak kısaca özür diledi.

«Bir telefon etmem lâzım.»

Ama restoranın telefonuna gitmedi. Mevcut şartlar dahilinde bunun gerektiği kadar emin olmadığım düşünmüştü. Caddeyi geçerek bir telefon kulübesine girdi ve «Palacio do Estoril-Parque» otelini aradı. bayan Hastings! istedi. Amerikalı hostes, hemen telefona geldi.

«Nerede kaldın Jean? Seni öyle özledim ki!»

«Biraz geç kalabilirim. Bir iş görüşmesi yapıyorum. Bak iyi dinle, bu sabah Marsilya'da bavulunu toplamana yardım ederken, yanlışlıkla siyah bir çantayı da senin eşyalarının araşma koynıuşum. Lütfen onu kapıcıya götürüver. Çantayı kasaya kapatsın.»

«Memnuniyetle Sevgilim... Ve lütfen geç kalmamaya çalış. Zira yarın sabah Dakar'a uçmak mecburiyetindeyim! »

Thomas, kadının son sözlerini dinlerken, sanki birisinin telefon kulübesi önünde durduğu gibi bir hisse Johan Mario Simmel kapıldı. Ani bir hareketle kapıyı itti. Zayıf bir adam, acıdan bir çığlık atarak geri çekildi ve alnını tuttu.

Thomas Lieven: «Pardon!» dedi. Sonra kaşlarını kaldırarak gülümsedi. Binbaşı Loos'un yakın bir akrabası gibi ona benzeyen bu adamı da tanıyordu. Thomas, 1939 Mayısında, Londra Havaalanında, sınırdışı edilirken bu adamı görmüştü. Bu adam tarafından sınırdışı edilmişti.

3. Kısım

1.

Demek bu da olacaktı, diye düşündü Thomas Lieven. Neredeyse aklımı oynatmak üzereyim. Telefon kulübesinin kapısını alnına vurduğum adamın «Secret Service»ten Mr. Lovejoy olduğunu zannediyorum. Böyle bir şey, tabii ki ancak delilik olarak vasıflandırılabilir, Londra'daki Lovejoy, Lizbon'da ne arar? Ne yapmaya gelmiş olabilir?

Thomas, gayet cüretkâr bir deneme yapmaya karar verdi. Bu hayalete, Lovejoy diye hitap edeceğim, diye düşündü. O zaman gerçekten delirmiş olup olmadığım anlaşılır.

Kaşlarını kaldırarak: «Nasılsınız, Mr. Lovejoy?» diye sordu.

Zayıf adam derhal: «Size nazaran daha kötü sayılırım, Mister Lieven», diye cevap verdi. «Bütün Lizbon'da arkanızdan koşmanın zevkli bir iş olduğunu mu zannediyorsunuz? Üstelik şimdi de alnımı kapıya çarptım!»

Lovejoy, mendiliyle ensesindeki terleri sildi. Alnında ağır ağır koca bir şiş belirmekteydi.

Demek ki deli olan ben değilim! içinde yaşadığım dünyanın deliliği bu! Ve delilik devam ediyor! Hatta belirli bir metod dahilinde devam etmeye başladı, diye düşündü Thomas. Derin bir nefes alıp telefon kulübesine dayandıktan sonra: «Lizbon'a nasıl geldiniz, Mister Lovejoy?» diye sordu.

Büyük Britanya'nın menfaatlerini gözetmekle vazifeli olan adam: «Bana Ellington diye hitap ederseniz, çok memnun olurum», dedi. «Zira Portekiz'e bu adla geldim.»

«Birinin ayıbını ötekinin ki örter. O halde siz de bana Leblanc diyeceksiniz. Ayrıca soruma da henüz cevap vermiş değilsiniz!»

Kendine Ellington dedirten adam, öfkeyle «Galiba siz bizleri hep aptal yerine koyuyorsunuz!» dedi.

Kendine Leblanc dedirten adam ise, gayet nazik cevap verdi: «Bu sorunuzun cevabından beni affetmenizi rica ederim!»

İngiliz ajanı, ona iyice yaklaşmıştı. «Amiral Canaris'in bizzat sizinle meşgul olduğunu bilmediğimizi mi zannediyorsunuz? Londra'dan Almanya'daki telsiz konuşmalarının dinlenemeyeceğine mi inanıyorsunuz?»

«Mesajlar şifreli gönderilmez mi?»

«Onlara ait deşifre kodumuz var.»

«Almanların da size ait deşifre kodları var», dedi Thomas birden büyük bir neşeyle. «Allah aşkına neden birleşip de körebe oynamıyorsunuz?»

İngiliz, öfkeden dişlerini gıcırdatarak cevap verdi: «Daima alaycı olduğunuzu pek iyi bilirim. Kalbiniz yoktur. Hiç bir şey kutsal değildir sizin için. Sizi derhal anlamıştım... daha o zamanlar, Londra havaalanında. Siz, şeref ve ahlâk duygusu olmayan, karaktersiz bir yaratıksınız...»

«Teveccühünüz! »

«Onun için derhal 'Bırakın da kendisiyle pazarlığa girişeyim' dedim bizimkilere. Zira siz, yalnızca tek bir dilden anlarsınız!» Lovejoy, baş ve işaret parmaklarını birbirine sürdü.

«Lütfen sırayla gidelim. Önce bana buraya nasıl geldiğinizi söyleyin.»

Lovejoy söyledi. Eğer söylediklerine inanmak gerekirse -ki başka çare de yoktu- İngiliz Milli Emniyeti, Binbaşı Loos'un, Thomas Lieven'in aranmasıyla ilgili telsiz konuşmalarını dinlemişti. Dinlenen son mesajdan, Loos'un aranan şahsın arkasından Lizbon'a gideceği öğrenilmişti.

Lovejoy: «Derhal kurye uçağına atlayarak buraya geldim», dedi. «Sizden iki saat önce buraya vardım. Havaalanından buraya kadar takip ettim. Sizi ve şu anda restoranda beraber oturduğunuz beyi. Sanırım kendisi Binbaşı Loos'tur, öyle değil mi?»

«Ne kadar zekisiniz! Yoksa Binbaşıyı tanımıyor musunuz?»

«Hayır.»

«Öyleyse benimle restorana gelin. Sizi tanıştırayım. Birlikte midye yeriz. Cascais'ye gelipte midye yemeden gitmek olmaz.»

«Zevzekliği bırakın! Artık iki taraflı oynadığınızı biliyoruz!»

«Öyle mi?»

«Elinizdeki çantanın içindeki listelerde, Fransa ve Almanya'daki en önemli Fransız ajanlarının isim ve adresleri var. Bu listeleri Binbaşı Loos'a teslim etmenize göz yumacak değilim! Hiç şüphesiz kendisi size bu iş için para, hem de çok para teklif edecek...»

«Söyleyene bakma, söyletene bak...»

«Ama ben en az onun kadar, hatta daha fazla teklif edeceğim!» Lovejoy'un yüzünde, karşısındakini aşağı gören bir tebessüm yayıldı.

«Sizin yalnızca paraya önem verdiğinizi biliyorum! Siz, şeref, ideal, ahlâk gibi kavramlardan bihaber bir varlıksınız... »

«Peki,», diye cevap verdi Thomas Lieven ölçülü bir sesle. «Artık bu kadarı yeter. Bundan böyle çenenizi tutarsanız, çok iyi edersiniz; Beni İngiltere'ye dönüp namuslu bir vatandaş gibi yaşamaktan kim menetti? Bütün hayatımın altüst olmasına kim yol açtı? Siz ve o kahrolasıca teşkilâtınız! Sizden çok mu hoşlandığımı zannediyorsunuz?» Ve kendi kendine düşündü: Şimdi ben size göstereceğim, aşağılık, herifler!

***

Thomas Lieven, üç dakika sonra Binbaşı Loos'un yanına dönünce: «Geç kaldığım için özür dilerim», dedi. Binbaşı, Lovejoy'a yakın bir akrabası kadar benziyordu.

«Galiba bir tanıdığınıza rastladınız? Telefon kulübesinin önünde sizi konuşurken gördüm.»

«Evet, eski bir tanıdığım. Aynı zamanda da mesleki alanda sizin rakibiniz sayılır, Herr Lehmann.»

Restoranın terasında şimdi sayısız küçük ışıklar yakılmıştı ve aşağıdan hâlâ balıkçıların sesleri geliyordu. Gurupla birlikte isli bir inci rengine bürünmüş olan Tejo'nun ağzından doğru hafif bir güney rüzgârı esmekteydi.

Loos, sinirli bir şekilde tekrar etti: «Rakip mi?»

«Konuştuğum şahıs, 'Secret Service'te çalışır.»

Loos, yumruğunu masaya indirerek kendinden geçmiş bir halde bağırdı:

«Siz, çok alçak bir adamsınız!»

Thomas, azarlar gibi: «Böyle konuşmayın Lehmann», dedi. «Kendinize gelin. Aksi takdirde çekip giderim.»

Binbaşı, biraz kendini toplamıştı. «Vatanseverlik duygularınızı hatırlatırım, nihayet siz de Almansınız.»

«Son defa söylüyorum Lehmann: Konuşmanıza dikkat edin!»

«Benimle birlikte Almanya'ya dönün. Bir subay olarak size şeref sözü verebilirim ki, kılınıza dahi dokunulmayacak. Alman Casusluk Teşkilâtında çalışan bir subayın sözünden şüpheye düşmemek gerekir...»

«Haklısınız, daha baştan hiç inanmamak, en yerinde hareket olur», diye cevap verdi Thomas Lieven yumuşak bir sesle.

Binbaşı yutkunmak zorunda kaldı. «Öyleyse siyah çantayı bana satın. Üç bin dolar veririm.»

«Londra'dan gelen Bay, daha şimdiden bunun iki mislini teklif etti.»

«Peki, ne kadar istiyorsunuz?»

«Çok bönce bir soru. Alabileceğimin azamisini tabii»

«Siz, karakterden tamamen mahrum bir alçaksınız.»

«Evet, Meslektaşınız da biraz önce aynı teşhiste bulundu.»

Binbaşımın yüzündeki ifade, durmadan değişiyordu. Bu sefer hayranlığını gizleyemeyerek mırıldandı: «Bizim safımızda olmamanız, çok yazık...»

«Ne kadar veriyorsunuz, Lehmann?»

«Berlin'e sormam, yeni talimat istemem lâzım...»

«Sorun ve isteyin Lehmann ve elinizi çabuk tutun. Gemim, birkaç güne kadar Portekiz'den ayrılıyor.»

«Bir tek soruma cevap verin: Çantayı Portekiz'e nasıl sokabildiniz? Zira gümrük memurlarının sizi didik didik aradıklarını büiyorran.»

«Dışardan yardım sağladım.» Thomas Lieven, şükran duyguları içersinde küçük karacasını düşündü. «Bakın Lehmann, bu ve buna benzer işler için, siz ve sizin gibilerinin sahip bulunmadığınız küçük bir şeye sahip olmak lâzım!»

«Neymiş o?»

«Biraz zarafet!»

«Benden nefret ediyorsunuz, değil mi?»

«Bundan Önce çok mutlu bir hayatım vardı, Herr Lehmann. Halimden memnun yaşayan bir vatandaştım. Bugün burada bulunmamın kabahati size ve sizin İngiltere ve Fransa’daki meslektaşlarınıza ait. Bundan dolayı size sevgi duyabilir miyim? Sizinle en ufak bir ilgimin bile bulunmamasını

istemiştim. Ama kendiniz bu işleri açtınız. Şimdi içinden nasıl çıkacağınızı düşünün bakalım. Nerede kalıyorsunuz?»

«Casa Senhora de Fatima'da».

«Ben 'Palacio do Estoril-Parque' otelinde kalıyorum. Londra'dan gelen Bay da aynı yerde kalıyor. Şefinize siyah çantaya ne kadar verebileceğini sorun. Meslektaşınız da bu gece kendi şefi ile görüşecek... Şimdi izin verirseniz, yemek yemek istiyorum!»

2.

Sıcaklık, bütün gece boyunca devam etti.

Thomas Lieven, üstü açık bir taksi ile Lizbon'a döndü.

Üstlerinde ay ışığının parıltılarım taşıyan dalga köpükleri, geniş kumsala yayılıyordu. Geniş caddenin iki yanında lüks villalar, fıstık ağaçları, palmiyeler vardı. Tepenin eteklerindeki lokallerden kadın kahkahaları ve dans müziği duyuluyordu.

Thomas Lieven, ünlü sayfiye yeri Estoril'den, ışıklar içinde yüzen kumarhanenin ve iki büyük otelin önünden geçti.

Avrupa, küllerin ve yıkıntıların arasındaki çöküşüne devam ediyordu. Ama buradaki insanlar hâla sanki cennetteymişler gibi yaşantılarını sürdürüyorlardı.

Thomas Lieven, zehirli bir cennette yaşıyorlar diye düşündü. Öldürücü, içi birbirleri hakkında casusluk eden sürüngenlerle dolu bir cennet bahçesinde yaşıyorlar. Portekiz'in başşehri, bu gibilerin buluşma yeriydi. «Beşinci kol» un mensupları, şeytanın çocukları, burada sürüler halinde birleşip pis işlerini devam ettiriyorlardı.

Thomas Lieven, Lizbon'un kalbinde siyah-beyaz renkli muhteşem mozaiklerle döşenmiş Praça Dom Pedro'da arabadan indi. Muazzam

meydanı çevreleyen büyük kahvelerin bahçeleri, hâlâ yerli ve yabancılarla doluydu. Etraftaki kiliselerin çanları, muazzam vuruşlarla saatin on bir olduğunu ilân ettiler. Henüz çan sesleri devam ederken Thomas Lieven büyük bir hayretle Portekizlilerin ve Avusturya, Almanya, Polonya, Fransa, Belçika, Çekoslovakya, Hollanda ve Danimarka'dan gelmiş olan kaçaklardan yüzlercesinin iskemlelerinden fırlayarak Praça Dom Pedro'nun alt kısmına doğru koşuştuklarını gördü. O da insan vücutlarından meydana gelen bu selin içine karıştı.

Meydanın sonunda muazzam bir gazete binası vardı. Damın altında, son haberlerin verildiği ışıklı bir yürüyen şerit yer almıştı. Binlerce göz şimdi, içlerinden birçoğu için adeta bir ölüm kalım meselesi yaratabilecek olan bu ışıklı yazılara dikilmişti.

Thomas, geçmekte olan yazılan okudu:

...Almanya Dışişleri Bakam Ribbentrop ile İtalya Dışişleri Bakanı Ciano, Viyana'daki Belvedere Sarayında Alman-İtalyan işbirliği ile nihai şekilde çözüme bağlanan Macar-Romen sınırı meselesini açıkladılar. ..

(United Press): Alman Hava Kuvvetleri, İngiliz adalarına yaptıkları kesif hava akınlarına devam ettiler. Liverpool, Londra, Weybridge ve Felixtown*da ağır can ve mal kayıpları oldu,...

(International News Service): İtalyan ağır bombardıman uçakları, Malta'ya kesif bir akın yaptı... Ayrıca Kuzey Afrika'daki İngiliz askeri depoları da hava hücumuna uğradı...

Thomas Lieven dönüp kalabalığın yüklerine baktı. Aralarında kayıtsız ifade taşıyanı, pek azdı. Bunun dışındakiler, acı çeken, korkan, durmadan takip olunan ve limitlerini tamamen yitiren insanlardan ibaretti. Thomas Lieven, oteline dönerken dört defa genç ve güzel kadınlar tarafından durduruldu, Bunların biri Parisli, biri Praglı, biri de Viyanalıydı. Thomas, aralarından adeta çocuk denecek kadar genç olan birine, yüzü Meryem Ana'yı andıran birine, para vererek iyi şanslar diledi. Kız ona İspanya'dan, Franco'dan kaçtığını söyledi.

Altı katlı Park Otel'in bahçesindeki çiçekler, adeta başdöndürücü bir koku yaymaktaydılar. Otelin büyük holü de bir çiçek denizi halindeydi. Thomas Lieven holden geçerken, bir sürü dikkatli, şüpheli ve meraklı nazar, onu takip ediyordu.

Burada da Avrupa'nın bütün dillerini duymak mümkündü.

Ama burada, korku içinde, acı çeken, ümitsiz insanlar oturmuyordu. Buradakiler, vatanları adına aşağı ve enayice oyunlarını oynamaya çalışan erkek ve kadın ajanlardan ibarettiler. Lüks ve rahat içinde mesleklerini icra ediyorlardı.

Thomas dairesine girince, bir çift yumuşak kol, boynuna dolandı. Burnuna hemen Mabel Hastings'in parfümü gelmişti. Genç hostesin üstünde beyaz bir dizi inci ve yüksek topuklu pabuçlar vardı... başkaca birşey yoktu.

«Ah Jean, nihayet... nihayet... Seni nasıl bekledim, bir bilsen!» Kadın, onu sevgiyle öptü. Thomas ise istifini bozmaksızın: «Siyah çanta nerede?» diye sordu.

«Söylediğin gibi... otelin kasasına kondu...»

«İyi öyleyse», diye cevap verdi Thomas Lieven. «O halde şu andan itibaren yalnızca aşktan bahsedebiliriz. »

Ertesi sabah saat 8.30 da, yorgun, fakat mutlu bir Mabel Hastings, Dakar'a uçtu.

Ertesi sabah saat onda neşeli ve hiç de yorgun olmayan Thomas Lieven, zengin bir kahvaltıdan sonra Alman, İngiliz ve Fransız gizli teşkilâtlarına mensup ezeli düşmanlarından intikam almak için hazırlıklara başladı...

31 Ağustos 1940 günü sabah vakti, şehrin Avenida de India'daki en büyük kitapçısında şık giyinmiş bir bey, Fransız ve Alman şehirlerinin haritalarını arıyordu. Gerçekten de istediklerini buldu. Bunların arasında 1935 tarihli bir Baedeker de vardı. Thomas Lieven, kitapçıdan çıktıktan sonra merkez postanesine gitti. Yaşlı bir memura karşısındaki erkeğin zarafet ve dilbazlığına yenildi. Beş Alman ve on dört Fransız şehrine ait

telefon rehberleri, bir saat süreyle Thomas’ın emrinde kaldı. Lizbon'un merkez postanesi, bütün avrupa şehirlerinin telefon rehberlerinden meydana gelen komple bir kütüphaneye sahipti.

Thomas Lieven, bu rehberlerden toplam olarak 120 isim ve adres çıkardı. Sonra oteline döndü, siyah çantayı kasadan aldı ve birinci kattaki serin dairesine gitti. Dairesinin pencerelerinin Önünde efsanevi bitkiler, ağaçlar, fıskiyeler ve renkli papağanlarla dolu bir park uzanmaktaydı.

Thomas, aklını mümkün olduğu kadar berrak tutabilmek için kat garsonundan acele bir domates kokteyli istedi. Sonra işe koyuldu.

Siyah çantayı açtı. Çantanın içinde Thomas’ın bütün nakit parası, makine ile ve sık satırla yazılmış altı sahife, ayrıca ağır tanklara, alev makinelerine ve bir jet bombardıman uçağına ait plânlar bulunmaktaydı.

Thomas, elimden gelse bu silâh plânlarını derhal yüz numaraya fırlatırdım, diye düşündü. Ama Binbaşı Débras, mutlaka plânların varlığını bilmekteydi ve yok olduklarını derhal fark ederdi. Buna karşılık Lovejoy ile Loos, plânlar hakkında hiç bir şey bilmiyorlar, yalnız listeleri istiyorlardı, istedikleri listelere kavuşacaklardı...

Thomas, makine ile yazılmış sahifelere baktı. Toplam olarak 117 isim vardı. Bunlar «İkinci Şube» nin subaylarına ve sivil mensuplarına, Almanya ve Fransa'daki ajanlara aitti...

İsimlerin arkasına adresler yazılmıştı. Her adresin altında da iki cümle bulunmaktaydı. Birinci: cümle ile sözü geçen ajana hitap edilecekti. İkinci cümle ise, ajanın vereceği cevabı bildiriyordu. Ancak bu cevaptan sonradır ki gerçekten istenen ajanla karşılaşıldığı anlaşılabilecekti.

Örneğin Thomas Lieven'in okuduğu satırlardan biri, şöyleydi: Willibald Lohr, Düsseldorf, Sedanstrasse 34

1. «Acaba boynunda kırmızı tasması bulunan gri renkte küçük bir fino köpeği gördünüz mü?»

2. «Hayır, fakat şehir dışında Lichtenbroich'da iyi bal bulabilirsiniz.»

Adolf Kunze-Wilke, Berlin-Grunewald, Bismarckallee 145

1. «Bahçedeki kameriyenin bakır damında tünemiş olanlar, sizin güvercinleriniz mi?»

2. «Sözü değiştirmeyin. Gardrobunuz tamam değil.»

Ve liste, bu şekilde devam ediyordu.

Thomas, başını sallayarak içini çekti. Sonra yeni aldığı yazı makinesine bir kâğıt takarak önüne Frankfurt'un plânını yaydı. Ayrıca Münih telefon rehberinden, Friedrich Kesselhuth diye bir ad seçmişti. Kâğıda bu ismi yazdıktan sonra Frankfurt'un plânına eğildi. Erlenstrasse'yi seçelim,; dedi kendi kendine.

Erlenstrasse, Mainz ana yolundaydı. Kısa bir caddeydi. Thomas harita, ölçeğine baktı... 1:16.000.

Erlenstrasse'de kaç ev olabilir, diye düşündü. Otuz. En fazla kırk. Ama bu sayı, asla altmışa ulaşamazdı. Ama gene de dikkatli davranmak lâzımdı.

Şunları yazdı: Friedrich Kesselhuth, Frankfurt am Main, Erlenstrasse 77. Arkasına da şu şifreyi ekledi: 1. «Fechenheim'daki satıcı kızın saçları siyah mı, san mı?» 2. «Elinizdekini çabuk yiyip bitirin. Kokusu etrafı rahatsız ediyor.»

Simdi sıra, bundan sonraki isme gelmişti!

Thomas, Hamburg'ta oturan Paul Giggenheimer adlı birini, Düsseldorfs, Rubenstrasse adlı sokakta 51 numaraya taşıdı. Bu «ajan»ın şifresi de şöyleydi:

1. «John Galsworthy 66 yaşına geldi.»

2. «Kolonilerimizi tekrar elimize geçirmemiz lâzım.»

İki numara da bitti, diye düşündü Thomas Lieven. Şimdi daha yüz on beş isme ihtiyaç var. Ve tamamım üç kere yazmam lâzım. Lovejoy, Loos ve Débray için. Büyük iş aslında. Ama karşılığı dolgun olacak. Yazmaya

devam etti. Yarım saat sonra üzerine birdenbire her tarafını adeta felce uğratan bir bitkinlik geldi. Pencereye gidip parka baktı. AlIah kahretsin, dedi. Böyle gitmeyecek bu!

Asıl listeleri kimin eline geçerlerse geçsinler, kan dökülmesine yol açabilecekleri için yok etmek istedim.

Ayrıca bu şekilde hareket etmekle, hayatımın altını üstüne getiren budalalardan da intikam almayı düşündüm. Ama gerçekten intikam almış oluyor muyum? Yeri felâketleri gerçekten önleyebiliyor muyum?

Fransızlarla İngilizler, sahte listelerime göre çalışmaya kalkıştıkları takdirde, işi anlayacaklardır. Bunda mesele yok. Ama ya Almanlar? Farzedelim ki Münih'teki Friedrich Kesselhuth'un Frankfurt'ta bir adaşı vardır. Yalnızca adamın telefonu yoktur. Ya da Frankfurt'taki Erlenstrasse'nin aradan geçen zaman zarfında uzatıldığını ve bu cadde üzerinde gerçekten bir 77 numara bulunduğunu düşünelim. Gestapo, Kesselhuth isminde kim varsa toplayacaktır. Bu adamları hapse atacak, işkence edecek, belki de öldürecektir...

Bütün bunlar, listedeki bir isim yüzünden olabilecek şeyler! Ya geriye kalan yüz on altı kişi!

Belki de her üç teşkilâtın mensupları, onları kafese koyduğumu anlayıp listeleri çöp sepetine atarlar. Belki bu kadar zekaları vardır. Ama bugüne kadarki tecrübelerime göre, böyle ihtimallere fazla güvenmemem lâzım!

Oysa Débras, 3 Eylül'de gelip çantayı almak isteyecek. Ne yapacağım? İnsanları ele verip öldürülmelerini sağlamak, son derece kolay. Ne gariptir ki zor olan, onları ölümden ve acıdan kurtarabilmek...

3.

Telefon çaldı.

Thomas, düşüncelerinden sıçrayarak ahizeyi kaldırdı. Tanıdığı sesi duyunca gözlerini kapattı. «Ben Lehmann.

Gerekli yerlerle görüştüm. 6.000 Dolar.»

«Hayır», dedi Thomas.

«Ne demek hayır?» Köln'deki Binbaşının sesinde panik havası seziliyordu. «Yoksa çantayı sattınız mı?»

«Hayır.»

«Peki, nedir öyleyse?»

Thomas, düşünceli düşünceli makinenin üstündeki kâğıda baktı.

«Henüz görüşme safhasındayım. Teklifiniz üzerinde duracağım. Yarın tekrar telefon edin.» Başka bir şey söylemeksizin telefonu kapattı. Öfkeyle, listemdekilerden birinin adını Fritz Loos koymalıydım, diye düşündü. Sonra bütün kâğıtları tekrar çantanın içine koydu ve çantayı otelin kasasına kapatılması için resepsiyona götürdü. Küçük bir gezinti yapıp biraz düşünmekti niyeti. Probleminin mutlaka bir çözüm şekli, olmalıydı, mutlaka...

Otelin girişinde Lovejoy oturuyordu. Alnında hâlâ muazzam bir şiş vardı.

Lovejoy yerinden fırlayarak yanına geldi. «Siyah çantaydı değil mi yanınızdaki? Gayet iyi gördüm. Ne oldu işimiz?»

«Henüz görüşme safhasındayım. Yarın tekrar beni görün.»

«İyi dinleyin beni! Mutlaka şu nazi dostunuzdan daha fazla vereceğimden emin olabilirsiniz!»

«Peki,, Peki,.» Thomas, adamı orada bırakıp yoluna devam etti.

Düşüncelere dalmış bir halde, güneşin kavurduğu caddeye çıktı. Avenida de Liberdade'de durmak mecburiyetinde kaldı. Palmiyelerin altından bir cenaze alayı geçiyordu. Polis, trafiği kesmişti. Yüzlerce kadın ve erkek, son

yolculuğunda cenazeye ağlayarak refakat ettiklerine göre, ölen, tanınmış bir Portekizli olmalıydı. Yoldan geçenler, cenazeyi görünce şapkalarını çıkarıyorlardı. Yüksek sesle dua edenler de vardı. Hava, tütsü kokuyordu.

Birden dua sesleri arasında bir kahkaha duyuldu. Cenaze alayını böylesine terbiyesizce rahatsız eden, genç bir adamdı. Son derece şık giyinmişti.

Yaşlı bir kadın: «Pis yabancı!» diyerek adamın ayaklarının dibine tükürdü.

Thomas Lieven: «Haklısın anacığım», dedi. Sonra şemsiyesi kolunun altında olduğu halde gar istikametinde koşarak uzaklaştı.

Garın girişinde, bütün ülkelerde çıkan gazete ve mecmuaları satan büyük bir gazeteci dükkânı vardı. Churchill, Hitler, Goring ve Roosevelt'in resimleri burada., kapak kızlarının ve savaşa dair her dilden haberlerin arasında asılı duruyordu.

Thomas Lieven, yüzü kırışık içindeki yaşlı satıcıya nefesi kesilmiş bir halde: «Bütün Almanca ve Fransızca gazeteleri istiyorum», dedi.

«Ama bunlar, evvelsi güne ait. Yenileri daha gelmedi.»

«Zararı yok! Elinizdekilerin tamamım verini Geçen haftakileri, hatta daha önceki haftanınkileri de istiyorum.»

«Sarhoş olmadığınızdan emin misiniz?»

«Aklım tamamen başımda. Lütfen elinizi çabuk tutun.»

Yaşlı adam, omuzlarını silkti. Sonra «Reich», «Völkische Beobachter», «Berliner Zeitung», «Deutsche Allgemeine Zeitung», «Müncher Neueste Nachrichten» gazeteleri ile, «Le Matin», «L'Oeuvre», «Le Petit Parisien», «Paris Soir» ve daha dokuz Fransız gazetesinin en eski numaralarını Thomas Lieven'e sattı.

Thomas, kolunda bu eski gazete tomarıyla oteline dönerek dairesine kapandı. Sonra gazeteleri teker teker gözden geçirmeye bağladı. Ama

yalnızca son sahifelerini, yani ölüm ilânlarının bulunduğu sahifeleri okuyordu. Paris ve Köln'de, Toulouse ve Berlin'de, Le Havre ve Münih'te hergün sürüyle insan ölüyordu. Ve ölülere de Gestapo'nun bir şey yapması, mümkün değildi...

Thomas Lieven, daktilosunun başına geçti. İş, şimdi çok çabuk ilerliyordu. Zira artık, hakiki adresleri kullanmasında da bir sakınca kalmamıştı...

2. Eylül 1940 günü Thomas Lieven, Avenida Duarte Pacheco'daki bir deri eşya dükkânından iki siyah çanta satın aldı. Öğleden hemen sonra bu çantalarla birlikte Bay Gomes dos Santos'un gayet şık döşeli dairesine geldi.

Lizbon'un en tanınmış terzilerinden biri olan Bay dos Santos, onu candan karşılayarak elini sıktı. Gülüşü, kendisinin zengin bir adam olduğu etkisini bırakıyordu. Zira Bay Santos'un ağzında kabarık sayıda altın diş vardı.

Thomas Lieven, duvarları uçuk pembe renkte ipek kumaşlarla kaplı bir soyunma odasında Binbaşı Los ile karşılaştı. Binbaşının üstünde koyu renk flanelden yeni ve güzel dikilmiş bir elbise vardı. Lieven'i gören Loos, rahat bir nefes alarak: «Allaha şükür!» dedi. Üç günden beri bu adam yüzünden sinirleri harap olmuştu. Barlarda, otel salonlarında ve sahilde defalarca karşılaşmışlardı. Her seferinde de bu başedilmez insanın söylediği söz, aynı olmuştu: «Henüz karar veremiyorum. İngiliz meslektaşınızla tekrar görüşmem lâzım.»

Thomas Lieven, aynı oyunu Lovejoy'a da oynamıştı. Onu da sürekli bir şekilde çaresizlik içinde bırakmış ve rakibinin daha fazla teklif ettiğini söylemişti. Bu şekilde sonunda her ikisinden de 10.000 dolarlık bir teklif almayı başarmıştı. Thomas, işi burada kesmek istiyordu. Her iki ajana da sıkı sıkı şu tembihte bulunmuştu: «Size çantayı sattığım, siz buradan ayrılıncaya kadar gizli kalmalı. Aksi takdirde hayatınız tehlikeye girer. Çantanın teslimi de dikkati çekmeyecek bir yerde yapılmalı.»

Loos, çantayı Bay Santos'un soyunma odalarından birinde almayı tercih etmişti. Thomas'a: «Bu terzi, çok becerikli bir herif!» demişti. «Üç günde en iyi İngiliz kumaşından mükemmel bir elbiseyi çıkarıyor!» Sonra koluna dokundu. «Bakın, tutun bir kere!»

«Gerçekten mükemmel!»

«Hepimiz burada diktiririz!»

«Hepimiz dediğiniz kim?»

«Lizbon'daki bütün ajanlar demek istiyorum.»

«Sonra da buranın dikkati çekmeyen bir yer olduğu fikrindesiniz, öyle mi?»

Loos, kendi kurnazlığına hayran olmanın verdiği şevk içersinde konuşuyordu. «Zaten işin püf noktası da burada! Anlayamadınız mı? Sevgili meslektaşlarımdan hiç biri, buraya başka bir iş için geldiğimi aklının kenarından bile geçiremez!»

«Aha.»

«Ayrıca José'nin eline yüz Escudo sıkıştırdım.»

«José de kim?»

«Biçkici. Burada bütün gözlerden uzağız.»

«Parayı getirdiniz mi?»

«Tabii. Şu gördüğünüz zarfın İçinde. Listeler?»

«Bu çantada.»

Daha sonra Binbaşı, üstünde yüz on yedi isim yazılı altı sayla uzunluğundaki listeyi, Thomas Lieven de içinde iki yüz tane elli dolarlık banknot bulunan zarfı gözden geçirdiler. Gördüklerinden, ikisi de memnun kalmışlardı.

Binbaşı, Thomas’ın elini sıktı. «Uçağım, bir saate kadar kalkıyor. Size bol şanslar dilerim. Sizi gerçekten sevmeye başladım. Tekrar ne zaman görüşeceğiz?»

«İnşallah görüşmeyiz.»

«Öyleyse, Yaşasın Schicki!» Loos, sağ kolunu kaldırdı.

«Ne dediniz anlayamadım?»

«Bizim teşkilâtta böyle derler. Hitler olacak herifin soyadı rivayete göre bir zamanlar Schicklgruber imiş. Teşkilâtımızda gerçekten neşeli çocuklar vardır. Onları yakından tanımanızı çok isterdim.»

«Yok, eksik kalsın. Çok teşekkür ederim.»

«Hiç bir nazi ile görüşmek istemiyor musunuz?»

«Hayır», diye karşılık verdi: Thomas Lieven. «İyi yolculuklar, Bay Lehmann. Ve her ne kadar kendisiyle tanışmak şerefine nail olamadımsa da, Amirali tarafımdan selâmlayın.»

4.

Portekiz'in özel politik durumundan dolayı haftalık halterleri gösteremiyoruz.

Lizbon'daki «Odeon» sinemasının fuayesindeki bir tahtada bunlar yazılıydı.

Ama «Odeon» sineması, «Ateş vaftizi» adlı Alman filmini oynatmakta bir sakınca görmüyordu!

Thomas Lieven, dört matinesi başladıktan sonra bir locada İngiliz ajanı Lovejoy ile buluştu. Beyaz perdede Alman Stuka'ları Varşova'ya saldırırken, siyah çanta ile 10.000 dolar, tekrar sahip değişindiler. Bombalar patlar, evler havaya uçar ve çatlak marş sesleri gelirken, Lovejoy, savaş gürültülerini bastırabilmek için, bağırarak Thomas Lieven'in kulağına eğildi. «Mahsustan bu sinemayı seçtim. Burada rahatça ve kimse tarafından

dinlenilmek tehlikesiyle karşılaşmaksızın konuşabiliriz. Nasıl, zekice bir buluş, değil mi?»

«Son derece.»

«Nazi ajanı, bunu duyunca hırsından çatlayacaktır!»

«Londra'ya ne zaman uçuyorsunuz?»

«Hemen bu akşam.»

«Öyleyse iyi yolculuklar.»

«Ne dediniz?»

«İyi yolculuklar!» diye bağırdı Thomas Lieven adamın kulağına.

***

Listelerin asıllarını, tabii çoktan küçük parçalar halinde yırtmış ve dairesinin tuvaletindeki sifona atmıştı. Park Otel'in kasasındaki siyah çantanın içinde bulunan ve yüz on yedi rahmetlinin ismini ihtiva eden üçüncü sahte kopya, Binbaşı Débras'ya verilmek üzere bekliyordu.

Débras, Madrid'teydi. 3 Eylül günü Lizbon'a gelmek istiyordu. Zaten Thomas'la her şeyi kararlaştırmıştı; «3 Eylül'den itibaren her akşam saat 22'den sonra Estoril kumarhanesinde birbirimizi bekleyelim.»

Thomas Lieven, 3 Eylül akşamı ekspresle Estoril'e giderken, şimdi bir tek Binbaşının işini halletmek kaldı, diye düşünüyordu. Ondan sonra 10 Eylül'e kadar küçük bir pansiyonda saklanacaktı!

10 Eylül günü «General Carmena» gemisi hareket ediyordu. Thomas, o zamana kadar ortalıklarda görünmemenin iyi olacağını düşünmüştü. Zira o zamana kadar hiç olmazsa Berlin'dekiler, kendilerine oynanan oyunu anlamış olacaklardı.

O zamana kadar Débras'nin işi anlaması ihtimali ise son derece zayıftı. Zira Binbaşı, derhal Dakar'a hareket etmek istiyordu. Thomas, nasılsa yakın

bir gelecekte o da benim bakımımdan) çok büyük bir hayal kırıklığına uğrayacak, diye düşündü. Zavallı adam! Halbuki kendisinden gerçekten hoşlanıyorum! Ama başka türlü hareket etmem mümkün mü? O da benim yerimde olsaydı, aynı şeyi düşünürdü. Josephine'e gelince, o nasılsa kadındır, beni anlar...

5.

«Mesdames, messieurs, faites vos jeux.»

Krupye, küçük beyaz yuvarlağı gayet şık bir hareketle ağır ağır dönmekte olan rulete attı. Küçük küre, ruletin ters istikametinde yuvarlandı. Kırmızı gece elbisesi giynıiş olan kadın, küçük yuvarlağın hareketlerini adeta hipnotize olmuşçasına takıp ediyordu. Hemen krupyenin yanında oturuyordu. Önündeki jeton tepeciklerinin üstünde duran elleri, titriyordu. Son derece solgun ve son derece güzel bir kadındı. Ancak otuz yaşlarında kadar olabilirdi. Ortadan ayırarak taramış olduğu saçları, başında şık bir bere gibi duruyordu. Çok biçimli dudakları, parlak siyah gözleri vardı. Görünüşü, kendinden emin ve aristokrat bir ifade taşıyordu. Ve tamamen ruletin cazibesine kapılmıştı...

Thomas Lieven, bir saatten beri kadına bakıyordu. Muazzam oyun salonunun ışıklar İçinde yanan barında oturmuş, hem birşeyler yiyor, hem de viskisini yudumluyordu. Avizelerin ışıklan, duvarlardaki değerli tablolara, altın yaldızlı aynalara, kaim halılara, üniformalı garsonların smokinli beylerin, kadınların çıplak omuzlarının, durmadan dönmekte olan ruletin ve beyaz kürenin üstüne dökülüyordu. ..

Klik!

Kırmızılı kadının yanında duran krupye: «sıfır!» diye seslendi.

Kadın, kaybetmişti. Bir saatten beri durmadan kaybediyordu. Thomas ta bu arada onu süzüyordu. Kadın, sadece bir servetten olmakla kalmıyor, fakat yavaş yavaş kendine hâkimiyetini de kaybediyordu. Titreyen parmaklan ile bir sigara yaktı. Göz kapakları sinirli sinirli oynuyordu. Altın

sırmalı gece çantasını açtı. İçinden çıkardığı banknotları krupyeye fırlattı. Krupye bunları fişe tahvil etti. Kırmızılı kadın, tekrar bir numaraya oynadı...

Çok sayıda oyun masası vardı. Salon, güzel kadınlarla doluydu.

Ama Thomas Lieven, bunların içinden yalnızca birine, kırmızılı kadına bakıyordu. Bu heyecanla karışık ağırbaşlılık, kibar davranışlar ve oyun ihtirası, dikkatini çekmişti... bugüne kadar da hep böyle olmuştu.

«27, rouge, impair et passe!» diye bağırdı krupye.

Kırmızılı kadın, gene kaybetmişti. Thomas, barmenin de kafasını salladığını gördü.

Barmen de kadına bakıyordu. «Bu kadar talihsizlik olur!» dedi acıdığını belli eden bir ifadeyle.

«Kimdir bu?»

«Oyun delisinin biri. Kaybettiklerinin miktarını bir bilseniz!»

«Adı nedir?»

«Estrella Rodrigues.»

«Evli mi?»

«Dul. Kocası avukattı. Biz kendisine konsolos deriz.»

«Neden.»

«Gerçekten konsolos olduğu için. Muz ülkelerinden birinin konsolosuymuş galiba.»

«Aha.»

«5, rouge, impair et manque!»

bayan konsolos, gene kaybetmişti. Şimdi önün de yalnızca yedi adet jeton kalmıştı.

Thomas birden birisinin kısık bir sesle kendisine hitap ettiğini duydu.

«Mösyö Leblanc?»

Yavaş yavaş arkasına döndü. Önünde kısa boylu şişman bir adam duruyordu. Yüzü kıpkırmızıydı ve çok heyecanlıydı. Fransızca konuşuyordu:

«Siz, Mösyö Leblanc'sınız, değil mi?»

«Evet.»

«Lütfen benimle tuvalete gelin.»

«Neden?»

«Size birşey söylemek istiyorum.»

Allah kahretsin, listelerim... Ajanlardan biri işin kokusunu almış olacak. Ama hangisi? Lovejoy mu, yoksa Loos mu? Thomas, başını salladı.

«Söyleyeceğinizi burada söyleyin!»

Kısa boylu adam, Thomas'ın kulağına eğildi: «Binbaşı Débras, Madrid'de güçlüklerle karşılaştı. Pasaportu elinden alındı. Memleketten ayrılamıyor. Kendisine en kısa zamanda sahte bir pasaport temin etmenizi rica ediyor.»

«Peki, nereden bulacağım pasaportu?»

«Paris'te elinizde bir sürü vardı!»

«Onların hepsini Paris'ten ayrılmadan hediye ettim.»

Kısa boylu adam, bu son sözleri duymamışa benziyordu. «Biraz önce cebinize bir zarf koydum», dedi. «İçinde Débras'nin resimleri ile benim

Lizbon'daki adresim var. Pasaportu oraya getirirsiniz.»

«Önce bulmam lâzım.»

Kısa boylu adam, ürkek nazarlarla etrafına bakındı. «Gitmem lâzım... Elinizden geleni yapın. Bana telefon edin.» Sonra çekilip gitti.

Thomas: «Bir dakika!» diye seslendiyse de adam çoktan kaybolmuştu. Nereye gitse, yakasına başka bir belâ yapışıyordu!

Ne yapacağım şimdi, diye düşündü. Débras'yi gerçekten severim, İnançlarıma sadık kalabilmek için kendisini aldatıyorum. Ama başı dertte iken onu asla terkedemem. Onu İspanya'dan nasıl çıkaracağım? Bu kadar kısa zamanda nereden bir pasaport bulabilirim?

Thomas Lieven, bakışlarım kırmızılı kadına çevirdi. O sırada kadın, yüzü solgun bir halde, yerinden kalkmaktaydı. Görünüşe göre elindekilerin hepsini kaybetmişti. Birden Thomas’ın aklına bir şey geldi...

***

On dakika sonra konsolos Estrella Rodrigues ile birlikte kumarhanenin restoranının en güzel masasında oturuyordu. Hanımlardan kurulu küçük bir orkestra, Verdi'den parçalar çalmaktaydı. Thomas Lieven'in masasının etrafında üç garson birden estetik hareketlerle dolanıyorlardı. O sırada Portekiz usulü pişirilmiş karaciğer servisi yapmakla meşguldüler.

«Bu biberli sos, gerçekten harika», diye takdirlerini belirtti Thomas. «Gerçekten mükemmel, öyle değil mi, Madam?»

«Tadı çok nefis.»

«Bu tadı, domateslerin suyuna borçluyuz, madam... Bir şeye mi canınız sıkıldı?»

«Neden?»

«Bana bir garip baktınız... çok sert nazarlarla baktınız sanki...»

Konsolos, gayet kibirli bir ifadeyle cevap verdi: «Yanlış düşünceler saplanmanızı istemem, Mösyö. Tanımadığım erkeklerin yemek davetlerini kabul etmek, asla prensiplerimle bağdaşmaz.»

«Hiçbir açıklama yapmanıza lüzum yok madam. Bir centilmen, ne zaman karşısında gerçek bir hanımefendinin bulunduğunu anlar. Unutmamanız gerekir ki bu akşam yemeğine tamamen ben sebep oldum... hatta belki de sizi buna zorladım dahi denebilir.»

Konsolos, derin derin içini çekti. Birden ona sert değil, fakat gayet duygulu nazarlarla bakmaya başlamıştı. Thomas, acaba saygıdeğer kocası öleli ne kadar oldu, diye düşünürken, sordu: «Çok sinirli zamanlarda fazla kalori veren şeyler yemek gerekir... acaba çok mu kaybettiniz?»

«Çok, hem pek çok.»

«Bu kadar fazla oynaşmamanız lâzım, madam. Biraz daha zeytin ister misiniz? Sizin kadar güzel bir kadın, kumarda kaybetmeğe mahkûmdur. Adalet, bunu gerektirir.»

«Ah...» Konsolosun hızlı hızlı inip kalkan güzel gözleri, içinde nasıl fırtınalar kopmakta olduğunu belli ediyordu. «Siz hiç oynamaz mısınız, mösyö Leblanc?»

«Hayır, asla rulet oynamam.»

«Ne kadar talihli bir insansınız!»

«Ben, bankerim. Cereyanını zekâmla etkilemek imkânına sahip bulunmadığım oyunlar, beni sıkar.»

Esmer Estrella, ani bir coşkunluk içersinde: «Ruletten nefret ediyorum!» dedi. «Ruletten ve oynadığım zaman, kendimden nefret ediyorum!»

Thomas Lieven de heyecanlanmaya başlamıştı. Bu kadın, bazen kuzu gibiydi, ama aniden yırtıcı bir kaplan kadar vahşileşebiliyordu. Sonunda iyi bir oyun çıkabilirdi ortaya, hem de ne oyun...

«Dünyada nefret ettiğim iki şey vardır, mösyö.»

«Nedir onlar?»

«Rulet ve Almanlar!»

«Ya!»

«Siz Fransızsınız, mösyö. Hiç olmazsa Almanlara karşı hissiyatım açısından beni anlayacağınızı umuyorum...»

«Tamamen anlıyorum, madam. Bundan emin olabilirsiniz. Almanlardan neden bu kadar nefret ediyorsunuz?»

«İlk kocam, Almandı.»

«Anlıyorum.»

«Ve bir kumarhanenin müdürüydü. Bilmem daha fazla konuşmama lüzum var mı?»

Bu konuşma, konudan uzağa kayıyor, diye düşünen Thomas Lieven: «Hayır», diye karşılık verdi. «Ancak bir şey yapmak isterdim...»

«Nedir o yapmak istediğiniz şey?»

«Sadece bir gece için oyununuzu finanse etmek, bana büyük zevk verecek!»

«Mösyö!»

«Kazanırsanız, kazancınızı bölüşürüz.»

Konsolos, karşı koymaya çalışıyordu. «Olmaz... Mümkün değil... Sizi henüz hiç tanımıyorum...»

Ve on dakika sonra.

«Nasıl isterseniz... ama kazandığım takdirde hakikaten kazancımı bölüşmek şartıyla!»

«Tabii!»

Estrella'nın gözleri parlamaya başlamış, yanakları kızarmıştı. Nefesi, düzensizdi: «Meyva nerede kaldı? Öyle heyecanlıyım ki! Zira şimdi kazanacağımdan eminim... hem de istediğim kadar kazanacağımdan eminim!»

Bir saat sonra Almanlardan ve ruletten nefret eden ihtiraslı kadın, yirmi bin Escudo, yani yaklaşık olarak üç bin Mark kaybetmiş bulunuyordu.

Bir ıstırap âbidesi halinde, barda oturmakta olan Thomas'ın yanma döndü. «Tanrım, o kadar üzülüyorum ki!»

«Ne sebep var buna?»

«Paranızı size nasıl geri vereceğim. Bugünlerde... biraz güç durumdayım da... »

«Bir hediye addedin.»

«Olamaz!» Şimdi sanki mermerden yapılmış bir intikam meleği halini almıştı. «Beni ne zannediyorsunuz? Zannederim hakkımda çok yanlış düşündünüz mösyö!»

6.

Oda, yan karanlıktı. Kırmızı abajurlu küçük lâmbalar yanıyordu. Küçük masalardan birinin üstünde, büyük burunlu ve monokl taşıyan ciddi bir erkeğin resmi vardı. Bir yıl önce dünyasını değiştirmiş olan avukat Pedro Rodrigues, gümüş çerçevenin içinden, dul karısı Estrella'yı seyretmekteydi.

«Ah Jean-Jean, öylesine mutluyum ki!»

«Ya ben, Estrella, ya ben. Sigara ister misin?»

«Seninkinden bir nefes çekeyim.»

Thomas, sigarasını uzatarak düşünceli gözlerle güzel kadına baktı. Vakit, gece yarısını çoktan geçmişti. Konsolosun büyük villâsında çıt çıkmıyordu. Uşaklar, yatmışlardı.

Kadın, ona yapışarak okşadı.

«Estrella, sevgilim...»

«Söyle hayatım...»

«Çok mu borçlusun?»

«Çok... ev, ipotek içinde... Mücevherlerimin bir kısmım rehnettim. Hâlâ kaybettiklerimi tekrar kazanabileceğimi umuyorum...»

Thomas, fotoğrafa baktı: «Sana çok şey bıraktı mı?»

«Adeta küçük bir servet! Ama o küçük, şeytan âleti rulet! Öyle nefret ediyorum ki ondan!»

«Ve de Almanlardan.»

«Evet, Almanlardan.»

«Söylesene chérie, sen hangi ülkenin konsolosusun?»

«Costarica'nın. Neden sordun?»

«Bugüne kadar hiç Costarica pasaportu tanzim ettin mi?»

«Hayır.»

«Ama kocan tanzim etmişti muhakkak?»

«Tabii... Savaş başladığından beri kimse müracaat etmedi. Zannederim Portekiz'de artık Costarica'lı kalmadı.»

«Ama herhalde evin bir yerinde eskiden kalma pasaport formülerleri olacaktır, değil mi sevgilim?»

«Bilmiyorum... Pedro'nun ölümünden sonra bütün formülerlerle damgaları bir bavula doldurup bodruma götürdüm... Neden ilgileniyorsun bununla bu kadar?»

«Bir pasaport tanzim etmek istediğim için hayatım.»

«Bir pasaport mu?»

Kadının mali durumunun fecaatinden cesaret alan Thomas, yumuşak bir sesle ilâve etti: «Ya da bir kaç pasaport.»

«Jeanne!» Kadın, dehşete kapılmıştı. «Bu bir «şaka mı?»

«Hayır, gayet ciddi konuşuyorum.»

«Ne biçim bir insansın sen?»

«Özüm iyidir, merak etme.»

«Ama... ama ne yapacağız pasaportları?»

«Satabiliriz yavrum. Hiç şüphesiz burada çok alıcı bulmak mümkün. Çok para vereceklerinden eminim. Sen de bu parayla... Bilmem daha fazla konuşmama lüzum var mı?»

«Oh!» Estrella, derin bir nefes aldı. Derin nefes alırken, güzelliği, daha da baş döndürücü bir hal alıyordu. Kadın sustu. Sonra uzun bir süre düşündü. Birden fırlayıp banyoya koştu. Döndüğü zaman,, elinde bir bornoz vardı.

«Giy bunu!»

«Nereye gitmek istiyorsun yavrum?»

Kadın: «Bodruma tabii!» diye bağırdı. Yüksek Ökçeli ipek terliklerinin üstünde topallaya topallaya koşarak kapının yolunu tutmuştu bile. Bodrum, büyüktü ve içi tıka basa doluydu. Etraf naftalin kokuyordu. Thomas, nefesi kesilmiş bir halde büyük bir tahta bavulu katlanmış bir halının altından çekmeye çalışırken, Estrella cep lâmbasını tutuyordu. Thomas, alnını bir

tahtaya vurunca bir küfür savurdu. Estrella, yanına diz çöktü. İkisi birlikte bavulun gıcırdayan kapağını açtılar. Bavulun içi kitap, formüler, damga ve pasaportla doluydu. Hele pasaportlar, bir sürüydü! Estrella, adeta uçarcasına hareket eden parmaklarıyla bir, üç, beş, tam on dört pasaportun sayfalarım çevirdi. Hepsi eski ve pisti. İçlerinde bir sürü yabancının fotoğrafı vardı. Sayfaları ise damgalarla doluydu. Hepsinin süresi geçmişti.

Estrella, büyük bir hayal kırıklığı içersinde doğruldu. «Bir tanesi bile yeni değil... Hepsi kullanılmış. Bunlarla bir şey yapmamıza imkân yok.»

Thomas: «Yanılıyorsun», diyerek kadını öptü. «Eski ve süresi dolmuş pasaportlar, en iyileridir!»

« Anlıyamadım!»

Thomas Lieven, ya da Jean Leblanc, keyifle: «Yakında anlayacaksın», dedi. Şark masallarında şişeden çıkan cin misali, onu yeniden bir maceralar girdabına fırlatmak üzere, arkasında dikilen kaderinin buz gibi nefesinin farkında bile değildi.

7.

4 Eylül 1940 günü öğle saatlerinde başı şapkalı, elinde büyük bir deri çanta bulunan gayet iyi giyinmiş ve kibar görünüşlü bir erkek, Lizbon'un en eski kısmı olan Alfama'nın lâbirenti andıran sokaklarında yürüyordu.

Eski rokoko saraylarının ve rengârenk evlerin arasında uzanan daracık sokaklarda çıplak ayaklı çocuklar oynuyor, koyu tenli erkekler münakaşa ediyor, kadınlar, başlarında içi yemiş ya da balık dolu sepetlerle pazar yerlerine gidiyorlardı. Sayısız iplerde kar beyazlığında çamaşırlar asılıydı. Gövdeleri en garip biçimlerde eğrilip bükülmüş ağaçlar, çatlak merdiven basamaklarının yanı sıra yükselmişlerdi. Duvarlar aralandıkça yakınlardaki nehri görmek mümkündü.

Şık giyimli genç adam, bir kasap dükkânına girerek büyük bir dana filetosu aldı. Kasabın yanındaki dükkandan ise bir şişe Madeira, birkaç şişe

kırmızı şarap, zeytinyağı, un, yumurta, şeker ve bir sürü baharat satın aldı. Tam bir renk cümbüşü halinde parlayan pazar yerinde ise yarım kilo soğanla iki tane güzel marul sardırdı.

Pazar yerinden ayrıldıktan sonra dar ve karanlık bir sokak olan Rua do Poco des Negros'ta, yarı yarıya harap vaziyetteki bir evin avlusuna girdi. Dairelerin tuvalet teşkilâtları, balkonlara yerleştirilen tahta muhafazalar tarzında düzenlenmişti. Duvarlar, bunlara ait borular tarafından ağ gibi sarılmıştı.

Avlunun bir köşesinde âmâ bir ihtiyar oturmuş, hem bir gitarın tellerini tıkırdatıyor, hem de ince ve yüksek bir sesle aşağıdaki şarkıyı söylüyordur «Kaderim bırakmıyor beni hiç. Yalnızca acıyı tanıdım, Zira o benim için, ben onun için yar adı imişiz...»

Thomas, şarkıcının şapkasına biraz para bırakarak Portekizce hitap etti:

«Diga-me, por favor, ressam Reynaldo nerede oturur?»

«İkinci kapıdan girmeniz lâzım: Reynaldo en üstte, damın hemen altında oturur.»

Thomas Lieven: «Muito obrigado» diyerek, kendisini görmesine imkân olmamasına rağmen, adamı şapkasını çıkararak gayet nazik bir şekilde selâmladı.

İkinci kapının merdiven aralığı, oldukça karanlıktı. Thomas basamakları çıktıkça, ortalık daha aydınlanıyordu. Kulağına karmakarışık sesler geliyordu. Etraf, zeytinyağı ve sefalet kokuyordu. En üst katta yalnızca iki kapı vardı. Kapılardan biri, dama çıkan merdivene açılıyordu. Diğerinin üstünde ise, büyük harflerle bir isim yazılıydı:

REYNALDO PEREİRA

Thomas, kapıyı çaldı. İçerden hiçbir cevap gelmedi. Thomas daha hızlı çaldı. Gene hareket yoktu. Tokmağı bastırdı. Kapı, gıcırdayarak açıldı. Karanlık bir antreden geçen Thomas, büyük bir ressam atelyesine girdi. Burası çok aydınlıktı. Muazzam bir pencereden içeri dökülen parlak güneş

ışığı, düzinelerle tabloyu, üstü boyalar, tüpler ve fırçalarla dolu bir masayı, ağzına kadar dolup taşmış tablaları ve tamamen giyinik vaziyette bir divanda uyumakta olan elli yaşlarında bir adamı aydınlatıyordu.

Adamın sık, siyah saçları vardı. Soluk ve çökük yanaklarım sakalının siyahlığı kaplamıştı. Ritmik ve yüksek sesle horluyordu. Divanın önünde, yerde içi boş bir konyak şişesi vardı.

Thomas Lieven: «Pereira!» diye seslendiyse de adamda hiç bir hareket görülmedi. «Pereira! Hey!» Sakallı adam, tekrar uzun bir horultu salıvererek öbür yanına döndü. Thomas Lieven: «Peki, öyleyse!» diye mırıldandı. «Bari biz de bu arada öğle yemeğinin hazırlığı ile meşgul olalım.»

Ressam Reynaldo Pereira, bir saat sonra uyandı. Uyanışına üç şey sebep olmuştu: Güneş, doğrudan doğruya gözlerine geliyordu. Mutfakta takırtılar vardı. Soğan çorbasından çıkan kesif bir koku, etrafı kaplamıştı. Pereira, dili dolaşarak: «Juanita!» diye seslendi. Hâlâ tamamen kendine gelememiş olduğu halde doğruldu, pantolonunu çekti, gömleğini de pantolonunun içine tıkarak mutfağa doğru topallayarak ilerledi.

«Juanita, hayatım, herşeyim, geri mi geldin?»

Mutfağın kapısını açtı. Ocağın başında, o zamana kadar hiç görmediği bir adam, önünde önlük olduğu halde yemek pişirmekle meşguldü.

Yabancı, sempatik bir gülümsemeyle: «Bom dia», dedi. «Uykunuzu aldınız mı?»

Birdenbire bütün vücudu bir titreme nöbetine kapılan ressam, bir iskemlenin üstüne çöktü. İnledi. «Allah belâsını versin bu konyağın. Başladı gene. ..»

Thomas Lieven, bir bardağa kırmızı şarap doldurarak titremekte olan adama verdi. Sonra elini babacan bir tavırla onun omuzuna koydu.

«Heyecanlanma Reynaldo. Delirium Tremens içinde değilsin... karşında gördüğün, gerçekten beynim. Adım, Jean Leblanc'tır. Şunu için de kan

dolaşımınız formunu bulsun. Sonra iyi bir yemek yeriz.»

Ressam kadehi içti, sonra dudaklarını yaladı ve çatlak bir sesle sordu:

«Ne yapıyorsunuz benim mutfağımda?»

«Soğan çorbası pişirdim. Sonra Madeira soslu dana filetosu yaptım...»

«Aklınızı oynattınız galiba...»

«Yemekten sonrası için de yumurtalı pasta düşündüm. Karnınızın aç olduğunu biliyorum. Hem ellerinizin titremeyecek kadar kuvvetlenmesi lâzım.»

«Neden?»

Thomas, gayet yumuşak bir sesle: «Çünkü yemekten sonra benim için bir sahte pasaport yapacaksınız», dedi.

Reynaldo ayağa kalkarak ağır bir tavayı yakaladı.

«Pis casus! Derhal defolup gitmezsen kafanı kırarım!»

«Acele etmeyin. Size bir mektup ta getirdim.» Thomas ellerini önlüğüne sildikten sonra ceketinin göğüs cebinden çıkarttığı zarfı Reynaldo'ya uzattı. Ressam, zarfı parçalayarak açtıktan sonra içindeki kâğıda bir süre baktı. Sonra Thomas'a döndü. «Luis Tamiro'yu nereden tanıyorsunuz?»

«Dün Estoril kumarhanesinde karşılaştık. Kısa boylu, şişman Luis, eski bir arkadaşımın Madrid'de güçlüklerle karşılaştığını haber verdi. Elinden pasaportu alındığı için bir yenisine ihtiyacı var. Luis, sizin bu iş için biçilmiş kaftan olduğunuzu söyledi. Birinci sınıf bir sanatçı imişsiniz ve yılların tecrübesine sahipmişsiniz.»

Reynaldo başını salladı. «Özür dilerim fakat yapamam. Bunu, Juanita'ya da söylemiştim. Juanita karımdır...»

«...ve durumunuz bozuk olduğu için sizi terkemiş. Luis bana herşeyi anlattı. Bundan dolayı üzülmeyin. Vaziyeti bozuk olan erkeğini terkeden

kadının arkasından üzülmeye değmez. Yeniden para kazanınca, tekrar size dönecektir.»

«Parayı nereden kazanacağım?»

«Önce benim yardımımla.»

Reynaldo sakalını karıştırarak başını salladı. Bir öğretmenin, zekâca geri kalmış bir çocuğa hitap edişi gibi konuşuyordu. «Beni iyi dinleyin: Savaş zamanlarını yaşıyoruz. Pasaport tanzim edebilmek için, herşeyden önce gerekli özel kâğıdı temin edebilmemiz lâzım. Bunu da ancak, hangi ülkenin pasaportunu yapacaksak, o ülkeden bulabiliriz.»

«Bütün bunları ben de biliyorum.»

«O zaman savaş zamanlarında bu kâğıdı elde etmenin basit bir iş olmadığını da bilmeniz lâzım. Dernek ki pasaport yapmamız mümkün değil. Ancak taklit yapılabilir. Bunu nasıl yapacağız.»

Thomas, Madeira sosunu tadarken cevap verdi: «Bu genellikle şöyle olur: birini sarhoş eder, ya da başına bir şey indirip Bayıltırsınız, sonra taklit etmek üzere pasaportunu alırsınız.»

«Çok doğru! Ve ben de böyle bir şeyi asla yapmam. Eğer şerefli yoldan taklit etmem mümkün değilse, işi bırakırım. Ben, pasifist karakterliyimdir.»

«Tıpkı benim gibi. Pencerenin içine bakın. Orada bize ait bir hediye duruyor.»

Reynaldo yerinden kalktı ve sallanarak pencereye gitti.

«Nedir bu?»

«Bunlar, gerekli damgaları taşıyan ve müddeti dolmuş bulunan dört adet Costarica pasaportu. Eğer birini benim için istediğim şekilde değiştirebilirseniz, diğer üçü size ait olacak.»

Ressam, pasaportlardan birini eline aldı, içini derin derin çekti, sonra ürkek bir hayranlık ifadesiyle Thomas'a baktı. «Nereden buldunuz bu

pasaportları?»

«Bu gece buldum.»

«Bu gece dört adet Costarica pasaportu buldunuz, öyle mi?»

«Hayır.»

«Ya?»

«Bu gece dört değil, fakat kırk yedi Costarica pasaportu buldum», dedi Thomas Lieven. Sonra pişen soğan çorbasını ocaktan kaldırdı. «Yemek tamam, Reynaldo.»

Sonra kendi kendine, güzel konsolosumun bu kadar çok pasaportu muhafaza etmiş olması ne büyük bir talih, diye düşündü. Şimdi, bir mütehassısın yanında, pasaportların nasıl taklit edileceğini öğreneceğim. Ben... çok kısa bir süre önce Londra'da bankerlik yapmakta olan ben. Bütün bunları Kulüpteki arkadaşlarıma anlatmaya zaman yetmeyecek!

8.

Dört pasaport, açık vaziyette pencerenin önündeki büyük çalışma masasının üstünde duruyordu. İçlerinde dört ayrı Costarica vatandaşının fotoğrafları vardı: şişman ve yaşlı bir adam, daha gençççe ve zayıf bir erkek, ve nihayet biri gözlüklü, biri de bıyıklı iki adam daha.

Pasaportların yanında, Madrid'de büyük bir sabırsızlıkla yardım bekleyen Binbaşı Debras'ın dört fotoğrafı vardı. Luis Tamiro, fotoğrafları Est or il kumarhanesinde Thomas Lieven'e vermişti.

Öğle yemeği yenmişti. Reynaldo Pereira, beyaz önlüğü ile çok ciddi bir ameliyata hazırlanan ünlü bir cerrahı andırıyordu.

Hafif bir sesle konuşmaya başladı: «Siz, Madrid'deki adamı tanıyorsunuz. Dört pasaporttaki fotoğrafları iyice tetkik edin. Saç ve göz

rengi ile boy gibi özelliklerini okuyun. Sonra arkadaşınızın, bunlardan hangisine en fazla uyduğunu bana söyleyin. Tabii üzerinde en az değişiklik yapmak zorunda olduğum pasaportu kullanacağım.»

«O zaman şu pasaportu alalım.» Thomas, soldan ikinci pasaportu gösterdi. Pasaport, Rafaelo Puntareras adına düzenlenmişti.

8 Şubat 1934'te verilmiş, süresi 8 Şubat 1939'da dolmuştu. İçinde birçok vize ve gümrük damgası vardı. Boş olan sadece birkaç sayfası kalmıştı. Bundan dolayı tüccar olan Puntareras, pasaportun süresini uzattıracak yerde, rahmetli konsolos Pedro Rodrigues'ten bir yenisini almıştı.

Thomas: «Pasaportta verilen tarif, arkadaşıma uyuyor», dedi. «Yalnız arkadaşımın kahverengi saçları ve mavi gözleri vardır.»

«O zaman saç ve göz renklerini değiştirmemiz, birinin yerine diğerinin resmini koymamız, arkadaşınızın fotoğrafı üzerinde damganın eksik kalan kısmını tamamlamamız, pasaportun düzenlenme ve süresinin dolma tarihini düzeltmemiz, ondan sonra da fazla eski olan bütün vize ve damga tarihini yenilememiz lâzım.»

«Ya Puntareras ismi?»

«Arkadaşınız Lizbon'da uzun süre mi kalacak?»

«Hayır, hemen Dakar'a uçacak.»

«O zaman isim kalabilir.»

«Fakat Lizbon için bir transit vizesine, Dakar için de giriş vizesine ihtiyaç var!»

«Ne zararı var? Dolabım, damga dolu. Belki de Avrupa'nın en büyük koleksiyonudur. Yok, yok, bu iş, zannettiğiniz kadar zor değil.»

«O zaman zoru nasıl olacak?»

«İçindeki bütün kayıtların değişmesi gereken ve üstelik fotoğrafı da soğuk damga taşıyan bir pasaport olsaydı, işimiz çetinleşirdi. Böyle bir iş

için, iki tam gün çalışmak zorunda kalırdım.»

«Peki, Bay Puntareras'ın pasaportunu ne kadar zamanda hale yola koyabileceksiniz?»

«Kötü olan ruhi durumumu, dengesizliğimi ve evlilik hayatımdaki mutsuzluğumu göz önünde tutmanız lâzım... Ama bütün bunlara rağmen bu işi en fazla yedi saatte bitiremezsem, Allah belâmı versin!»

Reynaldo Pereira, sakin bir ifadeyle ve hafif bir şarkı mırıldanarak çalışmaya başladı. Sapı tahtadan, ayakkabıcıların kullandığı bizlere benzeyen bir aleti, resmi pasaporta tutturan zımbalardan birinin altına soktu. Sonra tel zımbanın sırt kısmını ince bir çakı ile eğelemeye başladı.

Bu arada ne yaptığını da anlatıyordu: «Çalışma sırasında lâstik damganın zarar görmemesi için ilk iş olarak resmi çıkarmak gerekir.» Hafifçe geğirerek rahatladı. «Fakat soğan çorbanız, gerçekten nefis bir şeymiş!»

Thomas, hiç hareket etmeksizin pencerenin yanında oturuyordu. Üstadın dikkatini dağıtmamak için, cevap vermiyordu.

Rafaelo Puntareras'nın resmi pasaporta iki tel zımba ile tutturulmuştu. Kırk beş dakika sonra üstad; ikisini de eğelemişti. Büyük bir dikkatle telleri biz'in yardımıyla çıkardı.

Küçük bir elektrik ocağının fişini prize taktı. Üstüne eski bir kitap kapağı koydu. Pasaportu da bu kapağın üstüne yerleştirdi.

«On dakika kadar ısınması lâzım. Biz buna pasaportu canlandırmak deriz. Kâğıt yumuşar, elâstiki hale gelir, sıvıyı daha kolay alır ve her bakımdan daha kolay çalışılabilecek bir madde olur.»

Pereira bir sigara içtikten sonra tekrar pasaportun başına döndü. Bir cımbızla Bay Puntareras'ın üstünde hiç bir damga bulunmayan resminin bir köşesinden dikkatle tutarak bir milimetre kadar kaldırdı. Sonra incecik bir fırçayı, küçük bir şişenin içinde keskin kokulu bir sıvı ile ıslattı.

«Yalnızca sıfır numara veya sansar, ya da porsuk tüyünden yapılma fırça kullanmak lâzımdır.»

Resmi gene cımbızla tutarken, fırçanın ucundaki sıvayı resimle pasaport sayfasının arasına sürdü. Zamk, çözüldü. Üstad, beş dakika sonra fotoğrafı yerinden ayırarak odanın Öbür ucundaki bir kitap rafına götürdü. «Kazara bir zarar vermeyeyim diye buraya kaldırıyorum.»

Sonra masanın yanına döndü, gözlerini kapattı ve parmaklarım gevşetti. Herhalde bundan sonraki safha için kuvvet topluyordu.

«Pasaportumla kendi aramda ilk münasebeti kurabilmek için, işe çok kolay bir değişiklikle başlarım: bir noktayı yok ederim.» Pasaportu büyük ve sabit bir pertavsızın altına yerleştirdi. Sonra yeni bir fırçayı, su gibi renksiz bir sıvı ile ıslattı. Pasaportta, hamilin eşkalinin tarifine ait yazıdaki noktalardan birine fırçayı değdirdiği anda bir kronometrenin düğmesine bastı. Mürekkeple yapılmış olan noktanın renginin tamamen solmasını bekledi. Sonra geri kalan kısmı, bir kurutma kâğıdının keskin köşesi ile ve yıldırım hızıyla silip yok etti.

«Üç saniye. Şimdi elimizde bir hareket noktası var. Şimdi bir noktanın bize zaman açısından vermiş olduğu mukayese noktasından hareket ederek ince harflere saldırıya geçebiliriz.»

Bir sayfadaki bütün ince harfleri, tıpkı sayısız noktaları silermişçesine, yok etti. Sonra kalın çizgilere geçti. Bunları silerken fırçayı iki kenardan ortaya doğru ilerletiyordu. «Branşta buna öze doğru ilerleme deriz.»

İki saat kadar «öze doğru» ve nokta metoduna göre çalıştıktan sonra, vizelerdeki ve gümrük damgalarındaki fazla eski tarihler, pasaportun düzenlenme ve süre dolma tarihleri de dahil olmak üzere, bütün işe yaramayan kayıtları yok olmuştu.

Üstad, bu işi bitirdikten sonra yarım saatlik bir ara verdi. Bu arada iyice dinlenebilmek ve adalelerini gevşetmek için biraz dansetti. Thomas, kahve pişirdi. Pereira, kahveyi içmezden önce bir yumurta kırarak akını dümdüz bir tabağa akıttı. «Havanın yumurta akı ile imkân nisbetinde fazla temasa geçebilmesini sağlamak için böyle düz bir tabak kullanılır.»

On dakika sonra, yazıları silmek için kullandığı sıvanın, göstermiş olduğu bütün dikkate rağmen kâğıtta bıraktığı ince aralıkları, dikkatle, koyulaşan ve çabuk kuruyan yumurta akı ile doldurdu. Böylece kâğıt, tekrar dümdüz bir yüzeye kavuşmuştu. Pereira, bu yüzeye parıltısız ressam fiksativ'i serpti.

Tüccar Puntareras'ın resmini, zar kalınlığında bir saman kâğıdına sararak kâğıdın uçlarını, sonradan kaymaması için, resmin arkasında yapıştırdı. Sonra akik kalemiyle kâğıdın üstünde, resmin üstündeki damganın hatlarını işaretledi.

Bu işi bitirdikten sonra Binbaşı Débras'nın dört resminden birini, alıp kenarlarım, Puntareras'in resminden birkaç milimetre büyük olacak şekilde kesti. Üstüne, damganın rengine tamamen uyan bir karbon kâğıdı koydu. Eski resmin üstündeki saman kâğıdını çıkarıp, Débras'nın resmini örten karbon kâğıdının üstüne koydu. Sonra akik kalemle, damga parçasının hatları üstünden tekrar geçti. Kâğıtları büyük bir dikkatle kaldırdı. Şimdi Débras'nın resminde de bir damga vardı.

Débras'nın resmini, daha önce iyice tesbit edilmiş yerlerinden keskin bir kerpetenle deldi ve arap zamkı ve iki ayakkabı kancasının yardımı ile pasaporta tutturdu. Bir başka kerpetenle kancaları kapattı. Daha sonra önceden silmiş olduğu bütün yazı yerlerini, çini mürekkebi ile doldurdu. «İmkân nisbetinde eski sayıları, yeni ve benzer sayılara tahvil etmek gerekir. Meselâ bir üç yerine sekiz, 1 yerine 4 gibi...»

Pereira, altı buçuk saat süren çetin bir çalışmadan sonra pasaporta bir Portekiz transit vizesi ile Dakar'a ait bir giriş vizesi basarak doldurdu.

«Tamam!»

Thomas, hayranlıkla ellerini çırptı. Üstad, mağrur bir ifadeyle eğildi. «Buna benzer hizmetler için daima ve memnuniyetle emrinizdeyim!»

Thomas, adamın elini sıktı. «Gerçekten eşsiz olan kabiliyetinizden faydalanabilmek için artık ne yazık ki şahsen burada olmayacağım. Ama maneviyatınızı yüksek tutun, Reynaldo. Size güzel bir hanım müşteri yollayacağım. Birbirinizle mükemmel anlaşacağınızdan eminim...»

9.

Praça Dom Pedro IV.'teki büyük gazete binasının çatısında ışıklı yürüyen şerit, son haberleri veriyordu. Binlerce çift gözden fışkıran heyecan ve; korku dolu gözler, parlak harflere dikilmişti. Portekizliler ve mülteciler, siyah-beyaz mozaikli güzel, meydanı doldurmuşlardı. Kahvelerin bahçelerinde oturmuş, yazılan okuyorlardı...

(United Press): Madrid Alman ispanyol gizli görüşmelerine ait söylentiler, yoğunlaşmaktadır... söylendiğine göre Alman Ordusu, Cezayir'e saldırıp, Akdeniz'i kapatabilmek için serbest geçiş hakkı istemektedir... Franco, tarafsız kalmak hususunda kararlı... İngiltere Büyükelçisi, İspanya'yı ikaz etti... Barselona ve Sevilla'da Britanya aleyhinde gösteriler. ..

Kaldırımdaki bir masada iki adam oturmaktaydı. Önlerinde Pernod kadehleri vardı. Kısa boylu ve şişman Luis Tamiro, pasaportun sayfalarını karıştırıyordu.

Hayranlıkla mırıldandı. «Gerçekten birinci sınıf işçilik!»

«Uçağınız ne zaman?»

«İki saate kadar kalkıyor.»

«Débras'i tarafımdan selâmlayın. Bir an önce buraya gelmeye çalışsın. Zira vapurum beş gün sonra kalkıyor.»

«İnşallah o zamana kadar yetişir!»

«Ne demek istiyorsunuz?» diye sordu Thomas Lieven.

Luis Tamiro, endişeli bir ifadeyle elindeki Brezilya purosundan bir nefes çekti. «İspanyollar dışa karşı tamamen tarafsız. Ama Alman ajanlarının rahat rahat çalışmasına izin veriyorlar. Üç Alman 'turisti’ Binbaşıyı Madrid'de her adımında takip ediyor. Sekizer saatlik nöbetler halinde günün

yirmi dört saatinde çalışıyorlar. Débras da bunu biliyor. Heriflerden kurtulmak mümkün değil. İsimleri Löffler, Weise ve Hart. Onlar da Débras gibi Palace-Hotel'de kalıyorlar.»

«Peki, işin püf noktası nerede?»

«Binbaşının elinden pasaportu alındığından beri, Madrid'den ayrılmasına izin yok. Almanlar, onun kim olduğunu biliyorlar, fakat henüz ispat edemiyorlar. Madrid'de ne yaptığını öğrenmek istiyorlar. Ayrıca Débras şehirden ayrıldığı anda, ispanyol polisi onu hapse atmak için bir bahaneye kavuşmuş olacak. Bir kere de hapse girdi mi, kendisini sessiz sedasız Almanya'ya kaçırmak, işten bile değil.»

«Demek bu üç heriften kurtulması lâzım...»

«Evet ama nasıl? Adamlar av köpekleri gibi Binbaşının kaçmaya kalkışacağı anı bekliyorlar. Hiç vakit kaybetmeden üstüne saldıracaklar.»

Thomas Lieven merakla kısa boylu adamın yüzüne baktı. «Sizin asıl mesleğiniz nedir, Tamiro?»

Adam içini çekti. Sonra yüzünü buruşturdu. «Yasak olan her türlü faaliyet için kız temin etmek. İnsan kaçakçılığı. Silâh kaçakçılığı. Para karşılığı herşeyi yapmak. Bir zamanlar Madrid'de kuyumcuydum.»

«Sonra?»

«İç savaş, beni mahvetti. Dükkânım bombalandı. Mallarım alındı. Ayrıca siyasetçilerin de gözlerine battım. Artık yeter. Şimdi nazarımda herşeyin bir fiyatı var! İdealizm yerin dibine batsın! »

Thomas alçak sesle sordu: «Madrid'de sizin gibi düşünen daha bir kaç kişi tanıyor musunuz?»

«Sürüyle!»

«Ve herşeyin sabit bir fiyatı olduğunu söylüyorsunuz, değil mi?»

«Evet.»

Thomas, gülümseyerek ışıklı şeride baktı. Sonra mırıldandı. «Beni iyi dinleyin, Luis... dostlarınız, küçük bir halk ayaklanmasını kaça yaparlar acaba?»

«Niyetiniz nedir?»

Thomas, niyetinin ne olduğunu söyledi.

10.

« Aaaaaahhhh!! »

Thomas Lieven geç saatlerde odasına girdiğinde, siyah saçlı güzel vücutlu konsolos Estrella Rodrigues, bir çığlık atarak uykusundan uyandı. Her tarafı titrediği halde yatağının arkasındaki kırmızı abajurlu küçük lâmbacıkları yaktı. Bir elini kalbine götürdü.

«Tanrım, Jean! Öyle korkuttun ki beni!»

«Özür dilerim sevgilim, çok geç kaldım... adama pasaportu verip geçirdim...» Thomas, yatağın kenarına oturdu, kadın kendini onun kollarının arasına attı.

«Öp beni...» Kadın, vücudunu ona yapıştırdı. «Geldin! Nihayet geldin! Seni bekledim... saatlerce! Öleceğimi zannettim...»

Kadının ilgisinden hoşlanan Thomas: «Hasretten mi?» diye sordu.

«Tabii o da var.»

«Efendim?»

«Bütün gece, dönüp Estoril'e gidebilmem için bana biraz daha para getirebileceğini ümit ettim!»

«Hımmm.»

«Estoril'e telefon ettim. Bütün masalarda on bir ve buna yakın numaralar kazanmış! Düşünebiliyor musun! Bunlar, benim oynadığım sayılar! Bu gece bir servet kazanabilirdim!»

«Seni yarın mükemmel bir sahtekârla tanıştıracağım, Estrella. Pasaportlarım ona ısmarlayabilirsin. Seninle kazancı yarı yarıya bölüşmeye hasır.»

«Oh Jean, bu mükemmel bir şey!» Thomas, banyoya gitti. Kadın, sevgi dolu bir ifadeyle arkasından seslendi: «Biliyor musun ne rüya gördüm?»

Thomas, banyodan sordu: «Ne gördün?»

«Sen bir Almanmışsın! Sevgilim, bir Almanmış! Üstelik bilirsin Almanlardan da nasıl nefret ettiğimi. Bir an öleceğimi, boğulacağımı zannettim... Beni anlıyabiliyor musun Jean?»

«Tamamen.»

«O halde neden hiç bir şey söylemiyorsun?»

Kadın, banyodan onun öksürdüğünü duydu. «Korkumdan ağzımı çalkaladığım suyu yuttum!»

Bu, Estrella'nın pek hoşuna gitmişti. «Sen bir hârikasın! Gel, çabuk gel seni seven Estrella'na...»

Sonra, şahane güzellikteki Alman düşmanı, Thomas Lieven'in uykusunda kahkahalarla güldüğünü duyarak uyandı. Sinirli bir halde onu sarstı.

«Jean, Jean, ne oldu?»

«Ne, ha çok komik bir rüya gördüm!»

«Ne gördün?»

«Küçük ve aniden baş gösteren bir ayaklanma», dedi Thomas. Ve tekrar güldü.

11.

Madrid, 5. Eylül 1940.

Gizli Emniyetten komiser Filippo Aliados'un âmirine gizli raporu:

ÇOK ACELEDİR!.

Bugün saat 14.03'te 14. polis noktasından bir telefon aldım. Calle Fernando el Santo'daki İngiltere büyükelçiliğinin binası önünde İngiltere aleyhinde gösteri yapan on altı kişinin toplanmış olduğu bildirildi.

Yanıma beş kişi alarak derhal elçiliğe gittim ve gösteri yapanların, aşağı tabakalara mensup olduklarını tesbit ettim. Bu şahıslar, koro halinde İngiltere'ye küfrediyorlardı. 4 (dört) pencere camı kırılmış, zemin kattaki 3 (üç) büyük çiçek saksısı parçalanmıştı. Ekselâns Britanya Büyükelçisinin isteği üzerine ticaret ataşesi caddeye çıkmış, gösteri yapanları teskin etmeğe çalışıyordu.

Olay yerine geldiğimde Britanya ticaret ataşesi bana heyecanla şunları söyledi: «Gösteri yapanlar, bu iş için Alman ajanlarının kendilerine para verdiklerini bildiriyorlar!»

Gösteri yapanların büyük kısını, polisin derhal müdahelesi üzerine kaçarken, Luis Tamiro, Juan Mereira ve Manuel Passos adlarında üç kişiyi yakalamaya muvaffak olduk.

Yakalananlar, benim önümde de Alman ajanlarından bu iş için para aldıklarını iddia ettiler. Şu ajanların adlarını verdiler: 1. Helmut Löffİer, 2. Thomas Weise, 3. Jakob Hart. Her üçü de Palace Hotel'de kalıyorlardı.

Britanya ticaret ataşesi, derhal araştırmaya başlanmasını talep ederek hükümetinin bu olayı diplomatik yoldan protesto edebileceğini bildirdi. Amirlerim tarafından, ülkemizin tarafsızlığına daima son derece dikkat göstermek hususunda ikaz edildiğimden, hemen Palace-Hotele giderek yukarda adları zikredilen üç Alman turistini tevkif ettim. Bu şahıslar,

yakalanırlarken karşı koydular ve sonunda kendilerini bağlayarak götürmek zarureti hâsıl oldu.

Üç Alman sorgu sırasında gösteri yapanları mali açıdan destekledikleri iddiasını şiddetle reddettiler. Yakalanan üç nümayişçi ile yapılan yüzleştirme bir fayda vermeyince üç nümayişçiyi salıverdim. Bunlar hakkında âmme huzurunu bozmaktan tahkikat açılmış bulunmaktadır.

Milli Emniyet teşkilâtımız, bu üç Almanı tanımaktadır. Kendileri gerçekten Alman casusluk teşkilâtında ajan olarak çalışmakta olup, böyle bir hareket kendilerinden beklenebilir.

Üç Alman, henüz tutuklu bulunmaktadır. Bunları ne yapacağım hakkında acele karar verilmesini rica ederim. Zira Britanya ticaret ataşesi, saat başı telefon ederek ne gibi tedbirler almayı düşündüğümü sormaktadır. imza: Filippo Aliados, komiser.

12.

Bir Alman yumruğu, büyük bir gümbürtüyle Alman malı meşe ağacından bir yazı masasının üstüne indi. Yazı masası, Berlin'de, Tirpitz kıyısında bir evin bir odasında duruyordu. Yumruk, amiral Canaris'e aitti. Yazı masasının önünde, safra kese sinden hasta olan Köln'lü Binbaşı Fritz Loos duruyordu.

Binbaşının yüzü çok soluktu. Amiralin yüzü, çok kızarmıştı. Binbaşı hiç bir şey söylemiyordu. Amiral ise gayet yüksek sesle konuşuyordu:

«Artık bu kadarı fazla, Binbaşı! Üç adamımız İspanya'dan sınırdışı edildi! Britanya Hükümetinden protesto geldi! Düşman basın, çenesini fırsat bu fırsat diyerek iyice açtı. Ve sizin saygıdeğer Bay Lieven'iniz de Lizbon'da yaptıklarına gülmekle meşgul!»

«Fakat amiral, bu son olaylarla Lieven'in ne ilgisi var, gerçekten anlıyamadım!»

Canaris, acı acı konuşmasına devam etti: «Adamlarımız Madrid'de saatlerce gözaltında tutulurken, Binbaşı Débras İspanya'dan ayrıldı. Hiç şüphesiz sahte bir pasaport kullandı. Sağ salim Lizbon'a vardı. Ve Estoril'de, yemek salonunda kime sarılıp yanağından öptü, biliyor musunuz? Dostunuz Lieven'i! Ve daha sonra kiminle mükellef bir yemek yedi, biliyor musunuz? Dostunuz Lieven ile!»

«Hayır... Tanrım... Olamaz bu!»

«Her şey, söylediğim gibi oldu. Adamlarım, bu duygulu kavuşma sahnesinin ayrıntılarım bildirdiler. Ve siz ne yapabildiniz? Hiç!»

Binbaşı Loos, vücudunda müthiş bir sancı ve yanına hissetti. Tabii safra kesem, diye düşündü çaresizlik içinde. Bu köpek, bu Thomas Lieven olacak köpek! Onu o zaman, Köln'deki Gestapo hapisanesinden çıkarmaz olsaydım keşke!

«Size ne diyorlar, biliyor musunuz, Binbaşı? 'Beceriksiz Loos' diyorlar!»

«Özür dilerim amiralim, fakat haksızca bir şey bu!»

«Haksız mı? Siz herife en önemli Fransız ajanlarım ihtiva eden listeler için 10.000 dolar öderseniz ve biz de bu listedekilerin ölmüş şahısların isimlerinden ibaret olduklarım tespit edersek, gene de haksız mıdır bu söz? Göreviniz, bu adamı buraya getirmekti...»

«Portekiz tarafsız bir ülke, amiralim...»

«Bana ne? Artık yeter! Bu Lieven'i burada, bu odada, canlı olarak karşımda görmek istiyorum, anlaşıldı mı?»

«Evet amiralim.»

13.

6. Eylül 1940, saat 18.47.

«Secret Service»in telsiz gözlem yeri, Londra'daki şefi M 15'e şu raporu veriyordu:

Saat 15.15 ten beri Berlin'deki casusluk teşkilâtı ile Lizbon'daki Almanya Büyükelçiliği arasında gayet hararetli telsiz haberleşmesi yapılıyor. Mesajlar, şifreli olarak değil, fakat yanıltıcı açık metinler halinde gönderiliyor. Berlin'den telsizle Lizbon'daki Alman ticaret ataşeliğine, «tacir Jonas» ın en kısa zamanda Almanya'ya dönmesi için gereken her şeyin yapılması bildiriliyor. Hiç şüphesiz büyük bir kaçırma harekâtı hazırlanıyor. «Tacir Jonas», Berlin için son derece önemli bir şahsiyet olmalı...

14.

6 Eylül, 1940, saat 22.30.

Lizbon'daki Alman büyükelçiliğinin istihbarat şefinin Casa Senhora de Fatima'daki konforlu evinde bir konuşma yapılıyor. İstihbarat şefi, nefes kesecek güzellikteki hanım arkadaşını, uzun bacaklı, kestane renkli dansöz Dolores'i, yollamıştı. Şampanyanın başında üç kişi oturuyordu: ev sahibi, Alman deniz ataşesi ve Alman hava ataşesi. Son iki kişi de o akşam için hanım arkadaşlarına izin vermişlerdi. İstihbarat şefi, konuşuyordu: «Acele etmemiz gerekiyor, Baylar. Berlin Lieven'i en kısa zamanda istiyor. Tekliflerinizi dinliyorum.»

Hava ataşesi: «Ben, adamı Bayıltıp uçakla Madrid'e götürmeyi teklif ediyorum», dedi. «Oradan da kurye uçağı ile Berlin'e nakledilebilir.»

Deniz ataşesi: «Ben buna karşıyım», dedi. «Daha kısa zaman önce Madrid'de başımıza bir aksilik geldi. Havaalanının İngiliz ve Amerikan ajanları ile dolu olduğunu biliyoruz. Her yolcunun fotoğrafının çekildiğini de biliyoruz. Madrid'de tekrar diplomatik güçlüklerle karşılaşmayı göze alamayız.»

İstihbarat şefi: «Ben de tamamen bu fikirdeyim», diye cevap verdi.

Deniz ataşesi, konuşmasına devam etti: «Onun İçin adamı denizaltı ile kaçırmayı teklif ediyorum Baylar! Madrid'deki Blockadebruch Werner ile derhal telsiz teması kurulsun. Blockadebruch Werner, denizaltıların kumanda merkezi ile birlikte çalıştığı için bütün denizaltıların nerede olduğunu derhal tesbit edebilir. Her zaman Portekiz kara sularının dışında kalan belirli bir bölgede bir denizaltının bulunmasını sağlamak olanağına sahiptir.»

«Peki, tacir Jonas'ı denizaltıya nasıl götüreceğiz?»

«Bir balıkçı teknesi kiralarız.»

«Peki, kendisini balıkçı teknesine binmeye nasıl razı edeceğiz?»

«O hususta bir teklifim var.» Deniz ataşesi, teklifini anlattı.

15.

Havaalanının restoranında masalar arasında gezinen adam, elindeki üzerlerinde milli kıyafetler bulunan küçüklü büyüklü bebekleri satmaya çalışıyordu. Ama işi parlak gitmiyordu. Bugün, 8 Eylül 1940 günü, vakit neredeyse gece yansım bulmuştu ve restoranda uçaklarını bekleyen iki düzine kadar yorgun yolcu kalmıştı.

Yaşlı adam, pencerenin yanındaki bir masaya yaklaştı. Burada viski içmekte; olan iki bey oturuyordu.

«Bebekler Çingeneler, İspanyollar, Portekizliler...»

«Teşekkür ederim, lâzım değil», dedi Thomas. Lieven.

«Mallanın, sulh zamanından kalmadır!»

O sırada adı Rafaelo Puntareras olan Binbaşı Débras: «Olsun. Teşekkür ederiz. Lâzım değil», dedi.

Yaşlı adam, dolaşmasına devam etti. Dışarda, projektörlerin aydınlattığı meydanda, Débras'yi Lizbon'dan Dakar'a götürecek olan uçak, benzin ikmali yapıyordu.

Binbaşı, duygulu bakışlarım Thomas Lieven'e dikmişti. «Yaptıklarınızı hiç bir zaman unutmayacağım!»

«Bundan bahsetmeye değmez», dedi Thomas. Bu arada da düşünüyordu: elindeki listelerin hiç bir işe yaramadığını anlayınca, yaptıklarımı gerçekten unutamayacaksın!

«Listeleri benim için kurtardınız... Ve beni de Madrid'den kurtardınız.»

İşte bu doğru, diye düşündü Thomas Lieven. Bunun için de belki bir gün sana oynadığım oyunu affedeceksin. Sonra sordu: «Listeler nerede?»

Binbaşı göz kırptı. «Sizi örnek aldım ve uçağımın hostesiyle ahbaplık kurdum. Listeler, onun eşyalarının arasında.»

Birden hoparlörün sesi duyuldu: «Dikkat, dikkat! Pan American World Airways'in 324 sefer numaralı uçağı ile Dakar'a gidecek olan yolcuların, gümrük ve pasaport muayenesine teşrifleri rica olunur. Sayın bayanlar ve Baylar, hepinize iyi uçuşlar dileriz.»

Débras, kadehini bitirerek ayağa kalktı. «Ayrılık zamanı geldi, dostum! Tekrar teşekkür ederim ve tekrar görüşmek üzere!»

Thomas Lieven: «Lütfen Madam Josephine Baker'a en kalbi selâmlarımı götürün», dedi. «Size de mutluluklar dilerim. Zira bir daha hiç görüşmeyeceğiz.»

«Kimbilir?»

Thomas, başım salladı. «Öbür gün Güney Amerika'ya hareket ediyorum. Bir daha da Avrupa'ya dönecek değilim.» Binbaşı, Thomas'a tekrar sarılarak yanaklarından öptü.

Biraz sonra Binbaşı, meydanda uçağa doğru ilerlemeye başlamıştı bile. Thomas, elini salladı. Débras da kabine girinceye kadar ona el salladı.

Thomas, bir viski daha ısmarladı. Uçak kalkış pistine doğru ilerlerken, birden kendini çok yalnız hissetti. Bir süre sonra hesabı ödeyip kalktı.

Havaalanı binasının önündeki meydanlık, karanlıktı. Sadece birkaç lâmba yanıyordu. Büyük bir otomobil, ağır ağır yaklaşıp Thomas’ın yanında durdu. Şoför, başınıpencereden çıkardı. «Taksi, Senhor?» Etrafta kimsecikler yoktu.

Thomas dalgın dalgın: «Evet», dedi. Şoför dışarı çıktı. Arka kapıyı açarak eğildi.

O anda Thomas, bu taksinin tekin olmadığını, hem de hiç tekin olmadığını hissetti. Arkasına döndü. Fakat artık çok geç kalmıştı. Şoför, bütün gücüyle diz boşluklarına vurdu. Thomas, otomobilin içine yuvarlandı. Derhal onu yakalayan dert güçlü el, Thomas'ı arabanın döşemesine doğru çekti. Kapı kapandı. Hemen yerine atlayan şoför, arabayı hareket ettirdi.

Thomas Lieven'in yüzüne pis Tatlı kokulu bir yağ ile ıslatılmış büyük bir bez bastırıldı. Kloroform, diye düşündü Thomas. Güçlükle nefes almamaya çalıştı.

Bir sesin, Hamburg aksanıyla konuştuğunu duydu:

«Çok güzel, çok güzel. Şimdi doğru limana.»

Bundan sonra Thomas Lieven'in şakaklarında kan, gümbürdeyerek akmaya başladı. Kulaklarında sanki binlerce çan çalıyordu. Sonra, sanki içi kadife kaplı derin bir kuyuya düşermişçesine, Baygınlığın içine kaydı.

16.

Dostumuz, ağır ağır kendine geldi. Kafasının içi güm güm atıyordu. Midesi bulanıyor, üşüdüğünü hissediyordu. Ölülerin midesi bulanmaz, ölülerin başı ağrımaz, ölüler üşümez diye düşündü. Demek ki henüz yaşıyorum. Sonra dikkatle sağ gözünü açtı. Motoru işlemekte olan pis kokulu bir balıkçı teknesinin içinde yatmaktaydı.

Dümenin başında kısa boylu, buruşuk derili, sırtında deri ceket, başında da kasket bulunan bir Portekizli oturuyordu. Dişlerinin arasında sönmüş bir pipo vardı. Gemicinin arkasında sahilin ışıkları, teknenin hareketlerine göre görünüp kayboluyordu. Deniz, kaba dalgalıydı. Tekne, açık denize doğru yol alıyordu. Thomas Lieven, içini çekerek sol gözünü de açtı.

Yanındaki sıranın üstünde ayı gibi iki herif oturuyordu. Her ikisi de deri paltolar giymişlerdi. Suratları asıktı. İri ve çirkin ellerinde ağır revolverler vardı.

Thomas Lieven, yerinden doğrularak zahmetle, fakat akıcı bir şekilde konuştu: «İyi akşamlar, beyler. Havaalanında sizi selâmlamak fırsatım bulamadım. Ama bunda biraz da sizin kabahatiniz var! Beni bu kadar çabuk yere yıkıp kloroform vermeyecektiniz!»

Heriflerden biri, Hamburg aksanıyla konuştu: «Size ihtar ederim, Thomas Lieven. En ufak kaçma teşebbüsünüzde kurşunu yersiniz!»

İkinci herifin aksanı ise Saksonya aksanıydı: «Oynadığınız oyun burada bitti, Bay Lieven. Şimdi artık vatana dönüş yolundasınız.»

Thomas ilgiyle sordu: «Dresden'li misiniz?»

«Hayır, Leipzig'liyim. Neden sordunuz?»

«Sadece merakımdan. Bu tekneye bir şey diyeceğim yok Baylar, ama eğer vatana denizden döneceksek, daha epey yolumuz var demektir. Bu tekneyle başarabilecek miyiz?»

Hamburg'lu: «Ukalâlığınızdan hâlâ vazgeçmiyorsunuz», dedi, «Meraklanınayın, Bay Lieven. Bu tekne ile sizi yalnızca üç millik kara sularının dışına çıkarıyoruz,»

Leipzigli de: «135 Z numaralı bölgeye götürüyoruz», diye ekledi.

Thomas, balıkçı teknesinin hiç ışık yakmaksızın seyrettiğini farketti. Deniz, gittikçe sertleşiyordu. Buna bağlı olarak Thomas’ın huzursuzluğu da

artıyordu. Ama endişelerini karşısındakilere hissettirmemeye çalışıyordu. «Peki, 135 Z numaralı bölgede ne olacak, Baylar?»

«Orada bir çeyreğe kadar bir denizaltı su yüzüne çıkacak. Göreceksiniz her şey yolunda gidecek.»

Thomas, kibar bir tavırla: «Tabii. Alman usulü organizasyon», dedi. Bu sırada kısa boylu Portekizli dümenci konuşmaya başladı: «Kara sularından çıktık. Param nerede?»

Leipzig'li ayağa kalktı, yalpa vura vura dümencinin yanına gitti ve ona bir zarf verdi. Ondan sonra da herşey, çok çabuk olupbitti. Thomas, büyük gölgeyi gören ilk insan oldu. Zira o sırada teknenin burun kısmına bakan, bir oydu. Siyah siluet, birdenbire gecenin karanlığından fırlayarak teknenin üstüne geldi. Thomas bağırmak istediyse de son anda dilini ısırarak kendine hakim oldu. Hayır, diye düşündü. Şimdi bağırmamak, hiç ses çıkarmamak lâzım. Projektörler parladı. Bir gemi düdüğü bir kere, iki kere, üç kere öttü. Birdenbire büyük gölge, çok yakında, çok tehlikeli bir yakınlıkta seyreden bir motorlu yat halini alıverdi. Portekizli dümenci, vahşi bir çığlık atarak dümeni kırdı. Ama artık çok geçti. Yat, tüyler ürpertici bir çatırtıyla küçük tekneye sivri açıdan bindirdi. Hamburg'lu adamın elinden revolveri fırladı. Leipzig'li adam, yere yuvarlandı.

Sonra aşağısı yukarıya, yukarısı aşağıya geldi. Yatın burnu bir yanına gömülürken, balıkçı teknesi tepetaklak oldu. Görünmeyen muazzam bir yumruk, Thomas'ı yerinden çekip simsiyah ve buz gibi suya fırlattı.

Thomas, kulakları sağır edici sesler, çığlıklar, küfürler, komutlar duydu. Yatın düdüğü, çalmasına hâlâ devam ediyordu.

Thomas tuzlu su yuttu. Battı, tekrar su yüzüne çıktı, nefes almaya çalıştı, yatın güvertesinden ipe bağlı bir kurtarma simidinin kendisine doğru fırlatıldığım gördü. Beyaz simit, şapırtıyla suyun yüzeyine çarptı. Thomas, hemen yakaladı. Ertesi saniye ip gerildi ve Thomas, yata doğru çekilmeye başlandı.

Gözlerini kırpıştırarak üstünde yatın ismi yazılı olan simide baktı. Simidin üstünde BABY RUTH yazıyordu.

Tanrım, diye düşündü, bunu Kulüpte anlattığım zaman dünyada inanmayacaklar, attığımı sanacaklar...

17.

«Viski mi, rom mu?»

«Lütfen viski,»

«Buzlu mu olsun, yoksa sodalı mı?»

Thomas Lieven: «Lütfen yalnızca buz koyun», dedi. «Ve kadehi yarışma kadar doldurun. Zira çok çabuk nezle, olurum.» Aradan bir çeyrek saat, olağanüstü hâdiselerle dolu bir çeyrek saat geçmişti. Daha on beş dakika önce Almanların esiriydi. Daha sonra Atlantik'te bir gemi kazazedesi olmuştu. Şimdi ise sıcak battaniyelere sarılmış, rüya gibi güzel bir lüks kabinde dinleniyordu. O güne kadar hiç görmediği bir adam, duvardaki barın önünde durmuş ona içki hazırlıyordu. Thomas, zihni biraz bulanık olduğu halde, tabii hayatta herşeyin olabileceğini bilmek lâzım, diye düşündü.

Adam, Thomas'a viskisini getirdi. Bir kadeh de kendisine koymuştu. Gülerek kadehini kaldırdı: «Sıhhatinize!»

«Sıhhatinize!» Thomas, büyük bir yudum içti. Nihayet şu iğrenç kloroform kokusu gırtlağımdan gidiyor, diye düşündü. Dışardan kabine bir takım gürültüler geliyordu.

«Kim bu bağıranlar?»

Üzerinde mükemmel dikilmiş mavi bir elbise olan gözlüklü adam: «Bizim dümenci ile sizinki», diye cevap verdi. «Kabahatin kimde olduğunu mütehassıs gözü ile tartışıyorlar. Tabii ki kabahat, sizin adamınızda. Işıksız gidilir mi? Biraz daha buz ister misiniz?»

«Hayır, teşekkür ederim. Peki, o... refakatimdeki iki kişi neredeler?»

«Güvertenin altında. Zannederim onların orada olduğunu bilmek, sizi memnun edecektir.»

Başka çaresi yok, diye düşündü Thomas. Sadede gelip açık konuşmak gerek. «Beni ölümden kurtardığınız için size teşekkür ederim. Ölümden bahsederken, geçirdiğimiz kazayı kastetmedim.»

«Şerefinize, tacir Jonas!»

«Anlıyamadım?»

«Bizim için adınız, tacir Jonas. Henüz asıl adınızı bilmiyoruz.» Allaha şükür, diye düşündü Thomas. «Ve herhalde asıl adınızı söylemekte istemeyeceksiniz?»

«Tabii ki söylemeyeceğim!» Bütün evrakımı Estrella'nın kasasına kapattığıma ne iyi etmişim! Hep başıma böyle bir şeyin gelebileceği içime doğuyordu!

«Sizi tamamen anlıyorum. Herhalde ancak en yüksek makamların önünde konuşmak isteyeceksiniz. Sizin gibi böylesine önemli bir şahsiyet için de bu tabii bir şey!»

«Ne dediniz?»

«Çok önemli bir şahsiyet dedim.»

«Ben miyim bu kadar önemli olan?»

«Alman casusluk teşkilâtı sizi denizaltı ile Portekiz'den kaçırmaya kalkıştığına göre, önemli olmanız lâzım gelmez mi, tacir Jonas? Son kırk sekiz saatten beri sizin için ne dolapların döndüğünden tabii haberiniz yok. Bütün hazırlıklar! Berlin'deki Merkez! Lizbon'a mesajlar! 135 Z numaralı bölgede bekleyecek olan denizaltı! Almanlar, böylesine arap saçma benzeyen bir telsiz muhaberatını aylar var ki yapmamışlardı! Tacir Jonas... Tacir Jonas... Tacir Jonas her ne pahasına olursa olsun Berlin'e getirilmeli... Ve bütün bunlardan sonra bir de kalkmış bana önemli bir şahsiyet olup olmadığınızı soruyorsunuz! Çok tatlı doğrusu... Ne oldu Jonas?»

«Acaba... Acaba biraz daha viski alabilir miyim?»

Thomas Lieven bir kadeh daha... hem de büyük bir kadeh daha viski aldı. Bağa gözlüklü adam, bir viski de kendine hazırlarken, yüksek sesle düşünüyordu: «5000 dolar için Baby Ruth, gerekirse bir fıçı viskiyi feda edebilir!»

«Hangi Baby? Ne beş bin doları?»

Gözlüklü adam güldü: «Herhalde karşınızda İngiliz gizli servisinden birisinin bulunduğunu anlamışsınızdır, Jonas?»

«Evet, anladım.»

«Bana Roger diyebilirsiniz. Tabii asıl adım bu değil. Ama sahte isimlerin hepsi birbirinden iyidir... haklı değil miyim?»

Sevgili Tanrım, diye düşündü Thomas Lieven! Gene başlıyor! Dikkat etmeliyim. işte şimdi dikkat etmeliyim. Almanların elinden kurtuldum. Şimdi İngilizlerden de kurtulmaya bakmalıyım. Zaman kazanmalıyım. Düşünmeliyim. Dikkatli olmalıyım.

Sonra konuştu: «Tamamen haklısınız, Mr. Roger. Sorumu tekrarlıyorum: Bu 5000 dolar ve Baby Ruth nedir?»

«Bakın tacir Jonas, biz... biz dediğim zaman, Lizbon'daki İngiliz istihbarat teşkilâtı mensuplarını kastediyorum... Almanların isterik telsiz haberleşmelerini duyunca, hemen Londra'daki M 15'e bildirdik...»

«M 15 kim?»

«Karşı casusluk teşkilâtımızın şefi.»

«Aha,» dedi Thomas. Bir yudum içerek düşündü: Avrupai bir çocuk bahçesi. Öldürücü Avrupai bir çocuk bahçesi. Sevgili Tanrım bu gülünç ve tehlikeli kıtayı arkamda bıraktığım zaman, ne kadar rahat bir nefes alacağım.

«Ve M 15, gerekeni yapabileceğimizi bildirdi!»

«Anlıyorum.»

«Biz de yıldırım gibi harekete geçtik...»

«Tabii.»

«Bu tacir Jonas, nazilerin eline geçmemeliydi! Hahaha! Bir kadeh viski de Baby Ruth'un selâmeti için, için!»

«Şu Baby Ruth'un kim olduğunu artık söylemeyecek misiniz?»

«Mrs. Ruth Woodhouse. 65 yaşında. Aşağı yukarı tamamen sağır. Şimdiye kadar iki kalp krizi ve beş koca atlattı.»

«Tebrik etmek lâzım.»

«Woodhouse çeliği, Woodhouse zırhları, Woodhouse makineli tüfekleri, size hiçbir şey ifade etmiyor mu? Amerika'nın en eski silâhlanma hanedanlarından biridir. Hiç duymadınız mı?»

«Korkarım hayır.»

«Bilginiz açısından çok büyük bir eksiklik olduğunu söylemek zorundayım.»

«Bu eksikliği de siz gidermiş oldunuz. Teşekkür ederim.»

«Rica ederim. Yat, bu hanıma ait. Bu sıralarda Lizbon'da kalıyor. Denizaltı meselesini öğrenince kendisiyle görüştük. 5000 dolar karşılığında gemisini derhal bize tahsis etti.» Kendisini Roger olarak tanıtan adam, tekrar bara gitti. «Her şey yolunda gitti, tacir Jonas!»

Thomas Lieven, bu akşam bu sözü bir kere daha duymuştum, diye düşünerek kibar bir tavırla: «Britanya usulü organizasyon», dedi. Roger, Amerikalı silâh endüstrisi milyonerinin alkol stoklarına, sanki sürüye girmiş bir kurtmuşçasına saldırıyordu. Bu arada da eğlendiği, halinden belliydi: «Sizi adım adım takip ettik, tacir Jonas. Daima gözaltındaydınız! Ben de burada, 135 Z bölgesinde bekliyordum. Almanların size havaalanında

saldırıp kaçırdıklarını telsizle haber aldım. Balıkçı teknesinin denize açılmak üzere olduğuna dair de telsiz mesajı aldım. Hahaha!»

«Peki, şimdi ne olacak?»

«Her şey yolunda gidecek. Tabii Portekizli dümenciyi ihbar edeceğiz. Çok ağır ihmalle hareket ettiğinden dolayı. Kazanın mesuliyeti hiç şüphesiz ona ait! Bir telsiz mesajı gönderdik bile. Biraz sonra bir devriye botu gelip dümenciyi ve iki Alman dostunuzu alacak.»

«Ne yapılacak onlara?»

«Hiç bir şey. Sadece ufak bir gezinti yapmak istediklerini söylemişlerdi.»

«Peki, ben ne olacağım?»

«Sizi, gerektiğinde hayatım pahasına sağ ve salim olarak Portekiz'deki teşkilâtımızın şefinin villâsına götürmek için emir aldım. Yoksa Alman dostlarınızla gitmeyi mi tercih ederdiniz?»

Thomas Lieven: «Asla, Mr. Roger, asla» diye cevap vererek kendini gülümsemeye zorladı. Sonra alnındaki ıslaklığın deniz suyu mu, yoksa korku teri mi olduğunu düşündü!

18.

Almanlar, Thomas'ı asırlık bir otomobile koyup Lizbon'dan kaçırmışlardı. İngilizlerse onu yepyeni bir Rolls-Royce ile geri getirdiler. Noblesse oblige Ölümsüz asalet!..

Thomas Lieven, arabanın arka koltuğunda oturuyordu. Sırtında, üzerine altın sırına ile ejderha resimleri işlenmiş mavi ipekliden bir sabahlık, ayağında da buna uygun terlikler vardı. «Baby Ruth» yatının gardrobunda, bundan daha uygun bir kıyafet bulunamamıştı. Thomas Lieven'in ıslak elbiseleri ile çamaşırları önde, şoförün yanında duruyordu.

Thomas'ın yanında Roger, dizlerinin üstünde bir makineli tabanca ile oturuyordu. Dişlerinin arasından konuşuyordu: «Korkmayın, tacir Jonas. Size kimse birşey yapamaz. Arabanın karoserisi zırhlıdır. Camlardan da kurşun işlemez. Dolayısıyla içeriye ateş edilmesi mümkün değil.»

Thomas: «Peki, bu durumda eğer gerekirse siz nasıl dışarıya ateş edeceksiniz?» diye sordu. İngiliz ajanı, buna verecek cevap bulamadı.

Uyumakta olan lüks sahil şehri Estoril'den yıldırım hızıyla geçerek doğuya, muhteşem guruba doğru ilerlediler. Gök ve deniz, sedef renginin binlerce tonuna bürünmüştü. Limanda çok sayıda gemi vardı. Thomas Lieven, o günün 9 Eylül olduğunu düşündü. Ertesi günü «General Carmona», Güney Amerika'ya hareket edecekti. Acaba yetişebilecek miydi?

İngiliz istihbarat şefinin villası, palmiyelerle dolu bir bahçedeydi. Bina, arap stilinde inşa edilmişti. Buna benzer daha iki villaya sahip olan Alvarez adlı bir tefeciye aitti. Alvarez, geri kalan iki villasından birini Alman istihbarat şefine: kiralamıştı...

İngilizin villâsının girişine, altın harflerle CASA DO SUL yazılmıştı. Çizgili pantolonlu ve yeşil kadife yelekli bir kâhya, ağır ve işlemeli demir kapıyı açmıştı. Beyaz ve kalın kaşlarını yukarı kaldırmıştı. Hiç bir şey söylemeksizin Thomas'ın önünde eğildi. Kapıyı kapattıktan sonra iki ziyaretçinin önünde eğildi. Kapıyı kapattıktan sonra iki ziyaretçinin önüne geçti, muazzam bir holün, şöminenin ve Bay Alvarez'in cedlerinin portrelerinin önünden geçerek kütüphaneye doğru ilerledi.

Kütüphanede, renkli ciltlerle dolu rafların önünde, İngiliz moda mecmualarının kapaklarındaki erkekler kadar İngiliz görünüşlü yağlıca bir centilmen, ziyaretçileri bekliyordu. Adamın büyük bir ihtimamın eseri olduğu belli olan şıklığı, kusursuz duran koyu gri flanel elbisesi, bakımlı ve koloni subayı stilindeki bıyığı ve asker gibi dimdik duruşu, Thomas Lieven'in adama karşı içten bir hayranlık duymasına yol açmıştı.

Roger: «Misyon yerine getirildi, Sir», dedi.

Koyu gri elbiseli adam: «Çok iyi, Jack», diye cevap verdi. Bu arada Thomas'ın da elini sıktı. «Günaydın, tacir Jonas. Büyük Britanya toprağına

hoş geldiniz. Sizi sabırsızlıkla bekledim. Geçirdiğiniz korkulardan sonra bir viski içmek ister misiniz?»

«Kahvaltıdan önce asla içmem, Sir.»

«Anlıyorum. Prensiplerinize bağlısınız. Hoşuma gitti.» Adam, Jack'a döndü. «Yukarı, Charley'in yanına çıkın. M 15 ile telsiz irtibatı kursun. Kod Çiçero. Mesaj: «Güneş batıdan doğuyor. »

«Başüstüne Sir.» Roger, ortadan kayboldu. Koyu gri elbiseli adam Thomas'a döndü: «Bana Shakespeare diye hitap edin, tacir Jonas.»

«Memnuniyetle, Mr. Shakespeare.» Neden demesindi? Fransa'da bir keresinde bir meslektaşıma Jüpiter diye hitap etmiştim, diye düşündü Thomas. Eğer böyle şeyler hoşunuza gidiyorsa...

«Siz Fransızsınız, tacir Jonas, değil mi?»

«Eh... evet.»

«Hemen anladım! İnsanlar hakkındaki kanaatlerimde hiç bir zaman yanılmam. Vive la France, Mösyö!»

«Teşekkür ederim, Mr. Shakespeare.»

«Asıl adınız nedir, mösyö Jonas?»

Thomas, eğer bunu sana söylersem, vapura asla yetişemem, diye düşünerek cevap verdi: «Özür dilerim, fakat durumum çok ciddi. Onun için kişiliğimi saklı tutmak zorundayım.»

«Mösyö, eğer memleketim için çalışmayı kabul ederseniz, sizi her zaman sağ ve salim Londra'ya götüreceğimize dair şerefim üzerine söz veririm. Sizi nazilerin pençesinden kurtardık, bunu unutmayın!»

Böylesine de hayat diyorlar, diye düşündü Thomas.

«Bitkinim Mr. Shakespeare», dedi. «Yeni bir karar vermezden önce biraz dinlenmek gereğini hissediyorum.»

«Tamamen haklısınız, Mösyö. Emrinize bir misafir odası tahsis edildi. Lütfen kendinizi misafirim addedin.»

Yarım saat sonra Thomas Lieven, sessiz ve ferah bir odada, yumuşak ve rahat bir yatakta yatıyordu. Güneş yükselmişti. Parkta kuşlar ötüşüyordu. Penceredeki parmaklıkların arasından ışık huzmeleri dökülüyordu. Kapı, dışardan kilitlenmişti. Thomas Lieven, İngiliz misafir severliği bütün dünyada ünlüdür, diye düşündü.

Gerçekten eşi yoktur...

19.

«Dikkat, saat ayarı: gong vurduğu zaman saat sekiz olacaktır. Günaydın, sayın dinleyiciler. Radyo Lizbon'dan sabah haber programlarının ikincisini dinliyorsunuz. Londra: Alman hava kuvvetlerine ait kuvvetli filolar, önceki gece de akınlarına devam ettiler...»

Güzel vücutlu, siyah saçlı konsolos Estrella Rodrigues, ellerini ovuşturarak ve heyecanlı heyecanlı nefes alarak yatak odasında aşağı yukarı dolaşıp duruyordu. Bitkin görünüyordu. O güzel kavisli üst dudağı titriyordu.

Estrella, bir sinir buhranı geçirmek üzereydi. Bir önceki gece gözünü bir dakika dahi kırpmamıştı, çok kötü saatler geçirmişti. Jean, sevgili Jean'ı eve gelmemişti. Estrella, onun esrarengiz arkadaşını, Fransız Binbaşısını, havaalanına götürdüğünü biliyordu. Havaalanına telefon etmişti. Ama kimsenin mösyö Jean Leblanc'tan haberi yoktu.

Estrella hayalinde sevgilisinin kaçırıldığını, yakalandığını, işkenceye konulduğunu, Almanlar tarafından öldürüldüğünü görüyordu! Estrella'nın göğüsleri, içindeki fırtınanın etkisiyle sık sık inip kalkıyordu. Ölecek, boğulacak gibi oluyordu... Birden radyonun hâlâ açık olduğunun farkına vardı. Durdu ve radyodan söylenenleri dinledi:

«...erken saatlerde Amerikan yatı «Baby Ruth», kara sularının dışında bir balıkçı teknesine çarparak devirdi. Yat mürettebatı, birkaç kazazedeyi sudan topladı. Aynı saatlerde sahil muhafaza teşkilâtımıza mensup botlar, kaza mahallinin yakınlarında bir denizaltı tespit ettiler. Denizaltı, derhal dalarak kaçtı. 'Baby Ruth'un kumandanı kaptan Edward Marks, balıkçı teknesinin dümencisi hakkında, ağır ihmal ile tehlikeye yol açmasından ötürü ilgili makamlara şikâyette bulundu. Balıkçı teknesinin üç yolcusu, iki Almanla bir Fransız...» Estrella bir çığlık attı!

«...bilgi vermekten kaçındılar. Olayın aslında, en az iki yabancı ajanın katıldığı bir kaçırma manevrası olması, kuvvetle muhtemel görülmektedir. Olay hakkında araştırına başlamıştır. 'Baby Ruth'-, şimdilik ülkeden ayrılamayacaktır. Yat, bir süreden beri Hotel Aviz'de kalmakta olan Amerikalı milyoner Ruth Woodhouse'a aittir. Haberlerimizi dinlediniz. Bugün ve yarın için hava durumu...»

Estrella, kendine geldi. Radyoyu kapattı. Gayet acele giyindi. Jean... Önsezisi kendisini aldatmamıştı, birşeyler, kötü, korkunç birşeyler olmuştu... Milyoner kadının adı neydi?

Woodhouse. Ruth Woodhouse. Hotel Avız.

20.

Kâhya, beyaz ve kalın kaşları yukarı kalkık olduğu halde lüks «Casa do Sol» un kütüphanesine girdi. Portekiz'deki İngiliz istihbarat teşkilâtının şefine hitap ederken, sesi gayet dolgun çıkıyordu: «Senhora Rodrigues biraz önce geldi, Sir.»

Kendine Shakespeare adını veren adam, tüy gibi yerinden fırladı. Gene gayet hafif adımlarla güzel konsolosa doğru yürüdü. Estrella'nın üstünde, üzerine elle ve parlak renklerle çiçekler ve kuşlar çizilmiş, gayet dar bir elbise vardı. Makyajı, biraz mübalâğalıydı. Yüzündeki ifade ürkütülmüş ve son derece güzel bir vahşi hayvanın ifadesini andırıyordu.

Shakespeare kadının elini öptü. Kâhya odadan açıktı.

İstihbarat şefi, Estrella'ya yer gösterdi. Kadın, nefesi kesilmiş bir halde, değerli koltuklardan birine yığıldı. Heyecanı, konuşmasına engel oluyordu... çok ender başına gelen bir haldi bu.

İngiltere'nin en büyük şairinin ismini taşımaktan hoşlanan adam, anlayışlı bir sesle konuştu: «Yarım saat önce Mrs. Woodhouse ile bir telefon konuşması yaptım. Sizin kendisini ziyaret ettiğinizi biliyorum, Senhora...»

Hâlâ konuşamayan Estrella, başıyla tasdik etti:

«...Mrs. Woodhouse bizim... çok iyi dostumuzdur. Bana, çok yakın bir dostunuz için üzüldüğünüzü söyledi!»

Estrella, bundan sonra söylediği sözlerle neleri berbat ettiğinin farkında değildi:

«Evet... Jean'ı, sevgili Jean'ı merak ediyorum... Zavallı, talihsiz sevgilim benim...»

«Jean mı dediniz?»

«Jean Leblanc... kendisi Fransızdır. Dünden beri ortada yoktu. Korkudan adeta yarı delirmiş haldeyim. Bana yardım edebilir misiniz? Hakkında bir şey öğrenebildiniz mi? Ne olur bana gerçeği söyleyin, yalvarırım size!»

Shakespeare başını gayet manalı bir şekilde salladı.

Estrella: «Benden sakladığınız bir şey var!» diye bağırdı. «Hissediyorum, biliyorum! Merhamet edin, Senhor, konuşun! Zavallı Jean'ım, o barbar Almanların eline mi düştü? Yoksa öldü mü?»

Shakespeare, süt gibi beyaz ve gayet asil bir ifade taşıyan elini kaldırdı: «Böyle üzmeyin kendinizi Senhora, rica ederim. Hem zannederim sizin için iyi haberlerim var...»

«Sahi mi? Meryem Ana aşkına, sahi mi söylüyorsunuz?»

«Birkaç saat Önce bize bir Bay geldi. Sizin aradığınız şahıs olması ihtimali kuvvetli...»

«Tanrım, oh Tanrım!»

«Kâhya kendisini uyandırmaya gitti. Her an» -Kapı vuruldu- «İşte geldi bile. Giriniz!»

Kapı açıldı. Azametli kâhya göründü. Onun arkasından Thomas Lieven, terlikleri, çıplak bacakları ve sırtında «Baby Ruth»un gardrobundan alınan şark desenli sabahlıkla kütüphaneye girdi.

«Jean!»

Estrella'nın çığlığı, odanın sessizliğini yırttı. Kadın halının üstünde topallayarak sevgilisine koştu, onun göğsüne atıldı, donmuş gibi duran erkeğe sımsıkı yapıştı, nefes bile almaksızın onu öpücük yağmuruna tuttu ve kekelercesine konuştu: «O Jean, Jean, bir tanem, tatlım... Sadece yaşaman, sadece şu anda karşımda olman, beni dünyanın en mutlu kadını yaptı!»

Shakespeare anlayışlı bir tebessümle eğildi.

«Senhora ile sizi yalnız bırakıyorum», dedi gayet kibarca. «Sonra görüşürüz, mösyö Leblanc.»

Thomas Lieven, gözlerini kapattı. Estrella'nın öpücükleri dolu gibi yağarken, çaresizlik içinde düşündü: Bitti! Herşey bitti! Şimdi ellerine düştüm. Elveda hürriyet! Elveda «General Carmona» ve güzel Güney Amerika...

21.

Telsizci Charley, «Casa do Sul»un, penceresinin önünde palmiye uçlarının sabah rüzgârında gidip geldikleri bir çatı odasında oturuyordu. Shakespeare odaya daldığında, Charley tırnaklarını düzeltiyordu.

«Çabuk. M 15'e. Çok aceledir: Tacir Jonas'ın asıl isını Jean Leblanc stop. Talimat bekliyorum.»

Charley, mesajı şifre etti, vericiyi açtı ve çalışmaya başladı. Bu arada Shakespeare büyük bir hoparlörün önüne oturmuş, yedi düğmeden birine basmıştı.

Düğmenin üstünde KÜTÜPHANE MİKROFONU yazıyordu. Önce bir takım tıkırtılar oldu. Sonra Shakespeare, Thomas ile güzel Estrella arasındaki diyalogu dinlemeye başladı:

«...ama neden seni tehlikeye sokmuş olayım sevgilim, neden?»

«Buraya asla gelmeyecektin!»

«Ama merak ve korkudan yarı deliye dönmüştüm... ölüyorum zannettim...»

«İsmimi asla söylemeyecektin!»

(Shakespeare'in ince dudaklarında bir tebessüm dolaştı).

«Neden? Neden?»

«İsmimi kimsenin bilmemesi lâzım da ondan!»

«Ama sen Fransızsın! İngilizlerin dostusun.... müttefiksin...»

«Olsun. Şimdi sus...» Ayak sesleri duyuldu.

«...burada bir yerde mutlaka o mahut şeylerden olmalı... Hah, buldum, masanın altında. »

Hoparlörden tiz bir ıslık sesi, sonra da müthiş bir gürültü duyuldu. Bağlantı kesilmişti.

Shakespeare, hayranlıkla söylendi: «Zeki köpek! Mikrofonu bulup söktü!» Birkaç dakika sonra telsizcinin bir mesaj almakta olduğunu gördü. «M 15'ten cevap mı geldi?»

Charley, başı ile tasdik etti. Mesajı deşifre etti. Bu arada sıhhatli yüzü, soluk bir renk aldı. «Tanrım!» diye inledi.

«Ne oldu?» Shakespeare, kâğıdı telsizcinin elinden

alıp okudu: «M 15'ten Lizbon'da Shakespeare'e... Jean Leblanc'in asıl adı Thomas Lieven'dir ve Alman casusluk teşkilâtının ajanıdır... kısa. süre önce Fransız gizli teşkilâtına ait sahte üstelerle bize oyun oynadı... ne pahasına olursa olsun bu adamı elinizde tutun... özel ajanımız kurye uçağı ile geliyor... onun talimatına uyulacaktır...»

Shakespeare, okkalı bir küfür savurarak kâğıdı yere fırlattı ve odadan fırladı. Basamakları ikişer ikişer atlayarak kütüphanenin bulunduğu kata indi.

Holde gözünün önünde korkutucu bir manzara vardı. Ana kapı ile kütüphanenin kapısı, ardına kadar acıktı, iki kapının arasında, şahane bir gark halısının üstünde, kibar kâhya yüzükoyun uzanmıştı.

Shakespeare kütüphaneye koştu. Oda bomboştu. Havada henüz parfüm kokusu vardı. Shakespeare, dışarı, parka koştu. Caddeden kırmızı renkte bir taksi, motorlarını uğuldatarak hareket etmişti.

Shakespeare tekrar hole koştu. Kibar kâhya, henüz kendine gelmişti. Halının üstünde oturmuş, inleyerek boynuna masaj yapıyordu.

«Nasıl oldu bu?»

«Adam, Jiu Jitsunun üstadı, Sir. Hanımla birlikte kütüphaneden çıkarlarken gördüm. Alıkoymak için karşısına dikildim. Sonra herşey çok çabuk olup bitti. Yere uçtum... kendimi kaybettim, Sir...»

Telefon çalıyor, çalıyor, çalıyordu.

Thomas, hâlâ ayağında pantuflar ve sırtında sabahlık olduğu halde Estrella'nın yatak odasına girdi. Son bir çeyrek boyunca gerek kırmızı taksinin şoförü, gerekse yoldan geçenlerden bazıları tıpkı Estrella'nın hizmetçisi gibi, onun bu garip kıyafetine hayretle bakmışlardı. Ama bu, hayatı boyunca şık giyinmeye meraklı olan Thomas Lieven'e vız gelmişti. Şimdi hiçbir şeye aldırdığı yoktu! Artık mesele, ölüm kalım meselesi olmuştu. O da bunu biliyordu.

Ahizeyi kaldırdı. «Alo!»

Sonra rahat bir nefes alarak gülümsedi. Karşıdan gelen sesi tanıyordu. Ses bir arkadaşına, şimdiki halde tek arkadaşına aitti.

«Leblanc, ben Lindner...»

«Allaha şükür, Lindner. Ben de şimdi sizi arayacaktım. Neredesiniz?»

«Oteldeyim, Saatlerdir sizi arıyorum, Leblanc.»

«Başıma kötü bir şey geldi... daha doğrusu bir çok kötü şey geldi... Lindner, bana yardım etmeniz, lâzım... Gemi kalkıncaya kadar saklanmam lâzım...»

«Leblanc i»

«...beni görmemeliler, beni...»

«Leblanc, bırakın da konuşayım!»

«Buyurun.»

«Vapurumuz kalkmıyor.»

Thomas, arkasından gelen ve bir elini korkuyla ağzına kapatmış olan, Estrella'nın yatağına çöktü. «Ne dediniz?» diye inledi.

«Gemimiz kalkmıyor!»

Thomas Lieven'in alnı, ter damlaları ile dolmuştu. «Ne oldu?»

Viyana'lı bankerin sesi, isterik bir ifade taşıyordu. «Günlerden beri içimde kötü bir his vardı. Acentamız, tuhaf davranışlarda bulunuyordu... sizi telâşlandırmamak için birşey söylememiştim. Bu sabah öğrendim...»

«Neyi öğrendiniz?»

«Gemimiz, Almanlar tarafından yakalanmış!»

Thomas, gözlerini kapattı.

***

«Ne oldu, söylesene?» Zavallı Estrella'nın her tarafı titriyordu.

Thomas, ahizeye konuştu: «Peki, başka gemi yok mu?»

«Mümkün değil! Aylar öncesinden bütün yerler satılmış! Kendimizi aldatmaya lüzum yok, Leblanc, Lizbon'da kaldık... alo... Leblanc, söylediğimi anladınız mı?»

«Her kelimesini» diye cevap verdi Thomas Lieven. «Daha sonra sizi ararım. Hoşça kalın... bu şartlar dahilinde mümkünse tabii!»

Ahizeyi yerine koydu ve başını ellerinin arasına aldı. Birden burnuna tekrar kloroform kokusu geldi. Tekrar midesinin bulandığım hissetti. Başı dönüyordu. Ölesiye bitkin hissediyordu kendisini. Ne olacaktı şimdi?

Kapana kısılmıştı. Artık kaçmayı; Almanlardan, İngilizlerden, Fransızlardan; kafese koymuş olduklarının hiçbirinden kurtulmayı düşünemezdi artık.

«Jean! Jean!» Güzel konsolosun sesi, kulaklarına geldi. Başını kaldırıp baktı. Kadın titreyerek ve hıçkırıklar içinde, onun yanına diz çökmüştü. «Konuş! Birşeyler söyle! Zavallı Estrella'na anlat ne olduğunu!»

Thomas, hiç bir şey söylemeksizin kadının yüzüne baktı. Sonra birden yüzü aydınlandı. Yumuşak bir sesle: «Hizmetçi kızı gönder sevgilim», dedi.

«Kızı gönder mi dedin?»

«Seninle yalnız kalmak istiyorum.»

«Ama öğle yemeği...»

Thomas Lieven: «Ben pişiririm», diyerek, gerçi biraz hırpalanmış, fakat henüz nakavt olmamış ve ertesi raunda hazırlanan bir boksör tavrıyla ayağa

fırladı. «Şimdi herşeyi enine boyuna düşünmem lâzım. Aklıma en parlak fikirler de yemek pişirirken gelir.»

Thomas, macar Lecso'su yaptı. Düşüncelere dalmış bir halde iki yüz elli gram soğanı halka halka kesti, bir kilo yeşil biberin çekirdeklerini çıkardı.

O bunları yaparken Estrella da onu seyrediyordu. Öylesine sinirliydi ki, durmadan altın üzerine şahane pırlantalarla süslenmiş bileziği ile oynuyordu. Başını salladı: «Ne kadar rahat görünüyorsun! Üstelik bir de yemek pişirebiliyorsun! »

Thomas gülümsedi. Bakışları, ışıkta beyaz, mavi, yeşil, sarı ve kırmızı parıltılar saçan geniş bileziğe takıldı. Yeşil biberleri, parmak uzunluğunda şeritler halinde kesti.

«Neden konuşmuyorsun, Jean?»

«Düşünüyorum da ondan sevgilim.»

«Bana güvenmek istemiyor musun Jean? Bana gerçeği söylemeyecek misin? Neden dört bir yandan tehdit edildiğini düşünüyorsun? İngilizlerden neden korkuyorsun?»

Thomas, domateslerin kabuklarını sıyırmaya "başlamıştı. «Gerçek, o kadar korkunç ki sevgilim, sana dahi açılmaya cesaret edemem.»

«Oh!» Estrella şimdi bileziğini daha çabuk çevirmeye başlamıştı. Taşlar, şimdi ateş gibi parıldıyordu. «Ama ben sana yardım etmek, seni korumak istiyorum. İtimat et bana, Jean. Senin için herşeyi yaparım.»

«Herşeyi mi? Gerçekten herşeyi yapar mısın?»

«Evet, canımı bile veririm!»

Thomas, elindeki domatesi bıraktı. Yüzünde şefkat ve güven dolu bir ifade belirmişti. «Peki, öyleyse», dedi, «öyleyse öğle yemeğinden sonra bir saat kadar dinleniriz, sonra beni ihbar edersin.»

Bu sözlerin bir şamar tesiri yaratmasına kim şaşar? Güzel Estrella, sanki dilini yutmuşçasına susuvermişti. İri gözleri ve açık kalan ağzıyla Thomas Lieven'e bakıyordu.

Tekrar konuşabilecek kadar kendini toplayınca: «Ne dedin?» diye inledi. «Ne yapacakmışım? Seni kime ihbar edecekmişim?»

«Polise, sevgilim.»

«Ama neden?»

«Senin bir şeyini çaldığım için» diye cevap verdi

Thomas. «Sarımsaklı sucuk nerede?»

İKİNCİ KİTAP

1. Kısım

1.

9 Eylül 1940.

Avenida E. Duarte Paeheco'daki 17. Lizbon polis karakolunun faaliyet raporundan:

Saat 15.22:45 Rua Marques da Frontiera adresinden telefon edildi. Bir kadın, hırsıza karşı acele yardım istedi. Çavuş Alcantara ile Branco, araBayla yollandı.

Saat 16.07: Çavuş Alcantara ile çavuş Branco, geri döndüler ve beraberlerinde aşağıdaki şahısları getirdiler:

a) Estrella Rodrigues, katolik, dul, 27.3.1905 doğumlu, Portekiz vatandaşı, Costarica konsolosu, 45 Rua Marques da Fronteira'da ikamet ediyor.

b) Jean Leblanc, protestan, bekâr, 2.1.1910 doğumlu, Fransız vatandaşı, banker, halihazırda sabit ikametgâhı yok (mülteci, Portekiz transit vizesine sahip).

Estrella Rodrigues, olay hakkında: «Hırsızlık yapan Jean Leblanc'ın tevkif edilmesini istiyorum. Leblanc'ı iki haftadan beri tanıyorum. Beni villamda sık sık ziyaret etti. Beş günden beri kıymetli altın bileziğim ortada yok (on sekiz ayar, 150 gram, küçüklü büyüklü pırlanta kakmalı). Bilezik, Rue Alexandre Hereulano'da çalışan kuyumcu Miguel da Foz tarafından yapılmış ve yaklaşık olarak 180.000 escudo'ya satın, alınmıştır. Bileziği çaldığını Leblanc'ın yüzüne söyledim. O da kabul etti. Kendisine bileziği

geri vermesi için bugün saat 12'ye kadar son bir mühlet tamdım. Ama geri getirmedi.»

Jean Leblanc’ın sorgudaki ifadesi: «Bileziği 'çalmadım, fakat Senhora Rodrigues'in talimatı üzerine satmak için aldım. Alıcı bulamadığım için de bileziği bir süre önce kendisine iade ettim.»

SORU: «Senhora Rodrigues, bileziğin kendisinde olmadığını söylüyor. Bileziği getirebilir misiniz, ya da bulunduğu yeri biliyor musunuz?»

CEVAP: «Hayır. Zira bileziği, sırf bana zarar vermek için, Senhora Rodrigues sakladı. Benim tevkif edilmemi istiyor.»

SORU: «Neden?»

CEVAP: «Kıskançlığından.»

MÜLAHAZALAR: Leblanc, sorgusu sırasında ne düşündüğü belli olmayan utanmaz ve cüretkâr bir insan tesiri bıraktı. Zaman, zaman tehditkâr ifadeler kullandı. Davacının kadınlık haysiyetine dil uzattı ve sorguyu yapan komisere küfretti. Sonunda deli rolü oynamaya kalkışarak güldü, saçma sapan şeyler söyledi ve Fransızca alaylı şarkılar okudu.

Çavuş Alcantara ve Çavuş Branco: «Yakalanışı sırasında Fransız, karşı koymaya kalkıştı. Sonunda kelepçe takmak zorunda kaldık. Kendisini götürürken villanın Önündeki caddede, her hareketimizi dikkatle takip eden şüpheli şahısların gezindiğini gördük.»

MÜLAHAZALAR: Leblanc’ın Lizbon'daki sabıkalılarla temas kurmuş olması mümkündür. Kendisi tutuklanıp geceyi geçirmek üzere karakolun hapisanesine kapatılmıştır. Yarın, mahkûmları taşımaya mahsus araba ile polis müdürlüğüne götürülecek ve hırsızlık masası şefliğine teslim edilecektir.

2.

Üstün bir zekâya sahip bulunmamakla birlikte, güzel bir kadın olan konsolos ve Alman düşmanı Estrella Rodrigues, yorgun ve heyecanlı bir halde Rua Marques da Frontiera'ya döndüğünde, neredeyse akşamın altısı olmak üzereydi. Estrella, evine taksiyle dönmüştü.

Sık sık nefes alarak ve yanakları kızarmış bir halde, arabanın arka koltuğunda oturuyordu. İş, Jean'ın istediği gibi olmuştu. Fakat Tanrım bu vahşi, harika ve esrarengiz insan, beni daha ne gibi durumlarla karşı karşıya bırakacak...

Onu hapse attılar. Hapisanede kendisini takip edenlerden kurtulmuş olacak. Fakat neden takip ediliyor? Bunu bana söylemedi. Sadece beni Öptü ve kendisine itimat etmemi rica etti.

Zaten başka ne yapabilirim ki? Onu çok seviyorum. Cesur bir Fransız. Kimbilir hangi gizli vazife için buralara geldi! Evet, ona güvenecek ve dendiklerini yapacağım: Bileziği bodrumda saklandığı yerden çıkarmayacağım, hergün limana inecek ve bir gemide ona yer bulmaya çalışacağım, fakat bu konuda kimseciklere birşey söylemeyeceğim. Güney Amerika'ya kalkan gemilerden, birinde bir yer bulabildiğim takdirde, derhal sorgu hâkimine gidip bileziği gösterecek ve kendi koyduğum yeri unutmuş olduğumu söyleyerek ihbarımı geri alacağım... Ah, günler ve geceler, onsuz ne kadar korkunç olacak, Jean'sız, tatlı sevgilim yanımda olmadan!...

Taksi durdu. Estrella inip şoföre parasını verdi. Bahçesinin kapısına doğru giderken, bir palmiyenin arkasından üzerinde eskice bir elbise bulunan soluk benizli bir adam çıktı. Eski şapkasını başından çıkarıp Estrella'yı selâmladıktan sonra yarım yamalak bir Portekizce ile: «Senhora Rodrigues, sizinle acele konuşmam lâzım», dedi.

Kadın geri çekilerek: «Hayır, hayır», diye bağırdı.

Adam, sesini biraz daha alçaltarak: «Mutlaka konuşmamız lâzım», dedi. «Söyleyeceklerim, Jean Leblanc'a ait.»

«Siz kimsiniz?»

«Adım, Walter Lewis'tir. Londra'dan geliyorum.» Londra'dan geldiği, doğruydu. Bir saat önce uçaktan inmışti. Ama adının Walter Lewis olduğu doğru değildi. Asıl adı, Peter Lovejoy'du. Şefi M15 tarafından Thomas Lieven'i nihayet yakalamak üzere gönderilmiş olan Lovejoy...

«Benden ne istiyorsunuz, Mr. Lewis?»

«Mösyö Leblanc'ın kim olduğunu büiyor musunuz?»

«Bundan size ne?»

Kendisini Lewis diye takdim eden adam, parıltısız, az maaş ve: yetersiz gıdadan melânkolik bir ifade almış olan gözlerinin bakışları ile Estrella'ya tesir etmeğe çalışıyordu. «O, beni aldattı, memleketimi aldattı. O, bir alçaktır...»

«Susun!»

«...şerefsiz, ahlâksız, karaktersiz bir yaratıktır...»

«Buradan çekilip gitmezseniz, bağırıp imdat isteyeceğim!»

«Bir Almana nasıl yardım elinizi uzatabilirsiniz? Hitler'in savaşı kazanmasını mı istiyorsunuz?»

«Hit...», kelimeler talihsiz ve güzel kumarbazın boğazında takılıp kaldı.

«Ne dediniz?»

«Bir Almana nasıl yardım edebilirsiniz?»

«Alman mı? Hayır, hayır, olamaz!» Estrella, kuğu tüyleri gibi bembeyaz elleri ile başını tuttu. «Yalan söylüyorsunuz! »

«Hayır! O faşistin adı, Thomas Lieven'dir!»

Şiddetli bir baş dönmesine yakalanan Estrella, bir yandan da düşünüyordu: Jean, bir Alman mıydı? Olamazdı bu! Düşünülemezdi bile.

Onunla aramızda geçen bunca şeyden sonra. O kibarlık. O zerafet. Bu... Hayır, Jean mutlaka Fransız olmalıydı!

Estrella: «İmkansız!» diye inledi.

«Beni, hepimizi aldattığı gibi, sizi de aldattı, Senhora. Jean Leblanc, bir Alman ajanıdır!»

«Korkunç!»

«Bu yılanın zararsız hale getirilmesi lâzım, Senhora!»

Konsolos, güzel başını geriye attı. Güzel vücudu bir anda dimdik oldu.

«Benimle içeri gelin, Mr. Lewis. Bana delillerinizi gösterin! Elle tutulur, gözle görülür deliller istiyorum. Bana bunları gösterebilirseniz, işte o zaman...»

«O zaman ne olacak, Senhora?»

«O zaman öcümü alacağım! Hiçbir Alman, Estrella Rodrigues ile alay edemez! Hayır, asla!»

«Manha...» Thomas Lieven, hapiste geçirdiği haftalar boyunca bu sözcüğü çok sık işitecekti. «Manha», yarın demekti... Gardiyanlar «yarın» vaadinde bulunuyorlardı; sorgu hakimi «yarın» diye teselli ediyordu. Aylardır kendileri ile ilgili bir işlem yapılmasını bekleyen mahkûmlar da kendilerini «yarın» deyip oyalıyorlardı.

Bugün bir şey olmadı. Ama belki yarın olur! Sorgu yargıcı ve tutuklular, tevekkül ifade eder bir tavırla omuzlarını kaldırıyorlar, manalı manalı gülüyorlar ve bütün güney ülkelerindeki ceza yargılamalarının ana kuralı addedilebilecek ünlü bir atasözünü tekrarlıyorlardı:

«Eh, eh, ate o manha!» Bunun manası şöyleydi: «Yarın, yarındır ve yarın... Tanrım, o zamana kadar neler olabilir! Öyleyse bırakalım kader bizi şaşırtsın!»

Thomas Lieven tutuklandıktan sonra, ilk olarak Lizbon'un üstüne kurulduğu yedi tepeden biri olan «Torel»deki hapisaneye götürüldü. Ancak, hakkında henüz tahkikat yapılan samklara mahsus olan bu hapisane, ağzına kadar doluydu.

Bundan dolayı Thomas Lieven, birkaç gün sonra, şehrin en eski kesiminde bulunan ve beş katlı, orta çağdan kalma bir saray olan «Aljube»ye götürüldü. Ana kapının üstünde, başpiskopos Don Miguel de Castro'nun arması vardı. Başpiskopos, orta çağda bu iğrenç görünüşlü binayı, suç işleyen din adamlarına hapisane olarak tahsis etmişti. Thomas Lieven, binaya girerken, 16. asırda Portekizli ruhban sınıfında suç işleyenlerin oranının yüksek olması gerektiğini düşündü. Zira burası, muazzam bir hapisaneydi!

Şimdi polis buraya çeşitli suçlardan hüküm giyenleri depo ediyordu, istenıneyen yabancıların sayısı, oldukça yüksekti. Ama Portekiz Ceza Kanununun siyasi suçlarla uzaktan yakından ilgisi bulunmayan maddelerine göre hüküm giyenlerin sayısı da, en az onlar kadardı. Bunların bir kısmı nezarethane bölümündeydi; hüküm giymiş olanlar ise, toplu hücrelerde tek kişilik hücrelerde, ya da «varlıklı tutuklulara» ayrılan hücrelerde kalıyorlardı.

Bu sonuncu kategoriye giren hücreler, üst katlarda olup, gayet rahat bir tarzda döşenmişti. Bütün pencereleri avluya bakıyordu. Hemen yan taraftaki binada ise Teodoro dos Repos adlı birinin bavul ve çanta imalâthanesi vardı. İmalâthaneden gelen ve hiç de hoş olmayan kokular, özellikle alt katlardaki «varlıksız» tutukluları sıcak havada çok rahatsız ediyordu.

Ama yukarı kattakiler, gerçekten dörtbaşı mamur bir hayat sürmekteydiler! Normal bir otelde kalır gibi, her hafta kiralarını ödüyorlardı. Kiranın tutarı ise, Sorgu Yargıcının istediği kefaletin yüksekliğine göre tesbit ediliyordu. Bu bedel, oldukça tuzluydu. Ama aynen normal bir otel işletmesinde olduğu gibi, varlıklılara bütün ihtimam gösteriliyordu. Personel, onların her isteğini gözlerinden okumak için adeta yarış ediyordu. Tabii ki gazete ve sigara vardı. Ve tabii ki tutuklular yemeklerini civarda bulunan ve gardiyanların tavsiye ettikleri lokantalardan getirtme olanağına sahiptiler.

Bu neviden elverişli durumların ortaya çıkabileceğini önceden düşünmüş olan Thomas, hapisane müdüriyetinde önemli bir miktar para depo etmişti. Yemek meselesini şu şekilde hallediyordu: Her sabah şişko aşçı Franeesco'yu çağırıyor ve onunla o günkü menüyü enine boyuna görüşüyordu. Daha sonra Francesco yardımcılarını alışverişe gönderiyordu. Ahçı, «Senhor Jean»a tam manasıyla hayrandı: 519 numaralı hücrede kalan misafir, ona durmadan yeni tarifler ve mutfak tecrübesi kazandırıyordu.

Thomas Lieven'in keyfi yerindeydi. Hapisanede geçirdiği günlere, Güney Amerika'ya hareket etmezden önce sapına kadar hakketmiş olduğu bir tatil nazarıyla bakıyordu.

Estrella'dan haber alamaması» onu zerre kadar meraklandırmıyordu. Hiç şüphesiz güzel kadın, gemilerde yer bulabilmek için didinip duruyordu...

***

Thomas Lieven'in hücresine, ondan bir hafta sonra, bir misafir daha getirdiler. 21 Eylül 1940 sabahı, gayet cana yakın bir insan olan gardiyan Juliao, yeni misafiri hücreye getirdi.

Thomas, ranzasından sıçradı. Hayatında ilk defa bu kadar çirkin bir insan görüyordu.

Adam, sanki merhum Notre Dame'ın kamburunun ikiziydi. Kısa boyluydu. Sırtında kamburu vardı. Topallıyordu. Başında hiç saç yoktu. Yüzü, bir ölünün yüzü kadar solgundu. Ağzında ise bir tik vardı.

Kambur gülümseyerek: «Bom dia», dedi.

Thomas boğuk bir sesle: «Bom dia», diye cevap verdi.

«Adım, Alcoba'dır. Lazarus Alcoba.» Adam, pençeye benzeyen ve simsiyah kıllarla kaplı elini Thomas'a uzattı.

Thomas, uzatılan eli büyük bir tiksinti ve dehşetle sıktı.

Lazarus Alcoba ile birlikte, kalbi tam manasıyla altın gibi gerçek bir dostun hayatına gireceğini nereden bilebilirdi?

Lazarus Alcoba, ikinci yatağa yerleşirken, kısık ve hışırtılı sesi ile konuşuyordu: «Beni kaçakçılıktan dolayı içeri tıktılar... Domuz herifler! Ama bu sefer hiç bir şey ispat edemeyecekler. Günün birinde bırakmak zorunda kalacaklar. Acelem yok... Eh, eh, ate a manha.» Tekrar gülümsedi.

Thomas: «Ben de tamamen suçsuzum...» diye konuşmak İstediyse de, Lazarus, sevimli bir el hareketiyle sözünü kesti: «Evet, evet, duyduğuma göre pırlanta bir bilezik çalmışsın! Tamamen iftira, değil mi? Ne kadar kötü insanlar var şu dünya yüzünde!»

«Nereden biliyorsunuz...»

«Hakkında her şeyi biliyorum oğlum! Bana rahatça 'sen' diyebilirsin.» Kambur, sözüne devam etmeden tatlı tatlı kaşındı. «Fransızsın. Bankersin. Seni buraya tıktıran dilberin adı konsolos Estrella Rodrigues. Yemek pişirmesini çok seversin...»

«Nereden biliyorsun bunları?»

«Seni seçtiğime göre bilmem lâzım!»

«Seçtin mi?»

Lazarus gülünce, sanki o iğrenç çehresi bir kat daha büyüyordu.

«Tabii! Kodesteki en ilginç şahsiyetin yanında kalmak istedim. Nihayet insan kodeste de olsa, manen boş kalmak istemez, öyle değil mi?»

Samimi bir ifadeyle öne doğru eğilerek, parmaklarıyla Thomas'ın dizine dokundu: «Gelecek için sana küçük bir öğüt vereyim., Jean: günün birinde tekrar içeri tıkılacak olursan, hemen başgardiyana müracaat et. Ben, her defasında böyle: yaparım.»

«Neden?»

«Başgardiyan olacak o tembel domuza gider ve rapor defterlerini tutmaya talip olduğumu söylerim. Böylece bütün evraklar elimden geçmiş olur. Birkaç gün sonra bütün tutuklulara ait gerekli mahrem bilgileri elde ederim. Böylece de en ideal hücre arkadaşım seçmek imkânını elde etmiş olurum.»

Thomas, kamburdan hoşlanmaya başlamıştı. Ona sigara ikram etti.

«Peki, neden beni seçtin?»

«Tatlı bir herifsin de ondan. Gerçi daha işinin acemisisin, ama medeni bir insansın. Senden bir takım şeyler öğrenmek mümkün. Bankersin. Bana borsa oyunlarına ilişkin bazı tavsiyelerde bulunabilirsin. Yemek pişirmeyi de seviyorsun. O bakımdan da bir şeyler öğretebilirsin. Öğrenilen her şey günün birinde işe yarar, hiç bir zaman boşa gitmez...»

Thomas, düşünceli: «Evet», diye cevap verdi. «Doğru.» Ve düşündü: Kader, beni o sakin hayatımdan koparıp aldığından bu yana neler öğrenmedim ki? Daha başıma neler geleceğini kim bilebilir? Güvenliğim, sakin yaşantım, Londra'daki klubüm ve Mayfair'deki güzel evim, bunların hepsi şimdi, nerelere kadar uzandığı belli olmayan bir sis perdesinin ardına kaydı!

Lazarus: «Sana bir teklifim var», dedi. «Seninle işbirliği yapalım. Bildiklerimizin tamamım birbirimize öğretelim. Tamam mı?»

«Çok güzel», dedi Thomas büyük bir sevinçle. «Öğleyin ne yemek istersin, Lazarus?»

«İstediğim bir şey var ama bilir misin bilmem. O alık aşçı bilmiyor.»

«Sen söyle bir kere!»

«Aşağı yukarı Avrupa'nın bütün ülkelerinde çalıştım. Çok mideme düşkün olduğumu itiraf etmeliyim. En çok Fransız mutfağını severim. Ama Alman mutfağına da bir itirazım yok! Bir keresinde Münster'de bir kaç vatandaşın cebini boşalttıktan sonra, doldurulmuş külbastı yemiştim. Ama öyle bir külbastıydı ki, tadı damağımdan hâlâ gitmedi!» Gözlerini döndürerek ağzım şapırdattı.

Thomas: «Ben de zor bir şey zannetmiştim», dedi.

«Tarifini biliyor musun?»

Thomas, hücrenin kapısını vurarak: «Ben de bir zamanlar Almanya'da çalışmıştım», diye cevap verdi. «Demek doldurulmuş külbastı istiyorsun. Pekâlâ. Bugün, Alman günü olsun öyleyse. Etten önce, Schwaben usulü Leberspaetzle çorbası, yemekten sonra da krem şantiyeli kestane yeriz.»

Juliao adındaki sevimli gardiyan, başını içeri uzattı. Thomas, adamın eline yüz escudo'luk bir banknot tutuşturarak: «Bana mutfak şefini yolla», dedi. «Kendisiyle bugünkü menüyü görüşmek istiyorum.»

Dört saat sonra Thomas Lieven: «Nasıl, tadı Münster'dekine benziyor mu?» diye soruyordu. Hücresinde, itina ile hazırlanmış bir sofranın başında kamburla karşılıklı oturuyordu. Kambur, ağzını silerek keyifle: «Münster'dekinden daha nefis, dostum, daha nefis!» dedi. «Böyle bir yemekten sonra, saygıdeğer başbakanımız Salazar'ın cüzdanını dahi yürütmek cesaretini gösterebilirim!»

«Aşçının biraz daha rom koyması gerekirdi.»

Lazarus: «Herifler çoğunu kendileri içiyorlar», dedi. «Bu yemeğin altında kalmamak için ben de sana ilk dersimi vereceğim.»

«Teşekkür ederim, Lazarus, biraz daha püre ister misin?»

«Evet, teşekkür ederim. Bak şimdi, beni iyi dinle. Paramız var. Onun için iyi yemek bulmamız kolay oluyor. Ama farzet ki günün birinde hapse girdin ve beş paran da yok! O zaman ne yapacaksın? Hapiste en önemli şey, iyi gıda alabilmektir. Onu da, ancak şeker hastası olursan verirler.»

«Peki, şeker hastası nasıl olunur?»

Lazarus: «Şimdi bunu anlatacağım sana», dedi. «Bir kere devamlı olarak hapisane doktoruna görünecek ve kendini çok kötü hissettiğini söyleyeceksin. Sonra bu ziyaretlerin birinde bir enjeksiyon aşıracaksın. Sonra aşçı ile ahbaplık kuracaksın. Hele sen, bunu yapmakta hiç bir zaman güçlük çekmezsin. Aşçıdan biraz sirke istersin. Yemeğine koymak istediğini söylersin... Sonra da kahven için biraz şeker istersin...»

«Anlıyorum.» Thomas, kapıya vurdu. Gardiyan hemen geldi. «Bunları kaldırın. Tatlıyı getirin.»

Lazarus, Juliao'nun dışarı çıkmasını bekledikten sonra sözlerine devam etti: «Suyla sirkeyi, bire iki oranında karıştırırsın. Sonra şekeri eklersin. Baldırına iki santimetreküp şırınga edersin.»

«Adale içersine mi?»

«Evet, fakat çok ağır yapman lâzım, aksi takdirde bacağın kötü şekilde iltihaplanabilir.»

«Anlıyorum.»

«İğneyi, doktora gitmezden bir buçuk saat önce yapacaksın. Bu kısa zaman zarfında işini bitirmen lâzım, tamam mı?»

«Evet.»

Gardiyan Juliao, tatlıyı getirdi, kendi payını aldı ve memnun memnun uzaklaştı.

Lazarus, krem şantiyeli kestaneyi yerken sözlerini bitirdi: «Doktora geceleri çok susuzluk çektiğinden şikâyet edersin. Derhal şekerden şüphelenirler. Senden idrar tahlili isteyecektir. İdrarda hakikaten yüksek miktarda şeker çıkacaktır. Bu küçük zahmetin karşılığı, iyi bir gıda rejimi olur... tereyağı, süt ve beyaz ekmek gibi...»

Thomas, kambur Lazarus ile tanıştığı ilk gün, bunları öğrendi. Müteakip günler ve haftalar zarfında ise daha çok şeyler öğrendi. Çeşitli cürümlere ve hapisane hayatına ait tam bir kurs gördü. Beyni, matematik kesinlikle öğrendiği her şeyi kaydediyordu.

Meselâ: Kaçması kolay olan revire götürülebilmem için, ateşimi nasıl yükseltebilirim?

Cevap: Normal bir kalıp sabun, ince ince ufalanır. Viziteden bir saat önce üç çay kaşağı yutulur. Şiddetli baş ağrıları başlar. Bir saat içinde ateş, 41

dereceye kadar yükselir, fakat bu ancak bir saat devam eder. Daha uzun ateş devreleri için sabun kürecikleri yutmak gerekir.

Ya da: Nasıl sarılığa yakalanmış gibi görünebilirim?

Cevap: Bir çay kaşığı kurum ile iki çay kaşığı şeker, sirke ile karıştırılır. Bir gece dinlendirilir, ertesi sabah aç karnına içilir. Bir ya da iki gün sonra sarılık emareleri belirir. Lazarus: «Savaş günlerini yaşıyoruz, Jean», dedi. «Belki bir gün gelir, sen de kahramanca ölmek yerine yaşamayı tercih edersin, bilmem daha fazla konuşmama lüzum var mı?»

Thomas Lieven: «Hayır», diye cevap verdi.

Çok güzel günler geçirdiler. Lazarus mükemmel yemek pişirmesini öğrendi. Thomas ta mükemmel bir şekilde, yüzlerce külhanbeyi tabiri ve çeşitli numaralar öğrendi. Hissediyordu ki -Tanrım, ne zirvelerden nerelere varmıştı?- günün birinde bunlar, işine yarayacaktı. İlerde bu sezisinin yüzde yüz doğru çıkacağım görecekti! Thomas ile Lazarus, her biri hem öğrenci, hem de öğretmen, o korkunç güne, 5 Kasım 1940 sabahına kadar, sulh ve beraberlik içinde yaşadılar...

5 Kasım 1940 sabahı Thomas Lieven, uzun zamandan beri ilk defa olarak tekrar sorgu yargıcına götürüldü. Sorgu yargıcı, Eduardo Baixa adlı bir adamdı. Daima siyahlar giyer, gözünde de siyah şeritli bir monokl bulundururdu. Yargıç, kültürlü bir adamdı. Thomas ile devamlı Fransızca konuşuyordu. O gün de Fransızca hitap etti: «Neye karar verdiniz mösyö? Nihayet itiraf edecek misiniz?»

«İtiraf edecek bir şeyim yok. Tamamen suçsuzum.»

Baixa, gözlüğünün canımı temizledi: «O halde daha uzun, hem de çok uzun zaman Aljubé'de kalacaksınız mösyö. Eşkâlinizi Portekiz'deki bütün zabıta makamlarına gönderdik. Beklememiz lâzım.»

«Neyi bekleyeceksiniz?»

«Bütün bu makamlardan gelecek cevapları. Zira bu hırsızlığın dışında ülkemizde daha ne gibi cürümler işlediğinizi bilmiyoruz?»

«Ben hiç bir cürüm işlemedim? Tamamen suçsuzum!»

«Hiç şüphesiz... Ama buna rağmen beklememiz lâzım, mösyö Leblanc. Ayrıca bir yabancısınız...» Baixa, önündeki dosyalardan birini karıştırdı. «Garip bir hanım. Bunu itiraf etmeliyim.»

«Kim efendim?»

«Davacı Senhora Rodrigues.»

Thomas birden omuriliğinde pek de hayra delâlet ettiği söylenemeyecek bir kaşıntı hissetti. Ağzı kurumuş bir halde sordu. «Neden garip dediniz, yargıç bey?»

«Gelmiyor da ondan.»

« Anlayamadım. »

«Kendisini davet ettim. Gelmiyor.»

«Aman Allahım!» dedi Thomas. «Sakın başına bir şey gelmiş olmasın!» İçinden de bir bu eksikti, diyordu.

Hücresine döner dönmez şişman aşçı Francesco'yu tekrar yanına çağırdı. Adam, yüzünde geniş bir tebessümle hemen geldi. «Bugün ne pişireceğiz, Senhor Jean?»

Thomas başını salladı. «Pişirmek falan yok. Bana bir iyilik yapacaksın. Bir saat için mutfağı bırakabilir misin?»

«Tabii.»

«Hapisane müdüriyetine git, sana benim paramdan biraz versinler. Yirmi tane kırmızı gül al ve bir taksiye atlayıp sana yazdığım adrese git. Orada Senhora Estrella Rodrigues adlı bir hanım oturur. Kendisini çok merak ediyorum. Belki de hastalanmıştır. Hatırını sor ve bir şeye ihtiyacı olup olmadığım öğren.»

«Peki,, Senhor Jean.» Aşçı, hemen gitti.

Bir saat sonra Francesco döndü. Yüzünde garip bir ifade vardı. Elinde yirmi şahane kırmızı gülle hücreye girince, Thomas hemen korkunç bir şeylerin döndüğünü anladı.

Aşçı: «Senhora Rodrigues gitmiş», dedi.

Thomas, yatağına çöktü.

Lazarus: «Gitmiş ne demek?» diye sordu.

«Ne demekse o demek, salak herif!» dedi aşçı. «Gitmiş. Ortadan kaybolmuş. Yok.»

Thomas: «Ne zamandan beri?» diye sordu.

«Beş günden beri, Senhor Jean.» Aşçı, acıyan gözlerle Thomas'a bakıyordu. «Hem görünüşe bakılırsa hanımın geri dönmeye pek niyeti yok. Hiç olmazsa pek yakında dönmeyecektir.»

«Buna nereden hükmediyorsun?»

«Bütün elbiselerini, mücevherlerini ve parasını almış.»

«Parası yoktu ki!»

«Kasa açık duruyordu...»

«Kasa mı?» Thomas, sallanmakta olduğunu hissetti. «Kasayı nereden gördün?»

«Hizmetçi kız, bana bütün evi gezdirdi. Tam bir melez güzeli! Birinci sınıf! Bir gözleri var ki hiç sormayın!» Aşçı, kızın diğer güzel kısımlarını tarif etmek için eliyle göğüslerini gösterdi.

Thomas: «Carmen'den bahsediyor», diye mırıldandı.

«Evet, adı Carmen. Bu akşam kendisiyle sinemaya gidiyorum. Beni hanımının yatak odasına götürdü. Elbise dolapları, kasa, hepsi bomboştu.»

Thomas inledi: «Tamamen mi boştu?»

«Evet. Yalnız açık duran çelik kapağa minik, siyah bir kadın külotu asılmıştı, hepsi bu kadar. Senhor Jean, kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?... Bir yudum su için.»

Lazarus: «Yatıralım, sırtüstü yatıralım», dedi.

Thomas, yatağına uzandı ve: «Bütün param», dedi. «Kasada bütün nakit param, bütün servetim vardı...»

Lazarus: «Kadınlar», dedi büyük bir öfkeyle: «Ne belâ gelirse kadınlardan gelir. Ve üstelik öğle yemeği de yiyemedik!»

Thomas: «Ama neden?» diye fısıldadı. «Neden? Ona hiç bir kötülük yapmadım ki! Carmen ne diyor? Senhora'nın nerede olduğunu büiyor mu?»

«Costarica'ya gittiğini söylüyor.»

Thomas: «Tanrım!» diye inledi.

«Ayrıca villa satılığa çıkarılacakmış.»

Thomas birden deli gibi bağırdı: «Şu kahrolası gülleri burnumun ucunda sallayıp durma!» Sonra kendini topladı. «Özür dilerim Lazarus. Sinirlerim boşandı... Peki,, benim için bir haber, bir mektup bırakmamış mı?»

«Var Senhor.» Aşçı, cebinden iki zarf çıkardı. Bir tanesi Thomas’ın arkadaşı banker Lindner'den geliyordu:

Lizbon, 29 Ekim 1940

Sevgili Bay Leblanc!

Bu satırları çok acele ve büyük bir merak içinde yazıyorum. Saat şimdi 11, iki saate kadar gemim kalkıyor, artık binmem lâzım. Sizden hâlâ bir haber yok! Neredesiniz? Hayatta misime? Hakkınızda ancak konsolosun anlattığı kadarını biliyorum: 9 Eylül'de, benimle yaptığınız telefon konuşmasından sonra, gitmiş ve bir daha da dönmemişsiniz.

Zavallı Estrella Rodrigues! Sizi bütün kalbiyle seviyor. Sizin için ne üzüntüler çekti, sizi ne kadar merak etti bir bilseniz! Kendimize Güney Amerika'ya kalkacak bir gemide yer bulmaya muvaffak olduğumdan beri, her gün kendisiyle beraberdim… Her gün, sizden bir haber alabileceğimizi umduk. Ama bütün ümitlerimiz boşa çıktı! Bu satırları size zavallı dostunuzun villâsından yazıyorum. Kendisi, ağlayarak yanımda duruyor. Bugün de sizden bir haber çıkmadı! Bu satırları hâlâ hayatta olmanız ve günün birinde bu eve, sizi böylesine seven kadına dönebilmeniz ümidiyle yazıyorum. Tanrı izin verirse, o zaman mektubumu da bulacaksınız.

Sizin için dua edeceğim. Hâlâ tekrar görüşebileceğimizi ümit ederek, sevgilerimi sunarım.

Walter Lindner

Bu, birinci mektuptu.

Thomas, mektubu yere düşürdü. Rahat nefes almaya çalıştı. Başı, sanki çatlayacakmışçasına ağrımaya başlamıştı.

Estrella arkadaşıma neden nerede olduğumu söylemedi? Neden gelip kararlaştırdığımız şekilde beni buradan kurtarmadı? Neden, neden yaptı bunu?

Bu soruların cevabı da, ikinci mektuptaydı.

Lizbon, 1 Kasım 1940

İğrenç herif!

Arkadaşın Lindner, Portekiz'den ayrıldı. Artık yardımına koşacak kimse kalmadı. Şimdi öcümü alacağım.

Beni bir daha göremeyeceksin. Bir kaç saat sonra bir uçak, beni Costarica'ya götürecek.

Arkadaşın sana bir mektup yazdı. Benimkini de onun yanına bırakıyorum. Günün birinde sorgu yargıcı beni bulmak isteyecek. Mektuplar o zaman eline geçer.

Sorgu yargıcının, mektupları sana vermezden önce okuması ihtimâline karşılık -ki bu çok kuvvetli bir ihtimal!- bir daha tekrarlıyorum: Bileziğimi sen çaldın, alçak herif!

Ayrıca seni neden terkettiğimi de açıklıyorum: (Bu herhalde sizi de ilgilendirecektir, sayın yargıç!)

Senin bir Alman olduğunu, Almanlar hesabına ajanlık yaptığını, alçak, vicdansız, merhametsiz, para peşinde koşan ve başka hiç bir şeye değer vermeyen bir mahlûk olduğunu Öğrendim! Senden nasıl nefret ettiğimi bilebilmeni isterdim, köpek herif!

E.

5.

Estrella: «Seni hâlâ nasıl sevdiğimi bilmeni isterdim, köpek!» diye inledi.

Thomas Lieven, «Aljube» deki hücresinde, midesi taş kesilmiş halde, veda mektubunu okurken, siyah saçlı, şahane vücutlu konsolos, dünyanın öbür ucunda, Costarica cumhuriyetinin başkenti San José'nin en pahalı otelinin en pahalı dairesinde oturuyordu.

Estrella'nın gözleri, kıpkırmızıydı. Elindeki yelpaze ile serinlemeye çalışıyordu. Kalbi gayri muntazam atıyordu. Nefesi de düzensizdi. Jean, Jean, seni bir türlü aklımdan çıkaramıyorum. Asıl adı Thomas Lieven olan köpek! Beni aldattın... Fakat Tanrım, ne kadar çok seviyorum seni!

Bu trajik gerçeklerin baskısı altında bunalan güzel Estrella, bir duble Costarica votkasını yuvarladı. Gözlerini kapadı. Sonra pek yakın geçmişte olanları düşündü.

Kendisine gerçeği, Thomas Lieven'e ait gerçeği anlatan İngiliz ajanını tekrar gözlerinin önüne getirdi. Ajan çekilip gittikten sonra Estrella yıkılmış, ezilmiş bir kadın haline gelmişti...

9 Eylül 1940 gününün akşamı Estrella Rodrigues, bitik bir halde, yatak odasındaki kasanın önüne gitmişti. Ağlayarak kilidin şifresini kurmuştu. Ağır kapıyı titreyerek açmıştı. O alçağın serveti, şimdi gözlerinin önündeydi. Gözyaşlarından adeta önünü göremez bir halde, markların, escudo'ların, dolarların envanterini yapmıştı.

O akşam Estoril kumarhanesinin, ziyaretçileri, ömürlerinde unutamayacakları bir olayın şahidi olmuşlardı!

Estrella Rodrigues, her zamankinden güzel, her zamankinden dekolte ve her zamankinden solgun olduğu halde, 20.000 dolarlık bir sermaye ile salona gelmişti. Salonda görevli olanların, devamlı kaybeden biri olarak tanıdıkları ve acıdıkları konsolos, o gece kazanmıştı, kazanmıştı...

Thomas Lieven'in parası ile, adeta trans halindeymişçesine oynuyordu. Daima azami meblâğları sürüyordu, 11'e oynadı. 11 kazandı. Hem de üç kere arka arkaya. 29 en plein et chevaux oynadı. 29 kazandı. 23 en plein et chevaux oynadı, 23 kazandı! Estrella durmadan kazanıyor, bütün parasına oynuyordu.

Güzel gözleri, yaşlarla doluydu. Smokinli beylerle en değerli vizon etollere bürünmüş hanımlar, her kazandığında hıçkıran bu oyuncuyu merakla seyrediyorlardı.

Avizeli, altın yaldız çerçeveli muazzam aynalı ve duvarları değerli tablolarla süslü salonun diğer masalarında oturanlar, kalkıyorlardı. Dört bir yandan gelip yığılıyorlar ve durmadan kazanan, ama kazandıkça da mutsuzluğu artan bu kırmızı tuvaletli kadını seyrediyorlardı.

«Çok güzelsiniz. Aşkta çok talihiniz var! Eğer kumarda da şansınız olaydı, bu büyük bir adaletsizlik olurdu!» Tanıştıkları akşam Thomas Lieven'in söyletmiş olduğu bu sözler, şimdi Estrella'nın zihnini ateş gibi yakıyordu. Evet, aşkta çok talihli olduğu için kumarda kaybetmişti, ama şimdi... evet şimdi...

«27, rouge, ilmpair et passe!»

Masanın etrafındakiler, ufak birer çığlık attılar.

Estrella hıçkırdı. Zira gene kazanmıştı. Estoril kumarhanesinde, 27, rouge, impair ot passe ile bir defada ne kadar kazanmak kabilse o kadar kazanmıştı.

«Artık... artık devam edemeyeceğim!» diye inledi. Bara giderken, iki uşak yardımına koştu. Kazandığı jetonlarla dolu olan iki tahta kutuyu taşımak için de ayrıca iki uşak çağrılmıştı. Kasaya götürülen jetonlar, paraya tahvil edildi. 82.724 dolar, 26 cent kazanmıştı.

Estrella, ödemeyi çek olarak aldı. Altın simle işlenmiş çantasında 10.000 escudo'luk bir jeton daha buldu. Bardan, oynayanların başından aşırtarak masalardan birinin yeşil çuhasına fırlattı. Jeton, kırmızıya düştü. Estrella, hıçkırarak: «İhanete uğramış sevenler için!» dedi. Kırmızı kazandı!

Estrella Rodrigues, yaşlarla dolu gözleriyle, 5 Kasım 1940 günü San José'nin en pahalı otelinin en pahalı dairesinde, kırmızının kazandığım hatırlıyordu. San José'de saat, Costarica saatine göre sabahın dokuz buçuğuydu. Lizbon'da ise Portekiz saatine göre saat öğleyin yarımdı. Lizbon'da Thomas Lieven, çektiği korkuların üstüne ilk duble konyağını içiyordu. San José'de ise güzel konsolos, ikinci konyağım içmekteydi. Birincisini hemen kahvaltıdan sonra yuvarlarnıştı.

Son günlerde gittikçe daha sık ve çok ve isteyerek içiyordu. Kalbi, çok düzensiz atıyordu. Tek düşüncesi, içmekti.

Zira içmediği takdirde Jean'ın hatırasına, o tatlı, hârika Jean'ın -o köpeğin, barbarın- hatıralarına tahammül edemiyordu, Konyakla biraz daha kolay oluyordu. Artık zengindi. Paradan yana sıkıntısı yoktu. Sevgilisini bir daha hiç görmeyecekti. Kendini ona vermiş olmasının utancı, silinip gitmişti.

Estrella titreyen parmaklarıyla krokodil çantasından altın bir şişe çıkardı ve kadehini tekrar doldurdu. Gözlerinden tekrar yaşlar boşanırken, muhteşem salona doğru bağırdı. «Bu adamı asla, asla unutmayacağım!»

6.

«Asla», dedi Thomas Lieven. «Bu kadını asla unutmayacağım!»

Akşam gurubu, sedef rengine bürünmüş Lizbon'un üstüne iniyordu. Thomas, kafese kapatılmış kızgın bir hayvan gibi hücresinde gidip geliyordu.

Lazarus'a her şeyi anlatmıştı. Lazarus, onun asıl adını, ne yaptığını ve İngilizlerin, ya da Almanların eline düştüğü takdirde başına neler geleceğini biliyordu.

Kambur, sigara içerek ve düşünceli gözlerle arkadaşını süzerek: «Böyle bir isterikle uğraşmak, çok güç!» dedi. «Üstelik böyle kadınların ne yapabileceklerini insan hiçbir zaman kestiremez!»

Thomas bir kaç saniye için dolaşmasına ara verdi. «Beni, de düşündüren bu ya! Belki de yarın polis müdürüne bir mektup yazar ve aydınlatılamamış bir cinayet olayım benim üstüme yıkar!»

«Ya da bir kaç olayı.»

«Efendim?»

«Ya da bir kaç faili meçhul cinayeti sana yükler dedim.»

«Evet. Vaziyetim, son derece ümitsiz. Bileziği tabii beraberinde götürdü! Burada ebediyete kadar kalabilirim!»

«Evet», dedi Lazarus. «Onun için en kısa zamanda buradan çıkman lâzım.»

«Buradan çıkmak mı?»

«Aksi takdirde sana daha büyük kötülük edebilir.»

«Fakat Lazarus, buranın bir hapisane olduğunu unutuyorsun galiba!»

«Olsun!»

«Parmaklıkları, duvarları ve kalın demir kapılan var! Yargıçları, gardiyanları ve kurt köpekleri var!»

«Doğru. Onun için çıkman, girmen kadar kolay olmayacak.» .

Thomas, yatağının kenarına oturdu. «Çıkmanın çaresi var mı?»

«Tabii var. Yalnız biraz yorulmamız lâzım. Evrak üzerinde sahtekârlık yapmayı öğrenmiştin, değil mi?»

«Hem de nasıl! »

«Hım. Burada, bodrumda bir matbaa var. Mahkemeler için gerekli olan evrakı basıyor. İhtiyacımız olan mühürü de buluruz. Her şey sana bağlı, dostum.»

«Bana mı, neden?»

«Değişmen lâzım.»

«Ne bakımdan?»

Lazarus, melânkolik bir ifadeyle güldü. «Bana benzemen lâzım. Boyun kısalacak. Topallayacaksın. Kamburun olacak. Yanakların şişecek. Ağzında tik olacak. Ayrıca başın da tamamen kel olacak. Korkuttum mu seni?»

«Asla», diye cevap verdi Thomas cesaretle. «Hürriyet uğruna ne... neler yap... yapılmaz ki!»

Lazarus: «Hürriyet, hayatta en değerli varlıktır», dedi. «Şimdi anlatacaklarımı iyi dinle.»

Ve anlattı.

Ve Thomas Lieven de dikkatle dinledi.

Kambur. Lazarus Alcoba: «İnsan daima hapse kolay girer de çıkmakta zorluk çeker», dedi. «Ama çıkmak, çok da zor değildir!»

«Bak buna sevindim!»

«Senin memleketinde değil de Portekiz'de olmamız büyük şans. Zira sizin orada bu oyun sökmezdi.»

«Demek Almanya'daki hapisaneler, dünyanın en iyi hapisaneleri öyle mi?»

«İki defa Moabit'te yattım.» Lazarus elini dizine vurdu. «Portekizlilerin hapisaneleri, asla öyle olamaz, zira o prusyalı vazife hissi ve Alman disiplini burada yok!»

«Evet, doğru.»

Kambur, hücrenin kapısına vurdu. Gardiyan Juliao, iyi bir oteldeki kat uşağı gibi, hemen geldi.

Lazarus: «Bana aşçıyı çağır, yavrum», dedi. Juliao, eğilerek selâmlar verip çekildi. Lazarus, Thomas'a döndü: «Kaçış yolun, mutfaktan geçecek te...»

Bir süre sonra kambur, şişman aşçı Francesco ile konuşuyordu:

«Dinle beni, aşağıda, bodrumda bir matbaamız var, değil mi?»

«Evet. Adli evrak orada basılır.»

«Savcılığın tahliye emirleri de mi?»

«Hiç şüphesiz.»

«Matbaada çalışan tutuklular arasından tanıdığın var mı?»

«Hayır. Neden sordun?»

«Böyle bir tahliye emrine ihtiyacımız var.»

«Bir bakabilirim», dedi aşçı.

Thomas Lieven: «Öyleyse hiç vakit kaybetme», dedi. «Bizim bu küçük isteğimizi yerine getirebilen, bir hafta krallar gibi yiyip içecek.»

İki gün sonra aşçı yanlarına geldi. «Birini buldum, fakat bir hafta yerine bir ay bedava yemek istiyor.»

«Hayır», dedi Lazarus soğuk bir ifadeyle. «İki hafta. Daha fazlası olmaz.»

«Bir sorayım.»

Aşçı gittikten sonra Thomas, kambura: «Bu kadar cimri davranma», dedi.

«Nihayet para, benim param.»

«Prensip meselesi», diye cevap verdi kambur. «Fiyatların yükselmesine sebep olmaya hakkın yok. Ayrıca inşallah dediğin gibi damgalan taklit etmeyi becerebiliyorsun!»

«Taklit edemeyeceğim mühür yoktur. Derslerimi, ülkenin en iyi sahtekârından aldım.» Thomas, bu cevabı verdikten sonra düşündü: Meğer insan ne kadar düşebilirmiş... ve üstelik bununla iftihar da ediyorum!

Ertesi günü aşçı, matbaada çalışan adamın iki haftaya razı olduğunu bildirdi.

«Peki, vesika nerede?»

«Adam, önce bir hafta süreyle yemek istiyor.»

«Herşey karşılıklıdır» diye homurdandı Lazarus. «Ya vesika derhal elimize geçer, ya da kendisine söyle bu işi unutsun!»

Bir saat sonra formüler ellerindeydi.

Lazarus, hapisaneye getirildiğinden beri her gün müdürün yanına gidip rapor defterlerini tutuyor ve muhaberata bakıyordu. Hergün daktiloda düzinelerle mektup yazıyordu. Müdür ise gazetesini okuyor ve onunla hiç ilgilenmiyordu. Böylece kambur, kendi adına bir tahliye emri doldurmak

imkanın rahat rahat buldu. Adını, şahsına ait bilgileri ve dosya numarasını yazdı. Tarih olarak ta, henüz 8 Kasımda olmalarına rağmen, 15 Kasım 1940 tarihini koydu. Lazarus ve Thomas'ın teşebbüslerini gerçekleştirmek için bir haftalık bir zamana ihtiyaçları vardı. Ayrıca mektubunda gerekli yere varması için bir günün geçmesi lâzımdı. Böylece her şey iyi gittiği takdirde Thomas, 16. Kasımda tahliye edilebilecekti. 16 Kasım, bir cumartesiye rastlıyordu. Cumartesi günleri, sevimli gardiyan Juliao'nun izin günüydü ve... ama acele etmeyelim, her şeyi sırasıyla anlatalım!

Lazarus, son olarak tahliye emrinin altını baş savcının imzasıyla süsledi. İmzayı, büroda asılı bulunan bir yazıdan kopya etmişti. Hücreye döndükten sonra Thomas'a: «Nasıl, sen de iyi çalıştın mı?» diye sordu.

«Bütün öğleden sonra çalıştım.»

Sahte tahliye emri hapisane idaresine geldikten ve «tutuklu Alcoba» çağrıldıktan sonra, Thomas'ın Lazarus'un yerine cevap vermesini kararlaştırmışlardı. Ama bunun yapılabilmesi için Thomas'ın mümkün olduğu kadar Lazarus'a benzemesi gerekiyordu... Lazarus Alcoba'nın kamburu, kel başı, ağzının kenarındaki tiki, Thomas'a oranla daha kısa olan boyu ve şiş yanakları düşünülürse, bu gerçekten zor bir işti. Bu nedenle kambur, Thomas'ın her gün çalışmasını istiyordu... Thomas, diş etleri ile yanaklarının arasına ekmek kürecikleri sıkıştıra sıkıştıra gerçekten şiş yanaklara sahip oldu. Daha sonra Lazarus'un dudaklarındaki tiki taklit etmeye başladı. Ağzında ekmekler olduğu halde, kamburun sesi ile konuşmaya çalışıyordu.

«Ne biçim tik bu? Dudağını çok yukardan titretiyorsun!» Lazarus, elini kendi ağzına götürdü: «Bak, benim tikim burada! Daha aşağıdan yavrum, daha aşağıdan!»

«Daha aşağıdan yapamıyorum!» Thomas, bütün gücünü harcıyordu. «Ekmekler engel oluyor!»

«Ağzında ekmekler olmazsa yanakların şişmez! Gayret et biraz, olacak.» Thomas, alnında biriken teri sildi.

«Ağzının böyle olması, büyük talihsizlik!»

«Ne yapalım? Herkes senin kadar güzel olamaz. Daha işin başındayız. Hele saçlarım yakayım, o zaman görürsün.»

«Yakmak mı?»

«Tabii! Yoksa bize makas vereceklerini mi zannettin?»

«İşte buna dayanamam!» diye inledi Thomas.

«Gevezelik edeceğine işine bak. Boyunu kısalt. Dizlerini ne kadar kırınan gerektiğini anlaman için paltonu giy. Yastığı al ve doğru dürüst bir kambur yap! Şimdi beni rahatsız etme, yapacağım şeyler var.»

«Ne yapacaksın?»

«Tutuklulardan birinde başsavcıdan gelme bir mektup var mı diye araştıracağım. Mektuptaki mühürü taklit edip edemeyeceğini göreceğiz.»

Thomas Lieven, kamburun eski paltosu sırtında olduğu halde kırdığı dizleriyle hücrenin içinde dolaşırken, Lazarus bir pabucuyla duvara vurmaya başladı. Şimdi iş, cevabı beklemeye kalmıştı.

Bir saat sonra komşu hücredeki adam, duvara vurmaya başladı. Lazarus kulak kabartarak dikkatle dinledi. Sonra başım salladı.

«Üçüncü katta Maravilha adında bir mahkûm var. Serbest bırakılması için savcıya başvurmuş. Savcının red cevabını da saklamış. Hatıra olarak. Mektupta mühür varmış.»

Thomas, ağzım titreterek: «Öyleyse kendisine bir haftalık yemek vaad et», dedi…

7.

1940 Kasımı, çok sıcaktı. Henüz Atlantik'te, yüzmek, ya da Estoril sahillerinde güneş banyosu yapmak mümkündü -tabii Portekiz âdetlerine

göre gayet edepli bir şekilde giyinmiş olarak!- Polis, erkeklerde bütün mayo istiyordu. Kadınlar bakımından ise kurallar daha da sertti.

9 Kasım günü öğleye doğru çarpık bacaklı bir adam, sahildeki kayıkçılardan birinden bir «Gaivola» kiraladı. «Gaivola», iki uzun tahta, bir oturacak yer ve bir de suda yol almayı sağlayan kürekli tekerlekten meydana gelen bir âletti. Adam, Gaivoia'yı doğru açık denize sürdü.

Pedalları çeviren elli yaşlarındaki adamın üstünde kahverengi bir mayo ile başında bir hasır şapka vardı. Bir çeyrek kadar gittikten sonra uzakta, Atlantiğin ortasında yalnız başına sallanmakta olan ikinci bir Gaivola gördü. Doğru ona yöneldi. Bir çeyrek daha geçtikten sonra, ikinci Gaivola'daki adamın yüzünü görebilecek kadar yaklaşmıştı. Bu adam, ona yakın bir akrabası kadar benziyordu: o da yorgun ve bezgindi.

Üstünde siyah bir mayo bulunan ikinci adam ona seslendi: «Çok şükür! Neredeyse gelemeyeceğinizi düşünüp korkmaya başlayacaktım!»

Kahverengi mayolu adam, taşıtım onunkine yanaştırdı: «Telefonda işin benim için ölüm kalım meselesi olduğunu söylediniz... ben de tabii geldim.»

«Hiç korkmayın, Binbaşı Loos. Burada bizi kimse duyamaz. Mikrofon falan yok... nasıl, fikrim dahiyane, değil mi?»

Kahverengi mayolu adam, onu pek te hoş olmayan bakışlarla süzdü.

«Evet, dahiyane. Benden ne istiyorsunuz, Mr. Lovejoy?»

İngiliz gizli teşkilâtının ajanı içini çekti: «Size, menfaatinize olacağını umduğum bir teklif yapmak istiyorum, Binbaşı. Mesele, şu Thomas Lieven ile ilgili...»

«Aklıma gelmedi değil!» Alman subayı, öfkeli bir ifadeyle başını salladı.

«Onun peşindesiniz. Sizi de aldattı, beni de aldattı... Evet, düşman olduğumuzu kabul ediyorum. Birbirimizden nefret etmeliyiz. Ama buna rağmen Binbaşı, isterseniz bu meselede işbirliği yapalım.»

«İşbirliği mi yapalım?»

«Aynı mesleğe mensubuz, Binbaşı. Meslektaşlık duygularınıza sığınırım. Çalıştığımız sahada birdenbire bir acemi beliriyor, gayet büyük bir edepsizlikle fiyatların altını üstüne getiriyor, bizimle alay ediyor ve bizi enayi durumuna sokuyor. Bu, size biraz aşırı gelmiyor mu?»

Köln'lü Binbaşı boğuk bir sesle: «Bu herif yüzünden görevimden atılmak üzereyim!» dedi.

«Ya ben!» diye cevap verdi Lovejoy büyült bir öfkeyle. «Ya kendisini Londra'ya götüreceğim, ya da beni sahil muhafaza teşkilâtına verecekler! Bunun ne demek olduğunu biliyor musunuz? Bir karım, iki çocuğum var. Herhalde sizin de öyledir.»

«Karım, benden boşandı.»

«Gerçi kazancımız çok değil. Ama böyle bir herif yüzünden mesleğimizden mi olalım?»

«Keşke onu vaktiyle Köln'de Gestapo'nun elinde bıraksaydım! Şimdi ortadan kayboldu.»

«Hayır, kaybolmadı.»

«Ne dediniz?»

«Hapiste.»

«Fakat...»

«Size herşeyi açıklayacağım. Orada uzun müddet kalmayacak. Hapisane idaresinden birine rüşvet yedirdim. Bırakılır bırakılmaz bize haber verecek.» Lovejoy, kollarını havaya kaldırdı. «Peki,, o zaman ne olacak? Oyun, sizinle benim aramdaki oyun devam edecek! Yatla, denizaltı ile kloroform ve tabanca ile devam edecek! Çok samimi konuşuyorum Binbaşı, artık buna dayanacak gücüm kalmadı!»

«Bütün bu sıkıntıların benim safra keseme iyi geldiğini ini zannediyorsunuz?»

«Onun için size birlikte çalışmayı teklif ediyorum. Dışarı çıkar çıkmaz, hesabı görülecek. Elimin altında böyle pis işlerde kullanılan bir adam var. O zaman ben bizimkilere herifi Almanların öldürdüğünü söylerim... siz de sizinkilere bu işi bizim yaptığımızı söylersiniz. Böylece ne siz cepheye, ne de ben sahil muhafazaya gitmek zorunda kalırız. Teklifim nasıl?»

«O kadar güzel ki, adeta gerçekliğine inanmakta güçlük çekiyorum...»

Binbaşı, derin derin içini çekti. Birdenbire kupkuru bir sesle,

«Köpek balıkları!» dedi.

«Hayır!!»

«Şurada ön tarafta.» Loos'un her tarafı kaskatı kesilmişti. Mavi suda iki yüksek yüzgeç, dosdoğru onların bulunduğu tarafa yaklaşıyordu. Bunlar, biraz sonra üçleşti, en sonunda beşleşti.

Lovejoy: «Mahvolduk», dedi.

«Soğukkanlılığınızı muhafaza edin. Hiç hareket etmeyin», diye emretti Binbaşı. Bu arada birinci balık, onlara erişmiş, altlarına girmiş ve sanki şakalaşırcasına taşıtları havaya kaldırmıştı. Gaivola'lar, tekrar suya düşüp şiddetle sallandı. Sonra ikinci bir balık, onları tekrar havalandırdı.

Binbaşı, suya düştü. Batıp çıktıktan sonra vücudunu derhal kaskatı yaparak sırtüstü yattı. Muazzam bir balık, ağzı açık olduğu halde, ona aldırmaksızın yanından geçti. Zooloji, hakkında geniş bilgisi olan Binbaşı, bu arada birşeyin farkına vararak rahat bir nefes aldı. Birden, müthiş bir çığlık duydu. Arkasından meslekdaşı Lovejoy'un havada bir kavis çizdikten sonra yanına düştüğünü gördü.

«Lovejoy, dinleyin beni, bunlar köpek balığı değil, yunus!»

«Yu... yu... yu...»

«Evet, bir sürünün içine düştük... Yunuslar, insanlara hiçbirşey yapmazlar. Yalnızca onlarla oynamaktan hoşlanırlar.»

Yunuslar, gerçekten de oyun oynuyorlardı. Hiç durmaksızın iki adamın etrafında dönüyorlar, arada havaya fıskiye gibi sular fışkırtarak üstlerinden atlıyorlardı.

Ajanlar, şimdi Lovejoy'un devrilmiş olan Gaivola'sına tutunınuşlardı. Taşıtı sahile doğru itmeğe çalışıyorlardı. Lovejoy, nefes nefeseydi. «Hava alamıyorum... Ne dediniz biraz önce Loos?»

Bu sırada Binbaşının arkasından başını çıkaran muazzam bir yunus, gayet zarif bir hareketle onun üstünden atlayıp adamı köpüklü bir dalganın içine gömdü. Binbaşı, ağzındaki sulan boşalttıktan sonra Lovejoy'un kulağına bağırdı: «Dedim ki: Hapisten çıkınca o herifi kendi elimle gebertmek isterdim!»

Portekiz'de çok az patates yenir. Buna rağmen hapisanenin aşçısı Francesco, varlıklı tutuklular olan Leblanc ile Alcoba, 15 Kasım günü öğle yemeği için patates ısmarladıkları zaman, en güzellerini buldu.

Kendisine söylendiği şekilde, patatesleri kabuklarını soymaksızın haşladı ve sıcak sıcak beşinci kata taşıyarak, sirke ve yağa yatırılmış Portekiz sardunyalarının yanında servis yaptı. Gardiyan Juliao, varlıklı tutukluların arzusu, üzerine çok yumuşak olmayan patatesleri keskin bir bıçakla ortalarından ikiye ayırdı.

Yalnız kaldıkları zaman Alcoba ile Thomas, yemeklerine dokunmadılar bile. Thomas’ın işi vardı. Pencerenin yanında duran küçük bir masaya Lazarus'un daktiloda doldurduğu tahliye emrini ve savcının, tutuklu Maravilha'nın serbest bırakılma isteğini reddettiğini bildiren mektubunu koydu. Bu. mektubun üstünde, baş savcının mühürü vardı.

Thomas, ressam ve pasaport sahtekârı Reynaldo Pereira'nın değerli derslerini hatırlayarak işe koyuldu. Kambur Lazarus ta bu arada merakla onu seyrediyordu.

Thomas, patateslerden birinin henüz sıcaklığını muhafaza eden yansını alıp, kesit alanını baş savcının mühürüne bastırdı. Bir çeyrek sonra yarım patatesi kaldırdı. Kesit alanının üstünde, ters vaziyette, mühürün kopyası görünüyordu.

Thomas: «Şimdi sıra, asıl numaraya geldi», dedi. Alışkanlığın etkisi altında, Lazarus gibi boğuk boğuk söylemişti bu sözleri. İki günden beri, artık boğuk konuşma tarzını istediği zaman kesemez olmuştu. Bir hafta boyunca sabahtan akşama kadar boğuk konuşup ağız titretmenin bedeli, elbet böyle ödenecekti. «Mumu ver, Lazarus!»

Kambur, şiltesinin altından, bürodan çaldığı mumla kibritleri çıkardı. Bunları, Thomas'ın saçlarını yokederken de kullanmayı düşünüyordu.

Lazarus mumu yaktı. Thomas dikkatle yarım patatesin alt kısmından bir parça ısırdı. Sonra açıkta kalan kısmı, patatesi tekrar ısıtmak için, mumun alevine tuttu.

«Erbabı buna çan yapmak der», diye açıkladı kendisini büyük bir huşu içersinde seyretmekte olan Lazarus'a -Tanrım, acaba bütün bunları bir gün kulübümde anlatabilecek miyim?- «Patates ısınıyor. Bak, mühürün kopyası tekrar nemlenmeye başladı. Buna mühürün canlanması denir. Bir kaç saniye daha ve şimdi...» Thomas, zarif bir hareketle mührün kopyasını tahliye emrinde bulunması gereken yere yapıştırdı. Üzerine hafifçe bastırarak bir çeyrek, patatesin soğumasını bekledi. Sonra kaldırdı. Mühürün orijinalinin kusursuz bir eşi, şimdi tahliye emrinin üstündeydi.

«Şaheser!» dedi Lazarus.

Thomas: «Şimdi hemen yemeğimizi yiyelim», dedi. «İşin geri kalanını yemekten sonra yapabiliriz.»

İşin geri kalanından kastedilen, şuydu: Öğleden önce Lazarus müdüriyet kısmında baş savcılıktan gelen mektupları açmıştı. Her gün bu şekilde bir sürü zarf açardı. O gün öğleden önce kötü yapıştırılmış olan bir zarfı açarken özel bir itina göstermişti. Bunu da başarmıştı. Sonra zarfı ve bir tüp zamkı yanına almıştı.

Yemekten sonra Thomas, artık tamamlanmış olan ve Alcoba'ya ait bulunan tahliye emrini güzelce katlayıp, bir gün öncenin posta damgasını taşıyan yeşil zarfa soktu ve iyice yapıştırdı. Öğleden sonra da Lazarus zarfı, öğleden sonra gelen mektupların arasına sıkıştırdı...

O akşam kambur, Thomas'a: «Şimdi beklemekten başka yapacak iş kalmadı», dedi. «Mektup, gerekli yere gönderildi. Orada yarın sabah usulüne uygun bir tahliye vesikası tanzim edecekler ve tecrübelerime göre şöyle saat on bire doğru beni hücremden alacaklar. Yani saçların bu gece yok olmalı!»

Saçların yakılması, yalnızca yarım saat sürdü... Ama bu, Thomas Lieven'in hayatındaki en güç yarım saat oldu. Yarım saat, başı önüne eğik olduğu halde, tüyleri yolunmuş tavukların, tüylerinin diplerini temizler gibi saçlarını temizleyen Lazarus'un önünde oturmuştu. Lazarus, sağ elinde tuttuğu mumla Thomas'ın saçlarını dibinden yakıyordu. Sol elinde tuttuğu ıslak bezle ise deriye bir şey olmasın diye hemen yakılan yeri siliyordu. Ama bütün dikkatine rağmen bazen bezi bastırmakta geç kaldığı oluyordu...

Thomas, acıdan inliyordu. «Dikkat etsene, sersem herif!» Bu gibi ıstırap çığlıklarına Lazarus, eski bir Portekiz atasözüne işaret ederek cevap veriyordu: «Hürriyeti isteyen acı çeker ve bundan kaçınmak mümkün değildir!»

Nihayet işkence sona ermişti.

Thomas bitkin bir halde: «Nasıl görünüyorum?» diye sordu.

Lazarus, gayet kendini beğenmiş bir ifadeyle cevap verdi: «Ağzına ekmekleri tıkar ve dudaklarım titretirsen, ikiz kardeşim gibi olursun!»

Her ikisi de o geceyi çok kötü geçirdiler.

Ertesi günü kahvaltıyı yabancı bir gardiyan getirdi. Zira günlerden 16 Kasım cumartesiydi ve cumartesi günleri de, daha önce söylediğimiz gibi, sevimli Juliao'nun izin günüydü. Lazarus, tahliye emrine tarihi koyarken bunu biliyordu. Kambur, yabancı gardiyanın elinden tepsiyi kapıda aldı.

Thomas Lieven, battaniyeyi başına kadar çekmiş olduğu halde, henüz horluyordu.

Kahvaltıdan sonra Lazarus üç tane beyaz hap yutarak Thomas Lieven'in ranzasına yattı. Thomas, kamburun paltosunu giyerek saat sekizle on arasında genel bir prova yaptı. Sonra ekmekleri ağzında, kalın yastığı da gömleği ile sırtı arasında bıraktı. Kamburunun kaymaması için yastığı vücuduna sımsıkı bağlamıştı. Tevekkül içersinde, ağzını titretip duruyordu...

Saat on birde yabancı gardiyan tekrar gölündü. Lazarus, battaniye tepesinde, uykusuna devam ediyordu. Yabancı gardiyanın elinde bir tahliye vesikası vardı: «Lazarus Alcoba!»

Thomas, dizlerini kırarak yerinden doğruldu ve ağzını attırarak gardiyana baktı. «Benim», dedi boğuk bir sesle.

Gardiyan, dikkatli nazarlarla ona baktı. Thomas birden ter döktü.

«Lazarus Alcoba siz misiniz?»

«Evet.»

«Öbürünün nesi var? Hâlâ horulduyor!»

Thomas, zor anlaşılır bir konuşmayla: «Kötü bir gece geçirdi», dedi. «Benden ne istiyorsunuz?»

«Serbest bırakılacaksınız.»

Thomas elini kalbine götürdü, inledi ve yatağına çöktü. Mutluluktan başı dönmüş gibi yapıyordu, «Adaletin bir gün galebe çalacağından emindim», dedi.

«Gevezeliği bırakın da benimle gelin!» Gardiyan onu çekti... Neredeyse biraz fazla çekecekti! Thomas tekrar dizlerini kırdı. Bu vaziyette durmak, çok acı veriyordu. Ama nasılsa fazla sürmeyecekti. Gardiyanın peşinden hapishanenin idare bölümünün koridorlarından geçti. Önünde ağır demir kapılar açılıp arkasından tekrar kapandı. Ağzını titretmek artık zor gelmiyordu. Adeta kendiliğinden oluyordu. Ama şu kırık dizle yürümek...

Thomas, düşmekten veya kramp girmesinden korkuyordu. Merdiven çıkmak, merdivenlerden inmek... Hayır, daha fazla devam ettiği takdirde dayanamayacaktı buna!

Tekrar bir koridorun başına gelmişlerdi. Yabancı gardiyan, ona baktı: «Sıcak mı geldi, Alcoba? Çok terlemişsiniz! Paltonuzu çıkarın!»

«Hayır, hayır, teşekkür ederim... Heyecandan olacak herhalde... Aksine donuyorum...»

Sonunda tahliye işlemlerinin yapıldığı büroya vardılar. Burada odayı ikiye bölen bir tahta barikat vardı. Barikatın arkasında üç memur çalışıyordu. Bariyerin önünde ise o gün tahliye edilecek olan üç tutuklu daha vardı. Thomas, iki şeyi birden farketti: Memurlar, son derece tembel çalışıyorlardı ve görünürde iskemle yoktu. Bakalım ne olacak, diye düşündü. Duvardaki saate göre saat on biri on geçiyordu.

Saat on ikiye beş kala memurlar, diğer iki tutuklunun işini daha bitirmemişlerdi. Thomas Lieven'in gözlerinde yıldızlar uçuşuyordu. Dizleri, baldırları, bilekleri ve kalçaları öylesine ağrıyordu ki, her an Bayılacak gibi oluyordu. Kimseye belli etmeden önce bir eliyle, sonra iki eliyle birden barikata dayandı. Oh, ne büyük bir rahatlıktı hissettiği...

«Hey, siz!» Memurların en kısa boylusu seslenmişti. «Kollarınızı barikattan çekin! Birkaç dakika doğru dürüst duramıyor musunuz, tembel herifler!»

Thomas, tevekkül içersinde omuzlarım silkerek: «Özür dilerim beyler», dedi. Kollarını barikattan çekti. Ertesi saniye kendini yerde buldu. Artık dayanacak hali kalmamıştı. Çaresizlik içersinde: Bayılmak yok, diye düşündü. Herşey olabilir ama Bayılmak asla. Aksi takdirde paltomu çıkarırlar. Ve işi anlarlar. Bacaklarımı, kamburumu görürler...

Bayılmadı. Hatta ayakta duramayacak kadar zayıf olduğu anlaşıldığından altına bir de iskemle verildi. Oturur oturmaz, böyle bir numara yaparak iskemleye daha önce de kavuşabilirdim, ne büyük aptallık, diye düşündü.

Saat yarımda iki memur öğle paydosu yaptılar. Üçüncüsü nihayet Thomas'la meşgul olmaya başladı. Makineye bir formüler taktı. Yumuşak bir ifadeyle konuşuyordu: «Sırf bir formaliteden ibaret. Size gene bazı sorular sormam lâzım. Bir yanlışlık olmaması için.»

Evet, bu hususta çok dikkat etmelisiniz, diye düşündü Thomas. Oturduğundan beri kendisini gene formunda hissediyordu. Arkadaşına ait ve ezbere öğrendiği bilgileri sıraladı: «Alcoba Lazarus, bekâr, katolik, Lizbon'da 12 Nisan 1905 tarihinde doğdum...»

«Son ikametgâhınız neredeydi?»

«Rua Pampulha 51.»

Memur söylenenleri, ikinci bir formülerde yazılı olanlarla karşılaştırdıktan sonra yazmaya devam, etti: «Saçlar kırlaşmış, seyrelmiş... Saçlarınız çok erken dökülmüş!»

«Çilemin ağırlığı!»

«Hım. Gözler siyah. Boy? Ayağa kalkın!»

Thomas ayağa kalkarak dizlerini kırdı. Memur onu süzdü. «Özel işaretler?»

«Kamburum ve sonra yüzümde...»

«Tamam, tamam. Hım! Buyrun oturun.»

Memur, daktiloda yazısına devam etti. Sonra Thomas'ı yandaki odaya götürerek emanetçiye teslim etti. Sadece nezarete alındığı için, elbisesini, çamaşırlarını ve sevgili çalar saatini yanında alı koyabilmişti. Şimdi arkadaşı Lazarus'a ait olan pasaport, nüfus cüzdanı, para, çakı ve çamaşır çantası ona verildi.

Emanetçi: «Aldığınıza dair makbuzu imzalayın», dedi. Thomas: «Alcoba Lazarus», diye yazdı.

İçi sızlayarak, kalan param ve Jean Leblanc adına Fransız istihbarat teşkilâtı tarafından düzenlenen o güzel sahte pasaportum demek havaya uçtu, diye düşündü. Ressam dostumun hemen bir yenisini yapması lâzım.

Thomas, saat 14.15 te işin en zor kısmını atlattığını sandıysa da, yanılıyordu. Onu uzun koridorlardan geçirerek hapisane rahibine götürdüler. Yaşlı bir adam, Thomas'a hitap ederken son derece hislenin işti. Zira serbest bırakılan mahkûm, pederden nasihatlerini diz çökerek dinlemek istemişti...

Thomas Lieven nihayet saat üçe on kala, yürümekten ziyade sürünerek, yandaki deri fabrikasından gelen pis kokularla dolu hapisane avlusundan geçip büyük kapıya gitti. Son defa olarak burada tahliye evrakını ibraz etmesi, gerekiyordu. Ağzım şiddetle titretiyor, sivri kamburu paltosunun altından kendini iyice belli ediyordu.

Ağır demir kapıyı açan adam: «Başarılar», dedi. Thomas Lieven, kapıdan çıkarak, daha ziyade başı sonu belli olmayan bir özgürlüğe adımını attı. İlk köşebaşına kadar gitmeyi başardı. Sonra tekrar yere düştü ve elleriyle ayaklarının üstünde yürüyerek bir evin kapısına sığındı. Bir basamaya oturarak yorgunluktan ve hırstan ağlamaya başladı. Pasaportu gitmişti. Parası gitmişti. Her şeyi gitmişti, Gemisi gitmişti.

9.

Daha aynı gün, tutuklu Jean Leblanc’ın kaçtığı anlaşıldı. Onun hücresine giren gardiyan, Ölü gibi uyuyan Lazarus Alcoba'yı buldu. Hemen çağırılan bir doktor, Lazarus'un rol yapmadığım, fakat gerçekten ağır uyku ilâçları ile Bayıltılmış olduğunu tespit etti. Teşhis, doğruydu. Doğru olmayan, yalnızca Lazarus'un uyutulmuş olmasıydı. Zira Lazarus, hapisane doktorundan bir vizite sırasında çaldığı üç hapı alarak uyumuştu...

İğnelerin ve siyah kahvenin yardımıyla tutukluyu biraz olsun kendine getirmek ve ifadesini almak mümkün oldu. Üstündekileri çıkardıkları zaman, önlerindekinin gerçekten Alcoba olduğunu anladılar: Adamcağızın kamburu, hakiki bir kamburdu!

Alcoba, şu ifadeyi verdi: «O alçak Leblanc, herhalde kahvaltıma birşeyler karıştırmış olmalı. Kahvenin çok acı bir tadı vardı. Birden başım ağrımaya ve dönmeye başladı. Ondan sonrasını hatırlamıyorum. Kendisine bugün tahliye edileceğimi söylemiştim. Bunu, yanında çalıştığım müdürden öğrenmiştim.»

Alcoba ile yüzleştirilen yabancı gardiyan: «Fakat bu sabah kahvaltıyı getirdiğim zaman sizinle konuştum!», dedi. «Sonradan da sizi hücrenizden ben aldım!»

Menü. 16 Kasım 1940

Mozaik ekmeği

Doldurulmuş domatesler

Öfkeyi söndürınek için soğuk büfe.

Mozaik ekmeği: Bir havyar ekmeği ya da Fransız beyaz ekmeği iki ucundan kesilir. Sonra bir çatalla, kabuğu zedelenmeksizin, ekmeğin içi çıkarılır.

Doldurmak için, 125 gr. tereyağı, 100 gr. salam, 100 gr. haşlanmış sağır dili, bir adet sertleşinceye kadar haşlanmış yumurta sarısı, 75 gr. peynir, yarım çay kaşığı gebre otu, 25 gr. fıstık, biraz sardalya, hardal, tuz ve biber lâzımdır.

Tereyağı çarpılır, yumurta sarısı karıştırılır, fıstıklar ve gebre koncaları dövülür, diğer malzeme küçük küpler halinde kesilir. Hepsi baharatla hafif karıştırılır. Sonra, meydana gelen karığım, sıkı bir şekilde ekmeye doldurulur. Ekmek, ince dilimler halinde kesilip bir tepsi üstünde servis yapılmazdan önce birkaç saat çok soğutulmalıdır. Daha güzel görünmesi için, ekmeklerin etrafına garnitür olarak doldurulmuş domatesler konur.

Doldurulmuş domatesler: Büyük ve sert domateslerin içi oyulur, içine rendelenmiş peynir serpilir ve her birinin içine sert birer yarım yumurta, kesit alanları yukarı gelecek şekilde, yerleştirilir. Bunların üstüne tuz,

kırmızıbiber ve bol miktarda sarımsak tozu ile maydanoz (çok ince kıyılmış) ekilir.

Buna karşılık Alcoba, ifadesini alan memura inanmaktan başka çıkar yol bırakmayan bir mantık silsilesi içerisinde cevap verdi: «Eğer bu sabah beni hücremden almış olsaydınız, herhalde şimdi burada bulunınazdım!»

Jean Leblanc'ın, Lazarus Alcoba kılığında kaçmış olduğu, artık anlaşılmıştı. Alcoba, esnemesine devam ederek ve henüz dalgınlığından tamamen kurtulmamış olduğu halde, gayet sağlam bir mantık silsilesi ile sözlerine devam etti: «Tahliye emri, benim adıma düzenlenmişti. Demek ki beni derhal salıvErmeniz lâzım.»

«Evet, hım, tabii... ama şu araştırına hele bir...»

«Beni iyi dinleyin: ya beni derhal serbest bırakırsınız, yarın sabah buradan çıkartırsınız, ya da sayın başsavcıya buranın durumunu olduğu gibi anlatırım!» diye bağırdı Alcoba.

Aynı anda Thomas Lieven: «Pereira, hey, Pereira!» diye bağırarak arkadaşının kapısını çalıyordu. Ama içerden hiç bir cevap gelmedi. Bitkinliğinden biraz kurtulmuş olan Thomas, ya tekrar içip sızmıştır, ya da evde yoktur diye düşündü. Sonra ressamın evinin kapısını hiçbir zaman kilitlemediğini hatırladı. Tokmağı bastırınca kapı açıldı. Thomas, karanlık holden, muazzam penceresinden günün son ışıklarının döküldüğü büyük atölyeye girdi. Etrafta aynı iğrenç resimler duruyordu, atölye de gene büyük bir düzensizlik içindeydi. Dolu tablalar, tüple fırçalar, kalemler ve paletler, zıt renkler halinde gözü tırmalıyordu.

Thomas mutfağa baktıysa da, sakallı dostunu orada da bulamadı. Evde olmadığına göre, başka bir yerde karayı çekmeye gitmişti! Bu iş pek hoşuna gitmedi. Pereira ne kadar müddetle sızardı? Bir gece mi? İki gün mü? Önceki tecrübelerine göre, en kötü ihtimalleri hesaba katması lâzımdı.

Pereira'yı beklemem lâzım, diye düşündü Thomas. Belki de kaçtığım anlaşılmıştır. Onun için sokaklarda gözükemem. Sonra elini midesine götürdü. Aman Allahım! Acıktığını hissetmişti! Demek ki depresyonun vahim safhasını atlatmıştı. Biraz kendi kendine güldü. Bu arada hâlâ

ağzının titretmekte olduğunu farketti., Dizleri de hâlâ acıyordu. Hayır, bunları düşünmemeliydi şimdi.

Önce Pereira'nın mutfağında neler var, ona bakmalıydı. Beyaz ekmek, domates, yumurta, peynir, salam ve dil, biber, sardalya, fıstık, gebre otu ve kırmızıbiber vardı.

Canlı renkler, Thomas'ın iştahını kabartmıştı. Mozaik ekmeği ile domates dolması yapacağım, diye düşündü. Hem kendim, hem de Pereira için Herhalde eve döndüğünde, kuvvetli bir şeyler yemek ihtiyacını hissedecektir...

Thomas, yemek pişirmeye başladı. Fıstıkla gebre otunu parçalarken birden bıçağı deli gibi tahtaya vurdu. Aklına Estrella gelmişti. Bir hayvan, bir şeytan, bir büyücüydü bu kadın. Thomas, fıstıkların baş kısmını kesmeye başladı. Hayalinde Estrela'nın başını keser gibi oluyordu.

Kırmızıbiber, onu daha da tahrik etti. Sanki bütün dünya, ona karşı birleşmişti! Herkes ona düşmandı! Ne suçu vardı? Namuslu bir insan, dürüst bir vatandaştı vakti zamanında. Oysa şimdi!

İyice biber koymalı! İçimdeki öfke gibi yanıp tutuşmak bu yemek! Sizi gizli teşkilât mensupları olacak köpek herifler sizi! Beni ne hallere getirdiğinizi görüyor musunuz? Hapisteydim. Hapisten kaçtım. Evrak sahtekârlığı yapabiliyorum, zehir ve revolver kullanmasını, patlayıcı maddelerden ve görünmeyen mürekkeplerden nasıl faydalanılacağım biliyorum. Ateş edebiliyorum, mors alfabesini kullanabiliyorum, mikrofon yerleştirebiliyorum, sarılık, şeker ve ateşli hastalıkları taklit edebiliyorum. Bunlar, bir bankerin iftihar edebileceği meziyetler mi?

Artık kimseye merhamet etmek yok. Tamam! Gırtlağıma kadar geldi! Şimdi başınıza gelecekleri düşünün! Hepiniz, bütün dünya! Cürümlere ait tüm bilgilerimi kullanarak üstünüze bir kurt gibi saldıracağım! Şimdi ben de sahtekârlık yapacağım, aldatacağım, oraya buraya mikrofonlar yerleştireceğim, tehdit edeceğim, tıpkı sizin beni aldattığınız ve tehdit ettiğiniz gibi! Şimdi benim savaşım başlıyor! Bir tek adamın savaşı bu... hepinize karşı. Ve bu savaşta mütarekeler, paktlar, ittifaklar yapılmayacak... Kimse ile!

Ve daha fazla karabiber. Daha fazla kırmızıbiber. Biraz da tuz. Sonra hepsini şekilsiz bir hamur haline gelinceye kadar yoğur... tıpkı sizi ezmek istediğim gibi, köpek herifler... Dışarda atölyenin kapısı açıldı.

Thomas, sonsuz hayallerinden kendini kurtararak. herhalde Pereira geldi, diye düşündü. Ve seslendi: «Gelin, mutfaktayım!»

Mutfağın kapısında biri belirdi. Ama bu, sakallı, sarhoş ressam Pereira değildi. Zaten gelen,, bir erkek değildi. Bir kadındı.

10.

Üzerinde kırmızı bir deri palto, ayaklarında kırmızı ayakkabılar vardı. Kırmızı başlığının altından gür siyah saçları taşmıştı. Genç kadının ağzı büyük ve kırmızı, gözleri de siyah ve iriydi. Teni bembeyazdı. Elleri ceplerinde olduğu halde Thomas Lieven'e sert sert bakıyordu. Sesinin madeni ve biraz adiye kaçan bir tonu ve ifadesi vardı:' «İyi akşamlar, Pereira. Siz beni tanımazsınız.»

Thomas: «Ben...» diye konuşmak istediyse de, kadın, saçlarının uçuşmasına yol açan sert ve hakimane bir baş işareti ile onu durdurdu:

«Korkmayın, aynasızlardan değilim. Aksine, karşı taraftanım.»

Thomas, beni Reynaldo Pereira zannediyor, diye düşündü. Bunda şüphe yoktu.

Kekeleyerek: «Adresimi size kim verdi?» diye sordu.

Kırmızılı kadın, kısık gözleri ile onu süzdü. «Neniz var sizin? Sinirleriniz mi bozuk? Yoksa uyuşturucu madde mi aldınız?»

«Hayır, neden?»

«Öyleyse nedir bu yüzünüzün hali? Ağzınızı titretmeden duramıyor musunuz?»

«Şimdi geçer. Bu... bu bazen akşamları oluyor. Size adresimi kimden aldığınızı sormuştum.»

Kırmızılı kadın iyice ona yaklaştı. Çok güzel kokuyordu. Ve kendi de çok güzeldi. Kısık bir sesle konuştu: «Adresinizi mösyö Débras adlı birinden aldım.»

Thomas Lieven içinde bir hüzünle, Fransız casusluk teşkilâtından Binbaşı Débras, diye düşündü. Bir o, aldatmış olduğum üçüncü şahıs eksikti. Tabii, sonunda böyle olacağı belliydi. Şimdi üçü birden peşime düştüler. Fransızlar, İngilizler ve Almanlar. Herhalde bir kaç saat sonra artık öbür dünyayı boylarım...

Kırmızılı kadının sorduğu sual, sanki çok uzaklardan gelir gibiydi. Ve bu sual, Thomas'ın bütün korktuklarını doğruluyordu:

«Jean Leblanc adında birini tanıyor musunuz?»

Thomas önce kap kaçağı takırdattı, sonra zor anlaşılabilen bir sesle cevap verdi: «Jean Leblanc mı? Hiç duymadım.»

«Göz göre göre yalan söylemeyin Pereira, tabii ki bu adamı tanıyorsunuz!» Güzel hayvan, mutfaktaki taburelerden birine oturarak o güzel bacaklarım birbirinin üstüne attı. «Hemen korkudan donunuza yapmanıza lüzum yok!»

Şu kadının bana nasıl muamele ettiğine bak, diye düşündü Thomas. Hiç, ama hiç şanıma yakışan bir durum değil. Bunları hakedecek ne yaptım? Londra'nın en genç bankeri, Londra'nın en lüks kulüplerinden birinin azası. Mükemmel terbiye görmüş, seviyeli hayata alışmış olan ben... Pis bir Portekiz mutfağının ortasında, güzel bir kadının bana donunuza yapmayın demesine tahammül ediyorum! Şimdi görecek gününü!

Mükemmel bir terbiye görmüş olan Thomas: «Ağzını toplamaya bak bebeğim!» dedi. «Yoksa işler çatallaşabilir!»

Ertesi saniye durum değişti. Ayak sesleri duyuldu. Mutfakta lekeler içinde bir kadife pantolonla artık biçimini kaybetmiş bir siyah süveter

giymiş olan sakallı bir adam belirdi. Adam, zil zurna sarhoştu. Buna rağmen geniş yüzü, Thomas'ı görünce birden aydınlanıverdi: «Sefalethaneme hoş geldin! Fakat, meu amigo, saçlarına ne yaptılar böyle?»

Ressam Reynaldo, evine dönmüştü...

Birden küçük mutfaktaki üç kişi birden aynı zamanda konuşmaya başlamışlardı. Kırmızılı kadın, yerinden fırladı. Thomas'a baktı ve: «Ne, siz Pereira değil misiniz?» diye bağırdı.

Sarhoş ressam: «Tabi değil!» diye cevap verdi.

«Siz sarhoş musunuz?» Pereira benim. Bu ise...»

«Tut çeneni!»

«Sevgili dostum Leblanc'tır! Peki, -hık- güzel kadın, ya siz kimsiniz?»

Genç kadın, bakışlarım Thomas'tan ayırmaksızın: «Adım Chantal Tessier» dedi. Kediyi andıran yüzünde aç bir ifade belirmişti. Ağır ağır konuşuyordu: «Demek mösyö Leblanc! Ne kadar mutlu bir tesadüf!»

«Benden ne istiyorsuuz?»

«Dostunuz Débras'ya bir keresinde sahte; bir pasaport temin etmiştiniz. Débras da bana, günün birinde sahte pasaporta ihtiyacın olursa, doğru Rua do Poco des Negros'ta oturan Reynaldo Pereira'ya git ve Jean Leblanc'ın adım ver, demişti.»

«Demek dostunuz Débras, böyle dedi?»

«Evet, böyle dedi.»

«Peki,, başka birşey söylemedi mi?

«Sadece sizin iyi bir insan olduğunuzu ve hayatını size borçlu olduğunu söyledi.»

Thomas, neyse korktuğum başıma gelmedi, diye düşündü. Sonra: «Yemeği bizimle yemez misiniz?» diye sordu. «Paltonuzu alayım, Mademoiselle Tessier.»

«Bana Chantal diyebilirsiniz!» Kedi yüzü, gülümsedi. Bu arada bir vahşi hayvanınkini andıran dişleri göründü. Chantal Tessier, gücünden emindi. Cüretkârdı. Ve belli ki soğukkanlıydı. Ama paltosunu çıkarırken erkeklerden yardım görmeye alışmamışa benziyordu. Yırtıcı Chantal'in üstünde dar bir siyah etek ve beyaz ipek bluz vardı. Thomas, ne vücut, diye düşündü.

Tehlike geçmişti. Thomas, gene tabii halini alabilirdi. Hanımlara karşı kibar ve terbiyeli tavrım takınabilirdi. Hem her türlü hanıma karşı!

Yemekleri atıştırmaya başlamış olan sarhoş ressamın yanına oturdular. Ressam, parmakları ile yiyor ve ağzı dolu iken konuşuyordu: «Eğer sizin yemek pişirdiğiniz gibi resim yapabilseydim, Goya yanımda hiç kalırdı!» Hafifçe geğirerek rahatladı.. «Bunun içinde fıstık da mı var?»

«Evet. Gebre otu da koydum. Konuşurken lütfen elinizi ağzınıza kapatın. Demek bir pasaporta ihtiyacınız var, Chantal?»

«Hayır». Kadının gözleri, biraz buğulanmıştı. Burnunun sol tarafı da titriyordu. «Bir değil, fakat yedi pasaporta ihtiyacım var.»

Ressam, ağzı dolu olduğu halde: «Bir şey söyleyebilir miyim?» diye söze karıştı.

Thomas öfkeyle: «Konuşmadan önce lokmanızı yutun!» dedi. «Ve durmadan başkalarının sözünü kesmeyin. Bir an önce ayılmaya bakın.»

Sonra tekrar güzel kediye döndü.

«Bu yedi pasaport kimler için, Chantal?»

«İki Alman, iki Fransız ve iki macar için.»

«Görünüşe bakılırsa oldukça kozmopolit bir çevreniz var.»

Chantal güldü: «Rehber olduğuma göre, bunda şaşılacak bir taraf var mı?»

«Yabancıları nerelerde gezdiriyorsunuz?»

«Fransa'dan alıyor ve İspanya'dan geçirip Portekiz'e getiriyorum. Oldukça kârlı bir iştir.»

«Sık sık yapar mısınız bu gezileri?»

«Ayda bir kere. Bazen büyük, bazen küçük topluluklarla. Bazen sahte pasaportlarla, Bazen da hiç pasaport kullanmaksızın, duruma göre...»

Ressam: «Madem ki pasaportlardan bahsediyoruz...» diye konuşmak istediyse de, Thomas eliyle işaret ederek onu susturdu.

Chantal, anlatmasına devam etti: «Yalnızca zenginlerle iş görüyorum. Fiyatım yüksektir. Ama bugüne kadar benim tarafımdan aldatılan, ya da benim yüzümden işi aksi giden olmadı. Sınırı santim santim tanırım. Sınırdaki memurların hepsini tanırım! Bu son kafilede yedi erkek var. Yeni pasaport almaları lâzım.» Koluyla ressamı dürttü. «Bu işten çok kârlı çıkabilirsin aslanım!»

Thomas: «Bana da bir pasaport lâzım», dedi.

Sakallı ressam: «Aman Allahım!» diye inledi. «Elimde pasaport kalmamışken iş çıkıyor!»

Thomas, hayretle: «Size kırk yedi pasaport getirmiştim!» dedi.

«Ama ne zaman getirmiştiniz? Altı hafta önce! On dört günde hepsinin alıcısı çıktı! Çok üzgünüm ama şu anda elimde bir tek pasaport dahi yok! Deminden beri size bunu anlatmak istiyordum!»

11.

Asırlık ağaçlarla dolu güzel bir meydan olan Largo de Chiado'nun etrafında, pasta ve tatlıları ile meşhur olan ve «Pastelería Marques» denilen küçük kahveler sıralanmıştı. 16. Kasım 1940 akşamı «Caravela» pastanesinin localarından birinde iki erkek oturmaktaydı. Biri viski içiyordu. Diğeri de krem şantiyeli dondurma yemekteydi. Viski içen, İngiliz ajanı Peter Lovejoy'du. Dondurma yemekte olan şişman, sempatik görünüşlü ve pembe teniyle bebek yüzlü dev gibi adamın adı ise Luis Guzmao idi.

Peter Lovejoy ile Luis Guzmao, iki yıldan beri tanışıyorlardı ve bir kaç kere verimli işbirliği yapmışlardı...

Lovejoy: «İşi görmenin zamanı geldi», dedi. «Bugün hapisten kaçtığını haber aldım.»

Guzmao: «Öyleyse Lizbon'da yakalayabilmemiz için elimizi çabuk tutmamız lâzım», diye cevap verdi. Kaşığını işletirken, ağzını da şapırdatıyordu. Krem şantiyeli dondurmaya Bayılır ve ne kadar yese doymazdı.

«Evet», dedi Lovejoy kısık bir sesle. «İşi nasıl halletmek istiyorsunuz?»

«Susturucu takılmış tabanca ile. Para ne oldu? Getirdiniz mi?»

«Evet. Beş bin escudo'yu şimdi, beş binini de... yani sonra alacaksınız.»

Lovejoy, büyük bir yudum viski içerek düşündü: bana beş bin escudo verdi; Ortaklığa sadece parayla katılmak istiyor kibar Binbaşı Loos... Ama Guzmao ile konuşmaktan çekiniyor... çünkü gururuna dokunuyor beyefendinin!

Lovejoy, Almana karşı öfkesini ikinci bir viski yudumu ile yuttuktan sonra: «Şimdi beni iyi dinleyin Guzmao», dedi. «Leblanc, Lazarus Alcoba adlı birinin kılığına girerek kaçtı. Bu Alcoba, kambur, kısa boylu ve başı da tamamen kel denecek kadar saçsızdır.» Lovejoy, hapisteki adamının Alcoba hakkında verdiği tarifi olduğu gibi Guzmao'ya aktardı. Sonra: «Leblanc, İngilizlerle Almanların peşinde olduklarını biliyor», dedi. «Dolayısıyla mutlaka saklanmak isteyecektir.»

«Nerede?»

«Şehrin eski kesiminde, Rua do Poco des Negros 16'da sarhoş bir ressam arkadaşı var. Bahse girerim doğru oraya koşacak. Ya bizden korkup kambur kılığını muhafaza edecektir, ya da polisten korkup tekrar Jean Leblanc olacaktır.»

«Peki, Jean Leblanc'ın görünüşü nasıl?»

Lovejoy, Thomas Lieven'i de iyice tarif etti.

«Peki, ya asıl kambur, o nerede?»

«O hâlâ hapiste. Korkmayın! Rua do Poco des Negros 16'da başı saçsız bir kambura rastlarsanız ve adam 'Leblanc' diye seslendiğinizde herhangi bir reaksiyon gösterirse, o zaman başka şey sormanıza lüzum yok...»

17 Kasım 1940 günü, sabah saat sekizi bir kaç dakika geçe, on bir sabıkası bulunan, 12 Nisan 1905 doğumlu ve bekâr Lazarus Alcoba, «Aljube» hapisanesinin müdürüne çıkarıldı. Uzun boylu ve zayıf bir adam olan Müdür: «Söylediklerine göre dün akşam çeşitli tehditler savurmuşsunuz, Alcoba», dedi.

Kısa boylu kamburun ağzı, konuşurken de atıyordu: «Hayır müdür bey, ben sadece, Jean Leblanc'ın kaçışı ile ilgim olduğundan dolayı serbest bırakılamayacağım söylendiği zaman kendimi müdafaa ettim, o kadar.»

«Bu kaçış olayı ile ilginizin bulunduğundan eminim, Alcoba. Başsavcıya müracaat etmek niyetinde imişsiniz!»

«Tabii ki bunu ancak, derhal serbest bırakılmadığım takdirde yapacağım, Müdür bey! Nihayet bu Leblanc'ın benim ismimi kullanarak kaçmış olması beni ilgilendirmez ki!»

«Dinleyin Alcoba, sizi bugün serbest bırakıyoruz...»

Alcoba'nın yüzünü geniş bir tebessüm kapladı.

«Hah, şöyle!»

«...ama sizden korktuğumuz için değil, hakkınızda gerçekten bir tahliye emri olduğu için. Serbest bırakıldıktan sonra Lizbon'dan ayrılmayacak ve her gün polise gidip yoklamanızı yaptıracaksınız.»

«Olur müdür bey.»

«Böyle aptal aptal gülmeyin, Alcoba. Adam olacağınızı hiç sanmıyorum. Kısa bir süre sonra tekrar buraya döneceğinizden eminim. Böyle olacağına hiç çıkmayın, daha iyi. Sizin gibi bir adam için en iyisi, parmaklıkların ardında kalmaktır.»

12.

Şehrin, iki yanında harap rokoko saraylarının ve rengârenk evlerin uzandığı daracık sokaklarla dolu olan eski kesiminde öğle uykusu saatinin sessizliği hâkimdi. Sayısız iplerde kar gibi çamaşırlar asılıydı. Thomas, ayyaş dostunun atölyesinin penceresinde durmuş, nehre bakıyordu. Chantal Tessier de yanındaydı. Allahaısmarladık demek için gene Rúa do Poco des Negros'a gelmişti. Marsilya'ya dönmek zorundaydı. Thomas'ı kendisi ile gelmesi için kandırmaya çalışıyordu. Chantal, garip bir huzursuzluk içersindeydi. Burnunun sol kanadı, gere titremeye başlamıştı. Bir elini Thomas’ın koluna koydu.. «Benimle gelin, ortağım olun. Size uygun işlerim var... rehberliğin haricinde. Burada hiç bir şey yapamıyorsunuz. Oysa Marsilya'da... Muazzam iş görebiliriz! »

Thomas başını sallayarak dışarıya, Tejo'nun sularına baktı. Su, tembel tembel Atlantiğe akıyordu. Ve aşağıda Atlantiğe açılan ağızda, uzak limanlara gitmeğe, takip olunanları, korkutulan ve aşağı görülenleri uzak ve hür ülkelere götürmeye hazır gemiler bekliyordu. Pasaportlu, vizeli, paralı insanlarla dolu olan gemiler, demir alıyorlardı.

Thomas’ın artık pasaportu yoktu. Vizesi yoktu. Parası da yoktu. Sırtındaki elbiseden başka hiç bir şeyi yoktu. Birden kendini ölesiye yorgun hissetti. Hayatı, sanki şeytani bir çembere kapanmış, dönüp duruyordu. Kaçmak imkânı yoktu. «Teklifiniz, bana ancak şeref verir, Chantal. Güzel bir kadınsınız. Herhalde çok iyi de bir arkadaşsınız.» Thomas, kadının

yüzüne bakarak gülümsedi. Yüzü bir vahşi kediye benzeyen kadın da bir okul çocuğu gibi kızardı. Ayağını sabırsızlıkla yere vurarak: «Manasız gevezelikleri bırakın,» dedi.

Thomas, buna rağmen konuşmasına devam etti: «Hiç şüphesiz iyi bir kalbiniz vardır. Ama ben bir zamanlar bankerdim. Tekrar eski mesleğime dönmek istiyorum.»

Üstü boyalar, tüpler, fırçalar, dolu tablalar ve şişelerle örtülü bir masanın önünde Reynaldo Pereira oturuyordu. Şimdi ayıktı ve garip bir resim üzerinde çalışıyordu. «Chantal'ın teklifi, yabana atılacak bir şey değil, Jean», dedi. «Onunla sağ salim Marsilya'ya varabilirsiniz. Burada polisçe aranıyorsunuz. Marsilya'da biraya nazaran çok daha kolaylıkla pasaport temin edebilirsiniz. Diğer dostlarınızdan ise söz etmem gereksiz.»

«Fakat ben buraya zaten Marsilya'dan gelmiştim! Bütün herşeye yeni baştan mı başlanacak şimdi?»

Chantal, zalim ve cüretkâr bir ifadeyle konuşmaya başlamıştı: «Gerçeği hâlâ göremiyorsanız, duygulu enayinin birisiniz, o kadar! Aksiliklerle karşılaştınız. Ne olur? Hepimiz hayatta türlü aksiliklerle karşılaşıyoruz.»

Thomas, dertli bir sesle: «Pereira'nın yardımıyla Lizbon'da da yeni bir pasaport bulabilirim.», dedi. «Paraya gelince, Güney Amerika'da bir dostum var. Ona yazarım. Hayır, hayır, ısrar etmeyin, ben, burada da başarırım, ben...»

Cümlesini tamamlayamadı. Zira tam o anda silâh sesleri, öğlenin sessizliğini parçaladı.. Chantal hafif bir çığlık attı. Pereira yerinden fırlarken bir boya çanağını devirdi. Dehşetle birbirlerine baktılar. Aradan üç saniye geçti.

Sonra aşağıdan konuşmalar, kadınlarla çocukların bağrışmaları geldi.

Thomas mutfağa koşarak pencereyi açtı. Avluya baktı. Erkekler, kadınlar ve çocuklar, aşağıda, pis kaldırımın üstünde, acıdan kıvrılmış yatan bir kambur vücudun etrafında toplanmışlardı.

13.

«Lazarus, Lazarus, beni duyuyor musun?» Thomas, kaldırıma, yatan adamın yanına diz çöktü. Arkasına biriken yabancı insanlar, itişip kakışıyordu. Alcoba'nın yaralarından durmadan kan boşanıyordu. Göğsüne ve karnına bir kaç kurşun isabet etmişti. Şimdi hareketsiz yatıyordu, gözleri kapalıydı. Ağzı, artık titremiyordu.

«Lazarus...» diye inledi Thomas Lieven. Bu söz üzerine küçük kambur, gözlerini açtı. Etrafı iyice bulanık görüyordu. Ama Lazarus, buna rağmen üzerine eğilen adamı tanıdı. İnleyerek: «Kaç...» dedi. «Çabuk kaç, Jean, bu kurşunlar aslında sanaydı...» Ağzından bir kan dalgası boşandı, «Konuşma Lazarus», diye yalvardı Thomas arkadaşına. Ama kambur, fısıltı halindeki konuşmasına devam etti: «Herif önce Leblanc diye seslendi... Beni sen zannetti...

Thomas’ın gözleri, yaşlarla dolmuştu. Öfkenin ve çektiği acının yaşlarıydı bunlar. «Konuşma Lazarus... Doktor neredeyse gelir... Seni hemen ameliyat edecekler... »

«Çok... çok geç artık...» Kambur, Thomas'a baktı, sonra birdenbire gülümsedi... kurnazca bir gülümsemeydi bu- ve konuştu: «Daha ne dolaplar çevirebilirdik seninle...» Sonra gülümseme kayboldu. Gözler, tamamen donuklaştı.

Thomas Lieven ölen arkadaşının yanından ayağa kalktığında, etrafındaki insanlar büyük bir sessizlik içersinde geçip gitmesi için ona yol verdiler. Ağladığını görmüşlerdi.

Thomas, gözlerinin önündeki yaş perdesinin ardından, biraz ötede, duvara dayanmış duran Chantal ile Pereira'yı gördü. Sallanarak onlara doğru yürüdü. Bir an topalladı. Eğer ressam kolundan yakalamasaydı, düşecekti.

Caddeden iki polisle bir doktor, koşarak avluya girdiler. Doktor ölüyü muayene ederken, etraftakiler hep bir ağızdan polislerle konuşmaya

çalışıyorlardı. Meraklıların sayısı gittikçe artıyor, avludan binbir çeşit ses yükseliyordu.

Thomas gözlerini silerek Chantal'e baktı. Biliyordu: anında harekete geçmediği takdirde, çok geç kalmış olacaktı. Saniyenin kesitinde, göz kapaklarının inmesi ile kalkması arasında geçen zaman parçasında kaderi çizilivermişti.

İki dakika sonra polisler, heyecanlı görgü şahitlerinin ifadelerinden, bir yabancının ölenle ilgilendiğini ve konuştuğunu öğrenmişlerdi.

«Peki, nerede bu adam?»

Yaşlı bir kadın: «O tarafa doğru gitti!» diye bağırdı. Kemikli parmağı ile evin kapısını işaret ediyordu. Orada ise ressam Pereira duruyordu. Şimdi yalnızdı.

«Buraya bakın!» diye bağırdı bir polis, «Ölenle konuşmuş olan adam nerede?»

«Haberim yok», dedi Pereira.

Aynı anda doktor, ölünün gözlerini kapatıyordu. Lazarus Alcoba'nın çirkin yüzünde, öldükten sonra bir asalet ifadesi belirmişti.

14.

Pirene'ler çok soğuktu, ispanyol Aragonya'sını Güney Fransa'dan ayıran çıplak ve kırmızı topraklı sıradağların üstünde buz gibi bir doğu rüzgârı esiyordu.

23 Kasım 1940 sabahının ilk sisleri içerisinde, iki kişi, genç bir kadınla genç bir adam, kuzeye doğru, Roncesvailes geçidi yönünde ilerliyorlardı. Her ikisinde de dağ ayakkabıları, muflonlu rüzgâr ceketleri ve keçe başlıklar vardı. Her ikisi de sırtlarında ağır çantalar taşımaktaydılar. Kadın

önden gidiyordu. Adam da, sık ormanlık ve çalılıkların arasından yükseklere doğru tırmanarak onu takip ediyordu.

Thomas Lieven hayatında o güne kadar ne ağır dağ ayakkabıları giymiş, ne de sırtına rüzgâr ceketi geçirmişti. Hiç bir zaman da aşılması güç ve tehlikeli dağ yollarından geçmemişti. Son beş gün zarfındaki her şey gibi, su toplamış tabanları ve yaralı ayak parmakları ile Chantal Tessier'in ardından Fransa sınırlarına doğru ilerlediği bu sabah saatlerinin sisleri ve gri gölgeleri de ona sanki bir masal, ya da rüyaymış gibi geliyordu.

Chantal Tessier, gerçekten güçlü bir karaktere sahipti... ve iyi bir arkadaştı. Beş gün zarfında bunu anlamıştı. Kadın, Portekiz ve İspanya'yı cebinin içi gibi biliyordu. Gümrük memurlarım, polisleri ve yabancılara hiç bir şey sormaksızın, yiyecek ve yatacak yer veren köylüleri tanıyordu.

Ayağındaki pantolon ve ayakkabılar, rüzgâr ceketi, şapkası, bunların hepsi Chantal'e aitti. Hepsini Chantal onun için satın almıştı. Cebindeki para da Chantal'e aitti. Kadın, kendi deyimiyle, bunları ona «avans» vermişti.

Lizbon'dan trenle Valencia'ya çıkmışlardı, iki defa kontrol edilmişlerdi. Her ikisinden de Thomas, Chantal'in sayesinde yakayı sıyırmıştı. Gece sınırı geçip İspanya'ya girmişlerdi. "Vigo, Leon ve Burgos üzerinden yollarına devam etmişlerdi. İspanya'da polislerin ve kontrollerin sayısı daha yüksekti. Ama buna rağmen bir aksilikle karşılanmamışlardı... Chantal'in sayesinde...

Şimdi önlerinde son sınır çizgisi kalmıştı. Ondan sonra Fransa'ya girmiş olacaklardı. Sırt çantasının kayışları, Thomas'ın omuzlarım kesiyordu. Vücudunun her kemiği, ayrı ağrıyordu. Yorgunluktan neredeyse düşmek üzereydi. Chantal'in ardından giderken, artık sağlam bir şekilde düşünemez olmuştu.

Zavallı Lazarus Alcoba... Kim vurmuştu? Kim vurdurmuştu? İngilizler mi, yoksa Almanlar mı? Katili bulunabilecek miydi? Yeni bir katil peşime takılacak mı? Daha ne kadar ömrüm kaldı? Burada, sisli bir ormanın içinden kaçıyorum, tıpkı bir kaçakçı gibi... Delilik, delilikti bunların hepsi,

bir kâbustu, gerçek olmaktan uzak ve korkunçtu, yüksek ateşin beraberinde getirdiği bir rüyaydı, ama gene de kanlı gerçeğin ta kendisiydi...

Yol, şimdi daha az meyilliydi. Ormandan çıkıp bir meydanlığa vardılar. Meydanlıkta hayvan yemi koymaya mahsus harap bir kulübe vardı. Thomas görünüşe göre yorulmak bilmeyen Chantal'ın ardından sürüklenerek samanlığın önünden geçerken, çok yakında birbiri ardından üç silâh sesi duyuldu.

Chantal, yıldırım hızıyla dönüp Thomas'ın yanına geldi. Nefesi, Thomas’ın yüzünü yaladı: «Çabuk içeri!»

Thomas'ı da peşinde sürükleyerek samanlığa daldı. Birlikte otların içine düştüler. Kadın, nefesi kesilmiş bir halde Thomas'a baktı. Tekrar bir patlama sonra bir tane daha duyuldu. Sonra rüzgarın getirdiği, fakat ne dediği anlaşılamayan bir erkek sesi işittiler.

«Ses çıkarına», diye fısıldadı Chantal. «Hiç ses çıkarına. Sınır muhafızları olabilir.»

Ama bir başkası da olabilir, diye düşündü Thomas acı acı. Herhalde bir başkasıdır! Lizbon'daki beyler, herhalde çok geçmeden yaptıkları yanlışlığı anlayacaklardır. Ama bu yanlışlığın düzeltilebilir cinsten olduğunu da anlayacaklardır...

Thomas, Chantal'ı yanında hissetti. Kadın, gayet sakin yatıyordu. Ama Thomas, onun hareketsiz kalabilmek için ne kadar büyük bir güç harcadığını hissedebiliyordu.

Bu anda kararını verdi. Bir insanın hayatını daha tehlikeye sokamazdı! Zira zavallı Lazarus'un ölümü yüzünden ömrünün sonuna kadar vicdan azabı çekeceğini biliyordu.

Artık tamam, diye düşündü Thomas Lieven. Oyundan çekiliyorum. Acı bir son, sonsuz bir acıdan daha iyidir. Beni daha fazla aramaya çalışmayın, katiller! Teslim oluyorum, elinizi masumlardan çekin...

Hemen çantanın kayışlarından kendini kurtararak doğruldu. Chantal de yerinden fırladı. Gözleri çakmak çakmaktı. «Yat aşağı, çılgın...» diye fısıldadı. Bütün gücüyle onu yatmaya zorladı.

Thomas: «Özür dilerim, Chantal», diye mırıldanarak, kadına bir kaç saniye şuurunu kaybettireceğini bildiği bir Jiu-Jitsu numarası yaptı. Genç kadın, inleyerek otlara yığıldı.

Thomas, dışarı çıktı.

***

Ellerinde tüfekleriyle iki adam geliyordu. Meydanı geçerek, kurumuş otları çiğneyerek, sis dalgalarının arasından geliyorlardı. Thomas, onlara doğru yürüdü. Anlamsız bir zafer sevinciyle, hiç olmazsa «kaçarken» arkamdan vuramayacaksınız, diye düşünüyordu. Şimdi iki adam da onu görmüşlerdi. Tüfeklerini kaldırdılar. Thomas bir adım, sonra bir adım daha attı.

Adamlar, tüfeklerinin namlularını indirdiler. Hızlı adımlarla yaklaştılar. Thomas, onları hayatında ilk defa görüyordu. Her ikisinin de ayaklarında kadife pantolonlar ve Thomas'ınki gibi başlıklar, rüzgâr ceketleri ve dağ ayakkabıları vardı. Her ikisi de kısa boylu ve küçük yapılıydı. Birinin bıyığı, diğerinin ise gözlüğü vardı. Şimdi iyice yaklaşmışlardı. Durdular. Gözlüklüsü, şapkasını çıkararak ispanyolca: «Günaydın», dedi.

«Acaba gördünüz mü?» diye sordu bıyıklısı. Thomas'ın etrafında adamlar, meydanlık, çayır, ağaçlar, herşey dönmeye başlamıştı. Her türlü ifadeden yoksun bir sesle: «Kimi?» diye sordu.

Gözlüklü: «Geyiği», diye cevap verdi.

«İsabet ettirdim», dedi bıyıklısı. «İsabet ettirdiğimden eminim. Yıkıldığını gördüm. Sonra sürüklenerek kaçtı.»

«Buralarda bir yerde olmalı», dedi arkadaşı.

Thomas, kötü bir İspanyolcayla: «Hiç bir şey görmedim», dedi.

Gözlüklüsü: «Ah, bir yabancı!» dedi. «Muhtemelen öte taraftan!»

Thomas, yalnızca başını sallayabildi.

İki İspanyol, birbirlerine baktılar. «Sizi gördüğümüzü unutacağız», dedi bıyıklısı. «İyi sabahlar... ve iyi yolculuklar.» Her ikisi de şapkalarım çıkararak selâm verdiler.

Thomas da şapkasını çıkardı. Avcılar, ormana dalıp gözden kayboldular.

Thomas bir süre derin derin nefes aldı. Sonra samanlığa döndü. Chantal otların içinde oturmuş inleyerek boynunu ovuyordu. Boynunu bir kırmızılık kaplamıştı.

Thomas kadının yanına oturarak: «Biraz önceki hareketimden dolayı özür dilerim...» dedi. «Ama istemedim. .. Siz... » Kekelemeye başladı ve cümlesini: «Avcılarınış», diyerek bitirdi.

Birden Chantal, kollarını Thomas'ın boynuna dolayarak şiddetle sarıldı. İkisi birden otların içine düştüler.

Chantal, Thomas'ın üzerine eğilmiş olduğu halde: «Beni korumak istedin», diye fısıldadı. «Beni tehlikeye sokmamak istedin, beni düşündün...» Parmakları ile Thomas'ın yüzünü okşuyordu. «Bunu bugüne kadar hiçbir erkek yapmadı... Hayatıma giren hiçbir erkek yapmadı...»

«Neyi?»

«Beni düşünmedi», diye fısıldadı Chantal.

Thomas, kadının güçlü öpücüklerinin tatlılığı içerisinde tüm korkuları ve perişanlıkları, karanlık geçmişi ve karanlık geleceği unuttu...

15.

1942 yılında altı bin Alman askeri Marsilya'nın eski liman kısınım kuşatarak sakinlerini -yaklaşık olarak yirmi bin kişiyi- iki saat içinde evlerinden çıkmaya zorladılar. Herkes, yanına ancak otuz kilo eşya alabilecekti. Üç bini aşkın suçlu, tevkif edildi... Bütün eski liman mahallesi, havaya uçuruldu. Avrupa'nın en renkli kötülük yuvası, caniyane teşebbüslerin en tehlikeli çıkış noktası böylece haritadan silinmiş oldu.

1940/41 yıllarında ise eski liman mahallesi, en parlak devirlerini yaşıyordu. Belediye Sarayının arkasındaki karanlık yüzlü binalarda, bütün milletlere mensup insanlar yaşamaktaydı: Kaçaklar, karaborsacılar, aranan katiller, sahtekârlar, hayatlarım vücutlarım satarak kazanan kızlar. Polis, bu ordu karşısında âcizdi ve «eski mahallece mümkün olduğu kadar seyrek girmeye çalışıyordu. Bu karanlık imparatorluğun hâkimleri, birbirleriyle amansızca savaşan çete reisleriydi. Bu çetelerin mensuplarını ise Fransızlar, Kuzey Afrikalılar, Ermeniler, çok sayıda Korsikalı ve İspanyol teşkil etmekteydi.

Çete reisleri, şehirde tanınmış kimselerdi. Dar ve renkli sokaklardan, ancak muhafızları ile birlikte geçerlerdi. Şefin sağında ve solunda daima, sağ elleri ceplerinde, revolverlerinin tetiklerinde bulunan iki üç adam giderdi.

Devlet tarafından, gittikçe gelişmekte olan kaçakçılığı önlemek için «İktisadi kontrol» ekipleri kurulmuştu. Ancak bunlara mensup komiserlerin büyük bir kısmı ya rüşvet yiyordu, ya da korkaklığından bir şey yapamıyordu. Karanlık bastıktan sonra sokağa adımlarını atmıyorlardı. Karardık basınca bir evden diğer eve yuvarlanan peynir halkalarının, ya da gizli mezbahalardan restoranlara götürülen et parçalarının dansları başlıyordu.

Thomas Lieven'in 25 Kasım 1940 günü akşamı Chantal Tessier'in mutfağında yemek pişirirken kullandığı güzel ve taze kuzu butları, tereyağı, yeşil fasulye ve diğer maddeler de karanlık kaynaklardan gelmeydiler.

Chantal, Rue Chevalier à la Rose'dà oturuyordu, Pencereden eğilince, dikdörtgen şeklindeki «eski liman»ın pis suları ve bunun etrafını çevreleyen sayısız kahvelerin ışıkları görünüyordu.

Chantal'ın evinin büyüklüğü ve eşyası, Thomas'ı şaşırtmıştı. İçerisinin adeta barbarca bir görünüşü ve tanzim tarzı vardı. Örneğin pahalı ultramodern lâmbalar ile hakiki antika möbleler, birlikte kullanılıyordu. Hiç şüphesiz Chantal, tamamen gelişigüzel yetişmişti ve hiç bir kültür izine sahip değildi.

Bu akşam, üzerinde işlemeli çin ipeğinden dar ve boğazına kadar kapalı bir elbise vardı. Ama bu ağır başlı elbisenin beline ağır ve el kalınlığında bir deri kemer takmıştı. Zaten ham deriye ve onun kokusuna karşı zaafı vardı.

Thomas, kibar bir şekilde, Chantal'in zevklerine ilişkin herhangi bir tenkit yapmaktan kaçınıyordu. Üstünde -hayatında ilk defa olarak- bir yabancıya ait ve fakat sanki ısmarlama dikilmişçesine üstüne oturan bir elbise vardı.

Chantal, eve varır varınaz, içi erkek gömlekleri, çamaşırları, kravatlar ve elbiselerle dolu büyük dolabı açmıştı. «İhtiyacın olan herşeyi al», demişti. «Pierre de senin boyundaydı.» Thomas, istemeye istemeye ihtiyacı olan şeyleri almıştı, zaten temiz giyinebilmek için her şeye ihtiyacı vardı. Zira kendisinin hiç bir eşyası kalmamıştı.

Pierre hakkında daha fazla izahat almak istediğinde Chantal: «Bu kadar sorma», diye cevap vermişti. «Eskil bir aşkım. Bir yıldan beri ayrıyız. Artık geri dönmeyecek...»

Chantal, özellikle son saatler boyunca, Thomas'a karşı gayet soğuk davranmaya başlamıştı. Sanki o sınırdaki coşkun sahne hiç olmamış gibiydi. Şimdi de, akşam yemeklerini yerlerken, Chantal hiç konuşmaksızın ve gayet düşünceli oturuyordu. Midyelerini açarken, durmadan Thomas'a bakıyordu. Güzel ve taze kuzu buduna sıra geldiğinde, burnunun sol kanadı gene titremeye başlamıştı. Thomas ona karamelâlı meyvaları ikram ederken, yakınlardaki bir saat kulesi on'u vurdu.

Chantal birden yüzünü iki eli ile örterek birşeyler mırıldanmaya başladı.

«Ne oldu şekerim», diye sordu meyvalarım karıştırmakta olan Thomas.

Kadın, başım kaldırdı. Burun kanadı, hâlâ titriyordu. Ama bunun haricinde güzel yüzü, bir maske kadar donuktu. Şimdi çok sakin ve tane tane konuşuyordu. «Saat on.»

«Evet, ne olacak?»

«Şimdi aşağıda, apartmanın girişinde duruyorlar. Gramofonu açıp 'J'ai deux amours'u çalarsam, yukarı gelecekler.»

Thomas, küçük gümüş kaşığım bırakarak sordu: «Kim gelecek?»

«Albay Simeon ile adamları.»

«Albay Simeon mu?» diye tekrarladı Themas zayıf bir sesle.

«İkinci şubeden. Evet, seni aldattım Jean. Ben, dünyanın en alçak varlığıyım.» Bu sözlerden sonra bir süre odada hiç bir ses duyulmadı.

Nihayet Thomas: «Biraz daha şeftali ister misin?» diye sordu.

«Jean! Böyle konuşma! Buna dayanamam! Neden bağırmıyorsun? Neden suratıma bir tane indirmiyorsun?»

Thomas: «Chantal» dedi her tarafını büyük bir bitkinliğin kapladığım hissederek: «Chantal, neden yaptın bunu?»

«Zabıta peşimde. Pierre ile ilgili bir mesele yüzünden. Dolandırıcılık gibi bir şey... Sonra birden bu Albay Simeon ortaya çıktı ve 'bize Leblanc'ı getirebilirseniz, mesele halledilebilir' dedi. Sen benim yerimde olsan ne yapardın Jean? Bu teklifi kabul ettiğimde seni tanımıyordum ki!»

Thomas: Hayat böyle işte, diye düşündü. Hep böyle devam ediyor. Biri diğerini kovalıyor. Biri diğerini ele veriyor. Öldürülmemek için, biri diğerini öldürüyor.

«Simeon benden ne istiyor?» diye sordu.

«Talimat almış... Bazı listelerle adamları kafese koymuşsun, doğru mu bu?»

«Evet, doğru», diye cevap verdi Thomas.

Kadın ayağa kalktı, onun önüne geldi ve bir elini omuzuna koydu: «Ağlamak istiyorum. Ama gözlerime yaş gelmiyor. Bana vur. Beni öldür. Bir şey yap, Jean! Bana böyle bakma!»

Thomas, hiç bir şey söylemeksizin oturuyor ve düşünüyordu. Sonra hafif bir sesle: «Hangi şarkıyı çalacaktın?» diye sordu.

«J'ai deux amours» dedi kadın.

Birden bir tebessüm, Thomas’ın solgun yüzünü aydınlattı... Ayağa kalktı. Chantal, onun Önünden geri çekildi. Ama Thomas, kadına dokunmadı. Yandaki odaya geçti. Burada bir gramafon duruyordu. Thomas, plâğın üstündeki yazıyı okuyunca tekrar güldü. Aleti açtı. İğneyi ilk oluğa yerleştirdi. Müzik duyuldu. Ve Josephine Baker'ın sesi, «J'ai deux amours», adlı şarkıyı, iki aşkın şarkısını söylemeye başladı...

Dışardan adım sesleri duyuldu. Gittikçe yaklaştı. Yaklaştı. Chantal, Thomas’ın önünde duruyordu. Nefesi, aralık dudaklarından fısıltı çıkararak fışkın, yordu. Göğüsleri, dar yeşil ipek elbisenin altında hızlı hızlı inip kalkıyordu.

«Kaç!» diye fısıldadı. «Hâlâ vakit var... Yatak odasının penceresinin altında düz bir dam var... »

Thomas, gülerek başını salladı. Chantal, kızmıştı.

«Enayi! Seni kalbura çevirecekler! Leşin, on dakika sonra eski limanın sularında yüzer!»

Thomas!«Bunu biraz daha önce düşünseydin, daha iyi olurdu» diye cevap verdi samimi bir tavırla.

Kadın, sanki tokat atmak istercesine elini hızla kaldırdı ve boğulur gibi: «Böyle konuşma, hele şu anda...» dedi.

Ama ertesi saniye hıçkırmaya başladı.

Kapı vuruldu.

Thomas sert bir sesle: «Aç!» dedi. Chantal, yumruğunu ağzına bastırarak yerinden kımıldamadı. Kapı bir kere daha ve bu defa daha sert vuruldu. Josephine Baker, hâlâ söylüyordu.

Thomas'ın tanıdığı bir erkek sesi: «Açın, yoksa kilidi kurşunlarız!» diye bağırdı.

«Sevgili Simeon», diye mırıldandı Thomas. «O telâşçı halinden hiç bir şey kaybetmemiş.» Titremekte olan Chantal'i bırakarak antreye geçti.

Şimdi evin kapısı, yumruk darbeleri ile sarsılıyordu. Kapının üstünde bir Emniyet zinciri vardı. Thomas tokmağı çevirdi. Kapı, çelik zincirin müsaade ettiği kadar açıldı. Aralıkta bir ayakkabı ucu ile tabanca namlusu göründü.

Thomas, bütün gücüyle ayakkabıya bastı. Sonra da tabancanın namlusunu geri itti. «Bunları geri çekmenizi rica edebilir miyim, muhterem Albayım?» dedi.

Simeon, kapının öte tarafından: «Böylesi işinize gelirdi, değil mi?» diye bağırdı. «Kapıyı derhal açmazsanız, ateş edeceğimi»

Thomas, yumuşak bir sesle: «Öyleyse ateş etmek mecburiyetin kalacaksınız», dedi. «Zira elinizle ayağınız kapı arasında kaldıkça, Emniyet zincirini açamam.»

Albay, biraz tereddüt ettikten sonra Thomas'ın isteğini yerine getirdi. Ayakkabı ile silâh, kayboldu. Thomas, kapıyı açtı. Aynı anda, silâhın namlusu göbeğine dayandı. Jules Simeon, bıyıkları diken diken olmuş, bir rom ah burnunun süslediği asil başı dimdik, kahramanca bir tavırla karşısında duruyordu. Thomas, zavallıcık son zamanlarda da para bakımından pek ferahlamamışa benziyor, diye düşündü. Üzerinde hâlâ o eski trençkot vardı.

Thomas: «Sizi gördüğüme çok memnun oldum, Albayım», dedi. «Nasılsınız? Güzel Mimi ne yapıyor?»

Albay, nefretten adeta dudakları büzülmüş vaziyette

konuştu:

«Oyununuz meydana çıktı, sizi pis dolandırıcı sizi!»

«Tabancanızı başka bir yere, meselâ göğsüme dayamanızda bir mahzur var mı? Daha henüz yemekten kalktım da!»

Simeon, gayet hararetli: «Yarım saat sonra sindirim organlarınız artık yerinde olmayacak», diye cevap verdi.

Antreye ikinci bir adam girdi. Uzun boylu, şık giyimli, şakakları kırlaşmış zeki bakışlı, paltosunun yakası kalkık, elleri cebinde, ağzının kenarına bir sigara sıkıştırmış biriydi... Maurice Débras.

«İyi akşamlar», dedi Thomas. «Chantal, bana plâğın ismini söylediği zaman, pek uzaklarda olmadığınızı anlamıştım. Nasılsınız, Binbaşı Débras?»

Simeon: «Albay Débras!» dedi.

Débras, hiç bir şey söylemedi. Yalnızca başını kapıya çevirdi.

Birden kızgın bir çığlık, herkesi yerinden sıçrattı. Chantal, atlamaya hazırlanan bir kaplan gibi, elinde kıvrık bir malaysia hançeri olduğu halde, oturma odasının kapısında duruyordu. Öfkeden kendinden geçmiş bir hale: «Çabuk dışarı!» dedi. «Yoksa hepinizi gebertirim! Jean'ı rahat bırakın!»

Simeon, korkuyla iki adım geriledi.

Thomas, Simeon için, neyse ki Paris Almanlar tarafından ele geçirilirken yaptığı alıkça hareketleri tekrarlamıyor, diye düşündü. Sonra sert bir sesle: «Saçmalama Chantal!» dedi. «Nihayet Albaya, bana ihanet etmeyi vaadetmiştin!»

Chantal, daha kısık bir sesle: «Aldırmıyorum», diye cevap verdi. «Bir namussuz gibi hareket ettim. Ama yaptıklarımı düzeltebilirim.»

«Hiç bir halt yapamazsın!» dedi Thomas, «Sadece hapse tıkılırsın, o kadar.»

«Tıksınlar... umurumda bile değil! Bugüne kadar kimseyi aldatmadım. Arkama geç, Jean, çabuk, yatak odasına git!»

Şimdi tam Thomas'ın önünde duruyordu. Thomas içini çekerek başını salladı. Sonra sağ ayağı birden havaya fırladı. Ayakkabısı, Chantal'in sağ bileğine isabet etti. Chantal, acıdan bağırdı. Hançer havada uçarak kapının çerçevesine saplandı.

Thomas, paltosuyla şapkasını aldı, hançeri saplandığı yerden çıkarıp, Débras'ya uzattı: «Bir kadına böyle davranmanın beni ne kadar üzdüğünü bilemezsiniz! Ama Mademoiselle Tessier'de daima kuvvete başvurmak gerekiyor. Gidelim mi?»

Débras, hiç bir şey söylemeksizin başını salladı. Simeon, Thoması önüne katarak koridora çıkardı.

16.

Kapı kapandı. Chantal, yalnız kalmıştı. Nöbet geçirir gibi bütün vücudu titremeye başlamıştı. Bitkin bir halde halının üstüne düştü. Bir süre hıçkırarak ve bağırarak yuvarlanıp durdu. Nihayet kalkıp sallana sallana oturma odasına geçti. Plâk, bitmişti. İğne hâlâ ritmik hareketlerine devam ediyordu. Chantal, gramafonu kaldırıp duvara fırlattı. Alet, paramparça oldu. Chantal o gece hiç uyumadı. Çaresizlik ve vicdan azabı içerisinde yatağında kıvranıp durdu. Sevdiği adama ihanet etmişti. Onun ölümünden sorumluydu. Zira Simeon ile Débras'nın onu öldüreceklerinden emindi.

Sabaha doğru biraz dalar gibi oldu.

Gür bir erkek sesinin söylediği şarkı ile uyandı. Ağrıyan başı ve kurşun gibi ağırlaşmış mafsalları ile yerinden fırladı. Erkeğin sesini, şimdi iyice işitebiliyordu: «J'ai deux amours...» Delirdim, aklımı kaçırdım diye düşündü dehşet içerisinde. Onun sesini -bir ölünün sesiniduyuyorum. Tanrım, aklımı kaybettim...

«Jean!» diye bağırdı.

Cevap yoktu.

Sallanarak ayağa kalktı. Geceliği ile yatak odasından fırladı. Şimdi buradan kaçmaktan başka bir düşüncesi yoktu.

Birden durdu. Banyonun kapısı açıktı. Küvetin içinde Thomas Lieven oturuyordu.

Chantal gözlerini kapattı. Sonra tekrar açtı. Thomas, hâlâ banyonun içindeydi. Chantal: «Jean!» diye inledi.

«Günaydın, vahşi kedi!» dedi adam.

Chantal, yürümekten ziyade sürüklenerek ona doğru gitti ve banyonun kenarına çöktü. «Burada... ne yapıyorsun?» diye sordu dili dolaşarak.

«Sırtımı sabunlamaya çalışıyorum. Yardım edersen memnun olurum.»

«Fakat... fakat...»

«Efendim?»

«Seni vurdular... Sen Öldün...»

«Ölmüş olsaydım, sırtımı sabunlayamazdım, saçmalama», dedi Thomas azarlar gibi. «Aklım başına toplaman lâzım, Chantal. Ne tımarhanede, ne de ormanda yaşıyorsun.»

Thomas, kadına bir parça sabun uzattı. Chantal, sabunu fırlatıp suyun içine attı. Bağırarak: «Neler oldu, bana derhal söyleyeceksin!» dedi.

Thomas, tehlikeli bir sükûnet içersinde cevap "verdi: «O sabunu derhal suyun içinden çıkar», dedi. «Sonradan nasılsa hakkın olan dayağı yiyeceksin. Tanrı biliyor ya, Chantal, bugüne kadar hiçbir kadına vurmadım. Ama senin yanında insan, en kutsal bildiği prensiplere dahi ihanet etmek mecburiyetinde kalıyor. Sırtımı sabunlayacak mısın?»

Chantal elini suya soktu, sabunu çıkardı ve Thomas'ın istediğini yaptı. Bu arada onu, ürkek bir hayranlıkla seyrediyordu.

«Yavaş yavaş sana nasıl muamele edilmesi gerektiğini anlıyorum», dedi Thomas öfkeyle.

Kadın, kısık bir sesle: «Ne oldu Jean?» diye sordu. «Anlat bana...»

«Lütfen anlat bana, denir.»

«Lütfen, Jean, lütfen... »

Thomas, suları keyifli keyifli şapırdatarak: «Hah şöyle», dedi.

«Daha yukardan. Daha sıkı bastır. Beni buradan aldıktan sonra, limana götürdüler...»

17.

Simeon ile Débras, Thomas'ı alıp limana gittiler. «Eski mahalle»nin sokaklarında buz gibi bir rüzgâr esiyordu. Köpekler, başlarım gökteki mehtaba kaldırmış, uluyorlardı. Etrafta kimsecikler yoktu. Eski Ford'un direksiyonuna Débras geçmişti. Simeon, tabancası hâlâ elinde olduğu halde arkada, Thomas'ın yanında oturuyordu. Hiç bir şey konuşulmuyordu.

Menü. 25 Kasım 1940. Moules Marinière

Haricots Verts ve Pommes Dauphine ile kızarmış kuzu budu.

Caramelalı meyvalar.

Thomas Lieven, bir kuzu budu ile bir kadının dilini çözüyor...

***Moules Marinière**: Taze midyeler iyice yıkanıp fırçalanır. Sonra yarı yarıya su ve beyaz şaraptan ibaret hafif haşlanmış sıvının içine konur. Tencerenin kapağı kapalı olduğu halde, midyeler açılıncaya kadar, sık sık çalkalanarak, haşlanır. Sonra midyeler bir süzgece konur ve etleri kabuklardan çıkarılır. Bu arada tereyağı ve undan bir sos yapılır, elekten geçirilen midye suyu ile iyice haşlanır. Biraz beyaz şarap ilâve edilir. Tuz, karabiber ve biraz limon suyu da konduktan sonra sos, yumurta sarısı ile karıştırılır. Midyenin eti ve incecik kıyılmış maydanoz sosa ilâve edilir ve tekrar haşlanmaksızın emmesi beklenir.*

***Garnitürlü kızarmış kuzu budu**: Taze bir kuzu budunun kemiğinin ucundan ete bir delik açılarak bir sarımsak sokulur. Tavaya konan but, her tarafına kızdırılmış tereyağı sürüldükten sonra ocakta iyice kızartılır. Kızartıldıktan sonra tuzlanıp biberlenir. Sonra fırına sokularak bol yağı akıtılmak suretiyle yüksek hararette kızartılır.*

Küçük yeşil fasulyeler, temizlenip suda yumuşayıncaya kadar haşlanır. Konserve kullanılıyorsa, fasulye eleğe konur, suyunun iyice sızması beklenir ve sonra üstüne haşlanmış su akıtılır. Böylece üstlerindeki kutu tadı gider. İyice kurutulmuş «Haricot»lar, eritilmiş tereyağıma konarak ısınmaları beklenir. Biraz tuz serpilir. Haşlanmış patatesler, püre makinesinden geçirilir, bütün yumurtalarla bir hamur haline getirilir ve biraz hindistan cevizi konur. Bu hamurdan yapılacak küçük toplar, kahverengi oluncaya kadar çok sıcak yağda kızartılır.

***Caramelaix meyvalar**: Pudra şekeri, tencerede devamlı karıştırılarak eritilir ve açık sarı bir renk alması sağlanır. Su konarak açık renk karamela iyice haşlanır.*

Kabukları soyulmuş ve dörde bölünmüş şeftalilerle armutlar ve üzümler, caramelada yumuşatılır. Soğutulan komposto, cam bardaklara konur, üstü krema damlaları ve bademle süslenir.

Araba, «eski liman»a varmıştı. Quai du Portodaki karaborsacı yatağı kahvelerin ışığı henüz yanıyordu. «İntendance Sanitaire» de Débras sağa, Quai de la Tourette'e saptı ve eski katedralin önünden geçerek kuzey istikametinde Place de la Joliette'e kadar ilerledi. Kimseciklerin bulunınadığı Boulevard de Dunkerque'de «Gare Maritime»in etrafım dolandı. Tekrar suyun kenarına geldiler. Ford, tramvay raylarının üzerinden sarsılarak geçtikten sonra karanlıklar içindeki A. dalgakıranında durdu. Simeon: «Dışarı!» dedi.

Thomas Lieven, itaat ederek indi. Sonbahar fırtınası, bıçak gibi yüzünü kesti. Etraf, balık kokuyordu. Dalgakıranın üstündeki bir kaç lâmba, rüzgârın etkisiyle sallanıp duruyordu. Uzaklarda bir yerde bir gemi düdüğü ötüyordu. Şimdi Débras'nın elinde de ağır bir tabanca belirmişti. Öne uzattığı koluyla bir hareket yaptı. Thomas, tevekkülle harekete geçerek dalgakırana doğru yürüdü. Yüzünde hâlâ bir tebessüm vardı. Fakat bu tebessüm, gittikçe donuklaşmaktaydı.

Su, soluk ay ışığında parlıyordu. Küçük dalgaların üstünde köpükler dansediyorlardı. Balık kokusu, gittikçe artıyordu. Thomas yürümesine devam etti. Arkasında Simeon'un sendelediğini ve bir küfür savurduğunu işitti. Thomas: Korkunç, korkunç, diye düşündü. Hiç şüphesiz parmağı, sendelerken de tabancasının tetiğindeydi. İnşallah bir daha sendelemez. Elinden, o kadar kolaylıkla büyük bir kaza çıkabilirdi ki...

Albay Débras hâlâ hiç bir şey, bir tek kelime dahi söylememişti. Şimdi üçü tamamen yalnızdılar.

Suya düşen, uzun zaman bulunmadan, farkına varılmadan kalır, diye düşündü Thomas. Özellikle karnında birkaç kurşun bulunursa.

Şimdi dalgakıranın sonu gelmişti. Bir beton şeridinin ardında simsiyah deniz gözüküyordu.

«Durun!» dedi Simeon.

Thomas, durdu.

Débras, ilk defa olarak konuştu: «Yüzünüzü dönün!»

Thomas döndü. Débras'la Simeon'a baktı. Marsilya'nın kilise çanlarının uzaktan gelen ve saati bildiren seslerini duydu. Aynı anda da kulağına Simeon'un telâşlı konuşması geldi: «Saat on bire çeyrek var, şef. Acele etmemiz lâzım. Madam, saat on birde üçümüzü bekliyor.»

Thomas, rahat bir nefes aldı. Gülümsemesindeki donukluk, yerini Tatlı bir gevşekliğe bıraktı. Débras'ın Simeon'a: «Alık herif!» dediğini duyunca da, hafifçe öksürdü.

Gülerek Débras'ya: «Ona kızmayın», dedi. «Gerçi sahneyi bozdu. Ama bir keresinde beni de bir Alman üsteğmeninin önünde çok zor bir duruma düşürmüştü... Buna rağmen kendisi iyi bir insandır.» Bu sözleri söyledikten sonra, utancından ne yapacağını bilemeyen Simeon'un omzunu okşadı.

Débras, silâhım cebine sokarak başım yana çevirdi. Zira güldüğünü Thomas’ın ve Simeon'un görmelerini istemiyordu. Thomas sözlerine devam etti: «Ayrıca beni sadece iyice korkutmak istediğinizi ve tekrar sizin hesabınıza çalışmaya zorlayacağınızı hemen anlamıştım.»

«Bu düşünceye nasıl vardınız?» diye kekeledi Simeon.

«Josephine Baker'ın plâğını dinleyince, mösyö Débras'nın yakınlarda olduğunu anladım. Kendi kendime, eğer, dedim, Binbaşı, pardon Albay -bu vesileyle terfi ettiğinizden dolayı sizi tebrik te ederim- özel olarak Kazablanka'dan geldiyse, bu geliş, herhalde yalnızca nasıl öleceğimi görmek niyetiyle olamaz. Değil mi?»

Débras dönerek başıyla tasdik etti. «Adeta şeytanı bir zekâya sahip olduğunuzu itiraf etmek zorundayım!»

«Herhalde bu berbat yerden bir an önce ayrılsak, pek fena olmaz. Bu koku beni rahatsız ediyor. Hem Madamı da bekletmememiz lâzım. Ayrıca geçen garda da durmak istiyorum.»

Simeon, durgun nazarlarla: «Neden?» diye sordu.

«Orada geceleri de acık kalan bir çiçekçi var», diye cevap verdi Thomas güler yüzle. «Bir kaç orkide almak istiyorum...»

Thomas Lieven, Josephine Baker'ın o geceki kadar güzel olduğunu hatırlamıyordu. Madam onları, Marsilya'nın ana caddesi olan Cannebiére'deki «Hotel de Noailles»deki dairesinde kabul etmişti. Josephine, lâcivert parıltılar saçan siyah saçlarım, parlak bir taç halinde başının üstünde toplamıştı. Kulaklarında büyük beyaz halkalar vardı. Koyu renkli teni, kadife gibi parlıyordu. Thomas, hayranı olduğu bu kadının elini öperken, pırlantalardan yapılma bir gülün süslediği büyük bir yüzüğün gök kuşağım andıran renkleri, gözlerini kamaştırdı.

Josephine, içinde üç pembe orkidenin bulunduğu selofan kutuyu ciddiyetle kabul etti. Gene ciddi bir ifadeyle: «Teşekkür ederim, mösyö Lieven», dedi. «Lütfen oturun. Lütfen şampanyayı açar mısın, Maurice?»

Şimdi üç kişiydiler. Zira Débras, Albay Simeon'u aniden karargâha geri göndermişti.

Thomas Lieven salonda etrafına bakındı. Büyük bir aynayla, üzeri nota dolu olan bir kuyruklu piyano vardı. Thomas, bir afiş gördü:

Marsilya Operası

JOSEPHINE BAKER

«KREOL» Operasında

Opera 3 perde - JACQUES OFFENBACH

Gala: 24 Aralık 1940

Albay Débras, kristal kadehleri doldurarak: «Hayatınızı borçlu olduğunuz hanımın şerefine içelim, Bay Lieven!» dedi

Thomas, Josephine'in önünde derin bir reverans yaptı: «Hareket tarzımı anlayışla karşılayacağım daima ümit etmiştim Madam. Bir kadınsınız. Hiç şüphesiz zorbalık ve savaştan, kan dökülmesinden ve cinayetlerden benden daha fazla nefret edersiniz.»

«Hiç şüphesiz», dedi güzel kadın. «Ama memleketimi de severim. Asıl listeleri yok etmekle, bize büyük bir kötülük etmiş oldunuz.»

«Madam», diye cevap verdi Thomas. «Listeleri yoketmeyip Almanlar'a verseydim, memleketinize çok daha büyük bir kötülük etmiş olmaz mıydım?»

Débras söze karıştı: «Doğru. Fakat artık bu konuyu kapatalım. Nihayet beni de Madrit'ten kurtardınız. Siz, şimdiye kadar karşılaşmadığımız türden bir insansınız, Lieven. Ama bir tek konuda size yemin edebilirim: bizi bir daha aldattığınız takdirde, Josephine davranışlarınızı ne kadar anlayışla karşılarsa karşılasın, üzerine şampanya falan içmek yok. Bir dahaki sefere dalgakırandan canlı dönemezsiniz!»

«Beni dinleyin Débras! Sizi gerçekten severim. Fransa'yı da severim. Ama size şimdiden yemin ediyorum: Beni tekrar sizinle çalışmam için zorlayacak olursanız, o zaman sizi tekrar aldatırım. Zira kendi memleketim dahil, hiç bir ülkeye zararımın dokunmasını istemiyorum.»

Josephine: «Peki, ya Gestapo? Ona da zarar vermek istemiyor musunuz?» diye sordu.

«Gestapo'ya zarar verebilmek, benim için eşi az bulunur bir zevk olurdu, Madam.»

Albay Débras, bir elini kaldırdı: «Bildiğiniz gibi şu sıralarda İngilizlerin desteğiyle, hem işgal altındaki Fransa'da ve hem de hür Fransa'da yeni bir casusluk ve mukavemet teşkilâtı kurmaktayız.»

«Evet, biliyorum.»

«Albay Simeon, Paris'teki yeni âmirlerinden, sizi Marsilya'ya çekip öldürmek hususunda emir aldı. Sizin hakkınızda ilk Önce Josephine ile konuştu. Josephine de beni haberdar ederek müdahale etmemi rica etti.»

Thomas eğilerek: «Madam, size biraz daha şampanya verebilir miyim?» diye sordu.

«Benim Kazablanka'ya dönmem lâzım, Lieven. Josephine'de birkaç hafta sonra arkamdan gelecek. Londra'dan bazı emirler aldık. O zaman Simeon burada yalnız kalacak. Simeon hakkında ne düşünüyorsunuz?» Thomas,

uslu uslu: «Bu sorunuzu cevaplandırmaya kalkışırsam, yalan söylerim», dedi. Débras, içini çekti:

«Simeon, kalben çok iyi bir insan ve ateşli bir vatanseverdir!»

«Ve kahraman bir askerdir!» diye ilâve etti Thomas.

Josephine'de: «Cesur bir insandır», dedi.

«Evet, evet» diye karşılık verdi Débras. «Ama ne yazık ki kendisinde eksik olan bir taraf var. Hepimiz bu eksiğin ne olduğunu biliyoruz. Onun için açıkça söylememe lüzum yok.»

Thomas, acıyan bir ifadeyle başını salladı.

Josephine: «Cesaret, yalnızca yumrukla ispat edilmez» dedi.

«Ayrıca kafa da lâzım. Siz, Bay Lieven, kafa ve Simeon da yumruk olarak birleşirseniz, bu ideal bir işbirliği olmaz mı?»

Débras: «Zira Simeon yalnız başına asla görevinin üstesinden gelemez» dedi.

«Hangi görev?»

Débras, dudaklarını ısırdı. «Durum, çok ciddi Lieven. Vatandaşlarımı olduklarından iyi göstermek niyetinde değilim. Bizim içimizde de hainler var.»

«Her yerde vardır», dedi Thomas.

«Bizim Fransız hainleri -Her iki Fransa'da- nazilerle birlikte çalışıyorlar. Adamlarımızı ele veriyorlar. Memleketlerini satıyorlar. Gestapo'dan para alıyorlar. Gestapo dedim, Bay Lieven...»

«Duydum», diye cevap verdi Thomas.

«Siz almalısınız. Almanlarla münasebet kurabilirsiniz. Ayrıca her zaman anadan doğma Fransız gibi de hareket edebilirsiniz.»

«Gene mi başlıyoruz...»

«Söylediğim hainler, vatanlarına ihanet etmekle kalmıyorlar, aynı zamanda vatanlarını soyuyorlar», dedi Débras. «Bakın, meselâ bir kaç gün önce Paris'ten iki adam geldi... altın ve döviz alıcılığı yapıyorlar.»

«Fransız mı bunlar?»

«Evet, Gestapo hesabına çalışan Fransızlar!»

«Adları nedir?»

«Jacques Bergier ile Paul de Lesseps.»

Thomas Lieven, uzun süre düşünceli düşünceli önüne baktı... Sonra, «Peki, Débras», dedi. «Bu iki haini bulmak hususunda size yardım edeceğim. Ama bu işten sonra beni serbest bırakacağınıza söz verir misiniz?»

«Nereye gitmek istiyorsunuz?»

«Biliyorsunuz. Güney Amerika'ya. Orada bir arkadaşım, banker Lindner beni bekliyor. Gerçi benim param yok, fakat onun yeter derecede var.»

«Bay Lieven...» .

«...bir milyon doları var. Eğer sizden bir pasaport alabilirsem, onun aracılığı ile vize de alabilirim.»

«Dinleyin, Bay Lieven...»

«...vize alabilirsem, gemilerde yer de bulabilirim...»

Thomas, sözünü kesti: «Ne istiyorsunuz?»

«Üzgünüm, çok üzgünüm, Bay Lieven, fakat arkadaşınızı bir daha göremeyeceksiniz.»

«Ne demek istiyorsunuz? Bana herşeyi anlatın, hiç bir şeyi saklamayın. Arkadaşıma ne oldu?»

«Öldü.», dedi Débras.

«Öldü mü?» Thomas’ın yüzü renk değiştirerek gri oldu. Walter Lindner, son ümidi, bu çılgınlıklar kıtasından ayrılması için elindeki son şans, yokolmuştu...

«Hapisteydiniz, onun için haber alamadınız. Lindner'in bindiği gemi, 3 Kasım 1940 günü Bermuda Adaları civarında bir mayına çarptı. Yirmi dakika içerisinde battı, Yolculardan çok azı kurtulabildi. Kurtulanların arasında Lindner ile karısı yoktu.»

Thomas Lieven, bitkin vaziyette oturuyordu. Elindeki kadehi çeviriyordu.

«Gemiye yetişebilseydiniz, şimdi siz de ölmüş olacaktınız,» dedi Débras.

«Evet», diye cevap verdi Thomas Lieven. «Fakat bu, pek te iç açıcı bir teselli değil!»

18.

26 Kasım 1940 sabahın ilk saatlerinde meyus ve içine kapanmış bir Thomas Lieven, «Hotel de Noailies» den, Marsilya'nın «Eski Mahalle»sine, Rue Chevalier à la Rose'daki evin ikinci katma döndü. Josephine Baker ve Albay Débras'nın yanında oldukça içmiş ve yakın gelecek hususunda konuşmuştu.

Bir kaç saniye, karmakarışık yatağında uyumakta olan Chantal'a bir temiz dayak atmayı düşündü. Sonra ilk önce sıcak bir banyo almaya karar verdi. Güzel Chantal de onu -söylediği şarkıdan dolayı- banyoda buldu.

Chantal sırtını sabunlarken, Thomas ta ona ilginç kurtuluşunun hikâyesini anlattı... bütün ayrıntıları ile değil, yalnız gerekli gördüğü kısmı.

Zira artık Chantal'e sınırsız bir güveni yoktu. Sonunda da şunları söyledi: «Bana ihtiyaçları olduğu için serbest bıraktılar. Onların hesabına bir iş yapacağım. Bu iş için de gene sana ihtiyacım var. Zannederim bu şekilde barışmamız mümkün olabilir.»

Chantal'in biraz önce pişmanlıkla dolu olan gözleri, parlamaya başlamıştı: «Yani beni affedebilecek misin?»

«Sana ihtiyacım olduğuna göre, buna mecburum!»

Kadın: «Mecbur oluşun bana vız gelir, yeter ki; sen affet!» diyerek onu öptü. «Senin için herşeyi yaparım. Ne istiyorsun?»

«Bir kaç külçe altın.»

«Kü... kü... külçe altın mı? Ne kadarlık?»

«Şöyle beş, ya da on milyon frank değerinde.»

«Hakiki altın külçeleri mi?»

«Tabii sadece etrafı altın, ortası ise kurşun olacak.»

«İstediğin bu kadarsa, kolay.»

«Seni feleğin çemberinden geçme seni», dedi Thomas. «Senin yüzünden bu işe karıştım. O kadar sıkı ovalama!»

Chantal, daha sıkı bastırdı ve bağırdı: «Seni öldürmediklerine öyle seviniyorum ki tatlım!»

«Bu kadar sıkı ovalama dedim!»

Kadın kahkahalar atarak bu sefer onu gıdıklamaya başladı.

«Dur, yoksa canına okurum!»

«Kolay mı?»

«Gör öyleyse!»

Thomas Chantal! yakaladı, kadın bağırdı, sular etrafa sıçradı, ve Chantal birdenbire kendini, banyonun sıcak ve sabunlu suyunun içinde, Thomas’ın üstünde buldu. Önce bağırdı, çağırdı, güldü, tükürdü, sonra erkeğin kollarının arasında hareketsiz kaldı.

Thomas birden zavallı Lazarus Alcoba'yı, zavallı Walter Lindner ile karısını, aynı geminin yolcularını, tayfalarını, siperlerde çarpışan askerleri, bütün zavallı insanları düşündü. Hayatlarının ne kadar sürdüğünü, ne kadar güç geçtiğini ve ne kadar kötü son bulduğunu düşündü. Ve de şu dünyada mutlu geçen saatlerin ne kadar sayılı olduğunu...

19.

4 Aralık 1940 günü, Cannebiére'deki «Hotel Bristol'ün özel bir odasında üç erkek, sadece sebzelerden meydana gelen bir öğle yemeği yemek üzere buluştular. Yemekler, içlerinden biri tarafından, gerçekten ağzının tadını bilen birinin göstereceği ihtimamla seçilmiş ve yapılmaları da otelin mutfağında gene aynı şahsın nezareti altında olmuştu.

Bu üç kişinin adı, Jacques Bergier, Paul de Lesseps ve Pierre Hunebelle idi.

Paul de Lesseps, 37 yaşında, keskin yüz hatlarına sahip, zayıf ve içine kapanık bir insandı.

Jacques Bergiér daha yaşlı ve şişmancaydı. Pembe bir teni vardı. Fazlasıyla şık giyinmişti. Davranışları gayet ince, sesi yüksek ve adımları bir kedininki gibiydi. Lacivert elbisesinin içine koyu kırmızı bir kadife yelek giymişti. Parfümünü ise biraz fazlaca sürmüştü.

Pierre Hunebelle ise -ki yemekleri seçen ve hazırlatan, bu şahıstı- sanki kahramanımız Thomas Lieven'in ikiziydi. Bunda da şaşılacak bir taraf yoktu. Zira bu şahıs, gerçekten Thomas Lieven'in ta kendisiydi. Yalnız adı şimdi Leblanc değil, fakat Hunebelle idi. Bunun sebebini meraklı

okuyucular, derhal anlayacaklardır. Thomas'ın cebinde, Fransız gizli teşkilâtı tarafından düzenlenmiş yeni bir sahte pasaport vardı...

Bu, Bergier ile Lesseps'in, mösyö Hunebelle ile ilk buluşmalarıydı. Özellikle Bergier, bu yakışıklı genç adamı gittikçe artan bir ilgiyle süzüyordu. Duygu dolu ve bir kızınkine benzeyen gözleri, devamlı onun üzerindeydi. Thomas, avukat Bergier'e kendisiyle birlikte bir iş görmek istediğini söyledikten sonra, onları bu yemeye davet etmişti.

Teklifi: «Belki işimiz hakkında, güzel bir sofranın başında konuşsak daha iyi ederiz» tarzında olmuştu.

Bergier, yüksek sesle ; «Memnuniyetle, mösyö Hunebelle», diye cevap vermişti. «Ama lütfen sofrada et bulunmasın!»

«Vejetaryen misiniz?»

«Hem de su katılmadık cinsinden. Sigara ve içki de kullanmam.»

Kadınlarla da pek alış verişin vara benzemiyorsun, diye düşünmüştü Thomas. Sadece Gestapo hesabına çalışmayı bilirsin...

İlk yemek olarak verilen Cenevre usulü kereviz, üç adamın birbirleriyle hararetli hararetli konuşmasına yol açtı. Bergier: «Harika, mösyö Hunebelle», dedi. «Gerçekten bir harika. Dilimler, sanki dilin üstünde eriyor.»

«Öyle olması da lâzım», diye cevap verdi Thomas büyük bir ciddiyetle.

«Daima güzel, fakat fazla büyük olmayan kerevizleri seçmek lâzım.»

Bergier, Thomas'ı gözleriyle yerken: «Demek fazla büyük olmamalı», diye tekrarladı.

«Kerevizler iyice fırçalanıp yıkanır. Sonra tuzlu suda haşlanarak yumuşatılır... fakat çok fazla yumuşamamalarına dikkat etmek gerekir.»

Parfümü Thomas'ın burnunun direğini kıran avukat: «Fazla yumuşamamalı», diye tekrar etti. «Bana bu yemeğin tarifini yazmalısınız

mösyö.» Son derece bakımlı olan parmaklarında dört tane renkli taşlı yüzük vardı. Thomas'a dikilmiş olan bakışları, gittikçe daha hüzünlü bir ifadeye bürünmekteydi.

Bu arada da dostumuz, bu kolay bir tip, diye düşünüyordu. Kolayca üstesinden gelirim. Fakat asıl Lesseps'e dikkat etmem lâzım.

Lesseps, hiç bir girizgâha lüzum görmeksizin sordu: «Size ne gibi bir yardımımız dokunabilir, Mösyö?»

«Marsilya küçük bir şehirdir baylar. Paris'ten buraya bazı işler yapmak için gelmiş olduğunuz duyuldu.»

Bu sırada, yaslı bir garson, asıl yemeği getirince Thomas konuşmasını kesti. Avukat, tabakları görünce: «Ama sofrada et bulunmamasını özellikle rica etmiştim!» diye bağırdı.

Lesseps, onun sözünü kesti: «Ne gibi işlerden bahsediyorsunuz, mösyö Hunebelle?»

«Döviz ve altın işleri meselâ. Bunlarla ilgilendiğiniz söyleniyor.»

Lesseps ile Bergier birbirlerine bakıştılar. Odada bir süre sessizlik hâkim oldu. Sonunda Lesseps -kendisi, 1947 yılında Fransız Hükümetince Almanlarla işbirliği yaptığından dolayı mahkemeye verilmiş ve hüküm giymiştir- soğuk bir ifadeyle: «Söyleniyor, öyle mi?» diye sordu.

«Evet, söyleniyor. Biraz daha soya alır mısınız, mösyö Bergier?»

Avukat, derin derin Thomas’ın gözlerinin içine bakarak: «Çok hislendirdiniz beni, dostum», dedi. «Et zannettiğim, gerçekte et değilmiş. Ama buna rağmen tadı bir harika. Nedir bu yediğimiz?»

Menü 4 Aralık 1940.

Cenevre usulü kereviz.

Mantar şnitzeli.

Foire Belle Hélène.

Garip bir şnitzel, milyonlarca frank getiriyor...

Cenevre usulü kereviz*: Orta büyüklükte kerevizler yıkanır, iyice fırçalanır ve tuzlu suda haşlanarak, fazla olmamak şartıyla, yumuşatılır. Kabukları soyularak ince dilimler halinde kesilir. Derin bir porselen kâsenin içine taze tereyağı, üstüne, tereyağı parçacıkları ve Emmental peyniri ekilmiş kereviz dilimleri konur ve dizmeye bu şekilde devam edilir. En üste tekrar peynirle tereyağı konur. Kâse bir kapakla kapatılarak, ağır ağır haşlanmakta olan suyla dolu bir tencerenin üstüne yerleştirilir. Bunun üzerinde yemek, en aşağı bir saat suyunu çekmelidir. Kâse, karıştırılmaksızın sofraya getirilir.*

Mantar şnitzeli*: Yarım kilo taze horoz mantarı, iyice temizlenir. Mantarlar dörde bölünür. İki büyük soğan, küçük küpler halinde kesilir. Bol miktarda maydanoz, ince ince kıyılır. Soğan, maydanoz Ve mantarlar, tavada tereyağıma yatırılarak, mantarlar kızarmaya başlayıncaya kadar ateşte tutulur. İki tane yumuşatılmış ve iyice ezilmiş francala taunlarla birlikte kısa bir süre ateşten geçirilir. Tamamı, ince bir kıyma makinesinden geçirilir. Buna ezilmiş patates de eklenir. Tamamı iyice karıştırılır ve yeter derecede soğuduktan sonra bir yumurta ilâve edilir. Eğer mayi çok yumuşak olduysa, biraz francala ufağı karıştırılır. Bir kaç damla soya baharatı, yahut ançovis, ya da etten değil, fakat bira mayasından yapılma hülâsalarla çok acı olmak üzere baharatlanır. Tuz ve karabiber, en sonunda konur. Meydana gelen hamurdan fazla yassı olmayan şnitzeller yapılır, un, çarpılmış yumurta ve francala ufaklarına bulandıktan sonra tereyağında rengi güzel bir kahverengi oluncaya kadar kızartılır, üstüne gebre konulmuş limon dilimleri ile süslenir.*

Foire Belle Hélène*: Orta büyüklükte dondurma kaplarının ya da komposto tabaklarının içine biraz vanilyalı dondurma konur. Reçel ya da tatlı" halindeki bir ya da iki yarım armutla üstü kapatılır. Üstünden koyu ve çok sıcak çikolata sosu geçirilerek derhal servis yapılır. Çikolata sosunun hazırlanması için 100 gram ince ve acı çikolata, biraz suyla birlikte bir kaba konur. Bu, içinde kaynar su bulunan daha büyük bir kabın içine*

yerleştirilerek eritilir. Çikolata, asla karıştırılmamalıdır. Meydana gelen çikolata hamuruna, koyu sos haline gelinceye kadar, süt ya da krema konur.

Lesseps öfkeli bir sesle: «Altın ve dövizden bahsettiniz, mösyö Hunebelle», dedi. «Peki, bunlarla gerçekten ilgileniyorsak?»

Thomas, Bergier'e dönerek: «Mantar şnitzeli, çok lezzetli, değil mi?» dedi. Ve sonra Lesseps'e döndü: «Elimde satılık altın var.»

«Altınınız mı var?»

«Evet.»

«Nereden buldunuz?»

«Orası herhalde sizin bakımınızdan önemli değil», diye cevap verdi Thomas azametli bir tavırla. «Ben, altınları kimin hesabına satın alacağınızı soruyor muyum?»

Lesseps, bir köpek balığınkini andıran gözleriyle ona baktı.

«Bize ne kadar altın verebilirsiniz?»

«Bu sizin ne kadar istediğinize bakar.»

«İstediğimiz kadarına sahip bulunduğunuzu hiç sanmam», dedi Lesseps. Birden ipek tenli avukat söze karıştı: «Zira biz, iki yüz milyona kadar satın almak istiyoruz!» Aman Allahım, diye düşündü Thomas Lieven, galiba büyük bir parti vurmak üzereyiz!

20.

Aman Allahım, dedi odanın dışından onların konuşmalarını dinleyen yaşlı garson kendi kendine, galiba muazzam bir partinin başlangıcındayız!

Dilini şaplatarak otelin bu saatte boş olan barına gitti. Tezgâhın başında fırça gibi saçları olan bir adam, Pernod içiyordu.

Garson: «Hey, Bastian!» diye seslendi.

Adam, başını kaldırdı. Gözleri bir filinki kadar küçük, elleri ise bir hamalınki kadar büyüktü. «Ne hakkında konuşuyorlar?» diye sordu.

Garson, özel odadaki Bayların ne konuştuklarını ona anlattı.

Adı Bastian Fabre olan adam, dişlerinin arasından bir ıslık çaldı.

«İki yüz milyon! Aman Allahım!» Garsonun eline biraz para sıkıştırdı. «Dinlemeye devam et. Her kelimeyi aklında tut. Ben hemen geliyorum.»

«Peki, Bastian», dedi yaşlı garson.

Üstünde bir deri ceketle gri bir pantolon, başında da bir bask kasketi bulunan Bastian, bardan çıktı, eski bir bisiklete atlayarak «Eski liman» boyunca Quai des Belges'e çıktı. Burada şehrin en ünlü kahveleri olan «Cintra» ile «Le Brûleur de Loup» bulunmaktaydı. Her iki kahvede de her çeşit kanunsuz anlaşmalar yapılırdı. «Cintra» daha moderndi ve daha iyi bir müşteri tabakasına sahipti: zengin Yunanlı tüccarlar, Türkler, Hollandalılar ve Mısırlılar gibi.

Bastian, daha eski stil ve küçük olan «Le Brûleur de Loup»a girdi. Burada, üstündeki aynaların sokağın grimsi ışığını aksettirdiği lambri kaplı duvarlarla çevrili salonda, yalnızca yerliler oturmaktaydı. Bu öğle saatlerinde çoğu, «Pastis» denilen tatlı içkilerini yudumlamaktaydılar. Daha 1939 yılında bu içkinin fiyatı, iki franktı, şimdi ise on franga fırlamıştı ki bu, vatanseverler için devamlı bir üzüntü kaynağıydı.

«Brûleur de Loup» ta şarap tüccarları, kaçakçılar, mülteciler ve karaborsacılar oturuyorlardı. Bastian, içlerinden çoğunu tanıyordu. Bol bol selâm verdi ve aldı. Lokalin sonunda, tokmağında üstünde «özeldir» yazılı bir levhanın asılı durduğu bir kapı vardı.

Dev gibi bir adam olan Bastian, bu kapıya dört kere uzun, iki kere kısa olmak üzere vurdu. Bunun üzerine kapı açıldı ve Bastian odaya girdi. Odanın penceresi olmadığı için elektrik yanmaktaydı. Havada dolaşan tütün dumanları, adeta bıçakla kesilebilecek bir kesafete ulaşmıştı. Uzun bir masanın etrafında on beş erkekle bir kadın oturmaktaydılar. Adamların tamamı haydut suratlıydı. Kimisi sakallıydı, kimisinin de yüzünde ezik burunlar ve bıçak yaraları göze çarpıyordu. Aralarında Afrikalılar, Ermeniler ve Korsikalar vardı.

Kadın, masanın başında oturuyordu. Siyah saçları, kırmızı başlığının altından taşmıştı. Uzun pantolon ve kaba deriden bir ceket giynıişti. Bu topluluğa bakan tarafsız bir gözlemci, Chantal Tessier'nin bu gangster çetesinin reisi, mutlak hâkimi ve merhamet nedir bilmeyen kraliçesi olduğunu anlardı.

Bastian odaya girer girmez Chantal: «Neden bu kadar geç kaldın?» diye azarladı. «Yarım saatten beri seni bekliyoruz! »

«Konuşmaya geç başladılar... Avukat geç geldi...»

Chantal, sert bir sesle onun sözünü kesti: «Kendine ne zaman yeni bir başlık bulacaksın? Hiçbirinizde iş yok! Nereden geldiğinizi herkesin ilk bakışta anlaması mı lâzım?»

Bastian, uysal bir sesle: «Özür dilerim, Chantal!» dedi ve büyük bir mahcubiyetle yağlı kasketini saklamaya çahştı. Sonra «Hotel Bristol»ün yaşlı garsonundan öğrendiklerini anlattı. İki yüz milyonun lâfını ettiği zaman, odada bir heyecan dalgası dolaştı. Bazıları ıslık çaldılar, bir tanesi masaya vurdu, herkes birbiriyle konuşmaya başlamıştı.

Chantal'in buz gibi sesi, hepsini bastırdı: «Lütfen çenenizi tutar mısınız?»

Sesler kesildi.

«Burada ancak kendisine söz verilen konuşur, anlaşıldı mı?» Chantal geriye doğru yaslandı. Sonra: «Sigara!» diye emretti. İki gangster, bu emri yerine getirmek için hemen yerlerinden fırladılar.

Chantal, havaya bir duman bulutu savurdu. «Şimdi hepiniz beni dikkatle dinleyin. Ne yapmak gerektiğini size anlatacağım.»

Çete reisi ve kaba deri meraklısı Chantal Tessier, anlatmaya başladı. Odada bulunanlar, dikkat kesilmişlerdi...

21.

Günlerden 5 Aralık 1940'tı. Marsilya'da hava çok soğuktu. İki adam, Rue de Rome'da, ev eşyaları satan bir dükkâna girmişlerdi.

Bir tanesi: «Dört tane pasta kalıbı istiyorum», dedi.

Satıcı kız: «Ya siz ne arzu ediyorsunuz? diye sordu diğerine. Öbür adam: «Ben de üç tane kalıp istiyorum yavrucuğum, eğer sizce bir mahzuru yoksa», diye cevap verdi.

Adamlardan iri yarı yapılı ve kızıl saçlı olanının adı Bastian Fabre idi.

Diğer adam ise gayet şık giyinmişti ve çok kibar biri olduğu belliydi. Kendisini Pierre Hunebelle diye tanıtıyorsa da gerçekte asıl adı bu değildi. Kısa süre öncesine kadar kendisini Jean Leblanc olarak tanıtmıştı. Gerçekte ise adı Thomas Lieven'di.

Her iki adam, savaş nedeniyle oldukça yüksek fiyat ödeyerek, yedi adet demir saçtan yapılma pasta kalıbı satın aldılar. Ancak hiç de bunlarla pasta pişirecek tiplere benzemiyorlardı. Zira kalıpların ardından mesela tereyağı, şeker, safran gibi şeyler değil, fakat kısa bir sokak olan Rue Mazagran'daki bir eskiciden dokuz kilo kurşun, büyük bir parça ateşe dayanıklı tuğla ile propan gazı dolu bir çelik şişe satın aldılar.

Sonra adımlarını «eski mahalle» ye yönelttiler. Henüz tanışmış olduklarından, birbirleriyle pek konuşmuyorlardı.

Thomas Lieven düşünüyordu: Demek şimdi bir goril ile sahte altın külçeleri yapmaya gidiyorum; düşüncesi bile berbat!... Fakat asıl korkunç

tarafı şu ki, böyle bir şeyin nasıl yapıldığını samimi olarak öğrenmek istiyorum!

Thomas'ın anlayamadığı şey, Chantal'in davranışlarıydı. Zira ona iki müşteriden bahsettiği zaman Chantal: «Çok iyi, çok iyi tatlım», diye cevap vermişti. «Organizasyonumdaki on beş birinci sınıf mütehassıs emrindedir. Her iki Gestapo domuzu ile senin Albay Simeon'u bir güzel aldatır ve listeleri en fazla verene satarız.»

«Hayır, Albayı aldatamayız. Ona yardım edeceğime dair söz verdim.»

«Sen aklını oynattın galiba. Alman idealizmi, öyle mi? Gerçekten gözlerim doldu! Ama idealist hareket etmek istiyorsan, işini yalnız başına görürsün. Altınını kendin yap, adamlarımın hiç biri sana yardım etmez.»

Evet, durum üç gün önce böyleydi. Ancak geçen üç gün zarfında Chantal düşüncesini değiştirmiş görünüyordu. Hiç bir zaman olmadığı kadar ihtiraslı ve yumuşaktı. Bir gece önce, sakin geçen ender dakikalardan birinde, Thomas Lieven'in kolları arasında şöyle demişti: «Haklısın. Verdiğin sözü tutmalısın...» Bir Öpüşme. «Bu dürüstlüğünden dolayı seni daha çok seviyorum.» İki öpücük daha. «Bastian'ı alabilirsin. Bütün adamlarımı kullanabilirsin...»

Şimdi Thomas Lieven, önünde satın aldıkları şeylerle dolu bir el arabası itmekte olan Bastian Fabre'ın yanında «eski mahalle»nin eğri büğrü ve pis sokaklarında yürürken, acaba Chantal'e, bu hayvana güvenebilir miyim, diye düşünüyordu. Beni daha önce aldatmadı mı? Bana yalan söylemedi mi? Kafasında bir şey var. Ama ne?

Bu sorusunu Bastian Fabre tatmin edici bir şekilde cevaplandırabilirdi. Zarif yapılı ve şık giyimli Thomas Lieven'in yanında el arabasını iterek «eski mahalle»nin iğri büğrü ve pis sokaklarından geçerken, Bastian düşünüyordu: Bu genç adamdan hiç hoşlanmadım. Chantal ile birlikte oturuyor. Aralarında ne olduğu besbelli. Daha önce de Chantal ile birlikte yaşayan erkekler olmuştu. Ama bu Pierre Hunebelle, bugüne kadarkilerden sanki farklı. Şef, onu görünce kendinden geçiyor. Allah kahretsin!

Bastian, şefinin «Le Brûleur de Loup» kahvesinde çetenin toplantısı sırasında genç adam hakkında söylediklerini hatırladı: «Adeta dâhiyane işleyen bir kafası var. Sizin gibi öküzler, onun eline su bile dökemez.»

Bastian: «Biraz yavaş gel!» demek cesaretini göstermişti.

Bunun üzerine Chantal bir füze gibi onun üstüne uğramıştı: «Tagueule! Bugünden itibaren onun dediklerini eksiksiz yapacaksın!»

«Bir dakika Chantal...»

«Kapa çeneni! Bu bir emirdir, anlaşıldı mı? Onunla birlikte Boule'e gidecek ve sahte altın külçelerini yapacaksın. Sizler de hemen bir devamlı gözetleme teşkilâtı kuracaksınız. Gece gündüz onun ne yaptığını bilmeliyim.»

«Geceleri ne yaptığım hepimizden iyi bilmen lâzım!»

«Bir kelime daha söylersen şamarı yersin! Ona âşığım, anlaşıldı mı? Oğlan, aşırı derecede dürüst. Bu Gestapo domuzları ile iş yaparken, onun yerine bizim onu düşünmemiz lâzım. Zira kendisi için faydalı olanı ayırt edemiyor...»

Böylece Chantal, son sözünü söylemiş oluyordu.

Thomas'ın yanında «eski mahalle»de yürüyen Bastian, halbuki ben bu herifin, kendisi için neyin faydalı olduğunu gayet iyi bildiği kanaatindeyim, diye düşünüyordu.

Bastian, böyle düşünüyordu. Ama düşündüğünü söylemiyordu. Sadece «Geldik», dedi ve Rue d'Aubagne'daki 14 numaralı evin önünde durdu. Kapının sağında eski ve dökülmüş bir emaye tabelânın üstünde bir yazı vardı:

Dr. RENE BOULE DİŞ DOKTORU

Çalışma saatleri: 9-12, 15-18

Apartmana girerek bir kapıyı çaldılar. Kapı açıldı.

Dr. René Boule: «Nihayet gelebildiniz!» dedi. Belki de Thomas’ın hayatında gördüğü en kısa boylu ve narin yapılı adamdı. Üzerinde beyaz bir doktor gömleği, burnunda altın çerçeveli kenarsız bir gözlük vardı. Takma dişleri harikulade güzeldi. «Gelin delikanlılar.» Doktor, kapıya bir tabela astı. Tabelânın üstünde: BUGÜN HASTA KABUL EDİLMEZ yazılıydı.

Sonra kapıyı kapattı ve içinde döner bir kollukla pırıl pırıl âletlerin bulunduğu bir muayene odasından geçerek, küçük bir mutfağın yanında bulunan bir laboratuara girdi. Burada Bastian, onları birbirleriyle tanıştırdı. Thomas'a: «Doktor devamlı olarak bizim hesabımıza çalışır», dedi. «Şefle aralarında özel bir anlaşma mevcuttur.»

Kısa boylu doktor: «Fakat bu çalışmam, yalnızca sahte altın yapmakla ilgilidir», diye cevap verdi. «Dişlerinizden bir şikâyetiniz varsa, o zaman başka yere başvurmanız lâzım.» Sonra Thomas'a baktı. «Birbirimizi bugüne kadar hiç görmemiş olmamız garip. Çeteye yeni mi girdiniz?»

Thomas başıyla tasdik etti.

Bastian: «Şef, kendisini çok tutuyor», dedi. «Yapacağınız iş, şefin özel hesabına yazılacak.»

«İyi. Kalıpları getirdiniz mi? Güzel, güzel. Böylece yedi külçeyi birden yapabilirim ve her defasında birinin soğumasını beklemek zorunda kalmayız.» Dr. Boule, kalıp paketlerini açarak kalıpları yan yana dizdi. «Uzunluk tamam», dedi. «Kiloluk külçeler istiyorsunuz, değil mi? Tahmin etmiştim.» Thomas'a döndü. «Eğer sizi ilgilendiriyorsa, seyredebilirsiniz delikanlı. Fazladan bir şeyler öğrenmek, hiç bir zaman zararlı değildir.»

Thomas: «Haklısınız», diye cevap verdi ve «şu halime bak!» gibilerden gözlerini gökyüzüne kaldırdı.

Bastian: «Şimdiye kadar belki yüz kere gördüm», diye homurdandı. «Ben gidip yiyecek birşeyler alayım.»

«Kuvvetli bir şeyler alın lütfen», dedi diş doktoru. «Zira eritme işlemi, insanı çok yorgun düşürüyor.»

«Nasılsa masraflar şefe ait. Ne alayım?»

Kısa boylu adam, ağzını şapırdattı: «Aşağıdaki Henri, bir yerden bir çift yağlı ördek bulmuş. Ekonomik kontrol ekiplerinin eline geçmeden el altından yüksek fiyata satmak istiyor. Orta büyüklükte, güzel ördekler. Yağları fazla değil, kemikleri de ince En fazla bir buçuk kilo gelir.»

Bastian: «Öyleyse gidip iki ördeğin icabına bakayım» diyerek çıktı.

Dr. René Boule, yapacağı işe ait bilgi vermeye başladı: «Sahte altın külçelerinin yapımındaki güçlük, altınla kurşunun çok farklı erime derecelerine ve spesifik ağırlıklara sahip bulunmalarından doğar. Kurşun, 327 derecede erir. Altın ise ancak 1063 derecede erimeye başlar. Bu kadar yüksek bir hararete pasta kalıpları dayanamaz. Onun için içlerini tuğla ile döşememiz lâzım.»

Doktor, kalıpları dikkatle ölçtü, sonra tuğla plâkasının üstüne kalıpların tabanları ile yan duvarlarını dikkatle çizdi. Bir eğe ile bu çizgilerin üstünden geçtikten sonra., parçaları zahmet çekmeksizin birbirinden ayırdı. Çalışırken, bilgi vermeye devam ediyordu: «Şimdi alçıdan tuğlaya benzeyen kalıplar yapacağız. Bunlar, içine tuğla hamuru döşediğimiz kalıplara sığacak ve kalıplarla aralarında üç milimetre aralık kalacak büyüklükte olacak. Tabanda ise, alçı henüz yumuşakken, dört kibrit çöpü sokmak suretiyle ayaklar yapacağız. Böylece taban kısmında da alçı ile tuğla hamuru arasında üç milimetrelik bir aralık olacak... Not tutmak istemez misiniz?»

«Hafızam kuvvetlidir.»

«Öyle mi? Peki,... Alçı tuğlalar, tuğla hamurunun içine konduktan sonra, altını potada eritmeğe başlayabiliriz.»

«Bu kadar yüksek harareti nasıl temin ediyorsunuz?»

«Kesme hamlacının ve sizin getirdiğiniz propan gazı tüpünün yardımıyla, delikanlı.»

«Kullandığınız altın.»

«Tabii ki yirmi ayar.»

«Bunu nereden buluyorsunuz?»

«Altın parçacıklarını toplayıp, eritme atölyelerinde yirmi iki ayar altın karşılığında değiştiriyorum. Altın eridikten sonra, alçı ile tuğla hamuru arasında kalan aralıkları bununla doldurup, soğumasını bekleriz. Kendi kendine bırakıp, su falan kullanmayız. -Gene de not tutsanız, iyi olur- Sonunda alçıyı çıkarınca, bir kilogramlık bir altın külçenin ölçülerine sahip ince altından bir kap elde etmiş olurum. Bu kalıbı da kurşunla doldururum.»

Thomas: «Fakat bir dakika», dedi. «Kurşun, altından daha hafiftir.»

«Ağırlığa göre bir kilo, gene bir kilo kalır. Sadece hacim değişir. Genişlik açısından külçede küçük değişiklikler yapabiliyorum. Fazla göze çarpmıyor...»

Bastian döndü. İki tane küçük, fakat etli ördek ve bir kilo kestane ile mutfağa gitti. Thomas bir süre daha kabiliyetli doktorun nasıl alçıdan tuğlalar yaptığına baktı. Sonra yemeye bakmak üzere mutfağa gitti. Ama mutfağa girer girmez irkildi. Altın külçesi sahtekârlığından bir şey anlamazdı. Ama ördekler hakkında bilgisi çoktu. Ve mutfakta ördeğin nasıl hazırlandığım görünce, ağzının tadını bilen biri olarak gururunun zedelendiğini hissetti. Başını sallayarak, kollarını sıvamış olduğu halde pencerenin yanında çalışmakta olan Bastianın yanına gitti. Bastian, hayvanlardan birinin içini boşaltılmış, etlerin iç ve dış kısımlarını tuzla ovuyordu.

Thomas Lieven, sert bir sesle: «Nedir bu yaptığın?» diye sordu.

Bastian da sinirli: «Ya sizinki ne biçim sual?» diye cevap verdi. «Ördek hazırlıyorum. Hoşunuza gitmedi mi?»

«Barbarca bir usul»

«Ne dediniz?» Dev yutkunmak zorunluluğunu hissetti.

«Barbarca bir usul dedim. Yanılmıyorsam ördek kızartması yapmak niyetindesiniz.»

«Evet!»

«İşte buna barbarca bir usul dedim.»

Chantal'ın ihtarlarını unutan Bastian: «Bak sen şu işe!» dedi. Sonra ellerini kalçalarına dayayarak bağırdı: «Siz yemek pişirmekten ne anlarsınız ki, akıl küpü?»

«Biraz anlarım», diye cevap verdi Thomas Lieven kibar tavrını bozmayarak. «Hiç olmazsa burada bir cinayet işlediğinizi söyleyebilecek kadar anlarım.»

«Ben, gemilerde aşçıydım. Ve hayatım boyunca ördekleri yalnızca kızartma olarak yaptım!»

Son dakikada Bastian, Chantal'in ihtarlarını hatırladı. Büyük bir güç harcayarak kendine hakim oldu. Bağımsızlıklarını ilân edip, düşüncesiz bir harekete kalkışmamaları için ellerini arkasına götürdü. Konuşurken sesi kısık çıkıyordu; «Peki, siz ördeği nasıl yaparsınız, Mösyö Hunebelle?»

«Tabii ki yalnızca Çin usulü...

«Ha!»

«...Zira ancak ananas ve baharat, o güzel ördek tadını tabii bir şekilde muhafaza eder, hatta doğru dürüst hissedilmesini mümkün kılar!»

«Gülünç!» dedi Bastian. «Ördek, ancak kızartma olarak: yapılabilir!»

«Yemek pişirme sanatından hiç bir şey anlamadığınız için, böyle söylüyorsunuz», diye cevap verdi. «Centilmenler, daima Çin usulü ördeği tercih ederler.»

«Beni iyi dinleyin, kibar beyefendi! Eğer siz...» Bastian’ın sözü, onu kolundan çekiştiren küçük doktor tarafından kesildi. «Ne oldu Bastian?

Neden münakaşa ediyorsunuz? Elimizde iki ördek yok mu? Her iki usulü de tecrübe edin! Benim işim, daha saatler sürer.»

Bastian: «Yani bir yemek pişirme yarışması mı?» diye homurdandı.

Doktor: «Evet», diyerek gene ağzım şapırdattı. «Ben de size hakemlik ederim.»

Bastian birden sırıttı. Thomas'a: «Razı mısınız?» diye sordu.

«Gayet tabii. Yalnız mantar, domates, ananas ve pirinç gibi malzemeye ihtiyacım var.»

Küçük doktor gülerek: «Aşağıya, Henri'ye gidin», dedi. «Onda herşey bulunur.» Keyifle ellerini çırptı. «Şimdi iş tamam oldu! Karşılıklı birbirimize bir şeyler öğretiyoruz. Hadi bakalım silâh başına, vatandaşlar!»

Bu konuşmalardan sonra Dr. René Boule'ün mutfağında ve lâboratuvarında hararetli bir çalışma başladı.

Bastian, kendi ördeğini sarımsakla ovar, kokulu otlara sarar ve göğsü aşağıda olmak üzere ocağın ızgarasına yerleştirirken, Thomas Lieven kendi ördeğinin ayaklarını çıkardı, kemikleri ufaladı ve bunları kaynatarak kuvvetli bir et suyu hazırladı. Et suyunun kaynamasını beklerken de laboratuvara giderek küçük sanatçının çalışmasını seyretti.

Bu arada Dr. Boule, yedi pasta kalıbının içinde yedi tane ince kenarlı altın tekne yapmıştı. Şimdi bunların birincisini eritilmiş kurşunla dolduruyordu. Bu arada da açıklamalarına devam ediyordu:

«Kurşun soğumaya bırakılır. Şimdi altın kaplamanın yalnızca kenarı açıktır. Bunun üstüne, kurşun erimiş altınla temasa geldiği zaman tekrar erimesin diye, tuğla hamurundan bir plâka kapatılır. Bu son plâka, son derece önemlidir. Böylece her mütehassısın şüphesini çekebilecek ve altın satıhta meydana gelebilecek renk değişikliklerinin önüne geçilmiş olur.»

Thomas, çorbasına bakmak üzere mutfağa döndü. Ördeği parçalara ayırdı ve külçeleri görmek üzere tekrar laboratuvara gitti. Bu arada Dr. Boule, bir

toprak kabın içinde altım eritmişti. Şimdi erimiş altını tuğla hamuru plâkasının üstünden pasta kalıbına akıtıyordu, «Köpükler ortadan kayboluncaya kadar beklenir. Altın, kendiliğinden yerleşir. Yüzeyin kenarı, biraz yüksekçe olmalıdır. Altın soğumadan Önce hemen en önemli işi, yani ayar damgasını halletmek gerekir.»

«Neyi?»

«Ayar damgasını. Yani altının hakikiliğini ve ayarını gösteren işareti.» Dr. Boule, mutfağa doğru bağırdı: «Nasıl bir damga kullanayım, Bastian?»

Bastian: «Lyon darphanesi!» diye cevap verdi. O sırada ördeğini kızarmış yağa bulamakla meşguldü.

«Peki,», dedi Dr. Boule. «Elimde çeşitli darphane ve bankalara ait bir damga koleksiyonu var.,» Bunları Thomas'a gösterdi. «Damgaları negatif olarak linoleumdan kestim ve linoleum parçacıklarını tahtalara yapıştırdım. Şimdi dikkat edin!»

Kullanacağı damgayı alıp linoleumu zeytinyağına buladı. Sonra damgayı, ilk altın külçesinin henüz yumuşak olan köşelerinden birine bastırdı. Yağ tabakası, cızırtılar çıkararak yandı. Dr. Boule, sıcak maden linoleum'u tahrip edemeden damgayı derhal kaldırdı. Damganın bir an bastırılması, yetmişti. Şimdi külçenin üstünde, sanki oyularak yapılmışçasına, bir ayar damgası vardı. Dişçi:

«Girinti ve çıkıntılar, taşkınlıklar ve kül, temizlenmez... Zira hakiki külçeler de temizlenmez.»

«Peki, bu sahtekârlığın anlaşılması ihtimali yok mu?»

«Pratik olarak mümkün değil.» Dr. Boule, başını salladı. «Kurşun kısım şimdi her tarafından üç milimetre kalınlığında altınla kaplı. Alıcı, tuz ruhu ve taşla kontrol eder. Taşla külçenin bir köşesini kazıyınca, taşın üstüne biraz altın yapışır. Bu altına birbiri ardından çeşitli ayar derecelerine uygun asit konsantrasyonları damlatır. Eğer altın, taşın üstünde kalırsa, gerçekten yirmi iki ayar demektir. Zaten kullandığımız da yirmi iki ayar altın değil miydi?»

Birden dişçi, havayı koklamaya başladı. «Yarabbi ne güzel koku! Bu ördek, sizinki mi, yoksa onunki mi?»

Yemeği bir saat sonra ve hiç konuşmaksızın yediler. Önce ızgarada yapılan ördeği, sonra da Çin usulü pişirilen ördeği yediler. Bu arada ilk üç külçe, soğumaktaydı. Dr. René Boule'ün küçük yemek odasına, adeta ilâhi bir sessizlik hakimdi. Nihayet Bastian ağzım sildi ve kısık gözleriyle doktorun yüzüne baktı. «Evet René, hangisi daha iyiydi?»

Dr. Boule, çaresizlik içinde bir aşçıdan öbürüne, bir Thomas'a, bir Bastian'a bakmaktaydı. Bastian’ın muazzam yumruklan, kramp halinde açılıp kapanıyordu.

Küçük doktor, kekeleyerek konuştu: «Bunu iki üç kelime ile söyleyebilmek imkânsız, sevgili Bastian... Senin ördeğin çok güzel... Ama diğer taraftan da...»

«Evet, evet», diye sözünü kesti Bastian. «Seni döverim diye altına yapıyorsun, değil mi? Öyleyse senin yerine ben hakemlik yapacağım. Çin usulü pişirilen ördek, daha iyiydi!» Gülerek Thomas’ın sırtına vurunca, Thomas öksürmek zorunda kaldı. «Zannederim senden daha yaşlıyım. Ördeğini bu kadar nefis pişirdiğin için, bundan sonra sana sen diye hitap edeceğim. Benim adım, Bastian'dır.»

«Bana da Pierre de.»

«Hayatım boyunca ördeği kızarttığım için büyük alıklık etmişim! Sana daha önce rastlamadığıma yazık olmuş, Pierre! Bildiğin daha başka tarifler de var mı?»

Thomas, tevazuyla: «Bir kaç tane var», diye cevap verdi.

Bastian’ın yüzü ışıl ışıldı. Thomas'a sevgi ve saygıyla bakıyordu. Midesine olan düşkünlüğü kıskançlığına galebe çalmıştı. «Ne düşünüyorum, biliyor musun Pierre? Zannederim bu çok güzel bir dostluğun başlangıcı olacak!»

Bastian, düşüncesinde y anılmıyordu. 1957 yılında, Düsseldorf’a, Cecilienailee'deki bir Villada bu dostluk, hâlâ ilk günkü gücünü muhafaza edecekti.

Aradan geçen on yedi yıl zarfında ise dünyamızın bir çok kudretlileri, bu dostluğun karşısında titremeyi öğrenmiş olacaklardı...

Thomas: «Senin ördeğin de hiç fena değildi, Bastian», dedi. «Samimi olarak söylüyorum, fena değildi. Hem ben Götterspeise de yaptım. Buyrun yiyin. Benden paso. Bir lokma daha alırsam, düşüp ölürüm!»

A propos Ölü...

Köln, 4 Aralık 1940

ABWEHR KÖLN'DEN[2] ABWEHR BERLİN BAŞKANLIĞINA

GİZLİ 135892/VC/LU

2 Abwehr: Nazi imparatorluğu zamanında Alman, asken casusluk örgütü (Çevirenin notu).

Lizbon'dan gelir gelmez, Amiral hazretlerine iki taraflı ajan ve vatan haini Thomas Lieven, takma adıyla Jean Leblanc’ın öldüğünü bildirmekle şeref duyarım.

Anılan şahıs, 17 Kasım 1940 günü mahalli saatle 9.35 te Rua do Poco des Negros 16 daki evin avlusunda vurulmuştur.

Lieven, öldürüldüğü sırada, hapiste hücre arkadaşı olan Lazarus Alcoba adlı birinin kıyafet ve maskesini taşımaktaydı.

Portekiz makamlarının, tahmin edileceği üzere, olayı örtbas etmek ve ayrıntılarını saklamak için ellerinden geleni yapmalarına rağmen, Lieven'in İngiliz Casusluk Teşkilâtı hesabına bir kiralık katil tarafından vurulduğunu tespit etmeye muvaffak oldum, Amiral hazretlerinin malumu olduğu üzere, Lieven İngilizlere de Fransız ajanlarının isim ve adresler mi gösteren sahte listeler satmış bulunmaktaydı.

Lieven'i emredildiği gibi sağ olarak elimize geçirememiş olmamdan dolayı üzgünüm. Diğer taraftan müstahak olduğu bu son, bizi başımızdaki meselelerden birinden daha kurtarmış bulunmaktadır.

Heil Hitler!

Fritz Loos,

Binbaşı

2. Kısım

1.

6 Aralık 1940 günü öğleden sonra Hunebelle ve Fabre, «Hotel Bristol» e gelerek, kendilerini dairesinin salonunda karşılayan pembe yanaklı şişman avukat Jacques Bergier'i ziyaret ettiler. Gestapo'nım hizmetinde çalışan ve Fransız vatandaşlığında olan alıcı, mavi ipek bir sabahlık giynıişti. Göğüs cebinde ipek bir mendü vardı. Üstünden etrafa, canlılık veren bir parfüm kokusu yayılıyordu.

Önce Bastian'ın da gelişine karşı koydu: «Bu da ne demek, mösyö Hunebelle? Bu Bayı tanımıyorrum! Ben, sadece sizinle işi görüşmek istiyorum!»

«Bu Bay, arkadaşımdır. Yanımda oldukça değerli mal var, mösyö Bergier. Bu şekilde kendimi daha Emniyette hissediyorum.»

Sonunda avukat boyun eğdi. ihtiyar bir kızınkine benzeyen gözleri, alıngan bir ifadeyle Thomas'a dikilmişti. Sadece sebze yiyen, sigara içmeyen ve kadın düşmanı Bergier: «Arkadaşım de Lesseps, burada değil», dedi. «Ne aksilik, değil mi?»

Thomas, ne güzel bir tesadüf, diye düşünerek sordu: «Nerede kendisi?»

«Bandol'a gitti.» Bergier kırmızı dudakçıklarım sanki ıslık çalmak istermişçesine büzdü. Civardan büyük miktarda altın ve döviz alış verişi yapacak. Anlarsınız ya!»

«Anlıyorum.» Thomas, Bastian'a bir işaret yaptı. Bastian, masanın üstüne küçük bir bavul koyarak kilitlerini açtı. Bavulun içinde yedi tane altın külçesi vardı.

Bergier külçeleri inceden inceye tetkik etti. Damgaları okudu.

«Lyon darphanesi. Çok güzel.»

Thomas gizlice Bastian'a ikinci bir işaret yaptı. Bastian:

«Ellerimi yıkayabilir miyim?» diye sordu.

«Banyo karşı taraftadır.»

Bastian, şişe ve kaplarla dolu banyoya girdi. Mösyö Bergier, bakımını ihmal etmeyen bir erkekti! Bastian musluğu açtı, sonra hiç gürültü yapmaksızın koridora çıktı. Odanın anahtarını kilitten çıkardı, cebinden çıkardığı bir teneke kutunun içindeki balmumuna anahtarın her iki tarafım da bastırdıktan, sonra tekrar anahtarı deliğine, kutuyu da cebine soktu.

Bu arada salonda Bergier, altın külçelerini kontrol etmeye başlamıştı. Tıpkı küçük diş doktorunun söylediği gibi hareket ediyordu: Taş ve çeşitli konsantrasyonlarda tuz ruhu kullanıyordu. Yedi külçeyi de muayene ettikten sonra: «Tamam», dedi. Sonra hülyalı bakışlarını Thomas'a çevirdi.

«Ya sizi ne yapacağım?»

«Efendim?» Thomas, Bastian’ın salona döndüğünü görünce rahat bir nefes aldı.

«Hesaplarına iş gördüğüm şahıslara her alış veriş için hesap vermem lâzım. Müşterilerimiz hakkında listeler tanzim ederiz...»

Listeler! Thomas Lieven'in nabzı, daha çabuk atmaya başlamıştı. Bunlar, aradığı listelerdi! İçlerinde, hür Fransa'da nazilerle işbirliği yapan, memleketlerini ve çoğunlukla memleketleri ile birlikte vatandaşlarını Gestapo'ya satanların isimleri vardı. Bergier, son derece yumuşak bir ifadeyle konuşmaya gayret ediyordu: «Tabii bize bilgi vermesi için kimseyi zorlamıyoruz... Zaten nasıl zorlayabiliriz ki?» Bergier güldü. «Ama gelecekte de bizimle iş yapmak istiyorsanız... Bazı bilgiler vErmeniz fena olmaz... Tamamen aramızda kalmak şartıyla tabii!»

Thomas, tamamen Gestapo ile aramızda kalmak şartıyla tabii, diye düşünerek: «İstediğiniz gibi olsun», dedi. «Birkaç kere daha size mal teslim edebileceğimi umuyorum. Döviz de temin edebilirim.»

Bergier: «Bir dakikanızı rica edebilir miyim?» diyerek bir kadın gibi zarif hareketlerle odadan çıktı.

«Kalıbı aldın mı?» diye sordu Thomas.

«Tabii.» Bastian, başını salladı. «Bana bak, bu herif...»

«Senden de hiçbir şey kaçmıyor», dedi Thomas.

Bergier odaya döndü. Beraberinde getirdiği dört kilitli bir evrak çantasını mübalağalı hareketlerle açtı. Sonra üstünde birçok isim ve adreslerin bulunduğu birkaç liste çıkardı. Altın bir dolma kalemi eline aldı. Thomas Lieven sahte isim ve adresini verdi. Bergier, her ikisini de not etti.

«Şimdi sıra paraya geldi», dedi Thomas.

Bergier güldü. «Merak etmeyin, alacaksınız. Benimle yatak odasına kadar gelmenizi rica edebilir miyim?»

Yatak odasında üç tane muazzam gardroplu bavul duruyordu. Avukat, bunlardan birinden dar bir çekmece çıkardı. Çekmece ağzına kadar 1000 ve 5000 lik franklarla doluydu. Thomas, Bergier ile de Lesseps'in büyük miktarda nakit parayı beraberlerinde taşımak mecburiyetinde olduklarım anlamıştı. Hiç şüphesiz bavulların diğer çekmeceleri de parayla doluydu. Thomas, Bergier'in içinde listelerin bulunduğu çantayı nereye koyduğunu büyük bir dikkatle izledi.

Bergier, külçe başına 360.000 frank ödedi. Bu, yaklaşık olarak 18.000 mark ediyordu. Demek yedi külçe karşılığında 2.520.000 frank ödeniyordu.

Bergier, banknot destelerini Thomas’ın önüne sıralarken, gayet davetkâr bakışlarla onun bakışlarını yakalamaya çalışıyordu. Fakat Thomas, frankları saymakla meşguldü...

Nihayet Bergier sordu: «Ne zaman tekrar görüşeceğiz, dostum?»

Thomas hayretle: «Nasıl?» dedi. «Paris'e dönmüyor musunuz?»

«Hayır. Lesseps yalnız dönüyor. Yarın öğleden sonra 15.30 ekspresi ile buradan geçecek.»

«Geçecek mi?»

«Evet, yanındaki mal ile birlikte Bandol'den gelip Paris'e gidecek. Altınları ben trene götüreceğim. Ondan sonra birlikte yemek yiyebilirdik, ne dersiniz dostum?»

2.

Bir saat sonra Thomas, Boulevard de la Corderie'deki eski ve büyük bir evin kütüphanesinde: « Saat 15.30 da St. Charles garında,» diyordu. Ev, Jacques Cousteau adında birine aitti. Aynı şahıs, yıllar sonra sualtı incelemeleri, «sessiz dünya» adlı kitabı ve filmi ile dünya çapında ün kazanacaktı. 1940 yılında donanına topçusunun bu eski Binbaşısı, tekrar kurulmakta olan Fransız gizli teşkilâtının önemli bir şahsiyetiydi. Genç, enerji dolu, siyah saçlı ve gözlü, sportmen yapılı bir adamdı.

Cousteau, renk renk ciltlerle dolu bir kitaplığın önünde oturmuş, içine az miktarda tütün koyduğu piposunu tüttürüyordu.

Onun yanında Albay Simeon oturmaktaydı. Siyah elbisesinin dirsekleri ve dizleri, acınacak derecede parlıyordu. Ayak ayaküstüne attığı zaman sol pabucunun deliği görünüyordu.

Thomas, zavallı, gülünç ve acınacak haldeki Fransız gizli teşkilâtı, diye düşündü. Şu anda ajanlığı zorla yapan, ve fakat aslında bir yabancı olan ben, bütün «İkinci Şube» den daha zenginim!

Thomas Lieven, o gün son derece şık ve bakımlıydı. Yanında, altın külçelerini mösyö Bergier'ye götürdüğü bavul duruyordu. Şimdi 2.520.000 Frank vardı bavulun içinde...

Thomas Lieven: «Ekspres gara girince çok dikkatli olmalısınız,» dedi. «Yalnız sekiz dakika kalacağını öğrendim.»

«Dikkat edeceğiz,» dedi Cousteau. «Hiç merak etmeyin, mösyö Hunebelle.»

Simeon, küçük Menjou sakalım çekerek sordu:

«De Lesseps'in yaranda çok mal olduğuna inanıyorsunuz, öyle mi?»

«Bergier'nin verdiği bilgiye göre yanında muazzam miktarda altın, döviz ve başka menkul kıymetler olacak. Güneyde günlerce alışveriş yaptı. Yanında gerçekten çok mal olmalı, aksi takdirde Paris'e dönmezdi. Bergier kendisine benim verdiğim yedi külçesini teslim edecek. Zannederim en iyisi, her ikisini de o anda tevkif etmenizdir...»

«Her şey hazır. Polisteki dostlarımızın dikkatini çektik,» dedi Causteau.

Simeon, Thomas'a döndü. «Peki, listeleri nasıl alacaksınız?» Thomas bu soruya dudaklarında bir gülümsemeyle karşılık verdi: «Kafanızı yormayın, Siméon. Ayrıca bana yardımcı olabilirsiniz. Üzerlerinde «Hotel Bristol» ün üniforması bulunan üç uşağa ihtiyacım var.»

Siméon'un ağzı ve gözleri açılmıştı. Derin derin düşündüğü belliydi. Ama onun aklına bir şey gelmeden, Cousteau konuştu: «Bu halledilebilir. Bristol, çamaşırları Salomon adlı büyük çamaşırhanede yıkatıyor. Üniformalar da orada temizleniyor. Çamaşırhanenin ikinci müdürü bizim adamımız.»

«Çok iyi,» dedi Thomas.

Delik pabucu ve eskimiş elbisesi ile oturan Siméon'a baktı. Zaruretten dolayı piposuna çok az tütün koyabilen Cousteau'ya baktı. Sonra dostumuz, onu kaderin zalim bir cilvesinin içine attığı merhamet tanımaz bir dünyanın merhamet tanımayan kaidelerine göre yaşamayı hâlâ tamamen öğrenemediğini ortaya koyan ve görenleri duygulandıracak bir davranışta bulundu...

3.

Thomas Lieven yarım saat sonra Boulevard de la Corderie'deki evden ayrıldığı zaman, duvar dibinden beliren bir gölgenin kendisini takip etmekte olduğunu farketti. Bir köşeyi döndükten sonra aniden durdu. Onu takip etmekte olan adam, birden onunla yüzyüze geldi.

«Oh, pardon!» diyerek yağlı kasketini eline aldı. Thomas onu tanıdı. Chantal'in adamlarından biriydi. Adam, anlaşılmaz birşeyler mırıldandıktan sonra çekilip gitti.

Thomas Lieven'in siyah saçlı, kedi gibi atılgan sevgilisi, Rue Chevalier à la Rose'daki evinde onu kucaklamalar ve öpücüklerle karşıladı. Onun için kendine özel bir itina göstermişti. Mumlar yakılmış, şampanya buza yatırılmıştı. «Nihayet gelebildin Chéri... Seni öylesine özledim ki...»

«Ama ben daha...»

«Biliyorum, Albayın yanındaydın. Bastian söyledi.»

«Bastian nerede?»

«Annesi âni olarak hastalanmış, onun yanına gitti. Yarın dönecek.»

«Yarın, öyle mi?» dedi Thomas. Sonra hâlâ dolu olan, ama gene de eskisi kadar dolu olmayan bavulunu açtı. Chantal, sevinçli bir ıslık çaldı.

«Sevinmekte acele etme, Chérie», dedi Thomas. «Zira burada yarım milyon eksik.»

«Ne dedin?»

«Evet. Yarım milyonu Cousteau ve Simeon'a hediye ettim. Adamların hiç parası yok. Gerçi benim acı çekmeme sebep olmuşlardı ama neyse... İstersen bu yarım milyon, benim hissemdi diyelim. Gerisi burada. Sen ve adamların için iki milyon yirmi bin Frank...»

Chantal onu burnunun ucundan öptü. Thomas'ın hemcinslerine karşı olan sevgisini Chantal, gayet hafife alıyordu: «Sevgili centilmenim benim... Bu işten gene elinde hiç bir şey kalmadı!»

«Benim elimde sen varsın!» dedi Thomas sevimli bir tavırla. Sonra hiç bir girizgâha lüzum görmeksizin sordu: «Neden beni takip ettiriyorsun, Chantal?»

«Takip ettirmek mi? Ben mi? Seni mi?» Chantal, kedi gibi gözlerini açmıştı. «Bu saçmalık ta ne demek oluyor Chérie?»

«Adamlarından biri neredeyse kucağıma düşecekti.»

«Oh, muhakkak bir tesadüftür. Neden bu kadar şüphecisin? Seni sevdiğime nihayet inanabilmen için, daha ne yapmamı istiyorsun?»

«Bir kerecik olsun doğruyu söylemeni. Ama biliyorum ki bu arzumun yerine gelmesi imkânsız,» diye cevap verdi Thomas.

***

Paris Ekspresi, 7 Aralık 1940 günü dakikası da kikasına saat 15.30 da St. Charles garının üç numaralı peronuna girdiğinde, birinci sınıf kompartımanlardan birinin penceresinden 37 yaşında bir adam bakıyordu. Paul de Lesseps'in keskin hatlı zayıf bir yüzü, köpek balığınınkileri andıran soğuk bakışlı gözleri ve sarışın saçları vardı.

Bakışlarıyla peronu taradı. Sonra küçük bavulun yanında durmakta olan kısa boylu şişman avukat Bergier'i gördü.

Paul de Lesseps bir elini kaldırdı.

Jacques Bergier de bir elini kaldırdı.

Tren durdu. Bergier, arkadaşının bulunduğu vagona koştu. Bundan sonra herşey çok çabuk oldu. Daha bir yolcu dahi trenden inemeden, kalabalık arasından çıkan otuz sivil polis memuru, vagonun iki yanına geçip, raylara koymuş oldukları halatları kaldırdılar. Böylece memurlar istemediği müddetçe, vagonların kapılarının açılması önlenmiş oluyordu.

Bir komiser, Bergier ile konuştu ve yüzünün rengi uçan avukatı altın ve döviz kaçakçılığı şüphesiyle tevkif etti. Bergier, için de yedi adet altın külçesi bulunan bavulu hâlâ elinde tutuyordu. Bu arada iki memur, vagonun her iki tarafından içeri dalmışlar ve Paul de Lesseps'i yakalamışlardı.

Gene aynı sıralarda üç kat uşağı yeşil üniformaları içinde «Hotel Bristol» ün dördüncü kat koridorunda yürüyorlardı. İçlerinden ikisi, Chantal Tessier'in çetesindeki adamlara, biri de Thomas Lieven'e benziyordu. Üniformalar, vücutlarına pek iyi oturmamıştı. Thomas Lieven'e benzeyen uşak, güçlük çekmeksizin dairelerden birisinin kapısını açtı. Üç adara, meslekdaşları arasında az görülür bir işgüzarlıkla dairenin yatak odasından üç muazzam bavul çıkardılar, personel asansörüne sürüklediler, yükleriyle birlikte avluya indiler, bavulları «Salomon» çamaşırhanesinin bir arabasına yükleyerek oradan ayrıldılar. Ancak adı geçen çamaşırhaneye değil, fakat Rue Chevalier à la Rose'daki bir eve doğru yola koyuldular...

***

Bir saat sonra sevinçten yüzü gözü gülen bir Thomas Lieven, üstünde tekrar normal elbiseleri olduğu halde, Jacques Cousteau'nun Boulevard de la Corderie'deki evine giriyordu. Cousteau ile Siméon, onu bekliyorlardı. Thomas, Bay Bergier'in evrak çantasından, casusların, Alman işbirlikçilerinin ve vatan hainlerinin isim ve adreslerinin bulunduğu listeleri çıkarttı. Muzaffer bir tavırla kâğıtları havada salladı. Ama Cousteau ile Siméon, anlaşılmaz bir durgunluk içersindeydiler.

Endişelenen Thomas: «Ne oldu? İkisini de yakaladınız mı?» diye sordu.

Cousteau başıyla tasdik etti. « Müdüriyetteler.»

«Peki, yedi külçe?»

«Onlar da elimizde.»

«Peki, öyleyse...»

«Bunun dışında elimizde bir şey yok, mösyö Hunebelle» dedi Cousteau ağır ağır. Gözleri, Thomas'tan ayrılmıyordu. Albay Siméon da Thomas'ı çok

garip bakışlarla süzüyordu.

«Ne demek elinizde başka bir şey yok? Lesseps'in yanında bol miktarda altın, döviz ve başka menkul kıymetler bulunması gerekirdi!» «Gerekirdi, öyle değil mi?» Cousteau, alt dudağını ısırmaktaydı.

«Yanında hiç birşey yok muydu?»

«Ne bir gram altın, ne de bir tane olsun dolar vardı, mösyö Hunebelle. Şaşılacak bir şey, değil mi?»

«Ama... ama... saklamış olmalı! Vagonda ya da trenin başka herhangi bir yerinde! Herhalde demiryolcularla beraber çalışmıştır. Treni ve bütün yolcuları aramanız lâzım!»

«Söylediğinizi yaptık. Hatta trenin kömürünü bile kürek kürek boşalttırdık. Hiçbir şey bulunamadı.»

«Tren nerede şimdi?»

«Yoluna devam etti. Daha fazla alıkoyamazdık,»

Siméon ve Cousteau, Thomas'ın birden acı acı güldüğünü, başını salladığını ve hiç ses çıkarmaksızın dudaklarım oynattığını gördüler. Her ikisi de dudak okumasını bilselerdi, Thomas'ın: «Böyle alçak görülmemiştir», dediğini anlayacaklardı.

Simeon, onun ne dediğini anlamadı. Doğruldu, göğsünü şişirdi ve hem alaycı, hem de tehditkâr bir ifadeyle: «Altının nerede olabileceği hakkında bir fikriniz var mı, Lieven?» diye sordu. «Evet,» dedi Thomas ağır ağır. «Zannederim bir düşüncem var.»

4.

Thomas Lieven, 7 Aralık 1940 gününün akşamı Marsilya'daki Rue de Paradis'ye saptığı zaman, dişlerini sıkmış, hem içinde kaynayan öfke

dalgaları ile, hem de buz gibi bir kuzey rüzgârına karşı koymaya çalışıyordu.

Chantal, bir alçaktı!

Bastian, su katılmadık bir hayvandı!

Fırtına, gittikçe şiddetleniyordu. Tam Thomas Lieven'in bozuk keyfine uygun bir havaydı.

Rue de Paradis'de, eski borsanın yanında, birkaç katlı pis görünüşlü bir ev yükseliyordu. Bu evin birinci katında «Chez Papa» adlı bir kahve vardı. «Chez Papa,» soy adım şehirde kimsenin bilmediği ve herkesin «Olive» diye andığı birine aitti. Olive, el altından kesip sattığı domuzlar kadar şişman ve yağlı bir adamdı.

«Chez Papa» nın salonunda hava sigara dumanıyla doluydu. Lambaların ışıkları soluk soluk parlıyordu. Akşamın bu erken saatlerinde Olive'in misafirleri, aperitiflerinin başında işleri hakkında konuşuyorlar ve kendilerini ruhen tamamen karaborsa ürünü bir akşam yemeğine hazırlıyorlardı.

Thomas Lieven içeri girdiğinde Olive, dudaklarının kenarında bir sigara olduğu halde, ıslak tezgâhın arkasında durmaktaydı. Gözlerini kırpıştırdı: «İyi akşamlar, mösyö. Ne içersiniz? Küçük bir Pastis olsun mu?»

Thomas Lieven, Olive'in içkisini kendi yaptığını ve bunun için de anatomi enstitüsüne ait ispirtoyu kullandığını duynıuştu, ispirtonun bir önemi yoktu. Ama söylendiğine göre, Olive'in içkiye kattığı ispisto, çalınmadan önce anatomi enstitüsünde cesetlerin konserve edilmesinde kullanılmış oluyordu. Gene söylendiğine göre Olive'in «Pastis»leri, münferit tüketicilerde delirme olaylarına yol açmıştı.

Bu sebeple Thomas: «Bana duble bir konyak verin, fakat gerçek konyak olsun!» dedi.

Konyağı, verildi.

«Beni dinleyin Olive! Bastian ile konuşmam lâzım.»

«Bastian mı? Tanımıyorum.»

«Tanıyorsunuz. Oturduğu yer, lokalinizin arkasında. Ancak sizin lokalden geçilerek oraya gidilebildiğini biliyorum. Ayrıca her ziyaretçinin tarafınızdan ona bildirildiğini de biliyorum.»

Olive birden yanaklarını şişirdi. Gözlerinin uysal ifadesi, tamamen kaybolmuştu. «O pis polislerden birisin, değil mi? Pılını pırtını topla ve çık git oğlum! Burada bir düzine adamım var. Pestilini çıkarmak için bir ıslığıma bakarlar!»

«Polisten değilim», diye cevap verdi Thomas içkisinden bir yudum alarak. Sonra sevgili çalar saatini çıkardı. Onu herşeyden, hattâ Estrella'dan bile kurtarabilmiş, Portekiz'den ve İspanya'dan, Marsilya'ya kadar sapasağlam getirebilmişti. Saatin vuruşlarını dinledi. Olive hayretle ona baktı. «Bastian’ın burada oturduğunu nereden biliyorsun?»

«Kendisinden. Ona sevgili dostu Pierre'in kendisiyle konuşmak istediğini söyle. Ve de ki eğer sevgili dostu Pierre'i kabul etmeyecek olursa, beş dakikaya kadar burada kıyamet kopar...»

5.

Bastian Fabre, yüzünde geniş bir gülümsemeyle ve kollarını açarak Thomas'a doğru geldi. Şimdi meyhanenin mutfağını Bastian'ın oturduğu yerle bağlayan dar koridorda karşı karşıyaydılar. Bastian, dev gibi yumruklarıyla Thomas’ın omuzuna vurdu. «Güzel bir sürpriz! Ben de seni ziyaret etmek niyetindeydim!»

«Ellerini çek omuzumdan, pis numaracı,» dedi Thomas öfkeyle. Bastian'ı kenara iterek dairesine girdi.

Hol, karmakarışıktı. Oto lâstikleri, benzin bidonları ve sigara kartonları her tarafa saçılmıştı. Ondan sonraki odada masanın üstünde virajlı rayları,

makasları, dağları, vadileri, tünelleri ve köprüleri ile komple bir elektrikli tren takımı vardı.

Thomas alaylı alaylı: «Çocuk bahçesi mi açtın?» diye sordu. Bastian, hakaret görmüşçesine: «Bu benim hobby'imdir», diye cevap verdi.

«Lütfen kutuya dayanına, transformatörü kırabilirsin... Söylesene bana neden bu kadar kızgınsın?»

«Hâlâ soruyor musun? Dün ortadan kayboldun. Bugün de Chantal kayboldu. İki saat önce polis, Gestapo'nun alıcıları olan Bergier ile Lesseps'i tevkif etti. De Lesseps, Bandol'dan yanında altın, mücevherat, döviz ve madeni para ile hareket etmişti. Ama Marsilya'ya vardığı zaman yanında bunlardan eser yoktu. Polis bütün treni didik didik etti, fakat bir şey bulamadı.»

«Şuna bak, ne güzel şey, değil mi?» Bastian gülerek bir düğmeye bastı. Trenlerden biri harekete geçerek bir tünelin ağzına doğru hızla yol almaya başladı.

Thomas, fişlerden birini duvardaki prizden çekti. Tren durdu.

İki vagon, tünelin dışında kalmıştı.

Bastian doğruldu. Şimdi kızgın bir goril gibiydi. «Şimdi ağzına bir tane yiyeceksin! Sen ne istiyorsun allahaşkına?»

«Chantal'in ve altınların nerede olduğunu bilmek istiyorum!»

«Yanda tabii. Yatak odamda.»

«Nerede dedin?» Thomas, yutkunmakta güçlük çekiyordu.

«Ya ne zannettin? Chantal'in trene binip kaçacağını mı sandın? Sadece seni sevindirınek için şöyle mumlarla falan biraz hazırlık yapmak istedi, o kadar.» Bastian sesini yükselterek bağırdı: «Hazır mısın, Chantal?»

Bir kapı açıldı. Chantal Tessier, her zamankinden daha güzel, kapının ağzında belirmişti. Üzerinde dar, yeşil deriden bir pantolon, beyaz bir blûz

ve siyah bir kemer vardı. Dişleri, ışıl ışıl bir gülümsemenin ardından parlıyordu.

«Merhaba tatlım», diyerek Thomas'ın elini tuttu.

«Gel benimle. Şimdi hediyeni alacaksın.»

Thomas, iradesi felce uğramış gibi onun ardından yandaki odaya geçti. Burada Chantal'in fincan tabaklarına diktiği beş mum parçası yanmaktaydı. Mumların yumuşak ışığı, içinde muazzam bir iki kişilik karyola bulunan eski model yatak odasını aydınlatmıştı.

Thomas yatağa daha yakından bakınca, çok güçlükle yutkunabildi. Yatağın üstünde, ışığın altında parıltılar saçarak en aşağı iki düzine külçe altın, sayısız altın sikkeler ve yüzükler, zincirler, bilezikler, çok eski ve taşlarla süslü bir haç, küçük altın kakmalı bir ikon ve bunların yanında da tomar halinde Dolarlar bulunmaktaydı. Thomas Lieven, dizlerinin titrediğini hisseder gibi oldu. Bir an kendini çok zayıf hissederek bir sallanan koltuğa oturdu. Koltuk, O oturur oturmaz harekete geçti.

Bastian, Chantal'in yanına gelmişti. Ellerini ovuşturuyor, şefini dürterek sevinçle: «Başardın» dedi. «Oğlanın haline bak, gevşeyiverdi.» «Bu, hepimiz için güzel bir gün,» dedi Chantal.

Thomas, karşısındakilerin yüzlerini, dalgalı suyun sütünde yüzen toplar gibi görüyordu. Ayaklarını yere dayadı. İskemlenin sallanınası durdu. Şimdi Chantal'in ve Bastian'ın yüzlerini net olarak görebiliyordu: Her türlü hilekârlıktan uzak, çocuksu yüzlerdi bunlar. «Demek yanılmamışım», diye inledi. «Treni siz soydunuz.»

Bastian gülerek karnına vurdu: «Evet, senin ve bizim için. Böylece kış için bir sıkıntımız kalmadı! Oğlum gözünü aç, bu gerçekten büyük bir parti!»

Chantal, Thomas'a koşarak onu küçük fakat alev alev yanan öpücüklere boğdu. «Ah!» diye bağırdı. «Şu andaki görünüşünü bir bilsen! Yiyeceğim geliyor! Senin için deli oluyorum!» Onun kucağına oturdu. İskemle gene harekete geçti ve yeni bir bitkinlik dalgası Thomas'ı pençesine aldı.

Chantal'in sesi, âdeta bir pamuk denizinden geçermişçesine kulağına geliyordu: «Çocuklara, bu işi yalnız çevirmemiz lâzım, dedim. Zira benim tatlım, fazla namusludur. Onu sıkıntıya sokmayahm! Ondan önce harekete geçersek, nasılsa sonunda sevincimize katılacaktır!»

Başını sallayan ve hâlâ bitkinliğinden kurtulamamış olan Thomas sordu: «Nasıl yapabildiniz bunu?»

Bu konudaki izahatı Bastian verdi: «Dün o... Bergier'in yanındayken, herif arkadaşı Lesseps'in Bandol'da büyük alışveriş yaptığını söylemişti. Ben de yanıma üç arkadaş alarak hemen Bandol'e koştum! Orada da tanıdıklarım var. Lesseps'in demiryolu idaresinden bazı kimselerle temas ettiğini öğrendim. Herif, kontrollerden korkuyordu. Malı, kendisine Paris'e götürecek olan trende kömürlerin altına saklamak istiyordu. Anladın mı?»

Bastian, içinden yükselen bir kahkahaya engel olmak için çaba harcadı. Sonra sözlerine devam etti: «Bunu yapmasına engel olmadık. Sonra ona geceyi geçirmesi için güzel bir bebek sağladık. Bu bakımdan neyse ki dostu Bergier'e nazaran çok daha kolaylıkla memnun edilebiliyor. Bebek te onu talimatımıza uygun olarak iyice gevşetti. Öyle bir gevşetti ki, herif ertesi sabah gara hâlâ zilzurna sarhoş ve dizleri titreyerek geldi.»

Chantal: «Ah,» diyerek pençeyi andıran ellerini istekle Lieven'in saçlarının arasına daldırdı.

Bastian, bu sahneye bakıp dertli dertli: «Kıskanılacak bir manzara», dedi. Sonra kendini toparladı. «Bay de Lesseps başka yerde meşgulken, ben de arkadaşlarla biraz trencilik oynadım. Benim için bir Hobby oluğunu söylemiştim. Garda bir sürü kömür vagonu vardı. Hepsi de birbirine benziyordu.»

«Peki, Lesseps, kömür vagonunu gözetlemedi mi?»

«İki demiryolu memurunu bununla görevlendirdi.» Bastian ellerini kaldırıp tekrar indirdi. «Her birine birer külçe altın hediye etti. Bunun üzerine biz de ikişer tane daha verdik. Böylece iş, hazırlanmış oldu.»

Chantal: «Altının gücü,» diyerek Thomas’ın sol kulak memesini ısırdı.

«Chantal!»

«Söyle tatlım!»

«Biraz bak bana!» dedi Thomas yalvarırcasına. Kadın hayretle kalkıp Bastian'ın yanına geçti. Bastian kolunu onun boynuna attı. İkisi hareketsiz, biraz önce çok neşeli, fakat şimdi korkmuş iki çocuk gibi durdular.

Thomas da ayağa kalktı. Derin bir hüzün içersinde: «Sevincinizi berbat edeceğim, sürprizinizi bozacağım için kalbim parçalanıyor», dedi. «Ama bu olamam.»

«Ne olamaz?» diye sordu Bastian. Sesi, kupkuruydu. «Malları elimizde tutamayız. Cousteau ve Simeon'a teslim etmemiz lâzım.»

«De... de... delirıniş!» Bastian’ın çenesi sarkmıştı. Ne yapacağını bilemeyen bir Sen Bernar köpeği gibi Chantal'le bakıyordu. «Resınen delirmiş bu!»

6.

Chantal, hiç hareketsiz duruyordu. Yalnız sol burun kanadı titriyordu... Thomas, sakin bir sesle: «Ben, Siméon ve Cousteau'nun yanından geliyorum», dedi. «Her ikisiyle de bir anlaşma yaptım. Onlar, casuslarla işbirlikçilerin listelerini ve Bergier ile Lesseps'in buralardan toparladıklarım alacaklar. Bizde Bergier'in yatak odasından getirdiğimiz üç bavulda bulunan paraları alacağız. Paranın tutarı 68 milyon, fena sayılmaz!»

Bastian: «68 milyon Frank!» diye bağırarak ellerini kavuşturdu. Frank durmadan düşerken, sen hâlâ ona değer veriyorsun!»

Chantal: «Ve ona karşılık bunları veriyorsun, Öyle mi?» dedi. Sesi çok kısık, âdeta fısıltı halinde çıkıyordu. Yatağı gösterdi. «Burada en aşağı 150 milyon var, enayi!»

Thomas, kızmaya başlamıştı. «Onlar, Fransa'ya ait kıymetler. Fransadan çalınmış olan kıymetler. Bavuldaki para, Gestapo parası. Onu rahatça alıkoyabiliriz. Ama buradakiler... mücevherat... altın haç... Devlet bankasının parası... Vatan borçlarınızı size ben mi hatırlatacağım?»

Bastian kısık bir sesle: «Bunlar bize ait», dedi. «Biz elimize geçirdik. Gestapoda hava aldı. Zannederim böylece vatanımıza karşı borcumuzu yeterince yerine getirdik!»

Bastian ve Thomas, münakaşalarına devam ettiler. Bu arada gittikçe daha fazla kızışıyorlardı. Chantal ise aksine gittikçe sakinleşiyordu. Ama bu sükûnet, tehlikeli bir sükûnetti.

Başparmaklarını deri kemerine sokmuş, sağ pabucu ile oynuyor, burnunun sol kanadı da titriyordu. Sonunda gayet hafif bir sesle Bastian'ın sözünü kesti: «Heyecanlanına. Burası senin evin. Dediklerini yapabilmesi için, bu enayinin buradan çıkıp gidebilmesi, Siméon'la Cousteau'nun da buraya girebilmeleri gerekir!»

Thomas omuzlarını silkerek kapıya yürüdü. Bastian, bir adımda onun önüne geçti. Elinde ağır bir revolver vardı. «Nereye gidiyorsun?»

«Chez Papa'ya. Telefon edeceğim,»

«Bir adım daha atarsan, gebertirim.» Bastian'ın nefesi hışırtılı çıkıyordu. Tabancanın Emniyet tetiği klik diye bir sesle açıldı. Thomas iki adım daha ilerledi. Şimdi revolverin namlusu göğsüne değiyordu, iki adım daha attı.

Bastian inleyerek iki adım geriledi. «Oğlum... Aklını başına topla. Sahiden gebereceksin...»

«Bırak gideyim, Bastian.» Thomas, bir adım daha attı. Şimdi Bastian'ın sırtı kapıya dayanmıştı. Thomas tokmaya uzandı.

Bastian: «Bekle bir dakika!» diye inledi. «O domuzlar bu güzel şeyleri ne yapacaklar? Eritip bitirecekler! Polis Devlet Gizli Teşkilât Anavatan... Onların da yapacağı, nihayet gangsterlik değil mi?»

Thomas tokmağı bastırdı. Bastian'ın arkasındaki kapı açıldı. Bastian'ın yüzü şimdi kireç gibi olmuştu. Chantal'e bakarak:

«Birşeyler yap, Chantal!», diye yalvardı. «Yardım et bana... onu... vuramam ki böyle...»

Thomas arkasında bir gürültü işiterek dönüp baktı. Chantal yatağa çökmüş, küçük yumruklarını altın külçelerine ve paralara indiriyordu.

Sesi, kesik kesik çıkıyordu: «Bırak gitsin... Bırak bu aptalı...» Güzel yüzü, gözyaşları içinde kalmıştı. Çaresizliğinden ağlıyordu. Hıçkırarak Thomas'a baktı. «Hadi git... Simeon'u çağır... Hepsini alabilir... Ah, serseri herif, keşke sana hiç rastlamasaydım. Oysa nasıl sevinmiştim...»

«Chantal!»

«...hayatımı baştan aşağı değiştirınek, buradan çıkıp gitmek, seninle birlikte İsviçre'ye yerleşmek istiyordum. Daima seni düşündüm. Oysa şimdi...»

«Chantal, sevgilim.»

«Bana Sevgilim deme, iğrenç herif!» diye bağırdı kadın. Sonra bitkin bir halde öne doğru düştü. Alnı çirkin bir gürültüyle madeni para yığınına çarptı. Sanki ağlaması, hiç kesilmeyecekmiş gibiydi.

7.

Aynı anda genç ve yakışıklı polis memuru Louis Dupont, «Soyunun», diyordu. Dupont, Marsilya polis müdüriyetinde nezarethanenin kabul odasındaydı. Pembe tenli, bakımlı ve bol parfümlü Jacques Bergier ile Paul de Lesseps'i henüz önüne, getirmişlerdi.

Lesseps kızgın bir ifadeyle: «Ne yapacakmışız?» diye sordu. Köpek balığınınkileri andıran gözlerini iyice kısmıştı. Dudaklarında hiç kan yoktu.

Dupont: «Soyunmanız lâzım,» dedi. «Elbiselerinizde ve vücudunuzdakileri görmem lâzım.»

Bergier, kıkır kıkır gülmeye başlamıştı: «Vücudumuzda neler bulacağınızı zannediyorsunuz, genç dostum?» Öne doğru gelerek yeleğini açtı. «Gelin arayın bakalım üzerimde silah var mı?»

Kravatını çıkararak gömleğinin düğmelerini açtı. Dupont da kollarını çıkarmasına yardım etti.

Bergier: «Öyle değil dostum», diye kırıttı. «Ben çabuk gıdıklanırım.»

Paul de Lesseps: «Yeter artık!» dedi.

«Efendim?» Dupont dönüp ona baktı.

«Bu kadarı yeter dedim. Derhal nezarethanenin müdürünü çağırın.»

«Bir dakika, benimle bu şekilde konuşmanız...»

Paul de Lesseps, şimdi sanki fısıldar gibi konuşmaya başlamıştı:

«Çenenizi kapatın! Şunu okuyabilir misiniz?» Genç memura bir hüviyet gösteriyordu. Almanca ve Fransızca yazılmış olan vesika, Bay Paul de Lesseps'in Alman Güvenlik Bürosu hesabına çalıştığım tevsik etmekteydi.

Bergier: «Hazır lâfı açılmışken, ben de göstereyim,» diyerek gayet gösterişli hareketlerle pantolonunun arka cebinden mor renkli ve jelâtin kokulu bir cüzdan çıkardı. Bunun içinden bir hüviyet gösterdi. Her iki vesika da Paris'te, Sturmbannführer Walter Eichel tarafından düzenlenmişti. De Lesseps, azametli bir ifadeyle: «Herr Sturmbannführer'e tevkif edildiğimiz bildirilsin!» dedi. «Bunu derhal yapmazsanız, bütün sonuçların sorumluluğu size ait olur!»

Louis Lupont: «A... amirime haber vereceğim!» diye kekeledi.

Hüviyetleri gördüğünden beri bu iki herif daha fazla sinirine dokunmaya başlamıştı. Marsilya, hür Fransa'daydı. Ama gene de... Gestapo... Dupont, başını derde sokmak istemiyordu. Telefona uzandı.

8.

Aralık 1940. Saat 17.30 -Marsilya Polis Müdürlüğünden Paris Polis Müdürlüğüne; bugün saat 15.30 da St. Charles Garında aşağıdaki şahıslar yakalanmıştır 1) Paul de Lesseps ve, 2) Jacques Bergier, altın ve döviz kaçakçılığı suçundan, 1) Alman güvenlik teşkilâtı tarafından düzenlenen 11165 numaralı mavi seriden hüviyet, 2) Aynı teşkilât tarafından düzenlenen 456832 numaralı kırmızı seriden hüviyet göstermişlerdir. Her iki vesika, Sturmbannführer Walter Eicher tarafından verilmiştir, tevkif edilenlerin gerçekten SD[3] hizmetinde olup olmadıklarının en kısa zamanda tesbiti ricasıyla son

3 «Sicherheitsdienst» Alman Güvenlik Teşkilâtı. (Çevirenin notu.)

9.

«De Lesseps? Bergier?» Sturmbannführer Walter Eicher, yazı masasının koltuğunda geriye yaslandı. Yüzü kıpkırmızı kesümişti. Kulağındaki ahizeye kızgın bir sesle bağırıyordu: «Evet, her ikisini de tanıyorum! Evet, her ikisi de bizim hesabımıza çalışıyorlar! Marsilya'ya, bu beyleri muhafaza etmelerini bildirin. Biz gelip alırız.»

Hattın öbür ucundaki Fransız memur, verilen bilgi için nazikçe teşekkür etti.

«Rica ederim, Heil Hitler!» Eicher, ahizeyi yerine fırlatarak gürledi: «Winter!»

Yaveri, yan odadan koşup geldi. Güvenlik bürosu, Paris'te, Avenue Foeh'taki mükellef bir villânın dördüncü katında karanlık işlerini çevirınekteydi. Adı Winter olan adam: «Buyrun?» dedi.

Eicher: «De Lesseps ile Bergier teyze, Marsilya'da yakalanmışlar,» dedi.

«Nasıl olmuş bu?»

«Daha ben de bilmiyorum. Olacak şey değil! Galiba bir aptallar ordusuyla çalışıyoruz! Bunun amiral Canaris'in kulaklarına gittiğini bir düşünün! Bir ağzına düştük mü, yandık demektir. Hemen etrafa Güvenlik Bürosunun hür Fransa'yı soyduğunu yayar!» Güvenlik Bürosu ile amiral Canaris'in emrindeki casusluk teşkilâtı, birbirlerinden kedi köpek gibi nefret ediyorlardı. Sturmbannführer Eicher'in endişeleri haksız değildi. «Siyah Mercedes'e bir baktırın Winter», diye homurdandı. «Marsilya'ya gidiyoruz.»

«Hemen bugün mü?»

«Bir saate kadar! Yarın sabah orada olmamız lâzım! Dilleri çözülmeden bu iki aptalı buraya getirmeliyiz.»

Winter: «Başüstüne!» diye bağırarak kapıyı arkasından çarptı. Hep aynı meselelerle karşılaşıyordu. Çekilmez bir meslekti doğrusu. Şimdi gene güzel Zouzou'nun davetini reddedecek, gece yarıları, oniki saat Eicher olacak herifle araba yolculuğu yapacaktı. Hırsından neredeyse ağlamak üzereydi.

Yirmidört saat sonra Chantal Tessier Marsilya'da, «Brûleur de Loup» kahvesinin arka salonunda çetesinin hararetli bir toplantısına başkanlık etmekteydi.

Fransız kaçakçıları, İspanyol pasaport sahtekârları, Korsikalı fahişeler, Mazokko'lu kaatiller, kısacası lokalin ön salonunda iş görüşmesi yapmakta onlanlar arada sırada başlarının üzerinde, ÖZEL TOPLANTI yazılı bir tabelâ bulunan kapıya çeviriyorlardı. Kapının arkasından gelen gürültüden şikâyetçi oldukları belliydi. Nihayet kapı açıldı ve kahvede oturan misafirler, gayet iyi tanıdıkları Bastian Fabre'm tezgâhın yanındaki telefon kulübelerinden birine girdiğini gördüler. Bastian'ın yüzünde şaşkın bir ifade vardı...

Bastian, «Chez Papa» restoranının numarasını çevirdi. Olive açtı. Bastian, alnında toplanan ter damlalarını sildikten sonra, siyah purosunu sinirli sinirli emerek konuştu: «Ben Bastian. Dün öğleden sonra beni ziyaret eden adam yanında mı?»

Thomas'a, toplantının sonucunu «Chez Papa» da beklemesini söylemişti.

Olive'in sesinde biraz endişeli bir ifade vardı: «Evet burada. Devamlı müşterilerimle poker oynuyor ve durmadan kazanıyor.»

«Bir dakika telefona çağır.» Bastian, purosundan derin bir nefes çektikten sonra, dumanı salıvermek için kulübenin kapışım araladı. Piierre, gerçekten uğruna üzülünecek bir insan değildi!

Yirmidört saat önce herif, gizli teşkilâtın sözünü ettiği iki adamını çağırmış, adamlar da bütün hazineleri alıp götürmüşlerdi. Neyse hepsi gitmedi, diye düşündü Bastian. Zira Thomas telefona gidince, Chantal ile birlikte mücevheratın bir kısınını ve madeni paraların büyük bir kısımını ayırıp bir kenara saklamışlardı. Ama milyonlar değerindeki asıl hazine ile kıyaslandığında neydi ki bu? Bastian! Nasıl gidiyor dostum?»

Bastian öfkeyle karşısındakinin sesindeki kayıtsızlığa dikkat etti. «Pierre», dedi. «Her şeye rağmen gene de senin dostunum. Onun için tavsiye ederim hemen kaç! Kaybedecek bir dakikan dahi yok.»

«Neden?»

«Toplantıda herşey altüst oldu. Chantal, başkanlıktan çekilmeyi teklif etti.»

«Aman Allahım!»

«Ağladı...»

«Bütün bunların beni ne kadar üzdüğünü bir bilebilsen Bastian...»

«Sözümü kesme, salak herif. Seni sevdiğini ve davramşını anlayışla karşıladığını söyledi... Bunun üzerine çete mensuplarının büyük bir kısını yumuşadı...»

«Ah, l'amour!Vive la France!»[4]

4 «Ah aşk! Yaşasın Fransa!»

«... ama hepsi değil! Topal François'nın etrafında bir grup var. Kendisini tanırsın herhalde... At Ayağı deriz...»

Thomas tanımıyordu, fakat duymuştu. «At Ayağı,» çetenin en eski mensubuydu. İsınini topallığına, kaba kuvvetine ve kadınları fethederken kullandığı metodlara aynı ölçüde borçluydu.

«... François, seni öldürmeyi teklif ediyor...»

«Güzel.»

«... sana karşı şahsi bir kini yokmuş. Ama senin Chantal üzerindeki etkin, herşeyi berbat ediyormuş. Onu yumuşatıyormuşsun...»

«Bak hele!»

«...çetemizin felâketine sebep olaeakmışsın. Chantal'i korumak için seni öldürmek mecburiyetinde olduğunu söylüyor... Pierre, hemen kaç!»

«Aksini yapacağım.»

«Ne?»

«Dinle beni Bastian,» dedi Thomas Lieven. Arkadaşı önce başını sallayarak, sonra şüpheyle ve en sonunda da razı olmuş bir ifadeyle onun dediğini yaptı. «Peki, madem ki bu kadar kendine güveniyorsun. Demek iki saat sonra. Fakat bütün mesuliyet sana ait!»

Telefonu kapatarak sigara dumanlarıyla dolu olan arka odaya geçti. Tam o sırada At Ayağı diye anılan topal François, neden bu Pierre Hunebelle, Jean Leblanc veya adı her ne ise, bu şahsı öbür dünyaya göndErmenin gerekli olduğunu hararetli bir şekilde anlatmaktaydı.

«...hepimizin menfaatine!» diyerek bir sustalı çakının sivri ucunu masanın tahtasına sapladı. Sonra Bastian'a döndü: «Neredeydin?» Bastian istifini bozmaksızın: «Pierre ile telefonda konuştum» diye cevap verdi. Hepimizi yemeye davet ediyor. İki saate kadar benim evimde. Orada herşeyi daha sakin kafa ile konuşabileceğimizi söylüyor.»

Chantal, bir çığlık attı. Birden herkes birbiriyle konuşmaya başladı. Topal François: «Susun!» diye bağırdı. Sesler kesiliverdi. «Herifte cesaret denen şey var doğrusu!» dedi François etkilenmış bir halde. Sonra pis pis güldü. «Peki, arkadaşlar, gidelim bakalım...»

10.

«Hepinizi selâmlarım Baylar», dedi Thomas Lieven. Sonra sinirleri sonuna kadar gerilmiş; olan çete şefinin elini öptü.

Onbeş haydut, kimi sırıtarak, kimi de kötü bakışlarla, Bastian'ın evini doldurdular. Önlerinde nefis bir sofra vardı. Thomas, Olive'in yardımıyla sofrayı kurmuştu; Bastian'ın treninin durduğu büyük masanın üstüne. Dağları, vadileri, nehirleri ve istasyonları kaldırmıştı. Ama bir tek ray, beyaz sofra örtüsünün üstünde masanın bir başından Öbür başına, bardakların, tabakların ve çatal bıçak kaşıkların arasından geçerek uzanıyordu.

Tohamas ellerini ovuşturarak: «Lütfen buyrun oturun», dedi. «Chantal, masanın başına oturacak. Ben, belirli sebeplerden dolayı masanın diğer ucunda oturmaya mecburum. Lütfen rahatınıza bakın Baylar. Öldürme teşebbüslerinizi biraz erteleyin.»

Adamlar birbirleriyle fısıldaşarak, homurdanarak ve hâlâ herşeyden şüphe ederek oturdular. Chantal'in Önünde içi güllerle dolu bir vazo duruyordu. Thomas, gerçekten herşeyi düşünmüştü...

Olive ve garsonlarından ikisi, ilk yemek olan peynirli çorbasını dağıttılar. Thomas çorBayı «Chez Papa.» nın mutfağında hazırlamıştı. Tabaklar ve peçeteler de restorana aitti. Thomas: «Afiyet olsun» dedi. Önünde bir takım, şeyler duruyordu ama üzerleri peçetelerle örtülmüş olduğundan, ne olduklarını anlamak mümkün değildi. Ray, bu peçetelerin altında son buluyordu.

Davetliler, çorbalarını hiç konuşmadan içtiler. Ne de olsa hepsi Fransız'dı ve iyi bir yemeğin hakkını vermesini biliyorlardı. Chantal, Thomas'ı bir

saniye bile gözden kaçırınıyordu. At Ayağı, başı eğik, hiçbir şey söylemeksizin yemeğini yiyordu.

Çorbanın arkasından tavşan yahnisi yendi. Yahniden sonra Olive ile garsonları, muazzam bir pastaya benzeyen bir yemeği güçlükle getirip Thomas’ın yanına bıraktılar.

Thomas, eline büyük bir bıçak aldı. Bıçağı bilerken, konuşmaya başladı: «Baylar, şimdi sizlere bir yenilik, kendime ait olan bir buluşu takdim ediyorum. Hepinizin yaradılışının diğerlerıninkinden farklı olduğunu biliyorum. Bazılarınız yumuşak başlısınız ve beni affetmek istiyorsunuz. Geri kalanlarınız ise beni mutlaka öbür dünyaya gönderıneğe niyetli.» Bir elini kaldırdı.

«Rica ederim. Zevkler üzerinde münakaşa edilmez. Ama bu yapılamadığı içindir ki, her zevke hitap edebilecek bir yemek hazırladım.» Turtayı işaret etti. «İşte sürpriz börek!»

Chantal'e döndü: «Sevgilim, hangi filetoyu istersin, domuz mu, sığır mı, yoksa dana mı olsun?»

Chantal: «Da... da... dana filetosu», diyebildi. Sonra biraz öksürüp genzini temizledi ve tok bir sesle tekrarladı: «Dana filetosu?» «Hemen veriyorum.» Thomas, dikkatle önündeki turtaya baktı, biraz döndürdü, sonra bir yerinden börek hamuruna sarılmış güzel bir dilim dana filetosu keserek bir tabağa koydu.

Daha sonra peçeteleri kaldırarak önündekilerin üstünü açtı: bunlar, Bastian’ın trenlerinin lokomotif ve yük vagonlarıydı. Ayrıca elektrikli trenin işletilmesi için manivelalar da önündeydi. Thomas, içinde dana filetosu bulunan tabağı yük vagonunun üstüne yerleştirerek cereyan verdi. Lokomotif, bir vınlama ile peşinden vagonları ve tabağı çekerek bütün masayı katetti, gözleri hayretle açılan onbeş haydudun önünden geçerek Chantal'in Önünde durdu. Chantal, tabağı vagondan aldı. Birkaç kişi güldü, biri ellerini çırptı.

Thomas, arkasında boş vagonla lokomotifi geri çevirirken, kayıtsız bir sesle: «Chantal'in solunda oturan bey ne arzu eder?» diye sordu. Bir gözü

bir bantla örtülü olan adram, dudaklarında geniş bir gülümseme ile: «Domuz!» diye bağırdı.

«Domuz, hay hay», dedi Thomas. Tekrar börek azmanına baktı, biraz çevirdi ve bir başka tarafından bir parça domuz filetosu keserek aynı yolla sahibine ulaştırdı.

Şimdi sofradakiler neşelenmişlerdi. Bu buluş, onları eğlendirmişti. Bir tanesi: «Bana sığır filetosu!» diye bağırdı.

Thomas: «Memnuniyetle» diyerek onun servisini yaptı. Şimdi alkışlayanların sayısı yükselmişti.

Thomas Chantal'e bakarak göz kırptı. Bunun üzerine Chantal, gülmek mecburiyetinde kaldı. Sofradakiler, gittikçe daha neşeleniyorlar ve serbest hareket ediyorlardı. Adamlar, birbirlerinin arkasından istediklerini ısmarlıyorlardı. Ve küçük lokomotif temasanın üstündeki gezintisine devam ediyordu.

Sonunda tabağı boş olan bir tek topal François kalmıştı. Thomas ona döndü: «Ya siz, mösyö?» bu arada servis bıçağını tekrar bilemeye başlamıştı.

François, düşünceli nazarlarla uzun uzun ona baktı. Sonra ağır ağır yerinden kalkarak elini cebine götürdü. Chantal bir çığlık attı. Bastian, François'in korkunç bıçağının elinde olduğunu görünce gizlice tabancasını hazır etti. Bıçak, gürültüsüzce yuvasından fırladı. François, Thomas'a doğru bir adım yaklaştı. Sonra bir adım ve bir adım daha yaklaştı. Şimdi önünde duruyordu. Artık kimseden çıt çıkmıyordu. François, on saniye müddetle sakin sakin önünde duran Thomas’ın gözlerine baktı. Sonra birden gülerek: «Benim bıçağımla kes, köpek herif!» dedi. «Daha keskindir. Domuz filetosu istiyorum!»

11.

8 Aralık 1940 günü Eicher ve yaveri Winter -tabii sivil olarak- Marsilya'ya geldiler ve Bergier ile de Lesseps'in efendilerine teslimini istediler. Onları derhal Paris'e götürdüler. İki adamın asıl sorgulan, Paris'te yapıldı.

10 Aralık 1940 tarihinde Paris'teki Güvenlik Bürosu, emrindeki teşkilâtın her kademesine bir arama emri gönderdi.

Sonra, 13 Aralık günü, Paris'teki «Lutetia,» otelinin, yani Alman casusluk teşkilâtının içinde çalışmakta olduğu binanın bir odasında aşağıdaki olay cereyan etti:

NI. Kısımdan yüzbaşı Brenner, rakip işletmenin arama emrini okudu. Bir kere üstün körü okuduktan sonra durakladı. Emri ikinci bir kere, fakat bu sefer dikkatle okudu.

Pierre Hunebell adında biri aranıyordu. Sebebi «güvenlik bürosuna mensup kimseleri Fransız makamlarına ihbar ettiği için» gibi yuvarlak bir ifadeyle açıklanmıştı.

Ve yüzbaşı Brenner tekrar okudu: Pierre Hunebelle, zayıf yüzlü, koyu renk gözlü, siyah ve kısa saçlı. 1,75 boyunda. İnce yapılı. Elinden düşürmediği altın bir çalar cep saati var. Yemek pişirmesini çok sever.

Hım.

Yemek pişirmesini sever.

Hımm!

Yüzbaşı Brenner, alnım ovuşturdu. Bir keresinde...

Bir keresinde... Evet, bir keresinde bir General, gene böyle yemek pişirmesini bilen biri tarafından aldatılmıştı. Paris'in işgali sırasında olmuştu bu olay, hattâ bir de dosya tutulmuştu...

Bir dosya tutulmuştu — Bir dosya...

Bir saat sonra Yüzbaşı Brenner, arşivde aradığını bulmuştu. İnce bir dosyaydı bu. Ama hafızası, yüzbaşıyı aldatmamıştı. Önündeydi: Thomas Lieven, namı diğer Jean Leblanc. 1,75 boyunda. Zayıf yüzlü. Koyu renk gözlü. Koyu renk saçlı. Altın bir çalar saati var. Özelliği: yemek pişirmesini çok sever.

Yüzbaşı Brenner'in işgüzarlık damarları kabarmıştı. Güvenlik bürosunda adamları vardı. Üç gün müddetle etrafı dinledikten sonra, Eicher'in neden Bay Hunebelle'in, namı diğer Leblanc'ın, namı diğer Lieven'in peşine bu kadar ısrarla düştüğünü buldu. Dudaklarında bir gülümsemeyle en yüksek amirine hitaben bir rapor hazırladı. Amiral Wilhelm Canaris, Yüzbaşı Brenner'in raporunu Berlin'de, TirpitzUfer'deki bürosunda okudu. Okudukça keyifleniyordu. Paris'teki adamına hâkim olan neşe, onu da sarınağa başlamıştı. Demek Güvenlik Bürosu, hür Fransa'yı soyuyordu, öyle mi? Bunu bir kere Bay Himmler'e sunayım bakalım! Üstelik Güvenlik Bürosunun işleri, Hunebelle, namı diğer Leblanc, namı diğer...

Ameril'in yüzü ciddileşmişti. Son paragrafı bir kere daha okudu. Ve bir üçüncü kere okudu. Sonra sekreterini çağırdı. «Bana Thomas Lieven dosyasını getirir misiniz, bayan Sistig.»

Bir çeyrek sonra dosya önüne konmuştu. Dosyanın ön kapağına büyük bir siyah haç çizilmişti.

Canaris kapağı açarak, ilk kâğıdın üstünde yazılı olanları okudu... Bu, Thomas Lieven'in Lizbon'da öldürüldüğünü bildiren rapordu...

Canaris uzun süre hareketsiz kaldı. Sonra telefonu açtı. Amiral'in sesi gayet kısıktı, fakat son derece tehlikeli bir ifadeye bürününüştü: «Beni Köln'de Binbaşı Fritz Loos'a bağlayın, bayan Sistig...»

12.

Hikâyemizin bu noktasında, tamamen önemsiz olan günleri anlatmadan geçmeyi uygun buluyoruz. Ancak gayet ahenkli ve hiç bir fevkalâdeliği

olmaksızın başlayan, ve fakat çok önemli sonuçların doğumuna yol açan bir akşamdan sözetmek zorundayız.

28 Aralık 1940 akşamı dışarda fırtına tozu dumana katarken Thomas Lieven, Londra Radyosunun Fransızca olarak yayınlanan 22.30 haberlerini dinliyordu. Thomas, Londra radyosunu her akşam dinlerdi. Onun pozisyonundaki bir insanın olaylar hakkında bilgi sahibi olması lâzımdı.

Chantal'in yatak odasındaydı. Güzel kadın, yatağa girmişti bile: Saçlarını yukarı toplamış, yüzündeki makyajı silmişti. Onun en çok bu hali Thomas'ın hoşuna gidiyordu. Thomas onun yanında oturur ve Chantal onun elini okşarken, her ikisi de spikerin sesine kulak vermişlerdi:

«... Fransa'da nazilere karşı mukavemet şiddetini arttırarak devam etmektedir. Dün öğleden sonra Varades yakınlarında, Nantes Angers yolu üzerinde bir Alman askeri treni havaya uçurulmuştur. Lokomotifle üç vagon, tamamen tahrip edilmişti. En aşağı yirmibeş Alman askeri ölmüş, yüzü aşkın asker ağır yaralanmıştır.»

Chantal'in parmakları,hâlâ Thomas'ın elini okşuyordu.

«... Almanlar, bir misilleme olmak üzere derhal rehine aldıkları otuz Fransız'ı kurşuna dizmişlerdir...»

Chantal'in parmakları, durmuştu.

«... ancak, henüz başlamış olan mücadele, devam etmektedir. Amansız bir yeraltı harekâtı, Almanların yakasını gece gündüz bırakmamaktadır. Güvenilir kaynaklardan öğrendiğimize göre, kısa bir süre önce Marsilya'da Résistance'ın eline büyük miktarda altın, döviz ve nakit kıymetler geçmiştir. Bunlar, nazilerin çalmış oldukları kıymetlerdir. Bunlar, savaşı genişletmeye yetecektir. Varades suikastı, son suikast olarak kalmayacaktır...»

Thomas'ın rengi solmuştu. Artık spikerin sesine dayanamıyordu. Radyoyu kapattı. Chantal, hiç ses çıkarmaksızın, arkasıüstü yatmış, ona bakıyordu. Birden Thomas, onun bakışlarına da dayanamaz oldu.

İnleyerek başını ellerinin araşma aldı. Kafasının içinde gümbürdüyor du: Yirmibeş Alman. Otuz Fransız. Yüzün üstünde yaralı. Bu henüz işin başlangıcı. Savaş devam ediyor. Marsilya'da ele geçirilen nazi altınları ve nazi dövizleri ile finanse edilen savaş... Felâket, kan ve gözyaşı getiren altınlar... Peki, ama kim finanse ediyor? Kimin yardımı ile finanse ediliyor?

Thomas Lieven başını kaldırdı. Chantal hâlâ hiç hareketsiz ona bakıyordu. Thomas, kısık bir sesle konuştu: «Haklıydınız; Bastian ve sen. Elimize geçenleri muhafaza etmeliydik. Önseziniz kuvvetliymiş. Siméon'u ve Fransız Gizli Teşkilâtını aldatmak, çok daha iyi olacakmış.»

Chantal: «Bugüne kadar yaptığımız hiç bir işte masum bir tek insan hayatını kaybetmemişti», dedi.

Thomas, başıyla tasdik etti. «Hayatımı değiştirmek zorunda olduğumu anlıyorum. Düşüncelerim, çok eskimiş. Şeref ve sadakat hakkındaki tasavvurlarım, tamamen yanlış. Chantal, Lizbon'da bana ne teklif etmiş olduğunu hâlâ hatırlıyor musun?»

Kadın, hemen doğruldu. «Ortağım olmam teklif etmiştim.»

«Bugünden itibaren ortağınım, Chantal. Artık kimseye aman verecek değilim. Gırtlağıma kadar geldi. Bugünden sonra işbaşına!»

«Fakat artık tamamen benim ağzımla konuşuyorsun sevgilim!»

Chantal, kollarını onun boynuna dolayarak uzun uzun öptü. Bu öpücük, son derece garip bir ittifakın, bugün bile Marsilya'da hâlâ sözü edilen bir ortaklığın başlangıcı oldu -ve bugün dahi bunun üzerinde konuşulması, sebepsiz değildir. Zira Ocak 1941 ile Ağustos 1942 arasında Güney Fransa, bir soygun salgınının pençesinde kıvrandı- Ve bütün bu soygunların bir tek garip ortak noktası vardı: Kimse, zarar görenlere acımıyordu.

İlk kurban, Marsilya'h kuyumcu Marjus Pissoladiére oldu. Eğer 14 Ocak 1941 günü Marsilya'da hava yağışlı olmasaydı, belki de bu şahıs, sekiz milyon Frankı aşkın bir zarara girmekten kurtulacaktı. Ama ne yazık ki o günü, sabahtan akşama kadar, yağmur gökten, boşanırcasına yağdı ve olaylar seyrini takip etti. Marius Pissoladiére'in şık dükkânı, Marsilya'nın

ana caddesi olan Cannebiére üzerindeydi. Mösyö Pissoladiére elli yaşında, karun kadar zengin, şişmanlamaya istidatlı olan ve daima son modaya uygun giyinen bir adamdı.

Daha önceki yıllarda Pissoladiére, Riviera'nın beynelmilel sosyetesi ile iş görmüştü. Son zamanlarda ise etrafını gene beynelmilel, fakat daha değişik nitelikte bir müşteri çevresi almıştı. Pissoladiére, Hitler'in işgal ettiği ülkelerden kaçan insanlarla iş görüyordu. Onların mücevherlerini satın alıyordu. Kaçanlar, yollarına devam etmek, memurlara rüşvet yedirınek, giriş vizeleri alabilmek ve sahte pasaport edinebilmek için paraya muhtaçtılar.

Bu zavallıların mücevherlerine karşı mümkün olduğu kadar az para ödemek için kuyumcu, son derece basit bir sisteme göre hareket ediyordu: Satıcılarla günler ve haftalar boyu pazarlık ediyordu. Ta ki çaresiz kalıp da verilecek her meblâğa razı olana kadar! Pissoladiére'e kalsa, savaşın daha bir on yıl devam etmesinde hiç bir beis yoktu.

Hayır, Bay Marius'un halinden şikâyet etmeğe gerçekten hiç hakkı yoktu. İşler, çok iyi gidiyordu. Ve eğer 14 Ocak 1941 günü Marsilya'da yağmur yağmasaydı, bu gidişat devam edecekti...

14 Ocak 1941 günü, öğleden önce saat onbire doğru, kırkbeş yaşlarında bir bey, Marius Pissoladiére'in kuyumcu dükkânına girdi. Başında melon şapka, sırtında değerli bir kürk, ayağında tozluklar ve gri siyah çizgili bir pantolon vardı. Ha, tabii bir de şemsiye! Pissoladiére, bu zarif aristokrat çehresini, insanı derhal etkileyecek kadar asil buldu. Artık bezginlik veren bir zenginliğin, kökü asırlar ötesine dayanan bir sülaleye mensup olmanın bütün ifadesi mevcuttu. Tam kuyumcunun müşterilerinde sevdiği özelliklerdi bunlar...

Pissoladiére, dükkânında yalnızdı. Ellerini ovuşturarak ve gayet itaatkâr nazarlarla müşterisinin önünde eğildi ve kendisine iyi sabahlar diledi.

Şık giyimli bey, Pissoladiére'in selâmına yorgun yağmur gökten, boşanırcasına yağdı ve olaylar seyrini takip etti. Marius Pissoladiére'in şık dükkânı, Marsilya'nın ana caddesi olan Cannebiére üzerindeydi. Mösyö

Pissoladiére elli yaşında, karun kadar zengin, şişmanlamaya istidatlı olan ve daima son modaya uygun giyinen bir adamdı.

Daha önceki yıllarda Pissoladiére, Riviera'nın beynelmilel sosyetesi ile iş görmüştü. Son zamanlarda ise etrafım gene beynelmilel, fakat daha değişik nitelikte bir müşteri çevresi almıştı. Pissoladiére, Hitler'in işgal ettiği ülkelerden kaçan nisanlarla iş görüyordu. Onların mücevherlerini satın alıyordu. Kaçanlar, yollarına devam etmek, memurlara rüşvet yedirınek, giriş vizeleri alabilmek ve sahte pasaport edinebilmek için paraya muhtaçtılar.

Bu zavallıların mücevherlerine karşı mümkün olduğu kadar az para ödemek için kuyumcu, son derece basit bir sisteme göre hareket ediyordu: Satıcılarla günler ve haftalar boyu pazarlık ediyordu. Ta ki çaresiz kalıp da verilecek her meblâğa raza olana kadar! Pissoladiére'e kalsa, savaşın daha bir on yıl devam etmesinde hiç bir beis yoktu.

Hayır, Bay Marius'un halinden şikâyet etmeye gerçekten hiç hakkı yoktu. İşler, çok iyi gidiyordu. Ve eğer 14 ocak 1941 günü MarsÉya'da yağmur yağmasaydı, bu gidişat devam edecekti...

14 Ocak 1941 günü, öğleden önce saat onbire doğru, kırkbeş yaşlarında bir bey, Marius Pissoladiére'in kuyumcu dükkânına girdi. Başında melon şapka, sırtında değerli bir kürk, ayağında tozluklar ve gri siyah çizgili bir pantolon vardı. Ha, tabii bir de şemsiye! Pissoladiére, bu zarif aristokrat çehresini, insanı derhal etkileyecek kadar asil buldu. Artık bezginlik veren bir zenginliğin, kökü asırlar ötesine dayanan bir sülaleye mensup olmanın bütün ifadesi mevcuttu. Tam kuyumcunun müşterilerinde sevdiği özelliklerdi bunlar...

Pissoladiére, dükkânında yalnızdı. Ellerini ovuşturarak ve gayet itaatkâr nazarlarla müşterisinin önünde eğildi ve kendisine iyi sabahlar diledi.

Şık giyimli bey, Pissoladiére'in selâmına yorgun bir baş hareketiyle cevap vererek şemsiyesini (sapı, kehribardı) tezgâhın kenarına astı.

Konuşmaya başladığında, şivesinin biraz taşra havası taşıdığı seziliyordu. Pissoladiére, aristokratlar, bunu sosyal eğilimlerini ortaya koymak için

kasten yaparlar, diye düşünüyordu. Yani herkes gibi normal birer insan olduklarını göstermek için! Çok güzel! « Sizden biraz mücevher almak istiyorum. 'Biristol'de, çok güzel bir koleksiyonunuz olduğunu söylediler.»

«Marsilya'nın en güzel mücevherlerini bende bulabilirsiniz, Mösyö. Acaba ne almayı arzu ederdiniz?»

«Meselâ, pırlantalı bir bilezik, ya da ona benzer bir şey...»

«Çeşitlerimiz boldur. Acaba mösyö ne kadarlık bir yatırım yapmayı arzu ediyorlar?»

«Şöyle iki, ya da üç milyon arası...» Adam bu cevabı verdikten sonra hafifçe esnedi.

Bu sabah çok uğurlu başlıyor, diye düşündü Pissoladiére. Büyük bir kasanın yanına gitti, kilidin şifresini kurarken: «Bu fiyata tabii çok güzel çeşitlerimiz var», dedi.

Ağır çelik kapı açıldı. Pissoladiére, dokuz pırlanta bilezik seçti, siyah kadife bir tepsinin üstüne koyduktan sonra mücevherlerle birlikte tekrar müşterisinin önüne geldi.

Dokuz bilezik, gökkuşağının bütün renklerini saçıyorlardı. Müşteri, uzun müddet hiçbir şey söylememizin bileziklere baktı. Sonra bileziklerden birini ince ve son derece bakımlı parmaklarının arasına aldı. Yassı bagetler ve altı tane iki kratlık taştan yapılma çok güzel bir parçaydı bu.

«Bunun fiyatı ne kadar?»

«Üç milyon, mösyö.»

Üç milyon Frank, 1941 de yaklaşık olarak 150.000 Mark ediyordu. Bilezik, Paris'li musevi bir bankerin eşine aitti. Pissoladiére bileziği bankerden 400.000 Frank'a satın almış, daha doğrusu şantaj yoluyla eline geçirmişti.

«Üç milyon biraz fazla», dedi adam.

Pissoladiére, karşısındakinin eski bir mücevher alıcısı olduğunu derhal anladı. Ancak acemiler, kuyumcunun ilk söylediği fiyatı hiç itiraz etmeksizin kabul ederlerdi. Birden gayet büyük bir pazarlık başlayıverdi.

Bu sırada dükkânın kapısı açıldı. Pissoladiére, başını kaldırıp baktı. içeri ikinci bir centilmen girmışti. Gerçi ilk müşteriye kıyasla üstü başı daha sade görünüşlüydü; ama ne de olsa, biraz daha çekingen bir ifadesi vardı. Giyimi ve davranışları gayet kibardı. Sırtında balıksırtı bir palto, ayağında tozluklar, başında şapka ve elinde bir şemsiye vardı.

Pissoladiére ikinci girene tam biraz beklemesini rica edecekti ki, adam: «Saatim için yeni bir bilezik alacağım», diyerek şemsiyesini görünüşe bakılırsa hiç tanımadığı kürklü müşterinin şemsiyesinin yanına astı.

Ve bu anda Marius Pissoladiére, artık hapı tam anlamıyla yutmuştu...

13.

14 Ocak 1941 günü öğleden önce, Marius Pissoladiére'in dükkânında birbirlerine tamamen yabancı imişler gibi davranan iki erkek, gerçekte çok samimi iki dosttu. Yalnız son iki hafta boyunca gerek iç ve gerekse dış bakımdan tamamen değişmişlerdi.

Daha iki hafta önce bu kibar beyler, arabacılar gibi küfreder, yerlere tükürür, acı sarı renkte pabuçlar ve omuzları vatkalarla aşırı şekilde kabartılmış ceketler giyerlerdi. İki hafta öncesine kadar tırnak dipleri simsiyah, saçları da uzundu. Daha iki hafta önce bu kibar beyler, dürüst vatandaşların «yeraltı» diye nitelendirdikleri o esrarlı âlemin üyeleri olduklarını açıkça ortaya koyarlardı.

Peki, bu kadar kısa bir süre içersinde ve yorucu bir kurstan sonra, iki eski haydutan yepyeni iki insanı yaratmanın şerefi kime aitti acaba? Kim başarabilmişti bu inanılmaz işi?

Dikkatli okuyucu, herhalde bu sorunun cevabını derhal vermiştir:

Bu şahıs Pierre Hunebelle, namı diğer Jean Leblanc, hamı diğer Thomas Lieven'den başkası değildi.

Thomas Lieven, iki haydudu, Kuyumcu Pissoladiére işine önce manen hazırlamak amacıysa, iki hafta önce bir yemek vermişti.

Yemek, borsanın yanında bulunan meşhur karaborsacı restoranı «Chez Papa»nın arka odalarından birinde verilmişti. Thomas Lieven ve sevgilisi güzel çete reisi Chantal Tessier'den başka, bu yemekte sadece sözü edilen iki kişi bulunmuşlardı. Asıl isimleri, Fred Meyer ve Paul de la Rue idi.

İkisi de yıllardan beri çete mensubuydu, fakat Toulouse'da iş görmekteydiler. Chantal'in teşkilâtının şubeleri vardı. Teşkilât, gerçekten sağlam temeller üzerine kurulmuştu.

Hügno'ların soyundan gelme olan Paul de la Rue, uzun boyluf zayıf ve meslekten yetişme resim sahtekârıydı. Güney Fransa aksanıyla konuşurdu. Bütün bakımsızlığına rağmen narin yapılı başının aristokrat bir havası vardı.

Fred Meyer'in ihtisası ise kasa açmaktı. Ayrıca otel hırsızlığı ve gümrük sahtekârlığı gibi dallarda da tecrübe sahibiydi. O da Güney Fransa halkının aksanıyla konuşuyordu.

Paul ile Fred, sırıtarak ve ellerini ovuşturarak Chantal ile Thomas’ın yanına girmışlerdi. Paul: «Ziftlenmeden önce birer pastis içsek mi?» diye sordu.

Thomas, buz gibi bir sesle: «Yemekten önce, beyler pastis içmeyecekler, fakat aşağıdaki berbere inip saç ve sakal traşı olacaklar», dedi. «Ondan sonra boyunları ile ellerini yıkayacaklar. Bu vaziyette sofraya oturulmaz.»

Paul gibi, Pierre Hunebelle'i henüz yakından tanımayan Fred: «Tagueule», diye homurdandı. «Şefimizin Chantal olduğunu unutuyorsun galiba?»

Bunun üzerine Chantal, ince dudaklarının arasından cevap verdi:

«O ne diyorsa onu yapacaksınız. Hemen berbere gidin. Böyle domuz gibi sofraya oturulmaz.» iki adam homurdanarak çekilip gittiler. Thomasla yalnız kaldığında Chantal, gerçi onun aşkına giyiminde belirli alışkanlıklarından vazgeçtiğini, fakat ruhen çok fazla değişmediğini ispat etti. Bir kaplan gibi Thomas'a hücum etti: «Seni bozmak istemedim. Zira adamlarım arasında bir de seninle kavga ettiğimin duyulmasını istemem. Ama çete, bana aittir, anlaşıldı mı?»

«Öyleyse bu igten vazgeçelim.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Ben senin emrinde çalışmıyorum. Ya aynı haklara sahip iki ortak olarak devam ederiz; ya da bu iş burada biter.»

Chantal, yarı kapalı gözlerinin içinden ona baktı. Anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. Sonra yumruğuyla onun omuzuna dokunarak yarı kızgın, yarı neşeli: «Pekâlâ köpek herif!» dedi. Ve sonra hemen ilâve etti: «Sakın sana âşık olduğumdan zaaf gösteriyorum falan zannetme. Çetem için iyi bir eleman kazanmak istediğimden yapıyorum bu işi, anlaşıldı mı?»

Thomas: «Anlaşıldı» diyerek göz kırptı. Sonra barışmalarının şerefine birer kadeh yıllanmış konyak içtiler.

Paul ile Fred, kırkbeş dakika sonra geri döndüler. Şimdi çok daha temiz görünüşlüydüler. Yemeğe başlandıktan sonra Chantal: «Bir dakika beni dinleyin», dedi. «Pierre'e ağzını açanın başı benimle derde girer, anlaşıldı mı?»

«Ne oluyor Chantal? Şimdiye kadar sen hiç...»

«Kapat çeneni! Pierre ortağımdır.»

Fred: «Galiba bu sefer fena tutulmuşsun bebeğim,» dedi. Aynı anda yüzüne müthiş bir tokat indi. Chantal: «Sen kendi işine bak!» dedi.

Fred: «Herhalde konuşmak hakkımız var!» diye homurdandı.

«B... var!» Chantal, bütün dikkafalılığına rağmen Thomas'tan bir şeyler öğrenmişti,. «Sen önce yemek yemesini öğren, domuz herif! Şuraya bak! Herif spagettiyi bıçakla kesiyor!»

«Ne yapayım? Bu kahrolasıca çatalımdan hep kayıyor!»

«Size bir tavsiyede bulunayım» dedi Thomas. «Spagettiyi çatalla çeviremiyorsanız, önce bir parça spagettiye çatalı saplayın, sonra sol elinize kaşığı alın, çatalın ucunu kaşığın içine bastırın.» Thomas, bunun nasıl yapılacağını gösterdi. «Şimdi çatalı çevirin. Görüyor musunuz nasıl oluyor?»

Fred, onun yaptıklarını tekrarladı. Oluyordu.

Thomas: «Hâl ve hareket üzerinde durmamız, önümüzdeki günler bakımından önemlidir beyler», dedi. «Hâl ve hareket bilmek, her parlak işin ön şartıdır. Hiç adabı muaşeret nedir bilmeyen bir banker gördünüz mü? Aman Allahım, hem de bir banker! Düşünemiyorum bile! Londra'daki bankam, klübüm, güzel evim. Gitti, hepsi gitti. Rüzgâr gibi geçti.»

«Evet, hâl hareket bilmek lâzım» dedi Chantal amirane bir ifadeyle. «Artık hava değişti, anlaşıldı mı? Ortağımla birlikte herşeyi konuştuk. Artık gelişigüzel soygunlar yapacak değiliz...»

«Ya?»

«Sadece bunu hakkeden domuzları soyacağız. Naziler, onlarla işbirliği yapanlar, gizli ajanlar gibi. Önce şu Pissoladiére! ele alacağız.» Tam o sırada Olive asıl yemeği getirince Chantal sözünü kesti.

Olive, Thomas'ı yemek pişirme hakkındaki bilgisinden dolayı sevdiğinden, yüzüne pırıl pırıl bir tebessümle bakıyordu: «Pommes frites tabii iki kere yağdan geçirildi, mösyö Pierre!»

Thomas, samimi bir tavırla: «Başka türlü hareket etmeni beklemezdim zaten», dedi. Tanrım, bu yeraltı dünyası gittikçe daha fazla hoşuma gitmeye başlıyor. Nereye varacak bunun sonu?»

Thomas, kotletleri dağıttıktan sonra birdenbire kaşlarım çattı:

«Mösyö de la Rue, pasta çatalını kullanıyorsunuz!»

Menü, 3 Ocak 1941

Spagetti Bolognese

Robert Kotletleri ve Pommes frites

Sacher pastası

Thomas Lieven, «yemek kültürü» ile kıymetli taşları ve platini «organize» ediyor...

***Spagetti Bolognese**: Yarım kilo spagetti için ikiyüzelli gram sığır, domuz ve dana karışığı et alınır, kuşbaşı kesilir. Aynı miktar ince halkalar halinde kesilmiş soğan, yağ ya da tereyağında kızartılır, et, ezilmiş bir baş sarımsak ve çorbaya katılan otlarla kızartılır. Hepsi iyice kızardıktan sonra kabuk ve çekirdekleri çıkarılmış domates ya da domates suyu ilâve edilir, tamamı çok hafif ateş üstünde bir sos meydana gelinceye kadar haşlanır. Sonra tuzlu suda fazla yumuşatılmadan haşlanmış, kevgirde soğuk su dökülerek soğutulmuş spagetti, tuz ve biber ilâve olunmuş sosun içinde ıstılır. endelenmış Perınesan peyniri ile servis yapılır.*

***Bobert kotletleri**: orta büyüklükte domuz kotletlerinin yağlı kenarları biraz kesilir ve vurulur. Yağ konmaksızın çok sıcak demir tavaya yatırılır. Kotletlerin, her bir tarafı üç dakika kadar kızartılır, tuz ve biber ekilir, tavaya büyük bir parça tereyağı konur, her iki taraf, birer dakika daha kızartılır. Kotletler çıkarılıp daha önce ısıtılmış bulunan bir tepsiye yatırılır. Bu arada aynı miktar kırmızı şarapla acı krema, bir yemek kaşığı acı hardal ile karıştırılır. Karışım bir tavaya konarak kısaca pişirilir. Bu sos, kotletlerin üstüne konur ve hemen Pommes frite sile servis yapılır.*

***Pommes frites**: Haşlanınadan kabuklan soyulmuş patatesler, yarım parmak uzunluğunda, kurşun kalem kalınlığında çubuklar halinde kesilir, yıkanır ve bir bezle iyice kurutulur. Küçük miktarlar halinde içi sıcak yağ ya*

da iç yaği dolu bir kaba konur ve renkleri değişmeye başlar başlamaz kepçe ile çıkarılıp yağlarını sızdırmaları ve soğumaları beklenir. Servisten kısa süre önce yağ tekrar kizdldılır, patatesler tekrar içine konup altın sarısı oluncaya kadar kızartılır. Kurutma kâğıdı üzerinde kurutulur, tuzlanır ve servis yapılır,

***Sacher pastası**: 125 gram tereyağı köpükleninceye kadar çarpılır, 150 gram şeker, 150 gram elekten geçirilmiş un, 5 yumurta sarısı, biraz vanilya ve son olarak 150 gram suda eritilmiş çukulata iyice karıştırılır; içinde 5 yumuşta akı bulunan bir pasta kalıbına dökülerek yarım saat orta hararette pişirilir. Torta için 90 gram erimiş çukulata, 125 gram pudra şekeri ve iki yemek kaşığı sıcak su, ateşin üstünde iyice karıştırılır. Pişmesi biten tortanın üstüne kayısı marınelâdı sürülür, glasur üstüne dökülür ve sıcak fırında bir dakika sertleşmesi beklenir.. Torta servis yapılmazdan önce iyice soğutulmuş olmalıdır.*

«Peki, ama bütün bu çatal bıçakların içinden nasıl çıkacağım?»

«Daima dışardan içeri doğru kullanılır beyler. En son yemek için kullanılacak servis, tabağa en yakın durandır.»

Chantal, azametli bir tavırla: «İçlerinde büyüdüğünüz ahırları görmek isterdim!» dedi. Sonra kibarca Thomas'a döndü: «Lütfen konuşmana devam et, chéri!»

«Dediğimiz gibi, Baylar, çalışma sistemimizde yaptığımız değişikliklere uygun olarak, önce kuyumcuyu ele alıyoruz... Mösyö Meyer, kotleti elinize alıp kemiklerini sıyırınanız, hiç yapılacak bir hareket değil! Nerede kalmıştım?»

Chantal: «Pissoladiére», diye sufle etti. Şimdi Thomas'a aşk dolu gözlerle bakıyordu. Bazen onu çılgınca seviyor, Bazen da nefret ediyordu. Hisleri andan ana değişiyordu. Kendini bile tanıyamaz olmuştu. Bildiği bir şey varsa, o da bu herif, bu köpek herif olmadan yaşayamıyacağıydı.

«Doğru, Pissoladiére.» Thomas, kuyumcunun ne kadar kötü bir adam olduğunu anlattı. Sonra sözlerine devam etti: «Kaba kuvvetten nefret

ederim. Kan dökmeyi ise kesin olarak reddederim. Demek tavandan dükkâna girmek, ya da tabanca kullanmakla bu iş halledilemez. Yeni devirler, yeni metodların kullanılmasını gerektirir baylar, buna kesinlikle inanmanızı isterim. Ancak yeni buluşlarla iş görenlerin yaşama şansları vardır. Rekabet, çok şiddetli. Mösyö de la Rue, Pommes frites el ile yenınez, çatal kullanılır.»

Fred Meyer sordu: «Peki, Pissoladiére'i nasıl soyacağız?»

«İki şemsiyenin yardımıyla.»

Olive, pastayı getirdi.

Thomas: «Torta, kaşıkla değil, fakat küçük çatalla yenir», dedi.

Chantal: «İkiniz de önümüzdeki günlerde iyice perhiz yapacaksınız», diye üâve etti. «İçki ve karı yok, anlaşıldı mı?»

«Ama Chantal, kırk yılda bir Marsilya'ya gelmişken...»

«Önce vurgun, sonra eğlence Baylar», dedi Thomas. «Kibar beylerin nasıl giyindiğini, nasıl yürüdüklerini, durduklarını ve konuştuklarını öğrenmeniz lâzım. Mümkün mertebe şivesiz konuşmanız gerek! Ayrıca onu bunu nasıl belli etmeden yürüteceğinizi de öğreneceksiniz.»

«Bu iş pek kolay olmayacak, bunu peşinen söyleyeyim!» diye bağırdı, Chantal. «Sabahtan akşama kadar ortağımın emrinde olacaksınız...»

Chantal. «Sabahtan akşama kadar ortağımın emrinde olacaksınız...»

Thomas: «Yalnız geceler hariç», diyerek Chantal'in elini öptü. Kadının yüzü hemen kıpkırmızı kesildi. Kızgın kızgın onu iterek:

«Herkesin önünde yapma bunu!» dedi. «Bu kadar çok el öpmene tahammül edemiyorum!»

Evet, hepsi bu kadar. Şimdi derhal 14 ocak 1941 gününe, baştan aşağı değişmiş bir Fred Meyer'in, Marius Pissoladiére'in kuyumcu dükkânında

şemsiyesini, baştan aşağı değişmiş bir Paul de la Rue'nün şemsiyesinin yanına astığı ana dönebiliriz...

14.

Bundan sonra herşey çok çabuk olup bitti. Kuyumcu, tezgâhın aşağı ucunda Fred Meyer'in önüne bir sürü saat bileziği koydu. Tezgâhın yukarı ucunda ise Paul de la Rue, pırlanta bileziklerin üstüne eğilmiş duruyordu. İki şemsiye, yanında asılıydı.

Thomas Lieven'in nezareti altında saatlerce provasını yaptığı şekilde, üç milyon frank eden bileziği hiç ses çıkarmaksızın eline aldı, eğildi ve gene hiç ses çıkarmaksızın arkadaşı Meyer'in hafif açık duran şemsiyesinin içine kaydırdı. Tabii şemsiyenin telleri, daha önce pamukla sarılmıştı. Sonra iki pırlanta bileziğe de aynı muameleyi yaptı.

Daha sonra pırlanta bileziklerin yanından uzaklaşarak dükkânın sonuna, altın bileziklerin bulunduğu kısına ilerledi. Paul de la Rue, bileziklere hayranlıkla baleti. Fakat bu arada sağ elini bakımlı saçlarının üstünde gezdirdi.

Kararlaştırılmış olan bu işaret üzerine Fred Meyer, alışılmamış bir süratle 240 frank kıynıetinde bir saat bileziğinde karar kıldı. Borcunu beşbin Franklık bir banknotla ödedi.

Kuyumcu Pissoladiére, kasaya yürüdü. Paranın üstünü çıkarırken, Paul de la Rue'ye: seslendi: «Hemen geliyorum, mösyö!»

Fred Meyer, şemsiyesini alıp çıktı. Kuyumcu arkasından baksaydı, saat bileziği alan şahsın, bardaktan boşanırcasına yağan yağmura rağmen, şemsiyesini açmadığım görecekti. Hiç olmassa bir süre için açmadığını...

Pissoladiére, koşar adımlarla aristokrat müşterisinin yanına döndü. «Evet mösyö...» Fakat sözüne devam edemedi. Bir bakışta en değerli üç bileziğin yerinde yeller estiğini görmüştü.

Kuyumcu başta bunun bir şaka olduğunu zannetti. Dejenere aristokratlar, Bazen böyle garip şakalardan hoşlanırlardı. Paul de la Rue'ye bakarak güldü ve: «Beni korkuttunuz mösyö!» dedi.

Thomas Lieven tarafından çok iyi çalıştırılmış olan Paul, kaşlarını kaldırarak sordu: «Ne dediniz? Bir rahatsızlığınız mı var?»

«Şakanızda biraz ileri gittiniz mösyö. Lütfen üç bileziği tekrar tablaya koyun.»

«Siz sarhoş musunuz? Yani üç bileziği... Sahi nerede o güzel parçalar?»

Pissoladiére'in yüzü kıpkırmızı kesildi. Sesi, tizleşmişti: «Bilezikleri derhal yerine koymazsanız, polis çağırırım!»

Bu sözler üzerine Paul de la Rue, rolünden biraz ayrıldı. Gülmeye başladı.

Bu gülüş, kuyumcunun kendine hâkimiyetinin son kırıntısını da alıp götürınüştü. Bir çırpıda elini tezgâhın altına götürüp hırsız alarınını veren düğmeye bastı. Vitrinlerin, kapının ve arka kapının önüne ağır çelik parmaklıklar indi.

Marius Pissoladiére'in elinde büyük bir tabanca belirmişti. «Eller yukarı! Olduğunuz yerde kalın... Hiç bir hareket yapmayın!»

Paul de la Rue, ellerini kaldırırken, sakin sakin cevap verdi: «Zavallı

kaçık! Bu hareketinize pişman olacaksınız!»

Biraz sonra polis ekibi geldi.

Paul de la Rue, son derece sakin, Vikont René de Toussant adına bir Fransız pasaportu gösterdi. Adres olarak Square du Bois de Boulogne, Paris, verilmişti. Bu, şahane bir sahte pasaporttu. «Eski mahalle» nin en değerli elemanları tarafından hazırlanmıştı. Buna rağmen polisler, Paul de la Rue'yü tamamen soyup her tarafını aradılar, paltonun dikişlerine kadar söktüler. Kaybolan üç bileziğin bir tek taşı dahi bulunamadı.

Memurlar, sahte vikonttan, üç milyon lirayı gerçekten Ödeyebilecek durumda olduğunu ispat etmesini istediler.

Paul, gülerek «Hotel Bristol»ün müdürüne telefon edilmesini istedi. Müdür, vikont'un otel kasasına altı milyon Frank depo ettiğini bildirdi, Tabii ki Paul de la Rue, gerçekten «Bristol»e inmiş ve çete sermayesinden altı milyon depo etmişti!

Şimdi memurlar, çok daha kibarlaşmışlardı.

Nihayet Paris polisi, kendisine çekilen bir telgraf üzerine, Square de Bois de Böulogne'da gerçekten Vikont René Toussant adında çok zengin birinin oturduğunu, naziler ve Vişi hükümeti ile ilişkileri bulunduğunu ve nihayet şu sıralarda. Paris'te değil, büyük, bir ihtimalle Güney Fransa'da olduğunu tasdik edinee, polisler bir sürü özür dileyerek Paul de la Rue'yü serbest bıraktılar.

Yüzü kireç gibi kesilmiş ve tamamen bitkin vaziyette olan kuyumcu Marius Pissoladiére de olaydan ne kadar üzgün olduğunu belirtti...

Pissoladiére'in ancak çok kötü bir tarifini verebildiği saat bileziği alıcısı ise bir türlü bulunamadı...

Thomas Lieven, Paul de la Rue'yü seçerken ve pasaportu Vikont'un adına tanzim ettirirken, bütün bunları önceden düşününüştü. Ancak bir gazete de kendisine yardımcı olmuştu. Thomas «PerpignanBote» nin 2 ocak 1941 tarihli sayısında, nazi dostu aristokratın bir resmini ve altında da şu izahatı bulmuştu:

«Paris'li endüstrici Vikont René de Toussant, bir kür için Pirene eteklerindeki Font Romeu'ye gelmiş bulunmaktadır.» Şemsiye numarasını Marsilya'da tekrar etmeye tabii ki imkân yoktu. Nihayet böyle şeyler çabuk duyulurdu. Buna mukabil Bordeaux, Toulouse, Montpellier, Avignon ve Béziers gibi şehirler birden canlandı. Bu şehirlerdeki kuyumcular, şemsiyeli erkeklerle acı ve büyük kayıplara yol açan tecrübeler geçirdiler. Ama garip bir tesadüf eseri, ancak Marius Pissoladiér gibi kötü karakterli kuyumculardı bunlar.

Zaten daha önce de söylemiştik: Zarar görenlere kimseler acımıyordu. Aksine! Memleketin Güneyinde, âdeta bir nevi Robin Hood tarafından yöneltilen garip bir hareketin cereyan ettiği söylenıneğe başlamıştı.

Bir takım olayların zincirlenınesi ile polis yanlış bir ize düştü ki, bunda Thomas'ın hiç de: kabahati yok değildi. Polis, bu edepsizce mücevher soyguncularının «Keller çetesi »nde olduğunu zannediyordu. Marsilya'nın en eski çetelerinden biri, Dantes Villeforte adında bir Korsikalı tarafından yönetiliyordu. Korsikalı, anlaşılır sebeplerden ötürü «kel» diye anılıyordu.

Sonra Portekiz'e gizli adam geçirıne işi başladı, Villeforte ile adamları da bu işe sarılmışlardı. Ama Chantal, kendi işini çok genişletmişti. Fakat yaptıkları, meslek kaidelerine tamamen aykırıydı. Zira Chantal, haksız olarak eskimiş nazarıyla bakılan düşük fiyat -büyük sürüm- iyi kâr prensibine göre hareket ediyordu. Hattâ Bazen «Önce kaçın sonra Ödeyin» dediği de oluyordu. Chantal işini tamamen bozunca «kel» in keyfinin pek parlak olmadığı kolayca tahmin edilebilir. Zira şimdi müşterilerin tamamı, Chantal'e gidiyordu.

Bir gün «Kel», bütün bu yeniliklerin, Chantal'in sevgilisinin zekâ ve anlayışından doğduğunu öğrendi. Chantal, bu adama tamamen itimat ediyordu. Söylendiğine göre bu adam, çetenin beyniydi ve görünüşe bakılırsa gerçekten mükemmel bir beyindi.

«Kel», bu adamla biraz daha yakından ilgilenmeye karar verdi...

15.

Thomas Lieven, 1942 yılının fırtınalı bir Eylül akşamına kadar Marsilya'nın «Eski Mahalle»sinde oturmaya devam etti. Chantal Tessier ile yaşıyordu. Bu iki insanın birbirlerine karşı olan nefretli aşkları, şiddetini gittikçe arttınyordu.

Meselâ Chantal, yeni bir vurgundan sonra -bu sefer aynı oteli üst üste iki naziye satmışlardı- sevgilisinin boynuna atılıyor, fakat bir dakika sonra bu hareketi ile tamamen tezat teşkil eden şeyler söylüyordu: «Bu mağrur

gülüşün sinirime dokunuyor! Galiba herşeyi yalnız başına yaptığını zannediyorsun! Biz enayi değiliz. Bu pis pis gülmenden bıktım artık! Seni görmek istemiyorum. Defol!»

Thomas ta kalkıp arkadaşı Bastian'ın yanına gidiyordu. Aradan daha iki saat geçmeden Chantal telefon ediyordu: «Elimde zehir, veronal ve tabanca var. Derhal gelmezsen yarın sabah cesedimi bulursun.»

«Ama bir daha beni görmek istemediğini söylemiştin!»

«Köpek! Aşağılık köpek! Sen yanımda olmayınca, nefes dahi alamıyorum!»

Thomas gene Rue Chevalier a la Rosé'daki eve dönüyordu. Arkadan iki gün dinlenınesini gerektiren bir barışma sahnesi oluyordu. Sonra dostumuz, yeni güçle görevine, memleketteki kötü ruhlu insanlara zarar vermek ve bu arada çok para kazanmak işine dönüyordu.

Thomas Lieven'in hayatı böylesine tehlikeler, soğukkanlılıkla tertiplenen vurgunlar ve güzel kadınlarla dolu olduğu için, ekonomik hareket etmek mecburiyetindeyiz. Onun 1941 ve 1942 yıllarındaki maceralarından sadece üçü zikredilebilir:

Çarlık Rusya'sının platinleri,

Kaçak endüstri elmasları meselesi, ve

Sahte falange bildirileri.

Anlatmaya başlayabiliriz!

1941 Ağustosunda Toulouse'a Prens Wassili Maria Orlow Lesskow adında biri geldi. Adamın izini geçmişte bulmak, mümkün değildi. Zayıf ve son derece azametli olan aristokrat, Alman, İngiliz, Fransız hattâ rus casusluk teşkilâtlarının ajanları ile Dantes Villeforte çetesinin mensupları üzerinde müthiş bir cazibe yarattı.

Ancak bütün bu sayılanlar, günlerini meyhane kavgaları ve çeşitli gürültülü işlerle doldururlarken, bir altıncı grup gözükmeksizin arka plânda

bekliyordu. Bunlar, Chantal Tessier'in çetesine mensup adamlardı. Thomas aradan geçen zaman zarfında onları da de la Rue ve Meyer gibi iyi yetiştirmişti...

Prens Lesskow'un uyandırdığı ilgi, boşuna değildi; yanında gerçek plâtin vardı. Bu birkaç külçeyi örnek olarak taşıdığım söylüyordu. Kendisinin daha büyük plâtin stokları vardı.

Plâtin, savaş endüstrisinde çok kullanılıyordu ve özellikle uçak yapımında ve mıknatıslı bombaların yapımında çok önemliydi. Muazzam bir yarışma başladı. Alman, Fransız ve İngiliz ajanları, plâtini kendi memleketleri için almak istiyorlardı, Sovyetler ise bu plâtine daha baştan kendi malları gözüyle bakıyorlardı.

Buna mukabil Dantes Villeforte'nin etrafındaki adamların, çok daha basit bir mülkiyet anlayışları vardı!

Buna karşılık Thomas Lieven'in kendine has bir iş felsefesi vardı. Şöyleydi bu: «Bekleyelim ve görelim...»

Cümle, Chantal'in ruhi dengesini allak bullak etti. Haykırdı: «Beni yine çileden çıkarıyorsun, alçak köpek!»

Thomas’ın önceden hesapladığı gibi, kibirli prens aşırı bir çaba gösteriyordu. Çeşitli ajanları birbirlerine karşı kullanıyor, hiç şüphesiz, 24 Ağustos 1941 günü sabaha karşı saat 0.30 da bir Sovyet ve bir Alman gizli ajanının ateş altında ölmelerinin suçunu da taşıyordu.

Öte yandan yirmi dört saat sonra prens oteldeki dairesinde öldürülmüş olarak bulundu. Her zaman yatağının altında sakladığı platin külçeleri ortadan kaybolmuştu. Hemen Fransız polisine haber verildi. Polis, prensi en son ziyaret eden ve daha sonra Toulouse'dan siyah bir Peugeot ile kuzey yönüne doğru ayrılan siyah deri mantolu iki adamdan şüpheleniyordu.

Bu iki adam birkaç saat sonra Montauban yakınlarında Grisolles köyünde görüldüler. Arabalarını ve bütün varlarını yoklarını kaybetmişlerdi. Yalınayak ve iç çamaşırlarıylaydılar. Karşıdan gelmekte olan bir kamyonun

farlarıyla, gözlerinin kamaştığını, durmak zorunda kaldıklarım söylediler. Altı maskeli adam onları soymuştu.

Platin külçeleri bir daha Fransa'da görülmedi. Bununla birlikte kısa süre sonra bunlar İsviçre uyruklu Eugen Waeterli adındaki bir adamın 27 Ağustos 1941 günü Zürich'deki Milli Banka'da kiraladığı geniş çelik kasada bulunuyordu. Bay Waeterli işgal altında olmayan Fransa'dan binbir zorlukla kaçarak İsviçre'ye gelmişti. Kaçak sınır geçmede gayet iyi tecrübesi olan sevgilisi Chantal Tessier ona yolu tarif etmişti. Eugen Waeterli, yani Thomas Lieven sahte isviçre pasaportunu «Eski Mahalle»nin ileri gelen uzmanlarına yaptırmıştı...

16.

Bir dakika!

Bütün bunları söylemek, olup bitenlerin yaşanmasından daha kolaydır. Platin külçelerinin İsviçre'ye götürülüp kasaya yerleştirilmesinden önce Thomas Lieven zor saatler geçirdi; ne polis, ne Villeforte'nin adamlarıydı ona bu güç saatleri geçirten. Hayır, Chantal'dı bu...

Lieven plânını yaptığı zaman Chantal bir fırtına gibi atıldı. «İsviçre'ye mi? Ah, anladım... Tüymek istiyorsun! Beni burada bırakmayı istiyorsun! Başka bir kadını avucunun içine alacaksın! Bilmiyor muyum sanıyorsun, bunun kim olduğunu?» Chantal bir an soluk almak için sustu. Yoksa neredeyse boğulacaktı. Sonra hemen bağırınaya devam etti: «Bu Yvonne parçası! Haftalardır sana nasıl sürünüp durduğunu görüyorum, hah!»

«Chantal, sen aklını kaçırmışsın, hım, delirmişsin! Sana yemin ederim...»

«Tut çeneni! BEN seni tanıdığımdan beri hiç bir erkeğe BAKMADIM! Ve sen:... sen... ah, bütün erkekler domuzdur, bilirim! Bir de üstelik BÖYLE biriyle! Bir ZENCİYLE!»

«Zenci değil ki o, yavrum benim», dedi Thomas sâkin bir sesle.

«Aaaahhh!» Chantal şimdi dişleri, tırnaklarıyla Thomas’ın üzerine saldırdı.

«Seni köpek seni, nereden biliyorsun bunu?»

Dövüştüler. Barıştılar. Thomas’ın Chantal'a, sarışın Yvonne'u hiç sevmediğini ve hiçbir zaman sevmeyeceğini ispatlaması için bütün bir gece gerekti.

Şafak sökerken Chantal herşeyi anladı, bir kuzu gibi sâkin, Hongkong hamamlarında çalışan bir geyşa kadar şefkatli oldu. Kahvaltıdan sonra da Thomas'a bir İsviçre pasaportu ayarlamak üzere gitti...

17.

Alman mareşali Herınann Göring'in işgal altındaki Paris'i ilk ziyaretinde, dünyaca tanınmış iki kuyumcu mağazası olan Cartier ve Van Cleff'e gidip de, satıcılardan, dükkân sahiplerinin bütün değerli parçalarını Almanların işgalinden önce Londra'ya taşıdıklarını, bu nedenle değerli müşterilerine ne yazık ki hizmet edemiyeceklerini öğrenince, derin bir hayal kırıklığına uğradığı söylenir.

Paris'de gerçekleştirilebilen bu durum, Anvers ve Brüksel'de hiçbir şekilde gerçekleştirilememişti. Brüksel ve Anvers, yıllardan beri mücevher yontuculuğun merkezleriydi. Burada bulunan elmas ve pırlantalar işgalden sonra Alman makamlarınca ya satın alınmış, ya da kestirme yoldan bunlara el konmuştu. El koyma işlemi, bunlar Yahudilerde bulunduğu takdirde söz konusuydu. Ama mücevherler de çoğunlukla Yahudilerde bulunuyordu.

Almanya'nın «endüstri elması» adı verilen mücevherlere ihtiyacı vardı. Bunlar askeri endüstride, motor millerini taşlamak ve sert madenlerin İşlenmesi için gerekliydi. Bu değerli malzemeyi sağlamak üzere bakanlıkça Binbaşı Feltjen, üç aylık bir plân çerçevesinde görevlendirilmişti.

Binbaşı Feltjen, tarafsız ülkelerde, meselâ İsviçre'de de bu taşları ve taş kırıntılarını elde etmeyi denemişti. Ama onun Alman alıcılarının büyük bir

kısını sahtekârdı. Bu adamlar çok basit bir sistemle çalışıyorlardı: Belçika'da, Yahudilerde bulunan elmaslara el koyuyorlar, ama bunların ya ancak bir kısınını Binbaşı Feltjen'e aktarıyorlar, ya da hiç gönderıniyorlar, kendi kuryeleriyle bunları işgal altında olan ve işgal edilmemiş Fransa'dan geçirterek İsviçre'ye yolluyorlardı. Malzeme burada yeniden, satın almaya yetkili başka bir Alman'a teklif ediliyordu. Adam çok yüksek paralarla bunları satın ahyor, sahtekâr birinci elden satıcılar, bütün bunlara bıyık altından gülüyorlardı.

1941'in eylülüyle 1942'nin ocağı arasında böylelikle dört «kuriye» tutuklanmış, yanlarında bulunan çalınmış ya da el konmuş taşlar alınmıştı. Bu endüstri elmasları ve pırlantalar kısa süre sonra yine Zürich'deki Eugen Waelterli adındaki bir adamın bizzat kiraladığı geniş çelik kasada yerini almıştı...

Adı geçen isviçre vatandaşı Eugen Waelterli'nin hesabından 22 ocak 1942'de 300.000 isviçre franklık bir yekiin «Wannemeester» organizasyonunun Londra'daki hesabına ciro edilmişti. Bu organizasyonun gayesi, rüşvetle, parayla, ırkları yüzünden ve politik nedenlerle aranan kişileri Avrupa'nın Hitler tarafından işgal edilmiş bölgelerinden emin bölgelerine kaçırmaktı.

18.

1942 temmuzunda «Kabak kafa» diye amlan Dantes Villeforte, çetesini Rue Mazenod, 4 numaradaki evine bir genel kongreye çağırdı.

«Efendiler», dedi Dantes Villeforte adamlarına, «artık sabrım taştı. Şimdi Chantal'in organizasyonu her tarafa kol saldı. Platin işini berbat etti; halbuki nasıl da herşeyimiz yolunda gidiyordu. Portekiz işi de bir yıldır elimizden kaçtı. Şimdi bir de üstüne Falange kararnameleri meselesi geldi!»

Falange kararnameleri işi, basit olduğu kadar gösterişliydi. Portekizli dahi ressam ve sahtekâr Reynaldo Pereiro'dan aldığı derslerin ışığında Thomas Lieven «Eski Mahalle»nin «kabiliyetleriyle birlikte büyük bir evrak, sahtekârlığı şebekesini faaliyete geçirınişti. Şebeke gündüz ve gece

vardiyalarında olmak üzere sürekli çalışıyordu. Böylece «Kabak Kafa»nın aynı yoldaki şebekesinin bununla rekabet etmesi imkânsızdı.

Chantal Tessier teşkilâtının evrakları daha ucuz, daha iyiydi, üstelik daha kısa zamanda da teslim ediliyordu. Ayrıca son zamanlarda teşkilât, bir zamanlar Franko'dan kaçmak zorunda kalan ve eski vatanlarına özlem çeken bütün komünist ispanyollara bir yenilik daha sunmuştu. Bunlara, sahte İspanyol pasaportlarının yanısıra çok iyi taklit edilmiş, Franco devletinin Falange uğrunda hizmet edenlere verdiği takdirnameleri, övgü ve teşekkür mektuplarını da sağlayabiliyordu. İşte bu, 1942 yazının rekabet kabul etmez en büyük yeniliğiydi.

«Efendiler», dedi Dantes Villeforte çete elemanlarına, «sadece Chantal Tessier bile bizim başımızın belâsıydı. Kafese koydu bizi. Bize verdiği zararlar sonsuz. Ama şimdi şu Pierre mi ne, bu deyyus, herşeyin üstüne tüy dikti!»

Takdir mırıltıları.

«Şöyle düşünüyorum: Chantal ile zar zor başa çıkabiliriz. Onun da bir dalgası var! Duyduğuma göre bu herifi seviyormuş. Şimdi ona en korkunç darbeyi ne indirebilir?»

«Onun cici sevgilisini temizlersek, bak gör Chantal'in halini», dedi biri.

«Tam bir ahmak gibi konuşuyorsun», dedi Villeforte sinirli sinirli. «Temizlemek, temizlemek. Aklınıza gelen tek şey bu. Ne diyorsunuz siz? Gestapo ile ilişkilerimiz ne güne duruyor? Bu adamın bir adının da Hunebelle olduğunu öğrendim. Gestapo'nun da aradığı bir Hunebelle var. Ekmeğimize yağ sürüldü demektir. Eğer... Daha devam edeyim mi?»

Devam etmesinin gereği yoktu.

***

17 eylül 1942 günü akşamı şiddetli bir fırtına vardı. Aslında

Chantal ve Thomas sinemaya gitmeyi istiyorlardı, Ama bu havada evde kalmaya karar verdiler.

Calvados içtiler, plâk çaldılar. Chantal inanılmaz şekilde sokulgan, romantik ve yumuşaktı.

«Sen beni ne nale getirdin...» diye Chantal fısıldadı. «Ben bile bazen kendi kendimi tanıyamıyorum ..»

Thomas karşılık verdı: «Chantal, gitmeliyiz buradan. Kötü haberler aldım. Artık Marsilya için Alman tehlikesi çok yakın.»

«İsviçre'ye gidelim», dedi Chantal. «Orada yeteri kadar paramız var. iyi bir hayat süreriz.»

«Evet, tatlım», dedi Thomas ve genç kızı öptü.

Sonra Chantal, gözleri dolu dolu şöyle fısıldadı: «Ah, chéri... Hiçbir zaman böyle mutlu olmamıştım. Bunun sonsuzluğa kadar sürınesi gerekmez -hiçbir şey sonsuzluğa kadar sürınez, - ama bir süre daha, kısa bir süre...»

Daha sonra Chantal'in canı üzüm istedi.

«Dükkânlar kapandı», dedi Thomas. «Ama belki istasyonda şimdi bile üzüm bulabilirim...»

Thomas kalktı, giyindi. Genç kız itiraz etti. «Bu havada... sen aklım kaçırmışsın...»

«Hayır, hayır, üzümlerini getireceğim. Sen üzümleri seviyorsun, ben de seni.»

Birdenbire Chantal'in gözleri tekrar doldu. Yumruğunu dizine vurdu ve sövmeye başladı: «Allah kahretsin, ne aptallık! Seni bu kadar çok sevdiğim için ağlıyorum...»

«Hemen dönerim», dedi Thomas ve evden çıktı. Ama yanılmıştı.

Çünkü Rue Chevalier Rose'daki evden ayrıldıktan yirmi dakika sonra Thomas Lieven, başka adla Jean Leblanc, başka adla Pierre Hunebelle, başka adla Eugen Waelterli, Gestapo'nun eline düşmüştü.

19.

Chantal'a böyle çok alışmış oluşum ne tuhaf, diye düşündü Thomas. Onsuz bir hayatı düşünemiyorum. Onun çılgınlıkları, yırtıcılıkları, bu insanı yiyip bitirmek isteyişi, bütün bunlar beni son derece ona bağlıyor. Cesareti, içgüdüleri de öyle. Yalan da söylemiyor. Hiç değilse hemen hemen hiç... Asfaltı yağmurda parıldayan ıssız Place Jules Guesde'den, dar Rue Bernard du Bois'ya yürüdü Thomas Lieven. Burada sık sık Chantal ile birlikte gittikleri küçük, eski «Eldiven» sineması vardı.

Sinemanın önünde siyah bir Peugeot park etmişti; Thomas'ın dikkatini çekmedi bu. Yoluna devam etti. Arkasında iki gölge onu izliyordu. Siyah Peugeot'nun yanından geçerlerken, gölgelerden biri arabanın penceresine hafifçe vurdu. Bunun üzerine Peugeot'nun farları yandı, sadece bir an, sonra yine söndü. Dar, kötü aydınlanmış yolda iki gölge daha harekete geçti.

Thomas onları fark etmedi. Ne karşısından gelen adamları, ne de kendisini izleyen adamları görüyordu. Düşünceye dalmıştı... Sakin sakin konuşmalıyım Chantal ile. İnanılır kaynaklardan öğrendim: bu yıl içinde Amerikan birlikleri Kuzey Afrika'ya çıkacak. Fransız yeraltı teşkilâtı gitgide Nazi'lere göz açtırınıyor. Teşkilât, ülkenin güneyinden doğru hareket halinde. Almanlar hiç şüphe yok, Fransa'nın işgal edilmemiş bölgesine de girecekler. Demek ki Chantal ile birlikte İsviçre'ye gitmemiz gerekiyor, hem de en kısa zamanda. Orada sakin bir hayat süreriz...

Önündeki iki gölge yaklaştı. Arkasındaki iki gölge yaklaştı. Siyah Peugeot'nun motoru çahştı. Araba farlarını yakmadan, yürüyüş hızında ilerlemeye başladı. Ve Thomas Lieven hâlâ birşeyin farkında değildi.

Zavallı Thomas! Akıllıydı, dürüsttü, sevimliydi, centilmendi ve yardımı severdi. Ama ne bir Old Shatterhand idi, ne Napoleon; Mata Hari'nin erkeği de değildi, Süperınen de. Kitaplarda yazılı kahramanlardan -o hiç

korkmayan, hep kazanan, kahramanlar kahramanlarından- değildi. O sadece hep ordan oraya kovalanan, hep takip edilen, hiçbir zaman rahat bırakılmayan, pis bir işi mümkün olduğu kadar düzeltmek için sürekli çaba gösteren bir adamdı; tıpkı bizler, hepimiz gibi.

İşte bu yüzden içinde bulunduğu tehlikenin farkına varmadı. Birdenbire önünde iki adam durunca aklına kötü bir şey gelmedi. Yağmurluk giymişlerdi bunlar. Fransız idiler.

İçlerinden biri konuştu: «İyi akşamlar, beyim. Acaba saat kaç?»

«Bir dakika, söyleyeyim», diye karşılık verdi Thomas. Bir eliyle şemsiyesini tuttu. Öteki eliyle sevgili cep saatini yelek cebinden çıkardı. Kapağını açtı. Bu anda arkasından gelmekte olan iki gölge de onun yanına varmıştı.

«Saat şimdi tam sekizi...», diye Thomas söze başladı. Ondan sonra ensesine korkunç bir darbe indi.

Şemsiye bir yana fırladı. Saat -Allahtan köstegi vardı- Thomas'ın elinden düştü. İnleyerek dizleri üstüne çöktü. Haykırmak için ağzım açtı. Birden bir el belirdi. Büyük bir parça pamuk tutuyordu. Pamuk Thomas'ın yüzünü buldu. İğrenç, tatlımsı kokuyu duyunca Thomas'ın içinden kusmak geldi. Bütün bunların ne olduğunu biliyordu. Hepsi başından buna benzer şekilde bir kere de Lizbon'da geçmişti. O zamanlar sonu iyi bitebilmişti. İçinde yıldırım gibi çakan bir his, gitgide kendinden geçerken, bu sefer sonunun iyiye varamayacağını ona söyledi. Derken Bayıldı, kendisini kaçıranlar için onu Peugeot'mın arkasına yerleştirınekte sadece teknik zorluk vardı. Eşya taşıyanların karşılaştıkları problemlerden fazla değil.

20.

«Bastian... hey, Bastian, haydi uyan artık, tembel köpek!» diye bağırdı, karaborsacılar lokali «Chez Papa»nın şişman sahibi, iri yarı Bastian Fabre'in oturduğu evin arkasında oturuyordu.

Chantal'in en sadık adamı inliyerek uyandı, sırtüstü döndü. Sonra başını tutarak homurdandı: «Ne o, delirdin mi? Ne cesaretle uyandırıvorsun beni?» Bastian birkaç saat önce topal François ile içki yarışına girmişti. Çok erken uyandırılmıştı, içini çekti: «Hâlâ dut gibiyim. Halim harap...»

Olive onu yine sarstı.

«Chantal seninle konuşmak istiyor, telefonda, çok acele! Dostun Pierre ortadan yokolmuş!»

Bastian bir anda sarhoşluğu üzerinden attı. Yataktan fırladı. Üzerinde kırmızı bir pijama ceketiyle -Bastian sadece pijama ceketi giyerdi- yan odaya koştu. Üzerine bir robdöşambr, ayaklarına terlik geçirdi. Sonra gecenin bu geç saatinde artık kapanmış, ışıkları karartılmış olan karşıdaki Olive'in lokaline tökezlenerek koştu. İskemleler masaların üzerine konmuştu. Telefon kulübesinde ahize kordonundan sallanıyordu. Bastian ahizeyi kaptı, kulağına götürdü: «Chantal...!»

Chantal'in sesini duyunca içi burkuldu. Ümitsizlik, korku doluydu bu ses. O güne kadar Chantal'ı böylesine panik içinde görmemişti: «Bastian... çok şükür... ben,., artık daha fazla dayanamayacağım... Saatlerdir şehirde oradan oraya koşturup duruyorum... Bittim... mahvoldum... Aman yarabbim, Bastian, Pierre kayboldu!»

Bastian alnındaki terleri sildi. Yanına arelen Olive'e dönerek: «Bana bir konyakla Türk kahvesi getir...» dedi. Sonra telefona doğru: «Yavaş yavaş anlat, Chantal. Herşeyi sıradan anlat. Sakin olmalısın...» diye konuştu.

Chantal olup bitenleri anlattı. Şimdi saat sabahın beşi olmustu. Saat sekizde Pierre onun yanından ayrılmış, üzüm almaya gitmişti.

Chantal ağlıyordu. Sesi kesik kesikti, titriyordu: «İstasyona gittim. Bütün meyhanelere uğradım. Aşağıya, limana da. O... o evlere gittim. . Belki onlardan biri ile buluşmuştur diye düşündüm; erkeklerin bazen ne halt edecekleri belli ılmaz

«Şimdi neredesin?»

«Brûleur de Loup'da.»

«Orada kal. Tahtabacak ile ötekileri uyandırayım. Hepsini. Yarım saatte sende oluruz.»

Chantal'in sesi Öyle ince, öyle hafif geliyordu ki, sanki aydan konuşuyormuş sandı Bastian: «Eğer... eğer onun başına birşey geldiyse, yaşayamam, Bastian...

O gece on beş tecrübeli haydut Marsilya şehrini taradılar. Uğramadıkları tek bir bar, otel, meyhane, genelev kalmadı. Aradılar, aradılar; dostları, arkadaşları Pierre Hunebelle'in izini bulamadılar. Gün kurşuni ağardı. Önce saat sekizde kaybolan arkadaşlarını aramaya ara verdiler. Bastian Chantal'ı eve bıraktı. Chantal, iradesi yokmuş gibi Bastian'ın yanında gidiyordu. Sonra eve varınca genç kız bir anda korkunç bir isteri krizine tutuldu. Bastian gibi kuvvetli bir adam bile, Chantal'ı zaptetmek için onu kuvvetli bir yumrukla bayıltmaktan başka çare bulamadı. Sonra telefona koştu, Dr. Boule'i aradı. Sahte altın külçeleri yapmakta uzman olan kısa boylu dişçi hemen geldi. Kapıdan girerken Chantal kendine gelmişti. Yatağa uzanmış, dişleri takırdıyor, ayakları birbirine çarpıyordu. Dr. Boule hemen olup biteni kavradı. Uyuşturucu bir iğne yaptı. İğneyi Chantal'in derisinden çıkarırken, genç kız gözyaşları içinde fısıldadı: «O... o, hayatımda bana karşı iyi davranan tek insandı, doktor...»

Thomas Lieven bulunamadı. Çete, araştırmalarını yoğunlaştırdığı halde, izine rastlanmadı. Chantal tam manasiyle çöktü, sağlığı bozuldu. Bu durum onu haftalarca yatağa bağladı.

28 ekimde durum değişti. «Eski Liman»'ın iki ünlü kahvesinden biri olan «Cintra»da genç bir adam, daha öğle vaktinde kafayı çekiyordu. Anlaşılan dertliydi. Kendisini kontrol edemeyecek kadar sarhoş olunca, «bu Pierre Hunebelle adlı adam hakkında çok şeyler anlatabileceğini» söyleyerek caka satmaya başladı.

Tesadüfen orada bulunan Chantal'in çetesinden bir eleman Bastian'a alarını verdi. O da topal François'ı buldu. Birlikte «Cintra»ya koştular, sarhoşun yanına oturdular, masadakilere bol bol içki ikram edip adama sempati numaralan yapmaya başladılar.

Adam tuzağa düştü, onlara açılmaya başladı. Grenoble'li, adının ise Emile Mallot olduğunu söyledi. Dili dolaşarak konuşuyordu: «Bizi üç kâğıda getirdi, alçak köpek, namussuz -hık- 20.000 vereceğini vaadetmişti...»

«Ne için?» diye Bastian sordu ve Mallot'an Önüne yeni bir rakı kadehi sürdü.

«Bu Hunebelle'i Peugeot'ya tıkmak için... Elimize sadece on geçti...»

«Seni üç kâğıda kim getirdi, arkadaş?» diye Bastian sordu, dostça kolunu sarhoşun omuzuna koydu.

Adam birdenbire gözlerini kıstı. «Sana ne bundan?»

Bastian ile François bakıştılar. Bastian: «Hiç, sadece sordum Emile. Hani lâf olsun diye. Haydi, gel biraz daha içelilm...» dedi.

Grenoble'liyi içkiyle doldurdular. Masanın altına kayarken, onu kaldırdılar, kollarını omuzuna attılar, sürükleyerek oradan doğru Chantal'a götürdüler.

Chantal hâlâ yataktaydı, ateşi vardı. Görünüşü berbattı. Bastian ile François sarhoşu oturma odasında bir koltuğa attılar, yatak odasına, Chantal'a gittiler. Ona başlarından geçenleri anlattılar.

Şöyle dedi Bastian: «Kendine geldiği zaman onu bana bırak. Aslan parçası on dakika içinde bülbül kesilir.»

Chantal başmı salladı. Söylediklerini, bir zamanlar ona da Thomas söylemişti: «Sopa çekmek her zaman en etkili yol değildir. En etkili yol daima peşin paradır.»

«Ne?»

«Adam eline çok az para geçtiği için böyle kızgın. O halde biz ona iyi para vereceğiz. Haydi, doktor Boule'u getir buraya. Herife bir iğne yapsın. Kendine gelsin.»

21.

Dişçi geldi. Bir saat sonra Grenoble'li Emde Mallot yeniden kendine gelmişti. Chantal'in yatağının karşısında bir iskemleye oturuyordu. François ile Bastian onun yanında duruyorlardı. Chantal yatağın içindeydi, kocaman frank tomarlarıyla yelpazeleniyordu.

Grenoble'li Mallot boğuk bir sesle konuştu:

«Onu... onu kuzeye götürdüler. Hemen geceleyin. Sınır çizgisinde Chalon-sur-Saone'a. Orada onu Gestapo... Yapma!» diye bir çığlık kopardı. Çünkü Bastian onu yakasından kavramış, suratına okkalı bir tokat atmıştı.

«Bastian!» diye Chantal haykırdı. Yüzü ölü gibi bembeyazdı, sadece ateşten alev alev yanan gözleri canlıydı: «Onu rahat bırak... Bu pis işin arkasında kim var, onu bilmeliyim...» Sonra Mallot'a bağırdı: «Kim?»

Mallot sızlandı: «Kabak... Kabak Kafa!»

«Dantes Villeforte mi?»

«Evet bizi o görevlendirdi... Bu Hunebelle çok tehlikeli görünmüş ona... Kurtulmak istiyormuş Hunebelle'den...» Mallot derin bir soluk aldı. «Son zamanlarda 'Kabak Kafa' nın canına okumuş olmalısınız, öyle değil mi? İşte o da intikamım böylece aldı...»

Chantal'in yanaklarından aşağı gözyaşları süzülüyordu. İki kere yutkunduktan sonra güçlükle konuştu. Sesi yeniden buz gibi soğuk, tehlikeli ve emir vermeye alışkın bir hal aldı: «Yıkıl karşımdan, Mallot. Defol! Ama 'Kabak Kafa'ya söyle, bu sondu. Artık bizden acıma beklemesin. Bu yaptığı şey için onu temizleyeceğim. Kendi ellerimle. Ayağa kalkar kalkmaz yapacağım bunu. İstediği kadar benden saklansın. İstediği kadar ortalıktan kaybolsun. Yemin ederim ki bulacağım onu. Sonra da temizleyeceğim.»

Chantal verdiği bu sözde ciddiydi. Ama ilkin olayların akışı Chantal ve teşkilâtını başka önemli problemlerle karşı karşıya getirdi.

8 kasım 1942 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri Savaş Dairesi şu bildiriyi yayınladı:

Amerikan ve İngiliz kara, deniz ve hava kuvvetleri gece karardığında Fransız Kuzey Afrika'sı kıyılarında birçok bölgeye çıkartma harekâtına girişmişlerdir. General Eisenhower müttefik kuvvetlerinin başkumandanıdır.

11 kasım günü Alman Genelkurınayı şu bildiriyi yayınladı:

Alman kuvvetleri muhtemel Amerikan İngiliz çıkarına harekâtına karşı Fransız topraklarını korumak üzere bu sabah Güney Fransa'da sımr çizgisini aşmış bulunmaktadır. Alman kuvvetlerinin bu harekâtı planlandığı şekilde yürütülmektedir...

3. Kısım

1.

Frèsnes merkez hapishanesi Paris'in on sekiz kilometre dışındaydı. Üç ana kısına ve sayısız yan kanatlara ayrılan bu pis ortaçağ yapısını yüksek duvarlar çevrelemekteydi. Kurumuş ağaçlar, çürümüş çayırlar ve bakımsız tarlaların uzandığı perişan bir ovada kurulan, hapishanenin ıssız ve kaba bir görünüşü vardı.

Birinci kısımda Alman tutuklular yatıyordu: Siyasi tutuklular ve asker kaçakları. İkinci kısımda yeraltı teşkilâtlarında çarpışan Fransız ve Almanlar. Üçüncü kısımda sadece Fransızlar vardı.

Frèsnes hapishanesini bir Alman yedek Binbaşısı yönetiyordu. Personel karışıktı. Burada Fransız gardiyanlar gibi, Alman gardiyanlar da çalışıyordu. Almanların çoğu Bavyeralı, Saksonyalı ve Thüringenli yaşlıca assubaylardı.

I. kısmın C kanadında sadece Alman gardiyanlar vardı. Bu C kanadı SD Paris için ayrılmıştı. Buradaki hücrelerde gece gündüz elektrik yanıyordu. Tutuklular hiçbir şekilde avluya dolaşmak için çıkarılmıyordu. Gestapo, tutuklularım, istediği kadar güçlü olsun, bütün makamlardan uzak tutmak için basit bir metot bulmuştu: C kanadında yatanlar kayıtlara geçirilmemişti. Bunlar ölü ruhlardı, aslında yoktu bunlar...

C kanadının 67. hücresinin ranzasında 12 kasımın sabah saatlerinde ince yüzlü,; zekâ fışkıran siyah gözlü genç bir adam ranzasında hareketsiz oturuyordu. Thomas Lieven'in görünüşü berbattı. Derisi kurşuni bir renk almış, yanakları çökmüştü. Eski bir tutuklu elbisesi vardı sırtında. Elbise, üslerine çok büyük geliyordu. Thomas üşüyordu. Hücreler ısıtılmıyordu.

Yedi haftadan fazla zamandır bu berbat, pis kokulu hücrenin içindeydi. 17 eylülü 18'e bağlayan gecede onu kaçıranlar, Thomas Lieven'i Chalon-Sur-Saone'da iki Gestapo ajanına teslim etmişlerdi. Bunlar da onu Frèsnes'e getirmişlerdi. O zamandan beri, birinin kendisini sorguya çekmek üzere gelmesini bekliyordu. Boşuna bekliyordu. Onun sinirlerini yıpratmak için bekletiyorlardı.

Thomas, Alman gardiyanlarla ilişki kurmayı denemişti... boşuna. Bütün kibarlığını ortaya koymuş, rüşvet vermeye çalışmış, karşılığında daha iyi yemek sağlamak istemişti... boşuna. Her gün sade suya lahana çorbası vardı. Chantal'la gizlice bir pusula göndermeyi denemişti. Ama boşuna.

Niçin artık gelip de onu kurşuna dizmek üzere duvarın dibine götürmüyorlardı? Her sabah saat dörtte geliyorlar, hücrelerinden adamları çıkarıyorlardı. Sonra çizme sesleri, sert emirler ve sürüklenerek götürülenlerin ağlayıp sızlamaları işitiliyordu. Sonra da tutuklular kurşuna dizildikleri zaman silâh sesleri. Asıldıkları takdirde hiçbir şey. Çoğunlukla hiçbir şey duyulmuyordu.

Thomas birdenbire irkildi. Çizme, gürültüleri yaklaşıyordu. Kapı çarparcasına açıldı. Dışarda bir Alman başçavuşu duruyordu, yanında da SD üniformaları içinde dev gibi iki herif.

«Hunebelle?»

«Evet.»

«Sorguya çekileceksin, yürü!»

Nihayet, diye düşündü Thomas, nihayet bu an da geldi çattı...

Elleri kelepçeli avluya götürüldü. Burada penceresiz kocaman bir otobüs duruyordu. Bir SD memuru Thomas'ı otobüsün ortasından geçen ve bir çok kapıları olan karanlık, dar bir koridora itti. Kapıların ardında, insan içinde otururken bütün kaslarının uyuşacağı kadar küçücük hücreler vardı.

Thomas böyle bir hücreye sokuldu. Kapı hızla kapandı ve kilitlendi. İçerisi ter ve korku kokuyordu.

Otobüs, çukurlarla dolu bir yoldan hoplaya zıplaya yola koyuldu. Yarım saatlik bir yolculuktan sonra araba durdu. Thomas, ayak sesleri, konuşmalar, küfürler işitti. Sonra hücresinin kapısı açıldı. «Haydi dışarı!»

SD memurunun arkasından Thomas tökezlenerek yürüdü. Bitkinlikten gözleri karararak dışarı çıktı. Birdenbire nerede olduğunu anladı: Paris'in kibar Avenue Foch'undaydı. Thomas, burada birçok evlere SD tarafından el konduğunu biliyordu.

SD memuru Thomas'ı 84 numaralı evin antresinden geçirerek büro haline getirilmiş bir okuma odasına götürdü.

İçeride üniformalı iki adam oturuyordu. İçlerinden biri kısa boylu, neşeli ve kırmızı yüzlüydü. Ötekinin rengi soluktu, hasta görünüşlüydü. Bunlardan biri Sturmbannführer Walter Eicher'di, öteki de onun yaveri, Fritz Winter.

Thomas sessizce onların önüne geldi.

SD memuru Thomas'ı tanıttı ve ortadan kayboldu.

Epey kötü bir Fransızca ile Sturmbannführer kükredi: «Ne dersin, Hunebelle, bir konyak ister misin?»

Thomas kusacak gibiydi. Ama şöyle dedi: «İçmem, teşekkür ederim. Ne yazık ki midemde onu kaldıracak altlık yok.»

Sturmbannführer Eieher, Thomas'ın bu Fransızca söylediklerini pek anlayamamıştı. Yaveri tercüme etti. Eieher bir kahkaha attı. Winter ince dudaklarını kıpırdatarak sözüne devam etti: «Sanırım bu beyle Almanca da anlaşabiliriz, değil mi?»

Thomas kapıdan girerken küçük bir masada, üstünde HUNEBELLE yazılı bir dosya görmüştü. İnkâr etmek yersizdi. «Evet, Almanca da bilirim.»

«Ya, mükemmel, mükemmel. Sakın sizinle vatandaş olmayalım?» Sturmbannführer, çapkınca parmağıyla tehdit etti. «Ha? Sizi küçük yaramaz! Şimdi söyleyin bakalım!»

Thomas’ın yüzüne purosunun dumanını üfledi. Thomas susuyordu.

Sturmbannführer ciddileşti: «Bakın, Bay Hunebelle -ya da adınız neyse-, sizi içeri atmanın, sonra da sorguya çekmenin bize zevk verdiğini mi sanıyorsunuz? Bizim hakkımızda korkunç şeyler anlattılar size değil mi?

İnanın, bu zor görevi yapmak bizim için zevkli bir iş değil. Almanlar, Bay Hunebelle, böyle işler için yaratılmış değillerdir.» Eicher üzüntülü tavırla başını salladı. «Ama millete hizmet etmek için gerekiyor. Führer'imize andiçtik. Kesin zaferden sonra milletimiz dünyanın bütün milletlerinin yönetimini üzerine alacak. Bunun önceden hazırlanması gerekli. Bu zamanda herkese görev düşüyor.»

«Size de», diye yaver Winter atıldı.

«Efendim?»

«Siz bizim canımıza okudunuz, Hunebelle. Marsilya'da. Altın, mücevher, dövizler işinde.» Sturmbannführer gırtlaktan güldü. «İtiraz etmeyin, biz herşeyi biliyoruz. Çok ustaca davrandığınızı itiraf ederim. Aferin size, delikanlı.»

«Ve böyle akıllı bir delikanlı olduğunuz için de, şimdi bize asıl adınızın ne olduğunu, Lesseps ve Bergier'den bütün şeylerin nereye ulaştığını anlatacaksınız», dedi Winter hafif bir sesle.

«Tabii kimlerle birlikte çalıştığınızı da», dedi Eicher, «bunu da. Marsilya'yı işgal etmiş bulunuyoruz. Arkadaşlarınızı hemen yakalayabiliriz.» Thomas sustu.

«Evet?» dedi Eicher.

Thomas başını salladı. Bütün bunları önceden tahmin etmişti.

«Konuşmak istemiyor musunuz?»

«Hayır.»

«Bizde herkes konuşur!» Birdenbire keyifli atmosfer ve Eicher'in yüzündeki gülümseme süindi. Sesi boğuk çıkıyordu: «Eşşoğlu eşşek, sizi gidi alçak! Çok vakit kaybettim sizinle!» Ayağa kalktı, dizlerinin üzerinde yaylandı, puroyu şömineye attı, Wmberg'e: «Haydi şunun işini gör», dedi.

Winter, Thomas'ı çok ısınmış bir bodruma indirdi. Burada sivil giyinmiş iki adama seslendi. Bunlar Thomas'ı kaloriferin kazanına bağladılar. Sonra da işini gördüler.

Üç gün birbiri ardısıra geçti. Frèsnes'den Paris'e otobüs yolculuğu. Sorgu. Bodrumda canına okunuş. Buz gibi geri götürülüş.

İlk defa bir hata yapmışlardı. Onu çok çabuk, çok vahşice dövmüşlerdi. Thomas Bayılmıştı.

İkinci kere bu hataya düşmediler. Üçüncü kere de. Üçüncü kereden sonra Thomas’ın iki dişi eksilmiş, vücudunun birçok yerlerinde yaralar açılmıştı. Üçüncü kereden sonra iki haftalığına Frèsnes'in hastanesine yatırıldı.

Sonra herşey baştan başladı.

Penceresiz otobüs onu 12 aralık günü tekrar Paris'e götürdüğü zaman, Thomas Lieven sonuna gelmişti. İşkenceye daha fazla dayanacak gücü kalmamıştı. Şöyle düşünüyordu: Pencereden atlarım. Eieher beni şimdi hep yukarda, üçüncü katta sorguya çekiyor. Evet, pencereden atlarım. Şansım varsa, ölürüm. Ah, Chantal, ah, Bastian, sizleri tekrar görmeyi öyle isterdim ki...

12 aralık 1942 günü saat on sularında Thomas Lieven, Eicher'in bürosuna getirildi. Thomas’ın hiç görmediği bir adam Sturmbannführer'in yanındaydı, uzun boylu, zayıf, beyaz saçlıydı. Adam Alman ordusunun Albay üniformasını giymişti. Göğsünde birçok madalyalar, kolunun altında da Thomas’ın üzerinde, GEKADOS kelimesini seçebildıği kaim bir dosya vardı.

Eieher kızgın görünüyordu.

«İşte bu adam, Albayım», dedi sinirli bir sesle. Öksürdü.

«Onu hemen götüreceğim», dedi göğsünde bir çok madalyalar olan Albay.

«Bu bir 'Gekados' olduğuna göre, size engel olamam Albayım. Lütfen teslim aldığimza dair şuraya bir imza atar mısınız?»

Thomas’ın çevresinde sanki herşey dönüyordu. Oda, adamlar, herşey. Perişan tutuklu elbisesinin içinde sallanarak ayakta duruyordu. Sendeledi, boğazına bir şey tıkandı, zorlukla nefes aldı, bir zamanlar filozof Bertrand Russel'in bir kitabında okuduğu sözler aklına geldi: «Yüzyılımızda sadece hesaplanamayan şeyler oluyor...»

2.

Thomas Lieven, elleri bağlı olarak beyaz saçlı Albayın yanında. Alman ordusuna ait bir arabada oturuyordu. Paris şehrinin içinden ilerliyorlardı. Barış günlerinden beri buralar hemen hemen hiç değişmemişti. Fransa sanki işgali yalanlıyor gibiydi. Caddeler hayat doluydu. Şık kadınlar, acele acele seğirten erkekler gördü Thomas Lieven. Onların arasında da tuhaf bir acemilik çeken ve sanki kaybolmuşcasına davranan Alman askerleri.

Villaların bulunduğu, şehrin dışma doğrıi bir mahalle olan Saint-Cloud'a gelinceye kadar Albay sustu, sonra söze başladı: «Duyduğuma göre yemek yapmasını seviyormuşsunuz, Bay Lieven.»

Asıl adının söylendiğini işitince Thomas dondu kaldı. Son haftalarda başından geçenler sinirlerini iyice yıpratmış, onu herşeyden kuşkulanan bir adam haline getirınişti. Kafasından şöyle geçirdi: Ne demek oluyor bu? Bu da ne gibi yeni bir tuzak? Yanındaki subaya profilden baktı. Hoş bir yüzü vardı. Akıllı ve şüpheci. Gür kaşlı. Kıvrık burun. Hassas dudaklar. E, ne olacak? Benim vatanımda birçok katil Bach'ın eserlerini çalar!

Thomas Lieven konuştu: «Neden bahsettiğinizi bilmiyorum.»

«Haydi camm, pekâlâ biliyorsunuz», dedi subay. «Ben Paris gizli askeri istihbarat teşkilâtından Albay Werthe'yim. Sizin hayatınızı kurtarabilirim,

ya da kurtaramam, bu size bağlı.»

Bu sırada araba geniş bir araziyi çevreleyen yüksek bir duvarın önünde durdu. Şöför üç kere kor na çaldı. Ağır bir kapı açıldı. Kimse görününüyordu ortalıkta. Araba hareket etti; sarı duvarlı, Fransız tarzı pencereli ve yeşil kepenkli bir villanın önündeki çakıl döşeli kısımda tekrar durdu.

Menü. Paris, 12 kasım 1942.

Patlıcan dolması.

Bezelyeli dana şinitzeli, Cordon bleu.

Krep süzet.

Bu arada Thomas Lieven şeytanın amiraliyle anlaşma yaptı.

Patlıcan dolması*: İri, sert patlıcanlar alınır, ince ince soyulur ve uzunlamasına ikiye kesilir, itinayla ortaları oyulur, oyulduğu zaman çıkan kısımlar, sığır ve domuz eti, bir soğan ve kabuğu alınmış, suda ıslatılmış beyaz ekmekle birlikte et makinesinden geçirilir. Malzeme, bir yumurta, tuz, karabiber, kırmızıbiber ve biraz ançuezle birlikte iyice yoğurulur. Sonra bu hamur, patlıcanların içine doldurulur. İyice tereyağıla yağlanmış bir sufle kalıbının içine biraz et suyu dökülür, içine doldurulmuş patlıcanlar yerleştirilir, üzerlerine rendelenmiş peynir serpilir, birkaç parça tereyağı konur ve orta ateşte, fırında yarım saat pişirilir.*

Cordon bleu*: Yumuşak dana şinitzeli alınır, iyice dövülür ve her şinitzel parçasının yarısının üzerine bir dilim jambon, onun üzerine de bir dilim gravyer peyniri yerleştirilir. Aşağı yukarı bir parmak kadar, jambon ve peynirle örtülmemiş et kısınının kalmasına dikkat edilmelidir. Sonra şinitzelin kenarlarına çepeçevre yumurta akı sürülür, peynir ve jambon konmamış et parçası, öbür parçanın üzerine katlanır, kenarlar sıkıca bastırılır. Sonra et, una, biraz tuzlanmış ve biber konmuş yumurta sarısına ve galeta ununa bulanır, tavada bol tereyağıda her iki tarafı iyice altın*

sarısı rengine gelinceye kadar kızartılır. Yanında, üzerine hafif tuz ve maydanoz serpilmiş bezelye servis yapılır.

***Krep Süzet**: Bol miktarda krep hazırlanır. Bunlar küçük küçük, çok ince omlettir. Hamuruna süt yerine su konur. Sofrada bir ispirto ocağının üzerinde bol tereyağı kızdırılır, ama hiçbir şekilde yağın renginin koyulaşmamasına dikkat edilir. Yağa çok ince kıyılmış bir mandalina ya da portakal kabuğu da konur. Birer parça vişne likörü, n:araşino, curaçao ya da cointreau ve biraz şeker ilave edilir. Her seferinde sadece bir tane krep bu sosta ısıtılır. Sonra krep hemen dürülür, önceden ısıtılmış bir tabak içinde servis yapılır.*

«Ellerinizi yukarı kaldırın», dedi adını Werthe olarak veren Albay.

«Niçin?»

«Kelepçelerinizi çıkarabileyim diye. Kelepçelerle yemek pişiremezsiniz ki. Sizce bir sakınca yoksa, dana şinitzeli kordon bleu yemeye can atıyorum. Üstüne de krep süzet. Sizi mutfağa götüreyim. Nanette, hizmetçi kız, size yardım eder.»

«Kordon bleu», diye Thomas mırıldandı. Yine çevresinde herşey dönmeye başlamıştı. Albay Werthe kelepçeleri çıkardı.

«Peki, efendim.»

Hâlâ yaşıyorum, diye Thomas düşündü, hâlâ nefes alıyorum. Bunun sonu neye varacak? Kendine tekrar gelmeye başladı: «Pekâlâ. O halde bir de patlıcan dolması yapalım.»

Yarım saat sonra Thomas, hizmetçi Nanette'e patlıcanların nasıl hazırlandığını anlattı. Nanette siyah saçlı, insanın iştahım uyandıran bir kızdı. Çok dar, siyah yün bir elbisenin üzerine beyaz bir önlük takmıştı. Thomas, Nanette'in yanına, mutfak masasının başına oturdu. Albay Werthe yanlarından ayrılmıştı. Bununla birlikte: mutfak penceresi parmaklıklıydı.

Nanette, sık sık Thomas'a iyice sokuluyordu. Bir keresinde çıplak kolu Thomas’ın yanağına sürtündü, bir keresinde dolgun kalçaları koluna dokundu. Nanette iyi bir Fransız kızıydı; yanında kimin olduğunu tahmin ediyordu. Thomas da, arkasındaki ıstıraplara, yokluklara rağmen hâlâ eskisi gibiydi, tam mânâsiyle bir erkek.

«Ah, Nanette», diye içini çekti sonunda.

«Evet, mösyö?»

«Sizden özür dilemeliyim!. Öyle hoşsunuz ki. Öyle gençsiniz ki, başka şartlar altında böyle oturmazdım. Ama bittim. Mahvoldum...»

«Pauvre monsieur», diye Nanette fısıldadı. Sonra Thomas'ı öptü, çok hafif, çok çabuk; yüzü kıpkırmızı oldu.

Yemek; büyük, duvarları kovu renk lambrilerle kaplı, pencereleri parka bakan bir odada yendi. Albay şimdi sivil bir elbise giymişti; çok iyi dikilmiş bir elbise.

Servisi Nanette yaptı. Kızın acıyan bakışları sık sık bumburuşuk, kirli tutuklu elbisesi içinde hâlâ bir İngiliz asili gibi davranan adama takılıyordu. Sol eliyle yemek zorundaydı bu adam, çünkü sağ elinin iki parmağı sarılıydı.

Albay Werthe, Nanette'in, patlıcanların servisini bitirmesini bekledi, sonra: «Enfes, gerçekten enfes, Bay Lieven», dedi. «Üzerindeki kızarmış şey ne, sorabilir miyim?»

«Rendelenmış peynir, Albayım. Benden ne istiyorsunuz?» Thomas çok az şey yiyebiliyordu. Geçirdiği açlık haftalarından sonra midesini şorlamasının doğru olmadığını hissediyordu.

Albay Werthe iştahla yiyordu. «Duyduğuma göre siz prensipleri olan bir insanmışsınız. SD'ye itirafta bulunmaktan, hattâ bu b..., bu teşkilât için çalışmaktansa, ölümü seve seve kabullenirmişsiniz.»

«Evet.»

«Ya Canaris teşkilâtı hesabına?» Albay bir patlıcan daha aldı.

Thomas yavaş sesle sordu: «Beni Eicher'in yanında nasıl buldunuz?»

«Ah, çok kolaydı bu. Bizim burada istihbarat teşkilâtında esaslı bir adamımız var, Binbaşı Brenner. O sizin izinizi çoktandır takip ediyordu. Epey iş gördünüz, Bay Lieven.»

Thomas başını öne eğdi. «Lütfen yersiz utangaçlık gösterisinde bulunmayın! Sizin SD tarafından tutuklanışınızı ve Frèsnes'e götürülüşünüzü Brenner haber alınca, küçük bir oyun düzenledik...»

«Küçük bir oyun mu?»

Werthe pencerenin önündeki küçük bir masanın üzerinde duran, üstünde GEKADOS yazılı dosyayı işaret etti. «SD'den tutukluları kaçırına metodumuz. Eski casusluk olaylarını aslında mevcut olmayan, yeni bir casusluk olayıyla birleştiririz, buna da birkaç yeni tanık ifadesi ekleriz. İnızalar ve mümkün olduğu kadar çok damgalar. Bu daima etki uyandırır. Meselâ yeni ifadelerde, bazı kimseler, Pierre Hunebelle adlı birinin adının Nantes yöresindeki bir seri patlama olayına karıştığını ileri sürerler.»

Nanette kordon bleu'yü getirdi.

Thomas'a sevgi dolu bir bakış yolladı, sessizce onun etini küçük parçalara doğradı, sonra yine odadan çıktı. Albay Werthe gülümsedi: «Birisini fethetmişsiniz. Nerede kalmıştım? Ah, evet. Oyun. Hayali dosyamızı tamamladıktan sonra, Eicher'e gittim, SD'nin Pierre Hunebelle adlı birini tutuklayıp tutukiamadığmı sordum. Saf gibi göründüm. Evet, dedi hemen, Frèsnes'de yatıyor. Ona dosyamı, gizli evrakları gösterdim. Bununla ve gerektiği gibi ağız kalabahklığıyla - Canaris, Himmler vb.- Eicher'i sırrıma ortak ettim, sonunda da dosyayı okuttum. Derken, Almanya için büyük önemi olan casus Hunebelle'i teslim almak çok kolay oldu...»

«Ama niçin, Albayım? Benden ne istiyorsunuz?»

«Hayatımın en iyi kordon bleu'sünü. Pekâlâ, ciddi konuşalım Bay Lieven: Size ihtiyacımız var. Ancak sizin gibi birinin çözebileceği bir

problemimiz var.»

«Gizli teşkilâtlardan nefret ederim», dedi Thomas Lieven. Chantal, Bastian ve bütün dostlarım düşündü, kalbi burkuldu. «Bunların hepsinden nefret ederim. Ve hepsini aşağılık şeyler olarak görürüm.»

Albay Werthe: «Şimdi saat bir buçuk. Saat dörtte 'Lutetia' otelinde amiral Canaris ile randevum var. Sizinle konuşmak istiyor. Benimle birlikte gelebilirsiniz. Eğer bizim hesabımıza çalışırsanız, sizi SD'nin elinden kurtarırız. Eğer bizim için çalışmak istemezseniz, sizin hesabınıza yapacak bir şeyim kalmaz. O zaman sizi tekrar Eicher'e teslim etmek zorundayım...»

Thomas Albaya dalgın dalgın baktı. Aradan beş saniye geçti.

«Ne diyorsunuz?» diye sordu Albay Werthe.

3.

«İleri takla!» Başgedikli Adolf Bieselang kocaman spor salonunda bağırdı. Thomas Lieven ıkına sıkına öne doğru bir takla attı.

«Geri takla!» diye başgedikli Adolf Bieselang bağırdı. Thomas Lieven ıkına sıkına arkaya doğru bir takla attı. Öteki on bir adam da onunla birlikte ıkınıp sıkmıyordu: altı Alman, bir Norveçli, bir İtalyan, bir Ukranyalı ve iki Hintli.

Hintliler takla atarken de başlarından sarıklarını çıkarmamışlardı. Geleneklerine böylesine bağlıydılar.

Başgedikli Bieselang Alman hava kuvvetleri üniforması giymişti. 45 yaşında, zayıf, soluk benizliydi ve her an hiddetten patlayacak gibiydi. Onu gören, kocaman ağzından, bir yığın kaplamalı dişinden ürküntü duyardı. Başgedikli Bieselang'm ağzı hemen hemen daima ardına kadar açıktı. Gündüzleri kükremek, geceleri horlamak için.

İki yıldan beri dul kalan ve evlenecek çağa gelmiş, gerçekten hoş bir kız evlât babası olan başgedikli Bieselang'm çalışma bölgesi Alman başkenti Berlin'in 95 kilometre kuzey batısında. Wittstock an der Dosse kasabası yakınlanndaydı.

Başgedikli Bieselang paraşütçü yetiştiriyordu.

Üstelik -asıl onu sinirlendiren taraf- üniformalıları değil, sivilleri, ne olduğu belirsiz, neci oldukları belirsiz herifleri yetiştiriyordu. Yerli, yabancı. İnsanın lanet okuyacağı geliyordu bu sivillere.

«İleriii takla!»

Thomas Lieven, öteki adiyle Jean Leblanc, öteki adıyla Pierre Hunebelle, öteki adıyle Eugen Waelterli, öne doğru bir takla attı.

Tarihler 3 şubat 1943'ü yazıyordu.

Hava soğuktu, Mark Brandenburg üzerinde gökyüzü kurşuni bir bez gibiydi. Alçaktan sürekli uçuşlar yapan eğitim uçaklarının homurtusu havayı dolduruyordu.

Nasıl oluyor da, diye okuyucu soracaktır, bir zamanlar Londra'nın en genç, en şık ve başarıh serbest bankeri burada bulunuyor? Hangi talihin cilvesi onu Wittstock an der Dosse'deki eğitim kampının spor salonuna sürükledi?

Savaş aleyhtarı ve boğazına düşkün, çapkın ve askerlik düşmanı, Thomas Lieven, gizli teşkilâtlardan tiksinen bu adam, yine bir gizli teşkilât hesabına çalışmaya karar vermıştı. Albay Werthe ile birlikte Paris'deki «Lutetia» oteline gitmiş, burada Alman gizli istihbaratının esrarengiz adamıyla buluşmuştu.

Thomas Lieven biliyordu: Eğer Gestapo'ya teslim edilirse bir aya kalmaz ölürdü. İdrarından kan bile gelmeye başlamıştı. Şöyle düşündü Thomas Lieven. En berbat hayat bile en şerefli ölümden daha iyidir.

Bununla birlikte, beyaz saçlı amiralin önünde bile, prensiplerinden şaşmadı: «Bay Canaris, sizin hesabınıza çalışacağım. Çünkü başka çarem yok. Ama şunu da söyleyim; Ben kimseyi öldürmem, kimseyi tehdit etmem, korkarım, kimseyi kaçırınam ve eziyet etmem. Bana böyle görevler vereceksiniz, Avenue Foch'a dönerim, daha iyi.»

Amiral, düşünceli düşünceli baktı, başını salladı. «Bay Lieven, sizi görevlendirıneyi düşündüğüm iş, kan dökmeyi önlemeye ve insan hayatı kurtarmaya yarayacak; tabii elimizden geldiği kadar.» Canaris sesini yükseltti: «Alman ve Fransız'ların hayatını, Sizce hoş birşey değil mi bu?»

«İnsan hayatı kurtarmak oldum olası bence iyi birşeydir. Benim için milliyet ve din farkları önemsizdir.»

«Mesele, tehlikeli Fransız partizan çeteleri ile mücadele etmektir. Adamlarımızdan biri, yeni kurulmuş, kuvvetli bir direnıne çetesinin Londra ile temas etmeye çalıştığını haber verdi. Büindiği gibi 'War Office' Fransız Résistance'mi destekliyor ve birçok bu tip grupları yönetiyor. Adı geçen grupun tek eksiği bir telsiz cihazı ve bir şifre anahtarı. Her ikisini de onlara siz teslim edeceksiniz, Bay Lieven.»

«Ya,» dedi Thomas.

«Siz su gibi İngilizce ve Fransızca konuşuyorsunuz. Yıllarca İngiltere'de yaşadınız. Bir İngiliz subayı olarak paraşütle partizan bölgesine inecek, yanınızda bir telsiz cihazı götüreceksiniz. Özel bir telsiz cihazı.»

«Ya,» dedi Thomas ikinci defa.

«Bir İngiliz uçağı sizi bölgeye götürecek. Elimizde birkaç ganimet RAF uçağı var. Böyle işlerde kullanıyoruz. Tabii, daha önce sizi paraşütçü olarak yetiştirmemiz lâzım.»

«Ya,» dedi Thomas Lieven üçüncü kere.

4.

«İleriii takla!» diye başçavuş Bieselang bağırdı. Karşısında kirli eşofmanlariyle spor salonunun pis zemininde oradan oraya yuvarlanan oniki kişi, dört günden beri başçavuşun yönetimi altına girmişlerdi. Bunlar Wittstock an der Dosse'de paraşütçü olarak eğitilen bin kadar muntazam askerden ayrı kalıyorlardı.

«Geriii takla!»

Thomas Lieven ter içinde, kemikleri sızlayarak yeniden geriye doğru yuvarlandı. Yanındaki iki Hintlinin sarıkları gözlerinin üstüne kaydı.

Sizi gidi pis köpekler, diye Thomas düşündü. Ben zorunlu geldim buraya, ama siz? Siz gönüllü buraya yazıldınız, enayiler! İtalyan bir maceracıydı. Norveçli, Ukranyalı ve Almanlar görünüşe göre idealisttiler. İki Hintli de, bundan iki yıl önce ülkesinden Almanya'ya kaçan politikacı Subhas Chandra Bose'nin amcazadeleriydi.

«Tamam, takla atmayı bırakın! Ayağa kalk, marş, maaaarş! Şimdi sıra barfiksde! Biraz kımıldanın, tembel herifler, kımıldanın dedim!»

Nefes nefese, dalaklarına ağrı girıniş, yürekleri yorgunluktan küt küt atan on iki eşofmanlı adam oradan oraya koşuştular, salonun tavanına yakın, yerden beş metre yükseklikte bulunan barfiks demirine tırmanmaya başladılar.

«Sallanın! Sallanacak mısınız, göbekli tembeller?»

Thomas Lieven sallandı. Bütün bunları artık biliyordu. Yer talimi denen programın bir kısmıydı bu. Bir uçaktan atlamak şüphesiz büyük bir sanat değildi. Görünüşe göre en zoru, kemikler sağlam olarak yere inmekti.

«On saniye daha -beş saniye- bırak!» diye başgedikli Adolf Bieselang gürledi.

On iki kişi barfiks demirini bıraktı ve yere düştü. Dizler yumuşak, çok yumuşak, vücut esnek, kedinin düşüşü gibi; işin püf noktası buradaydı. Vücut kazık gibi dik olarak atlanırsa, kemiklerin kırılması işten bile değildi.

Thomas Lieven spor salonunun zeminine düştüğü zaman az kaldı kemikleri kırılıyordu. Alçak sesle bir küfür savurdu ve bacaklarını ovuşturdu.

Bieselang hemen kükredi. «Atlamak için gerekli kafa yok galiba sizde, yedi numara, öyle değil mi?» Burada herkesin numarası vardı. İsimler söylenınezdi. «Esaslı bir rüzgârda paraşütle atladığınız zaman başınıza geleceğin ne olduğunu biliyor musunuz, ot çuvalı? Bu da benim talihim. Hep aptallarla mı uğraşacağım?»

«Pekâlâ, pekâlâ,» diye Thomas homurdandı, yavaş yavaş doğruldu. «Nasıl olsa sonunda öğreneceğim. Öğrenmek için can atıyorum.»

Başgedikli Bieselang bağırdı: «Şimdi paralele, marş maarş! Pis, tembel siviller, kımıldanacak mısınız... Hey 2 numara, haydi salonun içinde bir şeref turu, ama dizlerin üzerinde!»

«Temizleyeceğim onu,» diye Norveçli fısıldadı; Thomas'ın yanından ayağa kalkarken dişlerinin arasından, «yemin ederim, bu alçak sadisti temizleyeceğim,» diye mırıldandı.

Thomas tırmanır, sallanır dururken, aklından karanlık düşünceler geçiyordu: Marsilya'dan bir haber yok. Chantal'dan da. Bastian'dan da bir haber yok. Thomas'ın içi burkuldu, bunları düşünürken. Ne biçim zamandı bu. İnsanın yaşamak istemesi, istenecek en iyi şey miydi acaba?

Almanlar Marsilya'yı işgal etmişlerdi. Chantal ne olmuştu? Acaba yaşıyor muydu? Hudut dışı mı edilmişti, yoksa tutuklanmış mıydı? Kendisine olduğu gibi, eziyet edilmiş miydi?

Thomas Lieven böyle kâbuslardan uyanınca, bir daha uyuyamadan, altı adamın horlayıp inlediği iğrenç kışla koğuşundaki yatağında dönüp duruyordu. Chantal -ah, tam da İsviçre'ye kaçıp barış içinde yaşayacaktı- barış, hey ulu Tanrım...

Thomas bundan haftalar önce Chantal'a mektup yollamayı denemişti. Daha Paris'de, «Lutetia» otelindeyken Albay Werthe onun mektubunu ileteceğini vaadetmişti. Başka bir mektubu da Thomas dil okulundayken

Marsilya'ya giden bir tercümana vermişti. Ama Thomas son haftalarda boyuna adres değiştirmişti. Chantal'in mektubu ona nasıl ulaşabilirdi? Kaçık başgedikli Bieselang on iki adamına insafsızca talim ettiriyordu. Yer taliminden sonra soğuktan beton gibi sertleşmiş, üzeri kırağı tutmuş tarlalarda eğitim yapılmıştı. Burada öğrencilere açık bir paraşüt takılmıştı. Bir sehpaya monte edilmiş bir uçak motoru çalıştırılmıştı. Paraşüt sert rüzgâr anaforlarında şişiyor, acımasızca öğrenciyi arazide sürüklüyordu. Öğrenci, paraşütün çevresinden dolanıp, içindeki havanın çıkması için onun üstüne atlamayı öğrenmek zorundaydı.

Ezikler, yaralar, sıyrık dizler, burkulmuş eklemler olağan şeylerdendi. Başgedikli Bieselang on iki adamını sabahın altısından akşamın altısına kadar koşturup duruyordu. Sonra onları Ju 52 uçağının taklit edilmiş maketinin kapısından, büyük yükseklikten, dört öğrencinin gererek sıkı sıkı tuttuğu bezlere atlatıyordu.

«Dizini bük! Aptal! Dizini bük!» diye kükrüyordu.

Dizler iyice bükülmezse, yüzüstü düşülebilirdi ya da insanın bütün kasları kopabilirdi. Başgedikli Bieselang öğrencilerine bilmeleri gerekli herşeyi öğretiyordu; sadece çok zalimce öğretiyordu.

İlk gerçek paraşütle atlamadan önceki gece, hepsine vasiyetnamelerini hazırlattı, zarflara koydurarak mühürletti. Eşyalarını da yatmaya gitmeden önce paket ettirdi: «Yarın tepetaklak düşer de mortoyu çekerseniz, yakınlarınıza gönderebilelim!»

Bieselang, bunun psikolojik bir tuzak olduğuna kendisini inandırmıştı: Bakalım bu heriflerden kimin gözü korkacaktı! Herkesin gözü korkmuştu, sadece biri hariç. Bieselang avazı çıktığı kadar bağırdı: «Sizin vasiyetnameniz nerede yedi numara?»

Bir kuzu gibi sakin Thomas cevap verdi: «Benim ihtiyacım yok. Sizin eğitiminizi tatmış biri her indirmeden sağ salim kurtulur, başgediklim!»

Ertesi gün başgedikli Bieselang sonunda yetki sınırını tamamiyle aştı. Grupundaki on iki adamla birlikte sabah saat dokuz sularında eski püskü, her tarafı dökülen bir Ju 52 uçağına bindi. Atlama yerinin iki yüz metre

üstünde uçuyorlardı. Paraşütü otomatik olarak açacak bir raya kancalarını takmış on iki adam, uçağın içinde arka arkaya duruyorlardı. Pilotun atlama sinyali duyuldu. Açık kapının önünde, rüzgârdan korunmuş bir yerde duran Bieselang, «Atlamaya hazırlanın!» diye haykırdı. Şimdi hepsinin başında çelik miğfer vardı. Hepsi de ellerinde ağır makineli tüfekler tutuyorlardı.

Bir numara İtalyandı. Öne çıktı. Bieselang onun omuzuna vurdu, adam kollarını iyice açtı ve sol kanat yönünden boşluğa atladı. Bir çelik raya kancalanmış ip gerildi ve atlayan adamın paraşütünün kılıfını yırttı. İtalyan havada hemen aşağı ve arkaya doğru sürüklendi.

İki numara atladı. Üç numara. Thomas düşünüyordu: Dudaklarım da nasıl kurumuş. Acaba havada bayılır mıyım? Yoksa düşüp ölür müyüm? Tuhaf şey, birdenbire nasıl da kaz ciğeri çekti canım. Ah, niçin Chantal'in yanında kalamadmı. Birlikte öyle mutluyduk ki...

Sonra sıra altı numaraya geldi; Ukranyalı, Ukranyalı Bieselang'ın yanına gelince birden geri kaçtı, Thomas'a çarptı ve büyük bir panik içinde ciyak ciyak bağırmaya başladı: «Hayır... hayır... hayır...»

Korku nöbeti. Tipik korku nöbeti. Anlaşılmayacak gibi bir şey değil, diye Thomas Lieven'in kafasından geçti. Eğitim kurallarında, kimsenin atlamaya zorlanınayacağı belirtilmişti. İki uçuşta da atlamak istemeyen, ekipten kesin olarak ayrılmak zorundaydı.

Yalnız, başgedikli Adolf Bieselang'a kurallar vızgeliyordu. Kükredi: «Eşşoğlu eşşek, korkak domuz, atlayacak mısın?...» Tir tir titreyen adamı yakaladı, kendine doğru çekti, bütün gücüyle arkasına bir tekme indirdi. Ukranyalı avaz avaz haykırarak dışarı uçtu.

Thomas bu sahnenin verdiği dehşetten kendisini kurtaramadan, kendiliğinden öne doğru çekildiğini hissetti. Başgediklinin çizmesi onun arkasına da oturdu ve o da düştü, düştü, boşluğa düştü.

5.

Thomas hayatının ilk paraşütle atlayışını sağ salim atlattı. Bütün ötekiler de bir yerlerine birşey olmadan yere inınişlerdi. Sadece Ukranyalı bacağını kırmıştı. Bir kırık ve sinir şokuyla revire kaldırıldı. Bu akşam üstü -bir hangarda paraşüt katlama eğitimi yapıyorlardı- grup içinde bir mırıltı, bir fısıltıdır gidiyordu.

Norveçli ateşli ateşli, toplu halde işlenecek bir cinayetin savunmasını yapıyordu. Bieselang, koğuşların dışında tek başına bir odada kalıyordu. Derin bir uykuya dalmıştı...

Almanlar, komutana şikâyette bulunmak ve görev yapmayı reddetmek taraflısıydılar.

İtalyan ve Hintliler, Bieselang'ı tamamiyle değilse bile, yarı ölü hale gelinceye kadar dövmek düşüncesini ortaya attüar. Herkes birlikte bunu yapmalıydı. O zaman bir kişi cezalandırılamazdı.

Koğuş hayatının, bütün tiksintisine rağmen Thomas Lieven'in dilini de etkilediği belli oluyordu.

Sizin beyninizi sulandırmışlar,» dedi bir sigara molasında koğuş arkadaşlarına. «Ne olacağını biliyor musunuz? Bieseang terfi eder, bizde kodese gireriz; hepimiz birlikte.»

Norveçli hırsından dişlerini gıcırtadarak: «Ama bu köpek, bu alçak köpek… Ne yapalım Peki, buna?»

«Ben bunu da düşündüm» diye Thomas sakin sakin karşılık verdi. «Onu bir yemeye davet edeceğiz»

***

26 şubat 1943 tarihinde lokantacı Friedrich Olinesorge'nin evinde verilen bu yemek hâlâ Wittstock'da anlatılır. Başgediklinin bebek gibi güzel kızı Elfriede Bieseang, Ohnesorge'nin yanında garsonluk yapıyordu.

Thomas bir bakkal dükkânında, ihtiyacı olan bazı ufak tefek şeyleri buldu: kurutulmuş mantar, kuru üzüm, korint, bir parça portakal özü, bir

parça limon özü.

Sarışın Elfriede ona sığır filetosunu hazırlamakta yardım ederken, bir yandan da babasına sövüp sayıyordu: «İhtiyar keçi, adam yerine koymaya bile değmez! Aman ne iğrenç, aptal bir savaşçı! Boyuna insana kahramanlıklarını sayıp döker. Baş kalan hep korkaktır ona göre. Tabii o ise hep kahramandır!»

Thomas, «Elfriede», dedi. Bir yandan limon ve portakal özünü suda yumuşatıyordu. «Söyleyin bana yavrum, rahmetli anneniz, babacığınızın savaş hikâyelerine kulak verir miydi?»

Sarışın Elfriede gülmek zorunda kaldı.

«Annem mi? Babam hikâyeye başlayınca hemen odadan çıkardı. Rahmetli hep şöyle derdi: «Yunanistan'da ne bok yersen ye, ama evde değil!»

«Evet, evet», dedi Thomas ciddi tavırla, «sonunda hep böyle oluyor.»

«Ne demek istiyorsunuz, Bay Lieven?»

«Güzel, genç, sarışın Elfriede, insan çevresinin bir ürünüdür; eğer böyle bir marksist cevheri, bu harikulade nasyonal sosyalist çağımızda yumurtlamam doğru olursa.»

Menü. Wittstock, 26 Şubat 1943

Et suyu

File colbert

Puding ve Chaudeau

Thomas Lieven azgın bir başçavuşu yemekle yumuşatıyor.

***Et suyu**: Sığır eti, kemikler ve sebzelerle et suyu çıkartmak, herhalde her ev kadınının elinden gelen birşeydir.*

File Calbort: Bir buçuk kilo sığır filetosu, tuz, biber, 30 gram tereyağı, 30 gram soğan, 30 gram mantar veya yumuşatılmış kutu mantar, 5 gram maydanoz, 1 baş küçük kıvırcık lahana, yarım kilo taze beykın ve kızartma için 150 gram sade yağ. Üzerindeki yağlar temizlenmiş filetonun üst kısınında uzunlamasına 1 santim kalınlığında bir parça kesilir. Bu parça bir bavulun kapağı gibi yine alttaki parçanın üzerine kapanacak biçimde olmalı, tamamiyle filetodan kesilip çıkarılmamalıdır. Soğan, maydanoz ve mantarlar ince kıyılır, kızgın tereyağıda renkleri koyulaşıncaya kadar öldürülür, kaldırılmış et kapağının altına doldurulur. Lahananın kalın yaprakları koparılır, kalın damarlar bıçakla inceltilir ve yapraklar bir dakika kadarar kaynar tuzlu suya atılır. Sonra ilkin lâhana yaprakları filetoya sarılır. Sonra filetoya ince beykın şeritleri sarılır, iplikle çevire çevire bağlanır, fırında kızartılır. Sofraya, getirmeden önce kızartmanın suyu alınır, çarçabuk biraz tereyağı ve biraz et suyuyla bir sos haline getirilir.

***Puding**: 4 yumurta sarısı, 250 gram un, 3/8 litre süt, 80 gram şeker, 250 gram kuru üzüm, 250 gram: kuşüzümü, 250 gram ince kıyılmış böbrek yağı, 30 gram portakal kabuğu ve 30 gram kıyılmış böbrek yağı, 30 gram portakal kabuğu ve 30 gram limon kabuğu - her ikisi de ince ince kıyılmış - 1/4 rendelenmiş küçük hindistan cevizi, 1/2 bardak rom ve biraz tuz iyice karıştırılır. Bütün bunlar iyice karışırken biraz; katı köpük haline getirilmiş yumurta akı ilâve edilir, iyice tereyağıla yağlanmış puding kalıbında 4 saat pişirilir. Servis yapılmadan önce puding'in üzerine rom dökülür, yakılır ve alevleri çıkarken sofraya getirilir.*

***Chaudeau**: 1/4 litre beyaz şarap, 2 yumurta, 50 gram şeker, rendelenmiş dörtte bir limon kabuğu ve yarım limonsuyu, 5 gram patates unu iyice köpürtülür. -Sos iyice köpürtülür ve hemen servis yapılır.*

«Ne saçmalıyorsunuz böyle, birşey anlamıyorum», dedi Elfriede ve Thomas'a iyice yaklaştı, «ama öyle hoş, öyle kibar, öyle kültürlüsünüz ki...»

Thomas anlamamazlıktan geldi ve devam etti: «Onun için babacığınız, bugün kötü huylu oldu.»

«Niçin?»

«Kimse onu dinlemedi. Kimse onu takdir etmedi. Kimse sevmiedi onu...»

Elfriede şimdi ona öyle yaklaşmıştı, dudakları öylesine bekleyişle dolu aralanmıştı ki, Thomas bunları öpmek zorunda kaldı. Uzun bir Öpüştü bu.

«Sen tam bana göre bir erkeksin,» diye genç kız Thomas'ın kollarında fısıldadı. Bu sırada yandaşlarında, fırında, sığır filetosu kızarıyordu, «biz ikimiz... birarada olsak... Ah, ama sen bana göre çok, pek çok kibarsın... Benim moruğu bana şimdiye kadar hiç kimse böyle anlatmadı...»

«Ona biraz daha iyi davran,» diye Thomas rica etti, «İyi davranacaksın, değil mi? Onun anlattıklarına biraz daha fazla kulak ver. Ötede, kampta birçok adam sana minnettar kalacaktır.»

Elfriede güldü ve Thomas'ı yine öptü. Ama on yedi yaşındaki bir kızın öpücüğündeki bütün tatlılığa rağmen, Thomas, Chantal'ı düşünüyordu: Başkasını öperken onu düşünüyorum. Aman yarabbim, seviyorum onu, Chantal'ı seviyorum...

Bütün davetlilerin şüpheci şüpheci geldikleri yemek, büyük bir başarıydı. Thomas şeref misafirine kısa bir konuşma yaptı ve sözlerini şöyle bitirdi: «... böylece, sayın başgediklim, yılmak bilmeyen bir enerjiyle, fedakârlıkla ve eksilmek bilmeyen ilgiyle, hattâ gerektiğinde tekmeyle, içimizdeki zayıflığı, korkaklığı yenınemize yardım ettiğiniz için size teşekkürlerimizi sunarız.»

Sonra Bieselang kalktı, yaşlı gözlerle bir konuşma yaptı. Şöyle başladı konuşmasına: «Çok sayın Baylar, hayatımda böyle güzel bir anın geçeceğini hiç düşünemezdim...»

Bir set yıkılmıştı. Başgedikli Adolf Bieselang'ı konuşturdular nihayet, nihayet, kötü, uzun yıllardan sonra konuşturdular onu! Et suyu içilirken Norveç üzerine, sığır filotosunda Yunanistan üzerine, puding yenirken Girit üzerine konuştu.

Ertesi gün temelden değişmiş Adolf Bieselang grupun önünde durdu, söze başladı: «Beyler, size o güzel akşam için teşekkür ederim. Uçağa

gitmek üzere arkamdan gelmenizi RİCA EDECEĞİM, Atlamayı NE YAZIK Ki biraz daha, çalışmamız gerekiyor.»

6.

Thomas 27 şubat akşamı kaldığı yere doğru giderken, ajanlar kısınım hava kuvvetleri kısınından ayıran yüksek bir dikenli tel örgünün yanına geldi. Tel örgünün öte yanında bir paraşütçü durmuş, ıslıkla onu çağırıyordu.

«Hey!»

«Ne var?»

«Şu Bastian'ın yaptığı tarif sana uyuyor.»

Birdenbire Thomas'ın gözleri fal taşı gibi açıldı: «Bastian mı?»

«Senin adın Pierre Hunebelle mi?»

«Evet o benim... Biliyor musun... Chantal Tessier'den haberin var mı?»

«Tessier mi?... Yoo... ben yalnız Bastian Fabre'yi tanıyorum... Sana mektup ayarlamam için üç altın verdi bana... Şimdi gitmem gerekiyor, başımın belâsı geliyor buraya doğru...»

Sonra Thomas Lieven zarfı aldı. Derken tarlanın işaret taşlarından birinin üzerine oturdu. Karanlık basıyordu. Hava soğuktu. Ama Thomas soğuğu hissetmiyordu. Zarfı yırttı, mektubu çıkardı, okumaya başladı. Kalbi çarpıyor, dev bir balyoz gibi göğsünde güm güm çarpıyordu...

Marsilya, 5.2.1943

Sevgili Pierre!

Bu mektuba nasıl bağlayacağımı bilmiyorum. Belki bu kelimeleri yazarken sen menekşelere toprağın altından bakmaktasın.

Son haftalarda her tarafı araştırıp durdum ve omuzları apoletli bir arkadaşa rastladım; Résistance hesabına da, Almanlar hesabına da çalışıyor. Senin başından geçenleri Paris'den öğrenmiş. SD domuzları, içlerinden birini elime geçireyim, kendi ellerimle boğazlayacağım. Şimdi, arkasından dediğine göre, başka takımda oynuyormuşsun. Nasıl becerdin bunu? Şimdi de Berlin'de bir yerde paraşütçü yetişiyormuşsun. Amanın, altıma edeceğim neredeyse gülmekten! Benim Pierre'im bir Alman paraşütçüsü! Eğer ağlanacak gibi birşey olmasaydı, kahkahayı basardım.

Montpellier'de bir Alman askeri tanıdım; bizden. Cebini de ayrıca doldurdum. Berlin'e gidiyor. Ona bugün mektubu vereceğim.

Chantal senden iki mektup aldı, ama cevap gönderecek kimsemiz yoktu.

Sevgili Pierre, seni nasıl sevdiğimi bilirsin... onun için burada olup bitenleri sana yazmak özellikle zor geliyor bana. 24 ocakta Alman Komutanlığı bir bildiri yayınladı: Eski liman mahallesi boşaltılacak!

Bugün de bizimkilerden 6000 kişiyi tutukladılar -çoğunu tanırsın- ve 1000 den fazla bar ve genelevi kapattılar. Hatunlarla böylesine bir güreşi ömründe görmemişsindir!

Almanlar evlerimizi boşaltınamız için bize dört saat süre tanıdılar. Sonra tahrip birlikleri geldi. Chantal, ihtiyar François (Tahtabacak, hatırlıyor musun?) ve ben sonuna, kadar beraberdik. Chantal sarhoş gibiydi, esrar çekmiş gibi! Tek bir düşünce vardı kafasında: 'Kabak Kafa'yı temizlemek! Dantes Villeforte'i hatırlar mısın? Bu Allahın belâsı domuz seni Gestapo'ya ihbar etmiş. İşte böyle, o akşam onu Rue Mazenod'da, kaldığı yerin karşısındaki bir evin girişinde bekledik. Biliyorduk: Bodrumda saklanıyordu. Chantal dedi ki: «Almanlar evleri tahrip ettiklerine göre dışarı çıkmak zorundadır.» Böylece bekledik, saatlerce. Aman, ne geceydi! Havada toz, is, dumandan göz gözü görınüyordu. Boyuna yeni evler havaya uçuyor, erkekler bağırıyor, kadınlar ciyaklıyor, çocuklar vızıklanıyordu...»

7.

Toz, is, dumandan göz gözü görınüyordu. Patlamalar işitiliyor, erkekler bağırıyor, kadınlar ciyaklıyor, çocuklar vızıklanıyordu...

Karanlık basmıştı. Sadece yanan evlerin gökyüzündeki korkunç kızıl aksi, «Eski Mahalle» yi aydınlatıyordu. Chantal, bir kapı kemerinin gölgesinde hareketsiz duruyordu. Uzun, dar pantolon ve bir deri ceket giymişti. Saçlarını kırmızı bir bandla tutturmuştu. Deri ceketinin altında bir makinalı tabanca gizliyor, beyaz kedi yüzünde tek çizgi bile kımıldamıyordu.

Yine bir ev havaya uçtu. Yağmur gibi taşlar yağdı gökten. Çığlıklar yükseldi, Almanca küfürler, bağrışmalar, çizme gürültüleri. «Allah kahretsin, Chantal, gitmeliyiz buradan!» diye Bastian zorladı. «Almanlar her an burada olabilirler! Bizi görürlerse... silâhlarla...»

Chantal sessizce başını salladı. «Defol, ben kalıyorum.»

Chantal'ın sesi kısık çıkıyordu. Öksürdü. «'Kabak Kafa' karşıda bodrumda, biliyorum. Dışarı çıkmak zorunda, köpek. Ben de temizleyeceğim onu. Onu temizlemeye andiçtim. Yapacağım son şey bu bile olsa, yine de öldüreceğim!»

Kulaklarına tüyler ürpertici kadın çığlıkları geldi. Caddenin yukarı taraflarına baktılar. Askerler bir sürü kızı önlerine katmış götürüyorlardı. Kızların bir kısmının üzerinde sabahlık vardı. Etraflarına saldırıyor, ısırıyor, tekmeliyorlar; elleriyle, ayaklarıyla kendilerini götürenlere kargı direniyorlardı.

«Bunlar Madam Yvonne'dan,» dedi Tahtabacak. Kızlar önlerinden geçirildi. Ağıza alınınayacak küfürler, beddualar havada yankılanıyordu.

Birdenbire Bastian haykırdı: «İşte!»

Karşıki evin girişinde Dantes Villeforte belirdi, yanında üç kişiyle. «Kabak Kafa» kısa bir kürk palto giymişti. Koruyucularının üzerinde kalın kazaklar vardı. Ceplerinden tabanca kabzaları görünüyordu.

Bastian silâhını doğrulttu, ama Chantal namluya vurdu. Bağırdı: «Yapma! Kızları vurursun!» Kadınlar hâlâ Alman askerleriyle boğuşuyordu.

Sonra herşey çarçabuk olup bitti.

Dantes Villeforte gizlene gizlene askerlerden birine, bir çavuşa doğru gitti. Ya bir Alman'ın, ya da kızlardan birinin Chantal ile arasına girmesine dikkat ediyordu.

SD memuruna, SD Paris'den Sturmbannführer Eicher imzalı kimlik kartını gösterdi. Sonra «Kabak Kafa» çabuk çabuk çavuşa birşeyler anlattı, Chantal, Bastian ve François'in durdukları kapıyı gösterdi.

Bu anda Chantal makinalı tabancasını çekti, emniyetini açtı, ama yine durakladı, zira hâlâ kızlar ateş hattındaydılar.

Bu duraksama Chantal'ın hayatına maloldu. Yüzünde alçakça bir gülümsemeyle Villeforte bir kızın arkasına saklanarak tabancasını çekti ve şarjörü boşalttı.

Chantal gıkı bile çıkmadan çöktü ve çamurların içine yığıldı. Sel gibi kan deri ceketini kırmızıya boyadı. Artık kımıldamıyordu. Güzel gözlerinin feri kaçmıştı.

«Haydi!» diye François haykırdı. «Avludan doğru! Duvarın üzerinden!»

Bastian biliyordu: Şimdi saniyelerin önemi vardı. Döndü, Villeforte'e ateş etti. Hay dutun irkildiğini ve sol kolunu tuttuğunu gördü, boğazlanan domuz gibi avaz avaz bağırdığını işitti.

Sonra Bastian ve François hayatlarını kurtarmak için tabanları yağladılar. «Eski Mahalle» nin her taşını, her geçidini bilirlerdi. Duvarın ardında bir lâğım ağzı vardı. Buradan kanallardan aşağı inilirse, «Eski Mahalle»yi geçtikten sonra tekrar dışarı çıkılabilirdi...

8.

... kanala ulaştık, paçayı kurtardık, diye yazıyordu Bastian Fabre.

Thomas Dieven mektuptan başını kaldırdı, alacakaranlığa, akşam bastırırken çöken mor sislere baktı ve gözlerindeki yaşları sildi. Sonra okumaya devam etti:

Montpellier'de saklandım. Buraya gelecek olursan, beni 12 Boulevard Napoleon'da oturan matmazel Duval'den sor, şimdiki dalgam o benim.

Pierre, aman yarabbim, bizim sevgili Chantal'ımız öldü. Birbirinize nasıl bağlı olduğunuzu biliyorum. Belki de evleneceğinizi söylemişti bana. Senin arkadaşın olduğumu biliyorsun, onun için ben de senin gibi yıkıldım. Hayat bombok bir nesne. Acaba birbirimizi bir daha görebilecek miyiz? Ne zaman? Nerede? Hoşça kal dostum. Fena halde canım sıkılıyor. Daha fazla yazamayacağım.

Hava karardı. Thomas Lieven sınır taşının üzerinde oturuyordu. Hava soğuktu. Ama Thomas soğuğu duymuyordu. Yüzünden yaşlar süzülüyordu.

Ölmüştü. Chantal ölmüştü. Birdenbire ellerini yüzüne kapadı ve derin derin içini çekti. Aman yarabbim, öyle özlemiş, Chantal'ı öyle özlemişti ki. Onun vahşiliğini, gülüşünü, sevgisini...

Öteden, kışladan ona seslendiler, onu arıyorlardı. İşitmiyordu bile Thomas. Soğukta oturmuş, kaybolan sevgilisini düşünüyor, ağlıyordu.

9.

4 nisan 1943 günü, gece yarısından az sonra «Blenheim» tipi bir İngiliz uçağı Limıoges ile Clermont Ferrant arasında ıssız bir ormanlığın üzerinden 250 metre yükseklikten uçuyordu. Geniş bir kavis çizerek döndü ve ormanlık bölgenin üzerinden ikinci kere uçtu. Bunun üzerine aşağıda iki ateşin alevleri görüldü, sonra üç ışıklı nokta, nihayet beyaz bir el feneri ışığı. Üzerinde mavi beyaz kırmızı RAF işaretleri bulunan uçağın pilot

mahallinde Alman hava kuvvetlerine mensup iki pilot ve yine Alman hava kuvvetlerinden bir telsizci bulunuyordu. Onların arkasında İngiliz malı kahverengi kanadiyen giymiş, yine İngiliz malı paraşüt kuşanmış bir adam duruyordu.

Adamın yanında gayet iyi şekilde taklit edilmiş, Robert Almond Everett adına çıkarılmış İngiliz kimlik kâğıtları ve rütbesinin Binbaşı olduğunu belirten askeri bir pasaport bulunuyordu. Dolgun bıyıkları ve sık favorileri vardı. Ayrıca üzerinde bulunanlar şunlardı: İngiliz sigaraları, İngiliz konserveleri ve İngiliz arâçları.

Pilot arkasına baktı ve ona başını salladı. Thomas Dieven eski, altın cep saatini çıkardı, kapağını açtı. Saat 0.28 idi.

Telsizcinin yardımıyla büyük bir paketi yük paraşütüyle, açık atlama kapısından aşağı fırlattı. Sonra kendisi de kapının önüne geldi. Telsizci onun elini sıktı.

Ve sonra, öğrenmiş olduğu gibi çömelirken, bir yandan da kendi kendine yemin etti Thomas Dieven: Buralardan kurtulur, bu dünyada Dantes Villeforte ile karşılaşırsam, senin intikamım alacağım, Chantal. Anlamsız anlamsız kendi kendine mırıldandı: «Seni öyle seviyorum ki, Chantal.»

Derken kollarını açtı ve kanada doğru, karanlık gecenin içine atladı...

Düşüşün ilk on saniyesinde şöyle düşünüyordu: Hey gidi, hey! Günün birinde bunları Londra'daki kulübümde anlatacak olursam, beni tımarhaneye atarlar! Akıl alacak gibi değil. Neredeyse dört yıldır bu çılgınlıklar dünyasında yaşıyorum, İngiliz, Alman ve Fransız gizli teşkilâtlarını parınağımın ucunda oynattım -ben, üstelik sadece banş içinde yaşamaya iyi yemek yemeyi, güzel kadınlarla gezmeyi seven- ben! Lizbon'da pasaportları taklit etmeyi öğrendim. Marsilya'da serseri takımı için bir üniversite kurdum. Kendi erdemlerimin değil, zorunlukların iteklemesiyle oldu bütün bunlar. Hey gibi dünya, hey!

Thomas aşağıda, küçük bir açıklıkta, iki ateş yandığını ve üç el fenerinden çıkan kırmızı ışık notalarını gördü.

Düşüşünün daha sonraki on saniyesinde şöyle düşündü: Kırmızı noktaların arasındaki üçgene inmek zorundayım. Burada ağaç yok. Üçgenin içine inemezsern, bir meşe ağacı dalının... Aman yarabbim, bu ay otuz dördüme basıyorum! Birazcık kanat çırpar gibi kollarımı sallamalıyım. Hah, mükemmel! Yine üçgenin üzerindeyim. Aşağıda kırmızı el fenerlerini tutanlar doğrusu esaslı Fransız partizanları. Beni Londra'dan Albay Buckmaster'in kendilerine gönderdiğini sanıyorlar. Halbuki Berlin'den amiral Canaris'in beni onlara gönderdiğini bir bilseler...

Düşüşün son on saniyesinde şöyle düşündü: Böyle ayı balığı bıyığı da en iğrenç şey! Gerçekten de öyle! İnsanın hep ağzının içine giriyor. Üstelik bir de uzun favoriler. Gizli teşkilâttan her ikisini de uzatmaya zorladılar beni. Ayı balığı bıyığı ile favoriler. Tipik gizli teşkilât! İngiliz gibi görüneyim diye. Sanki gerçek bir İngiliz Binbaşısı, gizli bir görevle Almanların işgal ettiği Fransa'ya gelince, daha az İngiliz gibi görünmek için hemen ayı balığı bıyığı ile favorilerini kesmezmiş gibi. Bunların hepsi ahmak. Onların hepsinin...

Thomas Lieven, öteki adıyla Binbaşı Everett sert bir şekilde yere düştü. Yüzünün üstüne düşmüştü, ağzının içine bolca porsiyon bıyık girdi ve son anda Almanca değil, İngilizce küfür etmesi gerektiğini hatırladı. Sonra yavaş yavaş ayağa kalktı, iki odun ateşinin ışığında dört kişi duruyordu karşısında, üç erkek ve bir kadın. Hepsi rüzgâr ceketi giymişti.

Güzel ,genç bir kadındı bu. Sarı saçları sıkıca arkada toplanmıştı. Elmacık kemikleri çıkık, gözleri badem gibiydi. Güzel bir ağzı vardı. Üç erkekten biri kısa boylu, şişmandı, biri uzun boylu ve zayıf, üçüncü ise taş devri insanı gibi kılıklıydı.

Kısa boylu şişman olanı Thomas ile İngilizce konuştu: «Kaynanamın bahçesinde kaç tavşan oynuyor?»

Buna Thomas mükemmel bir Oksford aksanıyla karşılık verdi: «İki beyaz, on bir siyah bir lekeli. Bunların hepsi yakında Fernandel'e gidecek. Berber onları bekliyor.»

«Çaykovskiy'yi sever misiniz?» diye güzel kadın ona Fransızca sordu. Gözleri pırıldıyor, dişleri yakındaki ateşin ışığında parlıyor, elinde ateşe

hazır ağır bir tabanca tutuyordu.

Thomas İngiliz aksanlı bir Fransızca ile, Paris'de Albay Werthe'nin kendisine öğrettiği cümleyi söyledi: «Chopin'i tercih ederim.» Bunun üzerine sarışın kadın sakinleşmiş olmalıydı, ölüm âletini indirdi. Kısa boylu şişman sordu: «Evraklarınızı görebüir miyiz?»

Thomas dört kişiye sahte evraklarını gösterdi. Uzun boylu zayıf partizan emretmeye alışkın bir sesle şöyle söyledi: «Teşekkür ederiz Binbaşı Everett.»

Hepsi hararetle Thomas'ın elini sıktılar.

Demek herşey bu kadar basitmiş, diye Thomas düşündü. Eğer Londra'da bir kerecik borsada böyle çocuk oyununa kalkmış olsaydın, akşamına sermayeyi kediye yüklerdim. Hem de nasıl!

10.

Gerçekten de bu iş pek zor olmamıştı. Alman gizli istihbaratı Creuze vadisinin yukarı kısımlarındaki romantik, vahşi ormanlık bölgede yeni bir kuvvetli Fransız direnme teşkilâtının türediğini, adının da Gargliesse'nin güneyindeki küçük Crozant kasabasından alındığını ve «Maquis Crozant» olduğunu öğrenmişti. «Maquis Crozant,» Londra ile ilişki kurmaya ve İngiltere'nin tavsiyelerine göre Almanlara karşı savaşmaya can atıyordu. Hemen hemen hiç kontrol edilemeyen, önemli demiryolları, yollar ve elektrik santrallarının bulunduğu bir bölgede faaliyet gösterdiği için, bu teşkilât çok tehlikeliydi. Uçurumlar ve kayalık tepeler, Almanların her türlü karşı harekâtını, meselâ tank kullanılmasını engelliyordu.

Yeni teşkilâtın «Maquis Limoges» ile ilişkisi vardı. Bu teşkilâtta telsiz bulunuyordu ve Londra ile temas halindeydi. Fakat telsizci çift taraflı bir ajandı, Almanlar hesabına da çalışıyordu. İşte Paris'deki Alman gizli istihbaratı «Maquis Crozant» ın kendileri için de bir telsiz cihazı istediklerini bu yoldan öğrendi.

İsteği Londra'ya değil, Almanlara haber veren telsizci ajan, sözde Londra'dan gelen, aslında Almanların Paris'den gönderdikleri mesajı almıştı. Mesajda «Maquis Limoges» den, «Maquis Crozant»a Robert Everett adlı bir Binbaşının 4 nisan 1943 günü, geceyarısından az sonra Crozant ormanlarında bir açıklığa paraşütle indirileceğinin bildirilmesi isteniyordu...

«Paraşütle atılan telsiz cihazı nerede?» diye Thomas Lieven, yeni adiyle Binbaşı Everett sordu. Bu âletin üzerine titriyordu. Alman telsiz teknisyenleri uzun zaman bunun üzerinde çalışmışlardı.

Thomas'dan gözlerini bir türlü ayıramayan güzel sarışın, «Merak etmeyin, emniyette», dedi. «Size arkadaşlarımı tanıştırayım.» Hızlı hızlı konuşuyordu. Kendinden emin bir hali vardı. Chantal'ın, çetesindeki haydutları yönettiği gibi, o da erkekleri idare ediyordu. Sarışın, tutkular ve ateşli karakter yerine entellektilel bir soğukkanlılıkla hareket ediyordu.

Kısa boylu şişmanın, Crozant'ın belediye başkanı Robert Cassier olduğu anlaşıldı. Zayıf, az konuşan, akıllı yüzlü adam ise eski teğmen Bellecourt idi. Üçüncü adamı, esrarengiz sarışın, Emile Rouff diye tanıştırdı. Emile Rouff, Gargilesse'de çömlekçiydi.

Thomas şöyle düşündü: Bu sarışın, güzel, küçük partizancık bana kötü kötü bakıyor. Neden acaba? Yoksa kötü değil de şehvetli şehvetli mi bakıyor? Tuhaf bir kadıncağız! Top sakallı, kabarık saçlı çömlekçi anlattı: «Bundan dokuz ay önce, Hitler'in avanesi temizleninceye kadar saçlarımı kestirmemeye yemin ettim.»

«Pek de iyimser olmayalım Bay Rouff. Öyle bir, iki yıldan önce berbere gidemeyeceksiniz gibi geliyor bana.»

Thomas genç kıza döndü: «Ya siz kimsiniz matmazel?»

«Yvonne Dechamps, Profesör Débouché'nin asistanıyım.»

«Débouché mi?» Thomas kaşlarını kaldırdı. «Ünlü fizikçi mi?»

«Onu İngiltere'de de tanıyorlar değil mi?» diye sarışın Yvonne gururla sordu.

Onu Almanya'da da tanıyorlar diye düşündü Thomas. Ama bunu söyleyemem. Konuyu biraz daha deşti: «Profesör, Strasbourg üniversitesinde çalışıyor diye biliyordum, öyle değil mi?»

Birdenbire zayıf Bellecourt karşısına dikildi, sesi yavan ve sakindi: «Strasbourg üniversitesi Clerınont Ferrand'a taşındı, Londra'da bunu bilmiyorlar mı, Binbaşım?»

Allah kahretsin, diye düşündü Thomas, hep bu yüzden. Çok gevezelik ediyorum. Buz gibi soğuk bir sesle karşılık verdi: «Şüphesiz biliniyor. BEN bilmiyordum. Cahillik.»

Bunun üzerine bir sessizlik oldu, soğuk, Ölü bir sessizlik. Thomas şöyle düşünüyordu: Şimdi yalnız küstahlık yardım edebilir. Teğmene tepeden baktı ve kısaca şöyle dedi: «Zamanımız az. Nereye gideceğiz?»

Teğmen, Thomas'ın bakışlarını sakin tavırla karşıladı. Yavaş yavaş konuştu: «Profesör Débouché'ye gideceğiz. Bizi bekliyor. Moulin de Gargilesse'de.»

«Köylerde pek çok Vichy milisleri var», dedi Yvonne. Teğmen ile belli belirsiz bakıştılar. Bu Thomas'ın hiç hoşuna gitmedi. Belediye başkanı ile çömlekçi zararsız, diye düşündü. Teğmen ile Yvonne tehlikeli, hem de çok tehlikeli. Sordu: «Sizin teşkilâtın telsizcisi kim?» Sarışın dudaklarının arasından fısıldadı: «Ben.»

Tabii. Bir de bu eksikti.

11.

Profesör Débouché'nin görünüşü Albert Einstein gibiydi: Büyük bir âlim kafası vardı, kısa boylu, topluydu. Saçları bembeyaz bir aslan yelesi gibiydi. Gözleri iyilik dolu, üzüntülüydü. Kafasının arkası çıkıktı. Thomas

Lieven'e konuşmadan uzun uzun baktı. Thomas bu sâkin, insanın içine işleyen bakışları karşılamak için kendini zorluyordu. Soğuk soğuk terliyordu. Etrafında beş kişi konuşmadan ona bakıyorlardı.

Birdenbire Profesör iki elini Thomas Lieven'in omuzlarına koydu ve konuşmaya başladı: «Hoş geldiniz!» Gargilesse'deki değirmenin oturma odasındaydılar.

Profesör ötekilere şöyle dedi: «Binbaşı bizden, dostlarım. Ben bakınca iyi insanı anlarım.»

Bir anda, öteki dört kişinin tutumu değişti. Biraz önce ciddi ve suspustular. Şimdi hep bir ağızdan konuşmaya başladılar, Thomas'ın omuzuna vuruyorlar, gülüyorlardı. Onunla dost olmuşlardı.

Yvonne Thomas'ın önünde durdu. Gözleri parlıyordu. Deniz yeşiliydi bu gözlerin rengi, çok güzeldi. Kollarını Thomas'ın boynuna doladı ve onu öptü. Thomas'ı ter bastı. Çünkü Yvonne, milleti adına teşekkür eden bir vatanseverin tutkusuyla öpmüştü onu. Sonra sevinçle şöyle dedi: «Profesör Débouché şimdiye kadar bir insan hakkında verdiği kararda hiç yanılmamıştır. Ona güveniriz. Bizim için sanki bir tanrıdır o.» ihtiyar adam ellerini havaya kaldırarak itiraz etti. Yvonne hâlâ Thomas'ın yambaşmdaydı. Konuştu, sesi insanın içini gıcıklıyordu, boğuktu: «Siz bizim meselemiz uğruna canınızı tehlikeye soktunuz. Biz ise sizden şüphelendik. Sizi yaralamış olmalıyız. Lütfen bizi affedin!»

Thomas beyaz saçlı, sevimli bilim adamına, taş devri adamı Rouff'a, az konuşan teğmene, şişman, komik belediye başkanına, ülkelerini seven bütün bu insanlara baktı ve şöyle düşündü: Beni affedin. Öyle utanıyorum ki. Ne yapmalıydım? Ne yapabüirdim? Sizin hayatınızı kurtarınayı istedim ve istiyorum... kendi hayatımı da. Thomas gerçek İngiliz askeri konserveleri, gerçek İngiliz sigaraları ve pipo tütünü, üzerinde «Fer Members Of His Majesty's Royal Air Force Only» etiketi olan İskoç viskisi getirmişti. Bütün bu güzel şeyler Alman ordusunun ele geçirdiği mallar arasındaydı.

Partizanlar bir şişe açtılar, Thomas'ın kahramanlığı şerefine içtiler. O ise hâlâ şöyle düşünüyordu: Allahım, öyle utanıyorum ki.

Daha çok İngiliz gibi görünmek için pipo içti. O, sigara, pipo içmeyen Thomas Lieven. Tütün dumanı gırtlağını yaktı. Viski tatsız geliyordu ona. Hepsi onu bir arkadaş, bir dost saydıkları için, kendisini perişan hissediyordu. Saygı gösteriyorlardı ona. Hayranlık duyuyorlardı. Özellikle Yvonne ona böyle baktığı için kendisini berbat hissediyordu. Soğuk, kültürlü Yvonne. Gözleri şimdi nemli nemli parlıyor, dudakları yarı aralık...

«Çok acele ihtiyacımız olan şey,» dedi uzun saçlı çömlekçi, «dinamit ve silahlarımız için cephane!»

Thomas kayıtsız sesle sordu: «Silahlarınız var mı?»

Teğmen Bellecourt, «Maquis Crozant» üyelerinin -aşağı yukarı 65 kişi- iki Fransız ve bir Alman silâh deposunu yağma ettiklerini anlattı. «Elimizde», diye gururla devam etti, «üç yüz elli âdet yedi virgül beş çapında Fransız Lebel karabinası, 'Sten' marka altmış sekiz İngiliz makinalı tabancası, otuz, elli milimetrelik Alman bazukası, FN modeli elli, Fransız ordusuna ait de yirmi makinalı tüfek var.»

Buyrun cenaze namazına, diye düşündü Thomas.

«Unutmayalım, bir de 'Hotchkiss' marka on dokuz adet üç ayaklı makinalı tüfek.»

«Ama bunların cephanesi yok elimizde,» dedi Crozant belediye başkanı.

Bu kulağa daha hoş geliyor, diye Thomas düşündü.

İhtiyar profesör söze karıştı: «Hepsini Londra'ya bildireceğiz. Şimdi lütfen bize şifreyi ve telsiz âletini açıklayın, Binbaşım.»

Thomas anlatmaya başladı. Yvonne şifre sistemini hemen anladı. Sistem birkaç kerelik harf kaydırına ve harf gruplarını tek tek harflerin yerine koymaktan ibaretti. Thomas Lieven gittikçe daha çok üzülüyordu. Şöyle düşünüyordu: Bütün bunları ben plânladım. Şimdi herşey tıkır tıkır yürüyor. Yürümesini ummuştum. Ya şimdi...

Thomas âleti çalıştırdı. «Şimdi saat ikiye beş var,» dedi, «Tam ikide Londra bizden ilk telsiz konuşmasını bekliyor. Frekans, bin yedi yüz yetmiş üç kilohertz.» Alman teknisyenleri telsizi bu frekansa ayarlamışlardı. Thomas devam etti: «Daima 'bülbül on yedi' diye kendinizi tanıtacaksınız. War Office London'un iki yüz otuz bir numaralı odasını arayacaksınız. Orada Special Operation Branch'dan Albay Buckmaster çalışır.» Ayağa kalktı. «Lütfen matmazel Yvonne.»

İlk mesajı birlikte şifrelediler. Şimdi hepsi saatlerine bakıyordu. Saniye yelkovanları sabahın ikisine son bir dakika kalanın içinde dönüyordu. On beş saniye daha. On saniye. Beş saniye. Bir saniye...

Tamam!

Yvonne mors alfabesiyle mesajı çekmeye başladı. Etrafını erkekler sarmıştı: şişman, komik belediye başkanı, zayıf teğmen, ihtiyar profesör, uzun saçlı çömlekçi.

Thomas biraz uzakta duruyordu.

Demek böyle oluyor, diye düşündü. Durdurmanın imkâm yoktu. Tanrı hepinizi korusun. Beni de korusun Tanrı...

12.

«Tamam,» dedi Viyanalı onbaşı Schlumberger, «telsizleri çalıştı.» Başında kulaklık vardı, bir telsiz âletinin başında oturuyordu. Yan masada onbaşı Raddatz oturuyor, uzman tavriyle kadın resimleriy- le dolu bir Fransız dergisini inceliyordu.

Schlumberger onu yanına çağırdı. «Karıları bırak şimdi. Gel buraya!»

Berlin - Neuköln'lü onbaşı Raddatz içini çekerek başını siyah tenli bir güzelden kaldırdı, arkadaşının yanına oturdu. Kulaklığı başına geçirirken homurdanıyordu: «Böyle birkaç boktan numara daha, zafer elde keklik demektir!»

Creuze kıyılarındaki eski bir değirmenden bir kadın eliyle gönderilen, uzun ve kısa sinyallerle gecenin ve sislerin arasından geçerek yüzlerce kilometreden kendilerine kadar ulaşan mesajı birlikte aldılar...

Mesaj Schlumberger'in önünde duran yazıya tıpatıp uyuyordu. Kendilerinin bağlı bulundukları Thomas Lieven adlı yeni ajanın Paris'den ayrılışından beri sekiz saat geçmişti.

«gr 18 34512 etkgo nspon crags» diye başlıyordu Viyanalı onbaşının Önünde duran yazı. Ve, «gr 18 34512 etkgo nspon crags», diye frekans 1773 mors alfabesiyle mesajı geçiyordu.

«Herşey yolunda», diye Viyanalı homurdandı.

«Bana bak, bunu Londra'lı delikanlılar da dinliyor mu?» diye Neuköln'lü onbaşı sordu.

«Bu zımbırtıyı ayarladığımız frekanstan dinleyeceklerini hiç sanınam», dedi Schlumberger.

Paris'deki Alman gizli istihbaratının merkezi olan «Lutetia» otelinin bir tavanarası odasında oturuyorlardı. Schlumberger işaretleri kaydediyordu. Raddatz esneyerek sordu: «Karl, sen hiç zenci karısıyla yattın mı?»

«Haydi ordan sen de, tut çeneni.»

Raddatz üzüntülü sesle devam etti: «Biz Almanlar karılara daha çok düşkün olsaydık, daha az savaş yapardık.»

Schlumberger duyduğu mors işaretlerini kâğıda geçiriyordu.

«Herşey boktan,» dedi Raddatz. «Savaşı kazanamayacağımızı salaklar bile anlar. Bu hayvan Generaller ne diye son vermezler?»

Schlumberger'in kulaklığındaki sinyaller sustu. Schlumberger geri yaslandı, sonra aldığı talimata göre cevabı çekti: «Sizi yine arayacağız.»

Raddatz homurdandı: «Sana sordum: Bu köpekler ne diye bitirmiyorlar savaşı?»

«Olmaz ki. Hitler hepsini sıradan temizletirir.»

«Hitler, hey yarabbim! Bunu duydukça hırslanıyorum! Hitler... biz hepimiziz Hitler. Onu seçtiğimiz için. 'Heil' diye. bağırdığımız için. Çok, çok aptallık ettik! Daha çok düşünüp, daha az inanmalı!»

Bu pek de askerlik taraftarı bir yolda olmayan konuşma bir süre devam etti, sonra Schlumberger, «Sonderführer Dieven» in kendisine bırakmış olduğu şifrelenmiş mesajı çekmeye başladı. Şifre çözüldükten sonra mesajnı metni şöyleydi:

«Londra savaş bakanlığı oda 231 den bülbül 17 ye -mesajınızı temiz şekilde aldık- sizi special operation branch'ımizin yeni üyesi olarak selâmlarız -bundan sonra her gün bilinen saatte burayı arayın -bizden talimatı alacaksınız- Binbaşı Everett bugün 4 nisan 1943 de...»

13.

«... güneş batarken, saat 18 sularında bilinen ağaçsız yerde lysander uçağıyle alınacak - yaşasın Fransa, yaşasın hürriyet-Buckmasterson.» Beş erkek ve bir genç kadın Greuze kıyısındaki bir değırınende biraz önce aldıkları mesajı deşifre ettiler. Sonra sıçradılar, birbirlerine sarıldılar ve sevinçten dansettiler.

Sabaha karşı üç sıralarında hepsi dinlenmeye çekildiler.

Yvonne, Thomas'dan telsizin kullanılış broşürünü odasına getirmesini rica etmişti. Thomas, elinde orijinal İngiliz broşürüyle Yvoıme'un kapısını çaldı. Yorgundu. Üzüntülüydü. Sürekli Chantal'ı düşünüyordu...

Menü, Moulin de Gargiiesse, 4 nisan 1943

Sebzeli ve dripping cake'li roastbeef

İngiliz usulü elma pudingi

Thomas Lieven'in pişirdiği yemekler partizanları bile uysallaştırır.

***Roastbeef**: kemiklerinden iyice temizlenmiş, pirzola tarafından sığır eti bütün halde tavaya konur, üzerine bol miktarda çok kızgın tereyağı dökülür. Tereyağın içine biraz da böbrek yağı katılabilir. Etin her tarafı biraz kızartılır, sonra tuz ve biberi konur. Önceden iyice kızdırılmış fırına tava sürülür ve et 45 dakika sık sık kaşıkla sosu üzerine dökülmek suretiyle, başlangıçta kızgın alevde, sonraları orta alevde, mümkün olduğu kadar su katmadan pişirilir. Eti birkaç kere çevirınek mümkündür, ama pişmenin son devresinde yağ kısınının üste gelmesine dikkat edilmelidir. Et tavadan çıkarılınca hemen kesilmemelidir, yoksa içindeki bütün suyu dışarı akar ve etin rengi kararır. Kızarmış et birkaç dakika dinlendirilir. Roastbeef İzgarada da gayet iyi pişer. Böyle durumda altına akan yağı dripping cake için kullanmak mümkündür.*

***Dripping cake**: 5-6 yumurta, 125 gram un ve yarım litre sütle iyice çırpılır, biraz da tuz katılır ve roastbeef'den çıkan ve tavada toplanan kızgın yağın içine dökülür. Tam on dakika fırında, yüksek alevde, Omletin altı kahverengi oluncaya, üzeri de sertleşmeye başlayıncaya kadar pişirilir. - Dripping cake parçalar halinde kesilir ve dilinmiş roastbeef'in yanında garnitür olarak servis yapılır. Bu yemek roastbeef olmadan da küp şeklinde kesilmiş, tavada kızartılmış beykin üzerine dökülerek de yapılır. Bu yemeğin adına da «Yorkshire - Pudding» denir.*

***Elma pudingi**: Yarım kilo beyaz un, 250 gram donmuş, bir gece suda bırakılmış ve çok ince kıyılmış böbrek yağı, bir tepeleme çay kaşığı toz zencefil, biraz tuz, iyice birbiriyle karıştırılır. Sonra soğuk suyla, ele yapışmayacak kıvamda bir hamur haline getirilir. Hamur açılır, bir peçete derin bir kâsenin içine konur, üzerine biraz un serpilir, açılmış hamur bunun üstüne yerleştirilir. Hamurun içi dörde bölününüş, kabuğu soyulmuş ekşi elmalarla doldurulur, hamur üstten kenarları yapıştırılarak kapanır, peçete hamurun üzerinden bağlanır. Pudding iki yemek kaşığı tuz konmuş fıkır fıkır kaynayan su içinde iki saat süreyle kaynatılır. Üzerine sos konmadan, sadece pudra şekeri ile servis yapılır. Kesilmiş elma dilimlerinin üzerine tereyağı, 100 gram kuru üzüm, 100 gram kuşüzümü, SO gram ince kıyılmış limon ve portakal özü, biraz şeker ve rom konur, birkaç dakika*

hepsi birden ateşte çevrilir, ondan sonra hamurun içine konursa, pudingin lezzeti daha arttırılmış olur.

«Bir dakika!» diye Yvonne içerden bağırdı. Şöyle düşündü Thomas: Soyunmuş olacak, herhalde üzerine birşey geçirecek. Bekledi. Sonra genç kızan sesini işitti: «Şimdi gelebilirsiniz, Binbaşım!»

Thomas kapıyı açtı.

Yanılmıştı. Yvonne, kapıyı çalmadan önce üzerine birşey geçirmış olsa bile, bu arada çıkarmıştı. Zira, küçük, köylü mobilyalariyle döşenıniş, fazla ısınmış odada genç kız anadan doğma karşısında duruyordu.

Hayır, diye Thomas düşündü, hayır, bir de bu eksikti! Önce benden şüphelendi. Şimdi ise bana güveniyor ve bunu bana göstermek istiyor... Hayır, hayır, yapamam. Chantal, sevgili ölü Chantal... Broşürü bir köylü işi çekmecenin üzerine bıraktı, okul çocuğu gibi kıpkırmızı kesildi ve çabuk çabuk: «Çok çok özür dilerim!» dedi. Sonra odadan çıktı.

Yvonne hareketsiz kalakaldı. Dudakları titriyordu. Ama ağlamadı. Yumruklarını sıktı. Bir andan ötekine duygulan tamamiyle değişmişti. Bu alçak köpek. Bu soğuk yaratık İngiliz. Ödeteceğim ona bunu.

Bir kapının açılmasıyla kapanması arasında geçen kısa zamanda kendini ona teslim etmeye hazır olan bir kadın, onun can düşmanı haline gelmişti.

Sabahleyin Yvonne ortadan kayboldu; erkeklerin hiçbiri onun nereye gittiğini bilmiyordu. Odasında bir not buldular: «Ben Clerınond - Ferrand'a önden gidiyorum. Yvonne.»

Şişman belediye başkanı sinirlendi: «Bak şu işe! Şimdi kim yemek pişirecek? Size bir veda yemeği vermek istemiştik, Binbaşım.»

«Eğer beyler BENİM ocağın başına geçmeme izin verirlerse...»

«Yemek pişirmesini biliyor musunuz? Hoppala!»

«Biraz,» dedi Thomas, alçakgönüllü tavırla. Sonra ne yapsındı. İngiliz, tam anlamıyla İngiliz yemekleri pişirdi. Fransızların yanında bununla bazı şeyleri göze alması gerektiğini biliyordu.

Yaptığı roastbeef, herkesin çok hoşuna gitti. Sadece yanında garnitür olarak verdiği sebze, belediye başkanının eleştirisine uğradı:

«Allah aşkına, siz herşeyi SADECE tuzlu suda mı haşlarsınız?»

«Evet, biz İngilizler böyle severiz,» diye Thomas karşılık verdi. Bir yandan bıyığının birkaç telini ağzının içinden çıkardı. İki kişiye cevap yetiştiriyordu. Bir yandan profesör Débouché, Clerınont - Ferrand'da sahte evrak yapmada zorluklar çıktığını anlatıyordu: «Son günlerde kontrollarda kimlik kartı ve yiyecek karnesi birlikte soruluyor. Ne dersiniz, Binbaşım, sizce emniyette olmak için ne yapmalıyız?»

«Roastbeef'in yanındaki garnitür ne?» diye aynı anda açgözlü belediye başkanı soruyordu.

«Lütfen sırayla,» diye Thomas Lieven karşılık verdi. «Hamurun içinde yumurta, süt ve un var. İyice çırpılıyor. Roastbeef'siz olarak bu yemeye 'Yorkshire Pudding', Roastbeef'li ise 'Dripping Cake' deriz biz.»

Sonra Thomas profesör Débouché'ye döndü. Birkaç dakika içinde bir süper sahte evrak merkezinin kurucusu oldu. Dedi ki: «Evraklarınızı en küçük detayına kadar taklit etmelisiniz, profesör. Bütün dairelerde adamlarınız var, değil mi? Hepsi birbirine uygun olmalı: kimlik kartı, askeri pasaport, maaş defteri, sayın memurluğundan Alman kâğıt, yiyecek karnesi ve vergi karnesi. Hepsi bir

SAHTE isme düzenlenıneli. Bu sahte ad da BÜTÜN ilgili dairelerde kayıtlı olmalı...»

Thomas Lieven'in bu tavsiyesi, kısa süre sonra, sonucu Almanların tüylerini diken diken edecek bir şekilde, kabul edildi ve değerlendirildi! «Gerçek sahte evraklar» bir çığ gibi Fransa'ya yayıldı. Birçok insanın hayatı böylece kurtuldu.

14.

4 nisan 1943 günü ikindiyle gece arasında Royal Air Force'a ait bir «Lysander» uçağı, Thomas Lieven'in on sekiz saat önce atladığı ağaçsız kısına indi. İngiliz üniforınası giymiş bir pilot uçağın içindeydi. Pilot Leipzig'liydi. İngilizce konuştuğu için Alman gizli teşkilâtınca seçilmişti. Ama ne yazık ki İngilizcesi Saksonya aksanına çalıyordu.

Onun için az konuştu ve sadece selâm vermekle yetindi. Bunu da, Thomas Lieven'i dehşet içinde bırakacak gibi yanlış yaptı.

Pilot sert bir hareketle ayası yanağına doğru gelecek şekilde sağ elini şakağına götürdü. Halbuki İngilizler elin ayası öne bakacak şekilde selâm verirlerdi.

Thomas Lieven'in yeni edindiği Fransız dostlarından hiçbiri görünüşe göre bunun farkına varmamıştı. Kucaklaşıldı, öpüşüldü, erkekçe el sıkışıldı iyilikler dilendi.

Thomas uçağa tırmanırken ve Alman pilota, «aptal herif, sersem herif», diye alçak sesle küfür ederken, adamlar «Bol şans» diye bağırıyorlardı.

Sonra Thomas başını kaldırdı, ilerde, ormanın başlangıcında Yvonne hareketsiz duruyordu. Ellerini ceketinin ceplerine sokmuştu. Thomas ona el salladı. Genç kız karşılık vermedi. Bir daha el salladı Thomas. Yvonne kımıldamadı bile.

Koltuğa yerleşirken gayet iyi anlamıştı Thomas: Bu kadının onunla hesabı bitmemişti. Biteceğe de benzemiyordu!

«Bülbül 17» herekâtı, Thomas'ın düşündüğü gibi, çok başarılı olmuştu.

Her akşam, saat 21'de «Maquis Crosant» «Lutetia» otelinde bekleyen Schlumberger ve Raddatz onbaşıları telsizle arıyor, mesajların deşifre edilmesini bekliyor, sonra «Albay Buekmaster, oda 231, Savaş Bakanlığı Londra» dan gerekli cevapları alıyordu.

Bu sırada iki kişi daha burada hazır bulunuyordu: Thomas'ı Gestapo'nun elinden kurtaran Albay Werthe ve dostumuzun hayatını uzun zamandan beri büyük bir ilgiyle izleyen Binbaşı Brenner.

Thomas, Binbaşı Brenner'den, tipik muvazzaf subayın nasıl olduğunu öğrenmişti: soğukkanlı, dik kafalı, ince eleyip sık dokuyan, dürüst, Nazi olmayan, ama «emir kulu», bir makina gibi çalışan, duygulardan yoksun, eleştirici zekâsı olmayan ve hemen hemen kalpsiz denebilecek bir adam.

Kısa boyla, pırıl pırıl zekâsı, altın çerçeveli gözlüğü olan, enerjik hareketli Brenner, kendi deyimiyle, «Başından beri bu bülbül on yedi hokkabazlığından», hoşlanmıyordu.

Başlangıçta Thomas «Maquis Crozant»a atılgan olmamalarını mesajlarda tavsiye ediyordu. Buna karşılık «Bülbül 17» harekete geçmek taraflısıydı. Mukavemetçiler saldırmak istiyorlardı. Silâhları için cephane bekliyorlardı!

Bunun üzerine bir İngiliz uçağının Alman mürettebatı sıcak bir mayıs gecesi Limoges ile Clermont Ferrand arasındaki ormanın ağaçsız bölgesine dört paraşüt cephane attı. Cephanenin tek bir hatası vardı: Bunlar «Maquis Crozant» ın elinde bulunan silâhların ne tipine, ne de çapına uygundu...

Bunu bitmez tükenınez karşılıklı telsiz konuşmaları izledi. Yine günler geçti. «Londra», yapılan yanlışlığa çok üzülmüştü. Fransız ve Alman asıllı silâhlar uygun cephane sağlanır sağlanınaz, ihtiyaç karşılanacaktı.

Ama kısa süre sonra «Maquis Crozant» şu mesajı aldı:

Maquis marseille geniş sabotaj ve saldırı hareketlerine görevlendirildi. Sizin silâh ve cephanenizi geçici olarak arkadaşlarimza tahsis etmeniz son derece gerekli.

Yine bir sürü karşılıklı telsiz konuşmaları.

Ama «Londra» yumuşamadı. «Maquis Crozant»a, silâhlan teslim edecekleri yer ve zaman gayet kesin şekilde bildirildi.

Fırtınalı bir gecede de bu silâhlar Belac'dan Mortemart'a giden ana yol kenanndaki ormanda sahip değiştirdi. Tam bir Fransız'a benzeyen yeni sahipler birkaç kamyonla oradan uzaklaştılar. Yeniden birbirleriyle haşhaşa kaldıkları zaman ise, alıştıkları gibi konuşmaya başladılar: Alman asker argosuyla.

Temmuz başlarında Albay Werthe, «Maquis Limoges» in iki tarafa da çalışan telsizcisinden, «Maquis Crozant»ın Londra'dan bıkkınlık getirdiğini» öğrendi. Yvonne Dechamps adlı bir kadın erkekleri kışkırtıyordu. Temas ettikleri gerçekten Londra mıydı? Yvonne'un söylediğine göre, Binbaşı Everett de pek tekin gelmemişti ona! Hele onu almaya gelen RAF pilotu! Zira o tıpkı bir «boche» gibi selam çakmıştı.

«Allah kahretsin,» dedi Thomas bunu duyunca. «Bunun böyle olacağım biliyordum. Albayım, şimdi yapılacak tek şey var.»

«Nedir?»

«Bülbül 17'ye mümkün olduğu kadar GERÇEK ve CİDDİ bir sabotaj için imkân ve görev vermek. BÎR köprü, BİR demiryolu, ya da BİR elektrik santralını feda etmeliyiz. Böylece belki BİRÇOK elektrik santralları, köprüler ve demiryollarını kurtarabiliriz.»

Bu konuşmada hazır bulunan Binbaşı Brenner gözlerini kapadı ve içini çekti: «Delirıniş, Sonderführer Lieven delirmış!»

Albay Werthe de bozulmuştu: «Herşeyin sınırı var, Lieven. Bu da fazla! Ne istiyorsunuz benden?»

«Sizden bir köprü istiyorum, Albayım!» diye Thomas birdenbire haykırdı. «Allah kahretsin, herhalde Fransa'da gözden çıkarabileceğimiz, bir köprü olsun ,vardır!»

ÜÇÜNCÜ KİTAP

1. Kısım

1.

Alman gizli teşkilâtının el koyduğu Paris'deki «Lutetia» otelinde asansör en üst katta durdu. Otuz dört yaşlarında bir adam asansörden çıktı. Orta boylu ve zayıftı, ayı balığınınkine benzeyen bıyıkları vardı.

Berlinli zayıf Georg Raddatz, okuduğu, içinde çıplak kadın resimleri bulunan «Regal» adlı Fransız dergisinin son sayısını cebine attı, ayağa fırladı ve topuklarını birbirine vurdu: «Heil Hitler, Herr Sonderfüfrer!»

«Telsiz kısınından Raddatz ve Schlumberger, Herr Sonderführer!» diye Viyanalı avazı çıktığı kadar bağırdı ve aşırı, yapmacık biçimde vaziyet aldı.

Hiç şüphesiz Almanya'nın en tuhaf özel ajanı gülümseyerek cevap verdi:

«Heil Hitler, sepet herifler. Londra'yı dinlediniz mi?»

«Evet komutanım!» dedi Viyanalı, hazırol vaziyetinde.

Üç adam haftalardır her gece birbirlerini görüyorlardı; her gece de, başkaları gelmeden önce, gayet iyi donatılmış Alman telsiz dairesinde, yasak bir şey yapıyorlar, dinleme cihazı ile Londra'yı dinliyorlardı. Şişman Schlumberger atıldı: «Churchill konuştu. Eğer İtalyanlar bizimle birükte devam ederlerse, hapı yutacaklar.»

Beş gün önce, 25 temmuzda İtalya Kralı Viktor Emanuel, Mussolini'yi tutuklamıştı. Yine 25 temmuzda: Kassel, Remscheid, Kiel ve Bremen'e gündüz hücumları.

«Vay canına, durum çok çabuk gelişiyor!» diye Raddatz içini çekti. Rusya'da Ladoga gölünde canımıza okunuyor, Orepde geri kaçıyoruz.

İtalyanlar da Sicilya'da boylarının ölçüsünü alıyorlar.»

Thomas söze karıştı: «Berlin'deki beyler hâlâ palavraları sıkıyorlar. Palavralar bitmek tükenmek bilmiyor.»

Eski, tecrübeli Barras uzmanları, Schlumberger ve Raddatz, üzüntülü üzüntülü başlarını salladılar. Thomas Lieven hakkında bazı şeyleri öğrenmişlerdi. Albay Werthe'nin onu Avenue Foch'daki SD'nin bodrumundan, mutlak bir ölümden kurtarınasını, daha önce Gestapo tarafından ona işkence edildiğini biliyorlardı.

Bu arada, Thomas tutukluluğun ve sorguların etkisinden kendisini çok iyi kurtarmıştı. Gerçi vücudun bazı kısımlarında hâlâ korkunç yara izleri vardı, ama Thomas'ın yeniden edindiği mükemmel elbiseler bunları gizliyordu.

Şöyle dedi Thomas: «Albay Werthe ile Binbaşı Brenner birazdan gelirler. Bu arada lütfen bu mesajı şifrelendirin.» Raddatz'm önüne bir kâğıt koydu.

Berlinli bunu okudu ve hayretler içinde kaldı: «Bak şu işe. Durum gitgide daha çok renkleniyor. Bununla herşeye rağmen savası kazanırız. Bak, Karli.»

Viyanalı okudu ve kafasını kaşıdı. Yorumu kısaydı: «Benden artık paso.»

«Öyle demeyin,» diye Thomas atıldı, «Siz mesajı şifrelendirıneye bakın.» Mesaj şöyleydi:

«Bülbül 17'ye - RAF - bombardıman uçağı 1 Ağustosta saat 23 ile 23,15 arasında 167 numaralı parsel üzerinde, içinde plâstik bombalar bulunan bir paket atacaktır - 4 Ağustos saat tam 24.00 de gargilesse ile eguzon arasındaki pont noir'i havaya uçuran - mutlaka saate uyun - iyi şanslar - Buckmaster.»

«Haydi bakalım, beyler,» dedi Thomas Lieven. «Ne diye anlamsız anlamsız bakıyorsunuz?»

«Herr Sonderführer yine bir oyun oynuyor,» dedi Viyanalı. «Küçük, Önemsiz bir köprü olmalı bu, anlıyormusun?»

Thomas, yüzünde yorgun bir gülümsemeyle, «Beyler bu köprü,» dedi, «Creuze'yi Route Nationale 20'ye bağlar ve Orta Fransa'nın en önemli köprüsüdür. Eguzon'un yakınlarındadır. Burada Orta Fransa'nın büyük bir bölgesine elektrik veren santralın bağlı bulunduğu baraj vardır.»

«Özellikle bu köprü mü havaya uçurulacak?» «İnşallah,» dedi Thomas. «Bu köprü için izin alana kadar akla karayı seçtim.»

2.

Bir köprü aramaya Thomas Lieven 4 Temmuz 1943'de başlamıştı. Açık renk bir elbise giymiş, ıslık çalarak, keyifle Paris'in yazında dolaşıyordu. Ah, çiçekler içindeki ağaçlarıyla bulvarlar! Ah, rengârenk kısa elbiseleriyle güzel, genç kadınların oturduğu kaldırım kahveleri. Çılgın şapkalar! Yüksek mantar topuklu ayakkabılar! Macera, flört, parfüm ve yasemin kokuları...

Paris 1943: Hâlâ barıştaymış gibi yaşayan bir şehir. Square du Bois de Boulogne'daki evlerde vaktinden önce ışıklar sönerse bunun nedeni karartma değildi. Perdeler kapanırsa, bunların nedenini savaşta değil, bambaşka şeylerde aramak gerekirdi.

Parisliler Alman işgalcilerle büyük nezaketle anlaşıyorlardı. «Marché noir», karaborsa gitgide gelişiyordu. Alman askerlerinin ahlâkı böyle bir hayata dayanamadı. Bir keresinde General von Witzleben şöyle içini çekmişti: «Fransız kadınları, Fransız mentalitesi ve Fransız mutfağı bizi mahvetti. Aslında buradaki birlikleri her dört haftada bir değiştirınem gerekli.»

Ruhr havzasından en küçük bir veznedar bile Paris'de bir prens gibi yaşıyordu! En kibar şampanya markalarının arasındaki ayrıntılarını biliyor, kaldığı otelde «Poulez garni» getirtiyor, düzinelerle istiritye yiyor ve Fransız sevgilisinin kollarında, vatan için ölmenin en tatlı şey olmadığını öğreniyordu.

Batı bölgesi başkomutanı General von Rundstedt'in karargâhı, Thomas Lieven'in ilk hedefiydi. Burada küçük ricasını söylemeden önce her birine tek tek birçok sırlarını açtığı üç Binbaşıyla, konuştu.

İlk Binbaşı onu ikincisine yolladı. İkincisi de üçüncüsüne. Üçüncüsü onu kapıdışarı attı ve Generaline rapor etti. General de, «Lutetia» oteline, altında gizli istihbarat teşkilâtının her türlü askeri meselelere karışmasını yasakladığına dair bir not bulunan -bir köprünün havaya uçurulması da bu konuya girmekteydi- bir yazı gönderdi. Bu arada tez canlı Thomas, Alman ordusu teknik servisine başvurmuş, orada Binbaşı Ladebur'a ricasını sunmuştu. Bu sırada saat 11.18 idi. 11.19'da Binbaşı Brenner'in «Lutetia» otelindeki telefonu çaldı.

Saçlarını ortadan ayıran, altın çerçeveli gözlük takan, kısa boylu muvazzaf subay ahizeyi kaldırdı ve kendini tanıttı. Sonra dimdik oturduğu koltuğunda bir reverans yaptı. Zira kıdemli Binbaşı Ledebur adlı biriyle konuştuğunu öğrenmişti.

Rütbece kendisinden yüksek kıdemli Binbaşı Ledebur'un söyledikleri Binbaşının kanını tepesine çıkardı. Şöyle cevap verdi: «Ben de böyle birşeyi hep bekliyordum, efendim! Sizinle tamamiyle aynı fikirdeyim! Ama elimden birşey gelmez! Sizi Albay Werthe'ye bağlamak zorundayım, efendim.»

Bağladı da. Kıdemli Binbaşının söyledikleri, Binbaşının tersine, Albayın yüzünü sapsarı etmişti. Sonunda zorlukla şöyle söyleyebildi: «Verdiğiniz habere çok teşekkür ederim Binbaşım. Gerçekten ilginize müteşekkirim. Ama size şunu söyleyim: Sonderführer Lieven deli değildir. Hiçbir şeküde! Gelip onu kendim alacağım.» Telefonu kapadı. Binbaşı Brenner yanına gelmişti. Gözlükleri parlıyordu: «İzin verirseniz, arzedeyim efendim. Bu adama dikkat edilmesi gerektiği görüşündeydim hep. GERÇEKTEN normal bir insan değil!»

«Bu adam sizin ve benim kadar normal! Canaris tam adamını buldu. Elinizi vicdanınıza koyun; Kansız yoldan partizanlarla savaşmak için gösterdiği yol, hepsinden daha iyi değil mi? Hey, Brenner, uyanın! Fransa'da Maquis'ler sadece geçen ay içinde 243 cinayet işlediler, 391

demiryolu saldırısı ve endüstriye de 825 sabotaj yaptılar! Sadece bir bölgede ortalık sakindi: Gargilesse'de. Bu onun bölgesiydi!»

Binbaşı Brenner dudaklarını sıktı ve omuz silkti. Albay Werth'e hemen fırladı, Thomas Lieven'i kurtardı. Bademli Binbaşı Ledebur'un, akli dengesi hakkında söyledikleri Thomas! pek keyiflendirmişti. Werther ona şöyle dedi: «Şimdi bir kadeh içkiye ihtiyacın var.»

Pernod kadehlerinin üzerinden Werthe başını sallayarak sordu: «Bu köprüyü niçin kafanıza taktınız, Lieven?»

Thomas sakin sesle karşılık verdi: «Eğer ben bir köprü bulursam, normal şartlarda ölecek birçok insanın hayatta kalabileceğine inanıyorum. Almanlar ve Fransızlardan, Albayım. Onun için köprüye kafamı taktım.»

Albay Werthe başını yana çevirdi: «Ah, Lieven. iyi bir adamsınız siz.» Küçük bardan dışarı, çiçekli, ağaçlı, genç kadınların dolaştığı yaz sıcağmdaki bulvara baktı. Birdenbire yumruklarım sıktı: «Bu lanet olası savaş», dedi Albay Werthe.

3.

Ertesi sabah Thomas Lieven Paris'deki Alman çalışma dairesinin bir şubesinde yolunu şaşırdı. Köprülere bakan servisi ararken yolunu kaybetti ve kaçarcasına uzaklaşmak istediği bir büroya geldi. Paniğe kapılmasının iki nedeni vardı: duvardaki dört resim ve yazı masasının arkasında oturan hanım.

Resimler, Hitler, Goebbels, Göring ve Çalışma Bakanı Hierl'e aitti. Kadın son derece zayıf, uzun boyluydu, göğüsleri dümdüz, elleri kemikliydi. Sol göğsünün üzerinde, bluzuna bir parti rozeti ve yakasında ağır, dövme bir broş vardı. Kahverengi bir etek, kahverengi yün çoraplar ve; kahverengi, düz ayakkabılar giymişti. Sert bir görünüşü vardı. Elbisesinde ve bürosundaki koku bile sertti,

Thomas döndü ve zorla gülümsedi: «Özür dilerim, yolumu şaşırdım. iyi günler!»

Kadın üç adımda masasından Thomas'ın yanına geldi. «Ne demek 'iyi günler'? Bizim selâmımız 'Heil Hitler'dir!» Kadın Thomas'dan iki baş kadar daha uzundu. «Cevap bekliyorum. Siz kimsiniz? Adınız ne?»

Thomas kendini zorlayarak konuştu: «Sonderführer Lieven.»

«Nasıl bir Sonderführer? Kimliğinizi gösterin!»

«Niçin göstercek mişim? Ben de sizin kim olduğunuzu bilmiyorum.»

Anlaşılan lizollü sabunla yıkanan iriyarı kadın, «Ben», diye karşılık verdi, «Stabshauptführerin Mielcke'yim, Dört haftadan beri burada bulunuyorum. Çalışma Bakanı Hierl tarafından görevlendirildim. Tam yetkiye: sahibim. İşte kimlik kartım. Sizinki nerede?»

Stabashauptführerin Mieicke, Thomas Lieven'in kimlik kartını dikkatle inceledi. Sonra Albay Werthe'ye telefon etti ve onun Thomas Lieven adında bir ajanı olup olmadığını sordu. Ancak ondan sonra Thomas'a oturması için yer gösterdi ; «Her taraf düşmanla dolu. Uyanık olmak gerekiyor. Pekâlâ, ne istiyorsunuz?»

«Gerçekten, bayan Mielcke...»

«Stabshauptführerin. Rütbem bu benim.»

«Gerçekten, bayan Stabsthaupführerin... »

«bayan değil. Sadece Stabshauptführerin.»

Haklısın, keçiboynuzu kılıklı karı, diye Thomas düşündü ve kendisini sevimli olmaya zorlayarak, «Gerçekten, Stabshaupführerin,» dedi, «Sizin, başvurınam gerekli merci olduğunuzu sanınıyorum.»

«Size yardım edebilirim. Sözü fazla uzatmayın. Haydi anlatın bakalım!»

Thomas'ı yavaş yavaş büyük bir hırs bastı. Daha kendisini tutabiliyordu. «Görevim, gizli bir iş. Bu konuda konuşamam.»

«Sizden anlatmanızı istiyorum. Çalışma bakanının yetkisine sahip bir kişi olarak buna hakkım var. Eğer hemen konuşmazsanız, sizi tevkif...»

Thomas avazı çıktığı kadar haykırdı: «Stabashauptführerim, benimle bu tonda konuşmaktan sizi menederim!...»

«Hiçbir şeyi menedemezsiniz! Şimdi bir rapor hazırlayacağım. Cephede savaşabilecek gibi olan gençlerin «gizli servis» perdesi altında Paris'in batakhanelerinde keyif çattıkları hakkında. Bunu bizzat çalışma, bakanına bildireceğim!»

Artık Thomas'ın sabrı taşmıştı, daha fazla dayanamadı. İçinden geldiği gibi konuştu: «BEN DE raporumu yazacağım! Bizzat amiral Canaris'e! Çıldırdınız mı siz? Nasıl konuşuyorsunuz siz böyle benimle? Tam da sizin gibi birini bekliyorduk burada!» İşi kurnazlığa döktü: «Stabshauptführerin, aşağı yukarı Albay rütbesinin karşılığı, değil mi? Bu durumda amiral rütbe bakımından biraz daha yüksek, öyle değil mi?» Thomas yumruğunu masaya indirdi ve devam etti: «Amiral Canaris'e hesap vereceksiniz, anladınız mı?»

Kadın küçük, su gibi mavi, kuzeyli gözleriyle Thomas'ı süzdü. Kelimeleri uzata uzata, gülümseyerek, korkakça karşılık verdi: «Niçin heyecanlanıyorsunuz, Sonderführer? Ben sadece görevimi yapıyorum.» Kadın yutkundu.

Şöyle düşündü Thomas: «Şimdi korktu. Şimdi benimle barışmak istiyor. Ama tahammülüm kalmadı. Eğer burada bir dakika daha kalırsam, boğulacağım. Ayağa fırladı, sağ kolunu ileri uzattı ve kükredi: «Heil Hitler, Stabshauptführerin!»

«Bekleyin bir dakika...»

Ama Thomas kapıya varmıştı. Kapıyı açtı, hızla arkasından kapadı. Çabuk! Çabuk! Temiz havaya!

11 temmuzda Thomas Lieven Todt teşkilâtının karargâhına gitti. Burada Baurat Heinze adlı yüksek rütbeli bir memurla görüşmesi kendisine söylenmişti. Aynı gün sabahın saat 11'inde içeri girdiği kapının üzerinde de HEINZE yazılıydı. İçerde iki büyük plân masası vardı. Bunların önünde iriyarı iki adam tartışıyordu. Öyle hararetli bir tartışmaya dalmışlardı ki, Thomas Lieven'in içeri girdiğini farketmediler. İki adam, üniformalarının üzerine beyaz gömlek giymişler, avaz avaz bağırıyorlardı.

BİRİ: «Sorumluluğu reddediyorum! Üzerinden geçecek her tank, bunu yıkabilir!»

ÖTEKİ: «Düşünün bir kere, bir sonraki köprü Argenton ile Crauze arasında!»

BİRİ: «Vızgelir bana. Öyleyse beyler yolu uzatmak zorunda kalırlar! Beni dinleyin: Gargilesse'deki 'Pont noir' büyük bir tehlikedir! Yolun alt kısımlarında metreler uzunluğunda çatlaklar var! Statik mühendisimin az kaldı yüreğine iniyordu!»

ÖTEKİ: «Konstrüksiyonu takviye edin siz de!»

BİRİ: «Müsaadenizle... bu on para etmez!» Thomas düşündü: Gargilesse'deki köprü. Mükemmel. Çok mükemmel. Sanki gerçek benim hayallerimi, rüyalarımı izlemiş gibi. Şimdi hayalle gerçek başbaşa geldiler...

ÖTEKİ: «Elekrik santralını düşünün hele! Baraj şeddi! Eğer köprüyü, havaya uçurursak, elektrik dağıtımı aksar!»

BİRİ: «Eğer BİZ onu havaya uçurursak mesele yok! O zaman daha önce kabloları başka taraftan geçiririz. Ama bu Allahm belâsı yarın kendiliğinden yıkılırsa, ancak O ZAMAN bundan bahsedebilirsiniz! Ben... ne arıyorsunuz burada?»

Sonunda Thomas Lieven'in orada bulunduğunu farketmişlerdi. Eğilerek selâm verdi ve yumuşak sesle: «Baurat Heinze ile konuşmak istiyorum,» dedi.

«Benim», dedi içlerinden biri. «Ne istiyorsunuz?»

«Herr Baurat», dedi Thomas, «Sanırım birlikte gayet iyi çalışacağız...»

***

Gerçekten de ortak çalışma mükemmel oldu. Daha 15 Temmuzda, Gargİlesse'in güneyindeki «Pont noir»ın geleceği ile ilgili Todt teşkilâtının plânlariyle Canaris teşkilâtının plânları tam anlamıyle birbirleriyle bağdaştırılmıştı. Şimdi Thomas, «Maquis Crozant»a, «Albay Buckmaster, War Office, London» adiyle telsizle şu görevi verdi:

«Hemen bölgenizdeki en önemli köprülerin listesini çıkarın... birliklerin cinsini ve miktarını bildirin.»

Fransız partizanları günlerce, gecelerce pusuda beklediler. Köprü kemerleri altında, ağaç tepelerinde, eski yeldeğirmenlerinin tavanaralarında ve çiftliklerde gizlendiler. Yanlarında dürbün, kâğıt ve kalem vardı. Alman tanklarını, kamyonlarım, motosikletlerini saydılar. Her gece saat 21'de: de incelemelerini «Londra»ya bildirdiler. Fleurs'de bir köprü vardı. Macon'da bir köprü vardı. Dompierre'de bir, Nevers'de bir köprü vardı. Bir de Gargilesse'in güneyinde, Eguzon barajının elektrik santralı civarındaki büyük «Pont noir.»

30 temmuz saat 21'de Yvonne Dechamps, profesör Débouché, belediye başkam Cassier, teğmen Bellecourt ve çömlekçi Emile Rouff, eski «Moulin de Gargilesse»in oturma odasında toplanmışlardı. Odada kesif sigara dumanı vardı.

Yvonne başına kulaklıkları takmıştı. Şişmanca onbaşı Schlumberger'in Paris'den gönderdiği şifreli mesajı alıyordu:

sv. 21 54621 İhvhi rhwea riehr ctbgs twoee... Yvonne Dechamps'm etrafına toplanan erkekler soluk almaya bile cesaret edemiyorlardı. Profesör Débouché gözlük camlarını temizliyordu. Teğmen Bellecourt sürekli dudaklarını yalıyordu.

«...sntae siane krodi lvgap», Paris'deki «Lutetia» otelinin üst katından Schlumberger telsizle mesajı vermeye devam ediyordu. Etrafındaki adamlar, Thomas Lieven, kısa boylu, saçları dikkatle taranmış Binbaşı

Brenner, içine kapanık Albay Werthe, soluk almaya bile cesaret edemiyorlardı. Binbaşı Brenner altın çerçeveli gözlüğünü çıkardı ve büyük özenle camlarını temizledi.

Dokuzu yirmi geçe «Londra» telsiz bağlantısını kesti. Creuze kıyısındaki romantik, eski su değirmeninde bulunan «Maquis Crozant»m yöneticileri aldıkları mesajın şifresini çözdüler. Şöyle başlıyordu mesaj:

«Bülbül 17'ye - raf - bombardıman uçağı 1 Ağustosta saat 23 ile 23.15 arasında 167 numaralı parsel üzerinde, içinde plâstik bombalar bulunan bir paket atacaktır, 4 Ağustos saat tam 24.00'de Gargilesse ile Eguzon arasındaki Pont noir'i havaya uçuran...»

Mesaj deşifre edilip, önlerinde dururken, hepsi bir ağızdan konuşmaya başladılar. Sadece Yvonne Dechamps susuyordu. Ellerini kucağında kenetlemiş, sessizce telsiz cihazının başında oturuyordu. Kendisinden çok şüphelendiği o esrarengiz Binbaşı Everett'i düşünüyordu.

Profesör Débouché erkeklerle konuşuyordu. Yvonne konuşmalara kulak bile vermiyordu. İçindeki duygular, kafasındaki düşünceler saçma, anlamsızdı. Buna rağmen, herşeye rağmen: içini sızlatan bir kesinlikle, bu Binbaşı Everett'i bir zaman, bir yerde yine göreceğini biliyordu...

Etrafındaki sesler arttı. Yvonne irkildi. Belediye başkanı Cassier, çömlekçi Rouff ile profesör Débouché'nin bir tartışmaya daldıklarını farketti. Kendini beğenmiş Cassier masaya vurdu: «Burası benim bölgem! Burayı avucumun içi gibi bilirim! Bu sabotaj harekâtını BEN yönetmek istiyorum ve bu isteğimde diretiyorum!»

Bilim adamı sakin sesle: «Burada kimse masaya vuramaz, dostum. Teşkilâtı teğmen Bellecourt yönetecek. Tahrip faaliyetleri konusunda uzman odur. Onun söylediklerini yerine getireceksiniz.»

«Her şeyin teğmene yaptırılması beni bıktırdı,» dedi belediye başkanı. «Maquis Crozant»! kim kurdu? Rouff, ben ve birkaç köylü.»

«Evet, diye çömlekçi atıldı. «Bu bölgeden adamlar! Sizler, hepiniz daha sonra katıldınız.»

Yvonne, daha fazla Binbaşı Everett'i düşünmemeye kendisini zorladı. Soğuk bir sesle konuştu: «Kavgayı bırakın. Profesör ne derse o olacak. Evet, size sonradan katıldığımız doğru. Ama teşkilâtı da BİZ bu haline getirdik. BİZİM sayemizde telsiz cihazına sahip oldunuz. Size telsiz kullanmasını BEN öğrettim.»

Belediye başkanı ve çömlekçi sustular. Ama Yvonne'un başı üzerinden birbirlerine baktılar. İhtiyar köylüler gibi kurnaz kurnaz, hilekârca bakıştılar...

1 Ağustos 1943 gecesi saat 23.10'da Almanların ele geçırıniş oldukları bir İngiliz uçağı, 167 numaralı parselin üzerine yine ganimet mallardan olan büyük, özel bir muhafaza içinde plâstik bombalar attı.

2 Ağustos 1943 günü OT Paris'den Baurat Heinze adlı biri Eguzon barajına gitti ve yönetici Alman mühendislerle baraj seddinin yakınlarındaki köprünün havaya uçurulmasının doğuracağı sonuçları ve alınacak tedbirleri bütün yönleriyle görüştü.

3 Ağustos günü Baurat Heinze bir nişancı taburunun komutanına çıktı, sırrım ona açtı ve «Pont noir»in bütün Alman muhafızlarının 4 Ağustos günü 23.15 ile 0.30 saatleri arasında köprüde görevlendirilmemeleri için kendisini kesinlikle uyardı.

4 Ağustos saat 0.08'de «Pont noir» program gereğince büyük bir gürültüyle havaya uçuruldu. Kimsenin burnu bile kanamadı.

5 Ağustos, saat 21'de Schlumberger ve Raddatz onbaşılar, Paris'de, cihazlarının başında ter içinde oturuyorlardı. Arkalarında Thomas Lieven, Albay Werthe ve Binbaşı Brenner ayakta duruyorlardı.

«Bülbül 17 tam vaktinde konuşmayı açtı. Schlumberger, mesajı kaydederken mırıldanıyordu: «Bugün kız telsizi kullanınıyor. Bugün öbür heriflerden birinde sırada.»

«Bülbül 17 mors alfabesiyle konuştu, o güne kadar hiç böyle uzun konuşmamıştı. Bir yandan Schlumberger mesajı kaydederken,, bir yandan

da Raddatz şifreyi çözmeye koyuldu. Mesajın ilk kısını Thomas'ın düşündüğü gibiydi:

«... Pont noir görevi, talhnat gereğince yerine getirildi - bütün köprü havaya uçurularak tahrip edildi - yirmi kişi harekâta doğrudan doğruya katıldı - teğmen Bellecourt harekâttan önce bacağını kırdı - Eguzon'da, arkadaşlarında yatıyor - şimdi Emile Rouff telsizi kullanıyor - profesör Débouché ile Yvonne Dechamps, Clerınont Ferrand'da...»

Werthe, Brenner ve Thomas, şifreyi çözmeye uğraşan Raddatz'ın omuzunun üzerinden bakıyorlardı.

Bu hayvan herif, diye Thomas rengi sararak düşündü, ne diye adları sayıyor böyle?

Thomas, birşey yapmasına fırsat kalmadan, onbaşı Raddatz'ın, ayağına bastığım hissetti. Telsizciye baktı. Berlin'imin yüzünde dehşetli bir hayret ifadesi vardı. Schlumberger ona yeniden bir kâğıt verdi. Raddatz ümitsizlik içinde öksürdü.

«Ne oluyor böyle?» Brenner yıldırım gibi araya girerek haykırdı.

«Ben... ben... yok birşey!» diye Berlin'li mırıldandı.

Brenner elinden kâğıdı koparırcasına çekti: «Verin bana onnu» Kâğıdı havaya kaldırdı. Gözlüğünün camları parlıyordu. «Şunu bir dinleyin hele, Albayım!»

Az önce Raddatz'm çözdüğü mesajı Brenner okurken, Thomas, buzdan bir elin kalbini sıktığım hissetti:

«Harekâttan General de Gaulle'ü haberdar etmenizi ve ona en önemli ve en kahraman üyelerimizin adlarını bildirmenizi rica ederiz. Övgü ve takdirname, savaş gücünü arttıracaktır...»

Aman yarabbim, diye Thomas düşündü, olamaz bu! «... Tahrip harekâtında en önemli rolü, teğmen Bellecourt'un sakatlanınası üzerine

Crozant'da oturan belediye başkanı Gassier oynamıştır - onun yardımcısı Gargilesse'den Emile Rouff'dur - öte yandan yardımları dokunanlar...»

Onbaşı Schlumberger şaşkın bir yüzle steno defterinden kafasını kaldırdı.

«Almaya devam ediyorlar, herif!» diye Brenner ona haykırdı. Bunun üzerine yüzbaşı Thomas'a döndü. «O güruhu yakalamak mümkün değil. Çünkü gerçek adları ve adresleri bilinıniyor.» Brenner, madeni sesi ile güldü.

«Şimdi anlayacağız bunları!» Her şey Thomas üzerine dönüyordu. Aşağıdaki domuz herifler. O kendini beğenmiş manyaklar. Sanıyordum ki, sadece bizler böyleyiz. Fransızlarda daha iyi değiller. Boşuna. Her şey boşuna.

Menü. Paris, 5 Agustos 1943

Koyun böbreği dilimleri

Grenobler usulu dil balığı.

Kayısı-damak salamı.

65 insanın hayatını kurtarmak fikri geldi Fisch'e...

***Koyun böbreği dilimleri**: Koyun böbrekleri alınır ve yağ kısımları temizlendikten sonra, uzunlamasına kesilir. Ayrıca küçük beyaz ekmek dilimleri kesilip, her iki yanlarına tereyağı sürüldükten sonra kesili tarafı alta gelmek şartı ile yarım böbrek üzerlerine konur. Başka bir yerde keskin hardal, ekşi krema, bir parçacık tereyağı, bir yumurta sarısı, bir tutam tuz ve karabiber ile karıştırılarak, koyultulur ve sonra böbreklerin üzerine sürülür. Bu işlem bittikten sonra da böbrekler 10 dakika süre ile orta kızgınlıktaki fırına konur. Ara sıra çatalla kontrol edilerek, kızartılır ve sıcak servisi yapılır.*

***Grenobler usulü dil balığı**: Balıkların derileri temizlenıneli, filetoları alınınalıdır. Bundan sonra en az yarım saat süre ile limon suyu, karabiber*

ve tuz içinde bırakmalıdır. Ondan sonra da alıp, kurutmalı ve çok kızgın tereyağıda çabucak iki tarafını kızartmalıdır. Kızartma bittikten sonra önceden ısıtılmış tepsiye konınalıdır. Bu arada gebre otunu küçük limon dilimleri ile kızartma yağında çabucak ısıtmalı. Meydana gelen bu sosu, tepside duran dil balığı filetolarının üzerine döküp, haşlama patates ve maydanoz ile süsledikten sonra servisi yapılır.

***Kayısı-damak salamı**: Orta büyüklükte ince tatlı yumurta omletleri kızartılır. Bir taraflarına kayısı reçeli sürülür, yuvarlanarak kapatılır ve kızgın yağda bir defa daha tutulur kısa süre. Hemen servisi yapılır, eğer arzu edilirse rendelenmiş badem serpilir üzerine.*

Albay Werthe, birden susuverınişti. Sonra usulca konuştu: «Telsiz odasını terkedin, Bay Lieven.»

«Düşünün lütfen, Albayım,» diye Thomas söze girdi ve sonra konuşmaktan vazgeçti. Werthe'nin gri gözlerinden, kendisini hiç bir şeyin etkileyemeyeceği okunuyordu.

Boşuna. O bir kaç sefil köpek yüzündendi yapılan herşeyin boşuna olduğu. Onlar ki, savaştan sonra göğüslerinde bir kaç teneke parçası taşımak istiyorlardı.

Beş dakika sonra onbaşı Schlumberger ve Raddatz peşpeşe nöbetlerinden geldiler. Aşağıya, otelin holüne indiler. Thomas onları beklemekteydi. Schlumberger'in suratında, sanki ağlayaeakmış gibi bir ifade vardı:

«O koyun herif bir türlü bitirmedi. Şu ana kadar yirmi yedi isim.»

«Benimle yemeye gelir misiniz, dostlar?» diye Thomas sordu. Çıktılar. Son aylarda hep yaptıkları gibi 'Henri'ye gidiyorlardı. Burası, Clement Marot sokağında küçük bir lokaldi. Thomas, keşfetmişti. Sahibi, oturdukları masaya kadar geldi ve onları selâmladı. Thomas'ı görünce, birden gözleri yaşlanmıştı.

'Henri'nin Yahudi-Alman bir baldızı vardı. Bu kadın, sahte belgelerle taşraya kaçıp saklanmıştı. Ona sahte belgeleri temin eden de Thomas

olmuştu. 'Lutetia Oteli'nde sahte belgeler temin etmek imkânı çoktu. Thomas da arasıra bu imkândan faydalanırdı. Albay Werthe de bunu bilmesine rağmen sesini çıkarınazdı.

«Hafif bir şey yemek istiyoruz, Henri,» dedi Thomas. Vakit geç olmuştu. Ne yiyeceklerini kararlaştırdılar.

Schlumberger: «Lütfen ona tercüme edin, bana bir kaç damak salamı getirsin.»

Thomas, tercüme etti. Henri, mutfağa gitti. O gittikten sonra, masaya ağır bir sessizlik çöktü. Hiç biri konuşmuyordu. Ancak Henri tekrar, elinde koyun böbreği düimleri ile dönünce, Viyanalı mırıldandı: «Brenner, Berlin'e telefon etti. En geç yarın sabah, özel bir hareket olacak aşağıda. Onlara ne olacağı malum.»

Thomas düşündü: Profesör Débouché. Güzel Yvonne. Teğmen Bellecourt. Ve daha bir sürü insan. Henüz yaşıyorlardı. Henüz nefes alıyorlardı. Kısa bir süre sonra tevkif edileceklerdi. Öleceklerdi.

«Bak bana» diye konuştu -Raddatz, «kendi kendimle tam dört yıl mücadele ettim. Hiç insan öldürmedim. Fakat allahın belâsı şimdi...»

«Bizim suçumuz yok ki,» dedi Thomas. Ve düşündü: Sizin yok. Fakat ben? Ben, yalan, hile ve sahtekârlıklara karışmışım. Yine de suçsuz mu sayılırım? Schlumberger konuştu: «Bay Lieven, arkadaşlarımızı öldüren partizanlara yardım etmemiz herhalde düşünülemez.»

«Evet,» dedi Thomas. «Bu mümkün değil.» Sonra tekrar düşündü, ümitsizce: Ne yapmak gerekiyordu? Ne yapılabilirdi? Doğru bir insan olarak nasıl kalınabilirdi?

«Karli'nin hakkı vardı,» diye konuştu Berlin'li. «Bakın, ben bir Nazi değilim. Fakat elinizi kalbinize koyun: bu partizanlar anlarlar mı bunu? Benim Nazi olmadığım onların umurunda mı?»

«Vururlar hemen. Onlar için Alman, Almandır.»

Thomas, onları dinlerken, önündeki tabakta duran balığa da çatalını batırıp duruyordu. Birden ayağa kalktı. «Bir imkân daha var. Tek bir imkân daha,» diye konuştu.

«Nasıl bir imkân?»

«Bir şeyler yapabilip, yine de iyi insan kalabilme imkânı,» dedi Thomas. Telefon kabinine doğru yürüdü. Lutetia Oteli'ne telefon edip, Albay Werthe ile görüşmek istediğini söyledi. Albay, sinirli idi.

Thomas'ın kulağına başka sesler de geliyordu. Galiba Albay bir toplantıda idi. Thomas'ın yüzünü ter kaplamıştı. Sinirini bozma, dedi kendi kendine. Ülkemdeki doğru insanlara karşı. Hain olma. Hayalini fazla işletme. Aşırı duygular besleme. Sadece hayat kurtar... Sadece hayat kurtar...

Thomas, soğukkanlılıkla konuştu: «Albayım, karşınızda Lieven. Çok büyük önemi olan bir teklif yapmak istiyorum size. Belki sonucu üzerine tek başınıza karar veremeyeceksiniz. Lütfen, beni dinlemenizi rica edeceğim. Dinledikten sonra da Amiral Canaris'in fikrini sorun.»

«Ne saçmalıktır bu...»

«Albayım, aşağıdaki harekât ne zaman başlıyor?»

«Yarın sabah. Niye sordunuz?»

«İzin verin, harekâtı ben idare edeyim.»

«Lieven. Şaka kaldırınayacak bir durumdayım. Sabrım taşmak üzere.»

«Dinleyin beni, sayın Albay,» diye Thomas sesini yükseltti. «Lütfen dinleyin, size yapacağım teklifi...»

5.

6 Ağustos 1943 günü, sabaha karşı saat 4.45' de İngiliz yapısı bir Lysander uçağı, Fransız şehri Clerınont Ferrand'a rotasını çevirıniştı. Bulutların arasından güneş, henüz meydana çıkmaktaydı.

Arkadaki yolcusundan ince bir bölme ile ayrılmış olan pilot, telefona uzandı ve şunu bildirdi: «Yirmi dakika sonra inişe geçeceğim.»

«Teşekkür ederim,» dedi Thomas Lieven ve ahizeyi yerine bıraktı. Yerinde hiç kıpırdamadan oturuyor ve donuk bir yüzle, pencerenin yanından geçip giden bulutlan seyrediyordu. Bulutların örttüğü yeryüzü ise kavga, hilekârlıklar ve aşağılıklar ile doluydu.

Thomas Lieven üzgündü. Yorgun olduğu, göz altlarının siyahlığından anlaşılıyordu. Belki de hayatının en zor gecesini geçirmişti. Ve hayatının en zor günü de önünde onu beklemekteydi.

On dakika kadar sonra pilot alçalmaya başladı. Lysander uçağı bulutlan geçti. Aşağıda Clerınont Ferrand şehri gözükmüştü bile. Bir piskoposun da yaşadığı bu üniversite şehri henüz uyanmamıştı. Hayat yoktu. Caddeler bomboştu.

Saat 5.15'de Thomas Lieven, Tirol'lu yüzbaşı Öllinger'in çalışma odasında sıcak kahvesini içiyordu. Dağ avcı birliğinin iri yarı bu kumandam, Thomas Lieven'in gizli görevi ile ilgili belgelerini inceliyordu.

«Albay Werthe'den uzun bir teleks mesajı aldım,» diye konuştu sonunda.

«Bir saat önce de telefon etti bana. Adamlarım emrinizdedir.»

«Önce lütfen bir otomobil. Şehre gitmem gerekli.»

«Yanınıza on adam. vereceğim.»

«Yok, teşekkür ederim. Yapmam gerekenleri, tek başıma yapmalıyım.»

«Fakat... »

«Bakın mühürlü bir mektup veriyorum size. Eğer saat sekize kadar benden hiç ses seda çıkmazsa, açın onu. Yapmanız gerekenler, Albay

Werthe tarafından yazılmıştır bu mektupta. Hoşça kalın.»

«Güle güle...»

«Evet,» dedi Thomas ve tahtaya vurdu. «Tekrar görüşmemizi arzuluyorum.»

Bindiği Citroen otomobil -muhakkak el konulmuş bir otomobildi- Alman plâkası taşımıyordu. Ağır ağır sokaklardan geçerek, Blaise Pascal meydanına vardı. Otomobili kullanan, uykusunu Almamış ve hiç konuşmayan bir askerdi. Thomas, gri bir elbise giymişti. Başında da beyaz bir şapka vardı. Trençkotunu da almıştı yanına.

Sabahın bu erken saatindeki hedefi, profesör Débouché idi. Orta Fransa'daki direnme hareketinin fikri yöneticisi idi. «Cité Universitaire» bölgesindeki evinde yaşıyordu. Carnot bulvarında Thomas, otomobilden indi.

«Köşeyi dönün ve beni orada bekleyin,» diye tembih etti şoföre. Sonra üniversitenin büyük kapışma doğru yürüdü. Tanrım, yardım şimdi bana, diye yalvardı. Hepimize yardımcı ol...

Kapı, çalmasına rağmen bir süre açılmadı. Nihayet ihtiyar kapıcı söylene söylene geldi. Ayağında terlikler, pijamalarının üstünde de bir palto vardı. Öfke ile konuştu: «Nom de Dieu, delirdiniz mi siz? Ne istiyorsunuz bu saatte?»

«Profesör Débouché ile görüşmek...»

«Fakat, bana bakın... Bu saatte olmaz ki...» İhtiyar kapıcı, uzatılan beş bin franklık banknotu görünce, fikrini değiştirmişti. «Peki,, Peki,, herhalde çok önemli bir durum var. Profesöre, kimin geldiğini haber vereyim?»

«Odanızda telefon var mı?»

«Var, Bayım...»

«Ben konuşurum kendisi ile.»

***

Thomas, kapıcının darmadağınık odasına girdiğinde, ter içindeydi. Telefonun ahizesini kaldırdı ve karşı tarafta, profesör Débouché'nin odasında çalan zili dinlemeye başladı.

Bu arada kapıcının karısı da uyanmıştı. Kocasının yanına sokulmuş, bir şeyler mırıldanıyordu. İkisi de Thomas'ı hayret ve merakla seyrediyorlardı. Birden Thomas, tanıdığı bir sesi duydu:

«Débouché. Ne var?»

Thomas'ın sesi kısılmıştı: «Everett» diyebildi.

Profesörün, derin bir nefes aldığını duydu. «Everett? Nerede... neredesiniz?»

«Üniversitede. Kapıcının odasında.»

«Sizi getirsin buraya. Hemen... bekliyorum sizi...»

Thomas, ahizeyi yerine bıraktı. «Gelin, Bayım,» dedi kapıcı. Dışarı çıkarlarken, karısına başı ile bir işaret yaptığını Thomas görmüştü. Fakat kadının bunun üzerine telefona gidip, ahizeyi eline aldığını ise görememişti...

6.

«Ne, tanrım, nasıl bir çılgınlığa uyup da buraya kadar geldiniz?» Ünlü fizikçi, Thomas onu Albert Einstein'a benzetirdi, odasındaki koskocaman bir kütüphanenin önünde duruyordu.

«Sayın profesör, Maquis Crozant Gargilesse'deki köprüyü havaya uçurdu.»

«Evet. İstek üzerine.»

«Bundan sonra adamlarınızı gördünüz mü?»

«Hayır. Asistanım ile bir haftadır buradayım. Seminerlerim var.»

«Biliyorsunuz ki, teğmen Bellecourt'un yerine belediye reisi Cassier bu havaya uçurına harekâtını idare etti.»

«İyi insanlar, aferin.»

«Kötü insanlar, aptal insanlar,» dedi fakat Thomas nefretle. «Kafasız insanlar, Bay profesör. Sorumsuz kişiler...»

«Fakat, ne demek istiyorsunuz...»

«Biliyor musunuz bu adamlar dün akşam ne yaptılar? Telsizin başına geçtiler Maquis Crozant'a ait olanların hepsinin adlarını ve adreslerini verdiler... Cassier, Rouff, profesör Débouché, Yvonne De champs, teğmen Beílecourt... Otuzun üzerinde isim ve adres...»

«Fakat, tanrım. Niçin bunlar?» ihtiyar adamın yüzü, birden bembeyaz olmuştu.

«Başkalarının hoşuna gitmek için. General de Gaulle de bilsin, en cesur kahramanlar kimlermiş... Yukarda dağlarda bir sürü aptal adamınız var, sayın Bay profesör...»

İhtiyar adam, Thomas'ı uzun uzun süzdü. Sonra konuştu: «İsim ve adreslerin bildirilme olayı, tabii ki yanlış bir şey. Böyle yapmakla Londra tehlikeye girdi mi? Pek sanmam... Sanırım buraya kadar, hem de hayatınızı tehlikeye sokarak gelmenizin gerçek nedeni herhalde bu olmamalı...» Yakınına, çok yakınına kadar sokulmuştu, profesör Débouché Thomas'ın. Gözleri irileşmiş, dikkatle bakmaktaydı ona. «Niçin hayatınızı tehlikeye soktunuz, Everett?»

Thomas, derin bir nefes aldı. Acaba beni öldürür mü, diye de düşününekten kendini alakoyamadı. Yaşayacak mıydım bugün? Hiç olmazsa temiz bir insan olabilmeyi denerken Öleyim. Birden kendini sakinleşmiş

hissetti, aynı bitmez tükenınez o Gestapo sorgularında intihar etmeye karar verdiği andaki gibi.

Usulca konuştu: «Adım Everett değil de, Thomas Lieven olduğu için.»

İhtiyar adam, gözlerini kapadı.

«Londra için değil de, Almanlar için çalıştığım için.»

İhtiyar adam gözlerini tekrar açtı ve yüzünü kaplamış olan üzüntü ifadesi ile Thomas'a baktı.

«Ve Marquis Crozanto aylardır Londra ile değil de, Almanlar ile telsiz irtibatı kurmuş olduğu için.»

Sonra kitaplıktaki herşey sustu. İki erkek, birbirini süzmekteydi.

Nihayet konuşan Débouché oldu, usulca: «Müthiş bir şey bu. İnanamıyorum. İnanmak istemiyorum.»

Birden kapı ardına kadar açıldı. Débouché'nin asistanı Yvonne Dechamps idi, hızla içeri giren. Nefes nefese ve makyajsızdı. Yağmurluğunun altına da doğru dürüst bir şey giymemişti. Taranjnamış sarı saçları omuzlarına yayılıyordu. Deniz yeşili gözleri iri iri açılmıştı. Güzel dudakları titriyordu. «Gerçek mi... Everett... Siz misiniz...»

Bir kaç adımda Thomas'ın yanındaydı. Débouché sert bir hareket yaptı. Kadın, Thomas'a bakıyordu. Hızla konuşmaya devam etti: «Kapıcının karısı bana telefon etti... Ben de burada kalıyorum... Ne oldu Everett, ne oldu?»

Thomas, dudaklarını büzdü ve sustu. Birden Yvonne, adamın elini iki avucu arasına aldı. Koltukta omuzları düşmüş, daha ihtiyarlamış ve ümitsiz bir halde oturan Débouché'yi de görünce anlar gibi oldu.

«Ne oldu, profesör?» diye haykırdı kadın. Paniğe kapılmış gibi bir hali vardı .

«Kızım. Elini tuttuğun adam, bir Alman ajanı...»

***

Yvonne, yavaş yavaş Thomas'ın yanından ayrıldı. Sarhoş gibi yerinde sallandı. Oturmak için bir koltuk aradı. Profesör Débouché, Thomas'ın ona anlattıklarını nakletti, yavaş yavaş konuşarak.

Yvonne Dechamps, bakışlarını bir an bile Thomas'dan ayırınadan profesörü dinliyordu. Yeşil gözleri giderek koyulaşmaktaydı. Lanet ve nefretle dolmaktaydı bu güzel sözler. Sonra konuştu. Dudakları hiç oynamıyordu sanki: «Sanırım, olabilecek en hain ve kötü insansınız siz. Bay Lieven, siz en büyük hergelesiniz...»

«Benim hakkımda düşündükleriniz önemli değil,» cevabını verdi Thomas. «Suç bende değil. Sadece bizde değil, sizin tarafınızda da Rouff ve Cassier gibi ne yaptığını bilmeyen bencil ve deli insanlar olduktan sonra. Aylarca her şey mükemmel gitmişti...»

«Siz, buna mükemmel diyorsunuz, sizi gidi domuz...»

«Evet,» dedi Thomas. Giderek sâkinleşmekte olduğunu farkediyordu. «Ben buna mükemmel derim. Bu bölgede aylardır hiç kimse vurulmamıştı. Hiç bir Alman. Hiç bir Fransız. Durum böyle de devam edebilirdi. Bu lanet olası savasın sonuna kadar sizi koruyabilirdim...»

Yvonne, birden haykırdı yüksek sesle. Tıpkı bir çocuk gibi yerinden fırladı ve Thomas'ın yüzüne tükürdü. Profesör, kadını bir kenara itti.

Thomas, cebinden mendilini çıkarıp, yüzünü sildi. Hiç sesini çıkarınadan Yvonne'ye bakıyordu. Hakkı var, diye düşündü, içinde bulunduğu duruma göre haklı. Fakat herkes içinde bulunduğu duruma göre haklıdır. Ben de. Ben herkese karşı doğru olmak istiyorum...

Yvonne Dechamps, kapıya doğru koştu. Thomas, dışarı çıkmasına engel oldu. Duvara yaslandı, hırsla, nefes nefese adama baktı. Dişleri gıcırdıyordu.

«Burada kalacaksınız.» Thomas, kapının önünde durdu. «Dün akşam isimler verildiğinde, derhal Berlin'in bilgisine sunuldu. Şehrin dışında

bulunan dağ avcı birlikleri alarma geçirildi. Bu konuda Paris'deki Alman Ordusu Savunına şefi ile konuştum...»

«Niçin?» diye profesör Débouché sordu.

Thomas başını salladı: «Bu, benim bileceğim bir şey.»

Profesör, ona tuhaf tuhaf baktı. «Sizi kırmak istemedim... »

Hayran olunacak bir adam, diye düşündü Thomas, nihayet beni anlamaya başlıyor... Eğer şansım varsa, eğer hepimizin şansı olursa...

«Albay Werthe'ye, dağ avcı birliklerinin yapacağı herhangi bir hareketin kurban verebileceğini kabul ettirdim. Her iki tarafa da kurban verdirebilirdi böyle bir hareket. Bizimkiler kararlı davranacaklardı. Sizinkiler de ümitsizce savunınağa çalışacaklardı. Kan akacaktı. İnsanlar ölecekti. Gestapo, yakalananlara işkence edecek, dostlarınızı ihbar edecektiniz.»

«Hiç bir zaman,» diye Yvonne haykırdı.

Thomas, ona doğru şöyle bir baktı. «Çenenizi tutun.»

İhtiyar profesör konuştu: «Çok kötü işkence usulleri vardır.» Thomas'a baktı, tıpkı bir aziz gibi. «Biliyorsunuz bunları, değil mi, Bay Lieven? Sanırım, artık çok şeyi anlamaktayım. Hatırlar mısınız, sizi dürüst bulduğumu söylemiştim bir defasında.»

Thomas sustu. Yvonne'nin hâlâ kesik kesik nefes aldığı duyuluyordu.

«Albaya ne söylediniz, Bay Lieven?» diye profesör tekrar konuştu.

«Ona bir teklifte bulundum. Teklifim, amiral Canaris tarafından da kabul edilmiştir.»

«Nasıl bir teklif yaptınız?»

«Siz, Maquis'nin fikir önderisiniz. Adamlarınız, siz ne derseniz onu yapıyor. Onları Gargilesse'deki değirmende toplayın ve durumun

kaçınılmazlığını anlatın. Sonra dağ avcıları, silâh kullanmadan, çatışma olmadan onları orada esir alsınlar.»

«Peki, sonra?»

«Amiral Canaris, mesele böyle halledilirse, hiç kimseyi Gizli Servis'e vermeyeceğini, herkesin normal savaş esiri gibi kampa yollanacağını söyledi.»

«Bu da yeteri kadar berbat bir şey.»

«Fakat geriye kalan bütün imkânlardan en iyisi. Savaş da sonsuza kadar sürecek değil ya.»

Profesör Débouché cevap vermedi. Başını eğmiş, kitaplarının önünde duruyordu.

Thomas düşündü: Tanrım, savaş artık gerçekten sona ersin. Nazilerin arasında tam ve dürüst bir insan olarak kalmak o kadar güç ki... Bırak artık hürriyet içinde yaşayayım. Nihayet...

Thomas'ın istekleri, uzun süre yerine gelmeyecek isteklerdi...

Profesör sordu: «Gargilesse'ye nasıl giderim?»

«Benim otomobilim ile. Zamanımız az, profesör. Eğer teklifi kabul etmezseniz, saat sekizde dağ avcı birlikleri harekete geçecek.»

«Peki, Yvonne ne olacak? Aramızdaki tek kadın o... Bir kadın, Lieven...»

Thomas, üzüntü ile güldü. «Matmazel Yvonne'yi ben, kendi tutuklum olarak -bırakın konuşmam bitsinpolis müdürlüğünde tek hücrede muhafaza ettireceğim. Harekât sona erene kadar orada kalacak. Belki aranızda kalırsa, kötü bir harekette bulunabilir. Çok öfkeli. Sonra onu oradan alıp, Paris'e getireceğim. Ve Paris'e giderken elimden kaçacak.»

«Ne?» diye hayretle Yvonne sordu.

«Kaçma imkânını bulacaksınız,» dedi Thomas yavaşça. «Albay Werthe'ye kabul ettirdiğim ikinci teklifim de bu. Gördüğünüz gibi, Alman ordusu tarafından kabul edilmiş bir kaçma durumu...»

Yvonne, Thomas'a sokuldu. Hiddetle nefes alıyordu. «Eğer tanrı varsa, sizi cezalandırınalıdır. Yavaş yavaş ve ıstırapla mahvolmalısınız siz... Kaçmayacağım. Ve profesör Débouché teklifinizi hiç bir zaman kabul etmeyecektir. Hiç bir zaman. Savaşarak öleceğiz, hepimiz...»

«Tabii», dedi Thomas yorgun bir sesle. «Fakat şimdi artık bir köşeye oturun ve çenenizi tutun, siz sayın kahraman kadın..»

7.

gizli - saat 14.35 - 9 Ağustos - paris'deki savunmadan berlin'deki savunma şefine - dağ avcı taburu, bölge clermont-ferrand, yönetici lieven emrinde 7 Ağustos gece saat 22'ye doğru gargilesse'deki değirmende maquis crozant'ı esir aldı - profesör débouché başkanlığındaki maquis üyeleri karşı koymadılar - 67 kişi tevkif olundu bu kimseler bildirildiği gibi savaş tutukluları kampı 343'e nakledildiler - son –

8.

27 Eylül 1945 günü profesör Débouché, Paris'deki Müttefikler Araştırına Komisyonu karşısında aynen şunları söyledi:

«Maquis Crozant'ın tutuklanan bütün üyeleri 343 numaralı kampta insan gibi muamele gördüler. Hepsi hayatta kaldı ve harpten sonra ülkelerine döndü. Şunu özellikle belirtmek isterim ki, hepimiz hayatımızı, bir Almanın cesaret ve insanlığına borçluyuz. Önce kendini bir Ingiliz yüzbaşısı olarak bize tanıtan bu şahıs 6 Ağustos 1943 günü beni Clermont-Ferrand'da ziyaret etti ve gerçek adının Thomas Lieven olduğunu söyledi...»

Müttefikler Araştırma Komisyonunun adamları bunun üzerine «Lieven» adındaki şahsı aramaya başladılar. Onu bulamadılar. Çünkü 1945 yılının sonbaharında çok başka örgütler de, bir müttefik araştırma komisyonu gibi Thomas Lieven'in peşindeydi. Bu nedenle Lieven de... Bir dakika. Herşeyi sırası ile anlatalım. 1943 yılının Ağustos ayında kalmıştık...

9.

17 Ağustos 1943 günü Alman Ordusu yüksek komutanı tarafından Sicilya adasının boşaltıldığı haberi verilmişti. Ayrıca orta Donez bölgesinde de Sovyetler'in kuvvetleri uzun süren bir topçu hazırlığından sonra saldırıya geçtikleri bildiriliyordu.

Aynı gün Paris'de NSDAP'ın büyük bir toplantısında vali Sauekel konuşma yapmaktaydı. Alman halkının o anda en büyük ve en güzel devrini yaşamakta olduğunu söylüyordu. En sonunda galip gelecekleri muhakkaktı, Sauckel'e göre. Savaşın dördüncü yılında, ilk dünya savaşında olduğundan daha iyi bir durumdaydı. Yeryüzü yok olabilirdi, ama Almanya savaşı kaybetmezdi.

Vali Sauckel, Alman halkını böylesine göklere çıkarırken, aym anda Albay Werthe de kaldığı Lutetia Oteli'nde yüzbaşı Brenner ve Lieven ile konuşmaktaydı.

«Baylar,» diye söze başladı. «Berlin'den biraz önce emirler geldi. Yüzbaşı Brenner, Maquis Crozant harekâtında üstün başarınızdan dolayı 1 Ağustostan itibaren Binbaşılığa terfi ettirildiniz. Ayrıca Führer'imiz ve yüksek komutanımız adına birinci sınıf savaş madalyası ile tarafımdan taltif edilmektesiniz.»

Küçük yüzbaşı Brenner için çok büyük bir andı bu. Gözlük camları arkasında gözlerinin parıldadığı görülüyordu, tıpkı Noel akşamı sevinen bir çocuk gibi. Esas duruşunu bozmamıştı. Karın içerde, göğüs dışarda...

«Bravo,» dedi sivil Lieven. O gün, mükemmel dikilmiş mavi bir yazlık takım elbise, beyaz gömlek giymiş, gri-pembe bir de kravat takmıştı.

«Tebrik ederim, Binbaşım...»

Yeni Binbaşı Brenner çekingen konuştu: «Tabii her şeyi size borçluyum.»

«Saçma.»

«Hayır, saçma değil. Sadece size borçluyum. Ve şunu da itiraf etmeliyim ki, bütün harekât boyunca, arzularimza karşı çıkmış, hattâ onları deli saçması bulmuşumdur.»

«Fakat şu andan itibaren bana inanıyor ve güveniyorsanız, çok memnun olurum,» dedi Thomas, onu affedermiş gibi. Gerçekte de, Binbaşı Brenner artık Thomas'ın düşünce ve hareketlerinin hayranı idi. ilk tutumundaki gibi ondan çekinınëmesi lâzımdı, bundan sonra. Albay Werthe de bir madalya almıştı. «Birinci savaştân da bir madalyam var.»

«Görüyor musunuz,» dedi Thomas, yeni Binbaşı Brenner'e doğru dönerek, «birbirine o kadar yakın sürelerle iki savaşa birden girdik ki, sıhhatli ve güçlü bir insanın her ikisinin yüceliğini yaşamamasına imkân yok...»

«Siz sadece konuşursunuz,» dedi Albay. «Ne yapalım biz sizi? Sivil değil misiniz siz?»

«Öyle de kalmak istiyorum.»

«Bakın bana Berlin'den soruyorlar, hangi nişanı istersiniz diye.»

«Beni madalyalar ile mutlu yapamazsınız, sayın Albayım,» cevabını verdi sivil dostları. «Fakat bir ricam olabilir...»

«Söyleyin... »

«...öyle ise bana başka bir çalışma sahası bulun. Artık partizanlara karşı mücadele etmek istemiyorum. Her zaman gülmek ve mutlu olmak isteyen bir insanım ben. Son haftalarda gülmesini tamamen unuttum. Eğer sizin namınıza çalışmamı istiyorsanız, daha kısa sürede sonuçlanan ve de biraz eğlendirici bir görev verin.»

«Peki,. Sanırım tam sizin istediğiniz cinsten bir görev ver, Lieven.»

«Nasıl bir görev, Albayım?»

«Fransız karaborsası,» diye konuştu Werthe ağır ağır. Ve o andan itibaren dostumuz Thomas Lieven'in hayatını değiştirecek olaylar başladı. Garip ve gülünç yeni maceralarla dolu bir karnavala balıklama giriyordu artık...

«İnsanlık tarihinin hiç bir zamanında böylesine büyük, deli ve tehlikeli bir karaborsacılık olmamıştır, şu anda Paris'de olduğu gibi, dedi Albay Werthe. Ve Thomas'a, Sen nehri kenarındaki bu büyük şehrin ışıkları arkasında neler döndüğünü anlattı. «Buradan herkes satın alır. Todt organizasyonu, deniz, hava ve kara kuvvetleri... ve şimdi de Gizli Servis karıştı.»

Werthe'nin dediğine göre, mareşal Göring, «March noir»la mücadele edilmesini emretmişti. Karşılarına sürülen Alman hileci tüccarları ile fiyatlar kısa sürede astronomik rakamlara ulaşmıştı, örneğin berbat bir tornacı tezgâhı, normal fiyatı 40.000 frank'ken beş ya da altı elden geçtikten sonra. 1 milyon frank'a çıkıveriyordu.

Bunun üzerine Gizli Servis, Saussaies caddesinde, Sûreté binasında bir «Karaborsa Mücadele Dairesi» kurdu. Bu dairenin yöneticiliğine de bir SS subayını getirdiler. Gizli Servis'in Fransa'da bulunan bazı eksperleri de Paris'de toplanıp, kurstan geçirildiler.

Fakat, Gizli Servis kurduğu bu daire ile başarılı olamamıştı. Eğitilmiş olan «Karaborsa Mücadele Eksperleri» işin içine girdikten sonra bu «Marché noir» da zengin olunabileceğini öğrenivermışlerdi. Fransız'larla birlikte çalışmaya başlamışlardı. İşler büyümüştü.

Örneğin, 50.000 kazak bir defa değil dört defa satılmıştı, aynı günde... Satıcılardan üçü ele geçmişti, ama dördüncü vurgunu tam vuran olmuştu. Bir günde dört defa piyasaya sürülen 50.000 kazak dört misli kâr getirıniști böylece...

İnsanlar kayboluyor. Lokomotifler kayboluyor. Yüzbinlerce kilo en iyi sigara kâğıdı kayboluyor. İşler gitgide büyümekteydi. Gizli Servis'in

kurduğu daire, ne yapacağını bilemez hale gelmişti. Ajanlar bile birbirlerini tevkif etmeye başlamışlardı. Gestapo ajanları, Fransız olarak, Fransız ajanları Gestapo olarak ortaya çıkıyordu...

Bütün bunları anlattı Albay Werthe, kendisini büyük merak ve hayretle dinlemekte olan Thomas Lieven'e. Sonunda da şöyle dedi:

«Böyle bir şey size uygun mu, Lieven?»

«Sanırım, en uygun olan görev bu, Albayım.»

«Tehlikeli değil mi?»

«Ah, biliyor musunuz bu konuda eğitimden geçmiş sayılırım, Marsilya'da bulunduğum sırada,» dedi Thomas Lieven. «Bu görev için gerekli bazı şartlara da sahibim sanırım, du Bois de Boulogne meydanında bir villam var. Savaştan öncesinde bankaların birine hissedar olmuştum. Bu hissedarlığım hâlen mevcut. Demek ki, oldukça inanılır ve güvenilir bir kişiyim.»

Böyle dedi Thomas ve sonra kendi kendine düşündü: nihayet özel bir hayatım olabilecek. Ve nihayet siz sevgili dostlarımdan kendimi biraz olsun uzakta hissedebileceğim. Kimbilir, belki de İsviçre'ye geçmeyi herşeye rağmen başarırım...

10.

Thomas Lieven, masallarda uzun süren bir uykudan sonra köyüne dönen bir insan gibi buldu bankasını, yedi yıl sonra geldiğinde. Aradan yedi yıl geçti gibi geliyordu ona, ama gerçekte sadece üç yıl olmuştu. Banka, başmüdür ve bazı yaşlı memurlar hâlâ oradaydılar. Gençlerden bir çoğu ayrılmıştı.

Bu kadar uzun süre ortadan kaybolmasını, Almanlar tarafından politik nedenlerle tutuklanmak ve nihayet serbest bırakılmış olmakla izah etti.

Sonra hilekâr İngiliz ortağı Robert W. Marlock'u sordu. Bu adam hakkında hiç kimse bir bilgiye sahip değildi.

Bois de Boulogne'ye doğru gitti. Tatlı Mimi Chambert'le bir çok güzel anılarının olduğu bu küçük villayı, yüzünde yorgun bir ifade ile seyretti.

Mimi Chambert - Albay Simeon... Acaba Paris'de mi bulunuyorlardı? Onları aramalıydı... Ah, Josephine Baker ve Albay Débras... Uzaklardan, tâ uzaklardan, kum denizinin ötelerinden Bastian ve Marsilyalı 'at ayağı' da ona gülümsüyorlardı... Dâhi hilekâr Pereira, kıvırcık saçlı ölmüş arkadaşı Lazarus Alcoba, Lizbon'lu isterik konsolos karısı Estrella Rodrigues... Ve en uzaklarda da, ulaşamayacağı kadar uzakta, Thomasın hâlâ özlediği kadın gülümsüyordu...

Hayâllerinden kurtardı kendini. Nemlenmiş olan gözlerini sildi ve bundan üç yıl önce Amerikan Bayrağının dalgalandığı bir Cadillac otomobil ile kaçarcasına terkettiği villasına doğru yürüdü.

***

Genç ve güzel bir hizmetçi kız açtı kapıyı ona. Evin beyi ile konuşmak istediğini söyledi. Kız, onu salona götürdü. «Beyefendi birazdan gelecekler.»

Thomas, etrafına bakındı. Kendi mobilyaları, kendi halıları, kendi tabloları ile doluydu salon hâlâ. Ah tanrım, oturulmamış, bakılmamış... fakat yine de kendi malları... Sonra beyefendi girdi içeri. Kendinden emin, tıkabasa yemiş, önemli insan pozunda. «Adım, Höpfner. Heil Hitler. Size nasıl bir yardımım dokunabilir?»

«Thomas Lieven'dir adım. Buradan gitmekle...»

Adamın suratı kıpkırmızı oldu. «Sarhoş musunuz yoksa?»

«Katiyen.»

«Öyle ise kötü bir şaka, derim buna.»

«Hayır, burası benim villam da.»

«Saçma! Ev benimdir. Bir yıldır burada yaşamaktayım.»

«Evet, belli oluyor. Herşey ihmal edilmiş.»

«Bana bakın siz, Bay Lieven'imisiniz nesiniz, derhal burayı terketmenizi söylüyorum, yoksa polis çağırırım.»

Thomas, ayağa kalktı. «Gidiyorum. Şunu da söylemek isterim ki, elbiseniz hiç hoşuma gitmedi...»

Thomas, doğru Albay Werthe'ye gitti. iki saat sonra da Höpfner, âmiri tarafından, du Bois de Boulogne alanındaki villayı boşaltınası emrini alıyordu. Geceyi bir otel odasında geçirınek zorunda kalmıştı. Şu dünyayı anlayamıyordu artık.

Höpfner olarak burada sözünü ettiğimiz kişinin adı gerçektir, kendisi halen aramızda yaşamakta. Günümüzde Rheinland'da büyük bir işletmenin genel müdürlüğünü yapmaktadır. Belki bu satırları okur. Herhalde aradan geçen bu kadar yılda, 3 Eylül 1943 günü du Bois de Boulogne alanındaki villayı o kadar çabuk terketmek zorunda kalmasında gerçek suçlunun kim olduğunu anlamıştır.

11.

Höpfner, oturduğu villayı kaybederken, aynı gün Albay Werthe de birinci sınıf bir hizmetkârını kaybediyor. Siyah saçlı, cici Nanette'i. Bu ufak tefek Fransız kızı Thomas Lievene hayrandı. Thomas, 12 Aralık 1942 günü Albay Werthe tarafından, tutuklu bulunduğu Gestapo'dan alındığında tanımıştı onu. İşte şimdi de Albayın hizmetinden istifa ediyordu. Bir kaç gün sonra Nanette, villada Thomas'ı buldu.

«Sakın bana kızmayın, Albayım,» demişti Werthe'ye, «du Bois de Boulogne alanında bir evde daima çalışmak isterdim...»

Thomas, villaya yerleşir yerleşmez, evi dolaşıp, ağzının tadına göre bir şeyler aradı. Kiler, karaborsa içkileri, mutfak, karaborsa yiyecekleri ile

doluydu. Artık karaborsa ile savaşa başlayabilirdi...

Albay Werthe'nin ona verdiği ilk ve biraz da esrarengiz görev, Jean-Paul Ferroud adında biri ile ilgilenmekti. Bu beyaz saçlı, dev görünüşlü adanı da, tıpkı Thomas gibi, Paris'de bir bankanın hissedarı idi. Tahmin edildiğine göre, en büyük ve küstahça işler onun başı altından çıkmaktaydı. Thomas, bu bankeri yemeye davet etti.

1943 yılında Fransızlar iki şey yaparlardı, çok özel durumlarda: Almanları ziyaret etmek veya Almanları davet etmek. Lokantada, barda ya da tiyatroda buluşurlardı, katiyen evlerinde buluşmazlardı. Eğer davet evde olursa, çok, çok önemli nedenleri olurdu bunun...

Ferroud olayı, Thomas için şaşırtıcı başlamıştı: banker daveti kabul etmişti...

Bu akşam yemeği için Thomas, tam beş gün hazırlandı. Bu arada Nanette'in de fikrini almıştı. Ferroud yedi buçukta gelmişti. Beyler, smokin giymişlerdi.

Martinilerini salonda içtiler. Sonra, üzerinde mumlar yanan masaya geçtiler.

Nanette, önce jambon servisi yaptı.

Ferroud, ağzının tadını bilen birisi gibi yiyordu. Kibarca dudaklarını yaladı: «Gerçekten mükemmel, mösyö. Kırmızı şaraba mı yatırdınız?»

«Beş gün. En önemlisi ardıç, zencefil, defne yaprağı, karabiber taneleri ve soğan ile ovulmasıdır. Jambonu, siyah bir renk alana kadar ovmalısımz.»

«Peki, sadece kırmızı şarapta mı bıraktınız?» Ferroud, Fransız tiyatrolarında kibar baba rolüne çıkan aktöre benziyordu.

«Yarım şişe sirke de ilâve ettik. Davetime uyduğunuz için çok mutluyum.»

«Rica ederim,» dédi öteki, kaşığını kereviz salatası ile doldururken. «Bir Alman ajanı tarafından her zaman davet edilme imkânı çıkmaz ki.»

Thomas, sükûnetini bozmadan yemeye devam etti.

«Hakkınızda bilgi topladım, mösyö Lieven. Fakat siz şüphe edilecek bir kişisiniz. Topladığım bilgilere göre, hakkınızda hem çok fazla, hem de çok az şey biliniyor. Fakat gerçek bilinen bir şey varsa, o da, benim peşimde olduğunuz. Çünkü ben, karaborsa pazarının ipini elinde tutanların belki de başında geliyorum, size göre. Değil mi?»

«Evet, doğru,» dedi Thomas. «Bir dilim daha almalısınız. Anlamadığım bir şey var.»

«Nedir acaba?»

«Benden şüphe etmenize ve benim peşinizde olduğumu bilmenize rağmen, davetime uymanızı anlayamadım. Bunun bir nedeni olmalı.»

«Tabii var bir nedeni. Düşmanım olacak -belkiadamı tanımak istedim. Ve de fiyatınızı öğrenmek arzusundayım. Belki anlaşabiliriz, mösyö...»

Thomas, kaşlarını kaldırdı. Kendini beğenmiş bir ifade ile konuştu:

«Hakkımda yeteri kadar bilgi toplayamamışsınız, yazık mösyö Ferroud. Karşımda aynı değerde biri var diye seviniyordum...»

Banker, kıpkırmızı oldu. Bıçak ve çatalı elinden bıraktı. «Demek ki aramızda anlaşma olmayacak? Şimdi ben, yazık, diyeceğim, Şu andan itibaren karşılaşacağınız tehlikeyi kavrayamamanızdan korkuyorum, mösyö. Herhalde, kartlarıma hiç kimseyi baktırmadığımı anlamışsınızdır. Hele rüşvet verilemeyen birini hiç...»

Menü. Paris, 10 Eylül 1943.

Kırmızı şarapda jambon,

Kereviz salatası,

Haşlama patates ile Meyvalı Savarin.

Thomas Lieven'in karaborsa dönme dolabı, bir

jambonla başlamıştı.

Kırmızı şarapta jambon*: Taze jambonun kabuğu soyulur, biraz da yağı temizlenir. Rendelenmiş soğan, dövülmüş karabiber, ardıç, zencefil, defne yaprağı ile bir lapa yapılır. Bu lapa ile jambon iyice ovulur, tâ ki jambon koyu bir renk alana kadar. Jambon 5-6 gün, bir şişe şarap ve 1/2 şişe sirke dolu bir kapda bekletilir. Kızartmadan önce üzerine tuz serpilir; et suyunun yarısı ateşe konur. Et suyu kaynadıktan sonra jambon fırına alınır. Kızarmaya başlayınca, et suyu yavaş yavaş üzerine dökülür. Jambon kahverengi olunca alınıp, kereviz salatası ve haşlama patates ile servisi yapılır.*

Meyvalı Savarin*: 250 gr. un, 1/3 litre süt, 15 gr. maya, 125 gr. tereyağı, 30 gr. şeker, 3 yumurta ve biraz tuz. Isıtılmış unun dörtte biri ile maya karıştırılıp, beklemeye bırakılır. Kabardıktan sonra eritilmiş tereyağı ve diğerleri ile karıştırılıp, köpükler çıkana kadar vurulur. Kalıbın kenarı yağlanır ve hazırlanmış olan hamurun dörtte üçü ile doldurulur. Kabarana kadar bekledikten sonra 30 dakika süre ile fırında tutulur. Bu arada hafif ateşte az kızartılmış yarım şeftaliler (veya başka meyva) hazırlanır. Aylıca kayısı marmelâdı da hazırlanır. Bundan sonra bir mayi hazırlamak gerekmektedir: 1/8 1 meyva suyu, 2 yemek kaşığı beyaz şarap, birer yemek kaşığı kiraz suyu, Sherry, Maraschino ve limon suyu, 1/2 çay kaşığı rom ve bir parça dövülmüş vanilya. Bu arada fırında kızarmış olan hamur daha önceden ısıtılmış bir tepsiye konur ve hazırlanmış sıcak mayi üzerine dökülür, sıcak kayısı marınelâdı sürülür, 2 yemek kaşığı rendelenmiş şam fıstığı ile süslenir ve servisi yapılır.*

12.

Thomas Lieven, du Bois de Boulogne alanındaki villasında telefon çaldığında, koltuğuna yeni oturmuştu. Günlerden 13 Eylül 1943, saat 13.46 idi. Tarihi bir an... Çünkü bu telefon, bir olaylar dizisini çözümleyecekti.

Thomas Lieven'i, kısa süren bir mutluluktan sonra neredeyse hayatına malolacak kadınla tekrar birleştirebilirdi.

Thomas Lieven'e, bir süre önce önemi kalmamış, hayatmı kurtarmış olduğu bir adamın dostluğunu ulaştırabilirdi.

Thomas Lieven'e kötü bir haber verebilir, fakat böylelikle de yılın en büyük karaborsa olayım açıklığa kavuşturabilirdi.

Thomas Lieven'e, ümitsiz bir ev kadınının sonsuz teşekkürlerini bildirebilirdi.

Görüldüğü üzere, eksi ve artılarla dolu karışık bir program... Ne ise, eğer Thomas, kendini bekleyenleri bilmeseydi telefonu sonsuza kadar çalsın dursun, açmazdı. Fakat nereden bileeekti. Ahizeyi kaldırdı: «Alo?»

«Mösyö Lieven?»

Sesi tanımıştı Thomas. Jean-Paul Ferroud idi.

Thomas, bankerin dostça hatırım sordu.

İyi olduğunu söyledi Ferroud.

«Peki,, hanımınız?»

«O da iyidir, teşekkür ederim. O akşam size biraz kaba davrandığım için özür dilemek isterim...»

«Ah, rica ederim...»

«Hayır, hayır! O kadar güzel akşam yemeğinde... Bunu telâfi etmek arzusundayım.» Haydi bakalım, dedi Thomas kendi kendine. «Acaba bu akşam yemeğini hanımım ve benimle birlikte yemek lütfunda bulunur musunuz?»

Vay canına, diye söylendi Thomas.

Banker, biraz da alay eder gibi konuşmasına devam etti: «Sanırım, bir ajan olarak, nerede oturduğumu tarif etmeme lüzum yok, değil mi?»

Böyle küçük şakalar, Thomas'ın uzun zamandır artık sinirini bozmuyordu. Çabucak cevap verdi: «Ah, tabii mösyö. Malakoff bulvarı 24 numarada oturmaktasınız. Evime oldukça yakın. Çok güzel bir karınız var. Adı da Marie-Louise. Kızlık adı Kléber'dir. Paris'in en değerli mücevherlerine sahip. Shen-Tai adında bir de Çinli hizmetkârınız var. Ahçı kadının adı Therese. Suzette adında bir hizmetçi kız ile Cicero ve Caeser adını taktığınız iki de buldog köpeğiniz var evde.»

Ferroud'un güldüğünü duydu. «Sekizde diyelim.»

«Sekizde, mösyö.» Thomas, telefonu kapadı.

Daha bu ilginç daveti düşününeğe başlamıştı ki, kapı çalındı. Güzel hizmetçisi Nanette nefes nefese içeri girdi. Nanette, Almanca konuşmaktaydı. Zaten önemli bir şey olduğunda daima Almanca konuşurdu, Thomas ile. «Mösyö, mösyö... Radyo, Mussolini'nin Berlin'e gitmekte olduğunu söylüyor...»

«Benito, sen üzme kendini,» dedi Thomas.

Nanette, güldü. Yanına sokuldu, iyice. «Oh, mösyö... çok iyisiniz... burada olduğumdan dolayı o kadar mutluyum ki...»

«Nanette, sen Pierre'ini düşünsen iyi edersin!»

Burnunu çekti. «Ah, Pierre, o kadar sıkıcı ki...»

«Çok iyi bir oğlan bence...», diye konuştu Thomas pedagog gibi ve ayağa kalktı. Hizmetçi kız, oldukça yakınında idi. «Haydi bakalım, marş, mutfağa doğru, Nanette!» Poposuna bir de tokat attı. Kız, gıdıklanmış gibi gülerek, odadan çıktı.

Thomas düşünmeye devam etti: Banker benden ne istiyor?

13.

Malakoff bulvarındaki villa, oldukça modern bir görünüşteydi. Avrupa ve uzak doğudan getirilmiş değerli eşyalarla dolu idi. Ferroud muhakkak milyonerdi!

Çinli ufak tefek hizmetkârı, misafirini, ırkına özgü o ezeli gülümseyişi ile karşıladı, ama davranışları ve ses tonu, donuk ve kendini beğenınişti. Oda hizmetçisi kızda da donuk ve kendini beğenıniş bir tavır vardı; evin bayanı için getirdiği pembe orkideleri Thomas ona verdi.

Ve nihayet evin beyi de, yüzünde donuk ve küstahça bir ifade ile karşıladı. Gelene kadar Thomas, kolundaki sevgili saatine alnını kırıştırarak bakmış ve tam yedi dakika salonda oturmuştu. Sonra beyefendi gelmişti. Her zamanki gibi şık giyinmişti. Thomas'ın elini sıktı ve hemen martinileri hazırlamaya başladı. «Karım, birazdan gelecek.»

Tuhaf, diye düşündü Thomas, tuhaf. Duvardaki Buda'ya, camlı dolaplardaki mozaik işlere, ağır ve çok kollu şamdanlara, halılara baktı. Bu Jean-Paul istediğini yapabilecek biri. Ben umurunda bile olmayabilirim. Peki, umurunda değilsem, beni niçin evine davet ediyor? Evine davet edince dc, niçin beni yavaş yavaş öfkelendirecek şekilde davranıyor?

Beyaz saçlı banker, aniden elindeki iki buz parçasını düşürdü. Aynalarla kaplı, muhteşem barın önünde duruyor, shaker'e buz dolduruyordu. Toparlandı ve gülümseyerek: «İhtiyarlıyoruz... » dedi.

Birden Thomas fikrini değiştirdi: bu adam katiyen kendinden emin ve küstah değildi. Bu adam sinirli idi, hem de çok... Çinli ile hizmetçi kız da... Hepsi hakkında yanlış düşününüştü. Hepsi sinirliydiler, korku içinde beklemekten... Neyi?

Evin hanımı da göründü nihayet... Marie-Louise Ferroud, uzun boylu, narin ve çok güzel bir kadındı. Mavi gözlerini, uzun kirpikleri örtüyordu. Sarı saçları da çok güzel yapılmıştı. Omuzları açık siyah bir elbise giymişti.

Kollarında ve boynunda çok değerli mücevherler takılıydı.

«Madam...» Hafifçe eğilip, elini öptü ve bu zarif, beyaz, güzel kokan elin titrediğini farketti.

Doğruldu. Donuk mavi gözlerde panik ve kendine zorla hakim oluş sezdi. Madam, orkideler için teşekkür etti. Thomas'ı tanımaktan memnun olmuştu. Martini kadehini eline aldı. Madam, birden Martini kadehini altı köşeli bronz bir masaya bıraktı ve eli ile ağzım kapayarak hıçkırmağa başladı.

***

Aman, aman, diye Thomas aklından geçirdi. Eğer bu allahın belâsı savaşı sağsalim atlatabilirsem, bütün anılarımı bir yayınevine satacağım... Beyaz saçlı Ferroud, güzel karısına doğru koştu. «Tanrım, Marie-Louise, ne var... Kendini toparlamalısın. Bay Lieven ne düşünecek sonra?»

«Ah,» diye hafif hafif hıçkırınağa devam etti madam Ferroud, «Özür dilerim Jean, özür dilerim...»

«Sinirlerin bozuk, chérie...»

«Hayır, sinirlerim değil... Başka bir şey oldu da!»

Ferroud'un yüzü gerildi. «Başka bir şey mi? Ne?»

«Yemek... yemek mahvoldu!» Evin hanımı, mendili ile gözlerini sildi. «Therese levreği düşürdü!»

Almanlar tarafından sıkıştırılan ve o mükemmel Fransız karaborsasının kilit noktalarından biri olan banker Ferroud, kendini kaybetti.

«Marie-Louise, rica edeceğim! Bu akşamın önemini biliyorsun! Ortada ne olduğunu da biliyorsun! Ve allahın belâsı bir levrek yüzünden ağlıyorsun. Tıpkı bir ……… davranıyorsun!»

«Mösyö Ferroud,» diye sakin bir ses tonu ile Thomas müdahale etti.

«Ne istiyorsunuz? Demek istiyorum ki, buyurun?»

«İzin verirseniz madama bir kaç şey sormak istiyorum.»

«Ben mi... tabii... tabii buyrun.»

«Teşekkür ederim. Madam, söylediğinize göre Therese levreği düşürınüş...»

«Evet, düşürdü. Artık ihtiyarladı o, iyi görmüyor. Sudan çıkarırken ocağa düştü. Balık paramparça oldu!»

«Madam, hayatta tek bir günah vardır: cesareti kaybetmek... Cesaret. Bir Alman ajanını masanıza davet etmek soğukkanlılığını kendinizde buldunuz da, bir Fransız levreği yüzünden bu hale mi geleceksiniz...?»

Menü. Paris, 13 Eylül 1948.

Cumberland soslu haşlanmış jambon.

Balık yemeği.

Çukulata - café - crème.

Thomas Lieven bir balığı ve sarışın bir kızı kurtarıyor...

***Cumberland sosu**: 1/4 litre frenk üzümü jölesi, 1/3 litre kırmızı şarap, iki portakalın, suyu, bir çay kaşığı İngiliz hardal tozu ve ince dilimlere kesilmiş portakal kabuğu birlikte karıştırılır. Bu karışım soğuk olarak saklanır. Bu sos, özellikle av hayvanı etlerinde olmak üzere bütün soğuk et yemeklerinde kullanılır.*

Balık yemeği: Balık bütün olarak haşlanır, sonra derisi ve kılçıkları temizlenir ve parçalara ayrılır. Tereyağı ve un kızdırılır, ekşi krema, beyaz şarap, rendelenmiş kaşer peynir ve haşlanmış balığın suyundan biraz ilâve edilip, hepsi koyulana ve beyaz renk alana kadar kaynatılır. Tuz ve karabiber de koyduktan sonra, buğuda tutulmuş mantar ile bir kaç gebre otu da ilâve edilir. Daha sonra balık parçaları iyice yağlanmış kalıba, doldurulur, sos üzerine dökülür, rendelenmiş kaşer peyniri ve hardal

serpilip, altın sarısı bir renk alana kadar fırında bırakılır. Servisini yapmadan önce kızartılmış hamur yarım ayları ile süslenir. Bu yemek, etli bütün balıklardan yapılabilir. Morina balığı özellikle tercih edilmelidir.

***Çukulata. - café-créme**: 1 litre süt, 150 gr. çukulata ve biraz şeker ile kaynatılır. Bir kap içinde 3 yumurta sarısı, bir yemek kaşığa patates unu ile çarpılır ve kaynatılmış olan çukulata buna yavaş yavaş ilâve edilir. Elde edilen malzeme tekrar kaba doldurulur ve yavaş ateşte karıştırarak koyulaşması temin edilir. Daha sonra bir çorba kaşığı kaba çekilmiş kahve ve çarpılmış yumurta akı, ateşten Alman crème ilâve edilir ve soğuk bir yere konur.*

Ferroud, o güzel başını elleri araşma aldı: «Fakat bu kadarı fazla...»

«Niçin böyle konuşuyorsunuz?» dedi Thomas.

Sonra bayana dönerek: «Şu sorumu mazur görün, levrekten önce acaba ne vardı?»

«Cumberland soslu haşlanmış jambon.»

«Hımm. Hımm.» Yüzü neşelendi. «Peki,, ya sonra?»

«Çukulata - café - crème.»

«Hımm. Hımm,» diye mırıldandı Thomas tekrar ve ağzına bir zeytin attı.

«Mükemmel öyle ise.»

«Nedir mükemmel olan?» diye sakinlemiş olarak sordu evin hanımı. Üzerindeki mücevherler en az 70 krat var, diye düşündü bu arada Thomas. «Sanırım sizi üzen iki şey var. Mutfağa gitmeme izin verirseniz, bu üzüntülerin birinden sizi kurtarabilirim.»

«Yani, parçalanmış levrekten bir şeyler meydana getirebileceğinizi tahmin ediyor musunuz?» Marie-Louise'in yüzünde hayret ifadesi vardı.

«Fakat, tabii olacak bir şeyler,» dedi dostumuz. «Kadehleri ve Shaker'i alıp, mutfağa gidelim. İçkimizi de yudumlayarak bu meseleyi halledebiliriz. Martini de gerçekten çok güzel. Sanırım hakiki Gordon-Gin. Savaşın bu dördüncü yılında güzel içkiyi nasıl da bulabildiniz, mösyö Ferroud...?»

14.

Neler oluyordu bu evde?

Thomas'ın, büyük ve fayans döşeli mutfakta bunları öğrenmesine imkân yoktu. Smokininin önüne bir önlük bağlamış, levrek felâketini halletmeye uğraşıyordu. Kabahatini anlamış, miyop ve yaşlı ahçı kadın, soluk yüzlü hanım, soluk yüzlü bey, onu hayretle seyretmekteydi. Geçici de olsa, sinirli hallerinden kurtulmuşlardı. Bekleyebilirim, diye Themas, düşündü. Bu oyun sabaha kadar sürse de. Eninde sonunda konuşacaksınız!

Zavallı balığın kılçıkları ve derisini temizledi. Dilim dilim ayırdı. Bu arada içkisinden de bir yudum almağı ihmal etmedi. «Zor yıllar, madam, insanın arada sırada şanslı olabileceğini de öğretmiştir. Parçalanmış levrek, hiç olmayandan daha iyidir... Şimdi de güzel bir sos hazırlayalım. Kaşar peyniriz var mı, Therese?»

«İstediğiniz kadar, mösyö,» düdük gibi sesi ile cevap verdi. «Ah, nasıl oldu da böyle bir şey başıma geldi?»

«Kendinize hâkim olun. Alın, siz de bir yudum için. Sakinleştirir.» Evin beyi, ahçı kadına da bir kadeh doldurdu. «Beyaz şarap, ekşi krema ve tereyağı da lütfen,» diye Thomas devam etti.

İstediklerini verdiler. Sosu hazırlayışını herkes seyrediyordu. Sonra birden evin içinden gelen bir kadın sesi ile irkildiler. Bir kadın yüksek sesle bağırıyordu. Arkasından bir erkek de bağırdı. Evin beyi, dışarı koştu. Kapıda Çinli hizmetkârla çarpıştılar, Marie-Louise, sarardı. Hizmetkâr, hızlı hızlı bir şey anlatıyordu Ferroud'ya. Çince konuşuyordu. Sonra arkasına doğru işaret etti. Evin hanımı da Çince bir şeyler bağırdı. Herhalde hizmetkârı azarlıyordu. Daha fazla ayakta duramadı ve mutfaktaki

taburelerden birine oturdu. Evin beyi, Shen-Tai'ın peşinden gitti. Thomas'dan özür bile dilemeden. Kapı sertçe kapandı arkalarından.

Peki,, diye düşündü Thomas yine. Herhalde kibar Fransızların evleri böyle oluyor. Ne yapmak lâzım? Kılını kıpırdatmamaya karar verdi. «Therese, gebre otu da var mı?»

«Ah, zavallı bayan...»

«Therese»

«Gebre otu... Tabii, o da var.»

«Ya mantar?»

«Var, var... Madam, size yardım edebilir miyim?»

Evin hanımı kendini toparladı. «Özür dilerim her şey için, Bay Lieven. Shen-Tai on yıldır evimizde. Ondan saklı hiç bir şeyimiz yoktur. Şangay'da almıştık yanımıza. O şehirde uzun yıllar yaşadık ta...»

Evin içinde sesler hâlâ kesilmemişti. Sonra bir şeyler düştü. «Bilmezlikten gel, derdi muhakkak dostum Karli Schlumberger...» diye Thomas aklından geçirdi.

«Kuzenim ile başım dertte, Bay Lieven.»

«Üzüldüm, madam. Ve şimdi ağır ateşte üstü kızarmalı.»

«Bizimle beraber yemeye oturması lâzımdı. Fakat aniden gitmek istemiş. Shen-Tai kapıdan çıkarken ona engel olmuş.»

«Heyecan dolu bir akşam, değil mi? Sevgili kuzininiz. acaba niçin gitmek istemiş?»

«Sizin yüzünüzden.»

«Hımm. Benim yüzümden demek?»

«Evet. Sizinle karşılaşmak istemiyormuş.» Madam, ayağa kalktı. «Kocam salondadır. Lütfen, geliniz içeri geçelim. Bundan sonrasını Therese muhakkak yapacaktır.»

«Kaşar peyniri, gebre otu ve mantarlarla da güzelce süslemeyi ihmal etmeyin,» dedi Thomas. Sonra kadehini ve shaker'i alıp, bayanın peşinden çıktı. «Madam, akrabanızı tanıyacağımdan dolayı çok meraktayım. Beni tanımadan, benden kaçmak isteyen bir kimseyi tanımak herhalde ilginç olacaktır. Nasıl da bir kompliman?»

Salona girdiklerinde, hayatında hiç başına gelmemiş bir olay oldu; Martini kadehini elinden yere düşürdü. İçki, halıya dökülüp, yayıldı. Thomas, her tarafına felç gelmiş gibi duruyordu olduğu yerde. Antik bir koltukta oturmakta olan uzun boylu, narin bir genç kadına gözlerini hiç kırpmadan bakıyordu. Ferroud, sanki fedaisiymiş gibi kadının yanında ayakta duruyordu. Fakat dostumuzun gözleri sadece, bu genç, solgun, dudaklarını büzmüş, yeşil gözlü ve kabaca taranmış sarı saçlı, yüzü kemikli kadını görmekteydi. Sonra kadın, sıcak bir sesle konuştu: «İyi akşamlar, Bay yönetici...»

«İyi akşamlar, matmazel Dechamps,» diyebildi Thomas yorgunca. Ve sonra profesör Débouebés'nın eski asistanı genç kadının önünde eğildi. Bu kadın, Clerınont-Ferrand'da Thomas'ın yüzüne tükürmüş ve onun ıstıraplı bir şekilde ölmesini istediğini söylemiş bir Maquis Crozant mensubuydu aynı zamanda... Jean-Paul Ferroud, yere eğilip, Thomas'ın düşürdüğü kadehi kaldırdı ve sonra konuştu: «Bu akşam kimin bizi ziyaret edeeeğini Yvonne'ye söylememiştik. O ise, mutfağa girdiğimizde sizin sesinizi duymuş ve tabii sizi hemen tanıyıvermiş... Anlıyorsunuz sanırım...»

«Anlıyorum elbette...»

«Bakın, Bay Lieven sizin elinize düşmüş vaziyetteyiz. Yvonne ölüm tehlikesi ile karşı karşıya. Gestapo peşinde. Ona yardım edilmezse, yoksa kuzenimiz kaybolmuş demektir.»

Yvonne Dechamps gözlerini iyice kıstı. Thomas'a bakıyordu. Utanç ve öfke, karışıklık ve nefret okunuyordu güzel yüzünde. Thomas düşündü. Ona iki defa ihanet ettim. Önce bir Alman olarak, sonra da bir erkek olarak. Bu

ikincisine tahammül edemedi. Nefreti bu yüzden. Belki o zaman Gargilesse'deki değirmende odasında kalsaydım...

Ferroud, düşüncelerini kesti: «Siz de benim gibi bir bankersiniz. Hissi konuşmuyorum. İşten söz ediyorum. Karaborsa üzerine bilgi toplamak arzusundasınız. Ben de, karımın kuzeninin başına bir şey gelmesini istemiyorum. Anlaştık mı?»

«Evet,» dedi Thomas. Dudakları birden parşömen kâğıdı gibi kuruyuvermişti. Yvonne'a doğru döndü: «Niçin Gestapo peşinizde?» Kadın başını geriye attı ve yana baktı.

«Yvonne!» diye haykırdı madam Ferroud, hiddetle.

Thomas omuzlarını silkti. «Kuzeniniz ve ben iki eski iyi düşmanızdır. Herhalde bir zamanlar Clermont-Ferrand'da kaçmasına izin verdiğimden dolayı bana kızgın. Ona bir de Bastian Fabre adındaki arkadaşımın adresini vermiştim. Onu saklayabildi Fabre. Ona hiç gitmemişe benzer.»

«Maquis Limoges'in mensuplarını aramış, onların yanında direnişte tekrar görev alabilmek için,» dedi Ferroud.

«Bizim küçük vatanperverimiz, kadın kahramanımız,» diye Thomas konuştu ve sonra iç geçirdi.

Birden Yvonne başını ona çevirdi. Gözlerinden şimdi sakinlik ve açıklık okunuyordu. İlk defa nefret görınüyordu Thomas onlarda. «Burası benim vatanım, Bay Lieven. Vatanım için savaşmak istedim. Siz ne yaptınız?»

«Bilmiyorum. Belki de aynı şeyi. Ne oldu?»

Yvonne başını önüne eğdi .

Ferroud konuştu: «Gruplarında bir hain vardı. Telsizci. Gestapo 55 Maquis mensubunu tevkif etti. Altısını daha arıyorlar. Bu altı kişiden biri de işte burada oturmakta.»

«Yvonne'nin Lizbon'da akrabaları var.» diye madam Ferroud söze karıştı.

«Oraya gidebilirse, kurtulmuş demektir.»

Erkekler birbirlerine baktılar. Thomas biliyordu: başarılı bir müşterek çalışmanın başlangıcı idi bunlar. Fakat bütün bunları benim sevgili Albayıma nasıl satacağım, orası meçhul!

Çinli hizmetkâr, eğilerek salona girdi. «Yemek hazır,» dedi madam. Önden yürüyerek, yemek odasına geçti. Diğerleri onu takip ettiler. Bu arada Thomas Lieven'in eli, Yvonne'nin koluna değdi. Kız, sanki elektrik çarpmış gibi irkildi. Thomas, ona baktı. Kızın gözleri birden simsiyah olmuştu. Kanı beynine çıkmış gibiydi.

«Bu huyunuzdan çabucak vazgeçmelisiniz,» dedi Thomas.

«Nasıl, nasıl?»

«Bu irkilmelerinizden. Bu kızarmalarınızdan. Alman Ordusu ajanı olarak kendinize daha iyi hakim olmanız gerek...»

«Ne? Ne olarak?» diye fısıldadı adetâ genç kız.

«Alman ajanı olarak,» diye Thomas Lieven tekrarladı. «Ne oldu ki? Sizce bir Fransız direniş gücü mensubu olarak Lizbon'a gitmeniz mümkün mü?»

15.

Saat tam 21.50'de Paris'ten Marsilya'ya kalkan ekspresin üç yataklı vagonu vardı. Bu vagonlardan birinin yanyana iki kompartımanı, 17 Eylül 1943 akşamı Alman Ordusu mensupları için ayırtılmıştı.

Trenin kalkmasına on dakika kala, iyi giyinmiş bir sivil, yanında güzel ve genç bir bayan olduğu halde kompartımana girdi. Kadın, deve tüyü bir manto, kenarlı geniş bir şapka giymişti. Günün modasını takip ettiği belli idi. Kadının yüzünü görmek zordu. Şapkasının kenarları kapatıyordu.

Bay, biletçiye rezervasyon biletini gösterdi ve büyük bir banknotu avucuna sıkıştırdı. «Mersi mösyö, bardakları hemen getireyim...» Fransız biletçi, daha önceden ayrılmış olan kompartımanlardan birinin kapışım ardına kadar açtı. içerideki masanın üzerinde, buz dolu bir kova ve onun içinde de bir şişe Veuve Cliquot duruyordu. Ayrıca tam yirmi kırmızı karanfil dolu bir vazo da masayı süslemekteydi. Kompartımanları birbirine bağlayan ara kapı açıktı. Thomas Lieven, koridor kapısını kapattı. Yvonne Dechamps başından geniş kenarlı şapkasını çıkardı. Yine kızarmıştı biraz.

«Ama ben size kızarmayı yasaklamıştım.» diye Thomas konuştu. Pencerenin perdesini yukarı çekti ve perona baktı. Dışarda iki Alman astsubayı yürüyor ve treni kontrol ediyorlardı. «Hımm.» Thomas, siyah perdeyi tekrar indirdi.

«Ne oldu? Niçin bana öyle bakıyorsunuz? Yine Fransa'ya ihanet mi ettim?»

«Şampanya? Çiçekler... Niye bunlar?»

«Biraz sakin olabilmeniz için. Son günlerde tam bir sinir küpüydünüz... En ufak sesle irkiliyordunuz. Adınız Madeleine Noel ve Alman Ordusunun bir kadın ajanısınız. Kimlik kâğıdınız da böyle.»

Bu kimlik kâğıdını temin edebilmek için Thomas, Lutetia Oteli'nde bir gün sabahtan akşama kadar konuşup durmuştu. Albay Werthe sonunda başını sallamış ve «Lieven, siz Almanların Paris'teki en son adamısınız. Sizin gibi birisine gerçekten ihtiyacımız var.»

İşte böylelikle, hiç beklemediği birinden yardım temin edebilmişti. Yeni hayranlarından olan Binbaşı Brennerde söze karışmıştı: «Eğer izin verirseniz, Bay Lieven'in Maquis Crozant harekâtında da ilginç usuller bulmuş ve bizim bu usullerle başarıya ulaşmış olduğumuzu söylemek isterim.» Ufak tefek Brenner, gözlükleri üzerinden bakıyordu. «Bu Ferroud, gerçekten bir şey ortaya çıkarırsa. .»

«Yapacaktır bunu, hele ben kızı ülke dışına bir çıkarayım,» demişti Thomas, Brenner'e bakarak.

«...kimbilir, işte o zaman neler olacak bilir misiniz...» diye sözlerini bitirmişti Brenner. Belki de seviniyordu, bu başarıdan sonra da yarbaylığa yükseltirler diye.

Sonunda Werthe de kabul etmişti. «Peki, öyle ise. Kimlik kâğıdını alacaksınız. Fakat bayanı Marsilya'ya kadar götürınenizi rica edeceğim. Orada uçağa binene kadar da yamndan ayrılmayacaksınız. Tamam mı? Gizli Servis'in eline geçmesini hiç istemem. Sonra ne diyecekler, ordu, Fransız direniş mensuplarını yurt dışına kaçırıyor. Bir de bu eksikti.»

Binbaşı Brenner, Thomas'ı hayranlıkla süzmekteydi. Ne herif! Bulunmayacak bir herif bu! Onun gibi olabilseydim. Niçin olmasın? Binbaşı Brenner o anda, bir dahaki fırsatta onun gibi bulunınaz bir herif olmaya, kendi kendine söz verdi...

Evet, Marsilya ekspresinin kalkmasına beş dakika kala, iki insamn içinde bulundukları durum, böyle hazırlanmıştı. Emil admdaki kondüktör, 17 numaralı kompartımanın kapısını vurdu. Elinde iki şampanya kadehi tutuyordu.

«Giriniz!» diye Thomas Lieven seslendi.

Kondüktör Emil, kapıyı açtı. Kapıyı ardına kadar açması gerekti, yanından geçmekte olan uzun boylu ve zayıf bir bayana yol verebilmek için. Başka bir bayanı trene kadar getirmiş ve o anda tekrar perona inmek üzere 17 numaralı kompartımanın kapısı önünden geçmekte olan bu kadın, Alman Çalışma Makamı idarecilerinin üniforınasını taşıyordu. Saçlarını başında toplamıştı. Üniforınasında altın parti işaretleri taşıyordu. Yakası İyice kapalı bluzuna da pahalı bir broş takmıştı. bayan Mieckl, Çalışma Makamı Başkanı Hierl'm özel danışmanı idi.

Kahverengi yün çoraplar topuksuz kahverengi ayakkabı da giymişti.

Tam kondüktör Emil'in, Thomas Lieven'in oturduğu kompartımanın kapısını açtığı anda oradan geçmesi alın yazısından başka bir şey değildi. Koridordan daha önce veya daha sonra geçmesi mümkündü. Hattâ hiç geçmeyebilirdi de. Kapıdan şöyle bir baktığında, içeride bir kaç hafta önce ihtilâfa düştüğü adamın, yanında güzel bir genç bayanla oturduğunu

görmüştü bile. Yine alın yazısı, Thomas Lieven'in onu görmemesini istemişti. Adam başım çevirdiğinde Mieckl yürüyüp gitmişti bile.

«Ah, kadehler de geldi!» Thomas memnun olmuştu. «Bırakın, ben şişeyi açarım Emil!» Kondüktör çıktıktan sonra Thomas şişeyi açtı ve ilk kadehi karşılıklı içtiler. Trenin kalkmasına iki dakika kala, treni kontrol eden iki astsubay, kompartımanlarına girdi.

Yvonne, kızarmamıştı bu defa. Kendine hakim olmuştu. Alman askerleri gayet naziktiler. Kimlik kâğıtlarını istediler. Sonra iyi yolculuklar dileyip, dışarı çıktılar.

«Bakın, oldu bile,» dedi Thomas Lieven. «Her şey ne kadar düzgün gidiyor!»

Her iki asker, yataklı vagondan perona indiler ve kendilerinden 17 numaralı kompartımandaki iki kişiyi kontrol etmesini isteyen özel danışman Mieckl'nin yanına gittiler. Astsubaylardan biri: «Her ikisinin de kâğıtları doğru. Her ikisi de Paris'deki Ordudan. Thomas Lieven adındaki bir beyle, Madeleine Noel adındaki bir genç hanım.»

«Madeleine Noel, öyle mi...» diye tekrarladı kadın, son düdük öter ve kapıları hızla kapatılan tren, yavaş yavaş, ofluya puflaya hareket ederken.

«Demek her ikisi de Paris'deki Ordu mensubu. Teşekkür ederim!»

Trenin arkasından baktı. Dudaklarında öfkeli bir gülümseme belirdi. Mieckl en son defa, 1942 yılı Ağustos'unda da Berlin'de böyle gülmüştü, kraliyet merkezindeki bir toplantıda. O gün, Heinrieh Himmler, Polonya hakkında bir espri yapmıştı da!

16.

Birinci şişe Veuve Cliquot bittiğinde, Yvonne'nin de artık korkusu kalmannştı. Çekingenliği de kaybolmuştu. Neşeli neşeli konuşuyorlardı. Bir ara gülerken, susuverdi ve ayağa kalkarak, pencereden uzaklara baktı.

Thomas, anlıyordu onu. Bir defasında onun sevgisini geri çevirmişti. Hiç bir kadın unutmazdı bunu. Hiç bir kadın böyle bir şey ikinci defa başına gelsin istemezdi.

Ve gece yarısına kadar beraberce oturdular ve sonra «Allah rahatlık versin» dediler birbirlerine. En iyisi böyle, diye Thomas düşündü. Acaba en iyisi gerçekten böyle miydi? Biraz başı dönüyordu. Yvonne de ne kadar güzeldi o akşam! Elini öperken, genç kadının geri çekildiğini, hafifçe tebessüm ettiğini ve sonra yüzüne yine donuk ifadenin geldiğini farketti.

Thomas, kendi kompartımanına geçti. Elbiselerini çıkarıp, yıkandı. Birden viraja hızla giren tren, hafifçe fren yapmış, fakat bu arada Thomas kendini tutamayarak, bölme kapısına çarpmış ve onun da açılmasıyla yatağında yatmakta olan Yvonne'nin üzerine yıkılmıştı. «Aman allahım!»

Thomas, derhal doğruldu. «Çok özür dilerim. Böyle bir şeyi kasten yapmama imkân yok. Anlarsınız ya! İyi... geceler. iyi geceler...» Tekrar kompartımanına geçti. Arkasından Yvonne'nin gözleri hafifçe kısılmıştı. Karanlıktı o gözler. Dudakları da aralıktı. Sesi düzgün çıkıyordu. «Bu yaralar...» Thomas'ın çıplak göğsüne bakıyordu. Genç adamın sol göğsü üzerinde üç tane derin yara izi vardı. Özel bir aletle vura vura meydana getirildiği belli idi...

«Bunlar, olmuştu bir defa...» Thomas, başını çevirdi. Elinde olmadan, bir kolu ile sol göğsünü kapatmıştı. «Bir kaza...»

«Yalan söylüyorsunuz... »

«Rica ederim.»

«Bir erkek kardeşim vardı. iki defa Gestapo tarafından tutuklanmıştı. Birincisinde işkence edilmişti ona.» Durdu birden. Sesi titriyordu. «Sonra hastaneden eve geldiğinde bu yaralardan onda da vardı... O zaman size lanet okumuştum, yanlış yere... Siz...»

«Yvonne...»

Thomas, genç kadına sokuldu. Yvonne'rını dudakları, vahşi bir adamın açtığı yaralara değdi. Sonra da genç adamınkilere. Yavaş yavaş birbirlerini sevdiler. Çekingenlik ve kötü hatıralar silindi. Trenin düdüğü acı acı öttü. Tekerlekler gıcırdadı. Masanın üzerindeki karanfil vazosu hafifçe sallandı.

17.

İki motorlu küçük uçak, Marsilya havaalanının pistinden hızla havalanmıştı. Alman işaretleri taşıyordu gövdesinde. Öğleden önce idi. Hava kapalı ve yağmurluydu.

Havaalanı binasının pencerelerinden birinde, takma isimli bir adam durmaktaydı. Doğru ismi, Thomas Lieven'di. Ellerini şayak paltosunun cebine sokmuştu. Başparmaklarını sıktı, dua ediyordu.

Küçük kurye uçağında Yvonne Dechamps oturmaktaydı. Artık Madrid'e uçuyordu. Oradan da Lizbon'a gidecekti.

Birbirlerini sadece bir gece sevmişlerdi. Fakat Thomas'ın şu anda kendini yapayalnız hissetmesi için yetip de artıyordu, uçağın bulutların arasından kaybolup, gitmesi.

Mırıldandı. Tanrı korusun, Yvonne, dedi kendi kendine. Senin kollarında aylardır ilk defa Chantal'ı düşünmedim. Fakat ne yazık ki, daha fazla beraber kalamazdık. Sevişme zamanı değil, yaşadığımız bu yıllar. Zaman sevgilileri birbirinden çekip alıyor, hattâ onları öldürüyor bile. Sen yaşa Yvonne, bir daha karşılaşmayız belki de! Fakat yanılmıştı...

22 Eylül 1943 günü Thomas Lieven, tekrar Paris'e dönınüştü. Ona saygı besleyen ufak tefek, siyah saçlı hizmetçisi Nanette, kendisine şu haberi verdi: «Mösyö Ferroud bugün tam dört defa telefon etti. Sizinle çok acele görüşmesi gerekiyormuş.»

«Öğleden sonra saat dörtte evime geliniz lütfen,» demişti Ferroud, Thomas onu bankasında aradığında.

Dostumuz, beyaz saçlı, şık giyimli para babası tarafından kucaklanarak karşılandı. Adamın gözlerinde yaş vardı.

Thomas, ürperdi. «Mösyö Ferroud, Yvonne emniyette.»

«Siz yaptınız bunu.»

«Mersi.»

«İş konuşmamıza geçmeden önce, ben kendime düşen kısını hallettim, transaksiyonlarınız üzerinde incelememi bitirdim.»

Thomas'ın anladığı kadarı ile bu Jean-Paul Ferroud, başka hilekârlara benzemeyen biri idi. Diğerleri gibi piyasaya bulunınayan maddeler sürmüyordu. Onun yaptığı Almanlara karşı, Fransız mallarını emniyete almaktı. Diğer karaborsacıların yaptığının belki de tam tersiydi onun yaptığı. Fransız malını kurtarmaktı maksadı. Bu nedenle Ferroud bilançolarda değişiklikler yapmış, bankası ile iş yapan iş yerlerinin prodüksiyon rakkamları ile istediği gibi oynamış, sayısız malı Almanlara satmış gibi göstermişti. Ve bütün bu bildiklerini Thomas, onun suratına söyledi. Yaşlı adam, karşı koymak istedi, fakat sonunda sesini kesmek ve Thomas'a sırtını çevirıneği tercih etmek zorunda kaldı.

Thomas sözlerini şöyle bitirdi: «...yaptıklarınız hep delice şeyler, mösyö. Sonuçları ne olacak ki? Fabrikalarimza el koyacaklar. Sonra? Yaptıklarınızı bir Fransız olarak iyi kabul etmek mümkün. Bu nedenle size çabuk yerine getirilmesi gereken bir tavsiyem var: sizi kimse kıstırınadan önce, en kısa zamanda sizi koruyan bir Alman bulmaya bakın. işte o zaman fabrikalarınız ile de kimse ilgilenmez... Bunu yapmak ta hiç zor olmayacak sanırım, değil mi?»

Ferroud, başını çevirdi. Yere bakıyordu, iki defa iç çekti. Sonra konuştu: «Teşekkür ederim.»

«Lüzum yok. Ne ise, şimdi işe dönelim. Fakat size ihtarda bulunmak isterim Ferroud. Bildikleriniz ve bana söyleyecekleriniz değerli şeyler değilse, boşverin onları! Sadece Fransızları düşününem her zaman mümkün değil. Yvonne de Alman yardımı ile kurtulmuştur.»

«Biliyorum bunu. Kabul da ediyorum.» Perroud, yaklaştı. «Size söyleyeceklerim, size yardımcı olacaktır. Bunları bildikten sonra son yılların en büyük karaborsa zincirini kırmamanıza imkân yok. Öyle bir kuruluş var ki, sadece benimkine değil, sizin ülkenize de zararı dokunuyor. Son aylarda Fransa'da hiç olmadığı kadar çok miktarda Alman kredi teşkilâtı senetleri görülmeye başladı. Bu senetlerin ne olduğunu bilirsiniz.»

Thomas, biliyordu. Bunlar bir nevi işgal parasıydı. Almanların işgal ettiği her ülkede kullanılmaktaydı. Onlar sayesinde gerçek banknotlarının dış ülkelere çıkması önlenmiş oluyordu.

Ferroud konuşmasına devam etti: «Bu senetlerin birbirine takip eden seri numaraları vardır. Serideki yanyana iki numara -daima aynı yerdedir- bilene bu senetin hangi ülkede kullanıldığını anlatmaya yeterdir. Ve sevgili dostum, son altı ay içinde karaborsa piyasada bu senetler ile takriben iki milyar değerinde Fransız malı satın alınmıştır. Fakat bu senetlerden bir milyar değerinde olanları, Fransız seri numarası değil de, Romen seri numarası taşımaktaydı! »

«Romen mi?» Thomas, heyecanlanmıştı. «Bu kadar çok Romen seneti nasıl oluyor da Fransa'ya girebiliyor?»

«Ben bunu bilemem.» Ferroud, yazı masasına doğru yürüdü ve orada duran 10.000 Mark değerinde iki kalın kredi teşkilâtı senedini eline aldı. «Benim bildiğim, onların ülkemizde olması, işte lütfen bakın. Görüyor musunuz, Romen seri numaraları. Ve mösyö, Fransızların böyle bir deliliği yapıp, Romanya için basılan senetleri kendi ülkelerine sokmak teşebbüsünde bulunmuş olmalarını ise hiç sanmıyorum...»

«... Romen senetlerinin Fransa'ya geldiğini Ferroud bilmiyor,» diye Thomas Lieven iki saat sonra Albay Werthe'nin Lutetia Oteli'ndeki bürosunda kendisine bilgi veriyordu. Hızlı hızh konuşuyordu. Bir av peşinde idi. Onu dinleyen Albay Werthe'nin küçük ve hırslı Binbaşı Brenner ile birbirlerine baktıklarım göremedi. Acelesi vardı: «Ferroud'un tek bildiği ve inandığı, senetlerin Almanlar tarafından bu ülkeye getirildiği hususu. Kısacası, bütün kuruluşun başı bir Alman olabilirmiş!»

«Demek ki, sizin mösyö Ferroud'unuz buna inanıyor,» dedi Albay Werthe oturduğu yerde gerinerek ve Brenner'e baktı.

«Ne oluyor burada?» Ancak o anda Thomas, bir şeyler sezmişti. «Nedir bu birbirinize bakmanız?»

Albay Werthe, iç geçirdi ve tekrar Brenner'e baktı: «Söyleyiniz ona.»

Binbaşı Brenner, dudaklarım ısırdı: «Dostunuz Ferroud'yu büyük tehlikeler bekliyor. Gizli Servis'in adamları yarım saattir villâsında. Yarım saattir ev hapsinde bulunduruluyor. Biraz daha yanında kalmış olsaydınız, Gizli Servis adamları Eicher ve Winter'in ona 'günaydın' dediklerini duyabilecektiniz.»

Thomas, ürpermişti. «Ne oldu ki?»

«İki gün önce Toulouse'da Erich Petersen adında biri öldürüldü. Vurularak:. Otelinde. Victoria Oteli'nde. Cinayeti işleyen kaçmış. Gizli Servis'in dediğine göre, politik nedenle işlenmiş bir cinayet. Bir nümayişçi yapmış olaeak. Cenaze devlet tarafından kaldırılacak, Hitler emretmiş.»

«Himmler de meselenin derhal ortaya çıkmasını istiyor,» diye Albay Werthe ilâve etti.

«Toulouse'daki Gizli Servis, Fransız polisinden yardım istemiş, onlar da 50 komünist ve 100 Yahudi'den meydana gelen bir liste hazırlamışlar,» dedi. Brenner devamla. «Bunların arasından, cinayeti işlemiş olanı bulup çıkaracaklar.»

«Fransız polisinin davranışı ilginç değil mi? Bay Lieven?» diye Albay Werthe sırıttı. «Gestapo'ya yardım ve kendi vatandaşlarını ele vermek.»

«Bir dakika, bir dakika» diye Thomas söze karıştı. «Ben bu meseleyi biraz karıştırdım, iki sorum var. Birincisi: Niçin bu Petersen denilen adamın üzerine bu kadar çok düşüyorlar?»

Brenner cevabını verdi: «Çünkü bu Bay Petersen, kan madalyası taşıyan bir kişi. Harekete geçmelerinin nedeni galiba bu. Bormann bizzat kendi

Himmler'e gitmiş ve kana kan mücadelesi talep etmişti.»

«Peki,,» dedi Thomas. «Anlıyorum, ikinci sorum da şu: benim bankerim Ferroud'nun Toulouse'daki cinayetle ilgisi ne?»

«Toulouse'daki Gizli Servis bir çok şahit dinlemiş. Bunların arasında küçük bir tefeci olan, aynı zamanda da Gestapo'nun adamı olarak bilinen Victor Robinson da varmış. Robinson denilen bu adam, sizin Jean - Paul Ferroud'nun, Petersen'e yapılan hareketin fikri yöneticisi olduğunu söylemiş.»

Dostumuzun beyni hızla çalıştı: Kan madalyası taşıyan Petersen öldürüldü. Ferroud, şüphe altında. Onun hakkında çok şey biliyorum. Fakat o da şu anda benim hakkımda çok şey biliyor. Acaba beni karıştırdı mıvmeselelere? Gerçeği anlattı mı acaba? Ne yapacaklar ona? Bana? 50 komüniste? 100 Yahudiye?

Thomas, tüylerinin ürperdiğini hissetti. «Albayım, Ferroud, kredi teşkilâtı senetlerini büyük miktarda piyasaya süren kuruluşu Almanların idare ettiğine emin.» Kekeleyerek konuşuyor, söyleyecek kelimeler arıyordu. «Gizli Servis'in de onu, tam bizim işimiz yarayacak bir anda yakalamış olmasını siz de ilginç bulmuyor musunuz?»

«Anlıyamıyorum,» diye söze karıştı Brenner.

«Ben de tahmin etmiyordum zaten,» cevabını verdi Thomas, biraz sinirli. Sonra Werthe'ye dönerek: «Belki ispat edemem, ama Ferroud'yu düştüğü durumdan kurtarmamız gerekiyor hissine sahibim! Böyle bir duruma seyirci kalmamalıyız!»

«Nasıl olmalı sizce bu?»

«Albayım, Marsilya'da bir süre yaşamış olduğumu biliyorsunuz. Bu ikâmetgâhım sırasında iki beyle tanışmıştım. Paul de la Rue ve Fred Meyer idi adları...»

Fred Meyer ve Paul de la Rue... Meraklı okuyucu, bu iki Bayın, kuyumcu Marius Pissoladiére'i takriben sekiz milyon frank değerindeki

mücevherlerinden kurtarmadan önce, Thomas Lieven tarafından çabuk bir kurstan geçirilerek, nasıl bir centilmen olmaya çalıştıklarını hatırlayacaktır. Thomas Lieven, her iki adamla olan gerçek ilişkisini Alman'a anlattı: «Şimdi Toulouse'a hareket edeceğim!»

«Evet, Toulouse'a! Bu iki Bayın şehirlerinde işlenmiş bir cinayet hakkında bilmeyecekleri diye bir durum olamaz. Ve bildiklerini de bana anlatacaklardır.»

«Peki, ya Gizli Servis?»

«Albayım, Eicher'e gitmelisiniz. Ferroud'nun şu anda bize çok gerekli olduğunu ona inandırmalısınız. Ordunun, Petersen olayında yardımcı olacağını da teklif etmelisiniz.»

Ufak tefek Binbaşı Brenner gözlüğünü çıkardı ve dikkatlice camlarını sildi. Dudaklarını ısırarak düşündü bu arada: o allahın belâsı partizan harekâtında çok riske girmiştim. Sonuç? Binbaşı Brenner, omuzundaki rütbelere baktı. «Uzun uzun düşündükten sonra Bay Lieven'in fikrinde olduğumu anladım. Bu konudan uzak duramayız. Gerçekten karışmalıyız. Önemlidir olay...»

Thomas, başını çevirdi. Hafifçe sırıttı.

Albay Werthe sinirlenmişti: «Şimdi yine o domuz heriflere koşacak ve rol yapacağım, değil mi?»

«Hiç de rol yapacak değilsiniz, Albayım!» Brenner, sesini yükselterek konuşmuştu. «Eskiden olduğu gibi yapın! Özel görev elbisenizi giyin ve gidin.»

«Her ikiniz de delisiniz,» dedi Albay Werthe. «Bu Eicher denilen adam, beni daha görür görmez, suratı kıpkırmızı kesiliyor!»

«Petersen'in ölüm olayında da başarıya ulaşabiliriz, eğer karışırsak!»

18.

«Allah onun üç defa belâsını versin! Bu Lieven denilen herifin!» Kırmızı suratlı ve neşeli Walter Eicher, böyle konuştu. Foch bulvarı 84 numaradaki evinin kütüphaneden bozma bürosunda oturmaktaydı. Karşısında yaveri Fritz Winter ile Ernst Redeicker vardı. Redeicker, Rilke ve Stefan George'yi seven bir estetikçiydi.

23 eylül 1943 günü saat akşamın yedisi idi. Eicher'in günlük çalışmaları yeni bitmişti. Günün yorgunluklarından sonra seve seve, bir kadeh içkisini de yanından eksik etmeden yaveri ile sohbet ederdi. Redecker'in de o gün orada bulunınası bir tesadüf değildi. Çünkü bu estetik hayranı adam, Heinrich Himmler'in yeğeni idi. Arada sırada «Heini»den çok samimi mektuplar alırdı. Bu mektupları da gururlanarak dostlarına gösterirdi. Böyle bir adamı, ne de olsa yanından eksik etmemeli insan, diye düşünürdü Eicher. Ancak o akşam, şömine ateşi etrafında yapılan sohbet her akşamkilerine benzemiyordu. Eicher, öfkeli idi: «Her gün bir başka dert! Ordudan Albay Werthe biraz önce bendeydi.» Lanet okudu Eicher: «Şu allahın belâsı herif Lieven yok mu!»

«Bir ara bizde bulunmuştu değil mi?» diye yaver Winter sordu, parlayan gözleri ile.

«Ne yazık ki, yeteri kadar bulunınadı burada. Bu herif sadece dert getirmıştir bize. Özür dilerim böyle konuştuğum için.»

«Nasıl bir derdiniz var bu defa?» diye merakla sordu Winter.

«Ah, Petersen'in öldürülüşü ile ilgili.»

'Hemi'nin yeğeni konyak kadehini sertçe masaya bıraktı. Yüzünün hatları gerilmişti. Yüzünün rengi de değişmişti. Redecker'in, Toulous'da vurularak öldürülen Erich Petersen ile yakın dostluğu olduğunu herkes bilirdi. Heyecanı ve öfkelenınesi normaldi.

Eicher'in anlattığına göre, Albay Werthe ona gelmiş ve ordunun, şu anda tutuklu bulunan banker Ferroud ile çok acele olarak yakından ilgilendiğini bildirmişti. Dediğine göre bu bankerin, Almanların da karışmış olmasına

muhakkak nazarı ile bakılan bir döviz kaçakçılığı olayında önemli rolü vardı.

Redeeker, içkisini yudumladı. Öfkesinden elleri titriyordu. Kadehinden biraz konyak döküldü. Ses tonu da bir tuhaf çıkıyordu: «Ne demek yani? Petersen'in döviz kaçakçılığı ile ne ilgisi olabilir ki?»

«Yok, tabii. Fakat Werthe'nin bana yaptığı teklif, cinayet olayının tahkikatını ordu ile birlikte yürütmemizdi. »

Redeeker, yine heyecanla sordu: «Tabii siz de reddettiniz?»

«Tabii reddettim, önce... Fakat sonra Canaris'e telefon etti. Galiba eniştemiz ile konuştu ve yarım saat önce Gizli Örgüt Komutanlığından gelen bir telekste, tahkikatı ordu ile birlikte yürüteceğimiz söyleniyordu.»

Anlayamadı niçin, Redecker'in alnında aniden boncuk boncuk terler birikmişti. Kimse görmedi bunu. Ayağa kalktı ve diğer iki beye arkasını dönüp, terlerini sildi. Bu arada Eicher, sinirli sinirli konuşuyordu: «Werthe, Toulouse'a doğru yola çıktı bile. Ve yanında kim var biliyor musunuz? Bay Lieven! O pis herif! O domuz adam! Yıllardır toplu mezarlardan birine girmiş olması gereken bir adam!» Eicher, öfke ile konyağım içti. «O herifi bir defa daha elime geçirirsem... Ne var?»

Memurlarından biri odaya girmişti: «Bir kadın gelmiş... Sizinle konuşmak istediğini söylüyor.»

«Yarın gelmesini söyleyin. Önceden randevu alsın.»

«Özür dilerim, bayan Mieicke...»

«Ne?»

«Evet, Hierl'in özel danışmanı Mieicke... Bir ihbarda bulunacakmış...»

«Kim hakkında?»

«Lieven adında bir bey hakkındaymış.»

Redeeker, öksürdü. Winter, gözlerini kırpıştırdı. Eicher, sigarasından bir nefes daha çekti ve dumanını üfürdü. Sonra ayağa kalktı. «Bırakın, lütfen içeri gelsin...»

2. Kısım

1.

Büfeleri, küçük lokantaları ve minicik barları ile des Bergères caddesi, Toulouse'un tablo kadar güzel eski kısmında idi. Thomas Lieven, bu küçük caddeye girdiğinde, dudaklarında üzgün bir gülümseme belirdi. Tıpkı bundan üç yıl önce, aktris dostu Mimi Chambert ve aptal kahraman Albay Siméon ile Almanlardan kaçarken buraya geldiği günde olduğu gibi. Yine bir çok tatlı kız dolaşmaktaydı caddede. Hepsi de fazla makyajlı, hepsi de fazla açık kalpli giyinmiş!

Thomas, o gizli otelin sahibesi Jeanne Perrier'in artık şehirde olmadığım öğrenmişti! Çok isterdi, onu ve kızlarını ziyaret etmeği. Tabii eski hatıraları tekrardan yaşamak için...

Durdu. Ev, berbat bir vaziyetteydi. Koridor da berbattı. Üçüncü katta bir odanın kapısını açtı.

Kapıda şunlar yazılı idi:

Paul de la Rue - Fred Meyer

Gayrimenkuller.

Thomas Lieven, sırıttı. Kapının zilini çaldı. Gayrimenkuller, diye düşündü. Ben onları tanıdığımda sahte resimler ve otel hırsızlığı yapan, kasa açmayı da seven kişilerdi. Şimdi ise. Ne iyi bir kariyer!

Kapının ardında adımlar duyuldu ve kapı açıldı. Paul de la Rue, Hugenotten soyundan geliyordu. Zevkli giyindiği belli oluyordu. Saçlarını da iyi kestirmiş, diye Thomas düşündü.

Zayıf uzun boyu ve ince kemikleri, ona bir aristokrat havası veriyordu. «İyi günler, beyim. Size nasıl bir yardımım, dokunabilir?» Sonra birden haykırdı: «Nom de Dieu, bu Pierre...!»

Hızla Thomas'ın omuzuna vurdu. Onu, Pierre Hunebelle adı altında tanımıştı. Bir an iyi yetiştirilme şeklini unuttu: «Hele bak, ne güzel şeyler olabiliyor. Sen hayattasın? Gestapo'nun seni öldürdüğünü söylemişlerdi bana.»

«Burada herhalde keyfiniz yerindedir,» diye Thomas konuşmaya başladı. Paul'un kolunda içeri girdi sonra. «Derslerim meyvalarını iyi vermiş olacak. Fakat bazı bibloların, örneğin geyik, fil ve balerin figürlerinin buradan çıkması lâzım!» Paul, ona bakıyordu: «Neredeydin söyle bakalım? Buraya nasıl geldin?

Thomas içinde bulunduğu durumu anlattı. Paul, hiç sesini çıkarınadan dinliyordu. Arada sırada başı ile tasdik ediyordu. Thomas, sözünü şöyle bitirdi: «...buraya albayım ile geldim. Bir şeyler yapabileceğinizi ve yardım edeceğinizi umduğum için...»

«Gayrimenkul satıyoruz, kapıda yazdığına göre! Saçma! Herkesin yaptığı gibi senin sayende! O zamanlar bize verdiğin kursların gerçekten çok faydasını gördük.»

«Evet,» dedi Thomas, «ve şimdi de siz bana faydalı bir iş yapacaksınız. Bu Petersen denilen adamı kimin Öldürdüğünü bilmeliyim. Direnişçilerin herhangi bir şekilde parınağı var mı bu işde?»

«Katiyen politik bir olay değil.»

«İspat et bakalım bana bunu. Petersen'in kimin tarafından vurulduğunu anlat bana. Nasıl? Ve niçin?»

«Fakat Pierre, bu Nazi'yi öldürmüş olan vatandaşımı ihbar etmek istemem. Benden bunu isteyemezsin herhalde.»

«Sana bir şey söylemek isterim, Paul. Nazi'ler tam 150 kişi tutukladılar. Hepsi de senin ülkenin vatandaşları! İşkence çekecek hepsi! Buna ancak,

olayın politik nedeni olmayan basit öldürme olayı olduğunu ispat edebilirsek, engel olabiliriz. Bunlardan o deli kafan bir şeyler anlıyor umarım?»

«Bana bak, önce öyle bağırına. Öfkelenıne. Hele sağa - sola bir sorayım...»

2.

Üç gün sonra, 27 eylül 1943 günü, Paul de la Rues'in öğle yemeğinde buluşmuşlardı: evsahibi, Thomas Lieven ve Fred Meyer.

Paul, Thomas'ı o otelde aramıştı telefonla: «Sanırım, senin , işine yarayacak bir şeyimiz var. Gel hele bir bana kadar. Fred de gelecek. Hem bize de iyi bir yemek yapmış olursun! Marsilya'daki dostlarımızın dediğine göre, bir defasında onlara mükemmel yemekler yapmışsın!»

«Mükemmel,» cevabını vermişti. O gün öğleden önce Paul de la Rues'in evindeki mutfakta üç saat çalışıp, yemek hazırlamıştı. Şimdi artık sofraya oturmuşlardı. Gayrimenkul satıcıları koyu renk takım giymişlerdi. Tekrar buluşmalarım kutluyorlardı. Ordövr olarak Thomas'ın hazırladığı kereviz dolmasını bıçak ve çatalla yemeye uğraşacak kadar nezaket sahibiydiler aynı zamanda.

«Şu ne peyniri?» diye Fred sordu.

«Roquefort,» cevbını verdi Thomas. «Peki, Peterseni kim öldürdü?»

«Louis Monico adında biri. Korsikalı. Louis le Rêveur, takma adı var.»

«Nereden bu adam? Direnişçilerden mi?»

«Yok canım! Tam bir ganster. Çok da genç. Bugüne kadar dört yıl hapise de girmiş. Bana bak, zor yahu bunu yemek!»

«Daha çok zorlanınamanız için,» dedi Thomas, «esas yemeği getireyim.»

Mutfağa gitti ve elinde sıcak su dolu bir kapla geri geldi. Bu kabın içinden üstü kapalı bir pudding formu çıkardı.

«Oh, oh pudding var demek!» diye Fred konuştu ağzı sulanarak, «Fakat esas yemek olarak da yenir mi? Et yemeği tahmin etmiştim!»

«Gerçekten,» diye Paul'da konuştu ve ağzının kenarını peçete ile sildi. «Benim için de sürpriz bu!»

«Bekleyin hele!» Thomas, kalıbın içindeki büyük bir porselen tepsiye boşalttı. Nefis et ve soğan kokusu aniden masayı kapladı. iki gangster, dillerini şaklattılar. Sonra yüzlerine yine ciddi bir ifade geldi.

Thomas konuştu: «Şimdi anlatmaya devam edin bakalım. Niçin Petersen! Öldürdü o Korsikalı genç?»

«Öğrendiklerimize göre,» diye Fred devam etti, «ve öğrendiklerimiz daima birinci sınıftır, bu Petersen tam bir (mal) mış... Bırak güleyim... Buraya sivil olarak gelmiş ve ne yapmış biliyor musun? Altın satın almış.»

«Nasıl altın?»

«Her türlüsü, iyi fiyatla. Herhalde iyi satış yapıyordu sonra. Korsikalıda ona bazı şeyler satmış. Küçük miktarda.»

Thomas düşündü: Gizli Servis'ten Bay Petersen, bir altın taciri! Ve Hitler, devlet tarafından cenaze merasiminin yapılmasını emretmiş! Ve bu yüzden kimler öldürülecek belki de? Almanya bir kahramanını kaybetti...

«Peki,, sonra?»

«Sonra, Petersen Korsikalının güvenini kazanmış. Ve

o meşhur günde, Louis çok büyük miktarda altın ile otele gelmiş, Petersen'in odasına... »

3.

Zayıf, solgun yüzlü Louis Monico, Hotel Victoria'nın 203 numaralı dairesinin salonundaki rokoko masanın üzerine, altın para ve altın külçesi dolu iki ağır bavul bıraktı. Oldukça yorulmuştu. Hâlâ derin derin nefes alıyordu. Gözleri de parıldıyordu.

Karşısında, fanila bir takım giymiş ufak tefek bir adam duruyordu. Sulu gözlüymüş gibi görünen bu adamın yok kadar ince dudakları, hesaplanarak yapılmış gibi bir vücudu ve sarı saçları vardı. Louis, onun adının Petersen olduğunu biliyordu. Ve altın satın aldığını da biliyordu. Başka bilgisi yoktu. Fakat bu kadarı yeterdi ona.

«Bu defa ne kadar getirdin?» diye Petersen sordu.

«300 Louisdors ve 35 külçe altın.» Korsikalı, bavulları açtı. Elektrikli şamdanların ışığında altın parıldıyordu.

«Para nerede?»

Petersen, iç cebinden cüzdanını çıkarıp, içinden bir şey aldı. Kimlik kartı idi. Sonra donuk bir sesle konuştu: «Gizli Servis'den Petersen. Tutuklandınız.»

Petersen konuşurken, Louis Monico'nun sağ eli ceketinin cebindeydi. Sonra çıkarınadı. Doğru cebinden atış etti. Erich Petersen göğsüne yediği üç kurşunla yere yıkıldı. Derhal ölmüştü. Açık kalan gözlerini tavana dikmişti.

Korsikalı, ölü ile konuştu: «Benimle artık böyle berbat oyunlar yapamazsın, seni gidi köpek herif!» Sonra cesedin üzerinden atlayarak hole çıktı. Kapıyı açtı. Koridor boştu. Tekrar içeri girip, bavullarım aldı ve yürüdü. Aşağıdaki holde kimse ona dikkat etmedi.

«... kimse ona dikkat etmemiş otelin holünde, diye tekrarladı Fred Meyer.

«Peki, siz bunları nereden biliyorsunuz?» diye Thomas sordu.

«Korsikalının ağabeyinden.»

«Bütün herşeyi size açık kalple anlattı, öyle mi?»

«Evet. Çünkü Önemi kalmamıştı artık. Korsikalı ciğerlerinden hasta idi. Üç gün önce bir kanama geçirdi. Şimdi hastahanede yatıyor. Hafta sonuna kadar bile yaşamayacak deniyor.»

«Albay ile oraya gidebilirsin,» dedi Paul. «İtirafta bulunmaya hazır...»

27 Eylül 1943, saat 16.15 Ufak tefek Binbaşı Brenner'in masasındaki telefon çaldı. Binbaşı, ahizeyi eline aldı. Amiri idi telefon eden: «Ben Werthe. Toulouse'dan telefon ediyorum. Anlatacaklarımı dikkatle dinleyin. Çok önemlidir!»

Menü - Toulouse, 27 Eylül 1943

Kereviz dolması

İspanyol Frieco

Flambe şeftali

Lezzetli yemekte milyonluk bir vurgun meydana çıkıyor...

Kereviz dolması*: Kerevizler önce iyice yıkanır. Taze tereyağı ve Roquefort peyniri aynı miktarlarda karıştırılır. Kerevizlerin içi boşaltılır ve hazırlanan peynir içine doldurulur. Sonra soğumaya bırakılır. Bu yemek vazoya benzeyen bir cam kap içinde servis yapılır. Kerevizlerin araları küçük buz parçaları ile doldurulur.*

İspanyol Frieco*: Sığır filetosu, bifsteks halinde vurulur ve üzerine hardal ,tuz ve karabiber sürülür. Sonra kabukları soyulmuş patatesler ince dilimler şeklinde kesilir ve çok miktarda ufak ufak doğranmış soğanlar tereyağıda kızdırılır. Daha önceden yağlanmış ve toz hardal sürülmüş bir pudding kalıbına bir sıra patates dilimi, sonra sıra ile üzerine yağ dilimleri, biraz tuz ve karabiber, bir sıra et, kızdırılmış soğan, tekrar patates dilimleri ve böyle devam eder. En son sıra olarak tekrar patates ve tereyağı dilimleri konur. Başka yerde yarım çay fincanı kırmızı şarap, krema ve etsuyu*

karıştırılır. Bu karışım, kalıpdakilerin üzerine dökülür ve ağzı kapatılarak 1,5 saat süre ile sıcak su dolu bir kapta bırakılır. Bu işlem de sona erdikten sonra büyük bir kaba alınır ve servis yapılır.

***Flambe şeftali**: Üç tereyağı rulosu tozşeker ve yarılmış badem ile karamela haline sokulur. içine bu arada taze sıkılmış portakal ve limon suyu bire iki oranında ilâve edilir. Ayrıca birer ölçü halinde Cointreau, Maraschino ve konyak da konur. Bundan sonra karışımın içine, yarım komposto şeftalileri bırakılır. Şeftaliler iyice ısınana kadar burada tutulur ve üzerlerine tekrar konyak döktükten sonra yakılır. Sıcak şeftaliler bu flambe işlemi sona erince, küçük kaplar içindeki vanilyalı dondurma yuvarlakları üzerine oturtulur, sos üzerlerine dökülür ve krema ile süslemesi yapılır. (Sofrada hazırlanan flambe şeftali için temiz ve içi nikel kaplı bir ispirto ocağı kulanılır.)*

«Başüstüne Albayım!»

«Petersen'in kaatilini bulduk.» Werthe, ciğerleri hasta Louis Monico'dan ve itirafından sözetti. «Lieven, iki Gizli Servis memuru ve ben, onun hasta yatağı başındaydık.»

«Müthiş, Albayım!» diye heyecanla konuştu Brenner. Kalbi hızla atmaya başlamıştı. Bu Lieven! Şeytanın tâ kendisi bu Lieven! Çok şükür ben onun fikrini desteklemiştim!

Aklına bir şey geldi: «Peki, bu tefeci Victor Robinson'un anlattıkları... Ferroud'ı suçlamıştı o.»

«Bu konuyu da hallettik. Petersen'le beraber çalışıyormuş. Bir zamanlar Ferroud'un yanında memur olarak çalışmış. Fakat atılmış. Bunun üzerine şimdi Robinson, Ferroud'dan öc almak istemiş. Ancak bu anlattıklarım, meselenin hepsi değil. Daha esas mesele var. Lieven'in öğrenebildiğine göre, Petersen'in elde ettiği altınla kredi senetleri arasında bir ilişki varmış... Brenner dinliyor musunuz beni?»

Brenner, kuruyan dudaklarını ıslattı. Demek ki, senetler...! Mesele renkleniyor! Tanrım ve ben de içindeyim meselenin... Sert konuştu:

«Dinliyorum, Albayım!»

«Fakat bu iki mesele arasındaki ilişkiyi tam kuramadık daha. Şimdi bir saniye bile kaybetmemeliyiz, Brenner! Eğer herşey Lieven'in öğrendiği gibi çıkarsa, tam bir skandal meydana gelecektir! Tabii Gizli Servis'de bazı şeyleri örtmeye çabalıyacaktır. Bir kaç saat öndeyiz, ancak bir kaç saat. Binbaşı Brenner, yanimza beş kişi alın...»

«Başüstüne!»

«Petersen'in de Wagram bulvarı 3 numarada bir evi var. Çalışma evi. Burayı gidip arayın.»

«Başüstüne, Albayım!»

«Lieven ayrıca, Petersen'in Mozart bulvarı 28 numarada bir de gizli evi bulunduğunu ortaya çıkardı. Galiba bu evden Gizli Servis'in haberi yokmuş... Oraya da gidin...»

«Başüstüne, Albayım!»

«Evlerin her tarafını altüst edin. İstediğinizi yapın! Lieven, oraya doğru yola çıktı bile. Bulacağınız şüpheli her türlü şeyi saklayın, Gizli Servis ortadan kaldırınadan! Anlaşıldı mı?»

«Başüstüne, Albayım!» diye konuştu Brenner.

Böylece ufak tefek Binbaşı da artık girmişti, işin içine tam. Bu tam bir Paris usulü macera olacaktı! Şimdi Binbaşı Brenner'in macerasını anlatmak için güzel kelimeler de bulalım!

5.

Gıcırdayan lâstik sesleri... ve orduya ait bir Mercedes otomobil de Vagram bulvarı 3 numaralı evin önünde durdu. İçinden ufak tefek Binbaşı Brenner fırladı, üstüne bir çeki düzen verdi, gözlüğünü düzeltti.

Mercedes'in arkasında da gri bir ordu kamyonu durdu. Aşağı üniformalı beş adam indi; de Wagram bulvarı akşamüstü güneşinin tatlılığı ile bir sonbahar havasındaydı. Tarih 27 eylül 1943, saat 16.45...

«Arkamdan gelin!» diye emretti Binbaşı. Eline tabancasını almıştı. Ve yanındaki seçilmiş beş adamla birlikte Petersen'in çalışma evine girdi. Ev boştu. Kapılar ardına kadar açıktı. Halılar, mobilyalar, herşey gitmişti. «Götürdüler,» dedi onlarla beraber içeri girmiş olan kapıcı.

«Götürdüler mi? Kim?»

«Evet, nakliyeciler. Ve Bay Petersen'in arkadaşı olduğunu söyleyen bir Alman subayı da yanlarında idi. «Ara sıra gelirdi buraya... Galiba adı Redecker'di... »

«Redecker?» Binbaşı Brenner'in Gizli Servis'de tanıdıkları vardı.

Redecker'i de tanıyordu. Heinrich Himmler'in yeğeni idi.

Brenner, kendini iyi hissetmedi birden. Redecker ile Petersen aynı işlere mi bulaşmışlardı? Öyle ise çabuk hareket etmeliydi! Bu eve geç gelmişti. Fakat Mozart bulvarındaki gizli evden Gizli Servis'in haberi olamazdı. Oraya gitmekten başka çare kalmamıştı!

Seçilmiş beş adam ve başlarında Binbaşıları olduğu halde tekrar merdivenlerden aşağı indiler ve kamyona bindiler. Motorlar çalıştı. Hızla hareket ettiler. Binbaşı Brenner'in kalbi hızla çarpıyordu. Bakalım bundan sonra neler olacaktı!

Bir kaç dakika sonra Brenner, mutena Mozart bulvarında 28 numaralı evin kapıcısına, ikinci kattaki Petersen'in evini aramak mecburiyetinde olduğunu Fransızcası ile anlatmaya çabalıyordu.

«Fakat mösyö,» cevabını verdi kapıcı kadın. «bayanlar henüz yukarda!»

«bayanlar mı? Kim bu bayanlar?»

«Madam Lilly Page ve oda hizmetçisi.»

«Kim bu bayan Page?»

«Şey, mösyö Petersen'in bayan arkadaşı tabii. Kendisi seyahate çıktı galiba, bir kaç gündür yok.»

Demek ki cinayetten ve altın meselelerinden henüz kimsenin haberi yok, diye düşündü Brenner. Ve beş adamı ile ikinci kattaki özel daireye çıktı. Oldukça güzel görünen hizmetçi kapıyı açtı. Arama yapacaklarını söyledi Brenner. Hizmetçi, hanımını çağırdı.

Madam Page, kapıda göründü. Giydiği elbisenin şeffaf olduğu, holün loşluğunda bile belli oluyordu. 33 yaşında idi, oldukça çekici ve havalı bir hali vardı, insanı heyecanlandıran, badem gözlü ve kar gibi beyaz cildli bir kadındı.

Yanındaki adamların gözlerinin âdeta şaşı olduğunu farketti, Binbaşı Brenner. Öyle kadınlar vardı ki, Fritz Brenner bunlarla hiç karşılaşmamıştı hayatı boyunca. Madam Page da böyle kadınlara dahildi. Ürperdi ve sonra nezaketle kendisine verilen görevi kısaca izah etti.

Salona geçtiler. Burası oldukça zevkli ve pahalı döşenmişti. Duvarlarda değerli resimler asılıydı. Brenner, onlara bakmadı bile.

Bu arada Lilly Page yavaşça pencereye yürüdü ve güneşliği aşağı indirdi, günün bu saatinde güneşliğin kapatılmasına hiç lüzum yoktu.

Ben deli değilim, diye düşündü Brenner. Bu herhalde caddede bekleyen birisine önceden bildirilmiş bir işaret olacak! Hızla Lilly'nin yanına sokuldu ve güneşliği tekrar kaldırdı. «bayanın güzelliğini gün aydınlığında seyretmeği tercih ederim,» diye soğuk bir ifade ile konuştu.

«Güzel,» cevabını verdi, hafif giyimli Lilly ve yanındaki alçak, yumuşak fotöye oturdu ve bacak bacak üstüne attı. «Buyrun Binbaşım, aramanıza başlayabilirsiniz.»

Brenner'in beş adamı bu arada çoktan arama yapmaya başlamışlardı bile. Yandaki odadan gürültüleri ve hizmetçi kızla yaptıkları şakalar geliyordu,

Brenner'in kulağına. Bu heriflerde de hiç ciddiyet ve görev mesuliyeti yok! Nasıl bir anlayıştı bu...

Bu arada Brenner, yanındaki masada gördüğü mahun ağacından büyük bir kutuya uzandı. içi bomboştu. Lilly'nin gülümsediğini gördü. Hırsla kapağını kapattı. Öfkesi artmıştı yine.

Lilly, gülümseyerek konuştu: «Sanırım adamlarınız kütüphaneyi keşfetmişler.»

Brenner, yandaki odaya geçti. Seçilmiş adamlarından dört tanesi, kitaplığın raflarını karıştırmakla meşguldüler. Öteki neredeydi! O da yandaki odada da hizmetçi ile şakalaşıyordu!

Brenner, kütüphaneyi arayan adamlara orasını yasak etti, beşinci adama da hizmetçiyi! İşler kafasını karıştırınağa başlamıştı bile. Neyi, nerede arayacaktı bu evde? Her taraf müze gibiydi.

Binbaşının yüzü, öfkeden domates gibi kıpkırmızı olmuştu. Alnı da terlemişti. Kararını verdi ve telefona doğru yürüdü. Askeri santraldan acele bir Toulouse görüşmesi istedi.

Çok şükür. Werthe henüz oradaydı. Brenner, rahatladı. Sonra hızla içinde bulunduğu zor durumu bildirdi. Karşı tarafta Albay Werthe iç geçirdi. Bu aptal Binbaşı da! Sonra Brenner'e sordu: «Peki,... belgeler, yani kredi senetleri... buna benzer şeyler... bulamadınız mı?»

«Hiç bir şey, Albayım.»

«Bana bakın, Brenner. Lieven biraz sonra Paris'de olacak. Evi katiyen terketmeyin. Toulouse hakkında da hiç kimseye bir şey bahsetmeyin...»

«Anlıyorum, Albayım. Buradan hiç bir yere ayrılmam. Bir mezar gibi de susarım.»

«Lutetia Oteli'ne telefon edin. Lieven'in evini de arayın. Paris'e gelir gelmez, sizi bulmasını tembih edin.» Brenner, telefonu kapadı. Lieven! Thomas Lieven! Bir ümitti onun için! Ah, bir gelseydi. Hemen!

Odaların birinden hizmetçinin çığlığı geliyordu. Binbaşı hiddetle dışarı fırladı. Kimdi hizmetçiyi rahatsız eden...? Nasıl bir durumdu bu?

6.

Binbaşı Brenner ve adamlarının bu gizli özel evde buldukları sadece, değerli mücevherler, çok sayıda altın para, uzak doğudan baskı ve oyma resimler... Fakat Petersen'in senetler meselesinde rol aldığını ispat edici hiç bir şey! Madam Page de bir yandan güneşliğe sokulmak istiyordu, belli etmeden. Sonunda Brenner, oraya yaklaşmasını yasakladı.

Evi aramaya başladıklarından yana birbuçuk saat geçmişti. Birden kapının zili çalındı. Lilly, bembeyaz oldu.

Brenner, tabancasını çekti. «Sesinizi çıkarmayın,» diye fısıldadı. Geri geri hole çıktı ve birden dış kapıyı açtı. Dışarda durmakta olan adamı, içeri çekti.

Adam, gençti. Yakışıklı ve esmerdi. Siyah saçları yatıktı. Küçük bir de bıyığı vardı. Sağ yanağında iki yara izi belli oluyordu; sanki bıçak kavgasına girmiş gibiydi. Sararmıştı birden.

«Deli adam!» diye haykırdı Lilly. «Niçin çıktın yukarı?»

«Niçin çıkmayayım?» diye bu defa adam haykırdı.

«Güneşlik açıktı!»

«Ah!» dedi Brenner, yaptıklarından memnun. Sonra adamın üstünü aradı. Bir şey yoktu üzerinde. Kimlik kartına göre adı Longtemps'di. Mesleği, sergici. Yaşı, 28. Brenner, ona sorular sordu. Genç adam, ağzını bile açmadı.

Birden Lilly, ümitsizce konuştu: «Mösyö komutan, söyleyeceğim herşeyi! Prosper, benim... benim büyük aşkım. Petersen'i onunla aldattım, hâlâ da aldatıyorum. Doğrudur, bu söylediklerim!»

«Hayır, inanmıyorum size,» cevabını verdi Brenner, soğukkanlı ve düşündü: Lieven de aynı böyle soğukkanlı kalırdı benim gibi. Sonra Prosper Longtemps'i banyoya kilitledi.

Dışarda hava kararmıştı. Saat yedibuçuk olmuştu. Binbaşı, Lutetia Oteli'ne tekrar telefon etti. Lieven'in evini de aradı. Yok, Thomas Lieven henüz gelmemişti.

Brenner, beş adamından birini bile istasyona, Lieven'i alması için yollamak cesaretini kendinde bulamıyordu. Gizli Servis'in baskın yapmayacağını kim bilirdi? İşte o zaman burayı bir kale gibi korumalıydı. Tek başına mı? Ne yapacaktı bundan sonra? Binbaşı Brenner'in kafası karmakarışıktı. Nasıl başlamıştı olaylar ve şimdi ne halde idi? Müze gibi bir evde, bir sürü değerli eşya arasında bomboş oturuyor ve de elinde hiç bir delil bulunmuyordu... Bir adamı da tutuklamıştı. Nasıl bir insandı bu? Nasıl öğrenecekti gerçeği?

Bir de kafasını karmakarışık eden bayan Page ve güzel hizmetçisi vardı. Hele başındaki beş adam! Onları da, değerli koleksiyonlar ve hizmetçiden uzak tutması lâzımdı. Ah, keşke Lutetio Oteli'ndeki çalışma masasının arkasında kalsaydı! Bilinen karargâh işleri ile uğraşsaydı. Bunları bilirdi, gücü asıl onlara yeterdi...

Brenner, madamın konuşması ile irkildi. Hizmetçisi bir kaç sandviç hazırlayabilirdi, kendisi ve adamları için, eğer acıkmışlarsa tabii...

Binbaşı tereddüt etti. Kabul edebilir miydi böyle bir teklifi. Güvenebilir miydi onlara? Madam ve hizmetçisi onun düşmanı değil miydi? Fakat adamları acıkmış olabilirdi; kendisi de iyi bir amir olarak davranmalıydı. Hizmetçinin mutfağa gitmesine izin verdi. Yanına da bir adam verdi. Ancak ona da uslu durmasını tembih etmeden yapamadı.

Biraz sonra adamlar sandviçleri yiyor, şaraplarını da içiyorlardı. Buz dolabında bulmuşlardı şişeyi. Önce Brenner, içmek istemedi. Sonra o da dayanamadı. Biraz sandviç yedi, bir kaç yudum da içti.

Saat dokuz oldu, on oldu. Thomas Lieven'den hâlâ bir iz yoktu. bayanlar artık yatmak istediklerini açıkladılar.

Brenner, hiç mahzur yok, dedi. Yatak odasının kapısına, beklemeleri için de adamlarını dikecekti. Bir adam da banyonun kapısında duracaktı. İki adamın da dış kapıda beklemeleri gerekiyordu. Kendi de telefonun yanında kalacaktı. Uyumamalıyım, diye düşündü. Dalgaların çarptığı bir kaya gibi görüyordu kendini...

Fakat oturduğu yerde yine de uyuya kaldı!

Bir süre sonra uyandığında, salon kapkaranlıktı. Vücudunda bir elin gezindiğini hissetti...

«Susun,» diye fısıldadı Lilly Page, «hepsi uyumuş... Ne isterseniz yapayım, fakat Prosper'i bırakın gitsin...»

«Madam,» dedi Brenner hırsla ve elleri ile kadının kolunu kavradı,» elinizi derhal tabancamdan çekin!»

«Ah,» diye iç geçirdi Lilly karanlıkta, «senin tabancam istemiyorum ki, aptal herif...»

O anda kapının zili çaldı.

7.

Thomas Lieven, o akşam saat 22.10'da Paris'e dönmüştü. Lutetia Otelinde ona heyecanla, Binbaşı Brenner'in kendisini saatlerdir Mozart bulvarı 28 numarada beklediği söylenmişti.

«Hımm,» diye mırıldandı Thomas ve düşündü: tanrım, ne yapıyor bu Brenner saatlerdir, bu herifin gizli özel evinde?

Otelin holünde iki eski dostunu gördü. Bunlar, kurt ve savaştan yorgun düşmüş dostları, Roddatz ve Schlumberger'di. Maquis Crozant harekâtı sırasında dost olmuştu onlarla. Berlinli ve Viyanalı bu iki genç, onu sevinçle selâmladı. Nöbetleri yeni bitmişti.

«Bakın hele bizim dostumuza,» diye Berlinli konuştu.

«Geliyor musunuz bizimle?» diye de Viyanalı sordu. «Pigalle'e gidiyoruz. Bir şeyler içmeğe.»

«Bakın bana dostlar,» dedi Thomas Lieven. «Bu işinizi başka zamana bırakın da benimle gelin. Belki size ihtiyacım olabilir...»

Böylece saat 24'e doğru, Mozart bulvarı 28 numaradaki dairenin kapısını çalıyorlardı, içerden ayak sesleri duyüldu. Birileri konuştu. Binbaşı Brenner kapıda göründü, nefes nefese, saçları karmakarışık, boynunda ruj lekeleri ile. Arkasında, Thomas ve dostları, üzerinde gecelikten başka bir şey olmayan nefis bir kadın gördüler.

Binbaşı Brenner kekeledi: «Bay Lieven... Çok şükür, nihayet gelebildiniz...»

Thomas Lieven, nezaketle gecelikli bayanın elini öptü.

İçeri girdiler, Binbaşı, olup bitenleri bütün açıklığı ile anlattı. Bu evde neleri bulamadığım ve neleri bulabildiğini de açıkladı. Sonunda da tutukladığı adamdan sözetti.

«Prosper, sevgilimdir,» diye Lilly Page atıldı. Bu arada içeri gidip, üzerine bir sabahlık almıştı. Thomas’ın gözlerinin içine bakarak konuşuyordu.

«Bir şeyden haberi yok onun. Petersen'in işleri ile ilgili değil.»

«İlgili değildi,» diye Thomas düzeltti. «Çünkü Erich Petersen öldürüldü. Toulouse'da, iş arkadaşı tarafından...»

Lilly'nin dudaklarında bir gülümseme belirdi. Mutlu hissetmişti birden kendini:

«Nihayet bir sona ulaştı...»

«Kendinize bu olayı dert edinmeyin,» diye Thomas konuştu.

Ufak tefek Binbaşı artık hiç bir şey anlıyamıyordu.

«Fakat,» dedi, «Ben sanıyordum ki...»

«Fakat bu beni ilgilendiren bir şey,» diye konuşan onbaşı Raddatz'ın sesi duyuldu.

«Benim lâfımı nasıl kesersiniz siz,» diye sesini yükseltti Binbaşı Brenner. Başını çevirdi. Zayıf onbaşının, büyük mahun kutunun başında durmakta olduğunu gördü. O gün öğleden sonra kendi açtığı kutuydu.

Onbaşı Raddatz da kutuyu açmıştı ve kapatmamıştı, Brenner gibi. Kutunun dibindeki gözde saklı duran şeyleri dışarı çıkardı. Şaşırdı, sevindi. Sonra yere çömelip, başka bir şey var mı diye kutuyu iyice başaşağı etti. Ve birden kahkahalarla gülmeye başladı. Sesi giderek yükseliyordu. Sonunda konuştu: «Kredi senetlerinin de burada ne işi var?»

Salonda ses birden kesildi. Herkes donup, kalmıştı. Sonra Thomas, usulca konuştu: «Evet!» Madam Lilly Page'm önünde hafifçe eğildi, «İzin verirseniz, aramaya yeniden başlamak istiyoruz...»

Güzel kadın, yüzünde yorgun bir ifade ile gülümsedi. «Neyi nerede aramanız gerektiğini söyleyeceğim size. Binbaşının aramayı yasak ettiği yerleri arayın, yeter...»

Beş milyon kredi kartı ortaya çıktı, Romanya'da kullanılması gereken. Evdeki yeni arama gül ağacından küçük kutularda, kitaplıktaki kitapların içinde ve duvardaki değerli tabloların arkasında yapıldı.

Sonra Thomas, evin bayanın odasına gönderdi ve solgun yüzlü Prosper'i karşısına oturttu. On dakika sonra da bayanın odasına gitti.

Lilly, yatıyordu. Uykusuzluktan gözleri yanıyordu. Thomas, yatağın kenarına oturdu. Kadın yavaş sesle konuştu: «Gerçeği söylüyorum size... Prosper sadece benim sevgilimdir. Sadece onun yüzünden Erich'e tahammül ettim... İnanın bana lütfen.»

«İnanıyorum size,» cevabını verdi Thomas. «Prosper'le konuştum ben. Sizi iki yıldır tanıdığını söyledi bana. Geçen yıl Gizli Servis tarafından tutuklanmıştı...» Bir yıl önce Gizli Servis tarafından tutuklandığında, kendisini Petersen adında biri sorguya çekmişti. Onu ziyafet eden bayan Lilly Page, kendisinden Prosper'e iyi davranılmasını rica etmişti. Petersen'in hoşuna gitmişti kadın. Fakat... Petersen'in şartı vardı. Ve Lilly böylece Petersen'in metresi olmuştu. Prosper, serbest bırakılmıştı.

«Prosper'i korumaya hazırım bayan...» diye şimdi de Thomas konuşuyordu. «Tabii bazı şartlar var.»

«Anlıyorum sizi,» diye hafif bir tebessümle konuştu Lilly.

«Anladığınızı sanmıyorum», cevabını verdi Thomas. «Petersen, kredi senetleri ile ilgili bazı konulara karışmıştı. Bunların Fransa'ya nasıl geldiğini bulmak, benim görevim. Eğer bu konuda bize yardımcı olursanız, ben de Prosper'i koruyacağıma dair size söz veriyorum.» Lilly, yavaşça doğruldu yatağında. O kadar güzel, diye düşündü Thomas. Bir de böyle leylek gibi bir herifi seviyor ve onun için çok şey yapıyor... Hayat ne kadar tuhaf!

Lilly Page konuştu: «Karşınızda bir tablo asılı. Leda ve kuğu. indirin onu duvardan.»

Thomas, söyleneni yaptı. Duvarın içine gömülü küçük bir kasa çıktı.

«47 132 sayısını şifrede ayarlayın,» dedi kadın yatağının üzerinden. Thomas, 47 132 sayısını ayarladı. Ufak kapı açıldı. Kasanın içinde sadece siyah kaplı bir kitap duruyordu.

«Erich Petersen, dikkatli bir adamdı,» dedi Lilly devamla. «Her şeyini yazardı. Tanıştıklarım, kadınları, parasını. Bulduğunuz, hatıra defteridir. Onu okuyun, istedikleriniz orada.»

O gece Thomas çok az uyuyabildi. Erich Petersen'in hatıra «Defterini baştan sona okudu. Sabah olmaya başladığında, savaşın en büyük daleverası hakkında her şeyi biliyordu artık.

O gün Öğleden önce tekrar Paris'e dönmüş bulunan Albay Werthe'ye bilgi verdi: «Bu meselede her şey var! Berlin'deki yüksek memurlar, Romanya'daki yüksek Gizli Servis adamları, hattâ Bükreş'teki Alman Büyükelçisi Manfred von Killinger bile. Paris'deki Redecker'in de ilgisi var...»

«Tanrım,» diyebildi Albay Werthe.

Her şey Redecker ile başlamış,» diye Thomas devam etti. «1942 yılında Bükreş'te Gizli Servis'de çalışmış...» O günlerde Romanyalılar kredi senetlerini kabul etmek zorundaydı. Fakat ellerindeki senetleri dolar veya altınla değiştirıneği ise tercih ediyorlardı. En kötü kurla bile! Önemli değildi, yeter ki bu kâğıt parçalarından kurtulsunlardı!

Sonra Redecker Paris'e tayin edilmişti. Burada Petersen ile tanışmışlar ve birbirlerinden çok hoşlanmışlardı. Redecker, Romanya'daki tecrübelerinden söz etmiş ve senet işine el atmışlardı. Petersen bütün Fransa'yı dolaşmış ve bulduğu altınları satın almış, çalmış veya zorla elkoymuştu. Altın, Gizli Servis'in kurye uçakları ile Berlin'e yollanmıştı. Burada güvendikleri iki adamları vardı. Onlar da Fransa'dan gelen altını yine Gizli Servis'in kurye uçakları ile Bükreş'e gönderınişlerdi. Tabii ki Bükreş'te de güvenilir adamlara sahiptiler.

Bükreş'teki Gizli Servis adamları Fransız altını ile Romanya için seri numaralarını taşıyan kredi senetlerini en düşük kurdan almaya başlamışlardı. Bu senetler 'gizli belge' adı altında paketler halinde Berlin'e ve oradan da Paris'e yollanmıştı.

«... tıpkı banker Ferroud'nun tahmin ettiği gibi,» diye Thomas Lieven sözlerini bitirdi. «Sadece Almanlar böylesine büyük bir dalaverayı yapabilirlerdi. Ucuzca elde ettikleri senetlerle Redecker ve Petersen, hiç kimsenin ruhu bile duymadan Fransa'yı satın almaya başlamışlardı. Fakat Petersen, Redecker'e hiçbir zaman güvenmemişti. Bunu bana Lilly Page anlattı. Bu nedenle Petersen'in gizli bir evi vardı. Yine bu nedenle Redecker'in de katıldığı bütün işleri hatıra defterine yazmıştı. Daima elinde bulunsun istiyordu.» Thomas, siyah kaplı kitabı gösterdi. «Bu kitabın sayfalarında sadece Redecker'in adı yok. Daha birçok kimsenin adı geçiyor. Baylar, bu kitapla bizler çok şey yapabiliriz.»

«Fakat, bana bakın, Lieven,» diye Werthe mırıldandı. «Kiminle karşı karşıya olduğumuzu biliyor musunuz? Himmler'in yeğeni var karşınızda! Bir Büyükelçi var! Sonra Gizli Servis'in memurları da var. Siz söylediniz!»

«Biliyorum, bu nedenle atacağımız adımlardan önce çok düşünmeliyiz, Albayım! Hattâ iyi bir yemekten daha fazla düşünmemiz gerekir, bu gibi zor durumlarda. Evde her şeyi hazırlattım. Bir saat sonra sizi bekliyorum.»

Ah, bir saatte neler olabilirdi...

8.

Bir saat sonra solgun ve yorgun, Albay Werthe ve Binbaşı Brenner, Thomas Lieven'in küçük ve şirin villâsına geldiler. Thomas, bu Bois de Boulogne meydanında oturmaktaydı. Binbaşı, sanki neredeyse ağlayacaktı. Albay, tatlı hizmetçi Nanette servisi yaparken, hiç sesini çıkarmadan tabağına bakıyordu.

Thomas, kız odadan çıkana kadar bekledi ve sonra merakla sordu: «Niçin böyle dertli bir haliniz var? Himmler'in yeğeni de bu meseleye karışmış diye mi üzgünsünüz?»

«Keşke sadece Redecker olsa,» dedi Werthe üzgün.

«Başka kim var?» diye Thomas sordu ve sonra bir kavun dilimini ağzına götürdü.

«Siz!» dedi Werthe.

Kavun dilimi o anda ağzındaydı. Önce onu yutması gerekti Thomas'ın:

«Herhalde küçük bir şaka?»

«Maalesef değil, Bay Lieven. Gizli Servis peşinizde. Biliyorsunuz Brenner'in Gizli Servis'le ilişkisi var. Siz ayrıldıktan sonra Brenner, Foch bulvarına gitti. Petersen'in Toulouse'da öldürülme olayını açıklığa

kavuşturmuştuk. Bu konuda Winter'le konuşması gerekiyordu. Paris'deki kredi senetlerinin sürülme şeklinden Gizli Servis'in hiç haberi olmadığını öğrenince rahatlamış Brenner. Fakat sonra Winter'in anlattıkları ile huzursuzlanmış...»

Menü - Paris, 28 Eylül 1943

Kavun dilimleri

Parmesan pirzolası

Çukulatalı dil tatlısı

Tatlıyı yerken Thomas Lieven plânlar yaptı...

***Kavun dilimleri**: Çok soğutulmuş iyi bir kavun dilimlere ayrılır ve servisi yapılır. Misafir zevkine göre üzerine karabiber veya tuz eker.*

Parmesan pirzolası: Domuz pirzolasının orta büyüklükte olanları alınır, vurulur, biber ve tuz ekilir. Sonra tereyağı ile yağlanmış ve düz bir kalıba etler konur, rendelenmiş Parmesan peyniri serpilir, üzerine de ekşi krema kalınca sıkılır. Daha sonra fırına konarak, 20 ilâ 30 dakika süre ile üstü kızartılır. Kalıbla sofraya getirilir, yanına bol miktarda haşlama patates ve yeşil salata servisi yapılır.

***Çukulatalı dil tatlısı**: Daha önceden hazırlanmış olan hamurdan yumurta biçimindeki malzemeler kızartılır. Bir kabda ayrıca iki yumurta sarısı, üç kaşık yemek kaşığı toz şeker ile köpürene kadar iyice çarpılır. Üç kalıp çukulata, bir şişe sütle kaynatılır, vanilya tozu ve bir tutam tuzla karıştırılır. Bütün bu karışım ağır ateşte kalın bir hâle gelene kadar tutulur. Sonra alınıp, daha önce kızartılmış olan hamur yumurtalarının üzerine sürülür. Bu işlem bitince katlanan ve üzerlerine kaba toz şeker ve rendelenmiş badem ekilen hamur yumurtaları hemen servis yapılır.*

«Evet, evet... Peki, neler söylemiş bakalım?»

«Demiş ki... nihayet onu elimize alabileceğiz.» Kapı açıldı.

«Ah, yine bizim tatlı Nanette'imiz geliyor,» diye sesini yükseltti Thomas, ellerini ovuşturarak «ve Parınesan pirzolasım getiriyor.»

Hizmetçi kız boynuna kadar kızardı. «Mösyö Lieven, rica edeceğim, bana 'tatlı Nanette' demeyin. Yoksa elimdeki herşeyi yere bırakıveririm!» Servisi yaparken Werthe'ye dönüp: «Mösyö dünyanın en yakışıklı erkeği!»

Albay, başı ile tasdik etti ve tabağına salata koydu. Nanette tekrar dışarı çıktı. Thomas konuştu: «Pirzolalar biraz fazla mı biberlenmiş? Yok, iyi! Neyse, demek ben de varım. Anlatmaya devam edin lütfen!»

Brenner, acı ile sordu: «Mielcke diye bir kadını tanıyor musunuz?»

Thomas, ağzındaki lokmayı yuttu. «Hem de nasıl! O ejderhayı...»

«Tamam,» dedi Brenner. «Mielcke yüzünden başınız dertte.»

«Ve hiç kimse size yardım edemez, Lieven,» diye konuştu Werthe ve pirzolasından bir parça kesti. «Hiç kimse. Ne ben, ne de Canaris. Hiç kimse. Anlatmaya devam edin siz Brenner.»

Ufak tefek Binbaşı, Winther'den öğrendiklerini anlatmaya devam etti. Mielcke bir hafta kadar önce Eicher'i ziyaret etmiş ve bir zamanlar sizinle bir meseleden dolayı çatışmış olduğunu anlatmış. Son olarak da sizi 12 eylül akşamı Marsilya'ya giden trenin yataklı vagon kısmında görmüş. Yanınızda oldukça güzel genç bir hanım varmış. Yapılan kimlik kartı kontrolünde bu kadının Madeleine Noel adı ile yolculuk ettiğini anlamış. Durumu ilginç bulduğu için de Eicher'den konuyu incelemesini istemiş. Hem kadının kimlik kartı Paris'deki Alman Haber Alma Örgütü tarafından çıkarılmışmış.

Bunun üzerine, Thomas'dan nefret eden Eicher soruşturınasına başlamış ve 22 eylül günü bayan Madeleine Noel'in bir Alman kurye uçağı ile Marsilya'dan Madrid'e, oradan da Lizbon'a uçtuğunu kısa sürede ortaya çıkarıverınişti. Bundan sonra Eicher, Lizbon'daki adamlarına gerekli emirleri vermişti. Adamlar derhal faaliyete geçmişler ve 23 eylül günü

Madeleine Noel adındaki kadının Lizbon'a geldiğini ve hâlen orada yaşamakta olduğunu bulmuşlardı. Şimdi yeni adı, Yvonne Dechamps'dı.

Yvonne Dechamps... Bu adı Eicher bir yerden hatırlayacaktı. Aranan kişiler listesine baktığında, sırıtmıştı. Yvonne Dechamps, profesör Débouché'nin asistanıydı ve haftalardır tehlikeli direniş mensubu olarak Gestapo tarafından aranmaktaydı. Ve Thomas Lieven bu kadının emniyette olmasını sağlamıştı, bir Alman kimlik kartı ile!

«Winter'in dediğine göre Eicher, Berlin'le temas kurmuş bile,» diye Brenner sözüne devam etti ve haşlanmış patatesinden bir dilim kesti. Thomas, patates bıçakla kesilmez diye düşündü. «Himmler'e bilgi verilmiş.»

«Bay Redecker onun yeğeni oluyor,» diye Albay söze karıştı. «Ve Himmler Canaris'e danışmış. Yarım saat önce Canaris telefon etti bana. Öfkeliydi. Biliyorsunuz Gizli Servis ile aramızdaki münasebet ne kadar gergin! Bir de şimdi bu mesele! Özür dilerim, Bay Lieven, ama siz sevimli bir herifsiniz! Benim söyleyecek sözüm yok. Gizli Servis hakkınızda tahkikat yapacak. Divanı Harbe çıkarsınız. Yapacak şey yok... »

«Nedir bu?»

«Hem de yapacak çok şeyimiz var, Bay Brenner. İhtar ediyim size, fazla et yemeyin. İlginç bir tatlı var bundan sonra: çukulatalı dil tatlısı!»

«Deli etmeyin beni, Lieven,» diye sesini yükseltti Werthe. «İkide bir lâfın arasında yemekten söz açmayın! Yapacak ne var?»

«Gizli Servis beni eline almak istiyor. O zaman biz de Bay Redecker ile uğraşırız. Bugün günlerden ne? Salı. Güzel. Öyle ise yarın Eicher'den randevu alıp, öğleden sonra karşısına çıkacak ve sahte kimlik kartı meselesini halledeceğim...»

«Siz... siz Eicher'e mi gideceksiniz?»

«Tabii. Bay Canaris'i böyle huzursuz ettiğim için gerçekten üzgünüm.»

«Bir de Eicher'e çıkmak istiyorsunuz!Niçin yapacaksınız bunu?»

«Yarın çarşamba olduğu için, Baylar,» dedi Thomas dostça. «Elimdeki siyah kaplı hatıra defterine göre kredi senetleri her çarşamba günü Bükreş'ten Berlin'e gönderiliyor. Yemekten sonra bazı şeyleri plânlamamız gerekecek. İşi bozacak bir şey olamaz ki...»

9.

Yüzünde hafif bir gülümseme ile çok güzel, siyah parlak saçlı hizmetçi Nanette, sevgili efendisinin deve tüyü paltosunu giymesine yardım etti. Thomas Lieven, saatine baktı. 16.30, günlerden 29 eylül 1943'dü.

«Acaba hava bugün sisli olur mu, benim güzel kızım?» diye Nanette'ye sordu, pencereden dışarı bakarak.

«Hayır mösyö. Sanmam...»

«Böyle açık kalsın,» dedi Thomas. «Bu akşam bazı efendiler de kapana girebilsin.»

«Anlamadım, mösyö?»

«Yok bir şey, Nanette. Bir müsabaka hazırlıyorum da. Kazanmak arzusundayım.»

Gerçekten bir müsabaka hazırlamıştı, Thomas Lieven. Şimdi kendi de bu müsabakada yarışmalıydı. Bir çığ yuvarlanmıştı. Dikkat etmesi gerekiyordu, altında kalmamak için. Foch bulvarındaki binaya gidiyordu, Eicher'e...

Sonunda Thomas'ın galibi çıkacağını umduğu harekât, yirmidört saat önce başlamıştı. Deli adamını kurtarabilmek amacıyla Albay Werthe, Berlin'e amiral Canaris'e teleks çekmişti, her şeye rağmen.

Bir saat sonra da beyaz saçlı şef, görüşme yapmak üzere Heinrich Himmler'in karşısına çıkıyordu. Alman polisinin şefine vereceği haberler onu öfkelendirecek cinsindendi...

«Acımasız müdahale edeceğim,» diye bağırmıştı Heinrich Himmler.

28 eylül günü saat 18.30'da da yüksek SS-idarecilerinden meydana gelen özel bir komisyon çalışmalarına başlamıştı. Bu komisyonun üç mensubu o gece Viyana üzerinden Bükreş'e uçtu.

29 eylül sabahı saat 7.15'de bu üç SS-idarecisi, Bükreş havaalanında bir Gizli Servis kuryesi olan ve Berlin'e uçmak üzere hazırlanan Anton Linser'i tutukladı. Götürdüğü bagaja, bir çok «gizli belge» damgası taşıyan paket de dahildi. Bunlar açıldığında, ikibuçuk milyon Mark değerinde ve Romanya'da kullanılması gereken kredi senedi bulundu.

Saat 8.30'da bu üç SS-idarecisi, Gizli Servis'in Bükreş karargâhına gitti. Karargâh binası, Calea Victorie caddesinde, Alman Büyükelçiliği'ne yakın bulunuyordu. Burada da büyük miktarda Fransız Louisdor parçaları ve kredi senedine el kondu. İki kişi tutuklandı.

Aynı gün saat 13.50'de Bükreş'ten gelen kurye uçağı Berlin Staaken havaalanına indi. Özel komisyon mensupları burada da, büyük bir heyecan içinde uçak personeline Bükreş'ten gelmesi gereken kuryeyi soran Walter Hansmann adındaki şahsı tutukladı. Kısa bir sorgudan sonra Hansmann, senet olayına karıştığım itiraf etmişti. Saat 14 olduğunda bu dört adam, parmaklıkların arkasını boylamışlardı bile...

«Şimdi artık huzur içinde öğle yemeği yiyebiliriz,» diye konuştu Thomas Lieven, Albay Werthe'ye. Teleks makinasınm başından ayrıldılar. Amiral, her saat başı Albayına durumu bildirmişti.

«Şansınız varmış, köpek herif,» diye Werthe sırıtarak konuştu.

«Tabii.» Thomas, tahtaya vurdu. «Peki,, her şeyi düzeltmek ve benden öç almak isteyen beyler ne zaman yola çıkmışlar?»

«Yarım saat önce. Bir SS-hâkimi ile iki divanı harp müşavirinin saat 16.30 ilâ 17 arasında alana inmesi bekleniyor.»

Saat 16.30'da, Thomas, güzel Nanette tarafından, deve tüyü paltosunun giydirilmesine yardım etti ve caddeye çıkarken, sevgili tanrım, gerçekten sisli olmasın bir süre hava, diye dua etti. Çünkü hakkımda karar verecek üç kişi o zaman gelemez! Foch bulvarındakilerden almak istediğim öc de suya düşecek. Bir zamanlar fena dövmüşlerdi beni...

Foch bulvarındaki Gizli Servis idarecileri Thomas'ı ciddi ve sert karşıladı. Üzerlerine gelenden haberleri yok, diye düşündü Thomas. 'Heini' onların dikkatini çekmemiş galiba henüz.

Kırmızı yüzlü Eicher ve yaveri solgun Fritz Winter, onunla kararlı ve kesin konuştu. Tıpkı, savaşın yıllarında çaresizliklerinden bazı Alman askerlerini ölüme mahkûm eden General ve hâkimlere benziyorlardı. O adamlar, hüküm infaz edilmeden önce suçlunun yanına giderler ve yapmacık bir üzüntü ile, kurşuna dizilmesinin kaçınılmaz olduğunu izaha çalışırlar.

İşte Eicher ve Winter adı verilen bu iki Bay da, Thomas Lieven'le aynı havada konuşmaktaydı. Dostumuz yine şık giyinmişti. Gri bir fresko takım, beyaz gömlek, siyah kravat, siyah ayakkabı ve çorap taşıyordu üzerinde. Karşılarında oldukça da rahattı. Ayak ayak üstüne atmıştı.

Eicher: «Bakın Bay Lieven, sizin şahsınıza karşı hiç bir şeyim yok. Aksine, cesaretli oluşunuz hoşuma gider. Buraya gelmenizden belli. Fakat önemli olan devletimiz ve toplumumuz...»

Winter: «Sırıtmanıza devam edin, Lieven. Divanı harp önünde sırıtamayacaksınız.»

Eicher: «Alman toplumuna faydalı olan haklıdır. Ona zararlı olan ise haksızdır. Siz, toplumunuza zarar verdiniz. Bunu anlayacağınızı umarım...»

«Bir sorum var?» diye konuştu Thomas, hafif bir eğilme ile. «Saat gerçekten beşi on mu geçiyor, yoksa benim saatim mi ileri gitmiş?»

Eicher ona hayretle baktı. «Niçin uslu bir insan olmadınız ve bizimle birlikte çalışmadınız? Saatiniz doğru...»

Thomas, ayağa kalktı ve pencereye doğru yürüyüp, dışarı baktı. Dışarda heryer sonbahardı. Bahçe, sokaklar ve gökyüzü. Sis yoktu.

«Anlatın bana, çevrilen dolapların nasıl farkına vardınız,» diye Thomas Lieven sükûnetle sordu.

Eicher ve yaveri, Mielcke sayesinde meseleyi çözümlediklerini anlatırlarken oldukça neşeliydiler. Thomas Lieven'in, Yvonne Dechamps adında tehlikeli bir Fransız direniş mensubu olan kadını, Alman gizli ajanı olarak Paris'ten Lizbon'a nasıl kaçırdığını biliyorlardı.

Lieven onları neşe ile dinledi ve sonra tekrar saatine baktı.

Merdivende sesler, emirler ve topuk vurınalar duyuldu. Thomas, kalbinin hızla atmaya başladığını hissetti. «Hükmüm infaz edilirken, Bayların yanımda bulunacağını ümid ederim.»

Dışarıdaki sesler Eicher'in de dikkatini çekmişti: «Ne var merdivende?» Kapı hızla açıldı. Bir hizmet eri şaşkın içeri girdi, selâm verdi ve konuştu: «Berlin'den üç bey geldi. Çok acele... Özel komisyon...»

Tamam, diye düşündü Thomas. Pencereden dışarı son bir defa baktı, gökyüzüne. Teşekkür ederim, sevgili tanrım! Eicher ve Winter heyecanlanmışlardı. Eicher, kekeledi: «Özel... komisyon mu?»

Baylar, içeri girmişlerdi o sırada. SS-hâkimi, siyah üniforına ve çizmeler giymişti. Yanındaki iki divan harp müşaviri, kısa boylu, gözlüklü ve esrarengizdiler. Selâmladılar.

SS-hâkimi, elini kaldırdı ve net bir sesle: «Heil Hitler!» dedi. «Eicher? Memnun oldum. Gerekli açıklamaları yapacağım. Sizin adınız?»

«Winter...»

«Peki, siz?»

Eicher, toparlandı: «Bu bey sadece misafirimiz. Gidebilirsiniz, Bay Lieven... »

SS-hâkimi, kulak kesildi: «Thomas Lieven mi?»

«Tâ kendisi,» diye konuştu dostumuz.

«Rica edeceğim, siz de kalın odada.»

Eicher, itiraz etmek istedi: «Nasıl olur...?»

«Redecker'i de çağırın buraya. Önceden tek kelime bile söylemek yok...»

Heinrich Himmler'in yeğeni, ince dudaklarında bir tebessümle içeri girdi. Ziyaretçileri görünce, gülümsemesi filân kalmadı.

SS-hâkimi, Winter'e döndü: «Bu adamın üstünü arayınız!»

Winter, emire itaat etti.

Redecker, boğazının kuruduğunu hissetti. Sendeledi ve yanındaki koltuğa bıraktı kendini.

SS-hâkimi, iğrenirıniş gibi ona baktı: «Tutuklandınız...»

Himmler'in yeğeni yutkundu. Winter'in yüzü bembeyaz oldu.

Eicher, kendini tutamadı artık: «Fakat niçin?» diye haykırdı.

Siyahlar giymiş olan adam, buz gibi bir sesle konuştu: «Bu adam, kredi senetleri ile ilgili milyonluk bir dalaveraya karışmıştır. Toulouse'da öldürülmüş olan Petersen ile bu ikisi, devletimizi en düşük ve alçakça şekilde aldatmışlardır. Yapacağımız soruşturına, Paris'de bu işin altından daha başka kimlerin çıkacağını gösterecektir.»

Eicher, hâlâ hâkime bakmaktaydı, hayretle: «Hiç bir şey anlamıyorum... Bütün bunları kim çıkardı ortaya?»

Siyahlar giymiş olan hâkimi ses çıkarmadı.

Eicher, anlamıştı. Gözleri donuklaştı ve Thomas Lieven'e baktı: «Siz... siz... siz mi...?»

Sonra Eicher'in aklını yitirebilecek bir olay oldu. SS-hâkimi Thomas Lieven'e doğru yürüdü ve elini sıktı: «SS-başkanı adına size teşekkür ve takdir borçluyuz.» «Gerekli değil,» oldu cevabı Thomas'ın. «Oldu bitti herşey.»

«Başkanımız, meseleniz hakkında amiral Canaris'a gerekli talimatı verdiğini size söylememi emretti. Aleyhinize bir durum yok.»

«Çok nazik bir davranış Bay Himmler'in bu yaptığı,» diye Thomas Lieven konuştu.

Kredi senetleri meselesi nedeniyle tam 23 kişi tutuklandı. Suçlular arasında iki Fransız ve üç Romanya'lı da vardı.

Mahkeme, açık olarak yapıldı. İki Fransız, bir Romanya'lı ve Hansmann ölüme mahkûm edildi. Diğerleri çeşitli hapis cezaları aldı.

Himmler'in yeğeni sekiz yıl hapse mahkûm edildi. Aile fertlerine bazı kolaylıklar yapması normaldi, bu nedenle Redecker sadece altı yıl parmaklıklar arkasında kaldı. Sonra SS-başkanının özel emri ile Berlin'e çağrıldı ve savaşın sonuna kadar alt kademede bir görevde çalıştırıldı. Herşeyi iyi atlattı. Günümüzde, ülkesinin kuzeyinde bir Alman milli partisinin ileri gelen üyesidir...

10.

13 ekim 1943 günü İtalya, Almanya'ya savaş ilân etti. 5 kasım'da da Ruslar Kiev'i aldılar.

O kış, Fransa'daki direnme hareketleri artmaya başlamıştı. Bir ara Alman ilgilileri, duruma hâkimiyetlerini kaybettiler. Thomas Lieven ve arkadaşları Lutetia Oteli'nde, neşe ile Fransız karaborsacıları ve partizanlarının hareketlerini izliyorlardı. Yeraltının eski mensuplarında da bu arada bir

vatan sevgisi uyanmış ve partizanlara yardım etmeye başlamışlardı. Şehrin en koket bayanları da çok değerli mücevherlerini, direnişçiler için rehine veriyorlardı...

Herkes sanki ateşte yaşıyordu. Para, giderek düzenin ve ahlâkın, değerini ve anlamını yitiriyordu. Hayat değişiyordu, her geçen gün. İnsanlar, bir yanardağın tepesinde dans ediyor gibiydi. Zenginler de servetlerini saçmaktaydı. İnsan toplulukları kara bir çembere girmişti. Bozuluyordu, hem Fransız, hem de Alman tarafında.

Thomas ve arkadaşlarının yapacağı bir sürü iş vardı. Thomas Lieven'in, bu kış aylarında yaptığı işlerden sadece dördünden söz edeceğiz:

1. Roosevelt, Churchill ve Stalin'in Tahran Konferans'ı için toplandığı günlerde, Thomas Lieven'e, Werner Lamm adında birinin kirli işler çevirdiği bildirilmişti.

Lamm adındaki bu şahıs, Herınann Göring'in şahsi dostu idi ve çevireceği dolaplara, ekonomik - politik bir manto giydirınek gibi ilginç bir fikir gelmişti aklına. İngiltere yıllardır halı piyasasını elinde tutuyordu. Bay Lamm, dostu mareşale şöyle demişti: «İngiltere'nin halı piyasasını bozacağım!» Bu konu, Göring'in çok hoşuna gitmişti. Hollanda'dan Paris'e 6000 halı getirmesine izin verdi. Bu halılar genellikle Yahudi'lere aitti. Lamm onları kısmen çalmış, kısmen de el koyarak mülküne geçirmişti. Sonra yaptığı ikinci iş, Champs - Elyées'de güzel bir dükkân açmak oldu. Halılarını burada satmaya başladı. Bu arada Fransa'da da aynı usûlle halı elde etmeye devam ediyordu. Hiç kimse, Göring'in dostunun işine engel olmak cesaretini kendinde bulamıyordu.

Hiç kimse mi?

Albay Werthe ve Binbaşı Brenner ile birlikte dostumuz Thomas Lieven; ayağına oltayı atan ilk kimseler oldu! Paris'in dışında villâsı bulunan ve çok miktarda İzmir ve İran halısına sahip olan bir Yahudi'nin adresini, Lamm'a verdiler.

Villâ gerçekten bir Yahudi'nindi, fakat güney Amerikalı bir Yuhudi'nin. Lamm'ın bundan haberi yoktu. Halılara el koydu. Başının belâya girmesine

de sebep olan, bu olay oldu.

Güney Amerika Elçiliği derhal protesto çekti. Mesele, Fransa'daki Alman Ordusu Komutanı General Karl-Heinrich'e kadar iletüdi. Ortaya çıkan skandal, Paris'deki çekimser diplomatları da ilgilendirıneye başladığından, Göring dostunu korumaya da çekindi. Bay Lamm, bütün servetini kaybetti ve hapsi boyladı.

2. İngilizlerin kuzey Norveç sahillerinde «Scharnhorst» muharebe gemisini batırdıkları günlerde, 1943 yılı noelinde, dostumuz Dienstag ve Landwend adlı profesörlerle uğraşmaya başladı. Bu efendiler de, bir Alman mareşalinin himayesi altında, Fransa'daki sanat eserlerini, özellikle tabloları satın alıyorlardı. Karşılığında verdikleri sahte Frank banknotları da Stutgart yakınlarında basılmaktaydı.

Thomas Lieven, profesörlerin Paris'de satın aldıkları dört tablonun İsviçreli bir diplomat olan Egon Treumer'in şahsi malı olduğu ve bir süre önce çalındığını kati deliller ile ortaya çıkarmıştı.

Skandal ortaya çıktı. Göring, Hitler'in huzuruna çağrıldı.

Ah, unutulan ufak bir nokta var: Egon Treumer'in evinden dört tabloyu çalıp, profesörlere satan profesyonel hırsızlar, Thomas Lieven'in eski dostlarıydı. Bu hırsızlık için Thomas onlara iyi para vermişti. Polis, onları hiç bir zaman yakalayamadı...

3. Ruslar, 4 ocak 1944 günü eski Polonya sınırını geçtiler. 22 ocak'ta da İtalya'ya Müttefik Kuvvetleri, Anzio'daki Alman'ların arkasına çıkartma yaptılar. Aynı günlerde de Lieven'in 'limon hikâyesi' başladı.

Ocak ayının ilk günlerinde dostumuza Bordeaux'dan bir işaret geldi. Bu işareti veren, eski bir kasa açıcısıydı. Thomas kendisini bir zamanlar Marsilya'da tanımıştı. Kötü kâğıda, kötü bir Fransızca ile şunları yazmıştı:

Sevgili dost! Burada limanda, Alman deniz kuvvetleri tarafından korunan bir depo var. Depoda 420 ton sigara kâğıdı sevkiyata hazır bekliyordu. Fakat artık Amerika da savaşa girmiş olduğu için kâğıtlar sevkedilemedi. Çok değerli bir kâğıt bu, sevgili dost. Piyasa fiyatı, kilo başına 190 İsviçre

Frankı. Mükemmel bir iş. Gizli Servis bu depoyu ortaya çıkarıp, el koymak istiyor. Acele et, sevgili dost.

Thomas Lieven, acele etti. Biliyordu ki, Gizli Servis'in el koyduğu herşeyin altından son günlerde başka şeyler çıkmaya başlamıştı. Bordeaux'ya hareket etti. Binbaşı Brenner'in bu şehirdeki deniz kuvvetlerinde tanıdığı bir deniz yüzbaşısı vardı. Thomas, bu adamla hemen anlaşıvermişti.

Tablolar olayından sonra Thomas, İsviçreli diplomat Egon Treumıer ile dostluk kurmuştu. Treumer sayesinde de, yüzbaşıya ellerindeki Amerikan malı sigara kâğıtları satın alabilecek bir adamın ismini verdi. Adam, Basel'deydi. Verdiği fiyat 760.000 İsviçre Frankı idi.

Bu fiyat, Alman deniz kuvvetlerinin de işine gelirdi. Çalışabilen her vagon insan ve asker nakli için kullanıldığından, 420 ton Amerikan malı sigara kâğıdı, sandıklara doldurularak, Alman Ordusu belgeleri adı altında kamyonlarla Fransa'dan geçirilerek, İsviçre'ye yollanmıştı. Hedef, Basel'deki Alman tren istasyonu idi.

Trene konduktan sonra, vagonların İsviçre istasyonuna geçmesini de Thomas Lieven sağlamıştı. 760.000 Frank! En güçsüz adam, en güçlü olurdu!

Alman deniz kuvvetleri bu işden iyi para elde etmişti. 760.000 İsviçre Frankı ile İspanya'dan vitamin dolu limon satın alınmıştı, gemiciler ve özellikle denizaltıcılar için. Thomas Lieven'e de takdir ve hisse olarak 30.000 Reich Markı verilmişti.

4. 19 mart 1944 günü Rus birlikleri, Romen sınırına dayanmışlardı. Aynı gün Thomas Lieven, yanında Albay Werthe ve Binbaşı Brenner olduğu halde Poitiers şehrine geldi. Burada Charlotte Régnier adında, Alman Ordusu'nun yeni bir kadın ajanı ile buluştular.

40 yaşlarındaki, sarışın, iri göğüslü, pek güzel olmayan, fakat sinirli bayan Charlotte Régnier, son aylardaki kadın ajanların arasında en başarılısı olarak biliniyordu. Ufak tefek Binbaşı Brenner, bu bekâr Fransız yazarını

Almanlar adına çalıştırınayı başarmıştı. Hemen hemen hergün yolladığı haberlerle Lutetia Oteli'ndekileri heyecanlandırıyordu.

En son olarak da Charlotte, Poitiers yakınında kurulan yeni bir direnme grubundan söz ediyordu. Bunun üzerine Paris'tekiler konu ile ilgilendiler. Yapılan çalışmalarla ikiyüzden fazla Fransız tutuklandı ve günlerce sorguya çekildi. Sonra bu ikiyüz Fransız âniden serbest bırakıldı...

Nedenini araştıran Lieven, Binbaşı Brenner'in sarışın Charlotte'yi elde etmekle orduya bir süper ajan kazandırmadığını ortaya çıkardı. Sarışın Charlotte, 6 ay önce akıl hastahanesinden çıkmıştı. Zararsız bir deliydi, ama yine de deliydi...

11.

23 Mart 1944 günü Thomas, bir Fransız iş arkadaşının verdiği toplantıya davetliydi. Bu toplantıda canı o kadar sıkılmıştı, tâ ki yeşil gece elbiseli bir bayan gelene kadar. Bundan, bundan sonra parti çok ilginç gelmeye başlamıştı ona.

Yeşil elbiseli kadın, 28 yaşında vardı. Sarı, uzun saçlarını başının üzerinde topuz yapmıştı. Kestane rengi gözleri ile Thomas onu film yıldızı Grace Kelly'ye benzetti.

«Kim bu?» diye sordu Lieven derhal ev sahibine. O da, bayanın kim olduğunu söyledi.

Vera prensesi von C. idi güzel bayan. Bundan sonra bayanı bu isimle anacağız. Çünkü kendisi henüz aramızda yaşamaktadır ve bizim de kendisine karşı sempatimiz vardır. Bu nedenle soyadını gizli tutacağız.

«Çok eski bir Alman asil ailesinden,» diye gülümsedi Thomas'ın arkadaşı. «Dünyadaki bütün asiller ile akraba. Eski Wilhelm'lerle, Windsor'larla, Paris kontu ile, ne bileyim daha kimlerle!»

«Beni, beni kendisi ile tanıştırabilir misiniz?» diye sordu. Ev sahibi bunu nezaketle yaptı.

Prenses ilginç biri idi. Kimseyi kendine yaklaştırınayan, kibirli ve soğuktu. Böylesine Thomas hiç rastlamamıştı!

Prenses, dostumuza şöyle bir baktı. Mekanik bir şekilde gülümsedi ve lütfen konuştu: «Nasıl demiştiniz, Bay... Lieven mi?»

Hoşuna gitti, dostumuzun, kadının tavrı. İlginç bir kişiydi! İnsanlar koleksiyonu için bir prensese ihtiyacı yoktu, fakat bu insan... Aristokrat, snob, kısacası ilgilendirmişti Lieven'i.

Konunun üzerine biraz eğilmesi iyi olurdu. Sordu, bir daha görüşebilirler mi, diye. Operaya, yemeye gidebilirler miydi? «Ben evde yemeğimi kendim yaparım. Kaabiliyetim olduğunu söylerler. Sizin için de bir şeyler pişirebilirim. Meselâ yarın?» Thomas teklifini yapmıştı.

«Maalesef mümkün değil. Bu hafta her akşam Bay Lakuleit'a davetliyim. Tanıyor musunuz onu?»

«Lakuleit mı?» Thomas bu ismi bir yerde duymuştu. Ama nerede? «Hayır tanımıyorum, kendisi için bu kadar çok zaman ayırabildiğiniz mutlu insanı.»

Bir şey elde edemeyeceğini anlamıştı dostumuz. Saçma idi, daha fazla uğraşmak. Partiyi ilk terke- dehlerden biri olarak çıktı, öfkelenmişti, iki gün sonra prenses, hiç beklenmedik bir şekilde Thomas'ı evinde aradı. Ona karşı biraz soğuk davrandığı için af diliyordu. Ev sahibinden, Thomas'ın Berlin'den gelmiş olduğunu ve Paris'te bir bankanın hissedarı bulunduğunu öğrenmişti. Ev sahibi, Thomas'ı banker olarak tanıyordu. Paris'teki belirli kişilerin haricinde hiç kimse dostumuzun özel ajan olduğunu bilmezdi.

«...hatırlarsanız size Bay Lakuleit'dan sözetmiştim,» diye prenses konuşmasına devam etti. «Rastlantıya bakın ki, o da Berlin'li! Königsberg'de doğmuş... Bana iyi yemek yaptığınızı söylemiştiniz. Bu onun da hoşuna gitti. Königsberg köftesini çoktandır yememiş... Burada hiç

kimse bu yemeği yapmağı beceremiyormuş... Geliniz yarın bize, yani Bay Lakuleit'ın evine...»

Dostumuz kabul etti. Sonra da düşünmeye başladı.

Lakuleit... Lakuleit...

Bu adı nereden hatırlıyordu? Albay Werthe'ye danıştı. Ondan aldığı bilgiyi ise yeterli bulmadı:

Oskar Lakuleit, Paris'deki «İntercommerciale SA (IC)» firınasının tek sahibi idi. Alman Ordusu bu firınaya, Fransa'daki kullanılmış bütün otomobil ve kamyonları toplaması siparişini vermişti. Lakuleit da siparişi veren namına büyük bir memnuniyetle çalışıyordu. Çalışkan bir adamdı. Berlin'de bir garajı vardı eskiden. Şimdi ise çok para sahibiydi. Çok para...

Lakuleit... Lakuleit... Thomas bu adı nereden hatırlıyordu?

Bu Bay, Pereire bulvarındaki küçük bir sarayda oturmaktaydı. Üniforınalı bir uşak kapıyı açmış ve bir odaya götürınüştü. Burası dopdolu bir antikacı dükkânından farksızdı. Duvarlarda tablolardan yer yoktu. Yerlerde halılar üstüste idi. Thomas, derin bir nefes aldı.

Sonra bu odadan kütüphaneye geçtiler. Evin beyi buradaydı. O sırada telefonla konuşmaktaydı, tik bakışta antipatik buldu onu Thomas. İri yarı, çok şişman. Kırk yaşlarında. Yusyuvarlak bir surat. Kısa ve briyantin sürülmüş açık sarı saçlar, sulu ve patlak gözler, kadınımsı ağzının üzerinde de açık sarı bir bıyık...

Thomas içeri girince, telefonla konuşmasını kesmedi. Şöyle bir dönüp, eli ile oturmasını işaret etti. Suratı kızarmıştı, bağıra bağıra konuşmaktan: «Bakın size bir şey söyliyeyim, Neuner. Hiç umurumda değil benim karınızın hasta olması. Siz çaldınız! Evet, çalmak derim ben buna! Haksızlık yapmıyorum. ihtar ediyorum size Neuner, daha fazla ısrar etmeyin, yerinizden olursunuz. Ne, mümkün değil mi? Gülerim ben buna! Tamam her şey. Çıkarıldınız!»

Lakuleit, hızla ahizeyi yerine bıraktı. Sonra yavaş yavaş yerinden doğruldu, yüzünde bir gülümseme ile. «İyi günler, Bay Lieven. Memnun oldum. Benim muhasebecimdi. Attım gitti onu! Herif küstahlaştı. Böyle şeye izin veremezdim tabii, değil mi?» Thomas'ın omuzuna dostça vurdu, «İşte böyle, gelin önce bir içki alalım, sonra beraberce mutfağa gideriz! Prenses birazdan gelecekler. Karım ise her zamanki gibi giyinmekle uğraşıyor...»

Thomas, Lakuleit'ın parmaklarına baktı. Büyük taşlı üç pırlanta yüzük takmıştı. Parmaklan, küçük sosislere benziyordu. Gitgide antipatik buluyordu, Thomas onu.

Mutfak, orta bir otelin mutfağı büyüklüğünde vardı. Bir kadın ahçı, bir erkek ahçı ve iki kız, Thomas'ın emrine verildi. Lakuleit, seyrediyor ve su bardağından Hennessy içiyordu.

Sonra prenses von C. geldi mutfağa. Kırmızı bir gece elbisesi giymişti. Oldukça da dekolte idi. ilk karşılaşmalarında ne kadar kibirli ise, bu defa o kadar cana yakındı. Tuhafına gitmişti durum, dostumuzun. Köfteleri sosa batırırken, düşünceliydi.

Yemek odasında, bayan Lakuleit'la karşılaşınca merakı daha da arttı. Olga Lakuleit, çökmüştü. Yüz hatları derinleşmişti. Saçlarım sarıya boyamıştı. Göz bebekleri de sönmüştü. Otuzunun sonuna gelmişti... Oh, tanrım, diye düşündü Thomas, zavallı kadın. Prenses, şişkonun dostu muydu? Galiba. Ben niye geldim buraya? iğrenç.

Menü. Paris, 26 Mart 1944

Enginar dolması

Königsberg köftesi

Ananas — Beignet.

Doğu Prusya spesiyalitelerinde bir prenses tuhaf davrandı...

Enginar dolması*: Tahminen sekiz enginar bir tepsiye konur ve üzerlerine limon sıkılır. Daha sonra üzerlerine 50 gr. çekirdekleri alınmış siyah zeytin ve iki küçük kırmızı dolmalık biber ve katı yumurta konur. Daha sonra limon suyu, zeytinyağı, iyice kıyılmış soğan ve maydanoz, bir sos halinde karıştırılır, doldurulmuş enginarların üzerine dökülür. Tepsi maydanozlarla süslenir.*

Königsberg köftesi*: Yarımşar kilo sıfır ve domuz kıyması, ıslatılmış ekmek, iki yumurta ve kıyılmış soğanlarla yoğurulur. Tuz, karabiber ve ançilez de ilâve edilir. Islak elle, orta büyüklükte köfteler hazırlanır. Ayrı bir yerde tereyağıda un kavrulur, et suyu ilâve edilir, bir bardak beyaz şarap dökülür. Hepsi kaynatılır, sonra da köfteler içinde bir süre bekletilir. Köfteler dışarı alınır, sosa, ekşi krema ile karıştırılmış yumurta akı ilâve edilir, daha sonra da karabiber, tuz, limon suyu, bir kaşık gebre otu. Köfteler, sostan geçirilir.*

Ananas — Beignets*: Taze Ananas meyvası dilimler şeklinde kesilir ve ikiye bölünür. 150 gr. süt, 125 gr. un, iki yumurta, biraz tuz ve bir kaç damla romla kalın bir hamur hazırlanır. Ananas dilimleri içine atılır, çıkarılır ve sıcak domuz yağında altın sarısı renk alana kadar kızartılır. Çıkarılıp, yağı akıtılır, Beignets'lere şeker serpilip, servisi yapılır.*

Gece, daha da iğrenç olmaya başladı. Olga Lakuleit, hiç konuşmuyordu, içki almıyor, köfteyi bile doğru dürüst yemiyordu. Sonra birden gözlerinden yaşlar boşandı.

«İstersen yukarı çık, Olga,» diye Lakuleit kesin ve sert konuştu.

Olga Lakuleit ayağa kalktı ve çıktı.

«Bir köfte daha, Bay Lieven?» diye sordu, zevkine düşkün koca. Prenses de Thomas'a bakarak gülümsedi. Dostumuzun ise birden iştahı filân kalmadı.

Yemekten sonra kütüphaneye geçtiler. Burada kahve ve Fransız konyağından sonra şişko adam, baklayı çıkardı ağzından: «Dinleyin beni, Lieven. Siz bir Berlin'lisiniz. Bir bankanız var, benim de büyük bir işim.

Berbat günlerdeyiz. Ümitlenmeyelim. Araba, çamura batmıştır bile. Geleceği düşünmek gerekiyor. Doğru söylemiyor muyum?»

«Neden söz ettiğinizi anlıyamıyorum, Bay Lakuleit,» diye Thomas soğuk bir ifade ile konuştu.

Şişko adam güldü kişner gibi: «Yok, biliyorsunuz! Siz değil de, kim bilecek? isviçre'de de paranız var, değil mi?»

Lakuleit, ciddileşmişti. Onun ve arkadaşlarının Fransa'da büyük se;rveti vardı. Acaba Thomas, bir yolunu bulup, bu parayı isviçre'ye transfer ettirebilir miydi? «Uygundur, sanırım sizin için bu, Bay Lieven!»

Thomas, bu kadarını yeter buldu. Ayağa kalktı. «Korkarım, yanlış adama müracaat ettiniz, Bay Lakuleit. Böyle işler yapmam.»

Prenses, söze karıştı. Lakuleit'a hak verdiğini söyledi. Thomas'a yetmişti ama bu kadarı!Bu adamlarda da hiç utanma yoktu! Evli bir adam ve sevgilisi! Lanet olası...

«Bay Lieven, belki bu iş hoşunuza gider, Bay Lakuleit'ın dostlarının kimler olduğunu duyunca...»

«Göring adında birini tanır mısınız?» diye şişko, sırıttı. «Bormann? Himmler? Rosenberg? Söylüyorum size, bu işde milyonlar var. Sizin için de..»

«Ben, satın alınmam.»

«Ah, saçma! Herkes satın alınabilir, önemli olan fiyattır.»

Her şey bitmişti, Thomas, kabaca veda etti. Öfkesinden patlıyordu. Bu şişko domuz herif! Ben, senin el falına bakarım...

Thomas, gardropta paltosunu ararken, prenses yanına geldi: «Ben de çıkıyordum. Beni herhalde evime bırakabilirsiniz? Yakında otururum.»

Thomas, başını eğdi. Öfkeden, sesi çıkmıyordu. Dışarı çıktıklarında da konuşmadı. Böylece, bayanın evine kadar yürüdüler. Prenses kapısını açtı.

Sonra duvara yaslandı. «Neyin var Tommy?» diye konuştu. Alman asili bayan. Sesi, boğazından çıkıyordu, dumanlı gibi.

Thomas, hayretle ona baktı.

«Na... sıl?»

«Haydi, öp beni... Ne bekliyorsun?» Dostumuzun kolundan tutup, kendine çekti, kollarını boynuna doladı ve iştahla öptü.

«Beni sevmeni istiyorum,» diye fısıldadı prenses. Sonra tekrar öptü, karşısındaki erkeği. Bir şeyler daha fısıldadı.

Ah, sizi gidi Hohenzoller'ler, Windsor'lar, Auersperg'ler, Colonna'lar! Paris'li pahalı kont! Sizin yüce soylarınız adına bizler susmalıyız! Küstah şişko neler anlatmıştı, neler istemişti...

Prenses von C.'den de bazı teklifler alınca, birden Thomas Lieven'in kafası çalışıvermişti. Tepesine bir yumruk indi sanki.

Lakuleit!!!

Artık hatırlamıştı, bu adamı nereden tanıdığını. öldürülen Petersen'in siyah kaplı kitabında geçiyordu, bu isim! Daha bir çok isim vardı, yaptığı kirli işlere karışanların...

Lakuleit... Herşey gözünün önüne gelmişti. Arkasında da üç nida işareti vardı. Sonra da bir başka ismin kısaltılmışı yazılıydı: V. v. C. Bu ismin arkasına da bir soru işareti koymuştu, Petersen...

12.

Başka zaman olsa Thomas, seve seve ayartılmaya razı olurdu. Fakat bugün? Sarışın prenses çekiciydi, öte yanda da esrarengizdi. Berbat tanıdıkları da vardı!

Bu nedenle dostça prensesin ellerini vücudundan uzaklaştırdı ve sonra hafifçe eğilerek: «Çok güzel bir akşamdı. Değerli prensesim, veda edebilir miyim acaba?»

Küstah güzelin kestane gözleri kısıldı.

Sevgili okuyucular, güzel sarışın bir bayanı bu halde gözünüzün önüne getirin. Tamam mı? Güzel. Sonra da Thomas Lieven'in davranışını. İlginç değil mi?

«Tommy, delirdin mi? Beni nasıl bırakabilirsin, bu durumda?» diye fısıldadı vahşi güzel, dişlerinin arasından.

Thomas, ikinci bir defa eğildi. «Sıkılıyorum, sayın prenses. Çünkü ruhen Bay Lakuleit ile anlaşıyorsunuz. Ve böyle bir ilişkiyi bozmak istemiyorum.»

Evin kapısını açtı. Kadın, ona engel olmak istedi. Thomas, kurtuldu. Güzel sarışın bu defa ayakları ile tepindi, sesini de yükseltti: «Pis herif, kal diyorum sana burada!» Yumrukları ile karşısında gayet soğukkanlı duran adamın göğsüne vuruyordu. Thomas ise, döndü ve kadını hiç umursamadan, karanlık bulvardan aşağı yürüdü.

Oh, temiz hava! Bütün istediğim ve ihtiyacım olan da buydu! Nasıl bir akşam geçirdim! Fakat Alman asilleri içinde de neler varmış! Burjuva bir kadın bunlarla baş edemezdi!

Biraz bozuldu küçük hanım, ama iyi oldu, diye Thomas düşündü. İyi biri, iyi de yetişmiş. Akıllı, isterse cana yakın... Böyle bir kadın, o şişko Lakuleit denen herifle ne yapıyor? Petersen'in siyah kitabında adı niçin geçiyordu? Thomas, olduğu yerde durdu. Karşısındaki ağaca baktı ve yüksek sesle konuştu: «Yoksa sen de mi prensese âşık oldun, deli?»

Ağaç ses vermedi. Zaten Thomas da ona söylememişti ki! Yoluna devam etti. Saçmalık, diye aklından geçirdi. Aşık olmak, ne demek? Hele böyle bir köpek balığına? Ne kadar komik! Fakat bundan sonra Bay Lakuleit'ı tepemizde hissedeceğiz galiba!

26 Mart 1944 günü akşamı, hizmetçisi Nanette izinliydi. Thomas Lieven, kapısını açtı, holdeki ışığı yaktı, paltosunu çıkardı ve küçük kitaplığa girdi.

Yüksek koltukta bir adam oturuyordu, iyi giyimli, bıyıklı biriydi. Romalı burnu vardı. Alaylı bakan gözler. Elinde bir Sherloek-Holmes pipo. Dumanları üfledikten sonra, sakin bir sesle konuştu: «Bunu beklemiyordunuz, değil mi Bay Lieven?»

«İyi akşamlar, Albay Simeon,» diye Thomas konuştu. Bu Fransız gizli ajanı ile bir çok defa başı belâya girmişti. «Çoktandır görüşmüyorduk.»

Albay Simeon ayağa kalktı. Tane tane konuşmaya dikkat etti:

«İçeri kolay girdim, maymuncuk ile. Bayım, oyunlarınız artık sona erdi.»

«Bir dakika, sevgili dostum. Özür dilerim, fakat kullandığınız tütün hiç de iyi bir markaya benzemiyor! Şu karşıdaki mavi toprak kabı görüyor musunuz? İçinde hakiki İngiliz tütünü vardır. Milli hislerinize kapılmayın sakın, alın!»

Daima maddi sıkıntı içinde olan Fransız Gizli Servisi mensubu, önce tereddüt etti, sonra da piposundaki tütünü tablaya boşaltıp, mavi toprak kaba doğru yürüdü. Kapağını kaldırırken, soğuk bir sesle konuşmasına devam etti: «Şahsınıza karşı hiç bir düşmanlığım yok, Bay Lieven. Sizi 'Deuxième Bureau'ya almak isteyen bendim. Fakat oyununuz sona erdi.»

«Söylediniz bir defa bunu. Bir dakika beklersiniz, sizi o zaman daha iyi dinleyebilirim...»

Birden Simeon elindeki pipoyu düşürdü. Elinde tabancası belirmişti.

«Çekilin dolabın yanından! Eller de yukarı!»

«Bırakın canım böyle şeyleri, Albayım,» diye Thomas başını salladı. «Eskisi gibi korkaksınız yine!»

«Kandıramazsınız beni, dolabı açmak istiyordunuz, değil mi?»

«Evet!»

«Ve oradan alacağınız bir tabanca ile tehdit edecektiniz, değil mi?»

«Hayır, değil! Dolapta silâh yoktur.»

«Peki, ne yapacaktınız?»

«Sadece dolabı açıp, içki sunacaktım size!»

Albay, öfke ile dolaba yürüdü ve oymalı kapağını açtı. Kızardı ve sonra:

«Mesleğimde her kişi dikkatli olmak zorundadır,» diye mırıldandı. Thomas, içkileri hazırlamaya başladı. Simeon konuşmasına devam etti: «Hele sizin gibi bir hainin yanında!»

«Sodayla, yoksa suyla mı?»

«Soda ile. Sizin gibi üç-dört defa hainlik yapmış birinin yanında!»

«Rengi biraz açık oldu galiba? Bir ölçü daha viski? Tamam.»

Simeon, arkasını döndü, öfke ile. Thomas, ona acıyarak baktı. Sonra konuştu: «Özür dilerim Albayım.»

«Ne için?»

«Sizi rahatsız ettiğim için. Söyleyin, bizim tatlı Mimi ne yapıyor?»

«Nereden bileceğim ben bunu?»

«Fakat onu benden koparıp alan, onunla evlenip, küçük partizanlar yetiştirınek isteyen siz değil miydiniz? Şimdi de böyle konuşuyorsunuz...»

Donuk konuştu Albay: «Mimi, beni terketti. Bir yıl oluyor...»

«Yine de Mimi'nin şerefine için. Belki tatlı Mimi'nin benden de ayrıldığını bilmekle teselli bulursunuz...»

«Size biraz önce, oyununuzun niçin sona erdiğini anlatmak istiyordum, fırsat vermediniz. Oyununuz henüz sona ermiş değil. Fakat prensesden

derhal elinizi çekmezseniz, oyununuz gerçekten sona erecek!»

«Nasıl bir prensesten?»

«Gayet iyi biliyorsunuz, nasıl bir prensesten olduğunu. Bu akşam onunla birlikteydiniz.»

«İnanın bana, ben ona ellerini üstümden çektirdim! »

«Şaka etmeyin! Burada sözkonusu olan hayat ve ölüm! İhtar ediyorum size, Lieven. Bize dikkat edin...»

«Tanrım, hangi Gizli Servis'ten korkulmaz ki...»

«Size bu son ihtarımdır, Lieven. Sinizme kaçmayın. Son aylarda direniş harekâtlarının Fransa'da nasıl güçlendiğini biliyorsunuz. İstersek, her gün içinizden birini öldürebiliriz. Sizi de! Fakat size karşı daima yumuşak olmuşumdur...»

«Öyle mi...?»

«Evet! Hatıralar... Paris'ten o lânet olası kaçışımız ...Mimi... Toulouse... Albay Débras... Josephine Baker... Fakat hâlâ prenses ve Bay Lakuleit'la uğraşmaya devam ederseniz sizi kurtaramam artık...»

Thomas Lieven, boş boş baktı. «Fransız Gizli Servisi'nin, bir Nazi'yi mi korumak istediğini anlatıyorsunuz bana?»

«Evet, bunu anlatmak istiyorum.»

«Peki, niçin?»

«Bunu ise anlatmayacağım.» Albay kararlı konuşuyordu: «Benim görevim, size en son ihtarımızı iletmekti, Lieven. Bundan sonra ihtar filân yok. Bundan sonra ateş edilecek...»

«Hemen mi? Yoksa son bir sulh viskisi daha içebilir miyiz birlikte?»

3. Kısım

1.

«Benim kanaatime göre bu Bay Lakuleit, Fransa'da dolaşmakta olan en büyük domuzlardan biri,» diye konuşmaya devam etti Thomas Lieven, Paris Lutetia Oteli'ndeki odalardan birinde. Albay Werthe ve hırslı ufak tefek Binbaşı Brenner, dinleyicisi idiler. Arasıra birbirleri ile bakışıyorlardı.

«Nedir bu bakışmalar?»

«Ah, Lieven,» dedi Werthe, «sizi öfkelendiren küçük kişiyi tanıdığımızı tahmin ettiğimiz için Brenner'le bakıştık. Ben sadece, Vera, derim.»

«Prenses,» diye Brennerde konuştu ve kikirdedi. «Böyle öfkeli bakmayın, Bay Lieven! Gizli Servis'in peşinizden koştuğundan bu yana, bizim de size biraz dikkat etmemiz gerekiyor...»

Thomas, daha da öfkelendi: «Prenses bana vızgelir! Tamamen!»

Brenner, gülmesine devam etti. «Kikirdemeyiniz! Bu Lakuleit'ın yaptıkları kaç kat göğe yükseldi! Prenses de onunla birlikte! Fransız Gizli Servisi de onların peşinde zaten!»

«Fransız Gizli Servisi'nden kimin onların peşinde olduğunu söylemek istemezsiniz tabii?» diye Werthe mırıldandı. Thomas, başı ile evet dedi.

«Bay Lakuleit, Bormann, Himmler ve Rosenberg'in servetlerini İsviçre'ye kaçırmak istiyor, iddianıza göre. Büyük bir iddia bu! Adolf Hitler'le ilgili bir mesele de atabilirsiniz yakında ortaya...»

«Bay Lieven, ben derim ki...» diye ufak tefek Binbaşı söze başlamıştı, fakat Thomas onu öfke ile susturdu: «Benim fikirlerime itiraz etmekten

vazgeçseniz, Brenner. Maquis olayında bana karşı idiniz, fakat Binbaşı oldunuz. Ne ise kredi senetleri olayında benimle birlikteydiniz. Yarbay olmanıza yakın, yine bana karşı çıkmak istiyorsunuz. Aptallık etmeyin!»

Bu etkisini gösterdi. Brenner, domates gibi kıpkırmızı bir suratla: «İtirazım yok, Bay Lieven. Bana göre... plânlarınızla birliğim!» diye konuştu. Albay Werthe iç geçirdi: «Bir de bu eksikti, adamlarımın münakaşası...»

Yapılan araştırmaya göre bir zamanlar Berlin'de garaj sahibi olan Bay Oskar Lakuleit, daha sonra «İntercommerciale SA» firınasının tek sahibi olarak milyonerliğe yükselmiş, kullanılmış araba satışından büyük kârlar elde etmişti. Sonra ne oldu?

Oskar Lakuleit, karısına kötü muamele etmeye başlamış, onu açıkça prenses von C. ile aldatmış, iş arkadaşlarına karşı sert davranmıştı. Tipik bir yeni zengin olup, çıkmıştı.

«Peki, sonra?» diye Werthe sordu. «Bütün bunlar için bir adamı tutuklayalım mı? O zaman yer yüzündeki bütün erkeklerin dörtte üçünü içeri tıkmak gerekecek...»

«Fakat her şeye rağmen bu adamda hoşuma gitmeyen bir taraf var,» diye Thomas Lieven kati konuştu. «Fakat ne!»

Alman hükümetinin desteği ile Oskar Lakuleit yıllardır Fransa'daki bütün kullanılmış vasıtaları topluyordu. Firması her yıl milyonlarla vergi ödüyordu. Bu vasıtaların satışından kendisine % 10 kâr bırakılıyordu.

İş, herkesi memnun edecek bir şekilde devam edip, gidiyordu. Bu konu ile sorular sorduğu bir ilgili: «Bu Lakuleit'ı rahat bırakın. En iyi adamımız,» demişti Thomas'a.

«Peki,...» diye Thomas homurdandı, 7 Nisan 1944 akşamı, villâsının kütüphanesinde dostları ile oturmuş konyak içerlerken, «Fakat yine de bu Lakuleit bir suçlu... Bir insan hakkındaki düşüncelerimde hiç yanılmamışımdır... »

Bu arada telefon çaldı.

Thomas, ahizeyi kaldırdı. «Alo?»

«Nasılsın, Tommy?» Tanıdık bir ses konuşuyordu. «Öfkeli çocuk ne âlemde?»

Fakat budalaca bir şey, diye düşündü Thomas. Niçin kızardım? Sıcak bir ses tonu ile konuştu: «Mükemmel, sayın prenses. Peki, siz?»

«Sizi özledim... Yarın akşam bana gelir misiniz?»

«Hayır.»

«Hizmetçim izinli. Meselâ, akşam yemeğinden sonra?»

«Korkarım, mümkün değil.»

«Çok güzel plâklar aldım. Portekiz'den geldiler. Gershwin ve Glenn Miller. Benny Goodmann ve Stan Kenton. Onları size çalmak isterim... Tamam, saat dokuzda!»

Güldüğünü duydu ve sonra kapadı. Thomas'ın cevabını beklememişti bile.

«Ayıp,» diye Thomas Lieven konuştu.

2.

Saat dokuza on kala geldi. Prensese getirdiği orkideleri çok aramak zorunda kalmıştı. 1944 yılında Paris'de bile orkideler yok olmaktaydı.

Prenses değerli mücevherlerini takmış, kısa, siyah gece elbisesi giymişti. Thomas, elbisenin önden ve arkadan deli edecek kadar açık olduğunu farketti hemen.

Thomas'a, yeni plâklarını çaldı. Dans ettiler. Rose şampanya içtiler. Thomas prensese, onu çok çekici bulduğunu söyledi. Kadın da ona, dünyamn en heyecanlandırıcı erkeği olduğunu fısıldadı. Ve böylece kendilerini saat 23'e doğru yumuşak kanepede buldular. Thomas, hayatında tatmadığı öpücükler aldı. Prenses mırıldanıyordu: «Senden başka hiç bir erkek bugüne kadar böylesine hoşuma gitmemişti. .. »

«Sen de benim hoşuma gidiyorsun, hem de çok!»

«Benim için bir şey yapmak lûtfunda bulunur musun?»

«İsteğinize bağlı...»

«Fermuarımı açabilir misin?»

«Pek tabii...»

«Bir şey daha yapar mısın benim için?»

«Bütün kalbimle!»

«Öyle ise Lakuleit'ı rahat bırak.»

Thomas, hiddetlendi. «Ne dedin?»

«Lakuleit'ı rahat bırakacaksın.» Prenses, kanepeye uzanmış, onu seyrediyordu. «Benim küçük Tommy'im, haftalardır onu rahatsız ediyorsun. Öyle değil mi?»

Cevap vermedi.

«Belki de hoşuna gitmiyordur, sana Tommy demem,» diye prenses devam etti. «Belki sana Jean demeliydim. Jean Leblanc. Yoksa Pierre mi? Pierre Hunebelle?»

Thomas, ayağa kalktı. Bir tuhaf hissediyordu kendini.

«Hunebelle'i beğenmedin demek? Peki,, öyle ise Armand Deeken? Hatırlıyor musun, partizanlar olayını?... Kaptan Robert Everett?»

Thomas, derin bir nefes aldı. «Veya bir Alman Generalini nasıl Amerikalı diplomat diye kandırmıştın? Robert S. Murphy? Daha konuşayım mı, seni gidi, küçük, tatlı Alman ajanı? Şimdi nerelerdesin?»

«Hayır,» cevabını verdi Thomas. Kendine hakim olmaya çalışıyordu. «Yine Almanlarla beraberim. Ya sen?»

«Bil, bakalım!»

«Senin yağlı sevgilini göz önüne getirirsem, Gestapo derim,» cevabını kabaca verdi Thomas.

Prenses, haykırdı. Ayağa fırladı. Thomas, geri çekilemeden, suratına iki tokat yedi. Ve prenses başladı lanetler okumaya : «Pis ve paçavra, ne sanıyorsun sen? Hayatını kurtarmak istiyorum, sen ise...»

Thomas kapıya yürüdü. «Tommy, gitme! Lakuleit'a ne yaparsan yap, fakat kal burada!» Thomas, hole çıktı. «Öc alacağım... Kal burada...» Thomas, kapıyı arkasından kapattı. Merdivenleri indi. Yukardaki kapı tekrar açılmıştı. Prenses, bir makina gibi lânet okuyordu hâlâ.

Dışarı! Sadece buradan dışarı çıkmak istiyordu! Koştu. Caddedeydi şimdi. Birden adamın biri ile çarpıştı karanlıkta.

«Çekilin önümden! Sinirden ne yapacağımı bilmiyorum...!»

«Lüzum da yok,» diye konuşan Albay Simeon'un donuk sesini tanıdı. «İki saattir buradayım. Gelişinizi ve gidişinizi gördüm.»

«Vay anasını, siz kabiliyetli bir ajanmışsınız!»

«İhtarıma önem vermediniz. Yakında turpları aşağıdan seyredersiniz..»

3.

«...ve kapıda da Fransız Gizli Servisi'nden herifin biri,» diye anlatıyordu, ertesi gün Thomas, Lutetia Oteli'ndeki dostları Albay Werthe ve Binbaşı Brenner'e. Hâlâ öfkeliydi.

«Peki, sizin prensesin ne rolü var meselede?»

«Bilmiyorum, fakat yakında bileceğim... Albayım, yemin ediyorum, bu herifi patlatacağım...»

Werthe, sözünü kesti: «Bırakın Lakuleit'ı, Lieven. Bugün payladılar beni... Speer, payladı. Lakuleit'ı derhal rahat bırakın, dedi. Lakuleit, büyük işler yapan bir adammış! Bazı makamlar onsuz işlerini halledemezmiş. örneğin, telefon hatları için tel... Lakuleit kolay bulunamayan 120.000 metre telefon teli bulmuş!»

Thomas, iç geçirdi. «İyi. Sizi payladılar, Albayım. İçinde bulunduğunuz durumu anlıyorum. Fakat siz niçin bu kadar üzgünsünüz, benim sevgili dostum Brenner?»

Binbaşı, elini şöyle bir salladı. «Dertten başka bir şeyimiz yok ta! Evden mektup geldi. Karım hastaymış. Oğlum, bu yıl sınıfta kalacakmış. Lâtince ve fizikten zayıf almış. Bir de lanet olası vergiler...»

Bu konular Thomas'ı ilgilendirıniyordu, ama sordu: «Vergi ile sizin ne ilginiz var ki?»

«Benim gibi deli bir adam bundan yıllarca önce yayınevlerinden biri için bazı harp politikası makaleleri yazmıştı da. O zamanlar bu makalelerin vergisini ödemeyi unutmuştum. Bu arada yayınevinin defterleri kontrol edilmiş ve benim adım da yazılıymış. İşte bu yüzden dertler var!»

Thomas Lieven'in kafasında birden şimşek çaktı. Defterler, hesaplar, muhasebeci... Ayağa fırladı. Sevinç çığlığı atarak, Bremner'e sarıldı ve bürodan dışarı koştu.

Brenner, kıpkırmızı olmuştu. Bugüne kadar hiç bir erkek öpmemişti onu! «Sarhoş mudur, nedir?» diye konuştu. «Şu bizim Lieven...»

***

«Hiç bir zaman,» dedi zayıf, sarı benizli muhasebeci Anton Neuner, «hiç bir zaman Bay Lieven, unutamam sizi!»

«Şimdi yemeğinizi yiyin, Bay Neuner, çorbanız soğuyacak,» cevabım verdi Thomas. Muhasebeci Neuner'i villâsında yemeye çağırmıştı. Bir haftadır tanışıyorlardı. Bay Neuner, kısa bir süre öncesine kadar «İntercommerciale» firmasının muhasebecisiydi. Thomas'ın, Lakuleit'ın evinde davetli olduğu akşam, işvereni tarafından işinden atılmıştı. Neuner adım ilk defa o akşam duymuştu Thomas. Binbaşı Brenner, vergilerinden dert yanarken, birden adı yeniden aklına gelivermişti.

Zayıf muhasebeci çorbasını dikkatle içiyordu. Sonra bir ara kaşığını bırakıp, Thomas'ın yüzüne baktı. «Hâlâ anlıyamıyorum! Bay Lakuleit beni kovuyor. Yerimden çıkarıyor beni. Karımın ağlamaktan gözleri kan çanağına döndü. Kendimi şimdiden Rusya'da görüyorum bile. Ve birden siz çıktınız ortaya, tamamen yabancı biri. Bana iş bulacağınızı söylüyorsunuz. Niçin?»

«Bay Neuner, ben bankerim. Intercommerciale firmasını tanırım. Çalışkan bir adam olduğunuzu biliyorum. Duydum daha doğrusu. Ben de anlayamadım, Lakuleit'ın sizi niçin çıkardığını...»

Neuner, tekrar çorbasına eğildi. Yüzünün hatları gerilmişti. «Sadece 18 mark 25 pfennig yüzünden. Evet, doğrudur işittiğiniz! Ve üç yıl boyunca onun için çabaladıktan sonra.» Neuner anlatmasına devam etti. Bir gün büroda geç saatlere kadar çalışmış, sonra da karnı acıktığından bir lokantaya gidip, faturayı firına hesabına geçirtmişti. Bunu şişko herif ortaya çıkarmıştı. Sonra da kovulmuştu. «Anlatabileceğim ne türlü iş meseleleri var... Biliyorum çok şeyi... Bay Lieven...»

«İlginç.»

«...fakat yapmayacağım. Bay Lakuleit bana karşı her ne kadar kötü davranmış olsa da, hainlik yapamam... »

Sevimli hizmetçi Nanette esas yemeği getirdi. «Çorba çok güzeldi», dedi Neuner, «İnşallah şimdi kızartma yoktur. Hastayım da. Biliyor musunuz, ülser.»

«Biraz tereyağıyla pişmiş körpe güvercin buğulaması var. Sizin sağlığınızı düşündüm.»

Menü. Paris, 14 Nisan 1944

Dana etinden bouillon

Güvercin buğulama ile karnabahar à la Crème

Vişneli elma kompostosu

Thomas Lieven'in perhiz yemeği birinin boynunu kırıyor...

***Dana etinden bouillon**: Çok yağsız dana etinden, suyuna yeşillik katmadan, et suyu çıkarılır. Su çıkarılırken uzun süre kaynatmaya ve çok az tuz koymaya dikkat edilmelidir... Kâselere konur, üzerine çok irice kıyılmış maydanoz serpilir. Kabuğu çıkarılmış, kızarmış ekmekle birlikte servis yapılır.*

***Güvercin buğulama**: İyice temizlenmiş ve yıkanmış körpe güvercinler, biraz tuz ve bol tereyağ konmuş suda, kapağı kapalı olarak, aşağı yukarı 30 dakika kadar hafif ateşte pişirilir. Tencerede güvercinlerin pişeceği kadar suyun olmasına, su miktarının, çok azalmamasına dikkat edilmelidir.*

***Karnabahar à la Crème**: İyice yıkanmış bir baş karnabahar alınır, sert kısımları çıkarılır ve çiçekleri birkaç parçaya ayrılır. Bu parçalar tuzlu kaynar suya atılır ve iyice yumuşayıncaya kadar pişirilir. Karnabaharlar tencereden çıkarılır, suyu süzülür ve kevgirden geçirilir. Karnabahar püresi; bir yumurta sarısı, biraz krema ve biraz tereyağ ile karıştırılır, çok hafif ateşte yeniden biraz ısıtılır. Ama pürenin kaynamamasma dikkat edilmelidir.*

***Vişneli elma kompostosu**: Tatlı, yumuşak, kabuğu soyulmuş, çekirdekleri çıkarılmış elmalar alınır. Bu elmalardan az şeker ilâve edilerek çok ince bir*

püre yapılır. Pürenin üzeri, suyu iyice sızdırılmış vişne reçeli taneleri ve uzun bisküvilerle süslenir.

«Ah, sevgili Lieven, ne mükemmel bir insansınız siz!»

«Sözünü etmeye bile değmez. Öte yandan, siz çok şişman Lakuleit'den hiç şüphesiz daha uzun yaşayacaksınız. Adam gitgide midesini şişirip duruyor. İş hayatında da öyle...»

«Bu adam çoktan midesini patlayıncaya kadar şişirdi bile», diye Neuner atıldı. «Otomobiller onun bir kere daha kafasını kıracak.» Ürkek tavırla sustu. «Bundan da alın. Karnabahar püresi bu. Güvercin hoşunuza gitti mi?»

«Mükemmel, Riviera'da bile bundan güzelini yememiştim.»

Thomas Lieven'in kafasında alarm çanları çaldı. Basit bir muhasebeci olan Neuner'in Riviera'da ne işi vardı?

«Yapılışım Hotel Negresco'nun aşçısından öğrendim», dedi Lieven, «hep orada kalırdım, nefis bir otel...»

«Hahaha, orası Bay Lakuleit için çok pahalıydı. Benim için, demek istiyorum. O hep orada kalırdı. Ben ucuz bir pansiyona yerleşmek zorundaydım. Fransızca bilmediği için bana ihtiyacı vardı.»

«Cemiyet adamı değil, Bay Lakuleit.»

Hiçbir şeyin farkında olmayan Neuner gözleri parlayarak devam etti: «Çok sık Riviera'ya giderdik, tâ Fransız İspanyol sınırına kadar. İşlerimiz...» Birdenbire sustu ve kuşkulu gözlerle Thomas'a baktı.

Ama Thomas candan gülümsüyordu: «Biraz daha komposto alın, Bay Neuner! Ve bana Nis'den bahsedin! O kadar uzun zamandır gitmedim ki oraya...»

4.

Paris'deki Alman gizli servisinin 12 mayıs 1944 tarihinde Berlin'deki maliye bakanlığına yolladığı, gizli bir mesajdan:

...ustalıkla sorguya çekilen, işten çıkarılmış muhasebeci Neuner'in, Nis'i ağzından kaçırması üzerine, bu şehir dikkatimizi çekti. Albay Brenner ve Sonderführer Lieven Riviera'ya gönderildi. Üç haftalık bir çalışma sonunda şunları tespit ettiler: Oskar Lakuleit burada yabancı malı en az 350 değerli otomobili (Rolls Royce, Lincoln, Cadillac, Hispano Suiza vb.) ya satın almış, ya kaçan sahiplerinin garajlarından çaldırmıştır. Satış işlerini Hotel Negresco'da yürütmüş, bu sırada muhasebeci Neuner'i tercüman, olarak kullanmıştır. Otomobilleri Lakuleit parçalara ayırmıştır. Rüşvet yoluyla Vichy'den «Otomobil yedek parçaları» için ihraç izni çıkarmış, bunları Madrid'e ihraç etmiştir. «Yedek parçalar» burada yeniden lüks otomobil haline getirilmiş, yüksek fiyatlara satılmıştır.

Hiç şüphesiz bu Nis transaksiyonu «İntercommerciale»nin kayıtlarına geçmemişti. Oskar Lakuleit'ın bu ve başka işlerle Almanya'yı milyonlar dolandırdığını sanıyoruz. Nis transaks iyonları sayesinde vergi dairesinin onun bütün işlerini ortaya çıkarması için ele bir delil geçmiş bulunmaktadır...

5.

29 mayıs 1944 günü akşamı Thomas Lieven prenses Vera von C.'ye kırmızı güller götürdü. Bir gün önce, tuhaf bir aristokrat kadın ona -yine- telefon etmiş ve onu çağırmıştı. Şimdiye kadarkinden daha çok cazip, diye Thomas düşündü.

«Bu akşam», dedi Vera, «çok uslu olacağıma söz veriyorum. Lakuleit'ten tek söz bile etmeyeceğim!»

Bu akşam Vera uzun süre sözünü tuttu. Sonunda verdiği sözü tutamamasmm suçu ise onda değildi.

Dansettiler, flört ettiler. Müzik yaptılar. Vakit gitgide geç oidu. Sonra tabii ve basitti ve Thomas'a Vera'yı uzun, çok uzun zamandır tanıyormuş gibi geldi...

Telefon çaldı.

«Açmayacağım», dedi Vera yorgun sesle. Thomas'a sevgi dolu gözlerle baktı ve onu okşadı. Telefon çalmaya devam ediyordu. Sonunda Vera ahizeyi kaldırdı. Kendini tanıttı. Bir süre dinledi, sonra yüzü sapsarı oldu. Birdenbire gözleri nefret ve hırsla doldu. Thomas'a: «Seni köpek... Seni alçak köpek!» diye kükredi.

«Öyle söyleme chérie! YİNE başlama», diye Thomas onu yatıştırmaya çalıştı.

Vera birdenbire ahizeye haykırdı: «Artık dayanamıyorum... daha fazla dinleyemiyorum!» Ahizeyi koltuğun üzerine fırlattı, ayağa fırladı, sinirden bütün vücudu tirtir titriyordu. Yakası açılmadık sözleri Thomas'a sıralamaya başladı.

Thomas bir süre dinledi, sonra ahizeyi kulağına götürdü. Telefondan hâlâ heyecanlı bir ses: «Vera... Vera...» diye sesleniyordu. «Hay Allah, susun Vera! Bunun suçu Lieven'de, inanın bana! Yapacak birşeyimiz yok... Lakuleit Berlin'e götürülecek... Firmada... villada... her yerde vergi memurları var... Herşey mühürlenecek...»

«İyi geceler, Binbaşı Simeon», dedi Thomas gülümseyerek. Telefonu kapadı ve gülümseyerek koltuğa kendini attı. Birdenbire bir tokat yedi. Bir tokat daha. Vera üzerine saldırdı. Dövüştüler. Vera bir yandan haykırıyordu: «Alçak! Namussuz köpek!» Sonuııda Thomas, Vera'yı sıkı sıkı yakaladı ve etraflı bilgi istedi. Vera nefes nefese anlattı: «Tüyeceğim... bu akşamdan... beni bir daha görmeyeceksin!»

«Eğer seni bırakırsam!»

«Bırakacaksın... ne düşündüğünü biliyorum. Benden sakladıklarını biliyorum. Onun için böyle kızdım, onun için bunu anlayamıyorum!»

«Ne?»

«Lakuleit'in işini bitirişini!»

«Alçak bir insan o, gizlice Gestapo'ya da para yediriyor.»

«Ne olacak? Sana ne bundan? Bütün altınlar, Nazi

ileri gelenlerinin bütün dövizleri bizim elimize geçecekti...»

«Biz, dediğin kim?»

«İngiliz gizli servisi!»

Thomas yastığın üzerine yığıldı ve boğulacakmış gibi oldu. «Sen İngiliz gizli servisi hesabına mı çalışıyorsun?»

«Söyledim ya!»

«Ama... ama Simeon'un seninle ne ilişkisi var?»

«Benim onun hesabına çalıştığımı sanıyor... Benim görevim, Fransızları oyalayıp, işimizi halletmemizi sağlamaktı. Eğer sen burnunu sokmasaydm, bunu başaracaktık, aptal herifi»

Thomas gülmeye başladı.

«Alçak, gülme!»

Thomas gitgide daha çok gülüyordu. Yüzükoyun yuvarlandı, tekrar sırtüstü yuvarlandı, yine yüzüstü...

«Gülme, Allahm belâsı, öldüreceğim seni namussuz!»

Thomas kahkahadan kırılıyor, avaz avaz gülüyordu. Ömründe böyle gülmemişti. Az kaldı gülmekten boğulacaktı. Bir anda Vera yine üzerine saldırdı. Bir anda yine dövüşmeye başladılar.

Bu sırada telefon ikinci kere çaldı. Thomas Vera'yı yana itti ve ahizeyi kaldırıp kulağına götürdü. Nefes nefese, hâlâ gülerek: «Evet, Albayım, daha hâlâ ne var?» dedi.

«Niçin hâlâ?» diye Albay sordu. Thomas bir anda buz kesildi. Kekeledi: «Ne... ne var, Albayım?»

«Sizi prensesin yanında bulacağımı ummuştum. Her yerde sizi arıyoruz.»

«Beni... heryerde... arıyor musunuz», diye Thomas sersemlemiş bir halde sözleri tekrarladı. Vera ağzı bir karış açık ona bakıyordu.

«Burada bir mesaj var. Gekados. Lakuleit işi için yarın sabah erkenden Berlin'e uçacaksınız, Lieven. Ve -sıkı durun- Alman emniyet dairesine gideceksiniz.»

«Alman emniyet dairesi mi?»

«Evet. Saat tam 15'de. Heinrich Himmler'in yanına çıkacaksınız.»

6.

Dünyanın en zevksiz mimarının elinden çıkmış olmalı, diye Thomas, Wilhelmstrasse 102'deki dev bina bloğunu görünce düşündü.

Ardına kadar açık büyük kapılardan içeriye, loş girişe yürüdü, dostumuz, triyarı bir SS askeri, bu zayıf sivili tepeden tırnağa süzdü. Konuşmadan, arkasında üç SS askerinin oturduğu, camlı bir bölmeyi işaret etti.

Thomas Lieven içeri girdi, şapkasını çıkararak odadakileri selâmladı ve söze başladı: «Paris gizli istihbarat teşkilâtından Sonderführer Lieven. İçişleri bakanlığı, emniyet dairesine çağırdılar beni.»

Nöbetçi SS subayı sert bir sesle: «Bizim burada Heil Hitler, denir. Kim çağırtmış sizi?» dedi.

«SS ve Alman polis müdürü, Herr Reichsführer», diye Thomas sakin bir sesle karşılık verdi.

Nöbetçi subay renkten renge girdi, telefona atıldı, mikrofona birşeyler söyledi, dinledi. Sonra tepeden tırnağa savgı dolu bir halde döndü. Yıldırım hızıyla Thomas için ziyaretçi kartı dolduruldu. Damgalandı, tarih ve saat yazıldı: Berlin, 30 mayıs 1944, saat 17.48.

Sahanlıktan yukarı geniş, taş bir merdiven birinci kata çıkıyordu. Sonra tahta merdivenler başlıyordu. Dar koridorlar karanlıktı. Çizme tıkırtıları ayakkabı sesleri duyuluyordu. Sanki bu korku merkezinde binlerce kişi oradan oraya koşuyor gibiydi.

Posta erinin peşinden yürürken Thomas düşünüyordu: Daha dün Paris'deydim. Şimdi burada, Alman emniyet dairesindeyim. Ben, barışsever bir vatandaş, gizli servislerden, Nazi'lerden, kaba kuvvet ve yalandan tiksinen, ben. Ben, yıllardan beri rahat bırakılmayan Thomas Lieven.

Bu kâbus gibi binayı acaba canlı olarak terkedebilecek miyim? Acaba kaderin bu dev Örümcek ağı, kimsenin inanmayacağı başımdan geçen şeyleri anlatabilmem için beni koyverecek mi?

«Oturun, Herr Sonderführer», dedi Heinrich Himmler. Daha önce kısaca tanışmışlardı. Bu sırada, kaba, köşeli yüzünde düellolardan aldığı yara izleri bulunan dev gibi bir adam olan SS - Obergruppenführer Kaltenbrunner, Thomas'ı şüpheli şüpheli süzdü. Kaltenbrunner emniyet dairesi şefiydi. Şimdi onun bürosunda Thomas ve Himmler yalnız başlarına oturuyorlardı.

Bu büroda herşey gösterişliydi: duvar kaplamaları, gümüş şamdanlar, mobilyalar. Duvarda bir yağlıboya tablo asılıydı. Fırtınanın kamçıladığı dalgaların köpürerek çatladığı bir kale harabesi can landırılmıştı tabloda.

SS ve Alman polis teşkilâtının başı Reichsführer, siyah üniforma giymişti. Himmler konuştu: «Şimdi beni iyi dinleyin Lieven: Bildiğiniz gibi, koruyucunuz amiral Canaris haftalar önce görevinden alındı. Bütün askeri istihbarat servisini artık ben yönetiyorum.» Himmler bıyık altından güldü. «Sizin dosyalarınızı inceledim. Aslında sizi ne yapmam gerektiğini biliyor musunuz?»

«Aslında beni kurşuna dizdirmelisiniz», dedi Thomas Lieven sakin tavırla.

«Ben mi? Ne? Evet, çok doğru! Ben de bunu söylemek istiyordum.» Himmler parmağındaki, üzerine SS harfleri kazılmış ağır bir yüzüğü döndürüp duruyordu. Thomas'a soğuk soğuk baktı. «Size bir şans tanımak istiyorum. Son bir şans. Size vereceğim görevle, kendinizi Führerimize ve milletimize göstereceksiniz.»

Bir telefon çaldı. Himmler ahizeyi kaldırdı ve kısa süre kulak verdi. Telefonu kapadıktan sonra konuşmasına devam etti: «Düşman kuvvetleri Alman başkentine doğru bir hava akınına girişmiş. Aşağıdaki korunağa inelim.»

Bu konuşmanın birinci bölümüydü. İkinci bölüm yerin altındaki, emin bir korunakta devam etti.

Bombardıman uçakları Berlin üzerinde öldürücü yüklerini boşaltırlarken, daha az kibar Alman vatandaşları daha az kibar bodrumlarında yüzlercesi bir arada öbür dünyayı boylarlarken, Reichsführer başka bir tonda konuşmasına devam etti:

«Lieven, siz savaş aleyhtarı görüşleri olan bir insansınız. İtiraz istemem, herşeyi biliyorum! Bu nedenle size söyleyeceklerimi daha kolaylıkla kabul edeceksiniz: Bu korkunç kan döküşün bir sonu olmalıdır. Biz Avrupalılar birbirimizi hayvan boğazlar gibi öldürmemeliyiz. Biz birbirimizi temizlerken, aşağılık bolşevikler bize bıyık altından gülüyor.»

Yakınlara düşen ağır bir bomba korunağı hafifçe titretti. Işık söndü. Sonra tekrar yandı. Thomas, Reichsführer'in alnında küçük ter damlalarının belirdiğini gördü.

Himmler alçak sesle devam etti: «Büyük bir kavga veriyorum. Üzerimde büyük sorumluluk var. Kimse bu sorumluluğu benimle paylaşmıyor. Yalnız başıma karar vermek zorundayım.»

Ben, ben, ben, diye Thomas düşündü. Ya Hitler? Ya Goebbels? Ya ötekiler? Beyefendi hazretleri tek başına hedefe ulaşmayı plânlıyor!

«Normal olarak günün birinde vatan haini diye başınızı gövdenizden ayıracağız. Ama ben sizden yararlanacağım ve yararlanmayı da istiyorum. Bulabildiğim en iyi adam sizsiniz.» Yine yakınlara bir bomba düştü. Yine ışık söndü. Şimdi Himmler'in yüzü kurşuni bir renk almıştı. «İspanya sınırındaki her geçidi biliyorsunuz. İspanya'dan Portekiz'e bütün kaçakçı yollarını biliyorsunuz, değil mi?»

«Evet», dedi Thomas.

«Güzel. Her türlü yetkiyi vereceğim size. Belirli bir insanı sağ salim Lizbon'a götürmeniz şartiyle size hürriyetinizi bağışlayacağım. Bankacısınız siz, değil mi? Sizinle bir iş konuşulabilir, öyle değil mi?»

«İşine göre,» dedi Thomas. Bir yandan da şöyle düşünüyordu: Demek buymuş. Bunun için bana ihtiyacı varmış. Portekizliler bizimle diplomatik ilişkileri kestiler. İspanyollar hiçbir Almanı ülkelerine sokmuyorlar. Sadece kaçak olarak girilebiliyor. Demek bunun içinmiş. Thomas Lieven'in dudakları kurudu. Şimdi terliyordu. Ben kahraman değilim, diye düşündü. Ben hiçbir şekilde kahraman değilim. Korkuyorum. Ama. bu katil herif kendisini veya akrabalarından, arkadaşlarından birisini oraya götüreceğimi sanıyorsa...

«Demek böyle, şart koşuyorsunuz!» Himmler'in sesinde tehlikeli bir ton gizliydi. «Sizce önemli olan ne Peki,?»

«Bu insanın kim olduğu», dedi Thomas alçak sesle.

«Hiç şüphesiz bu insanı sempatik bulacaksınız», dedi Himmler. «Adı Wolfgang Lenbach. Bu ada çıkarılmış mükemmel evrakları var. Aslında adı Henry Booth ve bir İngiliz yarbayı. Churchill ve Montgomery ile yakından tanışıyor. Norveç'de bir komando harekâtını yönetmiş. Orada onu esir aldık...»

7.

Tehlikenin geçtiğini haber veren alârmdan saatler sonra bile, Berlin dev bir meşale gibi alev alev yanmaya devam etti.

İsterik bir insan kalabalığı istasyona dolmuştu. Kadınlar ve çocuklar bağırıyorlar, erkekler, Berlin'den kaçanlarla dolu olarak şehirden ayrılan vagonlarda bir yer kapabilmek için mücadele ediyorlardı.

Tren ağzına kadar doluydu. Tuvaletlerde bile tıklım tıklım insan kaynıyordu. Trene giriş ve çıkışlar ancak pencerelerden oluyordu. Ama yataklıda yer vardı, bol yer...

Dört SS askeri ortalarına iki sivili almış, Paris ekspresinin yataklı vagonuna götürüyorlardı. Kadınları ve çocukları iterek kendilerine yol açıyorlardı.

SS askerleri yanma gelince kondüktör vagonun kilitli kapısını açtı.

«Bay Lieven ve Bay Lenbach, değil mi?» diye kondüktör sinirli sesle sordu. Thomas başiyle doğruladı. «On üç ve on dört numaralı yataklar», dedi kondüktör.

Thomas, yanındaki zayıf iri yan adama baktı ve eliyle onun önden geçmesini işaret etti. Bunun üzerine adının Wolfgang Lenbach olduğunu söyleyen, aslında Henry Booth adındaki bu adam kompartımana girdi. İngiliz yarbayının üzerinde mavi bir fresko elbise vardı, kahverengi saçları kısa kesilmişti. Gözleri mavi, kaşları kalındı.

Thomas ona İngilizce: «İçinizden geçenleri tahmin ediyorum, Mister Booth», dedi. «Ben de sizin yerinizde olsam aynı şeyleri düşünürdüm. Her şeye rağmen... önümüzdeki günler birbirimize katlanmamız gerekiyor.»

İngiliz yarbayı sustu.

Thomas içini çekti ve seyahat çantasından bir şişe viski çıkardı. Lavabodaki diş fırçalamak için kullanılan iki bardağı viski ile doldurdu, birini karşısındakine verdi.

«Thanks», dedi İngiliz. Thomas onun konuştuğunu ilk defa işitiyordu. Sonra ikisi de uzun süre sustular. Tren sarsılarak hareket etti.

Thomas yatağının üzerine oturdu. Lavaboya baktı ve konuştu: «Ne gibi bir iş için Lizbon'a gittiğinizi biliyorum, Mister Booth. Bunu hemen tahmin ettim.»

İngiliz karşılık vermedi. Tekerlekler takırdaya takırdaya dönüyor, tren yoluna devam ediyordu...

«Himmler'in bir barış mesajını götüreceksiniz», dedi Thomas, «İngilizler ve Amerikalılara bir barış teklifi. Buna benzer bir teklif, Zürich'deki İngiliz başkonsolosu aracılığıyla daha önceden de yapılmıştı. O zaman Himmler son anda teklifi geri almıştı. Şimdi yine ateşkes anlaşması yapmayı ve bizimle birlikte Ruslara karşı savaşmanızı teklif ediyor...»

İngiliz cevap vermedi.

Thomas devam etti: «Böyle bir teklifin kabul edilemeyeceği ortada. Hangi açıdan bakarsanız bakın, ahlâk kurallarının dışında birşey bu. Siz Ruslarla birlikte bize karşı savaştınız. Silâh arkadaşlarınızı ortada bırakamazsınız.»

Thomas, İngilizin sesini işitti: «Bütün bunları niçin bana anlatıyorsunuz?»

«Memleketimizde sadece domuzlar yok da onun için.»

«Anlayamıyorum. »

Thomas, İngilizin yüzüne dik dik baktı: «Siz benim hakkımda birsèy bilmiyorsunuz. Onun kafasının içinde neler olduğunu şimdi biliyorsunuz. Buna rağmen size şunu söyleyim: Almanya'da SADECE Naziler yok. Hepsi Rusya'ya Bayram ederek saldırmadılar.»

«Bayram ederek değilse bile, saldırdılar!»

«Biz Rusları gafil avladık. Bu doğru. Ama her- şeye rağmen şunu söyleyeyim: Alman ordusunda sadece gaddar askerler yok! Avrupa kıtasına

çıkarma yapmanız gün meselesi. Ruslarla birlikte bizi yenilgiye uğratacaksınız. Ama yüzbinlerce kişi için, Batı'nın elinde esir olmak ile Rusların elinde esir olmak arasında fark var. Bu yüzbinlerce kişi arasında, bu savaşta olup bitenlere karşı ellerinden bir şey gelmeyen pek çok insan bulunacaktır...»

«Yani suçsuzlar, öyle mi?» dedi Booth. «Hepiniz Heil diye bağırıp, Bay Hitler'in yaptıklarını alkışlamadınız mı?.,. »

«Ya öteki ülkeler? Başka ülkeler de Hitler'in canının istediği gibi davranmasına karşı koymadılar, öyle değil mi? Ona hayranlık duydular, olimpi- yadma takdirle katıldılar ve başlangıçta küçük ülkelere saldırışını elleri kolları bağlı seyrettiler. Değil mi?» dedi Thomas. «Bay Chamberlain Münih'de değil miydi?»

İngiliz birdenbire bardağım uzattı. Yatağının üzerindeki ışığı söndürdü ve duvara döndü.

8.

Olayları öne alalım:

Kayıtsız şartsız teslim olan Alman ordusunun bütün birliklerine 8 ve 9 mayıs 1945 günleri arasında bütün savaş ve ilerleme hareketlerini durdurmaları, bulundukları yerde teslim olmaları müttefik kuvvetlerince emredilmişti. Tarihler için, İngiliz - Amerikan komutan ve subaylarının, özellikle İngiliz Feldmareşali Bernard L. Viscount Montgomery'nin, Alman birliklerinin 8 mayıs 1945 geceyarısından sonra daha birçok saatler bulundukları mevkilerden batıya doğru ilerlemelerine göz yumdukları, artık bilinmekte olan bir gerçektir. Elbe kıyısında, Mecklenburg'da, Thüringen'deki binlerce Alman askeri böylece Ruslara esir düğmekten kurtuldu. Feldmareşal Montgomery'nin kurmay heyetinde o günlerde yarbay Henry Booth da bulunuyordu.

9.

SD'nin Marsilya'daki merkezi Rue Paradis, 426 numarada idi. Bu çok uzun cadde, Cannebiére'i Prado'ya bağlıyordu. Binanın sağında ve solundaki birçok eve Gestapo elkoymuştu. Bütün evlerin tek bir ortak girişleri vardı. Bu giriş Rue de Paradis 426 numarada idi.

8 Haziran 1944 günü sabahı bu kapıdan içeri iyi bir terzi elinden çıkmış gri bir yazlık elbise giymiş bir adam girdi ve nöbetçiye, geldiğini SD'nin Marsilya'daki yöneticisi Hauptsturmführer Heinrich Rahl'a bildirmesini söyledi.

İriyarı, hafif çökük burunlu bir adam olan Rahl, ziyaretçisini hemen kabul etti. «Berlin'den telgrafı henüz aldık, Sonderführer. Gizli görev. Durumu biliyorum. Sizin için ne yapabilirim?»

Thomas uygun şekilde karşılık verdi: «Bildiğiniz gibi çok önemli bir kişiyi sınırdan geçirmekle görevlendirildim.»

«Biliyorum», dedi Rahl. Anlaşılan bu kelimeyi kullanmaktan hoşlanıyordu.

«Böyle birşeyin hazırlanması gerekli. Önce bir komando arabasına ihtiyacım var.»

«Emrinize amade, Sonderführer.»

Komando arabası esaslı birşeydi. iki buçuk ton ağırlığında. Her tekerlekte ikişer lastikli. Arazide hareket etmeye uygun. Telsiz ve kerteriz cihazlarıyla donatılmış. Bir zamanlar Thomas Lieven bir Fransız ajan okulunda boşuna telsiz, şifreleme, şifre çözme öğrenmemişti. Bundan iki gün önce Atlantik kıyısına çıkarma yapıldığına göre, Thomas bu bilgilerini değerlendirmeyi düşünüyordu.

Thomas, Hauptsturmführer'e anlamlı anlamlı baktı: «Ben... hım, arkadaşımla 'Hotel de Noaiiles'de kalıyorum.» Şöyle düşündü: Bir zamanlar burada Josephine Baker oturmuştu. O sıralarda ben Débras ve Simeon ile beraberdim. Beni vurmaya teşebbüs edişlerinden sonra. Şimdi yine

buradayım. Ve yeniden (acaba kaçıncı kere?) kaçma hazırlıkları içindeyim. Bay Heinrich Himmler ve Gestapo'nun yardımıyla.

Şöyle dedi: «Bu görevimi yerine getirmem için yardıma ihtiyacım var. Fransızların yardımına da. Onun için sizden ricam, Hauptsturmführer, Bastian Fahre adlı adamın adresini buldurmanız. Son olarak Montpellier'de kalıyordu. Mademoiselle Duval adlı birinin yanında. Boulevard Napoléon'da.»

Üç gün sonra...

«Aman yarabbim, Pierre, sen de çok şakacısın», dedi Bastian Fabre. Adaleli devin kırmızımsı fırça gibi dik saçları hâlâ eskisi gibiydi. Kapağı açılmış bir fırının önüne diz çöktü, içerde küçük bir süt domuzu cızırdaya cızırdaya kızarıyordu. Bastian kızartmanın üzerine, tereyağ sürdü. Süt domuzunun ince derisinde bir kabarcık meydana gelince, Bastian bunu hemen bir iğne ile patlatıyordu. Bastian'ın Pierre Hunebelle adıyla tanıdığı ve sevdiği Thomas Lieven, bunu ona öğretmişti. Bir zamanlar.

Mutfakta iki kişi daha vardı: Thomas ve yarbay Booth. Mutfak, Boulevard de Dunkerque civarındaki Rue Clary'deki Bastian'ın yeni evindeydi. Bastian polise kaydını yaptırmadan oturuyordu burada. Ama çalışkan SD, onu Sonderführer Lieven'in isteği üzerine aramış ve bulmuştu.

«Polisler kapıya dayanınca, az kaldı Bayılacaktım», dedi Bastian. Bir yandan domuzla ilgileniyordu.

Polisler 10 haziranda Bastian'ın kapışım çalmışlardı. Sıcak bir buluşma sahnesi, daha o gün cereyan etmişti. Bastian boyuna eski, ölü sandığı arkadaşı Pierre'i kucaklamıştı. Birdenbire bir bebek gibi ağlamaya başlamıştı. «Ne sevindim, Pierre... öyle sevindim ki...»

Sonra Thomas durumu açıkladı. Bastian'ı kahkaha nöbetleri tuttu... gözlerindeki yaşlar daha kurumamıştı. Derken ertesi gün, Bastian'ın «küçük bir ziftlenme» dediği şeyi gerçekleştirmeye karar verdiler.

Şimdi üçü birarada küçük mutfaktaydılar: Bastian, Thomas ve sessiz yarbay Booth. Bastian domuzu izliyordu. Thomas karides kokteylini

hazırlıyordu. İngiliz de yemeğin sonunda yenecek peynir parçacıklarını kesiyordu.

«Senin değerli yardımlarına ihtiyacım var, Bastian», dedi Thomas. «İspanya sınırını hâlâ eskisi gibi biliyor musun?»

«Amma yaptın, Pierre, gözüm kapalı bile geçebilirim İstediğim yerden! Rüşvet yedirmediğim İspanyol sınır muhafızı yok!»

«Mükemmel», dedi Thomas, «o halde bize sen yol göstereceksin. Bu beyi Lizbon'a götüreceğiz. Rarebits için peyniri biraz daha ufak parçalara bolün, Mr. Booth, lütfen. Bu arada: Avrupa kıtasında oldum olası süregelen boğazına düşkünlerin tartışmasına siz ışık tutabilir misiniz? Bunun adı 'Weis: Rabbits' mi, yoksa' Welsh Rarebits mi?»

Yarbay soğuk bir sesle karşılık verdi: «Bu sadece Kıta Avrupasında olan bir tartışma değil. Bu konuda benim memleketimde de pekçok kişi birbirini yiyor. Doğrusunun ne olduğunu ben de bilmiyorum.»

«Güzel. Biraz daha ketçap var mı, Bastian?»

Dev Bastian bir mutfak dolabmı açtı ve bir şişe çıkardı. Bu sırada dolaptan bir şey düştü... küçük bir oyuncak lokomotif. Bastian bunu yerden kaldırdı. «Bak, Pierre... Hatırlar mısın? Benim elektrikli trenime ait! Geriye bir bu kaldı. Bir zamanlar o antika yemeği lokomotifle sofraya getirmiştin. O günden beri bunu yanımda taşıyorum. Uğur diye. Ve hatıralarım...»

«Biliyorum», dedi Thomas alçak sesle. Karidesin sosunu karıştırıyor, bir yandan da Chantal Tes sier'i düşünüyordu. Hâlâ onu düşünürken içi burkuluyordu. Ah, Chantal, yaşasaydm... bizimle buradan gidebilseydin... Bastian, «Biliyor musun: 'Kabak Kafa' hâlâ burada», dedi.

Thomas irkildi: «'Kabak Kafa' Marsilya'da mı?»

Bastian acı acı başını salladı. «Çetesini dağıttı, alçak herif. Şimdi SD adına resmen casusluk yapıyor. Bütün Marsilya ondan çekiniyor. Şimdi bile biraz korkuyor ama...»

Thomas hemen oturmak zorunda kaldı. İçini delice bir hırs kapladı. 'Kabak Kafa' yaşıyordu! Chantal Tessier'i öldüren adam burada, Marsilya'da yaşıyordu. Daire içinde... herşey daire içinde dönüp, yine aynı yere geliyordu.

«Mr. Booth», dedi Thomas, «arkadaşımla birlikte sınırı geçeceksiniz. Benim burada halledeceğim bir işim var.»

İngiliz itiraz etmek istedi, ama Thomas sadece başını sallıyordu: «Boşuna ağzınızı yormayın. Ben burada kalıyorum. Bir alçakla hesaplaşacağım. Yapacağım son şey de olsa, bu benim sonum da olsa, yapacağım bunu...»

10.

14 Haziran 1944 günü Thomas Lieven, İngiliz subayı ile Bastian Pabre'i SD'nin komando arabasıyla İspanya sınırı yakınlarına götürdü. «Hoşça kalın, yarbayım. Yataklıda konuştuklarımızı unutmayın.»

İngiliz sessizce eğilerek selâm verdi. Thomas'la birbirlerine sarıldıkları zaman yine Bastian’ın gözleri doldu. «Sen hemen geri döneceksin», dedi Thomas ona. «Marsilya'da tekrar görüşeceğiz. Buralarda savaş yakında sona erer.»

Bu inancı Thomas komando arabasının telsiz cihazı sayesinde edinmişti. Hergün saatlerce Alman ve müttefik telsizlerini dinliyordu.

Havadan gelen seslerin ona öğrettikleri şeylere göre, Thomas savaş plânım düzenledi. Marsilya'ya dÖndiiKabak kafalı Dantes Villeforte'i gece gündüz izliyordu. Ama Thomas Lieven hemen hücuma kalkmadı. Bekledi. Neyi beklediğini biliyordu...

Müttefikler 26 haziranda Cherbourg'u, 9 temmuzda Caen'i ele geçirdiler.

20 temmuzda Hitler'e suikast yapıldı.

Menü. Marsilya, 11 Haziran 1944.

Karides kokteyli

Süt domuzu kızartması

Welsh Rarebits

Lieven süt domuzunu yerken büyük bir domuzu «temizlemeye» karar veriyor...

***Karides Kokteyli**: Bir kutu konserve karides alınır. Karidesler bir kaba, suyu başka bir kaba alınır. Karideslerin üzerine biraz konyak, birkaç damla limon suyu dökülür. Tatlı krema, rendelenmiş Bayır turpu ile iyice karıştırılır, tatlı toz hardal ve karidesin suyu ilâve edilir, biraz domates ketçap'ı ile renklendirilir, sonunda karidesler sosun içine atılır, karıştırılır.. Geniş ağızlı şampanya bardaklarının içine salata yaprakları konur, üzerine karides kokteyli yerleştirilir ve servis yapılıncaya kadar buzdolabında tutulur.*

***Süt domuzu kızartması**: Gözleri ve ayakları çıkarılmış bir süt domuzunun içi biber ve tuzla ovulur. Boylu boyuna bir tahta şiş geçirilir, ızgaranın, ya da içinde biraz sıcak su bulunan bir tavanın üzerine konur, fırına sürülür. Domuzun üzerinde meydana gelecek kabarcıklar iğne ile patlatılır, çıkan su hemen silinir, böylece domuzun üzerinde meydana gelecek lekeler önlenir. Süt domuzu kızartmasının üzerine, öteki kızartmalarda olduğu gibi pişerken suyu dökülmez. Sadece bir fırça ile tereyağ ve zeytinyag sürülür. Bir kabuk gibi kızardıktan sonra üzerinden de tuzlanır. Et pişince fırından çıkarılır (büyüklüğüne göre, aşağı yukarı bir saatte pişer) ve çok sıcak olarak, ağzına bir limon sokularak sofraya getirilir.*

***Welsh Rarebits**: Gravyer veya benzer bir cins peynir alınır, küçük parçalar halinde doğranır. Sofrada bir ispirto ocağının üzerinde, ateşe dayanıklı bir kabın içinde penyir, tereyağ, bir bardak bira ve biraz kırmızıbiberle karıştırılır. Peynir ip ip uzamaya başlayınca, ateşten alınır, önceden hazırlanan kızarmış ekmeklerin üzerine kalın tabaka halinde sürülür ve ısıtılmış tabaklarda servis yapılır.*

---

3 Ağustosta Renııes müttefikimin eline düştü. Ayın dokuzunda Le Mans, onunda Nantes ve Loire Hattı bunları izledi. Thomas Lieven bütün bu olup bitenleri komando arabasından dinliyordu. Ama daha hücum etmiyordu. Sonra 15 Ağustos geldi. İngiliz ve Amerikalılar Napoli'den kalkıp Riviera'ya çıktılar. Ayın 23'ünde Grenoble düştü. Thomas Lieven kendi kendine, artık vakit geldi, dedi:.

O gün Rue de Paradis'deki SD karargâhına gitti. Burada avludan kara bir duman yükseliyordu: Gestapo'nun evrakları yakılıyordu. Yüzü allak bullak olmuş Hauptsturmführer Rahl'a, Thomas: «Aman paniğe kapılmayın, dostum», dedi. «Amerikalıları denize dökeceğiz. Buna şüphe yok. Reichsführer'in emrine uyarak, teşkilâtınız hâlâ benim istediklerimi yerine getirmek zorunda... yoksa savuşmak mı istiyorsunuz?»

«Hiç, hiçbir şekilde, Sonderführer.»

«Bunu kuvvetle umarım. Bana iki güvenilir adamınızı verin. Silâhlı olsunlar. Silâhlı bir çatışma mümkündür. Herif, Marsilya'nın en tehlikeli hainidir,.. Dantes Villeforte.»

«Villeforte... ama o...»

«Bir hain, size söylediğim gibi! Görevimin öneminden şüpheniz var mı, Hauptsturmführer? Sizi Berlin'e şikâyet etmek zorunda bırakacak mısınız beni?»

«Aman yarabbim... herşeyi biliyorum, Sonderführer.»

11.

21 eylül 1944'de Paul Martine adındaki bir adam, 145th CIC Detachement, United States Army, Europe ilgililerinin önünde şu ifadeyi veriyordu:

«1944 yılının ocak ayından beri Rue de Paradis'de, -Gestapo'nun elinde tutuklu bulunuyordum. 23 Ağustosta ortalık karıştı. O gün yemek çıkmadı-

Alman gardiyanlara da. Küçücük hücrelerimizden içeri kesif duman sızdı. Anlaşılan Gestapo'nun adamları evrakları yakıyorlardı.

Akşamleyin bir bağırma çağırmadır gitti. Yaşlı ve sevimli bir asker olan Hannoverli Friedrich Felge bana şunları anlattı: «Burada bir Sonderführer var. Çok önemli bir kişi, Berlin'den geldi. Bir haini tutuklatmış. Bu adama Marsilya'da 'Kabak Kafa' diyorlar. Haini zincire vurdular, bodruma hapsettiler. Ben, 'Kabak Kafa'nın, yâni Dantes Villeforte'nin gerçekten bir hain olduğunu biliyordum. Ama bildiğim, onun Fransa'ya hainlik ettiği, bir SD casusu olduğu idi! 27 Ağustosta Gestapo'nun adamları kaçtılar. Biz bağırıp çağırdık, hücrelerimizin kapılarını yumrukladık... boşuna. 28 Ağustos sabahı hücremin kapısı açıldı. Dışarda şık giyinmiş bir sivil duruyordu. Çok iyi bir Fransızca ile: 'Siz de öteki arkadaşlarınız gibi serbestsiniz. Birkaç saate kadar müttefikler burada olur. O zamana kadar bu binanın ve aşağıda, bodrumdaki tutuklunun korunmasını üzerinize alın. İçinizden birçoğunuz onu tanırsınız. Adı Dantes Villeforte'dir. Katil ve SD casusudur. Vatandaşlarınızdan birçoğunun ölümüne sebep olmuştur, dedi. Adam bunları söyledikten sonra kayboldu. Villeforte'i göz altında tuttuk ve daha sonra müttefik komisyona teslim ettik. Müttefikler de onu tutukladı. Bizi kurtaran adamı bir daha görmedim.»

12.

28 Ağustos günü öğleden önce Thomas otelinden çıktı ve bavulunu istasyona teslim etti. Marsilya'nın dış mahallelerinde biraz çarpışma oluyordu... fazla değil. 29 Ağustos günü ikindi üstü Marsilya kurtuldu. Thomas Lieven çeşitli SD kimlik kâğıtlarını yırttı ve bir zamanlar «Maquis Crozant» ile mücadele sırasında işine çok yarayan kimlik kâğıtlarını yanma aldı...

29 Ağustos 1944 günü Robert Almond Everett adlı bir Binbaşı, paraşütçü ajan, Amerikalılara başvurdu. Fransa'ya görevli olarak iniş yaptığını söyledi, hemen Londra'ya gönderilmesini rica etti. Amerikalılar, Thomas Lieven'e tıpatıp benzeyen bu cesur İngilize viski ve askeri tayın ikram ettiler.

Marsilya'nın kurtarılmasına, güney bölgesinin her yanından akın akın gelen Fransız birlikleri ve partizan çeteleri de katılmışlardı. Amerikalıların işgal ettiği «Hotel de Noailles» de, zaferden iki gün sonra büyük bir eğlence düzenlendi. Salonda bulunan herkes ayakta Fransız milli marşını söyledi. Binbaşı Robert Almond Everett de.

Tam, «... le jour de glorie est arrivé...» derken, birdenbire omuzunu ağır bir el kavradı. Thomas sıçradı, arkasına baktı. Arkasında iriyarı iki Amerikan askeri polisi duruyordu. Onların yanında da Adolphe Menjou'nun biraz irisi bir adam duruyordu.

«Bu adamı tutuklayın» dedi Binbaşı Jules Simeon. Şimdi gözkamaştırıcı bir üniforma giymişti. «Bu adam, savaşın en tehlikeli Alman ajanlarından biridir. Ellerinizi yukarı kaldırın, Bay Lieven. Artık iyice işi azıtmıştımz. Oyununuz bitti.»

13.

25 Ağustosta General de Gaulle, Amerikalılarla birlikte Paris'e girdi. 15 eylülde Thomas Lieven hayatında ikinci kere, yakındaki Frèsnes hapishanesine düştü. Birinci kere onu Gestapo buraya atmıştı. Şimdi ise Fransızlar buraya hapsettiler onu.

Bir hafta hücrede kaldı Thomas, iki hafta... hiçbir değişiklik olmadı. Bu yeni tutukluluğa felsefi bir boyun eğişle katlanıyordu. Kafasından çoğu zaman şöyle düşünceler geçiyordu: Böyle olması zorunluydu. Hak, hukuk bunu gerektiriyor. Bu kötü yıllar içinde ben şeytanla da anlaşma yapmıştım. Şeytanla aynı masada yemek yemek isteyen kişinin kaşığı uzun olmalıdır!

Öte yanda...

Öte yanda, burada öyle çok dostum var ki. Öyle çok Fransız'a yardım ettim ki: Yvonne Dechamps, bankacı Ferroud, Madame Page. Birçoğunun hayatını kurtardım. Şimdi de onlar bana yardım ederler.

Acaba cezam ne olacak? Altı ay mı? Eh, buna katlanırım. Ondan sonra, aman Allahım, ondan sonra NİHAYET serbest olacağım! Ondan sonra NİHAYET ingiltere'ye dönebilirim. Bunca yıldan sonra nihayet yeniden barış içinde yaşayacağım. Bir daha gizli teşkilât yok! Bir daha macera yok! Eskisi gibi bir hayat. Zürich'de, Eugen Waelterli'nin hesabındaki para ile...

Dışarıda yaklaşan ayak sesleri duyuldu. Kilitte bir anahtar döndü, hücre kapısı açıldı. Kapının önünde iki Fransız askeri duruyordu.

«Hazırlanın!» dedi birinci asker.

«Nihayet,» dedi Thomas Lieven ve ceketini giydi, «beni sorguya çekmek için çok uzun zaman beklediniz!»

«Sorgu mu? Böyle birşey yok!» dedi ikinci asker. «Kurşuna dizilmeye hazırlanın!»

DÖRDÜNCÜ KİTAP

1. Kısım

1.

Koyu mavi gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu. Baden - Baden'de hava bu 7 temmuz 1945 günü çok sıcaktı. Renkleri solgun, sıska sıska şehir sakinleri oradan oraya sürükleniyorlardı. Giyimleri kötü, ümitsizler.

Aynı gün, öğleye doğru zeytin yeşili bir askeri otomobil, arka koltukta iki yıldızlı bir General olduğu halde, Leopoldsplatz'daki yol kavşağına geldi. Burada bir Fransız askeri polisi trafiği yönetiyordu; Fransız trafiğini. Çünkü artık Alman otomobili yoktu. Buna karşılık Fransız otomobilleri yığınlaydı! Baden - Baden Fransız askeri yönetiminin merkeziydi .Şehirdeki Almanların sayısı: 30.000, Fransız asker ve yönetici memurlarının aileleri ile birlikte sayısı: 32.000 idi.

«Durun bir dakika,» dedi General. Şoför, askeri polisin yanında araBayı durdurdu. Polis öyle baştan savma selâm verdi ki, karşısında bir Alman Generali olsaydı fena halde azar işitmişti. Ama bu sırada Alman Generalleri azarlayamaz olmuşlardı. Daha doğrusu şimdilik.

İki yıldızlı General arabanın cammı indirdi ve: «Buranın yabancısıyım», dedi. «Siz buraları bilirsiniz. En iyi yemek hangi subay kantininde çıkıyor?»

«Aman yarabbim, Mon général subay kantinine gitmeyin! 'Recherche de Criminels de Guerre' den yüzbaşı Chairmont'a gidin.» Askeri polis yolu tarif etti.

«O halde gidelim,» dedi karnı acıkmış General.

Araba «Atlantic» oteli, banyolar ve kumarhanenin önünden geçti. Bir zamanlar dünyanın en zengin erkekleri, en şık kadınları ve en pahalı fahişelerinin dolaştığı bu yerlerin ne acıklı bir görünüşü vardı! Banyolarda, orkestranın çaldığı istiridye şeklindeki sahne yanmış, çimler harap olmuştu. Dışarıya banyolar ve kumarhanenin değerli mobilyaları yığılmıştı.

Askeri otomobil büyük bir villânın önünde durdu. Bin yıllık reich, denen devrenin sonuna kadar Gestapo karargâhı , bulunuyordu burada. Şimdi «Fransız Savaş Suçlularını Araştırma Bürosu,» buraya kurulmuştu. General villâdan içeri girdi ve yüzbaşı Clairmont'u sordu.

René Clairmont adındaki adam göründü: zayıf, orta boylu, dar yüzlü, siyah saçlı zeki gözlüydü. 35 yaşlarında görünen bu adam, üzerine iyi oturan bir üniforma giymişti. Bununla birlikte son derece SİVİL bir görünüşü vardı.

Asıl adı Thomas Lieven olan ve bundan uzun, çok uzun zaman önce Londra'da serbest bankacılık yapan yüzbaşı, iki yıldızlı Generalin elini sıktı ve konuştu: «Size hizmet etmek benim için şereftir, mon général.»

Hey, bir dakika! Zorunlu gizli ajan, becerikli insan, dahi ahçı Thomas Lieven'den son defa bahsedişimizde, bu çok isimli adam Paris yakınlarında Frèsnes hapishanesinde Fransızların elinde tutuklu bulunuyordu.

Sanırız, okuyucunun şu sorusunu cevaplandırmanın zamanı gelmiştir: 3 ekim 1945 günü kurşuna dizilmek Üzere aldıklarına göre, nasıl olur da 7 temmuz 1945 günü Thomas Lieven Baden - Baden'de «Savaş Suçlusu Arayıcısı» olarak bulunabilir...

2.

Kurşuna dizilmek mi? diye Thomas dehşet içinde düşündü. Askerler onun ellerini bağlamışlar, loş hapishane avlusuna götürüyorlardı. Hey Allahım! Ben de birkaç ay yatacağımı sanıyordum.

Askerler onu daha önce Alman askerlerinin soktuğu, aynı penceresiz, pis kokulu otobüse attılar.

Otobüsün içi hâlâ ter ve korku kokuyordu. Zayıflamış, yüzü solgun ve traşh, buruşuk bir elbise içinde, pantalonu askısız, kravatsız ve ayakkabıları bağsızdı. İşte Thomas Lieven bu durumda arabada büzülmüş oturuyordu. Kusacak gibiydi, midesi bulanıyordu.

Araba Paris'de, yine loş bir avluda durduğu zaman nerede olduğunu anlayamadı. Askerlerin onu kabaca iteklemelerine, büyük bir binada bir odaya götürmelerine ses çıkarmadı.

Odanın kapısı açıldı. Bundan Thomas'ın etrafındaki her şey dönmeye başladı. Boğulacak gibi oldu Thomas. Kulağına bir takım sesler ve konuşmalar geliyor, ama Thomas bunları anlayamıyordu. Bir Fransız Albayı üniforması giymiş, yazı masasının arkasında oturan, yüzü güneşten yanmış, şakaklarına kır düşmüş, yumuşak bakışlı iriyarı adama baktı. Kan yeniden başına çıkarken Thomas anlamıştı bile: artık kurtulmuştu. Josephine Baker'in arkadaşını, bir zamanlar Lizbon'da hayatını kurtardığı adamı, «Deuxième Bureau» dan Albay Débras'i tanır tanımaz, anlamıştı bunu.

Albay Débras, Thomas Lieven'i tanıdığım hiçbir şekilde belli etmedi. «Oraya yürüyün!» diye sert bir sesle bağırdı. «Oturun! Çenenizi tutun!» Thomas Lieven oraya yürüdü ve oturdu. Thomas çenesini tuttu.

İki asker Thömas'm iplerini çok uzun zamanda çözdüler. Çok uzun zamanda tutuklunun teslim edildiğine dair evrakı imzalattılar. Nihayet odadan çıktıkları zaman, Thomas'a sanki aradan bin yıl geçmiş gibi geldi. Sonra Thomas ile Débras yalnız kaldılar.

Débras gülümsedi. «Josephine'in selâmları var, alçak köpek.»

«Teşekkür ederim. Çok naziksiniz. Nerede... nerede Madame?»

«Kazablanka'da. Bu şehrin valisiydim de.»

«İlgi çekici. »

«Paris'de işim vardı. Bir rastlantı sonucu sizin tutuklandığınızı öğrendim.»

Thomas yavaş yavaş kendine geliyordu. «Dostunuz Albay Siméon bunu hazırladı. Tam Marseillaise! söylüyordum. Bir milli kurtuluş töreninde. Otelde kalıp çenemi tutmalıydım. Böyle yapsaydım, çoktan şimdi Londra'da olacaktım. Milli marşlar insanın başına belâ getiriyor! »

Débras karşılık verdi: «Sizin hakkınızda çok şey işittim. Bize karşı yaptıklarınızı. Ama bizim için yaptıklarınızı da. Paris'e gelince durumunuzu öğrendim. Artık 'Deuxième Bureau'da değilim. Savaş suçlularım araştırma servisinde çalışıyorum. Ancak sizi savaş suçluları listesine alıp, kurşuna dizileceğinizi söylemekle size yaklaşabilirdim. Ancak bu şekilde sizi Frèsnes'den çıkarabildim. iyi numara, değil mi?»

Thomas alnındaki terleri sildi. «Evet,» dedi. «İyi numara. Belki biraz sinirleri zorlayıcı ama...»

Débras omuz silkti. «Bütün çağımız böyle, Lieven. İnşallah fazla bir ümide kapılmazsınız. Umarım, sizi Prèsnes'den kurtarışımın ne anlama geldiğini farketmişsinizdir.»

«Korkarım biliyorum», dedi Thomas. Kaderine boyun eğen bir hali vardı. «Sanırım, yeniden sizin hesabınıza çalışacağım, Albay Débras!»

«Evet bu anlama geliyor.»

«Bir sorum daha var: Size Paris'de benim tutuklandığımı kim söyledi?»

«Banker Ferroud.»

İyi, ihtiyar Ferroud, diye Thomas düşündü. Teşekkürler. Teşekkürler.

Thomas sordu: «Beni nerede kullanmayı düşünüyorsunuz, Albay Débras?»

Josephine Baker'in arkadaşı, Thomas'ı dostça süzdü, «İtalyanca biliyorsunuz, değil mi?»

«Evet.»

«1940 yılında Almanların bize saldırdıkları sırada son anda, YÜZDE YÜZ kendileri için olmadığı bir zamanda İtalyanlar yüreklendiler ve bize karşı savaş açtılar. O zamanlar Fransa'nın güneyini kasıp kavuran gözü dönmüş köpeklerden biri de General Luigi Cöntanelli idi. Tam zamanında sivil elbise giydi...»

«Generallerin çoğu gibi.»

«... ve ortadan kayboldu. Bildiğimiz kadar, Napoli yakınlarında bir yerde.»

Kırk sekiz saat sonra Thomas Lieven Napoli'de idi.

Aşağı yukarı on bir gün sonra Thomas Napoli'nin kuzey doğusuna düşen Caivano köyünde, koyun çobanı olarak -kabiliyeti olduğundan değil, zorunluklara uyduğu için- gizlenen General Contanelli'yi tutukladı.

Önemli avı ile birlikte Paris'e döndükten sonra Thomas, Albay Débras'a rahat bir barda, keyifli bir anında: «Herşey çok kolay oldu», diye anlattı. «Amerikan CIC'u bana çok yardım etti. Hoş çocuklar. İtalyanlardan da şikâyet edemem. Generallerden hiç hoşlanmıyorlar. Ama ne yazık ki İtalyanlar Amerikalılardan da hoşlanmıyorlar.» Sonra Thomas İtalya macerasını anlattı.

Daha koyun çobanı, Generalin peşindeyken, CIC (Counter Intelligence Corps) genel karargâhım ziyaret edip, bilgi almak istediği bir sırada tuhaf bir sahneye şahit olmuştu.

Amerikalı ajanlar sinirli, isterik hareketlerle oradan oraya koşuyor, hep bir ağızdan bağrışıyor, sağa sola emirler yağdırıyor, aynı anda emirleri geri alıyor, oraya buraya telefon ediyor, seri halde tutuklama emirleri yazıyorlardı.

Az sonra Thomas olup bitenleri anladı. Üç gün önce limanda büyük bir Amerikan şilebi demirliydi. «Victory» adlı bu şilep İtalya'daki Amerikan, kuvvetleri için erzak taşıyordu. Pazar gününden beri «Victory» ortalıktan

yokolmuştu. Kimse nereye gittiğini bilmiyordu. Bir İtalyan makamı suçu başka bir makama atıyordu. Amerikan makamlarında da durum aynıydı.

«Victory» ne olmuştu? Eriyip havaya uçmuş değildi ya! Thomas Lieven'in merakı uyandı. Limana gitti, batakhanelerde, meyhanelerde dolaştı. Sonunda yolu «Luigi» ye düştü.

Luigi, aktör Orson Welles'e benziyor, küçük, pis bir ahçı dükkânı işletiyordu. Ayrıca üçkâğıtçı, sahtekârın biriydi. Bir çetenin de reisiydi.

Luigi hemen şık giyimli, bilgili, alaylı bakışlı sivile karşı kardeşçe hisler duydu. Thomas 'in Alman olduğunu öğrenince bu sempati daha da arttı.

İnanılmaz şey: CİC'un bulamadığım Thomas birkaç saat içinde öğrendi. Hattâ Luigi'nin yanında «Victory» dolabını çeviren adamlarla tanıştı bile.

Durum şuydu: Geçen pazar şilebin mürettebatı tatil gününü geçirmek üzere karaya çıkmıştı. Gemide sadece tek bir nöbetçi kalmıştı. Luigi'nin arkadaşları rıhtımda, gemi merdivenin hemen yamnda üç güzel kız arasında bir kavga düzenlemişlerdi. Kızlardan biri avaz avaz yardım istemişti. Nöbetçi, bir centilmenlik örneği göstererek, zor durumda kalmış güzel kızın yardımına koşmuştu. Araya esmer tenli Napolililer de karışmış, kavga büyümüştü! Bu sırada geminin sancak tarafından, bir sandal içinde, tayfa elbisesi giymiş Luigi'nin arkadaşları yanaşmış, «Victory»i ele geçirmişlerdi. Yıldırım hıziyle palamarı çözmüşler, demir almışlar, gemiyi limandan çıkarmışlar, bir burun ötedeki Pozzuoli'ye götürmüşlerdi.

Burada tekrar demir atmışlar, yükü, bekleyen kamyonlara boşaltmışlardı. Gemide konserveler, dondurulmuş kümes hayvanları, meyvalar, şeker, pirinç, un, her türlü alkollü içki, birkaç yüz kilo sigara ve birkaç bin kutu kaz ciğeri ezmesi bulunuyordu.

Korsanlar Pozzuoli'yi boşuna boşaltma yeri olarak seçmemişlerdi. Burada dev gemi tamir atölyeleri vardı. Uzman işçiler fazla mesai ücretleri alarak, çalınan gemiyi hemen parçalamaya koyuldular.

Parçalar için müşteriler bile orada hazır ve nazırdı! Bunlar geminin etrafında dolaşıyor, istedikleri parçaları söylüyorlardı, Beylerin istedikleri

her parça kesilip çıkarıldı: Motorlar, krank milleri, çelik duvarlar. Sanki çalışkan kasaplar, bir sığırdan fileto üstüne fileto çıkarıyorlardı.

Bu sıralarda Napoli'de, şu ya da bu şekilde işe yaramayacak bir nesne yoktu. Böylece «Victory» den geriye bir vida bile kalmadı. Hattâ Luigi'nin arkadaşlarının, gemide buldukları fareleri bile bir yerde kullanmış olmalarından insan korkuyordu...

3.

Thomas, Paris'in rahat bir barında, keyifli bir anında Albay Débras'a başından geçen bu hikâyeyi anlatıyordu. Sonra Débras ciddileşti: «Siz Alman'sınız, Lieven,» dedi. «Size şimdi Almanya'da ihtiyacımız var. Kimse, büyük domuzlarla, küçük, zararsız yardakçıları arasındaki farkı sizden daha iyi bükmez. Şimdi suçsuzların cezalandırılmasını Önleyebilirsiniz. ister misiniz?»

«İsterim,» dedi Thomas Lieven.

«Ama Almanya'da mutlaka bir üniforma giymeniz gerekli.»

«HAYIR!!!»

«Yazık ki bu şart. Size bir de Fransız adı ve askeri bir rütbe bulmak zorundayız. Binbaşı, meselâ.»

«Aman Allahım, Peki, ne üniforması?»

«Bu size kalmış, Lieven. Birini seçin.»

Thomas böylece şehrin en iyi askeri terzisine gitti ve burada üniformaları gözden geçirdi. İçlerinden bazı parçalar seçti: Maviye çalan gri renkte havacı pantalonu, büyük cepli, arkadan uzun yırtmacı olan ve bele oturan bej rengi bir ceket. Ayrıca omuz kayışları, kollara dikilecek sırmadan bir küçük gemi ve üç gönye.

Thomas’ın bulduğu bu üniforma herkesin öyle hoşuna gitti ki, bir ay sonra bu «Savaş suçlularını araştırma» servisinin resmi üniforması ilân edildi.

İlerleyen müttefik kuvvetleriyle birlikte, Thomas, yüzbaşı René Clairmont adiyle vatamna döndü. Savaş sona erdiği sırada Baden - Baden'de bulunuyordu. Kaiser - Wilhelm - Strasse'deki eski Gestapo genel karargâhına bürosunu kurdu.

İşte böylece okuyucu, dostumuzun 7 Temmuz 1945 günü Baden - Baden'de iki yıldızlı bir Generale nasıl olup da yemek pişirdiğini öğrenmiş bulunuyor!

Kaiser - Wilhelm - Strasse, 1 numaralı evde 17 kişi çalışıyordu. Karşıdaki villâda kalıyorlardı. İşleri ağır, sevimsizdi. Üstelik kendi aralarında politik ve başka faktörlerde anlayamıyorlardı. Meselâ Thomas Lieven hemen, buz gibi soğuk bakışlı, ince dudaklı genç ve yakışıklı teğmen Pierre Valentine ile kavga etmişti. Valentine tam bir SS subayı tipindeydi.

Valentine, eline kim geçerse tutukluyordu. Fransız «Savaş suçlularını araştırma» bürosundaki aklı başında subaylar, Amerikalı ve İngiliz meslektaşları gibi kanun ve nizamlar ölçüsünde, askeri yönetimin çıkardığı «Wanted - Persons» listelerine uygun hareket ettikleri halde, Valentine nüfuzunu kullanarak gözünü kırpmadan canının istediğini tutukluyordu.

Thomas onu uyardığı zaman, kibirli kibirli omuz silkmiş: «Bütün Almanlardan nefret ediyorum,» demişti.

Böyle aptalca bir genelleştirmeye Thomas Lieven karşı çıkmıştı. Valentine vurdumduymaz tavırla karşılık vermiş, şöyle demişti: «Ben sayılara bakarım. Sadece bizim bölümümüzde geçen ay içinde 6000 Alman, kendi vatandaşım ihbar etmiş. Bunlar böyle: Küçük milletlere saldırdıkları zaman, üstün insanlar. Ağızlarının payını alınca Beethoven çalıp, birbirlerini ihbar ediyorlar. Böyle bir millete karşı saygı mı duyacağım?» Ne kadar aşağılık bir insan olursa olsun, teğmen Valentine'in bu noktada hakkı vardı: İğrenç bir ihbar, namussuzluk ve küçüklük dalgası savaştan sonra Almanya'ya yayılmıştı.

Sonra 2 Ağustos 1945 geldi çattı. Bugün, Thomas Lieven'in başından, onu son derece sarsan bir olay geçti. Uzun boylu, beyaz saçlı, gıdasızlıktan bir deri bir kemik kalmış, bumburuşuk elbiseler içinde bir adam büroya geldi. Adam şapkasını çıkardı ve şöyle konuştu: «İyi günler, efendim. Adım Werner Hellbricht. Beni arıyorsunuz. Kreisbauernführer'dim.» Yaşadığı köyü söyledi. Burası Kara Ormanlarda bir yerdi. «O zamandan, beri saklanıyorum. Ama şimdi size teslim oluyorum.» Thomas, zayıf, beyaz saçlı adama baktı. «Bunu niçin yapıyorsunuz?»

Hellbricht karşılık verdi: «Memleketimde korkunç cinayetler işlendiğini anladığım için. Cezamı çekmeye, yol yapmaya, tuğla tamizlemeye, istediğiniz her işi yapmaya hazırım. Bu cani hükümete hizmet ettiğim için son derece pişmanım. Onlara inanmıştım. Hatâ etmişim. Daha az inanıp, daha çok düşünmeliydim.»

Thomas ayağa kalktı. «Herr Hellbricht, saat bir. Konuşmamıza devam etmeden önce bir sorum var: Benimle öğle yemeği yer misiniz?»

«Yemek mi? Sizinle? Ama size söyledim, ben bir Nazi idim!»

«Buna rağmen. Bu kadar dürüstçe itiraf ettiğiniz için.»

«O zaman bir ricam var; lütfen benimle çiftliğime gelin. Size gösterecek bir şeyim var. Çiftliğimin arkasındaki orman yolunda», dedi bir zamanların Kreisbauernführer'i.

4.

Kuzukulağı, firenk maydanozu, aslanağzı ve birçok çayır otlarından sade suya bir çorba pişirmişti bayan Hellbricht. O da kocası gibi solgun ve sıskaydı. Thomas'ın gördüğü çiftlik perişan haldeydi. Camları kırılmış, kapı kilitleri ateş edilerek parçalanmış, ahırlar boştu. Odalar zorla çalıştırılan yabancı işçiler tarafından yağma edilmişti.

«Onlara kızmak elimden gelmiyor,» dedi Hellbricht. Acı acı gülümsedi. «Önce biz onları yağma ettik, bir zamanlar, onların memleketindeyken . »

Eski Kreisbauernführer'in ocağın başında duran karısı: «Çorbadan sonra patates püresi ile fırında pişmiş meyva var,» dedi. «Yardım malzemesinden payımıza düşen bu. Ne yazık ki daha fazla şeyimiz yok.» Thomas avluya çıktı ve arabasının bagajını açtı. 250 gram tereyağı, bir kutu krema., bir kutu etsuyu hülâsası ve bir kutu et kavurmasıyla geri döndü.

«Şimdi bırakın da ben ocağın başına geçeyim, bayan Hellbricht», dedi. Ve hemen işe koyuldu. Sade suya çorbayı etsuyu hülâsasiyle kuvvetlendirdi. Kavurma etin kutusunu açtı, eti lif lif parçaladı. Sonra bir kabın içinde duran tussuz ve yağsız lor peynirini gördü. «Bu peyniri lütfen makinadan geçirin, bayan Hellbricht», dedi. «Birlikte çalışırsak, az sonra mükemmel bir öğle yemeği hazırlayabiliriz.»

«Aman Allahım!» dedi bayan Hellbricht ve ağlamaya başladı. «Kavurma! Rüyalarıma bile girdi, ama hiç görmedim!»

Hellbricht, «Burada hâlâ başkalarının açlıktan kırılışına bıyık altından gülenler var,» dedi. «Bizi bu duruma düşürenler .Yüzbaşım, ihbardan hiç hoşlanmam, ama söylemek zorundayım: Arkadaki orman yolunda, yosunların altında büyük bir yiyecek deposu gizli.»

«Gizlenmiş yiyecek stokları kimin, ne zaman sakladılar bunları?»

«1944 yılının sonbaharıydı. Hitler'e bağlı toprak ağalarından Darré'nin başyaveri ile Karlsnihe Kenzi'nin gestapo şefi. Doktor Zimmermann bana gelerek, bir miktar yiyeceği, toprağa gömerek, saklamak istediklerini söylediler.»

Bayan Hellbricht, solgun çehresinde bitkin ve perişan bir ifade ile söze karıştı:

«Sizi buraya kadar bunun için yorduk,» dedi. «Bu yiyeceklerin bulunup, ortaya çıkarılması şart. Hele açlığın hepimizi kasıp, kavurduğu bir zamanda. Neyse ki bizim başımızı sokacak bir evimiz var da, güç belâ geçinebiliyoruz. Ya bombardımanlarda evsiz kalanlar, göçmenler, çocuklar... onların hali nicedir, tanrı bilir...»

Takvimlerin 2 Ağustos 1945 tarihini gösterdiği bugünü izleyen günlerde olaylar iki yönde gelişti: Önce, gizlice yapılan kazılarla binlerce kutu yağ, et, reçel, suni bal, kahve, çay, çukulata, glikoz, un, sebze ve meyva konservelerini kapsıyan zengin gıda stokları meydana çıkarılarak, bu hazine yardım kolları aracılığı ile hasta, yaşlı ve çocuklara dağıtıldı. Açılan çukurlar kısa zamanda öyle büyük bir ustalıkla kapatıldı ki hiç kimse buralardaki toprak örtüsünün evvelce bozulmuş olduğuna ihtimal veremezdi. Bu işlemlerden sonra ise, Ağa Hellbricht'in avlusunun ardında yer alan bu ormanlık arazi «Savaş suçlularını arama Servisi» nin seçme üyeleri tarafından gece gündüz, sürekli göz hapsinde tutuldu.

Menü: Baden - Baden 2 Ağustos 1945

Sebze Çorbası

Sığır Eti

Kremalı yoğurt.

Bu yemek bugün bile yenebilir. Ama o vakitler Thomas Lieven, bu yemek sayesinde nazilerin izini bulmuştu.

Sebze Çorbası*: Kuzukulağı, soğan, maydanoz, dereotu ve kereviz yapraklarım temizledikten sonra ufak ufak doğrayın. Bu doğranmış sebzelerden biraz alıp tereyağ ve un karışımına katıp üzerine su veya et suyu ilâve ederek kaynatın. Tad vermesi için içine biraz tuz, biber ve biraz da şarab katın. Hafifçe kaynamaya bırakın. Servis yapmadan hemen önce sebzelerin geri kalan kısmını da ilâve edin. İstenirse yumurta sarısı ve krema ilâve edilebilir, ekmek parçalarıyla birlikte kâselere konur.*

Sığır Eti*: Halkalar halinde doğranmış soğanı iyice kavruluneaya kadar yağda kızartın. Bir konserve kutusunun içindeki kuşbaşı sığır etini soğanlarla beraber kızartın, ama etler, kavrulmamahdır. Üzerine fazla koyu olmayan bir miktar domates salçası ilâve ederek, iyice pişinceye kadar hafif ateşte bırakın.*

Kremalı Yoğurt*: Bir miktar yoğurdu bir süzgece alıp istenilen miktarda pudra şekeriyle karıştırıp koyu krema ilâve ederek hepsini oldukça koyu bir karışım halini alıncaya kadar çırpm. içine birkaç kuru üzüm tanesi ve birkaç damla da limon suyu ilâve edin. Bir kâseye boşaltarak üzerini krem şanti ile süsleyip buzdolabında soğutun.*

---

11 Ağustos günü, güneş batmak üzereydi. Nöbet sırası kendisinde olan Thomas, yamaçtan yukarı doğru birinin tırmanmakta olduğunu gördü. Gelen kimse, dikkatle etrafını kolluyor, en ufak bir hışırtıdan ürkerek, dikkat kesiliyordu. Sırtına boş bir heybe asmış, eline ise bir kürek almıştı. Sayısız fotoğraflarını görmüş olduğu, bu hain ifadeli sağlam çehreyi Thomas hemen tamdı.

Adam oturmuş, gittikçe artan bir hız ve sabırsızlıkla toprağı kazmıya başlamıştı. Arkasında beliren üç kişiyi farkettiği zaman ise, artık iş işten geçmişti. Hemen toparlandı ve güçlükle doğruldu. Sendeliyerek, birkaç adım geriledi. Tarifsiz bir paniğe kapılmıştı.

Thomas Lieven silâhını ona doğru çevirerek:

«Gestapo şefi Zimmermann, tutuklandınız!» dedi.

Evet, bunun gibi diğerleri de gelecekti. Thomas bundan emindi. Erzakların gömülü olduğu yeri bilen öbür kodamanlar da birer, birer burayı ziyaret edeceklerdi, elbette. Thomas diğer nöbetçilere:

«Buraları kazmıya çalışan herkes onlardandır. Haydi götürün şu herifi, gözüm görmesin.» diye bağırdı.

Bu basit yöntem sayesinde 1945 Ağustosundan ekimine kadar tam onyedi Nazi ele geçirildi.

Sabık bölge: şefi Hellbricht'in ise aynı grubun bir üyesi olarak, sadece para cezasına çarptırılması uygun görüldü. Çiftliğinde yaşamıya devam etmesine müsaade edildi.

5.

Savaşı izleyen ilk sonbahardı. İnsanlar ya soğuktan, ya da açlıktan ölüp, gidiyorlardı. Fransız kesiminde ise işgal kuvvetleri ile yerli halk arasındaki gerilim, kısmen Almanların direnci, kısmende Fransızların yolsuzlukları yüzünden gittikçe kuvvetlenmekteydi. Bu sırada maalesef aşağıdaki olay da gerçekleşti: Fransa'da yerli bir saat endüstrisi kurabilmekgayesi ile Karaormanlardaki Fransız birlikleri, buradaki otomatik aletleri sökerek, Alman uzmanlarla birlikte, Belfert ve Haute - Savoie'a aktarmaya çalışıyorlardı.

Yine bu kesimdeki makine iğnesi fabrikalarının ürünlerine el konarak, bu endüstri kolu da İsviçre'ye kaydırılmak isteniyordu.

Vicdansız yabancı tüccarlar, güzelim ormanları kesip, yokediyorlardı. Çıplak kalan bu alanlar yıllar sonra bile, bu haince yağmayı hatırlatacaklardı.

Baden - Baden'in en nezih kesimlerinde bile ahlâksızlık alıp, yürümüştü. Dövüşler, bıçak çekmeler artık olağan sayılıyordu. Askerler zorbalık ve yağma yarışındaydılar. Bazan sırf aşka gelerek makineli tüfekle rastgele etrafa ateş açıyor, lüzumsuz yere domuzları vurup, öldürüyorlardı.

Thomas, yakışıklı, sarışın üsteğmen, Valentine'in de karanlık işler çeviren bir örgüte üye olduğundan emindi. Yalnız aylardır eline bunu ispat edecek bir fırsat geçmemişti. Nihayet 3 kasım 1945 de beklediği an gelip, çattı:

Genç yüzbaşı Valentine'in yine o ünlü aramalarından birini pânlamış olduğu, her nasılsa bir gün öncesinden kulağına gelmişti. Nitekim, 3 kasım günü, öğleden sonra yanına iki asker alan Valentine, jeepiyle Baden Baden'den uzaklaşırken, uzaktan takibedilmekte olduğunun farkında değildi.

Jeep, Karlsruhe'ye varmadan Ewlingen’e giden yola saptı. Ewlingen'i geçince, Spielberg yakınlarındaki bir köyde, etrafım yüksek duvarların çevrelediği geniş bir parka girerek, yamacın sonunda yükselen, heybetli görünüşü ile küçük bir şatoyu andıran, bir villânın önünde durdu. İhtiyatı elden bırakmayan Thomas ise, yamacın ortasına gelince, otomobilini

çalılıkların arasına gizleyerek, yoluna kestirme bir patikadan devam etti. Pencerelerin bazılarında ışık vardı. İyice evin yanına sokulan Thomas, bazı heyecanlı konuşmalar duyar gibi oldu. Evin etrafında bir tur attıktan sonra, cephedeki pencerelerden birine yaklaşarak, içerisini seyretmiye koyuldu. İlk gözüne çarpan, saksılardaki bitkiler ile beyaz badanalı tavan olmuştu. Birden etrafı derin bir sessizlik kapladı ve aynı anda odada yüzbaşı Valentine'in silileti belirdi. Thomas gördüklerinden hiçbir şey anlıyamamıştı, zira dosdoğru sırayla dizili saksıların yanma giden Valentine, birer birer hepsini eline alıp, toprağıyla birlikte içlerini boşaltarak, çiçeklerini koparmaya başlamıştı. Sıra ile, orada bulunan yedi saksının da boşaltmasını nasıl yorumlıyacağına bir türlü karar veremeyen Thomas, gözlerini içeriden ayıramıyordu.

Nihayet onbeş dakika kadar sonra, işleri biten Valentine ve adamları yine jeeplerine binerek, geldikleri gibi sessizce uzaklaştılar. Onlar ayrılır, ayrılmaz, Thomas ağır demirden giriş kapısının zihni çaldı ve çekinerek kapıyı açan uşağa:

«Burada kim oturuyor?» diye sordu.

«Kont von Waldau.»

«Yüzbaşı Clairmont'un geldiğini haber verin, lütfen.»

Kont Waldau... Kont Waldau... Bu isim Thomas'a hiç yabancı gelmemişti. Dış İşleri Bakanlığındaki önemli mevkilerden birini işgal ediyordu. Aşılı partizanlardan biri olan bu kontun dosyası oldukça kabarık olduğundan, Thomas onu Baden - Baden da iki defa sorguya çekmişti.

İşte şimdi karşısındaydı. İri yarı ve kemikliydi. Thomas'ı, nefret ve Öfke dolu bakışlarla süzerek:

«Siz de mi yüzbaşı Clairmonti» diye kükredi.

«Siz ne çalmayı tasarlıyorsunuz, acaba? Gümüşleri mi, yoksa tabloları mı? Meslekdaşlarınız az evvel en önemlilerini alıp, götürdüler zaten.»

Thomas sükûnetini kaybetmeden:

«Ben de buraya az Önceki sahnenin içyüzünü öğrenmeye geldim zaten,» diye karşılık verdi.

Waldau:

«Sizin bunu benden daha iyi bilmeniz gerekir!» diye bağırdı. «Hepiniz âdi, domuz hırsızlardan başka birşey değilsiniz.»

Thomas, alçak, fakat gayet kesin bir tavırla:

«Kapa çeneni!» diye karşılık verdi. Kont donuk bakışlarla bir an onu süzdükten sonra, birden tir tir titremiye başladı ve orada bulunan koltuklardan birine çökerek anlatmaya başladı...

Söylediğine göre, Valentine'in boşalttığı o yedi saksıya en değerli mücevherlerini gizlemişti. «Hepsi atalarımdan mirastı...» diye inledi. «Bu fikri bana bir akrabam vermişti, bu saçmalığı onun yüzünden yaptım. Ama hepsi bir oyunmuş, herşeyi şimdi anlıyorum...» Çakmak çakmak olan gözleriyle Thomas'a baktı. «Bu âdi soygunla bir ilişiğiniz olmadığına eminim artık. Az önceki davranışımı bağışlayın.»

«Devam edin...»

«Biliyorsunuz sürekli olarak göz hapsinde tutuluyorum. Herhangi bir suikastten çekindiğim için, burada inzivaya çekildim. Bir ay kadar evveldi... demin sözünü ettiğim akrabam uğramıştı. Kendisi İngiliz'dir. Zannımca gizli servisin Hannover merkez örgütünde çalışıyor. Mücevherleri saksılara gizleme fikrini bana o verdi. Zira biraz Önce gelenler hiçbir şey söylemeden doğruca saksıların bulunduğu kış bahçesine gittiler ve içlerindeki toprağı boşalttılar.»

«Gizli Servis» sözünü duyan Thomas birdenbire kıpkırmızı kesildiğini, sonra bütün vücudunun ürperdiğini hissetti.

«Bahsettiğiniz hanımın ismi nedir?» diye sordu. Kont da hiç çekinmeden akrabasının ismini verdi.

6.

İki gün sonra Baden - Baden «Savaş Suçluları Arama Örgütü» nün üyelerinden yüzbaşı Clairmont Hannover'deki İngiliz gizli servisinde çalışmakta olan, sarışın güzel hanımın ziyaretine gelmişti. İkinci kattaki bürosunda masasının başında, oturmakta olan genç Kadın, elindeki değerli bir bileziği büyüteçle incelemekteydi. Vücudunun zarif hatlarını belirten mavi üniforması gözleriyle tatlı bir harmoni teşkil ediyordu.

Kapının vurulduğunu duyunca, alelacele elindeki bilezikle büyüteci saklıyarak,

«Giriniz!» diye seslendi.

Yüzbaşı Clairmont adındaki genç adamın içeriye girdiğini görünce, hafif bir çığlık atarak yerinden fırladı. Yüzü kireç gibi bembeyaz kesümişti. iki eliyle yüzünü kapatarak:

«Tommy! Sen ha!... Olamaz...» diye inledi.

Thomas hiçbir şey söylemeden, uzun süre önce, Pariste Nazi aleyhtarı Zakulait'in metresi olarak tanımış olduğu güzel, fakat duygusuzluğuyla ün salmış Prenses Vera von C.'yi süzüyordu. İşte tatlı, sevgili prensesi, bu duygu ve ahlâktan yoksun, para için herşeyi, ama herşeyi gözünü kırpmadan yapmaya hazır yaratık karşısındaydı.

«Tommy, ne saadet! Demek ki herşeyi atlattın! Şimdi Fransız'larla mı berabersin?» diye genç adamın boynuna sarıldı. Thomas Lieven onu kendinden uzaklaştırdı:

«Ne zamandan beri o Valentine alçağıyla işbirliği yapıyorsun?» diye sordu. «Mel'un, rezil fahişe!..»

Prenses gülümsiyerek,

«Neden bahsettiğini anlıyamadım, bir tanem.» diye karşılık verdi.

«Bunu bir daha tekrarlarsan, tokatı yiyeceksin benden!»

Vera da aynı şeyi bir daha söyleyince, Thomas tokatı yapıştırıverdi. Böylece Hannover'deki gizli servisin bürosunda sessiz, kedi dövüşünü andıran bir dalaşma başladı.

Beş dakika sonra Vera bitkin bir halde bir koltukta oturuyor, aynı durumda bulunan Thomas ise, bir aşağı bir yukarı dolaşarak, psikolojik yollarla, bu Alman asıllı, acayip kadını konuşturmaya çalışıyordu.

«Açgözlü, âdi, aşağılık bir mahlûktan başka bir şey değilsin.»

Genç kadın ise bir kedi gibi gerinerek:

«Saçmalıyorsun Tommy, haydi bırak bunları da, gel küçük Vera'na sarıl, haydi deminki gibi, ne olur.» diye karşılık verdi.

«Şimdi bir tane daha yiyeceksin. Yaptıklarından daha âdi ve daha aşağılık bir şey tahayyül edemiyorum. Kont Waldau ile bir akrabalığın var mı, yok mu, çabuk cevap ver!»

Vera bir kahkaha atarak:

«Ah şu moruk Nazi'den mi bahsediyorsun?» diye sordu.

«Kapa çeneni! İki gün önce saygıdeğer dostunuz Valentine, kontun evinde bir arama yaptı, daha doğrusunu söylemek icabederse, bir saksı incelemesi yaptı. Zira koskoca evde, saksılardan başka hiçbir şey onu ilgilendirmiyordu, her nedense! Kes şu gülmeyi! Bu aşağılık plân, senin fikrin miydi, yoksa onun mu? Çabuk cevap ver!»

«Tabii ki Pierre'in böyle kurnazca plânlar hazırlıyacak kadar kafası çalışmaz. Müsaade et de benim olsun.»

Thomas, kollarını iki yana açarak:

«Sen buna kurnazca bir fikir mi diyorsun? Halbuki senin de o beğenmediğin nazilerden aşağı kalır tarafın yok» diye bağırdı.

«İşte buraya bir nokta koy şimdi. Nasıl oluyor da Waldau gibi bir Nazi köpeği için ahlâktan söz edebiliyorsun? O mücevherlerin nasıl onun eline

geçtiğini biliyor musun sanki? Hepsini 3. Reich[5] devrinde ordan, burdan yürüttü.»

5 3. Reich (Rayh): Hitler'in kurmayı tasarladığı 3. Alman İmparatorluğu.

Thomas:

«Olabilir,» diye karşılık verdi. «Waldau bu mücevherleri çalmış, o halde bunlar ele geçer geçmez sahiplerine iade edilmesi gerekir. Ya da devlete teslim edilmesi icabeder. Ama siz, ikiniz, asla onların üzerinde bir hak iddia edemezsiniz.»

«Tanrım! Ne kadar tatlısın!... Öyle vahşi... öyle idealistsin ki... Haydi Tommy, var mısın bize gidelim. Çok rahat evim var. Eskiden içinde yaşlı bir Nazi oturuyormuş.

«Herhalde senin evine ayak basacağıma ihtimal vermiyorsundur!»

7.

Gerçekten de çok rahat bir evdi. Her üç odanın duvarlarındaki açık renkli yerler, daha önce buralarda resimlerin asılı olduğunu işaret ediyordu. Thomas bunları görünce, belli etmeden gülümsedi.

Oldukça tuhaf bir akşam geçirdiler; çünkü Thomas'ın da, prensesin de gayeleri aynıydı. Her ikisi de, sezdirmeden, birbirlerini kapana kıstırmak için fırsat kolluyorlardı. Vera bu gayeyle bir şişe viski çıkardı, birer yudum aldılar. Bunu bir başkası takibetti, sonra bir tane daha, bir tane daha... Vera kendi kendine,

«Neyse ki çoğu gitti, azı kaldı,» dedi. «Thomas ise,

«Fazla birşey kalmadı artık,» diye düşünüyordu.

Şimdi çocuk okurlarımızın hatırı için zamanı biraz ileri alalım ve üç saat sonrasına gelelim.

Üç saat sonra o asil sarışın prenses gitmiş, onun yerini, uysal, yumuşak ve kedi gibi sokulgan bir kadın almıştı. Thomas da bir parça duygulanmıştı.

Bu arada çakırkeyifliğin verdiği düşüncesizlikle affedilmez bir hatâ işledi ve geleceğe ait tasarılarından bahsederken, Zürih'te Eugen Waelterli ismiyle bir banka hesabı açtırmış olduğunu da ağzından kaçırdı.

Vera:

«Demek ki bir adın da Eugen Waelterli, ha» diye kıkırdadı. Ah ne tatlı... Hesabındaki para çok mu bari?»

Aslında bu sorunun genç adamı ayıltması gerekirdi, ama olmadı. Sadece biraz sinirlenerek:

«Bana baksana sen, paradan başka birşey düşünemez misin hiç?» diye genç kadına çıkıştı.

Vera ise, bu sözlerden çok utanmış gibi, dudaklarını ısırıp, başını öne eğerek:

«Bu herhalde bir ruh hastalığı,» diye cevap verdi. «Çocukluğumdan beri böyleyim. Sahte çek bile tanzim ettiğimi biliyor muydun. Taklit edemiyeceğim tek bir imza bile yoktur.»

Hâlâ aklı başına gelmiyen Thomas:

«Tebrikler!» diye karşılık verdi.

«Aynı zamanda da gerçek bir kleptomanım. Küçükken kendime hiç hâkim olamazdım. Arkadaşlarımın kalemleri, para çantaları, neleri varsa, hepsi benim olurdu. Sonraları çaldıklarımın türü değişti ve onların sevgililerini elde etmeye başladım. Daha anlatayım mı, ister misin?»

Genç adamın daha fazla dinlemiye niyeti yoktu. Biraz daha içtikten sonra, derin bir uykuya daldılar.

Ertesi sabah Vera korkunç bir baş ağrısıyla gözlerini açtığı zaman, Thomas mutfaktaydı. Az sonra elinde bir kahvaltı tepsisi ile göründü ve

tepsiyi yatağa bırakarak:

«Şimdi güzel güzel kahveni iç. Sonra bir banyo yapar, giyinirsin. Ondan sonra da yola çıkarız,» dedi.

«Yola mı çıkarız? Nereye gideceğiz?»

«Tabii Baden - Baden'a.»

Vera bembeyaz kesilerek:

«Benim orada ne işim var?» diye sordu.

«Dostun Valentine ile konuşup, Waldau'nun mücevherlerini iade etmesini söylüyeeeksin. Bundan sonra da en ufak bir hareketin kulağıma çalınırsa, vay halinize!»

«Dün gece aynı fikirde değildin ama âdi herif!»

Thomas hiç istifini bozamadan:

«Gece başka, görev başka,» diye karşılık verdi.

Vera birden, kucağındaki tepsiyi fırlatarak genç adamın üzerine atıldı, ve onu tırnaklayıp, yumruklamaya başladı. Bir yandan da,

«Seni öldüreceğim, pis köpek!» diye haykırıyordu.

Tepsidekilerin hepsi yere düşmüş, paramparça olmuştu

***

O soğuk ve kasvetli günün akşamı, her tarafı çamura bulanmış bir jeep Baden - Baden'a giriyordu.

Direksiyondaki Thomas Lieven'in yamnda prenses Vera von C. oturuyordu.

Thomas burada ikinci büyük hatasını işledi. Vera ile Wilhelmstrasse, No. 1 deki bürosuna varınca, hemen telefon ederek, Üsteğmen Valentine'i çağırdı. Valentine Thomas'ın yanında Vera'yı görünce, neredeyse küçük dilini yutacaktı. Thomas, Vera'ya söylediklerini ona da tekrarlayınca, soğuk bir tavırla:

«Söylediklerinin bir kelimesini bile anlıyamıyorum.» diye cevap verdi. «Bu davranışınızdan dolayı da sizi şikâyet edeceğim yüzbaşım. Siz beni...»

Prenses:

«Kes artık Pierre» diyerek onu susturdu. «Herşeyi biliyor.»

Valentine korkuyla:

«Neyi biliyor?» diye inledi.

Vera. Thomas'a dönerek:

«Onunla beş dakika yalnız konuşmama müsaade eder misin?» diye sordu.

Thomas da,

«Pekâlâ» diyerek, onların başbaşa kalmalarına izin verdi, işte ikinci hatası buydu.

Bürodan dışarıya çıkarak, koridordaki sıralardan birine oturdu. Kapıyı devamlı olarak göz hapsinde tutuyor, böylelikle gayet akıllıca bir hareket yaptığına inanıyordu.

Sigarasını içip, bitirdikten sonra birdenbire son derece aptallık etmiş olduğunun farkına vardı ve başından aşağı bir kova kaynar su dökülmüş gibi oldu. Bürosunun birinci katta bulunduğunu, pencerelerin ise demirsiz olduğunu ancak hatırlayabilmişti. Bir hamlede yerinden fırhyarak, içeriye koştu. Tahmininde yanılmamıştı. Odada kimsecikler yoktu; pencere de ardına kadar açıktı.

On dakika sonra telefon konuşmaları yapılmaya, telgraflar çekilmeye başlanmıştı:

Saat 20.14 Stop 6 Kas. 45 Stop Fransız Savaş suçlularını arama servisinden verilen emirdir Stop bütün askeri polis ve jandarma teşkilâtına Stop Aramanız ve mutlaka yakalamanız gereken şahsın...

Ve 7 Kasım günü saat tam dörtte, bir Fransız jandarma ekibi, Pierre Valentine adlı bir teğmeni, Nancy garının bekleme salonunda, Basel şehrine kart atmak üzereyken yakalayarak, tevkif etti. Ancak Prenses Vera von C. ile ilgili bütün aramalar neticesiz kaldı. Onu bulmak mümkün olmadı.

Yakalanan teğmen derhal Paris'deki askeri cezaevine gönderildi. Ve Thomas Lieven, Valentine'in aleyhindeki bütün delilleri toplaması için, Almanya'daki Fransız işgâl kuvvetleri komutanı General Pierre König tarafından bizzat görevlendirildi. Dostumuz bu kirli işle aralık ayının başına kadar uğraştı. Sonra dört Fransız daha yakalandı.

Teğmen Valetine ve arkadaşları Paris'de mahkeme heyetinin karşısına çıkarıldılar. Ve 15 mart 1946'da da rütbeleri sökülerek, milebbet hapse mahkûm oldular.

8.

3 Aralık'ta Fransız Askeri Valisi General König tarafından mektupla tebrik edilmesine rağmen kötü talih Thomas'ın peşini bırakmıyordu. Aralığın yedisinde bir mektup aldı.

Fransız Cumhuriyeti Savaş Bakanlığı

5 Aralık 1945 - PARİS

Yüzbaşı René Clairmont

Ordu sicil numarası S 324213

Savaş Suçlularını İnceleme Komisyonu

Baden-Baden

Re: CS Hr. Zt. 324/1945

Teğmen Pierre Valentine ve bazı diğer kişilerin Harp Divanına şevkleri ile ilgili soruşturma sırasında Haber alma Servisinden sizin de dosyanız istenmişti.

Dosyada, savaş sırasında, Alman Gizli Servisleri hesabına çalıştığınıza dair servisin Önemli bir elemanı tarafından eklenmiş rapora rastlandı. Böyle bir geçmişi olan kimsenin, çalışmakta olduğunuz komisyonda görev alması imkânsızdır. Esasen sizi bu göreve alan Albay Débras da dört ay Önce görevinden ayrılmış bulunuyor.

Bu durumda Baden - Baden'deki büronuzu 15 Aralık günü öğleye kadar boşaltıp elinizdeki bütün evrakları teslim etmeniz gerekmektedir. Yeni talimatımızı bekleyin.

İmza hep okunmuyordu. Ama altında iki yıldızlı bir genaralin adı vardı. Thomas masasına oturup mırıldanmaya başladı. Herşey yeniden başlıyordu. Hayatı olayların tekrarından ibaretti. «Kötü bir numara yaparım, herkes tebriklere, takdirlere boğar. Tam dürüst bir iş yaptım, herkes saldırdı.» Bu Gizli Servisin Önemli kişisi herhalde Albay Jules Simeon'dan başkası değildi. Demek adamın nefreti sönmemişti hâlâ. Bir saat sonra Yüzbaşı Clairmont bütün evrakları teslim etti. 7 Aralık günü öğleden sonra da ortadan kayboldu.

9.

22 Şubat 1946 günü Paris'in lüks otellerinden, Concorde meydanındaki Crillion oteline gelen iki adam, danışmadaki memura Mösyö Hauser'in odasını sordular. Memurun hafif gülümsemesi Hauser'in otelin itibarlı müşterilerinden biri olduğunu belli ediyordu. Hemen telefonu açıp iki

kişinin kendisini görmek istediklerini söyledi, Adları Mösyö Fabre ve Baron Kutusow'du. «Lütfen yukarı gelmelerini söyleyin.» dedi Häuser.

Bastian Fabre'in kızıl saçları her zamankinden daha dikti. Yanındaki, ünlü bir Rus Generalinin adını taşıyan adam ise kırk beş yaşlarında, geniş omuzluydu. 213 numaralı dairde Häuser, misafirlerini çok iyi karşıladı. Onları yukarı çıkaran garson uzaklaşınca Bastian, Thomas'a sarıldı.

«Seni tekrar gördüğüme çok sevindim.»

«Ben de.» Sonra Baron'a döndü, «Tanıştığımıza memnun oldum Baron Kutusow. Ama izin verirseniz size bundan sonra Baron değil de Yoldaş Komiser diye hitap edeyim.»

«Anlamadım...»

«Biraz sabredin. Size anlatacak çok şeylerim var. Siz gelmeden önce yemek ısmarladım. On dakikada hazır olur. Sizin için borç çorbası da istettim Yoldaş Komiser. Lütfen oturun...»

Thomas son derece sakindi. Fransız Haberalma Servisi haftalardır onu ararken, o burada,, Paris'te aslanın ağzında oturuyordu. Ama aslan avını ararken en son aklına gelecek yer ağzıdır, diye düşünmüştü Thomas.

Baden - Baden'den ayrıldığında elinde bir ara Fransız Gizli Servisi hesabına çalışmış olan bir uzman tarafından hazırlanmış mükemmel bir pasaport vardı. Maurice Hauser adına düzenlenmişti bu pasaport. Marsilya'ya Bastian Fabre'a bir mektup yazıp beş parasız kaldığını bildirmiş ve hemen cevap almıştı.

«de Lessaps'ten aldıklarımızın hepsini vermemekle iyi etmişiz, Pierre. Bunun bir kısmım sana gönderebilirim. Burada birisiyle arkadaş oldum. Bir Rus Baronunun oğlu. Adi Kutusow. Babası Marsilya'da taksi şoförlüğü yapıyormuş, ihtiyarlayınca işi o almış üzerine1. Araba da Pontiac...» Thomas mektubu alır almaz Bastian'a bir telgraf yollamıştı:

2 ŞUBATTA SEN, BARON VE ARABA

CRİLLON OTELİNDE BULUNUN.

Misafirleri gelir gelmez Thomas hemen sordu, «Araba nerede?»

«Otelin önünde.»

«İyi. Gölülecek bir yerde durması iyi. Birkaç gün sen kullanacaksın o arabayı, Bastian... Dostumuz Kutusov arkada oturacak. Altınları getirdin mi?»

«Getirdim! Hepsi bavulda...»

Üç garson gelip yemeği hazırladılar. Sonra Thomas, Bastian ve Kutusow masaya oturarak borç çorbasına krema karıştırdılar. Taksili Rus aristokratı, hayret etmekten kendini alamadı:

Menü: Paris, 22 şubat 1946

Filet de Boeuf Stroganoff

Rus usulü Borç çorbası

Limon - Suflesi

Tohamas Lieven, savaş sonrası ilk milyonlarını

«Rus usulü» kazandı.

***Rus usulü Borç çorbası**: Yarımşar kilo kemiksiz sığır ve domuz eti ve 250 gram beykın, koyuca bir et suyu elde edinceye kadar kaynatılır. Etler iyice pişince tencereden alınıp küçük küçük kesilir. İnce İnce kesilmiş bir kilo lahana, domuz yağana konulup ağır ağır ateşte kaynatılırken tuz ve biber de atılır. İnce ince doğranmış kırmızı turplar, zerzevat, karabiber ve defne yaprağı da bir başka kaba konulur. Kırmızı turpların rengi kalsın diye bir miktar sirke koymalı. Sebzeler yumuşayıncaya kadar piştikten sonra, defne yapraklarını alıp, et parçaları koyu et suyuna atılır ve hepsi bir arada bir süre kaynatılır. Borç'u sofraya getirirken bir kırmızı turpu rendeleyip üstüne*

dökmelidir. Sofrada her misafirin çorbasına büyük bir kaşık dolusu koyu krema koymalı.

Filet de Boeuf Stroganoff*: İyice vurulmuş sığır filetosu alıp önce parçalara bölmeli ve bunları da yine ince ince kesmeli. Küçük küçük doğranmış bol soğanı tereyağında öldürdükten sonra — soğanlar yanmamalı — etler tencereye atılır ve iki yanları da birer dakika kızartılır. Karabiber ve tuz atmağı unutmamalı. Yemek böylece hazırlandıktan sonra krema koyup bir daha kaynatmalı.*

Limon suflesi*: Üç yumurtanın sarısı üç yemek kaşığı şekerle köpürtülmeli. Yarım limon suyunu ve rendelenmiş kabuğunu ilâve etmeli. Yarım kahve kaşığı patates unu ve döverek sertleştirilmiş, üç yumurtanın akını da koymalı. Sonra bunu tereyağı sürülmüş yuvarlak bir kalıba koyup fırında orta sıcaklıkta pişirmeli. İyice kabarıp üst yanı hafifçe kahverengi oluncaya kadar. Soufflé'yi bu haliyle hemen sofraya götürmeli ve bisküvit ile servis yapılmalı.*

«Tıpkı evdeki gibi! Krema, masaya getiriyor!»

«Biraz daha avamvari yemek yemenizi rica edeceğim, komser yoldaş. Meselâ dirseklerinizi masaya dayayın. Ayrıca önümüzdeki günlerde tırnaklarınızı da bu kadar iyi temizlemeyin!»

«Ama neden? Neden yapıyoruz bütün bunları?»

«Size büyük bir iş teklif edeceğim Baylar. Bu işi yaparken siz, baron, bir komiser, Bastian bir şoför ve ben de büyük bir ispirto tüccarı kılığına, gireceğiz. »

«Bir ispir... Ne?» Bastian şaşırmıştı.

«Konuşmadan önce ağzındakini yut. Ben, içki tüccarı olacağım. Fransız ordusu benim gururumla oynadı ve beni çok büyük hayal kırıklığına uğrattı, beyler. Onun için ben de orduya büyük bir oyun oynayacağım.»

«İçkiyle mi?»

«Evet, içkiyle.»

Kutusow: «Ama şimdi içki yok ki!» diye bağırdı. «Hepsi vesikaya bağlandı!»

«Bastian iyi bir şoför, siz de iyi bir komiser rolünü oynadığınız takdirde, birdenbire ne kadar çok içki bulunacağını tahmin edemezsiniz. Hadi, herkes bir tabak daha alsın, yemekten sonra alışverişe çıkıyoruz.»

«Ne alacağız?»

«Ne lâzımsa. Siyah deri paltolar. Kürk başlıklar. Ağır pabuçlar.» Thomas sesini alçalttı. «Otelde savaş bittiğinden beri bir Sovyet delegasyonu kalıyor. Beş kişi. Görevleri Fransa'daki Sovyet vatandaşları ile ilgilenmek. Bunların sayısını biliyor musunuz?»

«Hayır.»

«Beşbinden fazla. Ve hepsinin de derdi aynı...»

İki misafiri, dünyanın en nefis çorbası olan borç çorbasını kaşıklayarak huşu içinde onu dinlerlerken, Thomas Fransa'daki Sovyet vatandaşlarının dertlerini anlattı...

10.

İki gün soıra siyalı Pontiac marka bir araba, içinde Fransız alkol idaresinin bulunduğu «Ministère du Ravitaillement» nın önünde durdu. Siyah deri paltolu ve kızıl saçlarının üstünde kürk bir başlık bulunan şoför, arabanın kapısını açtı. Siyah deri paltolu ve kürk başlıklı bir adam, arabadan çıktı, gri renkli büyük binaya girdi, asansörle üçüncü kata çıktı ve kollarını açarak kendisini karşılayan Hippolyte Lassandre adlı birinin bürosuna girdi.

«Dün sizinle telefonda konuşan bendim, sevgili mösyö Kutusow. Lütfen paltonuzu çıkarın ve buyrun oturun.»

Siyah deri paltosunun altında buruşuk mavi bir hazır elbise giymiş, ayaklarına da kalın pabuçlar geçirmiş olan mösyö Kutusow, çok heyecanlı görünüyordu: «Bakanlığınızın davranışım düşmanca buluyor ve Moskova'ya bildirmek zaruretini hissediyorum...»

«Rica ederim, yalvarırım mösyö Kutusow... sevgili komiser Kutusow, lütfen bunu yapmayın. Aksi takdirde merkez komitesi ile başım fena halde derde gireri»

«Ne komitesi bu?»

«Fransa'daki Komünist Partisinin merkez komitesi, komiser yoldaş. Ben de parti üyesiyim! Size garanti ederim ki bu bir yanlışlıktan başka birşey değildi!»

«Yani beşbin Sovyet vatandaşının aylardan beri alkol dağıtımında pas geçilmesi, sadece bir yanlışlık eseri miydi?» Sahte komiser alaylı alaylı güldü. «Yanlışlık öyle mi? Çok komik doğrusu! Mem- leketinizdeki İngiliz ve Amerikan vatandaşları alkol alıyorlar. Ama benim memleketimin namuslu vatandaşları, faşistlere herkesten önce haddini bildirmiş olan bu insanlar...»

«Daha fazla konuşmayın .komiser yoldaş. Çok rica ederim. Haklısınız. Affedilecek bir hareket değil. Ama en kısa zamanda telâfi edilecektir!»

Komiser Kutusow, gene konuştu: «Sovyet Hükümeti adına, vatandaşlarımıza geçmiş aylardaki alkol tahsisatlarının da verilmesini talep ediyorum.»

«Tabii, komiser yoldaş, gayet tabii...»

Thomas Lieven, Fransa'da yaşayan Sovyet vatandaşlarının alkol tahsisatı alamadıklarını Zizi'den öğrenmişti. Zizi, Paris'te, çok işlek bir evde çalışan bir sarışındı. Thomas, onu daha savaş zamanından tanıyordu. Zizi, Thomas'ı seviyordu. Savaşta Thomas, Zizi'nin dostunu Almanya'ya göndermekten kurtarmıştı. Zizi, işlerinin, Özellikle ruslar şehre geldiğinden beri çok iyi gittiğini söylemişti. Ruslar, Zizi'nin evinin devamlı müşterisi olmuşlardı.

«Hangi ruslar?» diye sormuştu Thomas.

«'Grillon' otelinde kalan komisyon. Beş kişi. Ayı gibi kuvvetli. İşte erkek diye öylelerine denir!»

Zizi, beg Sovyet vatandaşının, kapitalist batının çöküntü işaretlerinden son derece memnun olduklarını söylemişti. Ancak ruslar, görevlerini fena halde ihmal ediyorladı. Asıl görevleri, Fransa'da bulunan 5000 vatandaşları ile ilgilenmek, onların vatanlarına dönmelerini temin etmekti. Ama bu işle çok ender meşgul oluyorlardı. Vakitlerinin çoğunu Zizi'de, bazan da başka yerlerde geçiriyorlardı...

«Düşün bir kere, içki tahsisatı ile bile ilgilenmiyorlar» demişti Zizi, Thomas'a.

«Nedir bu içki tahsisatı meselesi?»

Zizi, sonradan konuşmasına devam etmişse de, Thomas artık ona kulak vermemişti. Kafasında, bir plân doğmuştu. Küçük ve iyi bir plândı bu. Bastian ve Kutusow Paris'e geldikten sonra, plânını uygulamaya koyuldu...

Komiser Kutusow, sahte vesikalarla bir sovyet memuru olarak, geçmiş ayların alkol tahsisatını teslim aldı. 3000 hektolitre kamyonların üstünde, Orly hava alanının yakınlarında, yan yarıya yıkılmış bir bira fabrikasına götürülmüştü.

Fabrikayı, Bastian'ı beklerken Thomas keşfetmişti. Fabrika, nazilerle işbirliği yapmış ve kaçmış birine aitti.

Sekiz kişi, fabrikada derhal işe koyuldu. İstihsal, gece gündüz devam etti. Çalışanlar, Bay Hausér'in idaresi altında ünlü «Pastis»i yapıyorlardı.

Kutusow, alkollerin bedelini Bastian’ın getirdiği altınların parasıyla ödemişti. Doldurulan şişelerin üstüne Bastian’ın arkadaşları, Thomas’ın küçük bir matbaada bastırdığı etiketleri yapıştırıyorlardı. Büyük istihsal devam ederken, mösyö Hausér, Paris'in Latour - Maubourg kesiminde bir askeri memuru ziyaret etti. Adam, levazım amiriydi. Mösyö Hausér, levazım amiri Viliard'a gizli bir içki işi teklif etti. «Elimde ham madde var,

pastis yapabilirim. SuBay gazinosunda hemen hiç içki kalmadığını biliyorum. Hem malımın fiyatı da ehvendir.»

«Ehven mi?»

O zamanki alkol sıkıntısına oranla elbetteki ehvendi! Bugün olsa, Thomas Lieven namı diğer Mösyö Hausér'in verdiği fiyat, biraz pahalı bulunabilirdi. Zira Thomas Lieven, bir şişe pastis için bugünkü rayiçle 60 Mark istiyordu!

Levalım amiri, sanki hayatının fırsatıymış gibi bu işe sarıldı. Bir bakıma belki de öyleydi, zira o zamanlar bir şişe «Pastis» karaborsada 100 Mark ediyordu.

İş, iyi gidiyordu!

Ye çok çabuk ta gidiyordu! Levazım amiri, sadece kendi subay gazinosuna «Pastis» temin etmekle yetinmiyordu. Bu güzel haberi arkadaşlarına da bildirmiş olduğundan, kısa süre sonra ordu kamyonları «Hausér Pastis» leri memleketin her tarafındaki subay gazinolarına taşımaya başlamıştı.

Gerçekte Thomas Lieven'in Fransız ordusunun bir sıkıntısını hallettiği pekâlâ söylenebilirdi. Ordu da ödemelerini hiç geciktirmeden yapıyordu. 7. Mayıs 1946'ya kadar herşey iyi gitti. O gün küçük bir aksilik oldu...

7. Mayıs 1946 günü saat 19'a doğru Sovyet delegasyonunun iri yarı başkam Bay Andrejew S. Sehenkow, sahte komiser Kutusow'un 'Crillon' daki dairesine gelerek, yüzü kıpkırmızı kesilmiş olduğu halde, bilgi istedi. Zira, Bay Sehenkow, bir kaç gün Önce, görevini biraz ciddi tutmaya karar vermişti. Niyeti, 5000 vatandaşına alkol temin etmekti. Ama bakanlıktan, alkolün çoktan «Hotel Crillon» da kalan komiser Kutusow tarafından teslim alındığını öğrenmişti.

«İzahat istiyorum!» diye bağırıyordu şimdi Sehenkow rus aksanıyla konuştuğu Fransız'casıyla. «Siz kimsiniz? Sizi tanımıyorum! Hayatımda görmedim! Sizi tevkif ettireceğim. Ben...»

Kutusow: «Kapa çeneni» diye bağırdı nefis bir rusçayla. Sonra yarım saat Sehenkow'la gene Rusça, Thomas Lieven'in ona tenbih ettiği şekilde konuştu. Zira Thomas, böyle bir aksiliğin olabileceğini daha baştan hesaba katmıştı.

Yarım saat sonra yoldaş Andrejew S. Sehenkow sapsarı, şaşkın ve alnı ter içinde olduğu halde odasına döndü. Burada arkadaşları Tuskin, Bolkonski, Balaşev ve Apalitş onu bekliyorlardı.

Senkov: «Yoldaşlar mahvolduk!» diye inleyerek bir koltuğa çöktü.

«Neden?»

«Şimdiden Sibirya'da sayılırız. Korkunç, Kutusow'un kim olduğunu biliyor musunuz? Bizi gözetlemesi için arkamızdan gönderdikleri komiserin ta kendisi! Tam yetkili. Ve hakkımızda her şeyi biliyor!»

Bolkonski dehşet içinde: «Her şeyi mi dedin?» diye bağırdı.

«Herşeyi. Burada nasıl çalıştığımızı. Ne yaptığımızı.» Dört arkadaşının korkularım yüzlerinden okumak mümkündü. «Bir tek çare var, yoldaşlar. Onunla dostluk kurmaya çalışmalıyız. Ve hayvanlar gibi çalışmalıyız. Gece gündüz. Artık Zizi'ler, naylonlar, Amerikan konserve ve sigaralarına paydos! O zaman Kutusow belki bize merhamet eder!»

Bu küçük aksilik, Thomas Lieven'in dehası sayesinde böylece kapanmıştı. «Pastis» işi, devam edebilirdi.

29 Mayıs günü, artık paraya kavuştuğu için çok mutlu olan eski yoldaş komiser ve taksili aristokrat Kutusow, iki arkadaşını Pontiac'ı ile Strassburg'a götürdü. Thomas’ın burada «Savaş Suçlularını Arama» faaliyeti zamanından tanıdığı Fransız ve Alman sınır memurları vardı. Bunların yardımıyla Bay Lieven'in ve Bay Fabre'in iki bavulunu kontrol edilmeksizin bir ülkeden diğer ülkeye geçirmek mümkün olacaktı. Bavullarda «Pastis» için harcanan emeklerin bedeli vardı.

Arabanın arka koltuğunda Thomas, çok neşeliydi: «Artık yolumuz İngiltere'ye, Bastian! Özgürlük ülkesine. Ah, sevgili kulübüm, evim,

bankam... İngiltere'yi seveceksin, dostum...»

«Ama İngilizler 1939'da seni sınırdışı etmediler miydi?»

«Evet,» dedi Thomas. «Onun için Münih'e kadar uzanmamız lâzım. Orada eski bir dostum var. Tekrar İngiltere'ye dönebümem için yardım edecek.»

«Kim bu dostun?»

«Berlinli. Şimdi amrikalı bir Albay. Bir gazetenin redaktörü. Adı Kurt Westenhoff», dedi Thomas dudaklarında mutlu bir gülümseme ile. «Ah Sebastian, Öyle mutluyum ki! Bütün düzensizliklerin sonu geldi. Yeni bir hayat başlıyor.»

11.

Thomas Lieven de diğer ziyaretçilerle birlikte Amerikalı Albay Kurt Westenhoff'un bekleme odasında oturuyordu. Bulunduğu yer Münih'te, Schölling caddesinde, eski Eher basımevinin muazzam binasıydı.

«Bin yıllık imparatorluk» devrinde naziler burada «Völkischer Beobachter» gazetesini bastırırlardı. Şimdi aynı yerde başka bir gazete Amerikalılar tarafından basılmaktaydı.

Bu 30. Mayıs 1946 günü Münih'te hava çok sıcaktı. Westenhoff'un bekleme odasında oturan zayıf yüzlü adamların bazılarının alınları ter içersindeydi. Thomas, düşünceli düşünceli etrafına bakındı. Aklından geçiriyordu: Burada, üstünüzde bollaşmış elbiseleriniz, yakası bollaşmış gömleklerinizle oturuyorsunuz. Besin azlığı yüzünden yüzlerinizin rengi solmuş. Size, çeşitli ricalarda bulunmak üzere buraya gelmiş olan sizlere baktığım zaman, hiç de savaş yıllarında nazilere başkaldırmış bir hal göremiyorum. Naziler zamanında kulaklarınızı ve gözlerinizi kapatmıştınız. Ama şimdi iktidara gelmek istiyorsunuz! Biraz sonra zirvelere tırmanacak, hükümette, iktisadi hayatta görevler yükleneceksiniz. Zira Amerikalılar sizi destekleyecek... Ama görevleri gerçekten başarabilecek nitelikte misiniz?

Bu bir daha ele geçmesine imkân olmayan bu fırsatı değerlendirip, Almanya'yı hiç olmazsa bundan sonra biraz temize çıkarmaya çalışacak mısınız? Otuz iki yıl zarfında iki dünya savaşını başlattık ve kaybettik. İftihar edilecek bir başarı! Peki, hiç olmazsa şimdiden sonra artık geri çekilsek, tarafsız olsak, Doğu ve Batı ile ticari ilişkiler kursak artık - kızmayın, sadece bir teklif bu - silâh atmasak!Ne kadar iyi olurdu böyle bir şey!

Son derece güzel bir sekreter kız geldi. «Bay Lieven, Binbaşı Westenhoff sizi bekliyor», dedi. Bu genç kadın, bir süre sonra bayan Westenhoff olacaktı. Thomas, onun yanından geçerek redaktörün odasına girdi.

«Merhaba Thomas», dedi Kurt Westenhoff. Kısa boylu ve şişmancaydı. Seyrek sarışın saçları, güzel bir alnı ve daima sempatik, aynı zamanda da melânkolik bakan gözleri vardı. Babası Dr. Hans Westenhoff, Berlin'deki Ullstein yayınevinin başredaktörü olarak çalışmış, «BZ am Mittag» ve «Tempo» yu çıkartmıştı. Ondan sonra aile hicret etmek mecburiyetinde kalmıştı. Şimdi savaş sona ermiş, Kurt Westenhoff, vaktiyle onu kapı dışarı eden bu ülkeye dönmüştü.

«Merhaba Kurt,» diye cevap verdi Thomas. Bu adamı son defa 1933 yılında Berlin'de görmüştü. Aradan onüç yıl geçmişti. Buna rağmen Westenhoff, onu derhal hatırlamıştı.

Thomas, tutuk: «Sana... teşekkür ederim...» dedi.

«Ne demek! Seninle okul çağımızdan beri tanışıyoruz. Babanı da tanırdım. Onun için sana hiç bir şey sormama lüzum yok. Sana nasıl yardım edebilirim?»

Thomas: «Bildiğin gibi, savaştan önce Londra'da bankerlik yapıyordum», dedi. «Marlock/Lieven Bankasının ortaklarındandım. »

«Hatırladım. Lombard Street'deki 'Dominion Agency'.»

«Çok kötü yıllar geçirdim. Teşkilâtınızda hakkımda muazzam bir dosya tutulmuş olmalı. Ama doğruyu söylüyorum: bütün bu badirenin içine beni ortağım Marlock soktu. Benim İngiltere'den kovulmamı sağladı. Banka'yı

kendi hâkimiyetine aldı. 1939 yılından beri bir tek arzum var: Bu domuzu ele geçirmek!»

«Anladım,» dedi Westenhoff. «İngiltere'ye gitmek istiyorsun!»

«Evet, Marlock ile hesaplaşmak için. Bana yardım edebilir misin?»

«Tabii, delikanlı!» dedi Berlinli Amerikalı. Ama yanılıyordu!

***

İki hafta sonra, 14. Haziran günü, Westenhoff, Thomas'ı akşam villâsına davet etti.

Evin arkasındaki terasa çıktıkları zaman Westenhoff: «Çok üzgünüm, dostum,» dedi. «Sana herşeyi anlatmadan istersen büyük bir viski sek iç.»

Thomas, arkadaşının dediğini yaptı.

«Senin Robert E. Marlock. ortadan kaybolmuş. Teşkilâttaki arkadaşlarıma haber verdim. İngilizlerle temas ettiler. Durum kötü görünüyor, Thomas. Bankan, artık mevcut değil. Bir içki daha alır mısın?»

«En iyisi şu şişeyi önüme koy,» Thomas, acı acı güldü. «Bankam ne zamandan beri mevcut değil?»

«1942 yılından beri.» Westenhoff, cebinden bir kâğıt çıkardı.

«Daha doğrusu 14 Ağustos 1942 den beri. Marlock o gün ödemeleri durdurdu. Senetler, karşılıksız kaldı. Müşteriler, hesaplarını kapatmak istediler. Ama Marlock o gün, yerin, dibine batıvermişcesine ortadan kayboldu ve bugüne kadar da bulunamadı. Teşkilâttaki arkadaşlarımın öğrenebildikleri bu kadar. Ayrıca arkadaşlarım, seninle tanışmak istiyorlar.»

«Ben, tanışmamayı tercih ederim.»

Thomas içini çekti. Çiçeklerin açmakta olduğu bahçeye baktı. Ağaçların şekli, çökmekte olan akşam karanlığında gittikçe daha fazla belirsizleşiyor ve dumanlı gölgeler haline geliyorlardı. Thomas bir süre kadehini sağa sola

çevirdi. Sonra: «Demek burada kalacağım», dedi. «Fransa'da iyi para kazandım. Çalışacağım. Ama asla bir gizli teşkilât hesabına değil, Kurt, anlıyor musun asla!»

Ve bu düşüncesinde yanıldığını anlayacaktı. Tıpkı Kurt Westenhoff'un, Thomas’ın artık düzenbaz ortağı Robert E. Marlock ile karşılaşmayacağını düşünmesi gibi...

12.

Haziran 1946'nın güzel bir gününde, spor gömlek ve pantalon giymiş olan bir adam, Münih'in sayfiyelerinden Griinwald'daki büyük bir villânın parkında geziniyordu. Yanında gene onun gibi hafif elbiseler giymiş olan dev gibi bir adam vardı.

«Aldığımız ev güzel, değil mi Bastian?» diye sordu Thomas Lieven. «Hepsini de Fransız ordusundan aldığımız para ile ödedik.» Marsilya'h eski haydut, birkaç haftadan beri Thomas’ın Özel uşağı olarak çalışıyordu.

Villâya doğru ilerlediler. Thomas: «Bu gece Fransız maliyesine ne kadar borçlu olduğumuzu hesapladım», dedi.

«Ne kadar?»

«Aşağı yukarı otuz milyon Frank.»

Bastian, çok keyiflenmişti. «Yaşasın Büyük Savaş!» Villada telefon çaldı. Konuşan Westenhoff'tu.

«Bu akşam Eva Braun'a gelir misin?»

«Nereye?»

«Tabii villasına demek istedim. Marie Theresia ve Prinregent sokaklarının birleştiği köşede.»

«Orada bildiğim kadarı şimdi teşkilâtınız kalıyor.»

«Doğru.»

«Sana artık asla bir gizli teşkilât hesabına çalışmayacağımı söyledim. Sizin için dahi çalışmam.»

«Seni gizli ajan olarak değil, fakat aşçı olarak istiyoruz.»

«Herhalde arkadaşlarının bir aşçısı vardır!»

«Var. Hem de birinci sınıf. Bir zamanlar nişan bile almıştı.»

«Tebrik ederim. Dostlarının ince bir zevki varmış.»

«Aşçınınki daha da inceydi. Tevkif edildiği zaman hiç çekinmeden nazi dostlarını ele verdi. Buna karşılık da teşkilât onu hemen kampa göndermedi. Göz altında tutuluyor ve yemek pişiriyor. Ama bugün ishali olduğu için pişiremeyecek. Bu akşam bize yardım etmelisin, Thomas. Benim hatırım için. Ajanlardan biri, okla bir karaca vurmuş. »

«Kurt, gündüzleri bu kadar içmemelisin!»

«Doğru söylüyorum, bildiğimiz okla vurmuş. Zaten ava sadece okla çıkar. Hayvanlara fazla acı çektirmemek gerektiğini söyler. Böylesi daha insaflı oluyormuş.»

Bugün yemek sıkıntısı diye birşey bilmediğimiz için, o günleri pek hatırlamıyoruz bile.

1946 yılında Ruhr havzasında günde adam başına yalnızca 800 kalori dağıtılabiliyordu. Memleketin güneyinde bu miktar, 950 kaloriydi. Ağır iş yapanlar 1700, en ağır işçiler 2100 ve maden işçileri de 2400 kalori alıyorlardı.

Eylül 1947'de ancak yemek başına 7 gram yağ alınabiliyordu! Savaştan önce ise bu miktar, 110 gramdı.

1947 de şahıs ve yemek başına 14 gram et düşüyordu. Savaştan önceki miktar: 123 gram.

13.

Bastian Fabre, Thomas Lieven ile birlikte binanın mutfağına inince «Hitler sevgilisine çok güzel bir villa hediye etmiş», diye düşündü. «Sadece sebze yiyen Hitler'den bunu beklemezdim. Ne dersin?»

«Ellerine ne geçti? Eva Braun artık hayatta değil,» diye cevap verdi Thomas Lieven. «Karacadan önce bir peynir pudingi, sonra da tatlı bir şey yapalım. Amerikalılar, böyle menüyü sever.»

Thomas Lieven, hayatında hiç bir zaman kendini kaybedecek derecede sarhoş olmamıştı.

Ama 16 Temmuz 1946 akşamı Hitler'in sevgilisinin villasında, hayatında hiçbir zaman içmediği kadar içti. Belki de Bastian’ın efendisine biraz daha fazla dikkat etmesi gerekirdi. Ama o da o akşam kızıl saçlı hizmetçi kızın peşindeydi. Daha ondört ay önce istihbarat yardımcısı olarak Alman askerlerinin yalnız gecelerine çeşni katan bu hırpalanmış güzelliğin peşine takılan Bastian’ın gözü, başka bir şey görmüyordu. Böylece felâket, hiç bir engel ile kar- şılaşmaksızın seyrini takip etti...

Kurt Westenhoff, yemeye güzel sekreteri ile geldi. Üç Amerikalı ajan, arkadaşlık yaptıkları Alman kadınlarım davet etmişlerdi. Ayrıca «Art Collecting Point» a ait son derece güzel ve cazip iki kadın da masada yer almışlardı. Birinin üstünde Fransız üniforması vardı. Diğeri ise üzerinde renkli çiçekler bulunan biraz eskice bir beyaz elbise giymişti.

Fransız üniformalı kadına Matmazel Daniella diye hitap ediliyordu. Thomas, kadının sesini tanıyordu. Daniella, Münih Radyosunun «Paris Saatinde, Fransızca şansonlar okurdu. Sesi, daima uykudan henüz uyanmış gibi çıkardı. Güzel kadın, hiç şüphesiz partinin en ilginç şahsiyetiydi.

Yanındaki Alman arkadaşı, tamamen onun gölgesinde kalmıştı. Bu kızın adı, Christine Troll'dü. Uzun, siyah saçları, uzun kirpikli siyah gözleri ve büyük bir ağzı vardı. O da «Art Collecting Point» da sekreter olarak: çalışıyordu.

Fransız kadını, bu enstitüye ait enteresan hikayeler anlatıyordu. Amerikan «Sanat eserlerini toplama» müdürlüğünde çalışan erkekler ve kadınların iş yeri, Königsplatz'da Führer binalarının küçüğündeydi. Görevleri nazi rejimi zamanında işgal altındaki bölgelerde, aym zamanda da Almanya'da, müsadere ya da hırsızlık yoluyla sahip değiştiren sanat eserlerini bulmaktı.

Matmazel Daniella'mn söylediğine göre nazi- ler Paris'te, Rotschüd, Goldschmidt ve Sehloss'un ünlü koleksiyonlarım «emniyet altına» almışlardı. Ama neredeydi şimdi bu sanat hazineleri?

Naziler, yalnızca 14.000 tablo «depo etmişlerdi,» ama nereye? Sanat detektifleri, çeşitli manastırlarda bir

takım eserleri ortaya çıkarmışlardı gerçi. Ama kaybolanlara oranla bunlar, gülünç bir rakkam teşkil ediyordu. Amerikan kıtaları, işgalden sonra 1. numaralı Führer binasını Almanlara vermişlerdi. «Alın bunu, zira Hitler»e aitti, demişlerdi. Birkaç akıllı münihli de Amerikalıların dediğini hemen yapmışlar ve binada buldukları herşeyi «devralmışlardı.»

«Collecting Point», askeri polisin yardımıyla Königsplatz civarında bini aşkın eve baskın yapınca, şilte altına ya da kepenk arkalarına konmuş bazı paha biçilmez sanat hazinelerini ele geçirmişti.

Tabii Amerikanlılar da yağma yapmışlardı. Matmazel Daniella, Maximilianstrasse'deki bir sanat tacirinin başına gelen bir olayı anlattı.

Münih işgal edildikten sonra adamın dükkânının önünde bir Amerikan Sherman tankı durmuştu. Askerler, taciri dışarı çağırarak tankın önüne bağladıkları bir resmi göstermişlerdi. Resmi gören tacirin kanı, âdeta iliklerinde donmuştu. Karşısında Rembrandt'ın, bütün sanat kataloglarında kayıtlı bulunan «Amsterdam Rahibi» adlı tablosunun orijinali vardı!

Sanat taciri ile askerler bir türlü anlaşamayınca, askerler ellerindeki hazine ile çekip gitmişlerdi. Ama nereye? Bunu kimse bilmiyordu. Rembrandt, bir daha ortaya çıkmamıştı.

Bu hikâyeler, ev sahipleri ile misafirleri neşelendirmişti. Bastian, cin ve meyva suyu içiyordu. Thomas, Bastian'a, hizmetçiye ve karaca sırtına bakmak üzere mutfağa indi. Hepsinin durumlarının gayet iyi olduğunu gördü. Eski istihbarat yardımcısı, Bastian’ın kucağında oturuyordu. Dışı, kıpkırmızı kesilmişti. İçi herhalde hâlâ kahverengi olmalıydı. Thomas karaca sırtına çatak batırınca, burada durumun tam tersine olduğunu gördü. Bastian'a gerekli direktifleri vererek salana döndü.

Matmazel, Daniella, hâlâ konuşuyordu. Thomas, güzel ve sade görünüşlü Christine Troll'ün yanına oturarak dinlemeye başladı. Vücudundan bir heyecan dalgasının geçtiğini hisseetti. Koyu tenli güzel Christine'in gözleri de tehlikeli bir şekilde parlamaya başlamıştı, Thomas, kıza: «Yemek biraz sonra hazır,» dedi.

Kız, derinden gelen kısık bir sesle: «Teşekkür ederim, karnım çok acıkmıştı» diye cevap verdi. (Derinden gelen kısık sesleri de çok severim, diye düşündü Thomas. Acaba bu tatlı çocuk kaç yaşında? Herhalde en fazla yirmibeş olmalı.)

Yemek sırasında da matmazel Daniella, masa arkadaşlarım hikâyeleri ile eğlendirdi.

Thomas’ın keyfi kaçmıştı. Hele şu peynir pudingine ne kadar emek vermiştim, diye düşündü. Halbuki kimsenin övdüğü yok.

Tam bunu düşünüyordu ki, yamnda oturan Christine, alçak sesle:

«Bu puding harika!» dedi. «Bu kadar nefis birşey hiç yememiştim.»

Thomas birden canlandı. Ne kadar mükemmel bir kızdı bu Christine! Karaca sırtı sofraya getirildiğinde, matmazel Daniella 1493 yılında basılan ünlü tarih kitabi «Schedels Weltchronik» ten bahsediyordu.

«... adamlarımızdan biri, iki hafta müddetle Troibach'ta dolaştı. Bir ara sıkışınca bir köylünün

Menü. Münih, 16 Temmuz 1946

Peynirli pudding.

Baden - Baden usulü karaca sırtı.

Rus kreması.

***Pudding**: 120 gram tereyağı köpükleninceye kadar çarpılır. Altı tane yumurta sarısı karıştırılır. 80 gram rendelenmiş Parmesan peyniri, 1/4 litre acı krema, biraz tuz, 140 gram un ve nihayet altına yumurtaların akları konur. Bütün bunlar, tereyağ ve un sürülmüş bir pudding kalıbına konur. 45 dakika sıcak suda haşlanır. Pudding, büyük ve yuvarlak bir tepsiye çevrilir, etrafı 150 gram ince kıyılmış salam ve üstüne ufalanmış maydanoz serpilmiş, tereyağdan geçirilmiş küçük fasulyalarla çevrilir.*

***Baden - Baden usulü karaca sırtı**: Derisi çıkarılmış karaca sırtı tuzlanıp biberlenir, üstüne kaynar tereyağ akıtılır. Ve daha önce ısıtılmış fırına sokulur. Üzerine devamlı yağ dökülerek 45 - 60 dakika kızartılır. Ancak et sulu ve kemik diplerinde pembe renkli olmalıdır. Kızartmanın suyunun içinde ananas parçaları kiraz tatlısı ve taze üzümler ısıtılır. Bununla karaca sırtı kaplanır. Geri kalan kızartma suyu, acı krema ile bir sos halinde pişirilerek ayrıca servis yapılır.*

***Rus Kreması**: Şahıs başına bir yumurta sarısı, bir yemek kaşığı şeker, köpürünceye kadar karıştırılır, pirinç rakısı veya rom dökülür - üç yumurta üzerine bir çorba kaşığı hesaplanır - Bunun altına, iyice ve çarpılmış krema konur. Krema, pirinç rakısı ya da rom içirilmiş badem kurabiyeleri ile süslenir.*

--

evine girdi ve... nasıl denir... » Kahkahalar. «Tam... Özür dilerim... Tam kâğıt kullanmak istediği sırada kâğıdın üzerindeki yazı ve kâğıdın kendisi,

garibine gider.»Tekrar gülüşmeler. «Nasıl söyleyeyim size, bilmem ki! Bunlar, ortaçağdan kalına o ünlü kitabın, bir çengele asılmış olan parçalarıdır...» Çın çın öten kahkahalar.

Thomas dertli dertli, ve kimse, karaca sırtı hakkında birşey söylemiyor, diye düşündü.

Bu sırada Christine, kısık sesiyle: «Bu karaca sırtı da bir harika», dedi. «Siz bir dahisiniz! Özel bir tarife göre mi yaptınız?»

«Kendi usulüm. Baden - Baden usulü karaca sırtı diye adlandırdım. Orada güzel saatler geçirmiştim de...»

«Bunu bana ayrıntıları ile anlatır mısınız lütfen?»

Thomas, kıza daha fazla yaklaştı: «Büyük bir zevkle!»

Akşam, kurtulmuştu!

Yemekten sonra Matmazel Daniella, şansonlar söyledi. İçkiye devam edildi. Münferit çiftler, ortadan kayboldular. Yeni misafirler geldi. Bir gramafon, durmaksızın çalıyordu. Thomas, herkesle kadeh tokuşturuyordu. Şimdi midem dolu, diye düşündü, onun için içki dokunmaz. Sonra CIC ajanı ve okla ava giden yufka yürekli «Mister Smith» ile tanıştı. Bu arada Thomas'ın, yalnız iyi yemek pişirdiği için davet edilmediği de anlaşıldı.

«Bakın Mr. Lieven. Sizin nazi olmadığınızı biliyorum. Ama çok sayıda naza tanıdınız... Bize yardım edebilirsiniz...»

«Hayır, teşekkür ederim.»

«Lieven, burası sizin memleketiniz! Ben, burada devamlı kalacak değilim. Dikkatli davranmazsak, masumları hapse atıp asıl suçluları serbest bırakabiliriz!... Ve herşey, yeniden başlayabilir!»

Thomas: «Buna rağmen artık gizli teşkilâtlarla ilişki kurmak istemiyorum,» dedi.

Mr. Smith, ona yandan bakarak gülümsedi.

Müzik, daha bir duygulu çalar olmuştu. Thomas, Christin'le dans ediyor, flört ediyordu.

Christine, kendisi hakkında konuşuyordu: « Aslında kimya tahsili yaptım. Annemle babamın burada, Münih'te küçük bir kozmatik fabrikaları vardı...»

«Vardı ne demek?»

«İkisi de öldü. Fabrika yağma edildi. Ben, o günlerde burada değildim. Eğer bana biraz para verebilecek birisini bulabilsem.» Öyle de ciddi konuşuyordu ki! Thomas, onu son derece sempatik buluyordu. «Sadece biraz sermaye. Kazanç, iyi olurdu. Milyonlarca kadın, kozmetik maddelerin peşinde. Güzelleşmek için ellerinde hiç birşey yok...»

Thomas’ın da buna aklı yatmıştı. Dili biraz ağırlaşmış vaziyette:

«Bu konuda... mutlaka konuşmalıyız, bayan Christine» dedi. «Yarın beni ziyaret edin... Fabrikanız, beni yakından ilgilendirebilir... »

«Sahi mi?». Kadının gözleri parlamıştı. Matmazel Danielle tekrar şarkı söylemeye başlamıştı. Thomas durmadan içiyor ve Christine ile dansediyordu. Sonunda tamamen zilzurna oldu. Ama davranışları kibarlığını kaybetmediği için kimse farkında değildi. Zaten herkes sarhoştu. Sadece aşçı hariç. O, odasında barsak sancıları içinde yatıyor ve dişlerini gıcırdatıyordu.

14.

Thomas uyandığı zaman kendini yatağında buldu. Bastian’ın sesini duydu: «Kahvaltı hazır, Pierre, kalk artık. Saat onbirbuçuk!» Thomas gözlerini açarak inledi. Kafatasında çekiçler vuruyordu. Önünde bir tepsi ile durmakta olan Bastian'ı gördü. Sonra birden tüyleri diken diken oldu. Yanında bir kız, mışıl mışıl uyuyordu. Koyu tenli tatlı Christine Troll'dü bu...

Thomas gözlerini kapattı. Sonra tekrar açtı. Hayalet görmüş değildi. Christine, hâlâ yanında yatıyordu. Birşeyler mırıldanarak gerindi. Thomas hemen kızın üstünden kayan çarşafı örttü. Sonra dehşetle kılı kıpırdamaksızm sahneyi seyreden Bastian'a baktı. «Ne oldu? Bu hanım buraya nasıl geldi?»

«Ben nereden bileyim?» ,

«Bu... bu hanımla ben... sen geldiğinde gelmiş miydik?»

«Evet. Senin horultun da evi titretiyordu.»

«Aman allahım!»

«Galiba küfeliktin, değil mi?»

«Hem de nasıl! Son sekiz, dokuz saatte neler olup bittiğini hiç hatırlamıyorum!»

«Çok yazık!»

«Kapa çeneni. Tepsiyi de götür. Kadın uyanmadan çıkmak istiyorum. Belki o da sarhoştu. Onun için bu acayip sahne ile karşılaşmasını istemem.»

Ama bunu yapamadı. Zira tam o anda Christine Troll o güzel siyah gözlerini açarak etrafına bakındı. Uzun uzun bakındı. Sonra kendine baktı. Yüzünü kan bastı. «Bu çok kötü,» dedi. «Korkunç. Adınız nedir Bayım?»

Thomas oturduğu yerde eğüdi: «Lieven. Thomas Lieven.»

«Aman Allahım... Peki, bu Bay?»

«Uşağım Bastian. »

Bastian: «Günaydın matmazel» diyerek eğildi.

Bunun üzerine genç kadın, ağlamaya başladı...

Kahvaltıdan sonra Thomas'la Christine, Isar vadisinde gezintiye çıktılar. Yavaş yavaş başağrılan geçiyordu.

«Hiçbir şey hatırlamıyor musunuz?» diye sordu Thomas.

«Hayır, hiç bir şey.»

«Ben de hatırlamıyorum.»

«Bay Lieven!»

«Bu şartlar altında bana rahatça Thomas diyebilirsin!»

«Hayır, siz diye konuşmayı tercih ederim. Bu şartlar altında bir tek çıkar yol var, Bay Lieven! Ayrılır ve bir daha da görüşmeyiz.»

«Özür dilerim ama. neden?»

«Ben namuslu bir kızım, Bay Lieven. Böyle bir şey hiç başıma gelmemişti.»

«Benim de gelmemişti. Bir karşı teklifim var: bundan hiç sözetmeyelim ve kozmetik fabrikanızı yeniden kuralım.»

«Bunu hatırlıyorsunuz demek?»

«Evet. Verdiğim sözü de tutarım. Sermaye olarak ne isterseniz emrinize amadedir.»

«Bunu asla kabul edemem, Bay Lieven!»

15.

15. Ağustos 1946'da Troll kozmetik fabrikasında istihsal tekrar başladı. Önce birkaç işçi alındı. Eylülde işler biraz daha düzeldi. Christine Troll'un ortağı, Amerikalılarla olan ilişkileri sayesinde, kozmetik istihsali için varlığı şart olan kimyevi maddeleri temine muvaffak oldu. 1946 Ekiminde

fabrika, sabun, deri kremi, bir tuvalet suyu, ve en büyük başarısı olarak da çok satılan bir güzellik sütü imâl ediyordu.

Christine Troll, ortağına hâlâ: «Bay Lieven» diye hitap ediyordu.

Thomas Lieven de ona: «Matmazel Troll» diyordu.

Bastian'la ise şöyle konuşuyordu: «Bundan sonra gayrimeşru hiç bir iş görmek yok, anladın mı? Namuslu bir şekilde çalışarak başaracağız. Namuslu bir şekilde anlaşıldı mı?»

Bastian sırıtıyordu...

Bu sıralarda, kasvetli bir ekim akşamı kısa boylu ürkek tavırlı bir kadın, Thomas Lieven'in villasına geldi. Daha önce haber vermeden geldiği için, durmadan özür diliyordu. «Ama sizin isminizi okuyunca o kadar heyecanlandım ki, Bay Lieven!»

«İsmimi nerede okudunuz?»

«Tapu sicilinde. Kızkardeşim orada çalışıyor. Ben çocuklarla birlikte hâlâ Freilassing'te oturuyorum. 1945 de bizi oraya götürdüler. Çok kötü bir yer. Üstelik şimdi de bu hava...»

Thomas sabırla: «Kim olduğunuzu öğrenebilir miyim?» diye sordu.

«Emma Brenner.»

Thomas sarsıldı. «Brenner! Binbaşı Brenner'in eşi misiniz?»

Kadın, ağlamaya başlamıştı.

«Evet, Bay Lieven... Binbaşı Brenner'in eşiyim. Kocam, Paris'ten bana sizin hakkınızda çok şeyler yazmıştı. Size hayrandı... Kocamı tanırdınız, Bay Lieven! Kötü bir adam mıydı? Haksızlık yapmış mıydı?»

«Bu soruları sorduğunuza göre, kocanız tevkif edilmiş olmalı, bayan Brenner. Öyle mi?»

Kadın hıçkırarak başıyla tasdik etti. «Albay Werthe ile birlikte. Onu da tanırsınız.»

Thomas: «Aman Allahım!» dedim. «Werthe'yi de mi tevkif ettiler?»

«Savaşın sonundan beri Moosburg kampındalar... ve açlıktan, ya da soğuktan ölünceye kadar da orada kalacaklar...»

«Sakin olun, bayan Brenner. Anlatın olanları.»

Kadın, hıçkırıklar içinde anlattı. Brenner ve Werthe için durum, gerçekten ümitsiz gibi görünüyordu. Thomas, her ikisini de iyi tanırdı. Bunların, yıllarca Gestapo ile mücadele etmiş namuslu insanlar olduklarını biliyordu. Ama 1944 te amiral Canaris azledilmiş, yerine Himmler geçirilmişti. Böylece her ikisi, Himmler'in adamları olmuşlardı!

Amerikalılar gelip onları tevkif edinceye kadar da böyle kaldılar. Amerikalılar, bir ayırım yapmıyorlardı. Himmler'in adamları, onlar için SD'nin adamlarıydı. SD'nin adamları da «Security Threats» yani «Güvenlik açısından tehlikeli» olduklarından, otomatikman tevkif ediliyorlardı.

Moosburg enterne kampında her tutukluya ait bir dosya vardı. Çeşitli kategorilere ayrılan dosyalar, zaman zaman tahliye bürolarından geçiyordu. Her gün yeni bir kategori serbest bırakılıyordu. Ama «Security Threats» kategorisi için hiçbir ümit yoktu...

«Bana yardım edemez misiniz?» diye hıçkırtıyordu bayan Brenner. «Zavallı kocam... Zavallı Albay...»

«Elimden geleni yapacağım», dedi Thomas düşünceli bir ifadeyle. Ertesi günü ise, hayvanlara acıyan ve Thomas ile birlikte çalışmak için can atan Mr. Smith ile konuştu: «Teklifinizi düşündüm. Memleketimde olup bitenleri siz de benim kadar görüyorsunuz. Tehlikenin kökü henüz kazınmadı. Tekrar başımıza gelmemesi için çok dikkatli olmalıyız.»

«Faşistlerle mücadele alanında kalmak şartıyla evet. İsterseniz kamplara giderim.»

«Peki, Lieven,» dedi Smith.

Müteakip altı haftayı Thomas Lieven hep seyahatle geçirdi. Enterne kampları Regensburg, Nürnberg Langwasser ve Ludwingsburg'u ziyaret etti. Sonunda Moosburg'a geldi.

İlk üç kampta günlerce sayısız dosyayı, daktiloda sık satırla doldurulmuş sahifeleri okudu. Sayfalara tutukluların resimleri yapıştırılmış, mühürlenmişti.

Thomas, bu sahifeleri dikkatle gözden geçirdi. Damgalar iptidai idi ve taklit edilmeleri kolaydı. Fotoğraflar da gayet iptidai bir şekilde iliştirilmişti. Hemen her marka daktilo kullanılmıştı.

Thomas ilk üç kampta Fransa'da tanıdığı ve nefret ettiği 34 Gestapo üyesi buldu. Bunların arasında, Marsilya'daki SD'nin şefi Heinrich Rahl ve birkaç yardımcısı da vardı. Rahl, kampta kültür kolu başkanı olmuştu ve her türlü ayrıcalıktan faydalanıyordu.

Thomas çok geçmeden bir zamanlarki büyük alçakların kamplarda kendiliklerinden önemlice mevkilere geçtiklerini gördü. Mutfakta, revirde ve yazı işlerinde çalışıyorlardı. Aralarından bir çoğu, kamp sözcüleri durumuna geçmişti. Diğerlerini korkutmaya bile başlamışlardı.

Thomas Amerikalılara: «Doğrusu çok ince bir sezişiniz var!» dedi. Şimdi önemli mevkide olanları iyice gözden geçirmemiz lâzım.» Dediği, yapıldı.

Thomas, 3. Ocak 1947 günü Moosburg'a geldiğinde, kendisine refakat eden CIC ajanlarının güvenini tamamen kazanmış bulunuyordu. Ajanlar onu, kampın sıkı muhafaza altındaki arşivine götürdüler ve 11.000 kişinin ifade zaptı ile başbaşa bıraktılar. O sıralarda Moosburg'ta 11.000 kişi kalıyordu.

Thomas bunların arasında, aklına çok kötü hatıralar getiren SD mensuplarına rastladı. Tabii Binbaşı Brenner ile Albay Werthe'nin evraklarını da buldu.

6. Ocak akşamı Thomas Lieven, gömleğinin altında Werthe ile Brenner'in dosyalan olduğu halde kamptan ayrıldı. Küçük bir kasaba otelinde kalıyordu. O gece geç saatlere kadar çalıştı.

Lizbon'daki dahi Reynaldo Pereira'dan öğrendiği usullerle, Brenner ve Werthe'nin dosyalarında tahrifat yaptı. Önce yeni bir lâstik mühür yaptı. Çakı ve ayakkabıcı bizinin yardımıyla zımbaları açtı, zamkı yumuşatmak suretiyle resimleri çıkardı. Sonra yanında getirdiği daktiloda dosyalan yeniden yazdı. Güneş doğarken, dostlarının fotoğrafları yeni dosyaların üstündeydi. Ama şimdi çok farklıydılar!

Werthe ve Brenner, artık tehlikeli SD mensupları değil, fakat Fransa'daki Alman askeri idaresinde çalışan masum subaylardı. Onların kategorisi serbest bırakıldıktan sonra, onların daha fazla tutuklu kalmalarının gereği yoktu.

7 Ocak sabahı iki ajan, Thomas'ı gene kampa getirdiler. Bu sefer gömleğinin altında yeni dosyalar vardı. Eskileri, otel odasındaki sobada yakmıştı. Fazla güçlük çekmeden sahte dosyalan ait oldukları yerlere koymayı başardı. Böylece işi bitmiş oluyordu.

Brenner ve Werthe, daha 1947 Ocağı bitmeden serbest bırakıldılar. Talihin garip bir cilvesi olarak, Werthe ve Brenner'in «dışarı» çıktıkları tarihte, Thomas Lieven gene «İçeri» düşmüştü. Bu, şöyle olmuştu:

Moosburg kampından ayrıldıktan sonra ajanlar, Thomas Lieven ile birlikte Dachau, Darmstadt ve Hohenasperg kamplarına gitmişlerdi. Buralarda nazi diplomatları kalıyorlardı. Thomas gene bir kaç eski SD suçlusunu ortaya çıkardı. CIC ajanları kendisine takdirlerini bildirdiler. 23. Ocakta Münih'e döndüler. Akşamın geç saatlerinde şehre vardılar. Thomas yorgundu. Onu Grünwald'a, villasına götürdüler. O bahçe kapısını açarken, ajanlar da el sallayarak yollarına devam ettiler.

Ev, kapkaranlıktı. Thomas, Bastian herhalde gene dolaşmaya çıktı, diye düşündü. Evde kimseler yoktu. Ama bu düşüncesinde yanıldığını hole girer girmez anladı. Bir gölge önünden kaydı. Birden bütün ışıklar yandı.

Önünde ve arkasında birer Amerikan askeri polisi duruyordu. Ellerinde ağır tabancalar vardı. Kütüphaneden çıkan sivilin elinde de bir tabanca vardı.

«Eller yukarı Lieven!» dedi.

«Kimsiniz siz?»

«CID» diye cevap verdi sivil. CID, yani «Criminal Investigation Department», ordunun normal polisiydi. CIC, yani «Counter Intelligence Corps» ise yalnızca siyasi suçlar ve casuslukla ilgilenirdi.

Sivil memur: «Tevkif edildiniz!» dedi. «Beş günden beri burada sizi bekliyoruz.»

«Birkaç haftadır sizinle rekabet halinde olan işletmenin işleri için geziyordum.»

«Kapatın çenenizi! Bizimle geleceksiniz.»

«Bir dakika!» dedi Thomas Lieven. «Bir şeye dikkatinizi çekmek isterim. CIC te çok sayıda dostum var. Bugünlerde onlara büyük hizmetlerim dokundu. Derhal izahat istiyorum. Beni neden tevkif ediyorsunuz?»

«Bastian Fabre adında birini tanıyor musunuz?»

«Evet.»

«Peki, Christina Troll'ü?»

«Onu da tanıyorum.» Tanrım, bu önsezi! Bu kötü önsezi!

«İyi. Onlar içeri tıkıldılar bile.»

«Ama niçin? Niçin?»

«Bay Lieven, kana susamış bir teşkilât adına iki arkadaşınızla birlikte General Lynton'a bir suikast tertiplemiş olmakla itham ediliyorsunuz!»

«Lynton? Amerikan Generali Lynton mu?» Thomas bir gülme nöbetine yakalanmıştı. «Peki, kendisini nasıl öldürecekmişim?»

«Havaya uçurmak istediniz!»

«Haah haaah!»

«Siz de dostlarınız da yakında gülmeyi unutacaksınız. Kozmetik yapıyorsunuz, değil mi?»

«Evet.»

«Güzellik sütünü de siz yapıyorsunuz... »

«Evet.»

«Bu cinayet âletinin biri beş gün önce müthiş bir şekilde General Lynton'un yatak odasında patladı. Mesut bir tesadüf eseri patlama olduğu zaman yakında kimse yoktu. Kozmetik ambalajının içinde patlayıcı madde kaçırmış olduğunuz meydanda. Şimdi sesiniz kısıldı, değil mi? Vurun kelepçeleri!»

2. Kısım

1.

«Sayın General Lynton'u havaya uçurmayı asla düşünmedim», dedi Thomas Lieven. Bu sözü üç gündür onbirinci defa tekrarlıyordu. Thomas önce neşeli, sonra öfkeyle bütün ithamları reddetmişti. Ama CID adına tahkikatı yapan James Purnam: «Yalan söylüyorsunuz!» diye bağırıyordu. O da bunu üç günde onbirinci defa söylüyordu, inatçı mahpusu, gittikçe daha fazla sinirine dokunmaya başlamıştı. Sorgu odasındaki kalorifer, kuru bir hararet veriyordu. Purnam'ın alnı ter içinde kalmıştı. Şakakları da sancıyordu.

«Yalan söylemiyorum,» dedi Thomas Lieven.

«Bakın Lieven...»

«Bay Lieven deyin lütfen!»

«Bakın Bay Lieven! Artık sizden bıktım! Onun için, aklınız başınıza gelinceye kadar sizi hapse tıkacağım.»

Thomas, içini çekti.

«Nasıl terlediğinizi görmek, beni üzüyor, Mr. Purnam», dedi. «Ama eğer işinizden atılmak istemiyorsanız, beni bir süre daha dinlemeniz lâzım. Zira beni dinlemezseniz ve odalarınız böyle anormal şekilde ısıtılmaya devam ederse, daha bir sürü patlayıcı madde suikastlarının olacağım görür gibiyim...»

«Bir... sürü mü?»

Thomas, sabırlı bir öğretmenin aptal talebesine hitap edişi gibi konuşmaya başladı: «Beni, arkadaşım Bastian Fabre'i, ortağım Christine Troll'ü tevkif ettiniz. Neden? bayan Troll'ün ana ve babasına ait olan ve yeniden kurduğumuz fabrikada kozmetik yaptık. Bu arada bir de güzellik sütü imâl ettik. Bunun küçük bir şişesi, General Lynton'un odasında patladı...»

«Evet, ve bu sizin ve o kana susamış teşkilâtın eseriydi.»

«Hayır. Karbon dioksid ile mantarların eseriydi.»

Ajan: «Şimdi delireceğim!» diye inledi.

«Bana bu zevki vermezden önce hemen bir soruma cevap verin: Sayın General, karısı ile aynı odada mı yatar?»

Purnam yutkundu, Thomas'a baktı ve fısıldadı: «Şimdi de delirme sırası size geldi galiba!»

«Hayır,» diye cevap verdi Thomas. «Sadece düşünüyorum: General'in hanımının yatak odasında bir makyaj masası vardır. Aynalı falan. Bu masa, pencerenin yanında durur...»

«Nereden biliyorsunuz?»

«Zira radyatörler, genellikle pencere altlarında olurlar.»

Purnam sinirli sinirli göz kırpıştırdı. Sonra Thomas'ı dinlemeye devam etti. Güzellik sütü, Troll ailesinin eski bir reçetesine göre imâl edilmişti: limon, kaymaksız süt ve biraz yağ kullanılıyordu. Ancak henüz steril çalışma imkânı bulunamamıştı. Şişeler de kötü ve eski camdan yapılmaydı.

«Görüyor musunuz, Mr. Purnam, bundan dolayıdır ki şişelerimize, üzerinde 'serinde muhafaza ediniz' yazılı etiketler yapıştırılmıştır. General'in sayın eşi böyle yapmayarak şişeyi tuvalet masasına bıraktı. Kaloriferin yanına. Anormal derecede ısıtılmış...»

«Gene başlamayın!»

«Lütfen sözümü kesmeyin. Steril çalışamadığımız için, küflerin girmesine engel olunamadı. Sıcakta bunlar, karbondioksit meydana getirdi. Bu, bir gazdır. Gaz sonucu, Generalin muhterem eşinin şişesinin içinde basınç durmadan yükseldi, sonra da bummm. Daha fazla konuşmama lüzum var mı?»

Purnam, rengi solmuş bir halde: «Bütün bunlar yalan!», dedi. «Bir kelimesine dahi inanmıyorum.»

«Öyleyse bekleyin dostum! Neredeyse ikinci şişe, bir başka Generalin odasında patlar!»

Purnam: «Kesin sesinizi!» diye bağırdı.

Thomas: «Sütümüzü alan Alman kadınlarına hiç şüphesiz bir şey olmayacak,» dedi. «Zira bizim kadınlarımız, savaştan sonraki bu üçüncü kışta da şişelerini mecburen soğukta saklayacaklar.»

Telefon çaldı. Purnam bir süre karşı tarafın konuşmasını dinledi. Yüzü kızardı. Alnındaki terleri sildi. Sonunda: «Peki, şef», dedi. «Hemen gidiyorum. Yalnız artık çete hikâyelerini filân bırakalım, aksi takdirde rezil olacağız.» Sonra sırıtarak Thomas'a baktı.

«Acaba şişeciklerimden biri daha mı patladı?» diye sordu Thomas.

«Evet. Bir çeyrek önce, Binbaşı Roger Rapp'ın evinde.»

2.

Üç gün sonra Thomas Lieven, Münih'in «Pfovost Marshal» ine, akıllı ve yaşlıca kolonelin önüne götürüldü. Thomas, Albayın (aşırı derecede) sıcak odasında, Bastian Fabre ve Christine Troll ile tekrar bir araya geldi.

Albay: «Troll fabrikasının yaptığı güzellik sütlerinin kimyevi tahlili, teorinizin doğruluğunu ispat etti,» dedi. «Onun için siz ve Bastian Fabre derhal serbest bırakılacaksınız.»

Thomas: «Bir dakika,» dedi. «Peki, bayan Troll ne olacak?»

«Parmak izlerinden Christine Troll'ün Vera Fross adı altında bir yıl müddetle Nürnberg'teki ünlü Kaiser çetesinde çalıştığını tesbit ettik. Genç gangsterler, araba çalıyorlar, askerlere saldırıyorlar ve amer ikalıların oturdukları evleri soyuyorlardı. Çetenin kadın elemanları ise subaylara musallat olmuşlardı. Bunlar, uyku ilâcı ile Bayıltılıp soyuluyordu»

Thomas, Christine'e, bu iyi aileden gelme, yumuşak başlı kıza bakakaldı. Masum bir genç kız gibi muamele ettiği bu insana baktı. Christine Troll, ona döndü. Yüzü gerilmişti. Sesi şimdi gayet âdi bir ifade taşıyordu: «Öyle sersem sersem bakıp durma! Sana neden yaklaştığımı anlayamadın mı?»

«Yaklaşmak mı...» diye tekrarladı Thomas. Bir yandan da yoksa ihtiyarlamaya mı başladım, diye düşünüyordu. Gençlerle bile mücadele edemez hale mi düştüm?

«Tabii yanaştım! Nürnberg işi bozulunca, saklanmak mecburiyetinde kaldım! Gene eski adıma döndüm. Amerikalıların yanına girerek, bana fabrikamı tekrar çalıştırabilmem için para verebilecek gibi bir enayiyi bekledim!»

«Christine,» dedi Thomas. «Ben size ne yaptım? Neden benimle böyle konuşuyorsunuz?»

Genç kız, birdenbire ihtiyar bir görünüş kazanmıştı. «Siz erkeklerin topunuzdan bıktım.» dedi. «Amerikalılardan, Almanlardan, hepsinden. Hiçbirinizin domuzdan farkınız yok.» Sesi bağırmaktan çatlamıştı.

Albay sert bir sesle: «Kes sesini» dedi. Christine Troll, sustu.

Albay: «Fabrika, bütün gelirler ve tesisler müsadere edildi» dedi.

Thomas şaşırmıştı. «Fakat bunların tamamı ona ait değil ki, fabrikanın yeni baştan kurulması, benim paramla oldu.»

«Özür dilerim, Mr. Lieven. Fabrika ticaret sicilinde sadece bayan Troll üzerine tescil edilmiş. Korkarım büyük bir hata yaptınız.»

Thomas düşündü: İşte namuslu olmaya ve namusunla çalışmanın tekrar mükâfatım gördün. Paran battı. Eğer gayrimeşru bir iş çevirmiş olsaydın, hiç şüphesiz büyük bir parti vuracak, övülecek, sevilecektin... Ama hayır, enayice düşünmenin sırası değil. Gene namuslu yoldan ayrılma. Aynı günün akşamı Thomas, Bastian ile birlikte salonda yanmakta olan şöminenin başında oturuyordu. Her ikisi de «Pastis», yani Fransa'da bol para kazanmalarına sebep olan içkiden içiyorlardı. Şimdi o paradan büyük bir miktar, gene batıp gitmişti.

«Seni daha baştan ikaz etmiştim» dedi Bastian. «Şimdi oldukça iflâs etmiş durumdayız. Ne yapacağız? Villâyı mı satacağız?»

Thomas: «Hayır» diyerek gerindi. «Şimdi uranyum aramaya gideceğiz.

«Ne yapacağız?»

«Yanlış duymuş değilsin. Amerikalıların yanında iken, hücremi ilginç bir adamla paylaştım. Adı, Walter Lippert. Bana bir hikâye anlattı, inanılması güç bir hikâye...»

3.

Walter Lippert, Thomas Lieven'e rastladığı zaman ümitsizlikten saranp solmuş vaziyetteydi. Çok zeki, çok sağlam karakterli bir insandı. Mesleği yazarlıktı. inancı icabı faşistlere karşıydı. On yılını Dachau kampında geçirmişti. Aç ve soğukta kalmış, işkencelere göğüs germişti. 1945 yılında Amerikalılar tarafından kurtarılmış, tekrar Amerikalılar tarafından hapse takılmıştı.

Thomas'a: «Siyah Lucie yüzünden» dedi.

«Kim bu siyah Lucie?»

Walter Lippert: «Güney Almanya'nın en büyük kaçakçısı ve karaborsa kraliçesi» dedi. Lippert, CID tarafından tevkif edilmezden önce, Almanya'nın güneyinde bir şehirde yaşardı. Aynı şehirde «Siyah Lucie»

adlı, bütün Amerikalıları peşinden koşturan çok güzel bir kadın da yaşıyordu.

Thomas, yazara: «Bu kadının asıl adı nedir?» diye sordu.

«Lucie Laria Wallner. Dul. Kızlık soyadı Felt.»

Bu kadının «Altın Horoz» adlı bir lokali vardı. Burayı yüksek rütbeli bir nazi, savaş yıllarında Lucie için satın alıp döşemişti. Lucie, onun ateşli ve sadakat nedir bilmeyen metresi olmuştu. SuBay, daha savaş bitmeden dünyasını değiştirmek zorunda kalmıştı. «Siyah Lucie» ise savaş bittikten sonra Captain William Wallace adlı birinin sadakat nedir bilmeyen metresliğini kabul etmişti.

Thomas Lieven, hücre arkadaşına: «Bu Captain Wallace kim?» diye sordu. Lippert'in anlattığına göre Captain Wallace, küçük şehrin kenarındaki enterne kampının kumandanıydı. Bu kampta, Avusturya hududundaki trenlerde yakalanıp getirilen nazi büyükleri kalmaktaydı.

Bu trenler, daima çok yüksek rütbede ve mevkide olan kimselerle dolardı. Beraberlerinde altın, mücevherat, henüz denenmiş silâhların plânlarım, büyük miktarlarda uyuşturucu madde ve Berlin'deki Kaiser Wilhelm Enstitüsüne ait uranyum taşımaktaydılar. Sınırın hemen yakınında yolcular, özellikle yanlarındaki uranyum bakımından korkuya kapılmışlardı. Şimdi yazar Lippert, Thomas'a anlatmaya devam ediyordu: «...sınırda Amerikalılar tarafından yakalanarak Captain Wallace'in kampına tıkıldılar. Bir kısmı bugün hâlâ orada. Altınlar, uyuşturucu maddeler ve mücevherler ise yokoldu. Bunların büyük bir kısmının Captain Wallace'da olduğuna yemin edebilirim.»

«Peki, uranyum parçaları?» diye sordu Thomas.

«Bir daha ortaya çıkmadı. Belki de hâlâ karın altında bir yerdedirler. Belki de bir köylü bulmuştur, ne bileyim...»

«Peki, siyah Lucie meselesi ne oldu?»

«Dachau'dan çıktıktan sonra Amerikalılar beni Special Branch'larına aldılar. Azılı bir nazi aleyhtarı olduğum için.» Lippert güldü.

«Bunun için şehrimizin sakinlerinin içyüzünü araştırma görevi, bana verilmişti. Bir yıl önce, «Siyah Lucie, yanında Captain Wallace olduğu halde bana geldi...»

«Siyah Lucie,» bütün güzelliği ve azameti ile Lippert'in bürosuna girdi. Yanında sarı saçlı, mavi gözlü Captain Wallace vardı.

«Siyah Lucie,» Walter Lipper'in yazı masasına oturdu, ayak ayak üstüne attı, adamın önüne üç paket Chesterfield sigarası fırlattı ve:

«Bay Lippert, ya da adınız neyse, iyi hal kâğıdımı daha ne kadar bekleyeceğim?» diye sordu.

«Size iyi hal kâğıdı verilmeyecek» dedi Lippert. «Şu sigaraları da derhal alın. Yazı masamdan kalkıp bir koltuğa oturun.»

Captain Wallace kıpkırmızı kesildi. Çok iyi Almanca konuşuyordu.

«Beni iyi dinleyin, Lippert, bu hanım benim nişanlımdır. Evlenmek istiyoruz. En kısa zamanda iyi hal kâğıdını istiyorum, anlaşıldı mı?»

Lippert, rengi uçuk vaziyette: «Kâğıdı vermeyeceğim, Captain Wallace» dedi.

«Neden?»

«Bu hanım çok şüpheli bir şahıs olduğu için. Yıllarca bir nazinin metresiydi. İnsanları ihbar etti, toplama kamplarına sürükledi, onların sırtından zengin oldu. iyi hal kâğıdını, sırf «Bristol'ü devralmak için istediği biliniyor.»

«Bristol» sahibi olan nazinin bırakıp kaçtığı bir oteldi.

«Öyle olsa bile size ne bundan?» diye bağırdı Wallace. «Kâğıdı verecek misin, vermeyecek misin?»

«Vermeyeceğim», dedi Lippert.

Captain: «Buna pişman olacaksınız» diye bağırdı. Bürodan fırladı. «Siyah Lucie de kalçalarını sallayarak onu takip etti.

Lippert, öfkeden kendini kaybetmiş bir halde derhal her iyi hal kâğıdını imzalaması gereken müşavir Dr. Werner'e telefon etti. Ona herşeyi anlattı. Dr. Werner, çok kızmıştı. «Bu ne cüret, pis nazi. Hiç korkmayın, Lippert. Sizin arkanızdayım.»

Gerçekten dayandılar. Ama Captain Wallace da dayanıyordu.

«Benim tevkif edilmemi sağladı,» dedi Walter Lippert. 1947 Ocağında hücre arkadaşı Thomas Lieven'e. «82 gündür buradayım. Daha bir kere bile sorguya çekilmedim. Karım, korku ve endişeden yarı deli vaziyette.»

Başkan Truman’a bir mektup yazdı. Ama hiç bir şey değişmiyor. Pardon, değişen bir şey var: «Siyah Lucie, iyi hal kâğıdını aldı.»

«Kimden?»

Lippert, yorgun, omuzlarını silkti. «Herhangi birinden. Dostu o kadar çok ki. Şimdi 'Bristol'ün de işleticisi durumunda. En büyük işler, şimdi orada dönüyor. Evet, Bay Lieven, işte durum böyle. Bunun için toplama kamplarında yarı kötürüm hale gelmişim. Yaşasın demokrasi. Yaşasın adalet.»

Thomas, 26. Ocakta, villasının şöminesi önünde arkadaşı Bastian'a «Artık dürüstlük yüzünden yediğim kazıklar yetti» diyordu.

«Hele şükür, nihayet».

«Güneye gideceğiz. Kara Lucie'ye. Uranyum arayacağız. Kaybolan plânları arayacağız. Bu zavallı herifle, bu Walter Lippert ile fırsatını bulunca ilgileneceğim.»

4.

«İşte bu,» dedi üzüntülü, ağlamaklı Elsa Lippert. Oturma odasının penceresi önünde, Thomas Lieven'in yanında durmuş, küçük şehrin ana caddesini işaret ediyordu: «İşte gidiyor, alçak herif! Onunla... 'Kara Lucie' ile birlikte!»

Thomas Lieven, çifti ilgiyle izledi: sarışın, uzun boylu subay ve kunduz kürkünden değerli bir manto giymiş kadın. Thomas irkildi. Yüzbaşı Wallace'in sol yanağında bir yara izi vardı! Bu bir ameliyat izi değildi, hayır bu yara Alman üniversite öğrencilerinin aralarında yaptıkları geleneksel dülelolardan kalmaydı. Komik. Ne zamandan beri Amerika'lılar, Alman üniversitelileri gibi kılıçla düello ediyorlardı?

Thomas, tuhaf yüzbaşının yanındaki kadını inceledi. Yırtıcı bir hayvana, güçlü, her an insanın üzerine saldırmaya hazır bir yırtıcı hayvana benziyordu.

«Demek 'Bristol' şimdi kadının, öyle mi?»

«Evet, Herr Scheuner,» dedi bayan Lippert.

Thomas ona kendisini Peter Scheuner diye tanıtmıştı. Peter Scheuner adına çıkarılmış kusursuz sahte evrakları vardı. Bunları bizzat kendisi düzenlemişti. Bastian’ın da şimdi yeni bir adı vardı: Jean Lequoc...

«Kocanıza yardım etmeye çalışacağım, bayan Lippert,» dedi Thomas. «Ama bunun için herşeyi öğrenmek zorundayım. 'Bristol' un, kaçan bir Nazi'ye ait olduğunu söylemiştiniz, değil mi?»

«Evet.»

«Ama bundan sonra otel 'Property Control Office'in yönetimi altına girdi! 'Property Control Office'in yöneticisi kim?»

«Yüzbaşı Hornblow adında biri.»

«Yüzbaşı Wallace ile dostluğu var mı?»

«Evet, çok iyi arkadaşlar.»

«Ya,» dedi Thomas Lieven.

Küçük şehir askerler, mülteciler ve «Displaced Persons» ile doluydu. Oturulacak yerlerin sayısı çok azdı; hanlar ve pansiyonlarda bütün yerler tutulmuştu.

Thomas ve Bastian şehrin dışındaki bir köyde, bir köylünün evinde iki sakin oda buldular. Odaları sahte adlarını vererek 20 Şubat 1947 akşamı tuttular ve burada üç ay kaldılar. Uzun bir zamandı bu, ikisi de bu süre içinde boş durmadılar.

Önce birkaç gün, birkaç gece «Bristol»u ziyaret ettiler. Burası, ne zaman gidilse arı kovanı gibi işliyordu. Dansediliyor, içiliyor, kırıştırılıyor, dalavereler çevriliyor, fısıldaşılıyor, pazarlıklar yapılıyor, telefonlar vızır vızır işliyordu. Sürüyle hafifmeşrep kadına, maaşlarını harcayıp bitiren askerlere, insana ürküntü veren Çeklere, karanlık işlerle uğraşan Polonya'lılara, birkaç Macar aristokratına, birkaç Wlassow Rusuna ve tabii Alman'lara rastlanıyordu «Bristol» da.

Ve daima, gece gündüz «Kara Lucie»yi görmek mümkündü: makyajlı ve dekolte elbiseler içindeydi. işi ile çok iyi ilgileniyordu. Ve hemen hemen daima ince, uzun, sarışın Yüzbaşı Wallace akşamları burada görülüyordu. Sol yanağında düello izi vardı...

Thomas ile Bastian küçük şehirdeki durumları bir hafta süreyle inceledikten sonra karlar içinde bir kasaba hanında savaş plânını hazırladılar. «Burada kızlar, askerler, DP'ler var dostum,» dedi Thomas. «Ama burada herşeyden önce NAZİLER var! Kaçıp buraya sığınmış olanlar ve yerliler. Görünüşe göre Amerika'lılar farkında değiller. Ama biz ikimiz, sen ve ben, bunu HİÇBİR ZAMAN unutmamalıyız! Hedefimiz: Uranyum VE konstrüksiyon plânlarıdır.»

«Eğer bunlar hâlâ buradaysa!»

«Büyük bir ihtimalle burada olmalılar. Bunu anlamak için sanırım kusursuz bir METODUM var.»

«Söyle bakalım,» dedi Bastian.

Thomas söyledi. Plânı basit olduğu kadar dahiceydi. Thomas bunu ilk defa 28 Şubatta geliştirdi. 19 Nisanda elinde şunlar bulunuyordu:

28 küp şeklinde uranyum 238, her birinin birer kenarı beşer santimetre, ağırlığı ise 2.2 kilo. Ayrıksız hepsinin üzerinde Berlin'deki «Kaiser - Wilhelm Enstitüsü» nün damgası bulunuyor.

Bir adet gizli hedef tayin cihazı MKO ve, Üçüncü Reich'den kalma bu gizli hedef tayin cihazının ayrıntılı konstrüksiyon plânları. Bu hedef tayin cihazından sadece birkaç örnek yapılmış ve seri imalâta gidilmemişti. Cihaz, avcı uçakları için düşünülmüştü, nişancının hedefe isabet ettirmek için hesap yapmasını gereksiz kılmaktaydı. Hedef ayar çizgisinde düşman uçağı görünür görünmez, mermilerin kendilerinden hedefi bulmasını sağlıyordu... Thomas Lieven bunu nasıl başarabilmişti?

1947 nisanının ortalarında Amerika'lı, İngiliz, Fransız ve bu sırada Almanya'nın güneyinde faaliyet gösteren, Thomas Liven, başka adiyle Peter Scheuner gibi, kaybolan hedef tayin cihazlarını ve bu cihazların konstrüksiyon plânlarını ele geçirmeye çalışan başka ajanlar, haklı olarak Peter Scheuner'in bunu nasıl başardığını kendi kendilerine soruyorlardı.

Son satırlarda birçok haftaları atlayarak geçtik. Aslında 28 Şubatta kalmıştık. Onun için Thomas Lieven'in yaptığı numarayı çok kısa bir süre için kendimize saklayalım ve bu üç ay içinde esrarengiz «Kara Lucie» nin çevresinde olup bitenleri özetle anlatalım.

5.

Kış ile ilkbahar başlangıcı arasındaki aylarda «Kara Lucie» ve onun Amerika'lı sevgilisinin uyuşturucu zehirle ilgili faaliyetleri çok artmıştı. Nazlanıyorlar, alıcıları alıcılara karşı kullanıyorlar, fiyatları gitgide yükseltiyorlardı. Acaba «Kara Lucie» kendi hayatı ile oynadığını biliyor muydu?

Yazar Lippert hâlâ Münih'te hapis yatıyordu. Thomas ona yardım etmek için o kadar çaba gösterdiği halde, önce bunun için eline fırsat geçmedi. «Kara Lucie» ye karşı gelmeye cesaret eden talihsiz Lippert tam bir sessizliğe gömülmüştü.

«Sabır», dedi Thomas zavallı, aciz, kimseden yardım görmeyen Elsa Lippert'e. «Sabredin. Burada bir haksızlık var. Haksızlık hiçbir zaman ilelebet devam etmez. Bazen uzun sürebilir - ama ilelebet değil. Bir gün gelecek, zavallı kocanıza yardım edebileceğiz.»

Yazar Lippert'e yardım etme çabaları nasıl neticesiz kaldıysa, Thomas Lieven'in özel çabalan da o kadar tatmin edici şekilde gelişmişti. Yukarda da belirtildiği gibi 19 Nisanda uranyum küpleri, bir adet MKO hedef tayin cihazı ve bu cihazın konstrüksiyon plânlan elinde bulunuyordu.

Kısa süre içinde çeşitli ülkelerin ajanları, Thomas'ın elinde bu hazinelerin olduğunu öğrenmişlerdi. Bunları satın almak için teklifler getirdiler Thomas'a - önce uranyum küpleri için. Bu konuda Thomas Lieven, bir yıl önce ülkesinin devlet başkam seçilen Juan Domingo Peron'un yakın dostu ve iş adamı olan birini seçti.

Thomas arkadaşı Bastian'a: «Bu bizim aradığımız adam,» dedi. Bunları Avrupa'dan çıkarmalı! Çok uzaklara gitmeli bunlar! Bomba yapılmayan bir yere!»

Menü. Münih, 6 Mayıs 1947

Adaçayı ile pişmiş yılan baliği

Dana kroket

Fındıklı puding

Bu yemekten sonra az daha Bavyera'daki askeri hükümet patlıyordu...

***Adaçayı ile pişmiş yılan balığı**: İyice temizlenmiş yılan, balığı parça parça kesilir. Parçalar en az bir saat kadar limon suyu, karabiber, tuz, ince kıyılmış mutfak otları ve adaçayından meydana gelen bir sosun içine yatırılır. Sonra her parça taze adaçayı yapraklarına sarılır, 20-25 dakika kadar tereyağında kızartılır. Limon dilimleri ile süslenir ve kızartma yağı üzerine dökülür. Yanında kıyılmış maydanoza bulanmış patatesler ve hıyar salatası ile servis yapılır.*

***Dana kroket**: Sinirlerinden iyice temizlenmiş dana eti, ıslatılmış, suyu iyice sıkılmış beyaz ekmek tereyağında hafif sarartılmış yabani sarmısak ve maydanozla birlikte et makinesinden çok ince çekilir. -Kıyma hamurunun içine çırpılmış yumurta, karabiber, tuz birazcık tüp ançuez ve Worchester sosu katılır ve iyice karıştırılır. Sonra bu hamurdan küçük küçük, yassı köfteler yapılır, galeta ununa bulanır ve kızgın tereyağında altın sarısı rengine gelinceye kadar kızartılır. Köfteler az kızarmış tost ekmeklerinin üzerine yerleştirilir ve ketçap ile servis yapılır.*

***Fındıklı puding**: Dört yumurta sarısı, 75 gram şeker, yarım limon suyu ve rendelenmiş limon kabuğuyle iyice çırpılır, 145 gram öğütülmüş fındık son olarak da döverek iyice katılaştırılmış dört yumurtanın akı ilâve edilir. Normal şekilde hazırlanmış puding kalıbına konur ve bir saat kadar suyun içine oturtularak pişirilir. Pudingin yanında meyva suyu veya sıcak şarap sosu servis yapılır.*

Arjantinli, Amerikan dolarları ile ödedi parayı... her küp için 3200 dolar, yani toplam olarak 89.600 dolar. Uranyum, diplomatik bagaj olarak deklare edildi ve uçakla Arjantin'e gönderildi.

Belki okuyucu 1954 yılında dünya basının sayfalarında yer alan, ilk Arjantin Atom santralı skandalını hatırlayacaktır. O zamanlar, sözde Alman asıllı bir atom araştırıcısı olan, «Profesör» Ronald Richter'in 1948 yılından beri Peron hesabına Huemul adasında atom araştırmaları yaptığı, gayesinin Arjantin'i, atomu işleyen ülkeler arasına çıkarmak olduğu yazılmıştı. Peron, esrarengiz profesöre 300 milyon mark tahsis etmişti. Ama teknik yetersizlikler nedeniyle bu milyonluk proje gerçekleşememişti. Atom santralındaki çubukların hepsi Berlin'deki «Kaiser - Wilhelm - Enstitüsü»nün damgasını taşıyordu..

Ajanlar, Thomas Lieven'in MKO hedef tesbit cihazı çevresinde dönüp durmaya başladılar. Lieven, tam bir savaş aleyhtarı olduğu için, tabii plânları biraz değiştirmişti... dahi mühendislerin bile konstrüksiyon plânlarını çözmek için boşuna kafa patlatacakları kadar. İyi bir tüccar olduğu için, tabii plânları çoğalttırmıştı. Çünkü bunları sadece bir kişiye değil, birkaç kişiye birden satmayı düşünüyordu.

Tam pazarlığın en tatlı yerindeyken ortaya Georg Marek çıktı. Marek, Bohemya'lıydı. Thomas sık sık onu «Bristol» da görüyordu. Marek'in durumu görünüşe göre çok iyiydi. Daima şık elbiseler giyiyordu. Kısa boylu ve topluydu, elmacık kemikleri çıkık, gözleri islav ırkına has özellikte, hafifçe çekikti. Tabii Bohemya aksanıyle konuşuyordu: «Acaba sizinle biraz konuşabilir miyim, beyler? Birşeyler sattığınızı işittim...»

Thomas ve Bastian önce onu anlayamadılar.

Marek daha açık konuştu: «Ötede, Çekoslovakya'da iyi dostlarım var. Çok iyi para veriyorlar. Bana şu âletle plânları bir gösteriverin.» Biraz nazlandıktan sonra Thomas ve Bastian âleti ve plânları Marek'e gösterdiler. Çekoslovakyalının gözleri yerinden uğradı, «İnanılmaz birşey! Bir yıldır bunun peşindeydim. Bulamadım. Lütfen bunu nasıl başardığınızı söyleyin!»

Thomas karşılık verdi: «Çok basit, sevgili Marek. Halkın politik eğilimini de hesaba kattım. Burada bir yığın Nazi var. Arkadaşımla birlikte birkaç hafta ortalıkta dolandık. Bir Nazi'den ötekine gittik. Bir Werwolf teşkilâtından olduğumuzu hissettirdik...»

«Vay canına! Çıldırdınız mı siz?»

«Hiç de değil, dostum. Nasıl başarılı olduğunu görüyorsunuz. Naziler ile birer Nazi gibi konuştuk. Uranyum neredeydi? Harika silâhın plânlan neredeydi? Teşkilâtımızın paraya ihtiyacı vardı. Uranyumu ve plânları satmak zorundaydık. Bunu beyler hemen anladılar. Biri bizi ötekine yolladı... İşte, Monsieur!»

«Hey yarabbim! Üstelik on para da vermediniz bunlara, öyle mi?»

«Metelik bile vermedik. Adamlar tam birer idealistti. Pekâlâ, Doğudaki dostlarınız kaç para veriyor?»

«Oraya gidip soruşturmak zorundayım.» Ajan üç günlüğüne ortadan kayboldu. Sonra yine buluştu onunla Thomas. Marek'in neşesi yerindeydi: «Size selâm getirdim. Bana bugün yemeye buyrun. Yemek pişirmekten hoşlandığınızı işittim. Evde herşey var. Sakin sakin iş konuşuruz.»

6 Mayıs 1947 günü öğleden önce saat on bir sularında Bastian ile Thomas Çekoslovakyalının lüks döşenmiş evine gittiler. Thomas hayretler içinde kaldı: «Çekoslovakyalı dostlarınızın eli böylesine açık mı?»

Marek sınttı: «Rica ederim, bu benim esas işim değil! Hele siz benimle gelin.» Marek misafirlerini mutfağın yanındaki büyük bir odaya götürdü. Burada Üçüncü Reich'den kalma yüzlerce albüm tavana kadar istif edilmişti. «Führer ve Çocuklar,» «Nürnberg'deki Reich Parti Kongresi», «Führer'in Caddeleri», «Batıda Zafer», «Doğuda Zafer». Albümlerin üzerinde bu ve benzeri yazılar vardı.

Thomas bir albüm aldı ve sayfalarını çevirdi. Tam sayfa fotoğraflarda geçit resimleri, parti ileri gelenleri, Generaller ve her sayfada o, yani «Führer» görülüyordu.

«Burada sadece az bir miktar var. Bodrum bunlarla dolu. Ayrıca SS hançerleri, madalyalar, üzerinde kuru kafa işlenmiş yüzükler... ne isterseniz! Bunların nasıl satıldığını bilseniz. Amerikalılar bu süprüntülere âdeta deli oluyorlar! Memleketlerine dönerken hatıra olarak götürüyorlar!»

Mutfağa geçtiler. Burada satılan hatıra eşyanın getirdikleri, konserve kutuları, et ve viski şişeleri şeklinde gözlerinin önüne serildi. «Güzel bir yılan balığı aldım, Bay Scheuner. Adaçayı ile yılan balığı yapabilir misiniz? En çok sevdiğim yemektir.»

«Haydi iş başına,» dedi Thomas. Yılan balığını temizlemeye başladı ve balığı parça parça kesti. Bir yandan Marek anlatıyordu: «Patronlarım ikinizden biri ile görüşmek istiyor. Herşey plânlandı. Eğer öteye geçmek isterseniz, bir sınır subayı gelip sizi götürecek. Tabii plânları yanınıza almayacaksınız. Ben de burada olacağım. Burada kalanınız ile birlikte.»

Thomas ile Bastian bahçeye çıktılar ve kısaca durumu tartıştılar. «Ben giderim,» dedi Bastian. «Sen Marek'i gözden kaçırma. Eğer birşey olursa, onu Amerikalılara teslim edersin, inşallah orada Fransızca konuşan bulunur!»

Bu soru Marek'e de sorulduğunda, şu cevabı aldılar: «Su gibi, beyler, su gibi Fransız'ca konuşanlarla görüşeceksiniz!»

Thomas yılan balığını inceledi. «Bir saat daha sosta kalmalı», dedi. «İzin verirseniz bu arada kitaplığınızı biraz karıştırmak istiyorum.»

«Rica ederim, seve seve! istediğinize bakın,» dedi Marek.

Thomas istediğine baktı. Tek tek albümleri raflardan çıkardı, karıştırdı ve hayretler içinde kaldı: «Vay canına, bizde de KİMLER yokmuş...»

On beş, yirmi albüm karıştırdı. Yirmi birincisinin adı «Führer ve Yakın Taraftarları» idi. Thomas sayfaları çevirdi. Birdenbire soluğu tıkandı. Bastian'a bağırdı. Bastian korkmuş bir halde geldi.

«Şuna bak bir kere...» Thomas büyük bir fotoğrafı, SA üniformaları içinde iki adamı işaret etti. Bunlardan biri şişman, öteki sarışın, ince uzun ve kibirliydi. Sol yanağında düellodan kalma bir yara izi vardı. Resmin altında şöyle yazılıydı:

SA KURMAY BAŞKANI ERNST RÖHM VE ONUN STURMFÜHRER'I FRlTZ EDER

Thomas kitabın birinci sayfasını açtı: «1933 de basılmış,» dedi. «O sırada Röhm daha hayattaydı. 1934 de öldürüldü. Belki Eder Amerika'ya kaçmayı başarmıştır. SA Sturmführer Eder ile yüzbaşı Wallace'ın aynı kişi olup olmadığım anlamak pek zor değil!»

6.

Hayır, pek zor değildi!

CIC bir haftada ortaya çıkardı: Gerçekten de yüzbaşı Wallace ile bir zamanların SA Sturmführer'i Eder, aynı kişilerdi. Gerçekten de Eder Röhm darbesinden sonra Amerika'ya kaçmış, burada adını değiştirmişti.

Wallace, öteki adiyle Eder ve Property Control Officer, yüzbaşı Hornblow tutuklandılar. Daha sonra da ağır cezalara çarptırıldıar.

Bir an dostumuz Lieven'i bırakalım ve kısaca Avrupa'nın en büyük karaborsa merkezinin sonunu anlatalım:

20 Mayıs 1947 de yazar Walter Lippert hapishaneden çıkarıldı. 29 Mayısta yargıç Earl Rives, North Carolina eyaletinden, Ordu Dairesi Genel Sekreteri Kenneth Royall'dan aldığı görevle, büyük sahtekârlıkların soruşturmasını yapmak üzere Almanya'ya uçtu. 5 Haziranda 14 Amerikan askeri ve aralarında «Kara Lucie» de bulunan 25 Alman vatandaşı tutuklandı, sorguya çekildi. «Kara Lucie» 2 Temmuzda, bulunduğu yerden ayrılmaması şartıyla serbest bırakıldı. O da ayrılmadı; işlerini yürütmeye devam etti. Bununla birlikte çalışma hayatını biraz aşırıya kaçırmış olmalıydı, çünkü 23 Aralıkta yatak odasında, boğazı kesilmiş olarak bulundu. Evden birşey eksilmemişti. Katil hiçbir zaman bulunamadı.

12 ocak 1948 tarihli Amerikan askeri gazetesi «Stars and Stripes», aşağıdaki başlık altında şu haberi yayınladı:

LUGE DROPE RING PROBED IN BAVARIA

By Tom Agoston

FRANKFURT, Jan, 12 (INS) - Postwar Germany's biggest black market scandal, involving a gang of international narcotic peddlers... threatened to blow up in the lap of U.S. Military Government today...

Türkçesi:

BAVYERA'DA BÜYÜK BİR UYUŞTURUCU ZEHİR ŞEBEKESİ ORTAYA ÇIKARILDI

Tom Agoston bildiriyor.

FRANKFURT, 12 Ocak (INS) - Beynelmilel bir uyuşturucu zehir şebekesinin de adının karıştığı, Savaş sonrası Almanya'sının en büyük karaborsa skandalı... Amerikan askeri hükümeti tarafından bugün ortaya çıkarılmıştır.

Durum, bundan üç hafta kadar önce Lucie W. adlı bir Alman kadınının vahşice öldürülmesiyle ortaya çıkmıştır.

Bildirildiğine göre, Bavyera'daki Amerikan askeri hükümetinin iki subayı için çok ağır cezalar istenmektedir. Skandal, Alman - Amerikan ilişkilerini tehlikeye sokabilecek çaptadır. Söz konusu 3 ya da 4 milyon dolar...

İşte hepsi bu kadar!

Şimdi 1947 yılına dönelim.

9 Mayısta Bastian Rabre, arkadaşı Thomas Lieven'den ayrılıp Çekoslovakya'ya hareket etti. 15 Mayıs'a kadar geri dönmeyi düşünüyordu. Ama dönmedi. Ne 15 Mayıs'ta, ne de daha sonra.

Marek Thomas'dan daha endişeliydi: «Burada bir terslik var... şimdiye kadar böyle birşey olmadı... benim adamlarım dürüst insanlardır...»

«Marek, eğer arkadaşımın başına birşey geldiyse, Allah yardımcınız olsun!»

22 Mayısta Marek'i bir vatandaşı ziyaret etti ve ona bir mektup verdikten sonra alelacele veda edip gitti. Marek mektubu okdukça renkten renge giriyordu.

Thomas Marek'in yüzünden gözlerini ayırmadan: «Ne oluyor?» diye sabırsızlıkla sordu.

Marek heyecandan dili tutulmuş gibiydi: «Aman yarabbim! Aman yarabbim!»

«Ne olmuş, konuşsamza!»

«Arkadaşınızı Ruslar tutuklamış.»

«RUSLAR MI?»

«Çek'lerin hedef tayin cihazı ile ilginlendikleri ortaya çıkmış. Rus'lar Çek'lerin bununla ilgilenmelerini yasaklamış. Arkadaşınız tutuklanmış. Cihazı kendileri almak istiyorlarınış. Aman yarabbim, aman yarabbim!»

«Rus'lar arkadaşımı nereye hapsetmişler?»

«Zwickau'daymış arkadaşınız. Sovyet kesimine götürülmüş olmalı.»

«Bay Marek,» dedi Thomas, «yolculuk için hazırlanın.»

«Yoksa... yoksa Zwickau'ya mı gitmek istiyorsunuz?»

«Tabii,» dedi Thomas.

7.

27 Mayıs 1947 günü öğle sularında sevimli bir adam, bir Bavyera şehri olan Hof'un kuzey batısında, Blankenstein köyü yakınlarında orman kenarına yüzükoyun uzanmıştı. Adı geçen adam bir zamanların serbest bankeri Thomas Lieven idi. Kendisini tehlikeye atmamak için bu sıralarda adını Peter Scheuner olarak değiştirmişti.

Önünde, yosunların üzerinde bir harita vardı. Bu haritaya göre Thomas yeniden yönünü tayin etti. Ormanın bittiği yerde gür bir çayırlık başlıyordu. Çayırlığın ortasında küçük bir ırmak keyifli keyifli akıp gidiyordu. Eğer Almanya'nın Amerikan kesimini, Almanya'nın Sovyet kesiminden ayırdığını bilseydi, belki de böyle keyifli akmazdı.

Bu ırmakçıkta bir Almanya bitiyor, öteki başlıyordu. Harita bunu kahverengi bir tarama ile göstermişti... Umarım, diye Thomas düşündü, Almanya'nın şimdi iki kısma bölünüşünde kimin suçlu olduğunu hatırlatmak için...

27 mayıs saat on iki: Bu kararlaştırılan saatti. Küçük ırmağın arkasındaki üç ağaç: Bu kararlaştırılan yerdi. Burada bir Kızıl Ordu askeri, Thomas'ı, karşılayacaktı. Ama orada asker yoktu.

Hay Allah, diye Thomas düşündü, bu ne biçim adam sendecilik! Arkadaşım Bastian'ı Çek'lerle harika hedef tayin cihazının -tabii ki sahte-plânlan için pazarlık yapmaya Zwickau'ya gönderdim. Rus'lar Bastian'ı enselediler. Tabii Bastian'ı buradan çıkaracağım! Buna şüphe yok. İşte bunun için bu 27 Mayıs gününün öğle vaktinde burada uzanmış bekliyorum. Evrak çantamda sahte plânlar var. Burada yatmış, beni bu Almanya'dan öteki Almanya'ya götürecek olan Kızıl Ordu askerini bekliyorum. Ama herif daha gelmedi. Bu ne biçim şey, dünyada bir şey olsun insanı heyecanlandırmadan, yolunda gitmez mi?

Thomas Lieven orman kenarında saat 12.28'e kadar uzanmış bekledi. Karnı ilk defa guruldadığı zaman, ötede, ırmağın karşı yakasında bir Sovyet askeri göründü. Elinde bir makinalı tabanca tutuyordu. Üç ağacın arasında durdu, çevresine bakındı. Hele şükür, diye düşündü Thomas. Ayağa kalktı ve çayırlığa çıktı. Genç bir delikanlı olan Kızıl Orch askeri ona boş gözlerle bakıyordu.

«Hey!» diye bağırdı Thomas yürürken. Askere dostça el salladı. Irmağın kıyısına gelince durdu, ayakkabılarını ve çoraplarım çıkardı. Sonra pantalonunun paçalarının sıvadı. Derken buz gibi soğuk suya girdi, karşı sahile doğru ilerledi. Irmağın orta yerine gelmişti ki, boğuk bir haykırış işitti ve hayretle başım kaldırdı.

«Stop» diye genç Rus askeri kükredi. Birşeyler daha söyledi. Thomas ne dediğini anlamadı, dostça başını salladı, yoluna devam etti ve karşı kıyıya vardı. Genç Rus askeri Thomas'ın üzerine saldırdı. Birdenbire Thomas'ın tepesinden aşağı kaynar sular dökülür gibi oldu. Allah kahretsin! Benim askerim deh ğil bu, beni almaya gelecek asker bu değil! Bu bambaşka bir Rus askeri! Benim burada karşılanacağımdan hiç haberi olmayan biri!

Rus askeri ona avazı çıktığı kadar birşeyler bağırdı.

«Sevgili genç dostum, bir dakika beni dinleyin», diye Thomas söze başladı. Bir anda makinalı tabancanın namlusunu kaburgalarının arasında

hissetti. Ayakkabıları, çorapları ve evrak çantasını yere attı ve ellerini havaya kaldırdı. Korkunç, diye düşündü. Bir de Kızıl Ordu eksikti...

Çok eskiden kalmış, ama çok mükemmel Fransız Jiu-Jitsu eğitimini hatırladı, sonra «Çifte kelebek tutuşu» adı verilen pozisyonu uyguladı. Saniyenin onda biri kadar bir süre içinde Rus askeri haykırarak havada uçtu ve makinalı tabancasiyle birlikte ırmaya düştü. Thomas ayakkabılarını, çoraplarını, evrak çantasını yakaladığı gibi koşmaya başladı... Sovyet bölgesinin içerilerine doğru...

Birden yer bir takım gürültülerle sarsıldı. Dehşetle başını kaldırdı. Çayırlığın Sovyet bölgesinde kalan kısmında en az elli kişi -erkekler, kadınlar, çocuklar- koşuyordu. Çılgın gibi ırmaya koştular, ırmağı geçtiler ve koşmaya devam ettiler. Almanya'nın Amerikan kesiminin içerilerine doğru...

Thomas onların arkalarından boş gözlerle baktı. Bütün bu insanlara Batıya kaçmaları için yardım etmişti! Bütün bu insanlar, kendisinin Batıda yaptığı gibi, Doğuda pusuya yatmışlardı. Thomas deli gibi güldü. Sonra Rus'un sudan çıktığını, soluk soluğa durduğunu gördü ve koşmaya devam etti. Arkasından Rus askerinin avazı çıktığı kadar bağırışını işitiyordu. Sonra silâh sesleri işitti. Thomas kurşunların vızıldadığını duydu. «Unutma: Sovyet makinalı tabancaları ıslakken de ateş eder! »

Yolda karşıdan bir Rus cipi geliyordu. Şoförün yamnda bir Binbaşı oturmuştu. Binbaşı ayağa fırladı, cipin ön caımna tutundu ve tepeden deli gibi ateş eden askere çiğerlerinin bütün gücüyle Rusça birşeyler bağırdı. Genç Rus askeri birden ateşi kesti. Cip Thomas Lieven'in yanında fren yaptı. «Gaspodin Scheuner, değil mi?» dedi Binbaşı gırtlaktan gelen bir Almanca ile. «Kusura bakmayın. Geciktik. Lastikler kötü. Patladı! Ama şimdi: Hoşgeldiniz, Gaspodin, hoşgeldiniz!»

8.

Zwickau'daki Palast - Café'nin görünüşü, 120.000 nüfuslu şehirdeki bütün herşey gibi acıklıydı. Esaslı bir toplu kaçışı sağladıktan altı saat sonra

Thomas, yukarda adı geçen lokalde oturmuş, limonatasını yudumluyordu.

Bu 27 Mayıs gününde artık yapacağı başka birşey kalmamıştı. Onu sımrdan alan Binbaşı, Thomas ile birlikte Zwickau komutanlığına kadar gelmişti. Albay Melanin adındaki Sovyet şehir komutanı bir tercüman aracılığiyle özürlerini yollamış, ertesi gün saat dokuzda buluşacaklarım bildirmişti.

Böylece Thomas ilkin perişan bir otele, sonra da buraya gelmişti. Buradaki insanların acıklı halini seyrediyordu Thomas: Erkekler eski püskü, kruvaze elbiseler ve yırtık pırtık gömlekler giymişlerdi. Kadınlar makyajsızdı, yün çoraplar, eski, mantar tabanlı ayakkabılar giymişlerdi, saçları tirfil tirfildi. Şöyle düşündü Thomas: Hey yarabbim! Benim geldiğim yerde herşey yoluna girdi. Dalavereler, düzenbazlıklar, üçkâğıtçılıklar tümen tümen. Zavallılar, sanki savaşı tek başınıza siz kaybetmişsiniz gibi bir haliniz var!

Karşısındaki küçük masada gösterişli bir çift oturuyordu: Thomas'ın şimdiye kadar Zwickau'da rastladığı tek gösterişli çift. Kadının nefis saçları, buğday rengiydi, islav tipli, şehvetli bir yüzü vardı. Mavi gözlerinin içi gülüyordu. Vücudu balık elindeydi. Dar bir yeşil yazlık elbise giymişti. Bir iskemlenin üzerinde leopar mantosu asılıydı.

Yanındaki adam kısa kesilmiş beyaz saçlı, adaleli bir devdi. Üzerinde Rusların tipik, tek örnek mavi elbiseleri vardı. Paçalar normalden genişti. Adamın arkası Thomas'a dönüktü, kadınla birşeyler konuşuyordu. Hiç şüphesiz bunlar Rus'du. Birden Thomas irkildi. Buğday rengi saçlı kadın kendisiyle kırıştırıyordu! Ona gülümsüyor, iki sıra küçük dişlerini gösteriyor, bir gözünü yarı yarıya kapıyor, göz kırpıyordu...

VAY CANINA!!!

Aklımı kaçırmadım, diye dostumuz düşündü, yüzünü yana çevirdi ve bir şişe daha limonata ısmarladı. Limonatasından üçüncü yudumu da aldıktan sonra, yeniden gözü karşıya takıldı.

Kadın gülümsüyordu. O da gülümsedi. Sonra herşey çabucak olupbitti. Kadının yanındaki adam birden arkasına döndü. Rus malı bir Tarzan'a

benziyordu. Dört adımda Thomas'ın yanına geldi. Ceketinin yakasını kavradı. Müşteriler haykırmaya başladılar. Bu Thomas'ın canını sıktı. Kıskanç devin arkasındaki, yüzündeki ifadeden, bu sahneyi seyretmekten büyük zevk aldığı anlaşılan, buğday rengi saçlı sarışına gözü takılınca canı büsbütün sıkıldı. Namussuz seni, diye Thomas düşündü, demek isteyerek bunu hazırladın. Hoşlanıyorsun...

Daha fazla düşünemedi. Çünkü devin yumruğu karnına inmişti. Artık bu kadarı Thomas için fazlaydı. Rus Tarzan'ının bacaklarına daldı ve bütün gücüyle çekti.

Bir günde ikinci kere Jiu - Jitsu... Bu sefer «Yelkenci numarası». Rusyalı Othello az önce gardrobun bölmesi önünde durduğu için, şimdi bölmeyi aşmış, tepetaklak gözden kaybolmuştu. Thomas göz ucuyla bir Sovyet assubayının silâhını çektiğini gördü.

Cesaret bir zekâ meselesidir. İnsan burnun nereye kadar varacağım bilmelidir. Thomas eğildi, kapıya doğru koştu ve bir hamlede dışarı fırladı. Şans eseri, görünürde Rus askerleri yoktu. Almanlar Thomas'a aldırış etmiyorlardı. Koşan bir Alman onlar için daha peşinen sempatik bir insandı.

Thomas kuğulu havuza kadar koştu. Eski, güzel parkta soluk soluğa bir banka oturdu. Yavaş yavaş kendine geldi. Sonra saklana saklana otelin yolunu tuttu.

Ertesi gün, saat tam dokuşta tercüman, traş olmuş, şık ve ümit dolu Thomas Lieven'i Zwickau şehir komutanının bürosundan içeri soktu. Ama bundan sonra bir anda dostumuz yıldırım çarpmış gibi oldu. Masasının arkasından doğrulan Zwickau şehir komutanı, Thomas’ın bir gün önce «Yelkenci numarası» ile Palast - Café'nin gardrobunun bölmesinden aşırttığı kıskanç Sovyet Tarzan'ından başkası değildi...

Devin sırtında bugün üniforma vardı. Göğsünde de insanın gözlerini kamaştıran madalyalar doluydu. Sessizce Thomas'ı süzdü.

Bu sırada Thomas şöyle düşündü: Büro üçüncü katta. Pencereden atlamak? Faydasız. Elveda Avrupa. Sibirya'nın çok güzel olduğunu söyleyenler de var...

Nihayet Albay Wassili L. Melanin, gırtlaktan gelen bir Almanca ile konuştu: «Gospodin Scheuner, lütfen dünkü davranışımı affedin.» Thomas sadece Albayın yüzüne afallamış vaziyette bakmakla yetindi.

«Gerçekten üzgünüm. Kabahat Dunja'daydı.» Melanin birdenbire çılgınlar gibi haykırdı: «Allahın belâsı iblis karı!»

«Albay hazretleri sayın eşlerinden mi bahsediyorlar?»

Melanin dişlerinin arasından: «Köpek karı!» diye devam etti: «General olacaktım. İki kere rütbemi indirdiler. Onun yüzünden... kavga çıkardığım için.»

«Albayım, sakinleşin lütfen,» dedi Thomas yatıştırıcı tavırla. Melanin, masanın üzerine vurdu. «Ne yapayım seviyorum Dunya'yı. Ama bu kadarı yeter, işe gelelim. Daha önce birşeyler içmeliyiz, sevgili Scheuner... »

Böylece birlikte küçük bir şişe votka içtiler, bir saat sonra Thomas Lieven zilzurna sarhoştu, Albay Melanin ise tamamiyle ayık. İkisi de iş konusunda gayet güzel şeyler konuşuyorlar, ama bir adım bile ilerleyemiyorlardı.

Albay Melanin şu görüşteydi: «Çek'lere MKO âletini satmak istiyordunuz. Arkadaşınızı yolladınız buraya. Eğer plânları bize verirseniz, onunla birlikte Batıya dönebilirsiniz.»

«SATARSANIZ,» diye Thomas üzerine basa basa düzletti.

«Verirseniz. Biz para ödemeyiz,» dedi Albay. Sonra anlamlı anlamlı sırıttı: «Siz bizi çocuk mu sandınız... Thomas Lieven?»

Bazen insanın dizleri vişne jölesi gibi yumuşuyor, diye Thomas düşündü. Hafif sesle mırıldandı: «Ne dediniz, Albayım?»

«Lieven, dedim - Thomas Lieven - adınız bu değil mi? Kardeşcağızım, biz aptal mıyız sanıyorsunuz? Gizli istihbarat servisimizin, müttefik evraklarına göz atmadığını mı sanıyorsunuz? Moskova'da ki adamlarımız, yaptıklarınıza katıla katıla güldüler.»

Thomas kendine hâkim oldu. Konuştu: «Madem ki... madem kim olduğumu biliyorsunuz... niçin benim serbestçe dolaşmama göz yumuyorsunuz?»

«Size ne yapalım, kardeşcağızım? Siz -darılmayıngülünç denecek kadar kötü bir ajansınız!»

«Teşekkür ederim.»

«Bizim birinci sınıf ajanlara ihtiyacımız var. Sizin gibi gülünç tiplere değil.»

«Çok güzel.»

«Yemek pişirmekten hoşlandığınızı işittim. Eh, ben de yemeklerden hoşlanırım! Bize gelin. Dunya'cık sevinir. Ben 'Blinis' yaparım. Yeteri kadar havyarım var. Sonra sohbete devam ederiz. Nasıl?»

«Mükemmel bir fikir,» dedi Thomas Lieven. Acı acı düşündü: Kötü bir ajan. Gülünç bir tip. Bunları da söylettim kendime! E, ne olacak?

İşgal edilmiş bir villânın mutfağında Thomas «Kotelett Maréchal» hazırlıyordu. Bu sırada Bayağı huzursuzdu. Albay Melanin görünürde yoktu. Ama tam iri bir tavuk budunun kemiğini «Kotlet» için çıkarırken, Albayın karısı kapıdan içeri girdi. Daha doğrusu âdeta Thomas Lieven'in hayatına girdi... ama Thomas daha bunu bilmiyordu! Çok güzel bir kadın. Saçlar... gözler... dudaklar... vücut hatları... Vay canına! Teni de kadife gibi. Canlı, sıhhatli, güçlü kuvvetli. Kadın tek kelimeyle nefisti, ilk bakışta belli oluyordu: Dunya'nın normal kadınlar için hayati önemi olan korse, sütyen ve benzeri yardımcı malzemeye ihtiyacı yoktu. Dünya içeri girdi, kapıyı kapadı ve Thomas'a sessizce, düşünceli düşünceli baktı. Dudakları yan aralandı, gözleri yarı kapandı...

Enfes bir deli, diye Thomas'ın kafasında şimşek gibi çaktı. Ulu Tanrım, sen bana yardım et! Sanırım, onu öpmezsem, elleriyle boğazlayacak beni. Ya da bir NKWD subayını içeri çağırıp, beni ona bir sabatör diye teslim edecek.

Villânın dışında ayak sesleri duyuldu.

Thomas, «Tam da sırasıydı» diye geçirdi içinden. Dünya dalgın dalgın elindeki tavuk buduyla oynuyordu. «Kurtar beni» diye fısıldadı. «Beraber kaçalım. Kocam sevmiyor artık beni. Ya o beni öldürecek ya da ben onu. En iyisi birlikte kaçıp gidelim.»

«Ba... ba... ba...yarın! Kocanızın sizi sevmediğini de nereden çıkarıyorsunuz?»

Dünya şeytan şeytan güldü. «Dün kahvedeki kavgayı sen kazandın. Eskiden komaya sokardı adamları. Beni de döverdi. Artık fiske bile vurmuyor. Sevmiyor artık beni. Almancam nasıl? İyi konuşuyorum değil mi?»

«Çok iyi.»

«Annem Almandı. Biliyor musun, ilk bakışta kanım kaynadı sana. Birlikte çok mutlu olacağız. Yalvarırım beni de götür!»

Ayak sesleri gitgide yaklaştı.

Albay içeri girdiğinde, Dünya hâlâ elindeki tavuk buduyla oynamakla meşguldü. Adam sinsi sinsi gülümsedi: «Ooo, demek benim güvercinim burdaymış da, kapitalist batıdaki kadınlar gibi yemek pişirmeyi öğreniyormuş. Ne o Herr Lieven, keyfiniz pek yerinde değil galiba?»

«Geçer şimdi, Albayım. Acaba bir votka alabilir miyim?»

9.

Tlıomas iyice kafasına koymuştu: Buradan mümkün olduğu kadar çabuk kaçmaya bakmalıydı. Bu çift ona zorluk çıkaracağa benziyordu. Ayrıca, Rusların plânları bedavaya ele geçirmesi meselesi vardı. Gerçi plânların sahte oluşu yüreğine biraz su serpiyordu ama..

Thomas masada surat beş karış duruyor, ne yapacağını bilemiyordu. Rusların bu tür pazarlıklardan zevk aldıklarını da bilmiyor değildi. Albay bütün gücüyle itiraz ediyordu. Dünya ikisinin arasında oturmuş, dalgın dalgın bir kocasını bir Thomas'ı süzüyordu. Tıka basa yiyip içtiler. Thomas ancak yağlı gözlemeleri mideye indirdikten sonra kendine gelebildi.

«Pekâlâ, Albayım. Size başka bir teklifim var. Plânlan size hiçbir ücret almadan teslim edeceğim. Ama buna karşılık arkadaşımı ve öteki adamı serbest bırakacaksınız.»

«Hangi adamı?»

«Rupen Ağaçyan'ı. Kendisini tanır mısınız, bilmem. Bir parça daha but almaz mıydınız bayan?»

«Memnuniyetle Herr Lieven.»

Albay küçümseyerek araya girdi. «Ağaçyan'ı tanıyormuymuşum! Şu paçavra herifi, şu düzenbazı. Ne işiniz var sizin onunla?»

«Düzenbazlık,» dedi Thomas alçakgönüllülükle.

«Özür dilerim; Albayım, ama Kızıl Ordu bütün imkânlarımı elimden alarak işimi bozarsa, benim de işin içinden sıyrılabilmem için bir düzenbazlık düşünmem gerekir.»

«Nerede tanıdınız o Ermeni domuzunu?»

«Zwickau'da Albayım.»

Gerçekten de Thomas, Rupen Ağaçyan'ı, o sabah tanımıştı. Ağaçyan, kısacık boyu, şişman vücudu, köpekbalığı gözleri ve kaytan bıyıklarıyla, arz-ı endam etmiş ve kahvaltı etmekte olan Thomas'a sokularak hemen esasa geçmişti:

Menü. Zwickau, 28 Mayıs 1947

Havyarlı Gözleme

Bezelye ve Kızarmış Patatesli Kotlet Mareşal

Karamel – Puding

Rus Albayının karısı Dunya bir tavuk buduyla Thomas Lieven'in hayatına girdi.

***Havyarlı gözleme**: Adam başına iki âdet gözleme tereyağda pişirilir ve önceden ısıtılmış tabaklar üzerine yerleştirilir. Birine havyar sürülür, diğeri bunun üzerine kapatılır. Üzerlerine eritilmiş sıcak tereyağ dökülür ve bol miktarda ekşi krema konur.*

***Kotlet Mareşal:** Besili bir tavuğun butları alınır. Kemikler eti zedelemeden çıkartılır. İnce ince kıyılmış tavukgöğsü, bir yemek kaşığı tereyağ 1/4 çay kaşığı kıyılmış tarhun, maydanoz; 1/4 fincan beyaz şarapta yumuşatılmış beyaz ekmek içi, bir yemek kaşığı doğranmış mantar, tuz vec biberden meydana gelen bir harç hazırlanır. Ve iki defa et makinesinden geçirilir. Birer kaşık tereyağı ve kaymak katılır, hafif ateşte devamlı karıştırılarak pişirilir. -Harç, soğuduktan sonra, tavuk butlarına doldurulur, butlar dikilir, galeta tozuna bulanır ve pembe bir renk alıncaya kadar tereyağda kızartılır. (Göğüs de aynı şekilde doldurularak, dikilebilir. Yalnız o zaman harç için yağsız ve sinirsiz dana eti kullanmak gerekir.)*

***Kramel - Puding**: 250 gram süt 100 gram şeker ve bir parça vanilya ile kaynatılır. Soğumaya başlarken çarpılmış bir âdet yumurta ve bir tutam tuz atılır. 200 gr. şeker yakılarak karamel hazırlanır. Az miktarda su ilâve edilerek yumuşatılır ve önceden ısıtılmış bir kaba konur. Üzerine hazırlanmış süt eklenir. Ağzı kapatılarak 45 dakika su dolu bir kapta kaynatılır. Bir kaç saat soğumaya bırakılır. Kap ters çevrilince karamel Puding'i kaplayacaktır.*

«Beni dinleyin! Sözümü kesmeden dinleyin. Hiç vaktim yok. Kim olduğunuzu biliyorum.»

«Nerden biliyorsunuz?»

«Rupen Ağaçyan demişler bana, her şeyi bilirim ben. Sözümü kesmeyin. Ruslarla başım dertte. Batı'ya kaçmama yardım edersen milyoner yaparım seni. ZVG diye bir şey duydun mu hiç?»

«Duydum, ne olmuş?»

ZVG (Merkez Satış Şirketi) Amerikalılar tarafından kurulmuştu ve merkezi Wiesbaden'deydi. Şirket her çeşit silâh, araç - gereç, lokomotif, kamyon, patlayıcı madde, odun, demir - çelik, ilâç uçak, v.b. gibi değerleri milyonlar tutan savaş artıklarını büyük depolarda topluyordu. Yöneticiler Alman olmakla birlikte, Amerikalıların ileri sürdüğü şartlara göre, ancak yabancı uyruklulara mal satma izni vardı.

«... Sadece yabancılara satabiliyorlar» dedi Ağaçyan. «Almanlara yok! Ben yabancı olduğuma göre bana satabilirler. Londra'da bir akrabam var, bize gereken parayı bulacak. Bir ticaret şirketi kuracağız. Siz ve ben! Kaçmama yardım edersen seni bir yıl içinde milyoner yaparım.»

Thomas, «Düşünmem lâzım Bay Ağaçyan» dedi.

Thomas düşündü ve Zwickau'daki eski Nazi villasında mükellef bir öğle yemeği sırasında meseleyi Rus komutanı Vasili Melanin'e açtı.

«Bay Ağaçyan'ı serbest bırakırsanız, plânları size teslim edeceğim.»

«Ağaçyan bir yere kıpırdayamaz. Plânları da alırım»

«Dinleyin beni!»

Çek ajanı Marek'i, Amerikalılara teslim ettim. Geri dönüp kurtarmazsam adam ömrü billâh hapiste kalacak.»

«Ya, vah vah! Ya plânları verirsiniz ya da siz de burda kalır, bir yere gidemezsiniz.»

«Ne yapalım ben de burada kalırım.»

10.

1 Temmuz 1947 de Thomas Lieven, Bastian Fabre ve Rupen Ağaçyan yorgun ama mutlu bir şekilde Münih'te buluştular. Vakit kaybetmeden Thomas'ın Grünwald'deki villâsına gittiler. Thomas Melanın'i yola getirinceye kadar birkaç defa daha onunla birlikte yiyip içmek zorunda kalmıştı. Sonunda da iki dost gibi ayrıldılar. Ne var ki Thomas mahut plânları da teslim etmek zorunda kalmıştı.

Üç adam Münih'te pek az kaldılar. Thomas Sebastian'a «Plânları İngilizlere, Fransızlara ve Ruslara sattık.» diyordu. «Ama yakında işi anlarlar. Onun için yeni bir kimlik uydurup Wisbaden'e gidelim.»

«Tamam dostum, tamam da şu Ağaçyan herifi de sinirime dokunmasa. Tam bir vurguncu şimdi de kalkmış silâh satıyor. Cephane satıyor!»

«Sen hiç meraklanma. Hele bir Wisbaden'e gidelim de... Orda Ağaçyan'ı büyük bir sürpriz bekliyor.» İlk sürpriz Münih'ten ayrılmadan bir gece önce oldu. Yedi buçuk sıralarında üç adam şaraplarını yudumlarken birden kapı çalındı, Bastian kalkıp kapıyı açmaya gitti. Döndüğünde yüzü kireç gibiydi. Kekeleyerek «Biraz ge... ge...lsene» dedi Thomas'a. Thomas kalktı, kapıya gitti, gelenin kim olduğunu görünce bir an gözlerini kapayıp kapıya dayanmak zorunda kaldı.

«Hayır olamaz, dedi. Olamaz.»

«Pekâlâ da olur,» diye cevap verdi. Zwickau askeri valisi Albay Melanin'in dilber karısı Dünya.

«Ben geldim işte.» Gelen Dunya'ydı. Elinde koca bir valiz vardı. Genç ve sıhhatli görünüyordu.

«Buraya nasıl geldin?»

«Havayoluyla. Daha başkaları da var benim gibi. Siyasi mülteciyim. İltica hakkı tanıdılar bana. Senin yanında kalmak istiyorum. Nereye gidersen peşinden geleceğim.»

«Olmaz.»

«Öyle bir olur ki. Beni istemezsen, gider polise plânları kocama sattığını filân anlatırım.»

«Ama neden beni ele vermek istiyorsun?»

«Çünkü seni seviyorum.»

İki ay sonra, Ağustos 1947 de, Thomas Lieven, Bastian ve Ağaçyan'la birlikte Wiesbaden'de Parkskasse'de kiraladıkları evde şu açıklamayı yapıyordu:

«Dunya'ya neden ısınamadınız anlıyamıyorum. Bir kere güzel, sonra size yemekler yapıyor; çalışkan. Ben çok beğeniyorum onu.»

«Yahu peşini bırakmıyor ki senin», «Şu parmaklarına bak, nasıl titriyorlar,»

«Saçmalama» dedi Thomas. Ona söylediğine kendi de inanmıyordu, çünkü yeni sevgilisini gerçekten de bir parça fazla yorucu buluyordu. Dünya civardaki mobilyalı bir odada kalıyordu. Gerçi her akşam gelmiyordu ama geldiğinde de... Thomas ara sıra Albay Melanin'i düşünüyor, ve onun neden bir türlü Generalliğe terfi edemediğini şimdi çok iyi anlıyordu?

Thomas Wiesbaden'de Ernst Heller adıyla tanınıyordu. Kâğıtlar filân, herşey tamamdı. Ağaçyan'ın adına kurduğu ticaret şirketi her çeşit mal satın alıyor ve bunları harabe halindeki şehrin dışında bulunan ZVG depolarına yığıyordu. Bu depolarda sadece Alman ordusuna ait mallar değil. Amerikan ordusuna ait, eskimiş ya da geri gönderilmesi pahalıya mal olan cipler, mühimmat v.s. de bulunuyordu.

Thomas «Amerika'yla iş yapamayız» diye açıkladı arkadaşlarına. «Çünkü her birimizin de kirli bir geçmişi var. Başka ülkeler bulmamız gerekiyor. Savaş halindeki ülkelerle iş yapmakla. Onlar ZVG'den mal almaları yasak olduğu için, mecburen bize gelirler.»

Ağaçyan «Aristotele Paugals diye bir Yunanlı tanıyorum, Yunan partizanlarının temsilcisi, bir de Çinhindiden Ho İraadi diye biri,» dedi.

Bastian «Ama bu heriflere de silâh satamayız ya» diye söylenince Thomas kendini bir konferans vermek zorunda hissetti: «Biz satamazsak, başkaları satacak. Bunun için satacağız, zaten bizim sattığımız silâhlardan da pek faydalanamıyacaklar.»

«Pek anlamadım.»

«Bırak da anlatayım. Mainz yakınlarında ben bir fabrika binası kiraladım. Cephanelerden barutu çıkarıp yerine talaş koyacağız. Makineliler kurşun mühürlü ve kapalı sandıklarda naklediliyorlar. Bir marangozla görüştüm. Sandıkların ağzını yapacak bize. Üzerlerindeki yazıyı da aynen yazacak. Kurşunlu mühürü uydurmak işten değil. Sandıkların içine cephane yerine arap sabunu dolduracağız.»

«Peki,, asıl cepheneyle silâhlar ne olacak?»

«Hamburg'dan gemiye yükliyeceğiz onları, Hamburg önlerinde deniz epeyce derindir. Bilmem daha fazla açıklamama lüzum var mı?»

Ağustos 1947 de Wiesbaden'de erzak durumu en kritik noktasına gelmiş, kalori miktarı adam başına 800'e inmişti. Patates bulmak bir meseleydi. Ancak hastaneler ve ordugâhlara dağıtım yapılıyordu. Besin maddesi olarak elde sadece kötü tadından dolayı yenilmeyen mısır unundan yepılma maddeler vardı. Adam başına 200 yerine 150 gram yağ ve yarım kilo şeker düşüyordu. Süt bulmak inkânsız- laşmıştı. Wiesbaden'li yetişkinlerin ancak üçte ikisi dağıtımdan yararlanıyordu.

11.

«Ağaçyan Ticaret Şirketi» ilk satışını, 2000'er gram olmak üzere Alman ordusunun demirbaş eşyalarından olan sıtma ilâcıyla Paugalorla Ho İravadi'ye yaptı. Ambalâjların üstünde hâlâ Alman kartalı ile gamalı haç duruyordu. Bunları yok etmeliydi.

Şimdi sıra malları gemiye yüklemeye gelmişti. Sıtma ilâcında işler çocuk oyuncağına benzerken, başka bir nakliye sırasında gerçekten çözülmiyecek gibi görünen problemler ortaya çıktı. Paugalor ve Ho iravadi, tropikal miğferler satın almak istiyorlardı. Hem de her biri 30.000'er âdet! Gerçi elde yeter miktarda miğfer vardı; ama üzerlerindeki gamalı haçı yoketmenin imkânı yoktu. Böylece, Thomas ve arkadaşları satıştan vazgeçmek zorunda kalıyorlardı.

«Bu miğferlerle başımız dertte, ne halt edeceğiz» diye gürledi Thomas. Bütün gün söylendi durdu. Sonunda da bir çare buldu probleme. Miğferlerin içinde çok güzel deri şeritler vardı. Gıcır gıcır ve birinci kalite. Alman şapka sanayiinde ise tek bir deri bant yapılmıyordu artık. Thomas şapka sana- yicileriyle derhal temasa geçti ve miğferler peynir ekmek gibi satılmaya başlandı.

«Ağaçyan Ticaret Şirketi» deri şeritler satışından, miğfer satışından elde edilenin çok üstünde kârlar sağlıyordu. Ayrıca Thomas, savaş sonrası Alman şapka sanayini de kalkındırmış oluyordu.

Ne var ki Thomas'ın derdi başkaydı, Dünya gitgide bir belâ kesiliyordu başına. Kıskançlığından mı, aşkından mı bilinmez, sık sık mesele çıkarıyordu. Sık sık kavga edip, barışıyorlardı. Bu günler Thomas'ın hayatındaki en çılgın günlerdi.

Bastian da dertliydi. «Bu böyle sürüp gidemez, aslanım. Bu kadın seni mahvedecek.»

«Ne yapayım? Onu kapı dışarı edemem ya. Gitmiyor.»

«Öyle bir gider ki.»

«Evet ama polise...»

«Allah kahretsin.» Ama gelecek için birşeyler düşünmelisin, bunu da aklından çıkarma.»

«Düşünüyorum, hep düşünüyorum. Yakında halledeceğim. Hemen sıvışırız burdan. Çok âni olacak bu, anlıyor musun. Dunya'nın ruhu bile

duymayacak.»

«Bilmem ki.»

Daha sonra gene Yunan'lıya ve Hindiçini'liye gülleler, cipler, sabanlar ve tarım âletleri sattılar. Thomas Lieven, bürosunun penceresinden harabe halindeki Wiesbaden'e bakarak, «Bunlarla hiç bir kötülük yapamazsınız» dünyada. Şehir, bir daha hiç ayağa kalkamıyacakmış gibi görünüyordu. Savaştan önce buralarda ancak varlıklı kimseler otururdu. Şimdi ise Wiesbaden enkaz altında barınan fakir emeklilerle dolmuştu. Tüm enkazın hacmi sonradan resmen 600.000 metreküp olarak saptanmıştı. Wiesbaden şehri enkazı ve molozun kaldırılması için, para reformuna kadar 3.36 milyon R-Mark harcanmıştı. Halk omuz omuza çabalıyordu. Thomas Lieven, Bastian Fabre ve Rupen Ağaçyan de bütün gün toz toprak içinde kazma sallıyorlardı.

1947 sonbaharında, bir Amerikan uyku tulumundan bir kaç pantalon dikilebileceğini keşfettiler. Ellerinde 40.000 uyku tulumu vardı. Güney Almanya'daki elbise imalâtçıları bugün bile, 1947 kasımındaki malzeme ve sipariş akınını hatırlarlar.

Thomas ve arkadaşları. 1948 yılı ilkbaharında, son olarak cephane işine giriştiler. Cephaneyi o zamana kadar ihtiyat olarak «elde tutmuşlardı.» Cephaneyi de içinde makinelerin bulunduğu, arapsa- bunlan dolu sandıklar gibi gemiye yüklediler.

Thomas Wiesbaden'deki bürolarını kapatmaya karar verdi. Çünkü o sıralarda çeşitli film firmaları şehirde bürolar açmışlardı.

Wiesbaden'de çevrilen filmlerin tümü de önemsiz, can sıkıcı, tatsız tuzsuz filmlerdi ve çoğu «Kadın Severse» «Cennette Zifaf Gecesi», «Kaplan Akbar,» «Öldüren Gözyaşları» gibi adlar taşıyordu.

14 Mayıs 1948 günü Thomas, Bastian'a «Yavaş yavaş kaçıp gitme vakti geliyor dostum» dedi.

«Ne dersin, Yunan'lılarla, Çinhindi'liler, olan bitenin farkına varınca ne yaparlar acaba?»

«Ellerine geçirirlerse öldürürler bizi,» dedi Thomas.

Silâh alıcıları Thomas'la Bastian'ı ele geçiremediler. Onların yerine Federal Almanya'da 1948 - 1956 yılları arasında «gerçek» silâh satışıyla uğraşan birkaç yabancı temsilciyi ele geçirdiler. Otomobillerine saatli bomba koydular ya da sokak ortasında vurup öldürdüler.

Thomas bu günleri hatırlarken «Silâh satan silâhla öldürülür, biz sabun sattık, yaşıyoruz...» diye düşünüyordu.

Bu olaylar daha sonraki yıllarda olmuştu. 14 Mayıs 1948 günü Thomas bir an öleceğini sandı. O gün öğle üzeri kapı çalındı. Kapıyı açmaya giden Bastian kireç gibi bir yüzle döndü. «Sovyet Askeri komisyonundan iki adam geldi.»

«Sen koru Ulu Tanrım!» diye inledi Thomas. Adamlar ciddi ciddi içeri girdiler. Sıcağa rağmen üzerlerinde, deri pal telar vardı. Thomas tere battığını hissetti. Aniden de buz kesildi her yanı. Bitti, her şey bitti, diye düşündü. Buldular beni.

«Günaydın,» dedi adamlardan biri.

«Herr Heller siz misiniz?»

«Evet.»

«Biz Dünya Melanin'i arıyoruz. Sizinle olduğunu söylediler bize.»

«Ha, hımm. ah...» Thomas kendine geliyordu. «Acaba söylediğiniz bayan kayıp mı?»

«Onunla görüşmeme izin verin, yalnız görüşmeliyiz onunla.»

«Tabii, rica ederim» dedi Thomas. Adamları odaya götürdü. İçerde Dünya tırnaklarını boyuyordu. On dakika sonra adamlar geldikleri gibi ciddi bir şekilde ve deri paltolarına sarınmış olarak çıkıp gittiler.

Bastian'la Thomas, Dunya'ya koştular:

«Ne oldu. ne dediler!» Dünya bir mutluluk çığlığı atarak Thomas'ın boynuna sarıldı. «En mutlu günüm bugün benim!», «Sevgilim benim» «Bir tanem...» Bir yandan da öpücüklere boğuyordu Thomas'ı, «Artık evlenebiliriz.»

Bastian’ın şaşkınlıktan ağzı açık kaldı.

Thomas kekeliyordu: «Ne, ne dedin?»

«Evlenebiliriz artık!!!» dedim.

«Ama Dünya sen zaten evli değil misin?»

«Hayır iki dakikadan beri evli değilim artık. Adamlar hemen dönmemi istediler. Hakkımda alınmış mahkeme kararını gösterdiler. Ben dönmem deyince, şu andan itibaren evliliğiniz iptal edilmiştir dediler. İşte belgeler bak!»

«Ben Rusça bilmem ki» diye mırıldandı Thomas. Oda başına yıkılacaktı, nerdeyse. Bu mutluluktan gözleri parlayan Dunya'ya baktı, bir de yüzü kireç kesilmiş Bastian'a:

İçinden «İmdat, imdat!» diye haykırıyordu.

12.

En iyisi kendimi öldürmek diyordu Thomas. Bütün bu pislikten nasıl kurtulmalı bilmem ki? 18 Mayıs gecesi Dunya'dan döndüğünde ayakta duracak hali yoktu. Sendeliyerek banyoya girdi, tutunacak bir yer aradı. Sinirinden duvarda asılı ecza dolabını yere düşürdü. Dolabın çıkardığı korkunç gürültü üzerine Bastian uyku sersemliği içinde sendeliyerek banyoya geldi.

«N'oluyor yahu?»

«Brom...» diye inledi beriki. «Brom lâzım bana, sakinleşmem lâzım.»

«Dunya'dan mı geliyorsun?»

«Evet. Düşün bir kere, davetiye siparişini bile vermiş. Sen şahit olacakmışsın. Bütün herşey dört hafta içinde olup bitecekmiş. Üstelik beş de çocuk istiyormuş. Tam beş tane! Hem de çabuk tarafından... Bastian derhal bir çare bulunmazsa bittim, mahvoldum ben. Derhâl, anlaşıldı mı?»

«Anlaşıldı, sen önce şunu bir iç bakalım. Bir fikrim var. Bakarsın işe yarar, yalnız iki üç gün izin ver sen bana.»

Bastian gitti. Altı gün sonra çıkıp geldiğinde ağzını bıçaklar açmıyordu.

Zoraki nişanlı, «Allahın belâsı, şu çeneni aç da konuş biraz!» diye zorladı. «Bir şeyler yapabildin mi bari?»

«Bakalım» diye karşılık verdi Bastian.

Günlerden 25 Mayıstı, ne o gün ne de sonraki günlerde Thomas Dunya'dan hiç bir haber alamadı. Dünya akşamları da evde bulunmuyordu.

27 Mayıs günü altıyı çeyrek geçe telefon çaldı. Thomas açtı ve çeşitli gürültüler ve motor sesleri arasından Dunya'nın ağlamaklı ve kederli sesini işitti:

«Sevgilim, canım...»

«Dünya, nerdesin?»

«Frankfurt hava alanında. Askeri polis merkezinde..»

«Askeri polis merkezinde mi?»

«Amerika'ya gidiyorum sevgilim.»

Thomas yandaki koltuğa yayıldı.

«Ne, Amerika'ya mı?»

«Uçak on dakika sonra kalkıyor..»

«Off. O kadar üzgünüm ki... Ama hayatım söz konusu. Burda kalırsam öldürecekler beni... »

«Öldürecekler mi?» diye tekrarladı Thomas şaşkın şaşkın. Aynı anda Bastian bir şarkı mırıldanarak içeri girdi, duvardaki bara giderek kendine ufak bir viski doldurdu. Thomas hâlâ Dunya'yla konuşuyordu: «Tehdit mektupları yazdılar bana... üzerime yürüdüler, boğazıma sarıldılar... Rusya'ya dönmezsem beni öldüreceklerini söylediler... Amerikalılar da aynı şeyi söylüyorlar!»

«Amerikalılar da mı?»

«Sandığın gibi değil tabii. Selâmetim için Amerika'ya götürülmeme karar verildi. Ne de olsa kocam bir General tabii.»

«Dünya, niye bana bütün bunları anlatmadın?»

«Seni de tehlikeye atmak istemiyordum. Ayrıca hiç kimseyle de konuşturmadılar beni...» Dünya nefes nefese konuşuyordu. Thomas'ın başı dönüyordu. Dünya Okyanuslar ötesinde de sürecek ebedi sadakatten, ebedi bağlılıktan, aşktan ve kavuşmaktan söz ediyordu.

«Kapatman lâzım sevgilim. Uçak beni bekliyor. Hoşça kal...»

«Hoşça kal» dedi Thomas. Hat kesilmişti. Telefonu kapadı.

Dönüp Bastian'a baktı, dudaklarım yaladı.

«Bana da doldur. Ama çabuk, bunlar senin marifetin değil mi?»

Bastian başını salladı. «Hiç te zor olmadı.» dedi.

Gerçekten de, Bastian, Nürnberg yakınlarında yabancıların barındığı Valka adlı büyük bir kamp olduğunu öğrenince işler son derece kolay yürümüştü. Bastian kalkıp oraya gitmişti.

Kampın civarında, çok sayıda hırsız - uğursuz cinsinden adamlar barınıyordu. Üçüncü akşam, Bastian iki adamla anlaşmıştı. Adamlar, dolgun ücret karşılığında Rusça tehdit mektupları yazacaklardı. Ayrıca,

Wiesbaden'e gelerek, Dunya'yı biraz korkutup, gözdağı vermeye de gönüllüydüler...

Bastian ellerini ovuşturarak,

«İşte böylece eylem başladı» diye anlatıyordu. Thomas «Bastian!» diye haykırdı.

Bastian «İnan ki çok zararlı bir şey yapmadılar.» dedi. «İvan'a önceden tembih ettim, ciddi bir durumu olmasın diye.»

«Bir viski daha doldur!»

«Memnuniyetle. Kabul ediyorum, kullandığımız yöntem pek ince bir yöntem değildi... ama..»

«Yönteminiz barbarca idi!»

«... yahu hep senin iyiliğini düşündüm. Gözlerimin önünde ikide birde elinde beş çocukla senin hayalin beliriyordu... Bağışlar mısın beni?»

O gece oturup gelecekleri üzerinde tartıştılar. Thomas yeni bir iş koymuştu kafasına. «Epey para yaptık burda. Şimdi bu parayı bir işe yatırmamız gerekiyor, hem de çok çabuk!»

«Neden bu kadar çabuk?»

«Kulağıma birşeyler çalındı, acele etmemiz lâzım. Amerikan arabaları satın alacağız. Pontiac, Cadillac vs.»

Thomas'ın aklı iyice yatıyordu bu işe. 1 Dolar karşılığında, diyordu aşağı yukarı 200 R-Mark ödemek gerekir. Şimdi paraları boldu ama Almanların Amerikan arabası ithal edebilmeleri yasaktı şüphesiz. Thomas bunun da kolayını bulmuştu. Amerikan işgal kuvvetlerinde Jackson Taylor adında küçük bir memurla tanıştı.

Adam yakında emekliye ayrılacak ve bir ithal lisansına sahip olacaktı. «Mr. Taylor, Hamburg'da bir araba satış merkezi açacak ve malları bizim adımıza satacak.»

«Kime satacak? Millette metelik mi var?»

«Yakında her şey değişecek» dostum.

«Kaç araba satın almayı düşünüyorsun bakalım?»

«Yüz kadar filân...»

«Ne dedin? Hepsini buraya mı geçireceksin hemen?»

«Evet, yoo hayır. Arabaları satın alacağım ama hemen getirtmeyebilirim.»

«Ne zaman öyleyse?»

«İşlerin yolunda gitmesine bağlı.» «Hangi işlerin?»

Thomas, hangi işlerin yolunda gitmesi gerektiğini uzun uzun anlattı.

13.

10 Haziran 1948 günü «Olivia» adlı şilep New York limanından demir alarak 17 Haziranda 100 adet Amerikan malı araba ile Fransa'nın batı kıyıları açığında 15 derece 15 dakika batı ve 48 derece 30 dakika kuzey noktaları ile sınırlanan bölgeye vardı. Aynı gün şilebin kaptanı şöyle bir teleks aldı:

Kuzey Almanya radyosu - 17 haziran 48 - 15. 43 Hamburgda Scwertmann deniz nakliyat şirketinden kaptan Kannes Drogeye - yükün sahibinden verilen talimata göre ikinci bir meseja kadar yerinizden ayrılmayın- ve şimdilik Alman karasularına girmeyin - bizimle teması kaybetmeyin - yeni talimatı bekleyin - stop.

«Olivia» şilebi üç gün üç gece sınırlanan bölgede dolaştı. Mürettebat vakit geçirmek için poker oynuyor, içki içiyordu. Sık sık da tanımadıkları «Yük sahibi» onuruna kadeh kaldırıyorlardı.

20 Haziranda birinci telsizci aşağıdaki mesajı aldı:

Kuzey Almanya radyosu - 20 haziran 48 - 11.24 Hamburg Schwertmann deniz nakliyat şirketinden kaptan Hannes Droge'ye - yük sahibi derhal Hamburg limanına hareket etmenizi istiyor - stop.

Birinci telsizci mesajı kaptana verirken, ikinci telsizci de Londra radyosunun haber bültenini dinlemekle meşguldü. Kulaklıklarını çıkardı. «Almanya'da esaslı bir değişme olmuş. Eski paranın hiç bir değeri kalmamış. Artık bir dolar sadece 40 mark ediyormuş.»

İkinci telsizci, «Her şey daha beter olacak» şeklinde kötümser bir yorum yaptı.

Kaptan «Biriktirdiğim paralar yandı» diye düşündü. Birinci telsizci ise «Elinde malı olanlar yaşadı,» dedi.

İkinci telsizci ağzı bir karış açık, «Allaaah!» dedi. «Bizim yük sahibi vurgunu vurdu şimdi.»

Kaptan başını salladı: «Tam bizdenmiş bu herif de... Tanımak isterdim doğrusu.»

Sevgili kaptan Hannes Dröge, tesadüfen bu satırları okusanız onun kim olduğunu anlıyacaksınız»

14.

10 Mart 1948 de Çekoslovakya devlet başkanı Masaryk intihar etti. Beneş tutuklandı.

18 Nisanda batı bölgesine ayrılan gıda miktarları açıklandı: Dört hafta içinde normal bir Alman vatandaşına 400 gram yağ, 100 gram et, 62,5 gram tahıl, ve 1475 gram besin maddesi dağıtılıyordu.

21 Temmuzda Ludwigshafen'daki 1. G. Boya fabrikasında müthiş bir patlama sonucu 124 kişi can verdi.

Ağustos başlarken Thomas Lieven'le arkadaşı Bastian Fabre, Franken bölgesinde küçük bir şehirde buluştular. Thomas anlatıyordu: «Aslında önce güney Amerika'ya gitmek istiyordum. Ama Wiesbaden'de Erich Werthe diye eski bir dosta rastladım. Onun yanında saklanırsak bizi kimseler bulamaz Oto alım - satım yolunda gittiği sürece Almanya'da kalmak en iyisi. Bir kaç hisse senedi var elimde. Bakarsın değerleri yükselir.»

Tesadüfler Paris işgal ordusundan zayıf uzun boylu eski Albay Werthe ile Thomas'ı Wiesbaden'de yeniden karşılaştırdı. Saçları ağarmış yaşlı asker ağlamaklı oldu: «Hay Allah Lieven, ne mutluluk seni Görmek!..

«Psst! Aman yavaş Herr Werthe, şimdiki adım Heller.»

Werthe güldü. «Hâlâ mı dolambaçlı yollardasın?»

«Hâlâ mı da ne demek? Ben doğru yolda gitmek istesem de her defasında karşıma bir dolambaç çıkıyor. Ya siz neler yapıyorsunuz?»

«Hemen hemen hiç bir şey. Franken'de karıma ait olan ufak bir bağda kalıyorum. Bize gelmenizi çok isterim. Ne zaman isterseniz gelin, istediğiniz kadar kalırsınız bizde. Değil mi ki siz beni o lânet olası mahzenden kurtardınız..»

Böylece Thomas'la Bastian, Werthe'nin bağına doğru yola düzüldüler.

Dikkati çekmeyen savaş öncesinden kalma bir arabayla Franken'e geldiler. Yeni bir macera başlıyordu...

Erich Werthe'nin bağı küçük bir kenti çevreleyen yemyeşil ve güneşli tepeler üzerindeydi Vadinin ortasından şiir gibi bir ırmak akıp gidiyordu.

Thomas'ın kentte ilk tanıdığı kimselerden biri de manastır rahibi Waldemar Laugauer'di. Laugauer saman sarısı saçları, yanık teni ve parlak gözleriyle gerçekten saygı değer bir din adamıydı.

Thomas onu Erich Werthe aracılığıyle tanımıştı. İki adam derhal kaynaştılar. Waldemar Laugauer, Thomas'a manastırın hayranlık uyandıran kitaplığını gezdirdi, özel dertlerinden sözetti. Kent mültecilerle dolmuştu. Gerekli yiyecek, giyecek ve konut nereden sağlanacaktı? Rahibin yüzü bir gülümsemeyle aydınlanıyordu: «İnsanlar böyle zamanlarda belli oluyor Herr Lieven. Bazan da en kötü insanlar bile değişip bambaşka biri olup çıkıyorlar. Bizim ufacık şehrimizde de böyle bir olay oldu.»

«Herbert Rebhahn diye şarap ticaretiyle uğraşan biri vardı. Eskiden onun hakkında çok şey söylenmişti, anlarsınız ya!...Ama savaş bittiğinden beri bu adam tanınmayacak kadar değişti. Pazar duasını kaçırmaz oldu. Yaptığı iyilikler saymakla bitmez. Yoksul mülteciler için binlerce Mark bağışladı... »

Thomas o ana kadar şarap taciri ve yardım sever Herbert Rebhahn'ı hiç tanımıyordu.

Menü. Franken 14 Ağustos 1948

Güney Almanya usulü soğanlı börek

Patates püreli Rulo

Doldurulmuş elma.

Üç dolandırıcı Thomas Lieven'in yemekleri karşısında apışıp kalırlar.

***Soğanlı börek**: Hamur ince ince açılır üst üste yığılır. 250 gram veya yarım kilo soğan 150 gram tereyağında hafifçe kavrulur, soğumaya bırakılır. Bir kaç yemek kaşığı ekşimikle çarpılmış 3-4 yumurta, bir tutam kimyon ve tuz ilâve edilir. Hazırlanan harç açılmış hamurun içine doldurulur, yuvarlanır. Kızartılır ve sıcak sıcak servis yapılır.*

***Rulo**: Dana pirzolası alınır. Bir tarafı dövülür, tuzlanıp biberlenir. Yağ, ince ince kıyılmış soğan ve maydanoz döşenir. Yuvarlanır ve iplikle dikilir. Rulo hafif sararıncaya kadar tereyağda kızartılır. Üzerine eksi krema*

dökülür, yumuşamaya bırakılır. Patates püresi ve yeşil salata ile servis yapılır.

***Doldurulmuş elma**: Yumuşak ve mayhoş elmalar soyulur, delmeden içleri oyulur, tereyağ sürülür. Birer kahve kaşığı şeker, kuşüzümü ve jöleyle doldurulur. Elmaların üstleri birer yağ topağı ile örtülerek fırına verilir.*

Aynı gün Albayın güzel, ama çok ince ve solgun karısının hazırladığı akşam yemeğinde bu adamın bir kere daha lâfı geçti.

Werthe «Kuzum Lieven, bir zamanlar Paris'te nefis bir soğanlı börek yapmıştınız. Yarın akşam konuklarımız gelecek. Acaba gene yapar mıydınız o börekten?» diye sordu.

«Memnuniyetle... »

«Gelecek olanlar bir kaç dost. Bana yaptıkları iyiliklere karşı onlara bir davet borcum vardı, özellikle Herbert Rebhahn'a karşı...»

Thomas «öyle görünüyor ki bu bey yılmadan iyilik yapmak peşinde koşuyor.»

Werthe ciddileşerek, «Lütfen şaka etmeyin» diye kesti: «Herr Rebhahn, komiser Katting ve Prens von Welkow olmasaydı, kendimi çoktan asmak zorunda kalırdım.»

Thomas korkarak yavaşça sordu: «Ne oldu Herr Werthe?»

«Ne mi oldu? Feci bir haldeyim, Herr Lieven.»

«Bakınız. Burada bir bağım ve şarap imalâthanem var. Şaraplar elimde kalıyor. Amerika'lılar ithal izni vermiyorlar.»

Bastian kafasını kaşıyarak bozuk Almancasıyla «Ben bu işten hiçbir şey anlamadım» dedi. «Düşünüyorum ki Almanya'da satın alınacak bir şey yok. Sizse elinizde iyi kalite şarap olduğunu söylüyorsunuz. Nasıl olur da satamazsınız onları?»

«Bilmiyorum, gerçekten bilmiyorum.»

15.

Herbert Rebhahn, «Yemeye başlamadan önce dua edelim» dedi. «Küçük tombul ve çilli ellerini kavuşturuyor, sarı tüylerle örtülü kocabaşını, sarı kirpiklerini ve çenesindeki seyrek sarı sakalını aşağı indiriyordu. Komiser Katting, prens von Welkow, Erich Werthe ve karısı da başlarını eğmiş ve ellerini kavuşturmuşlardı. Thomas, Bastian'a bir bakış fırlattı. Onlar da diğerlerini taklit ettiler.

Prens von Welkow kemikleri çıkmış, kibirli ve sessiz yaşlı bir adamdı. Komiser Wilhelm Katting ise az maaşlı, titiz ve namuslu bir banka memurunu andırıyordu. Sessiz dua faslı biter bitmez yardımsever Rebhahn'ın minicik gözleri yıldırım gibi yemek masasına dikildi. «Ah, Soğanlı börek de var. Anneciğim de yapardı. Ellerinize sağlık sayın bayan tebrikler.»

Luise Werthe «Herr Lieven'i tebrik edin.» dedi. «Börekleri o yaptı.» Soğuk bir tavırla Thomas üç çift gözün kendisini incelediğini hissetti. Komiser, Prens ve Rebhahn birbirlerine baktılar. Bir suçluyu sorguya çeker üç cinayet insanı polisini andırıyorlardı.

Birdenbire Thomas'a kendi elleriyle pişirdiği soğanlı börekler tatsız, tuzsuz gelmeye başladı. Lokmalar ağzında büyüyordu. Bu Rebhahn denen herif her geçen dakika biraz daha antipatik geliyordu ona. Bastian bozuk Almancasıyla kelimelerin üstüne basa basa,

«Kadehlerimizi Madam Werthe ve bu nefis şaraplar için kaldıralım Baylar!»

Kadın kederli bir sesle, «Burada üzüm yetişmiş; Tanrı'nın bir lütfuydu. Acaba şarapları satamayız mıyız?»

Rebhahn dikkatle «Bugünler hepimiz için birer sınav günüdür aziz bayan. Benim durumum farklı mı sanki sizinkinden. Benim de şarabım

elimde kalmadı mı?» diye karşılık verdi.

«Onu demek istemedim» dedi kadın.

«Ama bir de İtalyan şaraplarına bakın. Demek istiyorum ki alçakça bir sahtekârlık, biz biz...»

Werthe sert bir şekilde «Luise, rica ederim!» diye kesti. Aynı anda Thomas Rabhahn, Prens ve komiserin birbirlerine baktıklarım farketti. Birden Bastian'a baktı. O da görmüştü. Thomas çatalında bir soğanlı börekle masum masum sordu: «İtalyan şarapları meselesi nedir kuzum?», Konuklar yeniden bakıştılar. Thomas, acaba Werthe kör mü nedir diye düşünüyordu. Böyle adamları dosttan sayıyor. Bu üç ahbap çavuşla gömülmek bile istemezdim!

Rabhahn fıldır fıldır dönen gözleriyle Thomas'a bakarak, tok bir sesle açıklamaya başladı: «Bir yıldan beri Almanya'ya binlerce litre ucuz İtalyan şarapları akını başladı. Aradaki rekabette ezilen bizler olduk. Bu şaraplar buraya nasıl geliyor, bilen yok. Kim ithal ediyor, bilen yok.»

«Bir dakika dedi Thomas». Galiba dün bana yabancı şaraplar için ithal izni verilmediğini söylemiştiniz. Herr Werthe.»

«Evet söyledim. Resmen izin yok tabii. Ancak Frankfurt'taki Amerikan komisyonu JEİA izin verme yetkisine sahip. Ama şarap için hiç bir şekilde lisans vermiyor.»

Mültecilerin dostu İsa taslağı Rebhahn gene dikkatle «Komisyon lisans dağıtmıyor Albayım» dedi. «Biz burada namuslu ve görevine bağlı Amerikan subaylarını suçlayacak değiliz tabii, değil mi?»

Werthe telâşlanarak: «Ne münasebet. Allah korusun!» diye cevap verdi. Thomas, zavallı adam, diye düşündü. Aynı gece küçük kentin üstündeki tepelerde şöyle bir konuşma geçiyordu: «Bastian, şu Rabhahn denen herif sana da bu kadar antibatik geliyor mu?»

«Bana senden de çok sevimsiz geliyor. Ya öbü - iki tipe ne demeli?»

«Zavallı Werthe -bu gangsterler ona borç veriyorlaro da onlara karşı minnet duyuyor.»

«Sana bir şey sorabilir miyim?»

«Hadi, sor bakalım!..»

«Madem ki o da şarabını satamıyor ve yabancı şaraplar için ithalât lisansı alamıyor, bu Rebhahn'ın zenginliği neden ileri geliyor da yoksul mültecilere büyük yardımlarda bulunuyor?»

«Haklısın, bu benim de aklıma gelmedi değil. Bu soruya bir cevap bulmak ve Werthe'ye yardımcı olabilmek için bir süre italya'ya gitmem gerekiyor Bastian...»

16.

10 Eylül 1948 günü Thomas, Napoli'de loş bir birahanede Luigi ile oturmuş, şarap içiyordu. Orson Welles'e benzeyen Luigi'yi savaştan hemen sonra tanımış ve sevmişti. O zamanlar Fransız savaş suçluları arama bürosu adına bir İtalyan Generalini tutuklamak üzere birkaç gün kalmıştı şehirde.

Thomas üç hafta önce Napoli'ye dönmüş ve Luigi'den kuzey italya'da kimlerin şarap ticareti yaptığını, kimlerin bu alım - satıma karıştığını, ne miktarda şarap alındığını ve özellikle Almanya'ya ihraç edilen şarapla kimlerin ilgili olduğunu öğrenmesini istemişti.

Luigi epeyce bilgi toplamıştı: «Adamlarımı Bozen'e, Merano'ya, Piave da Cadere'ye, Sarentino'ya ve Bresanzone'ya gönderdim. Oralarda şaraplar bir yıldan beri çılgınca satılıyormuş. Yüzbinlerce litre şarap! Tabii gizlice.»

«Sonra Almanya'ya mı kaçırılıyormuş?»

«Ne münasebet, arkadaş! Açıkça deklare ediliyor ve trenle ihraç ediliyormuş.»

«Ama ithal malı şarapların satışı yasak Almanya'da!»

«Zaten bu şaraplar da satılmıyormuş ki» Luigi ellerini ovuşturuyor gülmekten çatlıyordu. «Azizim âyin şarabıymış bu!»

«Ne dedin, âyin şarabı mı?»

«Tastamam, yavrum âyin şarabı! Katolik İtalyan yurttaşlarının, Alman katolik kiliselerine bir hediyesi! Hediye! Ne dâhice buluş değil mi?»

Luigi gülmekten katılıyordu. «Hediye faslından olan mallar Amerikan ithalât tüzüğüne tabi değil! Hediyelerle ticaret yapılır mı hiç? Hediyeler için JElA'nın verdiği ithalât linaslan var!» Thomas birdenbire buz kesildiğini hissetti. Yavaşça sordu: «Şarapların Almanya'daki alıcısı kim?»

Luigi hâlâ gülüyordu: «Şaraplar Bavyera'daki üç manastırın adresine gönderiliyor. Ama asıl alıcı bir vakıf manastırının rahibiymiş, adı da...»

«Waldemar Langauer mi?»

«Evet, ama nerden biliyorsun?»

Rahip Waldemar Langauer'in böylesine büyük bir şarap kaçakçılığına karışmasını, Thomas'ın aklı bir türlü almıyordu. Rahiple tanışmış, sohbet etmişti. Yanılmasına imkân yoktu. Böyle kirli işlere girecek adam değildi rahip!

Ama saygı değer din adamının adını işlere karıştıran kimdi?

Thomas kuzey İtalya'ya hareket etti. Bütün gün dolaşarak, demiryolu işçileriyle, gümrükçülerle, nakliye işçileriyle görüştü, JElA'nın ithalât lisanslarını inceledi.

Şarap nakliyatında Almanya'daki ilk uğrağın Rosenhe'in olduğunu tesbit etti. Şaraplar manastırlara, buradan dağıtılıyordu. Thomas'ın bir kaç uzun telefon konuşması yapmasından sonra 28 Eylül günü Rosenheim istasyonunda fırça gibi kesilmiş kızıl saçlı ve ayı gibi-kuvvetli, sevimli bir delikanlı belirdi. Adının Gustave Aubert olduğunu söylüyor ve kâğıtlarını

gösteriyordu. Şaşılacak derece Bastian Fabre'yi andırıyordu. Pek de şaşılacak bir şey yoktu zaten bu durumda!...

Çalışmak istediğini söyleyen Fransız «Ben eski bir misafir işçiyim. Bavyera'da kendimi çok rahat hissediyorum. Onun için burda kalmak istiyorum,» diyordu. Yerli işçilerin sempatilerini kazanmakta da gecikmemişti, İtalyan şarabı ile dolu fıçılar yükletti kamyonlara, kamyon şoförleriyle tanıştı. Gece gelerek, İtalyan şaraplarını alıyorlar ve Bavyera'daki üç manastıra götürüyorlardı. Şoförlerin ağzı çok sıkıydı. Hattâ bir keresinde fazla meraklı olduğu gerekçesiyle Fransızı bir güzel dövdüler. Fransız hayatında ilk defa sesini çıkarmadan dayak yemeye katlandı. Arkadaşı Thomas Lieven'in vecizesi aklından çıkmıyordu: «Cesaret her zaman yumruklarla ispatlanmaz, kafa da gerekir biraz.» Fransız genci, Alman şoförlerini yenmekten çok daha iyi ve değerli işler çevirmişti. Şoförlerin kâğıtlarını okumuştu ve artık âyin şarabının kime gittiğini ve şoförlerin kimin hesabına çalıştıklarını biliyordu.

17.

Thomas, «Muhterem Peder, dedi, Arkadaşım Bastian Fabre bütün şoförlerin Herbert Rebhahn namına çalıştıklarına dair yemin etmeye hazır.» Günlerden 19 Kasım 1948 di, vakit öğlendi. Thomas rahip Langauer'in çalışma odasındaki pencerenin önünde duruyordu. Rahip on yıl yaşlanmış gibiydi. Farkında olmadan ellerini açıp kapıyor, yüzü titriyordu. «Korkunç bir şey» dedi.

«Hayatımın insanlık açısından en büyük yanılması bu. Aldatıldım, bu hilekârların oyuncağı oldum.» Ve anlatmaya başladı...

Herbert Rebhahn ilk kez 1946 Mayısında ona gelmiş ve yoksul mülteciler için 20.000 Mark bağışlamışta. Sonra bir yıl boyunca sık sık gelerek yeni bağışlar ve hediyelerde bulunmuştu.

Langauer, 1947 yazında bunca iyiliğe karşı gelerek, «Devamlı sizin paranızı alamayız Herr Rebhahn,» demişti. «Olmaz bu!»

«Hiristiyanlık görevi bu, Muhterem Peder.»

«Ama sizin de durumunuz pek iyi gitmiyor ki Herr Rebhahn. Sizin de dertleriniz eksik değil. Manastırın para bulmak için ne yapabileceğini bir bilseydim...»

Bunun üzerine Rebhahn bir teklifte bulunmuştu: Frankfurt'ta, JEİA idare meclisinden Binbaşı Jolsen diye birini tanıyordu. «Hiç kuşku yok ki, bu Binbaşı, muhterem pedere belirli miktarda İtalyan âyin şarabı ithali için gerekli lisansı sağlıyacaktır. Hediye olarak tabii. Tek kuruş ödemiyeceksiniz şaraplar için. İtalya'da dostlarım var, bu işi şeref duyarak yapacaklardır. Şarabı satın alacaklar ve size gönderecekler.»

«Ama kanuna aykırı değil mi bu?»

«Tamamen kanuna uygun. Şarabın Almanya'da satış işini ben alacağım üzerime. Kazanç yoksul mülteciler için muhterem pedere verilecek...»

Waldemar Languer bu teklife razı olmuştu. Bir yıl boyunca Herbert Rebhahn rahip ve yoksul mülteciler için belirli miktarda İtalyan âyin şarabı sattı durdu. Kazançtan 125.000'i rahibe veriyordu.

19 Kasım 1948 günü Thomas, «Benim hesaplarıma göre Rebhahn sadece geçen yılda yuvarlak hesap 1,5 milyon Mark kazanmış oluyor!» diyordu.

Rahip «Ortaya çıkardıklarınız için size minnettarım» Herr Lieven. «Şimdi yapacağım şey korkunç, ama yapmam gerekiyor!» Telefona uzandı, bir numara çevirdi: «Cinayet masası polisini verin bana...» Aynı gün şarap taciri Herbert Rebhahn tutuklandı. Kendisini lüks villâsından almaya gelen görevlilere «Beni asla sorguya çekemiyecekler,» diyordu.

Ne var ki sonraki haftalar ve aylarda kendine olan güveni kaybolmaya balşadı. Verdiği ifadeler sonunda komiser Katting de deliğe girmek zorunda kaldı. 1949 yılının başlarında Sorgu hâkimi Dr. Offerding şunları tesbit etmişti:

1946 yılında Rebhahn ile Katting, eski bir nazi olan prens von Welkow'a baskı yaparak geniş bir yer tutan Wickerode arazisini ve ona bağlı

ormanlıkları ele geçirmişlerdi. Bununla birlikte açıkgöz prens arazinin tapusunu onların üzerine yaparken ipotekleri eklemeyi de unutmamıştı. Böylece arazi yeni sahipleri için bir dert kaynağı olmaktan başka bir işe yaramıyordu.

Rebhahn ile Katting bir fabrika kurmuşlar, milyonlarca mark kazanacaklarından bahsediyorlardı. Ne var ki beceriksiz bir yönetim sonunda fabrika milyonlarca zararla kapanmak zorunda kalmıştı. Artık Hatting, Rebhahn ve prens aynı durumdaydılar. Maddi yönden nasıl kalkınacaklarına karar vermeleri gerekiyordu. Rebhahn büyük «Âyin şarabı ticareti» ni örgütledi. Şarapçılık, endüstrisi birliğinde ikinci başkandı. Bu durumu sayesinde, şarap tüccarlarına karşı gizli bir boykota girişerek onları kendisine bağlı bir duruma getirmeyi başarmıştı. Onun tutuklanmasından sonra düğüm çözüldü ve Erich Werthe gibi namuslu adamların işleri yolunda gitmeye başladı...

Eski Albay Thomas Lieven'e ancak mektupla teşekkür edebilmişti. Çünkü 1949 ilkbaharında, sorgu mâkimi Dr. Offerding Herbert Rebhahn ve yardakçıları hakkında çok çeşitli suçlardan dava açarken, Thomas Lieven, Bastian Sabre ile birlikte Zürih'te kiraladıkları bir apartıman dairesinde rahat bir hayat yaşıyorlardı. Hergün «Neue Zürcher Zeitung» gazetesini okuyor, merakla borsa sütunlarını izliyorlardı. Thomas daha önceki vurgunlarından elinde kalanlarla çok sayıda eski Alman hisse senetleri satın almıştı. Bu hisse senetleri savaştan sonra fon derece düşük fiyatlarla satılıyordu. Çünkü, hiç- kimse, o zaman Müttefik Devletlerin Almanya'nın sanayi merkezlerini yerle bir edeceğini aklına getirmemiş, bol miktarda hisse senedi satın almıştı. En değerli kuruluşlar yıkılmış, en büyük tröstler parçalanmıştı.

«1946 - 1946 yılları arasında «Birleşik Çelik Fabrikaları’nın hisse senetleri değerinin ancak yüzde onbeşine, AEG hisse senetleri yüzde otuza alıcı buluyordu. I. G. Färber ise hiçbir hisse senedi satamıyordu. Herşeye rağmen hisse senetlerinden satın alanlar iyimserliklerinin mükâfatını şimdi görüyorlardı. Para değerindeki değişiklikten ve R. Mark hisse senetleri yerine D-Mark hisse senetlerinin konulmasından sonra fiyatlar her ay biraz daha yükselmeye başladı. Bu işten kârlı çıkanlardan biri de Zürih'te yaşayan Thomas Lieven'di.

Thomas'ın mutluluğu 14 Nisan 1949 gününe kadar sürdü. O akşam Thomas'la Bastian ünlü İtalyan filmi «Bisiklet Hırsızlarını» görmek üzere sinemaya gitmişlerdi. Reklâmları ve haftanın olaylarını seyrettiler. Olaylar arasında Hamburg'daki ilkbahar at yarışlarına da yer verilmişti. Zarif atlar, şık erkekler ve zarif kadınlar görülüyordu perdede. Kamera arada bir, ünlü bir kişiye yaklaşıyor onları daha yakından gösteriyordu. Şişman bir Bay. Cazip bir bayan. Bir cazip bayan daha. Bir daha. Alman iktisat mucizesi başlamıştı bile. Ünlü bir Bay daha... Birden 5 numaralı locadan bir çığlık yükseldi: «Marlock» Thomas'ın soluğu kesilmişti. Çünkü perdedeki kalabalık arasında çoktandır ölü sandığı ortağı Marlock'u farketmişti Sakin yaşamını altüst eden, kendisini uluslararası gizli servislerin kucağına atan Marlock'u, iki dirhem bir çekirdek giyinmiş, boynunda asılı dürbünüyle oradaydı işte.

«İşte o... Öldüreceğim o domuzu» diye haykırdı. «Geberdi sanıyordum onu. Şimdi hesaplaşacağız onunla...»

18.

Sinemanın sahibi,

«Özür dilerim beyefendi ne demek istediğinizi pek iyi anlıyamadım. » diye sordu. «Nedir istediğiniz?»

Thomas nazik bir şekilde eğilerek «Pekâlâ da anladınız, beyefendi» diye karşılık verdi. «Son seanstan sonra bugün göstermekte olduğunuz haftanın olayları filmini ödünç almak istiyorum.»

«Ne sebeple?»

«Filmi yeniden görmek istiyorum. Özel olarak. Filimde eski bir dostumu farkettim. Kendisini savaştan beri görmemiştim.»

Birkaç saat sonra Thomas kolunun altında filmler ve yanında bir teknisyenle Zürih'te bir film stüdyosuna gidiyordu. Teknisyen filmi göstermeye başladı. Thomas «Dur» diye bağırınca stop etti. Ekranda

Hamburg ilkbahar atyarışları görünüyordu şimdi. Tribünlerde şişman baylar, zayıf bayanlar. Ve ön plânda net bir biçimde Marlock.

Thomas yumruklarını sıktı. Öfkeden ter içinde kaldığını hissetti. Kendi kendine «Aman sakin ol!» diyordu. «İntikam vakti geldi nasıl olsa.»

«Bana yarın sabaha kadar bu kareyi büyütüp, birkaç kopya verebilir misiniz?»

«Tabii, efendim.»

Ertesi gün saat 11.45 te Thomas Lieven ekspresle Frankfurt'a hareket etti. Orada Almanya Banka Müfettişliği binasında ileri gelen iki görevliyi aradı. Onlara Robert E. Marlock'un fotoğraflarını gösterdi. Yarım saat kadar sonra Thomas Almanya'da bankacılıkla uğraşan kimselere verilen bir kimlik kartına sahip oluyordu. 15 Nisan 1949 günü akşamı Thomas, Bastian'la konuşuyordu. «Bu köpoğlusu Hamburg'da yaşıyormuş. Adı da Waltes Pretorius. Ufak bir bankası varmış İnnenalster'de." Bu namussuzun bu derece küstahlaşabileceğini aklıma getirmemiştim.»

Bastian elindeki konyak kadehini avucunda çevirip duruyordu: «Garanti, seni öldü sanıyordur. Yoksa gidip gördün mü kendisini?»

«Çıldırdın mı be? Yok, yok. Marlock beni ölü sanmaya devam etmeli.»

«Öc almak niyetindesin galiba...»

«Evet, öcümü alacağım! işe bak! Marlock'un elinde Alman bankacılık lisansı var. Hamburg'da utanmadan ve korkusuzca yaşıyor. Gidip de bir alman mahkemesine «Herr Pretorius'un asıl adı Marlock'tur ve bu adam 1939 da beni dolandırdı, desem. «Ama bunu yapmak için Thomas Lieven adını kullanmam gerekecek, çünkü 1939 da Londra'da bankacılık yaparken Thomas Lieven adını taşıyordum. Adım gazetelere geçecek ve...»

«Eyvah!»

«Evet, eyvah tabii!» Benim gibi bir geçmişe sahip adamın çok dikkatli davranması, ve ortalıkta görünmekten kaçınması gerekir.»

«Peki, ama şu Marlock işini nasıl halledeceksin?»

«Bir plânım var. Bunun için bir yardımcıya ihtiyacım var. Hani, şu ZVG işini yaptığımız Rupen Ağasyan vardı ya, ona yazdım. Buraya gelecek.»

«Ya ben ne olacağım?»

«Dostum, sen bir süre ayrılacaksın burdan. Elini Bastian'ın omuzuna koydu. «Öyle üzgün üzgün bakma; plân için gerekli bu. İhtiyacımdan artan parayı alır, Almanya'ya gidersin. Tercihan Düssel- dorf'a. Orda, zenginlerin oturduğu bir semtte bir villâ ve araba vs. satın alırsın. Bu işte şansım ters gider de herşeyimi kaybedersem, krediye ve güvene ihtiyacım olacak. Anladın mı?»

«Anladım.»

Thomas «Cecilien - Allee» dedi, dalarak. «Orası tam bize göre bir yer. Bütün sosyete orda oturur. İşte biz de oraya atacağız kapağı.»

19.

Thomas Lieven'in en büyük ve cüretkâr Borsa Oyunu başlıyordu. Öç plânı son derece usta ve incelikle hazırlanmıştı.

Stuttgart'ın dış mahallerinden birinde «Excelsiorimalat Şirketinin binaları sıralanıyordu. Savaş sırasında 5000 kişi çalıştıran bu şirket Göring'in hava kuvvetleri için araç - gereç yapıyordu. Kısa bir süre için Almanya'da tek bir savaş uçağı yapılmadı. Bu yüzden Excelsior şirketi ufak çapta teknik malzeme yapımıyla uğraşıyordu. Ama devalüasyondan sonra 1948 yazında iflas kaçınılmaz bir noktaya gelmişti. Şirketin hisse senetleri 18-25 mark gibi değerinin çok altında işlem görüyordu. 1949 baharında ise uzmanlar şirketin birkaç hafta içinde batıp gideceğine kaçınılmaz gözüyle bakıyorlardı.

Bu kritik durum sürüp giderken 9 Mayıs 1949'da Excelsior Fabrikalarının müdürleri, Stuttgart'ta kendilerini görmek isteyen Rüper Akasyan adlı bir

Ermeni ile tanıştılar. Akasyan, iki dirhem bir çekirdek giyinmişti, altında da gıcır gıcır, 49 model bir Cadillac vardı. Şirketin toplantısında «Baylar,» diyordu. «Sizi, adının açıklanmamasını isteyen İsviçreli bir iş adamı adına ziyaret ediyorum. Kendisi imalâtının bir kısmını Almanya'ya transfer etmek istiyor...»

Kurul üyeleri, «Neden» diye sordular.

«... çünkü, Almanya'da teknik malzeme imalâtının masrafları daha düşük. Temsilcisi olduğum şirket size uzun vadeli bir anlaşma teklif ediyor ve uygun şartlarla fabrikanızın içinde bulunduğu durumdan kurtarılmasını da üzerine alıyor. Ayrıca şirketin 1 milyon D-Mark tutarındaki borcunuzu ödemeye hazır olduğunu da söylersem, ne kadar iyi niyetli olduğumuz açıkça anlaşılır Baylar.»

Bir milyon mark, iflâsın eşiğindeki bir firma için bir cankurtaran simidiydi. Bu yüzden adamlar gözlerini kırpmadan kabullendiler teklifi...

25 Mayıs 1949 günü Excelsior Fabrikalarına 900.000 D.Marklık nakit para ödendi. Bu para Thomas Lieven'in intikamını almak için yaptığı bir yatırımdı. Thomas'ın o günlerde başını kaşıyacak vakti yoktu. Şehirdeki bazı iktisat yazarları ve gazetecilerle görüşmeler yaptıktan sonra, gazetelerde İsviçre sanayicilerinin Federal Almanya'da şubeler açma yollarını incelediklerini bildiren makaleler yayımlanmaya başladı. Bu haberler ve Excelsior firmasının bütün senetlerinin ödenmesi Alman piyasasını şaşkına çevirdi. Gitgide artan talep karşısında, hisse senetlerinin değeri, 40-50 marka kadar yükselmeye başladı.

Thomas Lieven adına hareket eden memurlar Hamburg'daki Pretorius bankasına başvurarak Excelsior firmasının faaliyeti üzerine bilgi istediler. Böylece para canlısı bankacı Walter Pretorius'un da gözleri açıldı. Birkaç gün sonra Rupen Akasyan adında biri Pretorius bankasına gelerek, asıl adı Marlock olan banka sahibiyle bir görüşme yaptı. «İsviçreli meslektaşlarının Excelsior şirketini daha geniş çapta bir kalkındırma projesine katılıp katılmayacağınızı öğrenmek istiyorlar.» Rupen Akasyan nefis Cadillac'ıyla gelmişti Hamburg'a. Şirketin hisse senetlerinin sürekli olarak arttığını bilen Marlock katılmaya hazır olduğunu bildirdi. Adamları vasıtasıyla, durmadan yükselen hisse senetlerinden bol miktarda aldırıyor, dolayısıyla da

senetlerin değeri iki misli daha artıyordu. Marlock hayatının en büyük kârının peşinde olduğuna bütün kalbiyle inanmıştı.

19 Eylül günü Zürih'te Thomas Lieven, Rupen Akasyanla, konuşuyordu: «İşte şimdi, varını yoğunu iflâs halindeki Excelsior'a yatıran namussuzu kapana kıstırdım. Geriye, bu işe yatırdığım 900.000 markımı hattâ mümkünse biraz fazlasını kurtarmak kalıyor.»

«Peki, nasıl olacak bu iş?»

«Bloke marklar sağ olsun, dostum.»

O tarihlerde, Almanya'daki yabancıların, para dengesini sağlamak amacıyla bloke edilen mali kaynaklarına «bloke mark» adı veriliyordu. Bu markları ancak özel izinlerle harcanabiliyordu.

1951 den önce bloke marklar dış piyasada karaborsada satılıyor ve genellikle 100 bloke mark karşılığında 8-10 dolar gibi çok diişük bir ücret ödeniyordu. Thomas Lieven İsviçre'de, ellerinde hâlâ 1931-1936 yıllarından kalma bloke marklar bulunan firmalarla temasa geçti. Adamlar, karşılığında çok düşük bir fiyat almalarına rağmen, seve seve vermişlerdi marklarını, «paralarımızın hiç olmazsa bir kısmını geri alabilsek, kârdır» diye düşünmüşlerdi.

Artık Thomas Lieven'in Almanya'da bloke markları vardı. Akasyan'ı bir kere daha Hamburg'a gönderdi. Akasyan, Marlock'a açıklamalarda bulundu: «Excelsior firmasının kalkındırılmasında, firmam bloke marklar kullanacaktır. Yürürlükteki Alman yasaları gereğince bu işlem, Almanya'daki eyalet bankaları kanalıyla yapılabilir. Aşağı yukarı 2.3 milyon tutarındaki bu parayı sizin bankanıza transfer yetkisine sahibim.»

Marlock sevincinden ellerini ovuşturuyordu. Hayatının en kârlı işini yapmakta olduğunu anlamıştı zaten! Frankfurt'a gitti ve Alman merkez bankaları ile uzun uzun pazarlığa girişti. Sonunda bloke markların emrine verilmesini sağladı.

Aynı gün Thomas Lieven Zürih'teki apartmanında Akasyan'la şöyle konuşuyordu: «Şimdi yine Hamburg'a git ve Marlock'la görüş. Sana tam bir

vekâlet vereceğim ve birinci sınıf sahte belgeler vereceğim. Bu belgelerle fabrikanın kurtarılması plânını uygulamaya koyacağız. Marlock namussuzu gözünü kırpmadan verecektir milyonları. Nasıl olsa bu paralar ona ait değil. Paranın tümünü alıp buraya getireceksin.»

Akasyan Thomas'ı hayranlıkla süzerek «Şu sendeki akıl bende olsaydı »dedi. «Allahaşkına bu 2,3 milyon mark için ne kadar para verdin?»

«Yuvarlak hesap 160.000 dolar. Ve sen parayı Cadillac'ımla Zürih'e getirdiğinde dostum bloke marklar gerçek Alman markı olacak. Onun için bir kaç kere aynı yolları tepmen gerekiyor. Parayı stepnelere ve şasiye gizlersin. Bu arada Excelsior firması çöküp gidecek. Kalkındırmaya filân da kalkışmayacağız. Aynı anda Hamburg'daki namussuz da tamamen iflâs edecek.»

7 Aralık 1949 günü Rupen Akasyan Hamburg'a gitti. 16 Aralıkta dönecekti. Aynı tarihte Federal Almanya Birleşik Devletlerden 1 milyon D. Marklık kredi alıyordu. Rupen Akasyan, Almanya'mn dirediği o tarihi günde, ne de sonraki günlerde Zürih'e dönmedi.

28 Aralık günü Hamburg'lu bankacı Walter Pretorius Alman polisi tarafından tutuklandı. Gene aynı tarihte Thomas Lieven de Zürih'teki evinde İsviçre federal polisi tarafından tutuklanıyordu. Bu tutuklamalar Interpol ve merkezi Wiesbaden'de bulunan federal polisinin emriyle yapılmıştı. Lieven ve Pretorius bloke marklarla büyük çapta dolandırıcılık yapmakla suçlanıyorlardı.

Thomas, İsviçre makamlarına «Kim tarafından suçlanıyorum?» diye sorduğunda. «Rupen Akasyan adında biri...» karşılığını aldı. «Alman makamlarına yeterli miktarda deliller sundu, ama kendisi de birden bire kayıplara karıştı.»

Thomas «2.3 milyon D. markım havaya gitti» diye düşündü. «İşte eninde sonunda ben de bir hata yaptım. Ama her şeye rağmen şu Rupen Akasyan ne de iyi bir Ermeniydi...

20.

Thomas aşağı yukarı bir yıl tutuklu kaldı. Yüz yıldan beri görülmemiş en sıcak yaz günleriydi. Gıda maddelerinde vesika usulü kaldırılmıştı. 28 Haziranda Kore Savaşı patlak verdi.

19 Kasım 1950 günü Frankfurt 2. Ağır Ceza Mahkemesi Thomas Lieven'i üç buçuk yıl hapse mahkûm etti. Mahkemede yargıç suçlu Lieven'in açık konuşmasını ve dürüstlüğünü övmüş ve «bu yüksek zekâlı, olağanüstü kültürlü adam sıradan bir dolandırıcı değildir...» demişti. İkinci suçlu Walter Pretorius için aynı sözler söylenemezdi. Pretorius dört yıl hapis cezasına çarptırıldı. Bankası iflâs etti ve Alman Banka Müfettişleri Dairesi tarafından bankacılık yapmaktan menedildi. Frankfurt'taki duruşmaya eğlenceli bir çeşni katan başka bir özellik daha vardı. Her iki suçlu da birbirlerini çok yakından tanımalarına rağmen, bu konuda en ufak bir imada bile bulunmadılar. Ayrıca, ilk celseden sonra mahkeme salonuna kimsenin alınmayışı da ilginçti. Thomas Lieven'in bloke markların ne şekilde emrine verildiğini bütün ayrıntılarıyla anlatmayı vadetmesi üzerine bu tedbir alınmıştı. Böylece Thomas Lieven basının diline düşmekten kurtulmuş oluyordu.

Bir bakıma Thomas öcünü almış, Walter Pretorius'u (nam-ı diğer Robert E. Marlock) bir daha belini doğrultamıyacak şekilde nakavt etmişti.

İki eski dost duruşma sırasında tek bir kelime bile konuşmadılar. Kararın okunmasım ikisi de susarak dinlediler. Karar okunduktan sonra Thomas, eski iş arkadaşına alayla gülümsedi. Marlock ise bu gülümseyişe dayanamıyarak başını çevirmek zorunda kaldı.

Marlock Frankfurt - Hammelgasse cezaevine götürüldü. Thomas ise kendisini Düsseldorf'a naklettirmeyi başardı. Böylece, aynı şehirde oturan arkadaşı Bastian sayesinde hiçbir şeyi eksik olmuyor ve hapishane hayatını çok rahat bir şekilde geçiriyordu. Hattâ canının aşırı derecede sıkıldığı günlerde bir de argo sözlüğü yazdı.

3. Kısım

1.

Güzel ve nâzik hanım okuyucularım, akıllı ve kültürlü erkek okuyucularım! Dostumuzun Mayıs 1939 ile Mayıs 1957 tarihleri arasında başından geçenleri bundan önceki sahifelerde anlattık.

Büyük, çok büyük bir çevre, bir sürü insan, memleket ve macera, bir dünya savaşı ve savaş sonrası da böylece kapanmış oldu. Fakat dostumuzun hikâyesi henüz sona ermedi.

Asla!

Ve işte şimdi onun daha nelerle karşılaştığım anlatmaya devam ediyoruz...

Thomas ile güzel Hélène, ancak kahvaltı sırasında tekrar karşılaştılar. Genç kadının asabi bir hali vardı ve yüzü solgundu. Hârika gözlerinin altında koyu renk gölgeler peydah olmuştu. «Beni affedebilecek misin?»

«Denerim, yavrucuğum» dedi Thomas, sakin bir tavırla.

«Ve... ve... bizimle beraber çalışacak mısın?»

«Onu da denerim.»

Güzel kadın tiz bir sevinç çığlığı attı. Ve Thomas'ın boynuna sarılırken de, içinde buzların erimekte olduğu bardağım devirdi. «Tabii bazı şartlarım olacak» dedi Thomas. «Mukavelemin, senin veya şefin olacak o Albay Herrick tarafından değil, doğrudan doğruya F.B.I.'ın bir numaralı adamı tarafından hazırlanmasını istiyorum.»

Genç kadın gülmeye başladı: «Edgar Hoover tarafından mı? Komik değil mi, o da mutlaka seninle görüşmek istiyordu! Seni ne pahasına olursa olsun Washington'a götürme emrini almıştık...»

Eh! Hayat böyledir işte!

23 Mayıs 1957'de, Thomas Lieven, Rhein - Main hava alanının lokantasında oturuyordu. Sıkıntılı olduğu her halinden belliydi. Kol saati altıyı yirmi geçtiğini gösteriyordu. Ve saat yediye çeyrek kala da, onu New York'a götürecek olan Superconstellation uçağı hareket edecekti. Faber adındaki ajan ise hâlâ görünürlerde yoktu! Zürih'te ayrılırlarken, Albay Herrick, o yerin dibine batasıca ajanın ismini vermiş ve «Faber sizi Hoover'in yanına götürecek» demişti. Oysa hâlâ meydana çıkmamıştı işte Faber!

Thomas, son derece öfkeli bir tavırla yerinden kalkarak, lokantanın çıkış kapısına doğru yürümeye başladı. Aynı anda da giriş kapısından içeriye genç bir kadın süzüldü. Thomas hafif bir inilti koyuvermekten kendini alamadı; boğazına doğru sıcak bir şeylerin yükseldiğini, bütün vücudunun karıncalanmaya başladığım hissetti. Genç kadın ise sağa sola bakmadan ona doğru ilerliyordu. Kırmızı bir mantosu ve kırmızı ayakkabıları vardı. Simsiyah saçlarının üzerine yine kırmızı renkli bir bere oturtmuştu. Ağzı büyük ve kırmızı, gözleri iri ve siyahtı. Yüzünün teni ise çok beyazdı. «Hayır, hayır, hayır!» diye düşündü Thomas, kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarparaktan. «Merhamet! Olamaz böyle şey! İmkânı yok! Chantal bana doğru yürüyor! Sevgili, iyi kalpli Chantal'ım!Hayatım boyunca sevdiğim yegâne kadın! Vücudu şimdi çoktan toprağa karışmış olan Chantal! Gülümseyerek bana doğru geliyor! Allahım, fakat o öldü, Marsilya'da vurdular onu...»

Bu arada genç kadın da yanına gelmişti. Thomas sırtından soğuk terlerin aktığını hissetti. Karşı karşıya duruyorlardı işte. Elini uzatsa onu yakalayabilirdi. «Chantal!...» diye inledi.

«Evet, Thomas Lieven» dedi genç kadın sıcak boğuk bir sesle. «Nasılsınız?»

«Chantal...» diye kekeledi bir kere daha Thomas.

«Ne dediniz?»

Adam nefesini tuttu. Hayır o değildi. Tabii değildi. Ne saçma düşüncelere kapılmıştı. Chantal daha kısa boyluydu, daha ufak tefekti, daha gençti. Bir kaç yıl daha genç. Fakat o benzeyiş, o inanılmayacak benzeyiş...

«Kimsiniz?» diye sordu güçlükle.

«Adım Pamela Faber. Sizinle beraber seyahat edeceğim. Geç kaldığım için özür dilerim; arabam arıza yaptı.»

«Adınız... adınız Pamela Faber mi?» Thomas'ın hâlâ başı dönüyordu. «Fakat Albay Harrick bir erkekten bahsediyordu.»

«Albay Harrick beni tanımaz. Ona bir ajandan bahsetmişlerdir. O da haklı olarak bunun bir erkek olduğunu düşünmüştür.» Genç kadın tatlı tatlı gülümsedi. «Haydi, gidelim artık, Herr Lieven. Uçağımız kalkmak üzere.»

Thomas kadına, sanki bir hayaletmiş gibi bakıyordu. Ve Pamela Faber de gerçekten hayaletin tâ kendisiydi. Hem zevk, hem de acı uyandıran bir hâtıra, ölüler dünyasından el sallayan bir gölgeydi...

Sonra Atlantik'in 6000 metre üstünden uçarlarken, alçak sesle, güvenle konuşmaya başladılar ve bu böyle bütün gece sürdü.

Pamela, Thomas'ın duygulanmasına sebep olmuştu. Bu kadın onu neden heyecanlandırıyordu acaba? Sadece Chantal'a benzediği için mi? Sanki Pamela Faber'i yıllardan beri tanıyormuş, sanki kendini bildi bileli onunla berabermiş hissini uyandıran neydi içinde?

Pamela'nın anlattıklarına bakılacak olursa, annesi ile babası Almandı, fakat kendisi Amerika'da dünyaya gelmişti. 1950 yılından beri de Amerikan gizli servisinde çalışıyordu. Teşkilâta nasıl mı katılmıştı? Pamela omuzlarını silkerek cevap verirken gayet samimi idi: «Herhalde macerayı seven bir insan olduğum içindir. Annemle babam ölmüştü. Seyahat etmek, yabancı memleketleri görmek, bir takım olaylarla karşılaşmak istiyordum...»

«Bazı olaylarla karşılaşmak,» diye düşündü Thomas. «Yabancı memleketler görmek. Annesiyle babası ölmüş. Eğer Chantal'a neden maceraperest olduğu sorulsaydı, o da aynı şekilde cevap verirdi herhalde. Chantal, ah Chantal! Bu genç kadının ona tıpatıp benzemesi ne kadar kötü bir tesadüf!»

«Fakat artık bıktım, biliyor musunuz. Yanılmışım, aslında bu hayat bana göre değil. Yahut da artık yaşlanmaya başlıyorum.»

«Kaç yaşındasımz ki?»

«Otuziki.»

«Oh, Allahım» dedi Thomas içinden ve sonra kendi kırksekiz yaşını düşündü.

«Teşkilâttan ayrılmak istiyorum. Evlenmeliyim. Çocuklarım olmalı. Yuvam diyebileceğim küçük bir ev. Aileme en güzel yemekleri pişirme imkânı ...»

«Yemek pişirmesini sever misiniz?» diye heyecanla atıldı Thomas.

«En büyük merakımdır! Bana neden öyle bakıyorsunuz, Herr Lieven?»

«Şey... Hiç... hiç...»

«Fakat tabii gizli servis öyle şeytani bir teşkilâttır ki, öyle kimseyi kolay kolay salıvermez. Bırakmak mı! Aramızdan kim mesleği bırakabilir ki? Siz yapabilir misiniz? Kimse yapamaz. Kimsenin yapmaya hakkı yoktur...»

2.

Thomas Lieven'in o akşam karşılaştığı büyülenmeye benzer hal, bir şeker denizi, enfes kokulu bir bulutmuş gibi onu sarıyor, içine alıyordu.

New York'tan sonra, yine Pamela Faber ile beraber Washington'a uçtular. Thomas şimdi artık onu inceden inceye tetkik etmeye başlamıştı. Chantal'ın dürüstlüğü, iyimserliği, cesareti onda da vardı. O da Chantal gibi sorumluluk duygusuna sahip, atak ve kuvvetliydi. Fakat Chantal daha akıllı ve kültürlü idi. «Ona baktıkça kalbim neden hâlâ sıkışıyor acaba?» diye düşünmekten kendini alamıyordu Thomas.

Amerikan gizli servisinin başkanı 62 yaşındaki Edgar Hoover, Thomas Lieven'i Washington'daki resmi yazıhanesinde kabul etti. İlk defa karşılaşmanın yarattığı o sıkıntılı havadan kurtulmaları çok uzun sürmedi. Zeki, fakat biraz üzüntülü bakışları olan adam, samimi bir tavırla hâl, hatır sorduktan sonra, «Burada rahat rahat konuşmak imkânını bulabileceğimizi zannetmiyorum» dedi. «En iyisi Miss Faber, siz ve ben güzel bir hafta sonu tatili yapalım. Ne dersiniz? Şehrin dışında bir villâm var.»

Edgar Hoover'in villâsı, Staate Maryland'da, ağaçlarla kaplı tepelerin arasında bulunuyordu. Onunkine benzeyen daha pek çok güzel ev vardı burada.

Amerika'nın bir numaralı polis şefinin villâsı antika möblelerle döşenmişti.

Cumartesi sabahı kahvaltı ederlerken, F.B.I. başkanı, ellerini ovuşturarak «İsterseniz bugün enfes bir hindi pişirelim» diye atıldı. «Hindi mevsimi için henüz erken ama aşağıdaki köyde çok güzel genç hayvanlar gördüm. Birazdan gidip alırım. Kırmızı yaban mersini de getiririm.»

«Yaban mersini mi?» Thomas alnını kırıştırdı. Pamelâ - o sabah üzerine dik yakalı bir kazak ve bulûcin giymişti ve bir gün öncesine nazaran çok daha heyecan uyandıran bir havası vardı gülümseyerek Thomas'a izah etti: «Burada hindiyi böyle yerler, Mr. Lieven.»

«Hay Allah! Oysa ben hep hindinin...»

«... dolmasını yaparsınız, değil mi?» Pamela başını salladı. «Annem de öyle yapardı. Çekilmiş hindi ciğeri, kaz ciğeri...»

«... dana eti, domuz yağı ve yumurta sarısıyla bir iç hazırlanır» diye heyecanla genç kadının sözünü kesti Thomas. «Ayrıca bu içe, kabukları soyulmuş ve rendelenmiş domalan da ilâve edilir ve hindi doldurulduktan sonra...»

«... tabii domuz eti yağsız olmalı!»

Birdenbire her ikisi de susarak, birbirlerine baktılar ve kıpkırmızı oldular.

Edgar Hoover gülüyordu: «Ne güzel! Doğrusu hârika bir şekilde anlaşıyorsunuz! Öyle değil mi, Mr. Lieven?»

«Evet» dedi Thomas. «Ben de karşılaştığımızdan beri aynı şeyi düşünüyorum...»

İki saat sonra mutfağa girmişlerdi. Thomas hindiyi temizlerken ve içi hazırlarken. Pamela da ona yardım ediyordu. Ciğerle dana etini karıştırdığı sırada biber lâzım olsa, bir de bakıyordu ki, elinin altına konmuş bile. Hazırladığı için fazla yumuşak olduğunu daha aklından geçirirken, genç kadının ıslatılmış francalayı kendisine doğru uzattığını görüyordu.

«Oh Allahım!» diye düşündü Thomas. «Sevgili Allahım!»

«Hindinin göğsüne domuz yağı sürmeyecek miyiz?» dedi Pamela. «Annem hep öyle yapardı.»

«Demek hanımanneniz hindinin göğsüne domuz yağı sürerdi.» Thomas gülümsedi. «Benimki de öyle. Ve kızartmadan önce de yarım saat o vaziyette bekletirdi!»

«Hayvanın göğüs kısmı kurumasın diye tabii.»

Thomas, hazırlanan içle arkasındaki tabii delikten hindiyi doldurduktan sonra, hayvanı yukarıya doğru kaldırdı, Pamela da seri ve ustaca hareketlerle deliği dikti.

Maryland menüsü, 25 Mayıs 1957

Et suya (kızarmış ekmekle)

Hindi dolması

Limonlu kek

Thomas Amerika için yemek pişirmektedir ve ölmeye kararlıdır...

Hindi Dolması*: 150 gram yağsız domuz eti, 100 gram dana eti, 200 gram taze domuz yağı, hindi ciğeri ve 125 gram kaz ciğeri karışık bir şekilde kıyma makinesinden geçirilir. Buna bir miktar ıslatılarak yumuşatılmış ekmek ile iki yumurta sarısı ilâve edilir. Kıyma halindeki karışık et, yumurta sarısı ve ekmekle iyice yoğurulur. Sonra içine) ince kesilmiş kabuklarıyla beraber küçük küçük doğranmış iki domalan, 125 gram yine kuşbaşı doğranmış ve tereyağında kızartılmış kaz ciğeri, tuz, baharat ve bir fiske madeira katılır. Hazırlanan içle hindi doldurulur ve hayvanın göğüs kısmı, orta kalınlıkta kesilmiş domuz yağı dilimleri ile sarılır. Sonra hindi bu vaziyette yarım saat dinlenmeye bırakılır. Daha önce içi tereyağ ile iyice sıvanmış geniş bir tavaya az miktar kaynamış su konulur ve hindi kızartılmaya başlanır. Kızartma sırasında hayvanı devamlı bir şekilde çevirmek ve sık sık da et suyuyla ıslatmak gerekir. En son yarım saat ise hindinin sırtı kızartılır. Pişirme müddeti hayvanın büyüklüğüne göre değişir. Hindi dolmasının yanına garnitür olarak, küçük taneli haşlanmış mısır, kırmızı yaban mersini ve yeşil salata konabilir. Ve yahut da dilimlenmiş elma, portakal ve az pişmiş kereviz mayonezle karıştırılarak bir garnitür yapılabilir.*

Limonlu kek*: Malzemesi - İki küçük bardak dolusu şeker, altı yumurta, yarım çay bardağı sıcak su, iki çorba kaşığı limon suyu, bir limonun rendelenmiş kabuğu ve iki bardak un. Yapılışı - Yumurtaların sarısı ve beyazı ayrı ayrı çırpılır, sonra sarısının üzerine şekerj sıcak su, limon suyu ve kabuğu daha sonra da un ilâve edilir. Nihayet bütün bunlara, çırpılarak küçük köpük haline getirilmiş yumurta akı katılır. Hazırlanan macun şekilli bir pasta kabına konur ve orta ateşte 40 - 50 dakika pişirilir. Limonlu kek, sıcak veya soğuk olarak, meyva suyu ile ikram edilir.*

Sessizce onları seyreden Hoover, nihayet birdenbire konuşmaya başladı: «Mister Lieven, herhalde sadece çok iyi yemek pişirdiğiniz için sizi

Amerika'ya davet etmediğimizi biliyorsunuzdur.»

«Ya ne için davet ettiniz?» diye sordu Thomas, bir yandan da hindinin poposunu sağa sola çevirirken.

«Frau Dünya Melonin'i tanıdığınız için.»

Tomas'ın elindeki hindi aniden masanın üzerine düştü.

«Ne oldu, Mister Lieven?» diye atıldı Pamela.

«Pardon!» Thomas hindiyi tekrar eline aldı. «Şimdi... şimdi o hanım nerede?»

«New York'da. Bir zamanlar sizin sevgilinizdi, değil mi?»

«Evet... yani...» Thomas, Pamela'nın bakışlarının üzerine dikildiğini hissediyordu. Kendisi ise devamlı bir şekilde hindinin arkasına bakmaktaydı. «Yani, beni sevdiğini söylerdi...»

Hoover ayağa kalktı. Şimdi artık çok ciddi konuşuyordu: «New York'ta uzun zamandan beri güçlü bir casusluk şebekesinin rusların hesabına faaliyet gösterdiğini biliyoruz. Fakat nasıl çalıştıklarına dair hiç bir malûmatımız yok. Şebekenin kimlerden meydana geldiğini de öğrenemedik. Ancak bundan üç hafta önce çetenin adamlarından biri, Paris'teki büyükelçimize başvurmuş. Mister Morris adında biri. Bu adam Frau Melanin'in son sevgilisiymiş...»

Thomas, elindeki hindiyi bu sefer itinalı bir şekilde tekrar masanın üzerine koydu. «Daha fazla anlatmayın, Mister Hoover» dedi samimi bir tavırla. «Elimden geleni yapacağım. Yalnız bir şartım var.»

«Neymiş o?»

Thomas, üzüntülü F.B.I sesine, sonra da gayet iştah açıcı manzarası olan hindiye baktı. Nihayet gözleri, lekeli önlüğü ve ıslak elleriyle bir köşede duran güzel Pamela'ya takıldı. Başını önüne eğerek, hafifçe mırıldandı: «Şartım şu: Görevimi bitirdikten sonra, ölmeme müsaade edeceksiniz.»

3.

21 Ekim 1957 günü, sabahleyin erkenden, Lizbon yakınlarındaki balıkçı köyü Cascais'in plajında oynayan çocuklar, renkli midyeler, denizyıldızları, yarı ölü balıkların yanı sıra bir de ölü insan buldular. Adam sırtüstü yatıyordu. Yüzünde bir hayret ifadesi, üzerinde ise son derece şık bir elbise vardı. Ayakkabıları ve çorapları siyah, gömleği beyaz, kravatı ise yine siyah renkteydi. Kalbinin tam üzerine isabet eden kısımda gömleği delinmişti ve bu deliğin etrafında da büyükçe bir kan lekesi göze çarpıyordu. Aynı şekilde ceket de kanlanmıştı. Şık giyimli beyin, bir kurşunun yardımıyla - ki muhakkak bu kurşun hiç de küçük bir şey değildi- bu dünyadan öbür dünyaya göçmesini sağladığı açıkça anlaşılıyordu.

Çocuklar cesedi bulduktan sonra çığlıklar atarak kaçıştılar. Beş dakika sonra ise kadınlı erkekli balıkçılar göründü. Hemen şık giyimli ölünün etrafını çevirdiler.

Yaşlı bir adam oğluna, «Bak bakalım, José» dedi «beyefendinin üzerinde pasaportu var mı?» José, ölünün yanında çömelerek kendisinden istenileni yaptı. Beyefendinin üzerinde tam dört pasaport vardı.

Başka bir yaşlı adam, «Ben bu herifi tanıyorum!» diye mırıldandı ve sonra da anlatmaya başladı. Eylül 1940'da, yani onyedi yıl önce, iyi para teklif ettikleri için, şık giyimli bir beyin Alman casusları tarafından kaçırılmasına yardımcı olmuştu. Yaşlı adam o zamanlar bir balıkçı teknesinin kaptanlığını yapıyordu: «... Onu şehirde bir yerde iyice dövmüşlerdi. Baygın bir vaziyette buraya getirdiler. Sonra bizim tekneye koyarak denize açıldık. Üç mil gittikten sonra Almanlar bana, bir denizaltının gelip beyi alacağını söylediler. Fakat iş bununla bitmedi. O sırada bazı şeyler daha oldu.» Yaşlı adam anlatmaya devam etti. Saygı değer okuyucularım bu anlatılan şeylerin ne olduğunu gayet iyi biliyorlar.

«Almanlar beyden 'Tüccar Jonas' diye bahsediyorlardı hep» diye nihayet konuşmasını bitirdi yaşlı adam.

Bunun üzerine diğer ihtiyar tekrar emretti:

«Bak bakalım, José, beyin pasaportları arasında Jonas adına çıkarılmış olanı var mı?»

José, bir kere daha kendisinden istenileni yaptı. Evet, şık giyimli beyefendinin üzerinde, tüccar Emil Jonas adına Rüdesheim şehrinden çıkarılmış bir pasaport vardı.

«Derhal polise haber vermeliyiz» diye mırıldandı José.

4.

Lizbon'un cinayet masası komiserlerinden Manuel Vayda, sekreterine, «Yazın bakalım, kızım» dedi ve sonra devam etti: «Cascais plajında bulunan ceset hiç şüphesiz bir erkeğe -Hımmm, hiç şüphesiz lâfını kaldırın- bir erkeğe aittir ve ölünün 40 - 50 yaşları arasında olduğu tahmin edilmektedir. İlişikteki adli tıp raporundan da anlaşıldığı gibi, ölüm, hımm, hımm, Amerikan yapısı 9 milimetrelik bir savaş tabancasından çıkan kurşunun kalbe girmesi neticesinde meydana gelmiştir... Satır başı.

«Ölünün üzerinde -yazdınız mı, kızım?- 891 Dolar, 45 Cent, New York'daki gece kulüplerine ait iki hesap pusulası, yine New York'daki «Waldorf - Astoria» oteline ait bir hesap pusulası, Thomas Lieven adına çıkarılmış bir Alman otomobil ehliyeti, eski model bir cep saati ve dört tane de pasaport bulunmuştur: Thomas Lieven ile Emil Jonas adına iki Alman ve Maurice Hausér ile Jean Leblanc adına da iki Fransız pasaportu... Satır başı.

«Jean Leblanc'ın, daha doğrusu Emil Jonas'ın, cinayet masası arşivinde bulunan fotoğrafları birbirine benzemekte, ayrıca bu fotoğraflar maktülün üzerinden çıkan dört pasaporttaki resimlere de tıpatıp uymaktadır. Dolayısıyla bahis konusu ölünün, son yıllarda kendisinden çok bahsettiren ünlü ajan Thomas Lieven olduğu kat'iyetle söylenebilir. Ve hiç şüphesiz Lieven, casuslar arası bir «hesap görme» işleminin kurbanı olmuştur. Olayla ilgili tahkikata büyük bir ciddiyetle devam edilmekte ve... Ne saçmalık. Sanki bugüne kadar casusların işlediği tek bir cinayet aydınlığa kavuşmuş da! Kaatil şimdi çoktan sınır dışına çıkmıştır... Hay Allah, siz delirdiniz mi, kızım? Bu son söylediklerimi yazmak da nereden aklınıza geldi?»

5.

«... insanın hayatı kısa sürer ve huzursuzluk içinde geçer...» diye konuşuyordu ve 24 Kasım 1957 tarihli gündü. Ölünün gömülebilmesi için gereken muameleler biraz fazla uzun sürmüştü.

24 Kasım 1957 günü Lizbon'da yağmur yağıyordu ve hava da çok soğuktu. Mezarın başında toplanmış olanlar üşümekteydiler. Çoğunluğu erkekler teşkil ediyordu. Aralarında sadece tek bir hanım vardı. Beyler ise görünüşleri itibariyle birbirlerine benziyorlardı ve zaten gerçekte de öyleydiler: Meslekdaştılar. Köln'deki komando grubunun şefi emekli Binbaşı Fritz Loos en başta duruyordu. Yanındaki sapsarı bir adam olan İngiliz ajanı Lovejoy ise devamlı bir şekilde hapşırmaktaydı. Çek casusu Gregor Marek, büyük bir dikkatle rahibi tetkik ediyordu. Fransız gizli polis teşkilâtının şeflerinden Siméon ile Débras, düşünceliydiler. Alman Milli Mukavemet Teşkilâtı'ndan Erich Werthe ile kısa boylu Binbaşı Brenner'in de üzüntülü bir halleri vardı. Thomas Lieven'e hep sevgilisi Chantal Tessier'yi hatırlatan, Amerika'lı kadın ajan Pamela Faber ise tam rahibin yanında duruyordu. «Toprak seni bütün sıkıntılarından kurtaracaktır. Thomas Lieven. Amin.» dedi rahip.

«Amin.» diye tekrarladılar orada bulunanlar. Hepsi de Thomas Lieven'i tanımışlardı. Ve o hepsini de faka bastırmıştı. Bütün bu insanlar, ölenin sahiden o... namussuz köpek olup olmadığını anlamak için, şefleri tarafından mezarlığa gönderilmişlerdi. Ve şimdi de, «Allaha şükür, gerçekten o» diye düşünüyorlardı cenazeye iştirak eden beyler.

Sonra tabutun kapağı kapatıldı. Thomas Lieven'in meslekdaşları sırayla küreği alarak, çukura biraz toprak attılar. Nihayet mezarcılar çukuru doldurmak ve üzerine mermer levhaları yerleştirmek için işe koyuldular.

Grup dağıldı. Brenner ile Werthe beraber yürüyorlardı. Vatandaş olmalarına rağmen, ne onlar Fritz Loos'u, ne de Loos onları tanımaktaydı. Çünkü Fritz Loos yeni kurulmuş bir Alman istihbarat servisinde, Werthe ile Brenner de yine yeni kurulmuş başka bir Alman gizli istihbarat servisinde

çalışıyorlardı. 1957 yılında Almanya'da tekrar böyle bir kaç servis kurulmuştu!

Mezarlığın kapısının önünde bütün ajanlar taksilere bindiler. Aslında bir otobüs de kiralıyabilirlerdi, çünkü nasıl olsa hepsi aynı otelde kalmaktaydı, hem de en iyisi ve en pahalısında. Masrafları, mensup oldukları memleketlerin başındakiler ödüyordu çünkü. Daha sonra «Palacio do Estaril - Parque» otelinin lüks odalarından, İngiltere ile, Fransa ile, Almanya ile, hattâ –evet- demir perde gerisi ile dahi telefon konuşmaları yapıldı.

Bağlantı kurulduğu zaman, telefonda, hiç bir anlamı olmayan, meselâ «Sarı köpek balığının bugün öğleden sonra servisi yapıldı» gibi saçma sapan şeyler söylüyorlardı. Fakat aslında bütün bu lâfların tek bir anlamı vardı: «Ölüyü gördüm. Lieven'dir.»

Ve böylece o 24 Kasım 1957 günü öğleden sonra çeşitli servis merkezlerinde, kalın veya ince bazı dosyalar kapatılarak, rafa kaldırıldı. Hepsinin de üzerinde aynı isim vardı: THOMAS LİEVEN. Ve şimdi bunların altına bir çarpı işareti konmuştu...

Aynı şekilde kadın ajan Pamela Faber de telefon konuşmasını tamamladıktan sonra, otel odasındaki geniş koltuklardan birine oturdu. Kat garsonuna viski, soda ve buz getirtmişti. Ayaklanna yüksek topuklu iskarpinlerini geçirmiş, güzel bacaklarım koltuğun kenarından aşağıya sarkıtmıştı. Sakin sakin oturuyor, sigara içiyor, elindeki kocaman viski bardağını sağa sola çevirip duruyordu.

Simsiyah gözleri birer yıldız gibi parlamaktaydı. Dudakları, sanki birisine aşırı ve cüretkâr bir şaka yapılmış gibi hafif bir tebessümle gerilmişti. İşte o sonbahar günü, Lizbon'un üzerine şiddetli bir yağmur yağarken, Pamela Faber orada oturmakta, sigara tüttürmekte, içki içmekte ve gülmekteydi. Sonra birdenbire bardağını kaldırarak, yüksek sesle konuştu: «Şerefine, sevgili Thomas! Daha çok uzun yıllar yaşaman lâzım... benim için!»

Herhalde bir bildiği olmalıydı. Çünkü aksi takdirde böyle bir şey söylemezdi. Çünkü Thomas'ın onu duymasına imkân yoktu; otelde değildi

ki, Lizbon'da da değildi, hattâ Portekiz'de veya Avrupa'da bile değildi; şu anda o...

Evet, neredeydi o şimdi? Bunu sormakta yerden göğe kadar haklısınız, saygı değer okuyucularım. Çünkü Thomas Lieven o gün mezarlıkta gömülmedi ve siz de bu gerçeği, olayı anlatış tarzımızdan gayet iyi anladınız. Peki, ama o ölmediğine göre, yerine kim gömülmüştü? Bütün beynelmilel ajanların Thomas Lieven olduğundan emin göründükleri ölü aslında kimdi?

Tabii bütün bunları derhal anlatmaya başlayacağız, sevgili okuyucularım. Ancak herhangi bir karışıklık olmaması için, Thomas'ı gözden kaybettiğimiz 25 Mayıs 1957 tarihine dönmemiz gerekiyor.

Daha önce de söylediğimiz gibi, Thomas o gün Amerika'nın bir numaralı polis şefinin Staates Maryland'daki villâsında misafir bulunuyordu. Ve Amerikalının yaptığı teklife karşılık olarak da bir şart ileri sürmüş ve görevini tamamladıktan sonra ölmek istediğini söylemişti. «Aha» dedi Hoover, kılı bile kıpırdamadan. «Acaba ne şekilde ölmek istediğinizi de öğrenebilir miyim?»

Thomas Lieven ona ve Pamela'ya ne şekilde ölmek istediğini anlattı ve sonra konuşmasını şöyle bitirdi: «Nihayet... nihayet!... hür bir şekilde yaşayabilmem için, ölmekten başka hiç bir çarem yok.»

Hoover ile Pamela, Thomas'ın bu sözlerine ve ölüm projesine kahkahalarla gülmekten kendilerini alamadılar.

«Bu konudaki bazı ufak tefek noktaları daha sonra tespit ederiz» dedi Thomas. «Şimdi bana sevgili Dunya'm ile şu Mister Morris'den biraz daha fazla bahsetmeniz mümkün mü? Nerede bu adam?»

«Paris'te» diye mırıldandı Hoover.

«Halbuki ben onun New York'da olduğunu zannediyordum?»

«Öyleydi. Bir kaç hafta öncesine kadar. Sonra Paris'e giderek «Crillon» oteline inmiş. Herhalde sinirleri son derece bozulmuş olmalı. Çünkü 4

Mayıs günü otelden çıkarak, soluğu doğru Place de la Concorde'daki Amerikan Sefarethanesi'nde almış. Sonra sefirle görüşmek istediğini bildirerek, «Ben bir Rus casusuyum» demiş...

6.

«Ben bir Rus casusuyum. Size Amerika Birleşik Devletleri'ndeki birçok Sovyet casusluk şebekesi hakkında bilgi verebilirim» dedi Victor Morris, Amerika'nın Paris sefirine.

4 Mayıs 1957 tarihli gündü ve saat 17.45'i gösteriyordu.

«Peki,, neden böyle bir şey yapmak istiyorsunuz, Mister Morris?» diye sordu büyükelçi.

«Çünkü yardıma ihtiyacım var» diye cevap verdi, siyah bağa gözlükleri olan ve geniş suratından terler akan adam. «Amerika'yı terketmem ve Paris üzerinden Moskova'ya geri dönmem için emir aldım. Bunun ne demek olduğunu bilirim. Beni ortadan kaldırmak istiyorlar.»

«Sovyetler sizi neden ortadan kaldırmak istiyorlar?»

«Ben... hımmm, galiba büyük bir hata işledim» diye cevap verdi, konuşması bir Amerika'lıdan hiç farklı olmayan Morris. «Kadınlar. O pis mahlûklar. Çenelerini tutamadılar ki. Bir de üstelik o Dünya...»

«Kimdir bu Dünya?»

«Dünya Melanin. Bir Sovyet subayının eski karışıdır. Şimdi New York'daki bir doktorun yanında sekreter olarak çalışıyor. Onunla samimiyet kurmuştum. Fakat sık sık kavga ediyorduk. Sonra ayrıldık. Bu sefer de Mark derhal ortadan kaybolmam gerektiğini söyledi.»

«Mark dediğiniz kimdir?»

«On yıldan beri, Amerika'daki en büyük casusluk şebekelerini idare eden kimsedir.»

Yapılan tahkikatın neticesinde, Victor Morris'in, daha bir sürü ismi olduğu ortaya çıktı. Asıl adı Hayhanem'di ve Sovyet gizli polisinde üsteğmen rütbesiyle çalışıyordu. 1946 ile 1952 yılları arasında ise, casus olarak Amerika'ya gidip, emsalsiz kahraman «Mister Mark» ın emrinde çalışması için özel surette eğitime tâbi tutulmuştu.

Altı yıl süren bir eğitim! Korkunç bir şeydi bu: Hayhanem'in, nâmı diğer Morris'in o zamana kadar- ki yaşantısını, hattâ kim olduğunu unutması ve tamamen yeni bir şahsiyet kazanması gerekiyordu. Tıpkı bir Amerikalı gibi dansetmeli, yazmalı, sigara içmeli ve sarhoş olmalıydı.

Teğmen Hayhanem yepyeni bir insan olacaktı. Kendisinden önce bir başka kimse bunu başarmıştı: On yıldan beri tek bir falso vermeyen, o tarihte Kremlin'in Amerika'daki en kudretli casusu, «Mister Mark».

Hayhanem, nâmı diğer Morris, bütün imtihanlarında başarıya ulaştı. 14 Nisan 1952'de, yanında sahte bir Amerikan pasaportu olduğu halde, Sovyetlerin New York'daki U.N.O. delegesi Michael Svirin'in karşısına çıktı. Daha doğrusu, akla gelebilecek her türlü tedbir kaidesini uygulayarak buluştular ve Svirin ona para verdikten sonra, şu izahatta bulundu: «Mister Mark ile temas kuracaksınız. Bir daha birbirimizi asla görmeyeceğiz. Mister Mark'ı nasıl resmen tanımıyorsam, şu andan itibaren siz de benim için bir yabancı oluyorsunuz. Sakın benden yardım göreceğiniz düşüncesine kapılmayın. Ben bir diplomatım ve sizinle hiç bir ilişkim olamaz.»

«Peki,, Mister Mark ile nasıl temas kuracağım?»

«O size telefon edecek. Kaldığınız otele. Size küçük, oymalı bir pipo vereceğim. Mark buluşacağınız yeri söylediği zaman, kendinizi tanıtmak için onu kullanacaksınız.»

Üç gün sonra Mark telefon ederek, buluşma yerini bildirdi: «Saat tam 17.30'da, Flushing'deki RKO sinemasının tuvaletinde bulunun.»

Tuvalet! Zaten yeryüzündeki hiç bir casusluk teşkilâtı tuvaletlerdeki buluşmalardan vazgeçmezdi! Morris, saat tam beş buçukta randevu yerine geldi. Ve aynı anda kabinelerin birinden aşağı yukarı 45 yaşlarında bir adam çıktı: iri yarı, hemen hemen dazlak kafalı, şüpheci, zeki suratlı, kocaman kulaklı, incecik dudakları ve çerçevesiz gözlükleri olan bir adam. Flanel bir elbise ve mavi spor bir gömlek giymiş, kravat takmıştı. Morris'e baktı. Morris'in ağzındaki küçük, oymalı pipoya baktı. Sonra hafifçe başını sallayarak, mırıldandı: «Bir dakika, Morris...»

7.

«Mark hafifçe başını sallayarak, bir dakika, Morris demiş,» diye anlatıyordu. F.B.I. şefi Edgar Hoover, belirli bir şekilde gülümseyen Thomas Lieven'e. Pamela Faber ise ciddi bir tavırla onun yanında oturuyordu. Her üçü de sigaralarını tüttürmekte, Fransız konyağı ile siyah kahve içmekteydiler. Hindi dolmasını çoktan mideye indirmişlerdi.

Hoover sigarasını söndürdükten hemen sonra kocaman bir püro yakarak, geniş ve mavi bir duman bulutunu tavana doğru üfledi. «Bırakın da gerisini anlatayım: Morris ile Mark bir türlü samimi olamamışlar. Çünkü daha karşılaştıkları andan itibaren birbirlerini son derece sevimsiz bulmuşlar. Ancak beraber çalışmaları da gerekiyormuş...»

Evet, artık bundan sonra beraber çalışmaları gerekiyordu! Mark o gün RKO Sinemasının -tuvaletinde meslekdaşına bir miktar- para ile bir şifre anahtarı ve ayrıca da şu talimatı verdi: Resmi makamların ne ile geçindiğinden şüphelenmemeleri için Morris'in bir fotoğraf stüdyosu açması lâzımdı. Bütün bunların dışında, Morris, yine sinemanın tuvaletinde, edindiği bilgileri nasıl ve nerelere bırakarak yerine ulaştırması gerektiğine dair her şeyi Mark'tan öğrendi.

Haberler -bir toplu iğnenin başından daha büyük olmayan mikrofilmler halinde- bozuk paraların, kullanılmış kâğıt mendillerin ve portakal kabuklarının içine yerleştirilecekti. Ve sonra bunları, küçük bir mıknatıs

sayesinde, park sıralarının altına, umumi telefon kabinelerine, çöp tenekelerine ve posta kutularına yapıştırmak mümkündü.

«Ondan sonra hiç bir engelle karşılaşmadan çalışmalarını yürütmüşler» diye anlatmaya devam etti Hoover. «Morris'in Mark'dan hoşlanmadığı bir gerçek olmakla beraber, yine de görevini kusursuz bir şekilde yerine getiriyormuş.»

«Nasıl bir görevmiş bu?»

«Maalesef çok önemli» dedi Hoover, içini çekerek. «Morris'in Paris'te anlattıklarından sonra ne kadar hayıflansak yeridir. Sovyetler Mark'ın teşkilâtı sayesinde çok kıymetli bilgiler elde etmişler! Meselâ, yine Morris'in itiraflarından anlaşıldığına göre. New Hyde Park'daki roket merkezi hakkında bizden daha çok malûmat sahibi olmuşlar.»

«Peki, ama bütün bu zaman zarfında herhangi bir aksilik veya falso ile karşılaşmamışlar mı?» diye sordu Thomas.

«Sadece bir kere. Ve bu da hiç olmazsa, Morris'in anlattıklarının yalan olmadığını gösteriyor. İşte ispatı burada.» Hoover cebinden madeni bir 5 Cent çıkararak, Thomas'a uzattı. «Şunu havaya kaldırın ve ve sonra yere bırakın.»

Thomas parayı havaya kaldırdıktan sonra avucunu açtı. 5 Cent yere çarpar çarpmaz ikiye ayrıldı. Parçalardan birinin içinde açılmış küçük oyukta, bir mikrofilm duruyordu.

«Bu mikrofilmde şifre ile yazılmış bir yazı var.» dedi Hoover. «Tam dört yıldan beri F.B.I.'ın tecrübeli ve akıllı uzmanları şifreyi çözmeye uğraşıyorlar ve hâlâ da başaramadılar.»

«Bu para sizin elinize nasıl geçti?» diye sordu Thomas.

«Tamamen tesadüfi olarak» diye mırıldandı Edgar Hoover. «James Bozart adında gazete satan küçük bir çocuk onu 1953'de bulmuş...»

1953 yazının sıcak bir akşamı, James Bozart adında, gazete satan, yüzü çilli, küçük bir çocuk, New York'un Brooklyn semtinde bütün gücüyle koşuyordu.

Paaaaat!

Çocuk, ayağı takılarak boylu boyunca yere uzanıvermiş, üstelik cebindeki bozuk paralar da dört bir yana dağılmıştı. Ne talih! James, bir yandan alçak sesle küfrederken, bir yandan da dağılan paralarını toplamaya koyuldu. Tam bu sırada eline tuhaf bir 5 Cent geçti... çok tuhaf...

James onu sağa sola çevirip incelerken de, para aniden iki parçaya ayrılıverdi. Parçalardan birinin içinde küçük ve karanlık bir nokta vardı. Ne demekti şimdi bu! Bir kaç gün önce James bir casusluk filmi seyretmişti.

Filmde, ajanlar mikrofilmleri sigara paketlerinin içine saklıyorlardı. Bu da öyle bir mikrofilm olmasındı sakın?

James Bozart - Amerikan milletinin bu çocuğa şimdi büyük bir şükran borcu vardır - bulduğu şeyi, hiç vakit kaybetmeden en yakın polis karakoluna götürdü. Karakol şefi Milley, çocukla alay ederek meselenin üzerinde fazla durmadı, fakat o sırada yanında bulunan meslekdaşı Levon aynı fikirde değildi: «Bence şunu F.B.t.'a göndersek iyi ederiz, Joe. Kim bilir, bakarsın gazetelere bile geçeriz!»

Polislerden hiç biri gazetelere geçmedi... o sıraJarda. Fakat F.B.I. kimliğini taşıyan iki ajan, derhal küçük Bozart'ı evinde ziyaret ederek, sualler sordular, nerede yere yuvarlandığını öğrenmek istediler.

Fulton Street 252 numaralı binanın önünde düşmüştü çocuk. Bu bina eski bir kışlaydı ve sonradan tadil edilerek kiraya verilmeye başlanmıştı. Zemin katında dükkânlar yer alıyordu. Birinci ve ikinci katlara ise çeşitli firmalar yerleşmişti. Daha yukarılardaki katlarda da, bekârlar, sanatkârlar ve serbest ticaretle meşgûl olan bazı kimseler oturmaktaydılar. Hattâ F.B.I.'ın bile bu binamn içinde bir bürosu vardı.

Gizli polis teşkilâtının ajanları 252 numaralı muazzam yapıda bulunan bütün yazıhaneleri didik didik aradılar, herkesi sorguya çektiler. Fakat hiç

bir netice alınamadı.

Aradan seneler geçti. Mikrofilm halindeki şifreli yazıların anlamı bir türlü çözülemediği gibi, bu mikrofilmin kime gönderildiğini bulmak da mümkün olmadı. Fakat Amerika'nın güvenliğinden sorumlu olan kişiler, 1953 ile 1957 yılları arasında gittikçe kuvvetini arttıran bir casusluk şebekesinin memleketi korkunç bir şekilde tehdit etmeye başladığını hissediyorlardı.

«O yıllarda» diye anlatmaya devam etti Edgar Hoover, sükûnet içindeki villâsının oturma odasında, «üst üste hatâ işlemeye başlamış olmalı. Çünkü Lunja Melanin ile tanışdıktan sonra başı iyiden iyiye belâya girmiş. Her gün birbirleriyle kavga edip, dövüşüyorlarmış. Sonra Mark herhalde Moskova'ya haber göndermiş olmalı ki, Morris'i âniden geri çağırmışlar. O da Paris'deki Amerikan sefirine gidip yardım istemiş ve bu arada bütün bildiklerini de anlatmış.»

«Kanatimce yine de pek fazla bir şey anlatmış olamaz» dedi Thomas.

«Haklısınız, yeterli değil,» diye mırıldandı Hoover. «Fakat anlattıkları tamamen işe yaramaz da değil. Gerçi esrarengiz Mark, oturduğu yeri Morris'den saklamak için elindeki bütün imkânları kullanıyormuş, ama herşeye rağmen bir gün Morris onu takip etme fırsatını bularak kaldığı yeri öğrenmiş. Ve rusun ifadesine göre de Mark nerede oturuyor, biliyor musunuz?»

«Bu kadar heyecanlı bir şekilde söylediğinize göre, herhalde Fulton Street 252 numaralı binada olmalı.»

«Doğru» dedi Hoover. «Küçük, James Bozart'ın tam dört yıl evvel önünde yuvarlanıp da, mikrofilmi parayı bulduğu bina...»

Bunun üzerine odaya derin bir sessizlik çöktü. Thomas ayağa kalkaark, pencereye doğru ilerledi. Sonra uzakları, güzel manzarayı seyre koyuldu.

«İçlerinde Miss Faber'in de bulunduğu, kalabalık bir ekip, geçenlerde bahis konusu binada oturan şahısları bir kere daha sorgudan geçirdiler, dedi Edgar Hoover. Morris'in Mark'ı tarif ederken verdiği eşkale tıpatıp uyan bir

kıracı var. Kendisi ressam. Çatı katında oturuyor. Ve adı da Goldfuss. Emil Robert Goldfuss. Amerikan vatandaşı. 1948 yılından beri Fulton Street 252 numarada ikâmet etmekte. Gerisini siz anlatın, Miss Faber.»

«Haftalardan beri Goldfuss'u kontrol altında tutuyoruz,» diye devam etti Pamela Faber, «Radyolu, telefonlu, radarlı ve televizyonlu bir düzine F.B.l. arabası, binanın bulunduğu semtte günün 24 saati devamlı olarak dolaşıyor. Goldfuss, adamlarımızın haberi olmadan tek bir adım dahi atamaz. Netice: sıfır.»

«Anlıyamadığım bir nokta var» dedi Thomas. «Madem ki bu adamın casusluk yaptığı kesin olarak bellidir, neden onu tutuklamıyorsunuz?»

Pamela menfi anlamda başını salladı: «Burası Avrupa'ya benzemez, Herr Lieven.»

«Amerika Birleşik Devletleri'nde» diye izah etti Edgar Hoover, «bir kimse ancak suçüstü yakalandığı veya aleyhinde kati deliller olduğu takdirde tutuklanabilir. Ancak bu takdirde bir hâkim o şahıs hakkında tutuklama kararı verebilir. Goldfuss'un casus olduğundan eminiz. Fakat ispatı? Hayır, maalesef ispat edemiyoruz işte. Ve ispat edemediğimiz müddetçe de, Amerika'daki hiç bir hâkim bu adamı tu- tuklayabilmemiz için bize yardımcı olamıyacaktır.»

«Fakat Morris...»

«Morris bize bütün bildiklerini şifahi olarak anlattı. Ancak Rusya'daki ailesini düşünerek, Goldfuss'un aleyhine tenzim edilmiş herhangi bir zaptı asla imzalamıyacaktır.»

«Peki, Goldfuss'un evini gizlice arayamaz mıyız?»

«Tabii ararız. Goldfuss sokağa çıkar çıkmaz, kimseye belli etmeden evine girer, her tarafı karıştırır. Ve üstelik kısa dalga radyo alıcı - vericisi ile onun casus olduğunu belli edecek daha bir sürü şey bulacağımızdan da eminim. Fakat bu sefer de onu asla mahkûm ettiremeyiz!»

«Neden?»

«Avukatları, suç unsuru eşyaların ne şekilde elde edildiğine dair, adamlarımızdan mahkeme heyeti önünde yeminli ifade vermelerini isteyeceklerdir. Onlar da kanunsuz bir arama neticesinde bu eşyaları bulduklarını söylemek mecburiyetinde kalacaklar, dolayısıyla hâkim yine tutuklama kararı veremeyecektir.»

«Peki, ama bu şartlar altında bahis konusu Mister Goldfuss'u nasıl yakalayacaksınız?»

Edgar Hoover sevimli bir tavırla gülümsedi: «İşte bizim de sizden sormak istediğimiz husus bu zaten, Herr Lieven. Sadece bunun için sizi buraya kadar getirttik...

Dünya Melanin'in eski bir dostu olan sizi.»

8.

«Rusya'da soğanlı şiş kebabı yaparlar!» diye haykırdı, şişman Boris Roganoff. «Rusya'da soğanlı şişkebabı yapmazlar işte!» diye aynı yüksek ses tonuyla cevap verdi Thomas Lieven.

Sonra öfkeyle soluyarak karşılıklı durdular. Neredeyse birbirlerini tokatlayacaklardı. 19 Haziran 1957 tarihli gündü. Saat 13.30'u gösteriyordu ve New York bunaltıcı bir sıcakla kavrulmaktaydı. Şiş kababı konusundaki münakaşa, 41. caddedeki bir Rus lokantasının mutfağında meydana gelmişti. Şişman Herr Roganoff, lokantanın sahibiydi. Thomas’da bir kaç günden beri devamlı olarak buraya geliyordu, çünkü Dünya Melanin öğle yemeklerini Roganoff'un lokantasında yemekteydi. Kadın, Dr. Mason adındaki birinin hemen civarda bulunan muayenehanesinde sekreter olarak çalışıyordu.

Tekrar karşılaşmaları epey üzücü olmuştu. Halâ genç ve güzel olan Dünya, Victor Morris'in arkasından sızlanıp durmaktaydı. Onun bahsi geçer geçmez hüngür hüngür ağlamaya başlıyordu. Üstelik gerek Thomas'ın mecburen hatırlatmasıyla, gerekse kendiliğinden devamlı bir şekilde ondan bahsetmekteydi.

Fakat hiç bir netice çıkmıyordu. Dunya'nın anlattıklarının Thomas'a hiç bir faydası yoktu. Ondan ayrıldıktan sonra gidip Pamela ile buluşuyordu. Çünkü genç kadın Hoover'le aralarındaki münasebeti temin etmekteydi. Pamela'nın Manhattan'da küçük bir apartman dairesi vardı. Thomas ise «Waldorf - Astoria» otelinde kalıyordu.

Günler birbirini takip etti. Hiç bir şey olmadı. Goldfuss en ufak bir falso dahi vermiyordu. Bu arada Thomas, Pamela'nın gittikçe asabileştiğini farketmekte, fakat bunu bir türlü manâlandıramamaktaydı. Yine de bıkıp usanmadan Dünya ile buluşuyor, bir şeyler yapmak, kendisini Goldfuss'a yaklaştıracak bir şeyler bulabilmek için çırpınıp duruyordu. Fakat anlaşılan Dünya, Goldfuss'la hiç karşılaşmamıştı ve onu tanımıyordu. Devamlı bir şekilde Morris'inin arkasından ağlamaktaydı sadece o.

Bir gün önce şiş kebabı yemek istediğini söylemişti. Bunun üzerine Thomas koyun eti hazırlıyarak, çürümesi için oniki saat öncesinden soğanlı, limonlu zeytinyağına yatırmıştı. Ve şimdi de et pişirilmeye hazır vaziyetteydi. Thomas tam parçaları, kuşbaşı kesilmiş domuz yağıyla beraber şişe geçirmeye hazırlanıyordu ki, o şişko Roganoff'ın işgüzarlığı tutmuş ve kalkıp dilim dilim soğan doğramaya koyulmuştu. Tabii aralarında korkunç bir münakaşa başlamıştı. Fakat Neticede her ikisi de barışmayı daha uygun gördüler. Yine de o günkü can sıkıcı olay sadece bununla kalmadı.

New Yok Menüsü 19 Haziran 1957

İlkbahar Salatası

Şiş kebabı

Yağda kızartılmış muz

Bu yemek, Thomas'ın, en büyük Rus casusunu yakalamasına yardımcı olmuştur.

***İlkbahar salatası**: Dilimlenmiş salatalık, kırmızıturp ve katı yumurta bir kaba konur. Üzerine biraz karabiber, tuz ve ince ince kıyılmış dereotu*

serpilir. Sonra biraz maydanoz, limon suyu, zeytinyağı ve sirke ilâve edilerek karıştırılır. Salatalıkların gevşememesi için hemen servis yapılır.

***Şiş kebabı**: Koyunun sırt tarafından çıkarılan et, iki santim kalınlığında parçalara bölünür. Ve en aşağı oniki saat önceden, içinde zeytinyağı, biraz limon suyu, tuz, kıyılmış soğan, maydanoz, biber, dövülmüş sarmısak ve bir fincan dolusu da şarap bulunan bir kaba konarak, çürümesi sağlanır. Sonra et parçaları ve yine kuşbaşı kesilmiş domuz yağı sıra ile şişlere geçirilir. Gril'de, fırında veya ateş üzerinde, içleri pembe kalmayacak şekilde kızartılır.*

***Yağda kızartılmış muz**: Kabukları soyulmuş olgun, fakat sert muzlar, bir tavada eritilmiş tereyağının içinde hafifçe kızartılır, sonra tavaya biraz romla karıştırılmış bal dökülür. Muzlar dikkatli bir şekilde bu sosun içinde çevrilir ve dilimlenmiş mandalina ile beraber darhal servis yapılır.*

Dunya, -tabii her zamanki gibi rötarlı bir şekilde- nihayet lokantaya gelip, yemeye başlayınca, Thomas onun da gayet sinirli olduğunu farketti. Durmadan baş ağrısından şikâyet ediyor, sızlanıyor, ağlıyordu. Sonra bir ara kendine gelir gibi oldu: «Kusuruma bakma... bugünlerde korkunç bir çalışma temposuna girdik. Neredeyse ayaktan düşeceğim artık!»

«Neden o kadar çok çalışıyorsunuz?»

«Anladığım kadariyle şehrin yarısı aşı olmayı kafasına koyduğu için.»

«Aşı mı?»

«Hani şu çocuk felcine karşı yeni bulunan aşıdan bahsediyorum. Dr. Salt. Herhalde sen de duymuşsundur. Fakat yine de aşıyı yapmak mühim değil, insanın asıl canını sıkan o Allahın belâsı formaliteler!»

«Ne formalitesi?»

«Her aşı olan, bunu nüfus kâğıdına kaydettirmek mecburiyetinde. Neredense pasaportuna veya buna benzer bir şeye değil de mutlaka nüfus kâğıdına.»

«Neden?»

«Kanun öyle emrediyor! Ve ben de nüfus kâğıtlarının numaralarını tek tek kaydetmek zorundayım. Sonra bunları tekrar başka kâğıtlara işliyorum. Her gün yüzlerce insan geliyor! Delireceğim artık! Aşı! Aşı! Aşı!»

«Aşı! Aşı!» diye tekrarladı Thomas, ne söylediğinin pek de farkında olmadan ve kalbi sıkışaraktan. Çünkü üzerine sarı renkli bir yaz kıyafeti giymiş olan genç ve güzel bir kadın aniden lokantanın kapısından içeriye girmişti. Thomas gözlerine inanamıyordu. Hay Allah kahretsin! Mutlaka delirmiş olmalıydı! Beraber çalışan iki F.B.I. ajanının umumi yerlerde yanyana görünmeleri katiyetle yasaktı. Fakat bu yasak Pamela Faber'e vız geliyordu anlaşılan. Tam Thomas'ın karşısındaki bir yere geçip oturmuştu. Sonra bacak bacak üstüne attı, arkasına yaslandı ve Dunya'yı tetkik etmeye koyuldu...

Tabii ötekinin de kayıtsız kalması imkânsızdı bu durumda.

«Kim o?»

«Efen... efendim?»

«Şu karşıda oturan kadın. Durmadan bana bakıyor. Tanıyor musun onu?»

«Ben mi? Kimden bahsettiğini anlıyamadım?»

«Suratı boyalı sarışından bahsediyorum tabii. Numara yapma!»

«Hay Allah, ben o kadını hayatımda görmedim!»

«Yalan söylüyorsun! Onu tanıyorsun! Bal gibi tanıyorsun işte!»

Böyle başladı ve yemeğin sonuna kadar da aym şekilde devam etti. Kahvelerini içerlerken, Thomas'ın gömleği terden sırılsıklam olmuştu. Ve üstelik Pamela Faber de hâlâ kendilerine bakmaktaydı...

Thomas Lieven «Waldorf - Astoria» oteline geri döndüğü zaman, Roger Ackroyd adında bir bey onu bekliyordu. Otel personeli tarafından ithalâtçı

olarak bilinen Mister Ackroyd, sık sık gelir, orada kalan bazı Avrupalı iş adamlarıyla görüşmeler yapardı.

Herr Peter Scheuner ise -o sırada Thomas bu adı kullanıyordu- yine otel personeli tarafından, yukarıda sözünü ettiğimiz Avrupalı iş adamlarından biri olarak tanınıyordu. Aslında tüccarlıkla hiç bir ilgileri olmayan, fakat o şekilde amlan iki beyefendi otelin boş olan barında karşılıklı oturdular.

«Bu mesele gittikçe daha çok telâşlanmamıza sebebiyet veriyor, Lieven. Bir şeyler bulabildiniz mi?» diye mırıldandı Mister Ackroyd.

«Maalesef, tek bir ipucu dahi ele geçiremedim.»

«Çok fena» dedi Mister Ackroyd. «Goldfuss'un kaçmak üzere olduğuna dair birçok emare var. Üstelik nereye kaçacağını da bilemiyoruz; Avustralya'ya mı, Asya'ya mı, Afrika'ya mı, yoksa Avrupa'ya mı? Hiç bir bilgimiz yok.»

«Sınırları kontrol altına alırsınız. Havaalanlarını ve limanları da öyle.»

«Nasıl yaparız bunu? Bütün bu yerleri kontrol etmeye yetecek adamımız yok ki. Hem Goldfuss mutlaka gerçek bir «sahte pasaport»la seyahat edecektir.» «Gerçek bir sahte pasaport!» Thomas bunu gayet iyi biliyordu, çünkü kendi kullandığı pasaportlar da öyleydi.

«Böyle bir pasaportu elde etmiş olabileceğini sanıyor musunuz?»

«Bilmiyorum. Bu kadar kısa zamanda gerçek - sahte kâğıtları temin etmek zor tabii. Fakat muhakkak olan bir pasaportla seyahat edeceğidir. Ve herhangi bir pasaport da bu işi görebilir. Eğer bir mucize olmazsa, herif ellerimizin arasından kaçacak.»

Thomas derin derin içini çekti. «Bir de bütün bunların üstüne şu Miss Faber'in yaptığı hareket» diye düşündü acı acı. «Ama ben ona yapacağımı biliyorum!»

9.

«Şimdi siz ne hakettiğinizi biliyor musunuz? Dayak hakettiniz, dayak!» diye bağırdı Thomas. Genç kadının karşısında güçlükle nefes alarak duruyordu. Pamela'nın küçük dairesinde bulunuyorlardı. Güzel kadın üzerine siyah bir sabahlık giymişti ve görünüşe göre de sabahlığın altında pek az iç çamaşırı vardı. «Roganoff'a gelmeyi de nereden çıkardınız?»

«Roganoff'a gitmeye her zaman için hakkım vardır.»

«Evet, ama ben orada bulunduğum zamanlar değil!»

«Sizin orada olduğunuzu bilmiyordum!» diye aynı şekilde haykırdı genç kadın.

«Bal gibi biliyordunuz işte!»

«Pekâlâ, öyleyse, biliyordum. Var mı bir diyeceğiniz?»

«Neden geldiniz?»

«Dunya'nızı görmek istiyordum, o tatlı güvercini!»

Thomas'ın ağzı açık kaldı. «Sadece bu sebepten mi bütün harekâtı tehlikeye attımz?»

«Bağırmayın bana öyle! O kadına delice âşık olmalısınız!»

«Çenenizi tutun, yoksa şimdi ayağımın altına alırım sizi!»

«Yapsanıza! Yapın da görelim bakalım!»

«Bekle öyleyse» dedi Thomas ve sonra genç kadının üzerine atıldı. Fakat F.B.I.'ın tecrübeli ajanı Pamela Faber güzel bir Jiu-Jitsu hareketi yapınca kendini yüzükoyun halının üzerinde buldu. Genç kadın gülerek kaçmaya başladı. Thomas da derhal ayağa fırladı ve arkasından koştu. Yatak odasında onu tekrar yakaladı. Boğuşmaya başladılar ve nihayet ikisi birden yatağın üzerine yuvarlandılar.

Kısa bir müddet sonra Thomas, Pamela'yı, poposunu tokatlamak üzere, yüzükoyun dizlerine yatırmaya muvaffak olmuştu. Genç kadın soluyarak çırpınıyor, «Bırak beni... bırak beni... yoksa seni öldürürüm...» diye haykırıyordu.

Neticede Pamela'nın sabahlığı açıldı. Altına gerçekten pek az iç çamaşırı giymişti. Thomas onun poposunu tokatlamaya başladı. Genç kadın ise acı bir çığlık attıktan sonra, yerinde dönerek ısırdı.

«Tıpkı Chantal gibi» diye düşündü Thomas, birdenbire şakaklarının zonklamaya başladığını hissederek «Tıpkı Chantal gibi... Oh, Allahım!»

Sonra aniden genç kadını altına aldı. Dudakları onun dudaklarına temas etti. Pamela yeniden ısırdı. Fakat neticede yumuşadı, ağzı açıldı. Kolları adamın boynuna dolandı. Her ikisi de ilk öpüşmelerinin verdiği tatlı sıcaklığın içine daldılar. Thomas'ın gözünde bütün dünya silindi, zaman mefhumunu kaybetti.

Tekrar kendine geldiği zaman, karşısında aşk dolu iki göz gördü. «Kıskanıyordum... o senin rusu feci derecede kıskanıyordum» diye fısıldadı Pamela.

Tam bu sırada Pamela'nın kolunun üst tarafındaki bir şey Thomas'ın dikkatini çekti. Beyninin içinde bir lâmba yanar gibi oldu. Yüzünün kanı çekildi. Nefes nefese «Aşı...» diye mırıldandı.

Onu öpmeye çalışan Pamela'nın hayretten ağzı açık kalmıştı. «Ne oluyorsun?»

«Aşı» diye tekrarladı Thomas, alık alık genç kadının suratına bakarak.

«Delirdin mi sen?»

Thomas, boş gözlerle Pamela'ya bakmakta devam ediyordu: «Goldfuss tehlikede olduğunu biliyor. Amerika'yı derhal terkedip, Rusya'ya geri dönme çarelerini arıyordur. Ve Avrupa'ya seyahat edecek her yolcunun da çeşitli hastalıklara karşı aşı olması lâzım. Kanım böyle. Aşı olacak yolcu ise, numarasını kaydetmesi için, nüfus kâğıdını doktora göstermek

mecburiyetinde...» Thomas heyecandan birdenbire kekelemeye başlamıştı: «Nüfus kâğıdını, pasaportunu değil... Pasaportu, hakiki-sahte pasaport olabilir... fakat acaba sahte nüfus kâğıdı da, hakiki - sahte midir?»

Pamela'nın rengi atmıştı: «Bu adam delirdi... Vallahi de billâhi de delirdi.»

«Bir dakika! Eğer Goldfuss'un –inşallah- doktora gösterdiği nüfus kâğıdı sahtenin sahtesiyse, nihayet hakkında bir tutuklama kararı aldırabiliriz. Ve sonra da onu karakola davet edip, evini arayabiliriz... »

«Thomas!»

«Beni rahatsız etme şimdi. New York'ta kaç tane doktor var?»

«Allahım, ne bileyim ben? En aşağı on bin!»

«Ne olursa olsun» dedi Thomas Lieven, Pamela Faber büyük bir şaşkınlıkla kendisine bakarken. «F.B.I., bütün ajanlarını bu işle görevlendirmeye mecbur kalsa dahi; hattâ bütün bu ajanlar neticede teker teker çıldırsalar dahi, yine de bir kere denememiz lâzım!»

10.

19 Haziran 1957 tarihli günün akşamı, New York'da çalışan ve tamamı 277 kişi olan bütün F.B.I. ajanlarına aların verildi. Görevleri, 10 milyon nüfuslu şehirde faaliyet gösteren 13.810 doktorun kayıtlarını incelemekti.

277 ajanın hepsi de işe koyulurken, yanlarına 45 yaşlarındaki bir adamın fotoğrafını da aldılar. Şüpheci, zeki bir suratı, kocaman kulakları, ince dudakları olan, gözlüklü bir adamdı bu.

Ve 19 Haziran 1957 tarihli günün akşamından itibaren de, 277 fotoğrafla mücehhez 277 ajan, karşılaştıkları her doktora aynı soruyu sormaya başladılar: «Bu adamı tanıyor musunuz, Doktor Bey? Hastalarınızdan birisi midir? Son günlerde böyle birisine aşı yaptınız mı?»

20 Haziran 1957'de de aynı soru binlerce defa soruldu.

Lüks, «Waldorf-Astoria» otelinde kalan Peter Scheuner adındaki ithalâtçının ise sanki ateşin üzerinde oturuyormuş gibi bir hali vardı. Arada bir telefon çalıyordu. Araştırmaların henüz bir netice vermediğini bildiren F.B.I. ajanları idi bunlar. Thomas her seferinde derin derin içini çekerek ahizeyi yerine koyuyordu.

Ve bu durum 21 Haziran 1957 günü saat 16.35'de birdenbire değişiverdi.

Telefon bir kere daha çalmıştı. Boğuk bir ses duyuldu: «Sıfır.»

Thomas, sanki cereyan çarpmış gibi yerinden fırladı ve sadece tek bir kelime söyledi: «Nerede?»

«3145 Rieverside Drive. Doktor Willcox.» diye cevap verdi kalın sesli adam.

Yirmi dakika sonra Thomas Lieven, bahis konusu doktorun, küçücük kabul salonunda bulunuyordu. Muayenehanesini, New York'un en fakir semtlerinden birinde açmış olan Dr. Ted Willcox, yaşlı bir adamdı.

«Bu adamı hatırlıyorum tabu» dedi elindeki fotoğrafa bakarak. «Hatırlıyorum çünkü benim muayenehaneme iyi giyimli hiç kimse gelmediği için, dikkatimi çekmişti.»

«Demek en nihayet sen de bir hata yaptın, ünlü Rus casusu» diye düşündü Thomas. «Aşı olacağın doktorun, oturduğun eve mümkün olduğu kadar uzak olmasını istedin. Neden bunu tercih ettiğini de biliyorum. Fakat hatalı bir davranıştı işte.»

«Bu bey bana 16 Haziran günü öğleden sonra geldi» diye anlatmaya başladı Dr. Willcox. «Aşı oldu. Kendisine, Avrupa'ya seyahat edeceklerin yanlarında bulundurmaya mecbur oldukları beynelmilel bir aşı kâğıdı verdim.» Yaşlı doktor, arviş dolabını açarak, 16 Haziran tarihli evrakları karıştırdı. Sonra onların arasından sarı bir kartı çekip çıkardı. «Beyin adı Martin Collins. Nüfus kâğıdına göre 7 Temmuz 1910'da, Amerikan

vatandaşı olarak Manhat- tan'da dünyaya gelmiş. Nüfus kâğıdının numarası da: 32027/7/71897.»

Saat 17.15'de, Thomas Lieven ve beraberindeki

F.B.t. ajanı, Manhattan nüfus dairesinde çalışan iki memura zorla fazla mesai yaptırdılar. Aradan uzun bir zaman geçtikten sonra memurlardan biri, elinde zamanla sararmış tozlu bir evrak olduğu halde geri döndü: «Martin Collins... Collins, Martin... Hay Allah, ne biçim şey bu? 32027, çizgi, 7, çizgi, 71897 mi demiştiniz?»

«Evet, öyle demiştim» diye mırıldandı Thomas.

«O halde dinleyin, beyler» dedi memur. «32027, çizgi, 7, çizgi, 71897 numaralı nüfus kâğıdı, 4 Ocak 1898 senesinde Emilie Woermann adına çıkarılmış. Ve bahis konusu nüfus kâğıdının sahibi 6 Ocak 1902'de, dört yaşındayken ölmüş. Zatürree'den.»

Thomas, beraberindeki F.B.I. ajanına baktı. «Şimdi yakaladık işte onu» diye mırıldandı.

11.

Kapıda bakır bir levha vardı. Üzerine şu isim yazılmıştı: EMİL ROBERT GOLDFUSS

Fulton Stereet 252 numaralı binamn en üst katında bulunan kapılardan biriydi bu. Ve 21 Haziran 1957 günü saat 19.06'da bu kapının önünde iki adam durdu. Daha genç olanı koltuk altından tabancasını çıkararak kendini emniyete aldı. Diğeri ise kolundaki altın saate baktı. «Ne garip» diye mırıldandı Thomas Lieven. «Saat daha henüz yedi, hâlbuki ben çok acıktım!» Sonra F.B.I. ajanı kapıyı tıklattı, yana çekildi ve tabancasını öne doğru uzattı...

Kapı açıldı. Eşikte, elinde palet tutan, ressam gömleği giymiş bir adam duruyordu. Üstelik sevimli ve zeki bir tavırla gülümseyerek onlara

bakmaktaydı. Nihayet F.B.I. ajanının elindeki tabancaya doğru bir göz atarak konuşmaya başladı:

«Bunun ne demek olduğunu sorabilir miyim, beyefendi? Şaka mı? Reklâm mı? Yoksa bir hediye mi?»

«Mr. Goldfuss veya Mark veya Collins» diye cevap verdi F.B.I. ajanı «Sizi kanun namına tevkif ediyorum.»

«Kimin tarafından?

«F.B.I. tarafından.»

Ressamın konuşması dostçaydı: «Beni tevkif edemezsiniz, aziz dostum. Suç sayılabilecek herhangi bir harekette bulunmadım ve zaten sizin de elinizde tutuklama kararı yok.»

«Olmaz olur mu hiç, Mr. Goldfuss, tabii var» dedi Thomas ve biraz daha yaklaştı. O da muzaffer bir tavırla gülümsüyordu.

«Siz kimsiniz?»

«Camianın bir dostu» diye cevap verdi Thomas. «Yani F.B.I. camiasının demek istiyorum. Hakkınızdaki tutuklama kararı çoktan çıkartıldı. Ancak sizi mahkûm ettirebilmek için herhangi bir sebep bulmaya çalışıyorduk. Ve dün akşam da güzel bir sebep bulduk, sahte bir nüfus kâğıdı...»

Tam bu sırada atölyenin bulunduğu katın bir aşağısından iki adam yukarıya doğru çıktı, iki adam da çatı katından aşağıya doğru indi.

«Sizin sadece sahte nüfus kâğıdı kullanan bir kimse olmadığınızı bildiğimiz için, bu arkadaşlarımızı da yanımıza almayı düşündük» dedi Thomas.

«Başka ne yapmışım ki?»

«Siz Sovyetlerin halen Amerika'da bulundurdukları en iyi casususunuz. Ve unutmayın ki mübalâğalı komplimandan hiç hoşlanmam» diye mırıldandı Thomas Lieven, gülümsemekte devam ederek.

Fakat Mr. Goldfuss, bu gülümsemeyi aynı şekilde karşılamasını bildi. Sonra hiç bir şey söylemeden birbirlerinin gözlerinin içine baktılar. Thomas'ın delici bakışlarım da karşıladı Mr. Goldfuss...

Aynı zamanda atölye olarak da kullanılan dairenin içi derhal arandı. Martin Collins adına çıkartılmış bir nüfus kâğıdı, 3545 Dolar, yine Collins adına alınmış, Avrupa seyahati için bir vapur bileti, iki kıt'a arasında rahatça konuşmayı sağlayabilecek, «Hallicrafter» tipinde çok kuvvetli bir kısa dalga radyo alıcı-vericisi buldular F.B.I. ajanları. Vapur biletinde hareket tarihi 1 Temmuz 1957 olarak görünüyordu.

Sonra ajanlar Mr. Goldfuss'a, küçük bir bavulu hazırlaması için yardım ettiler. Bu arada Thomas, Mr. Goldfuss'un, kullanılmış olduğu açıkça belli olan bir kaç kâğıt mendili attığını gördü. Ve hemen eğilerek, buruşturulup top haline getirilmiş mendilleri tekrar çöp sepetinden aldı. Mr. Goldfuss birdenbire sapsarı olmuştu. Thomas itinalı bir şekilde, yavaş yavaş açtı. Mendillerin içinde, tıpkı sinek pisliğine benzeyen ufacık siyah noktalar vardı.

«Hımmm» diye mırıldandı Thomas. Yirmi yıldan beri gizli ajan olarak çeşiti memleketlerde çalışmak onu yeteri kadar tecrübe sahibi yapmıştı. Bu lekeler sinek pisliği değildi...

İki gün sonra Amerika'da şerefe kadehler kalkıyor, büyük bir olay kutlanıyordu. On yıldan beri en kıymetli bilgileri kendi memleketine aktaran, rusların kudretli casusu, saf dışı edilmişti. Kullanılmış kâğıt mendillerin içine sakladığı mikrofilmlerden, yalnız kendisinin bildiği şifre anahtarları, gerçek kimliği ve şimdiye kadar neler yapmış olduğu meydana çıktı.

On yıl müddetle Amerika Birleşik Devletleri'nde asla rahatsız edilmeden faaliyetini sürdürmüş olan bu adam, Sovyet Gizli Polisi'nin Albay rütbeli bir mensubuydu. Ve adı da: Rudolf iwanowitsch Abel'di.

23 Haziran 1957 tarihli günün akşamı, teleksler, beş kıt'anın yazı işlerine ve bütün dünya basınına onun kim olduğunu ve nasıl yakalandığını yaydılar.

Daha sonraki günler ve haftalarda da Albay Rudolf iwanowitsch Abel'in yaptıkları, gazetelerin manşetlerini doldurdu. Bununla birlikte, dünyada onun hakkında fazla birşey duyulmadı. Meselâ neşeli bir adamla iki ciddi adamın birlikte öğle yemeği yiyişlerini hiçbir zaman kimse öğrenemedi. 17 Ağustos 1957 günü Maryland eyaletinin romantik ormanlık sırtlarında, konforlu bir villâda yendi bu yemek...

«Beyler,» dedi Thomas Lieven keyifli keyifli, «niçin böyle ciddisiniz?» Amerikan Federal Polis Teşkilâtının başkam Edgar Hoover'e baktı. Saçları bembeyaz olmuş, 40 yaşlarındaki, güneşten teni koyulaşmış James B. Donovan'a baktı. Donovan, yakında görülmeye başlanacak davasında usta casus Abel'in savunmasını yapacaktı.

Thomas mutfaktan döndü. Üzerinde toprak bir tencere ve yığınla malzeme bulunan bir tepsi taşıyordu. Tepsiyi masaya koyup, kurulu soframn yanındaki küçük bir sehpanın üzerinde duran ispirto ocağını yakarken, sorusuna kendi cevap verdi: «Pekâlâ! Sanırım siz, birbirine rakip olan iki casusluk teşkilâtının başında bulunduğunuz ve birbirinizi atlatmaya çalıştığınız o savaş günlerini hatırlıyorsunuz, onun için böyle ciddisiniz, değil mi?»

Anlaşılan taşı gediğine oturtmuştu. Hoover homurdandı, Donovan sinirli sinirli öksürdü. Gerçekten de avukat savaş sırasında ünlü «OSS» in, «Office for Strategie Services»in gizli görevlerini yürüten bir subaydı. Bazı görevlerde o ve birlikte çalıştığı kişiler, Hoover'in F.B.I. teşkilâtı ile epey çatışmışlardı.

Thomas toprak tencereyi ispirto ocağının üzerine koydu. Hâlâ neşesi yerindeydi. «Sofraya buyrun, beyler! İçinde bulunduğunuz ruhi ortamı gözönüne alarak, sinirleri yatıştıran, ruhu canlandıran ve inşam keyiflendiren bir yemek hazırlamak cüretini gösterdim.»

Thomas tencereyi ateşin üzerinde kımıldattı. Tencerede hafifçe kızarmış dana böbreği parçaları bulunuyordu, «İnşallah bu yemek bizi hedefimize çabuk ulaştırır.»

«Nasıl bir hedef bu?» diye Donovan şüpheli şüpheli homurdandı.

Thomas, böbreğin üzerine konyak dökerken ağır ağır cevap verdi: «Müvekkilinize ve Amerika Birleşik Devletlerine yardım etmek.»

Hoover, Donovan'a baktı. «Abel elektrikli sandalyeye oturacak, buna şüphe yok. Elimizde gerektiğinden fazla delil var.»

Donovan omuz silkti. «Müvekkilimin Sovyet casusu olduğunu nasıl ispatlayacağınızı doğrusu merak ediyorum.»

Menü. Maryland, 17 Ağustos 1957

Şampanyalı dana böbreği

Turnabalığı fırında

Ananas

Lieven'in şampanyası «kodamanları» bile uyuşturuyor...

***Şampanyalı dana böbreği**: İki adet yağlarından ve derisinden temizlenmiş dana böbreği, küçük parçalar halinde kesilir, üç dakika kadar çok kızgın tereyağı içinde kızartılır, sonra biberi ve tuzu konur. Tencere sofraya getirilir, burada bir ispirto ocağının üzerine konur, böbreklerin üzerine bir kadeh konyak dökülür, konyak tutuşturulur, sonra alevler şampanya ile söndürülür. 100 gram doğranmış, tereyağında sarartılmış mantar ve bir yemek kaşığı ince kıyılmış maydanoz ilâve edilir, hepsi birlikte ısıtılır. Ama kaynamamasına dikkat edilmelidir. Böbrekler ve sos tuzlu volovanlara doldurulur, servis yapılır.*

***Turnabalığı fırında**: Temizlenmiş balık iyice tuz ve karabiber ile ovulur, üzerine biraz limon suyu damlatılır ve bir saat kadar dinlendirilir. Sonra balık kurulanır, üzeri bıçakla küçük küçük delinir, her iki tarafa da açılan bu deliklere ince ince kesilmiş yağlı beykın şeritleri sokulur. Balık, sırt kısmı yukarıya gelecek şekilde ateşe dayanıklı bir cam kap içine konur, üzerine kızdırılmış tereyağ dökülür ve kızgın fırına yerleştirilir. Balık çevrilmeden, yarım saat kadar, sosu devamlı üzerine dökülerek pişirilir, yavaş yavaş*

yarım kahve kaşığı mısır unu ile karıştırılmış ekşi krema katılır. Fırın kabının içinde sofraya getirilir.

***Ananas**: Düz bir cam kabın içine, yanyana kedidilleri yerleştirilir, üzerlerine ananas suyu dökülür ve kalın bir tabaka halinde az tatlı krem şantiye ile örtülür. Krem şantiyenin üstüne bolca ananas parçaları, komposto vişne taneleri konur ve çok soğuk olarak sofraya getirilir.*

Thomas başını salladı. «Ne yazık. Böyle kusursuz bir kabiliyetin harcanması, çok yazık. Gerçekten çok yazık!»

«Ne?»

«Abel gibi bir insanın sandalyede kızarmasını insan düşündükçe...»

«Yemekten önce böyle şeyleri konuşmamanızı rica etsem, Mr. Scheuner.»

«Özür dilerim! Ama gerçekten kalbim burkuluyor. Abel sadece kabiliyetli bir insan değil, bir DAHİ o!»

«Haydi canım...»

«Ne demek, haydi canım? OSS ajanı olarak savaş sırasında İsviçre'de çalışmak isteğinizi size hatırlatırım, Mr. Donovan. Altı ay sonra İsviçreliler bunun kokusunu aldılar ve sizi kapıdışarı ettiler. Ya Abel? Amerika'da yakalanmadan on yıl çalıştı!»

«Dilinizin altındakini çıkarın.» Donovan bakışlarını Thomas'dan Hoover'e çevirdi. «İstediğiniz birşey var sizin. Anlaşılan bunu bana resmen teklif edemiyorsunuz. Böyle dolambaçlı yollardan, söylemek istediğinizi hissettiriyorsunuz. Haydi dilinizin altındaki baklayı çıkarın, nedir istediğiniz?»

«Ve şimdi şampanya,» dedi Thomas ve kızgın toprak tencereye şampanya döktü. Hemen etrafa insanın son derece içini gıcıklayıcı, çok çekici kokular yayılmaya başladı.

«Aaaahhhh,» diye Hoover içini çekti ve arkasına yaslandı. Donovan'ın sinirli yüzü bile gevşedi, hafifçe gülümsedi.

«Görüyor musunuz», dedi Thomas, «etkisini göstermeye başladı bile.» Thomas işine devam etti. Bir yandan da sanki lâf olsun diyeymiş gibi: «F.B.I. Abel'in aleyhindeki en önemli delilleri saklıyor,» dedi. «Abel idama mahkûm OLMAYACAK.-»

«Efendim?» Thomas azarlar gibi kaşlarını kaldırdı. «Mr. Donovan, size şaşıyorum! Ne demek: Ya ne olacak? Müvekkilinize birazcık yaşamayı çok görmezsiniz, sanırım.»

«Kelimeleri ağzımzda geveleyip durmayın! Abel'in elektrikli sandalyeye oturtulacağını söyleyen Mr. Hoover idi!»

«Hukuk açısından öyle,» dedi Thomas, bir yandan da nefis birinci yemeğin servisini yapıyordu.

«Ama ya F.B.I.'in müvekkilinizle ilgili bir takım plânları varsa...»

«Mr. Hoover'in söylediği önemli deliller ne olacak?»

«Deliller saklanabilir. Hiç değilse bunların bir kısmı. En kötüleri. Yemeğinizi yiyin, Mr. Donovan, Allah aşkına yemeğinizi yiyin, böbrekler soğuyacak.»

Beyaz saçlı avukat mekanik hareketlerle yemeye başladı. Gözlerini kısmış, Thomas'a bakıyordu. Donovan kısık sesle konuştu: «Bundan sizin yararınız ne olacak, eğer siz...» Lokması boğazına kaçtı, öksürmeye başladı. Thomas onun lokmasını yutması için sırtına vurdu.

«Görüyor musunuz, görüyor musunuz? Size bunu hemen söyleyecektim, ama cesaret edemedim. Sizin gibi büyük bir insanın buna dikkatini çekmenin yakışık almayacağını düşündüm.»

«Ne... neye?» Donovan soluk almaya çalışarak heyecanla fısıldadı.

«Ağız doluyken konuşmanın doğru olmadığına,» diye dostumuz sakin tavırla karşılık verdi. «Sanırım lokmanızı tekrar yuttunuz.»

James B. Donovan birdenbire çatalını bıçağını bıraktı. Sesi soluğu kesilmişti. Eğer bir buz parçası konuşabilseydi, sesinin tonu Donovan'ın şu anki sesinin tonuna benzerdi. «Bu hırsız polis oyununu bırakalım. Size soruyorum: En ağır suçlayıcı delilleri saklayıp, Abel'in hayatını kurtarmakla F.B.I. in eline ne geçecek?»

Thomas Hoover'e baktı. «Bu soruya SİZ cevap vermek istemez misiniz, Sir?»

Hoover, anlaşılmaz birşeyler homurdandı ve tabağına eğildi.

«Bu da iyi», dedi Thomas. «En zor sorulara benim cevap vermem beklenir. Ben de bundan hoşlanırım. Pekâlâ, Mr. Donovan. Büyük bir ihtimalle, böylece, F.B.I.'ın eline ergeç bir Amerikan ajanının hayatını kurtarma fırsatı geçebilecek.»

«Bir Amerikan ajanının hayatı mı?»

«Mr. Donovan, bu şekilde Amerikan gizli istihbarat teşkilâtımn özel meselelerine burnumu sokmak bana gerçekten çok zor geliyor, âdeta utanıyorum... ama bir zamanlar siz de bu teşkilâttaydınız, değil mi? O zamanlar, savaşın sonlarına doğru Alman gizli istihbaratını Sovyetler Birliğine karşı teşkilâtlandırmaya siz de yardım ettiniz. Doğru değil mi?»

James B. Donovan sustu.

«Bunun için sizi suçlamıyorum,» dedi Thomas gözkırparak. «Nihayet bu sizin görevinizdi. Evet... Özellikle sizin gibi bir insanın şimdi bir Sovyet casusunu savunmasında kim çelişki bulabilir?»

«Savunmak için mahkeme görevlendirdi beni. Yargı makamı böylece tarafsızlığını ispatlamak istiyor.»

«Rica ederim, gerçekten sizi suçlamak için söylememiştim!» dedi Thomas, yatıştırıcı tavırla.

Donovan, biraz gücenmiş olarak devam etti: «Sanırım her ülkenin istihbarat teşkilâtı vardır.»

«Ama yakalanmamak şartiyle,» diye Hoover tabağına eğilmiş olarak homurdandı.

«Tabii,» dedi Thomas. «Bununla birlikte şu anda gözümün önüne -tamamiyle ihtimal hesabına dayanarak- Sovyetlerin bir Amerikan ajanım yakaladıkları günü getiriyorum. Olmayacak şey değil, haksız mıyım? Biraz böbrek daha alın, beyler.» Ustaca servis yaptı. «Meselâ kulağıma gizli istihbarat teşkilâtının yıllardan beri özel uçaklar uçurduğu, bunların bir ülkenin üzerinden geçerken sadece bulutların fotoğraflarını çekmediği geldi.»

«Tabii bu tamamiyle saçma bir söylenti,» dedi Edgar Hoover, başını tabaktan kaldırmadı.

«Tabii, tabii», dedi sakin sesle Thomas. Donovan bir anda kulak kesildi. «Rus semalarına tecavüz edildiği hakkında Sovyetlerin protestoları, tabii ciddi bir temele dayanmıyor.»

Hoover başını kaldırdı ve gözkırptı. «Bunlar sadece yollarını şaşıran meteoroloji rasat uçaklarıydı.»

«Şüphesiz. Ama bu - hm - rasat pilotlarından biri tesadüfen düşürülürse, ne olur?» diye Thomas sordu.

Donovan ağır ağır konuştu: «Bu hava rasat uçaklarını biliyorum. Bunlar uçaksavarlara yakalanmaz. Çok yüksekten uçar bunlar.»

«Bugüne kadar olmayan birşey, bir gün olabilir. Ayrıca, bir süredir çok hassas roketlerin yapıldığını duydum. Eğer böyle bir roket, böyle bir Amerikan hava rasat pilotunu Sovyet semalarından yere indirirse ve bu pilot sağ kalır da mahkemeye çıkarılırsa ve bu, Mr. Hoover'in tekrar görmeyi çok istediği bir hava rasat pilotuysa... Bu durumda Mr. Abel'in öbür dünyaya göçmüş olması çok üzülecek birşey değil midir? Bir ölüyle pazarlık masasına oturulmaz, beyler!»

«Gerçekten, Mr. Scheuner,» dedi Edgar Hoover kısık sesle, «karamsarlığınız biraz aşırıya kaçıyor.»

«Pardon, beyler. Ben sadece bir ihtimalden bahsettim. Sadece bir hipotezden...»

Avukatın ağzından kelimeler ağır ağır döküldü: «Eğer bizim rasat pilotlarımızdan hiçbiri düşürülmezse?»

Thomas ,dostça, «Gördünüz mü,» dedi. «Nihayet anlaşıyoruz, Mr. Donovan. Bu durumda Mr. Abel'in sadece minnet duygularıyle cephe değiştirmeye karar verip, Amerikan gizli istihbaratı hesabına çalışabileceğini, gayet iyi tahmin ediyorum.»

James B. Donovan, Edgar Hoover'e dik dik baktı: «Siz de bu görüşte misiniz?»

«Mr. Scheuner'i dinlediniz. Benim buna ekleyecek birşeyim yok. »

Avukatın yüzü kıpkırmızı oldu. «Siz beni ne sanıyorsunuz, Mr. Scheuner? Müvekkilimi ne sanıyorsunuz? Dokundurduğunuz şey, bir tehdit mi?»

Thomas sakin sakin karşılık verdi:«Bu benim hayalimin bir ürünü, Mr. Donovan, bundan başka birşey değil.»

«Müvekkilim HİÇBİR ZAMAN böyle birşeye girişmeyecektir!» diye James B. Donovan haykırdı.

12.

24 Ağustos 1957 günü Peter Scheuner adlı bir adam New York tevkifhanesinin müdürüne çıktı. Rudolf Iwanowitsch Abel ile yalnız başına konuşabilmesi için gerekli izin en yüksek makam tarafından kendisine verilmişti. Bu görünüşe göre «Very Important Person»ı bizzat müdür, ucu bucağı gelmeyen koridorlardan geçirip, konuşma odasına götürdü. Bu arada Sovyet casusunun burada herkes tarafından sevildiğini anlattı: «Aslında tutuklular Kızıllara karşı çok kötü davranırlar. Ama bu, Abel'de öyle olmadı!» Müdür gözlerini çevirdi, «İnanın bana: herkesin sevgilisi oldu!

Tutuklulara çalgı çalıyor, onlara kabare oynuyor. Tutuklulara yeni bir anlaşma sistemi bile getirdi...»

«Ne yaptı?»

Müdür utangaç utangaç güldü. «Tutukluların hücrelerindeyken, birbirleriyle nasıl anlaştıklarını bilirsiniz.»

«Emektar duvarı tıktıklama sistemi,» dedi Thomas. Kendi tutukluluk günlerini hatırladı.

«Abel tutuklularımıza yeni ve daha iyi bir sistem getirdi. Eskisine göre yüz kere daha çabuk anlaşma imkânı veriyor!»

«Yani, nasıl?»

«Bunu söylemek istemiyorum. Sadece şu kadarını açıklayayım: Elektrik lâmbası ile!»

«Vay canına!» Thomas kaşlarını kaldırdı. Şöyle düşündü: Hayatta en iyi işler, hiçbir şekilde işe yaramayacağı sanılan kişilerle yapılır.

Konuşma odasına gelmişlerdi. Thomas içeri girdi. ince bir tel kafesin arkasında, şık bir sivil elbise giymiş Rudolf Iwanowitsch Abel duruyordu. Ciddi ciddi ziyaretçisine baktı. Müdür, odada bulunan memura işaret etti. İkisi birlikte odadan çıktılar. Ağır demir kapılar kapandı.

Aralarında bir tel bölme olduğu halde Thomas Lieven ile Sovyet casusu Abel karşı karşıya durdular. Uzun zaman konuşmadan birbirlerine baktılar. Odada çıt çıkmıyordu. Sonra Thomas Lieven konuşmaya başladı...

Neler söylediğini bilmiyoruz. Abel'in ne cevap verdiğini bilmiyoruz. Abel bu konuda hiçbir şey söylemedi. Thomas bu konuda hiçbir şey söylemedi. Görüşme 49 dakika sürdü.

26 Eylül 1957'de Rudolf Iwanowitsch Abel'in duruşması başladı. Mahkemeye yargıç Mortimer Byers başkanlık ediyordu. Duruşma esas olarak açık cereyan etti.

Küçük bir numara ile Abel, Amerika'nın en iyi avukatlarından birinin savunmayı üzerine almasını sağladı. Bir avukat seçmesi kendisine teklif edilince, Abel şöyle dedi: «Param yok. Üzerimde bulunan 3545 dolar, benim değil. Beni parasız olarak savunacak birinin çıkabileceğini de sanmıyorum. Bu yüzden mahkemeden benim için bir avukat görevlendirmesini rica ediyorum.»

Amerika gibi bir hukuk devletinde bunun anlamı, ilgililerin hiçbir şekilde komünist sempatizanı olmayan ve ceza davaları alanında bir yıldız sayılan, kısacası... James B. Donovan gibi bir avukatı görevlendirmek zorunda kalmalarıydı!

Dava eşi görülmedik bir biçim aldı. Sanık mahkeme binasında serbestçe hareket edebiliyor, jüri üyelerinin kantininde yemek yiyor ve gazetcilerle konuşabiliyordu. Öte yandan yargıç Byers şu kararı verdi: «38 tanıktan hiçbiri, ifadesini vermeden önce duruşma salonuna girmeyecek, duruşmanın seyrini izleyemeyecektir.»

38 tanık için bunun zaten gereği yoktu. Çünkü ilk duruşma gününün ikindiüstünden itibaren duruşma salonunda olup bitenleri dakikası dakikasına gazetelerden izleyebiliyorlardı...

Güvenlik tedbiri olarak, F.B.I. ajanları ve kimlikleri anlaşıldığı takdirde tehlikeye girecek öteki kişilerin tanık iskemlesine yüzleri kapalı çıkmaları karar altına alınmıştı. Bunlar, âğız ve gözlerin bulunduğu kısımlara delikler açılmış kukuletaları kafalarından geçirmişlerdi. Ku-Klux-Klan delegelerine benzi vorlardı.

Thomas Lieven de başında böyle bir kukuleta olduğu halde ifade vermeye geldi. Göğsünde, bütün maskeli tanıklarda olduğu gibi bir numara vardı. Steno ile tutulan ifade protolokundan bazı kısımlar şöyleydi:

BYERS: «17 numara, Mr. Abel tutuklandığı zaman siz de oradaydınız. Onun davranışını anlatın.»

17 NUMARA: «Mr. Abel çok sakindi. Sadece evi aranırken sakinliği kayboldu.»

BYERS: «Niçin?»

17 NUMARA: «Yandaki evde avaz avaz bir radyo çaldığı için. Elvis Presley şarkı söylüyordu. Mr. Abel yumruklarıyla kulaklarını tıkadı. Aynen şöyle haykırdı: 'Bu sinir törpüsü! Bu adam, Rusya'ya dönmek isteyişimin baş nedeni!»

Kahkahalar.

BYERS: «Lütfen gürültü etmeyin! 17 numara, ev sakinleri ile konuştunuz. Bunların Mr. Abel hakkında ne düşündüklerini söyler misiniz?»

17 NUMARA: «Komşuları üzerinde çok iyi intiba bırakmış. Hepsi onu tam anlamıyla bir insan olarak görüyorlar. İçlerinden birçoğunun zamanla portrelerini çizmiş - binada bulunan F.B.l. bürosunun adamlarının bile.»

Gürültüler.

BYERS: «Evraklarda, Abel'in atölyesinde, açıkta, kullandığı bir kısa dalga verici cihazının bulunduğu yazılı.»

17 NUMARA: «Evet, öyle, sayın yargıcım.»

BYERS: «Bu F.B.I. ajanlarının gözüne çarpmamış mı?»

17 NUMARA: «Çarpmış, çarpmasına. Bazıları bu cihazın nasıl çalıştığım en küçük detaylarına kadar M. Abel'e sormuşlar. Abel'i amatör telsizci sanmışlar. Hattâ bir keresinde Abel'in bir F.B.I. ajanının resmini yaptığı sırada, cihaz çalışmaya başlamış. Abel cihazın başına gidip, kısa bir cevap yollamış. Alet susmuş. F.B.I. ajanı sormuş: 'Kimdi bu?'... Abel karşılık vermiş: 'Kimdi dersiniz? Tabii ki Moskova!'»

Yüksek sesle gülüşmeler.

BYERS: «Gürültü kesilmezse, salonu boşaltacağım! 17 numara, Abel'in, arasında küçük mikrofilmler sakladığı kâğıt mendilleri siz buldunuz. Bu mikrofilmlerin biri karmaşık bir şifre sisteminin anahtarını ihtiva ediyordu.

Sanığın tutuklanmasından az önce dört rakkamlı sayılar halinde gönderdiği mesajı çözebildiniz mi?»

17 NUMARA: «Çözdüm, sayın yargıcım.»

BYERS: «Nasıl bir mesajdı bu?»

17 NUMARA: (Bir kâğıttan okudu) «Güzel tavşanınızdan dolayı sizi kutlarız. Beethoven partisyonu ile ilgilenmeyi unutmayın. Piponuzu için, ama kırmızı kitabı sağ elinizde tutun.»

BYERS: «Ama bu şifrenin çözülmüş şekli değil!»

17 NUMARA: «Tabii değil, sayın yargıcım. Bu sadece sayı şifresinin çözülmüş şekli. Görünüşe göre Abel mesajlarını iki kere şifrelendiriyor.»

BYERS: «Peki, ikinci şifrenin anahtarı?»

17 NUMARA: «Ne yazık ki bulunamadı, sayın yargıcım.»

Kahkahalar. Gürültüler. Yargıç Byers salonu boşalttırdı. Duruşma aralıksız saat 11,34 e kadar sürdü...

Duruşma aşağı yukarı dört ay devam etti. Sonra sıra jürinin kararına geldi. Saatlerce toplantı halinde kaldılar. Dinleyiciler ve gazeteciler gitgide huzursuzlanıyorlardı. Böylece saatlerce toplanacak ne vardı?

Ancak 23 Ekim günü saat 19.45 de, jüri üyeleri duruşma salonuna döndüler. Salonda bulunanlar ayağa kalkmışlardı. Yargıç Byers sordu: «Sayın jüri başkanı, kararınızı verdiniz mi?»

«Evet, sayın yargıcım.»

«Kararınız nedir?»

«Oybirliği ile aldığımız karar şöyle: Sanık, iddianamede belirtilen hususlarda suçlu bulunmuştur.»

Rudolf Iwanowitsch Abel'in yüzünde tek bir çizgi bile değişmedi.

15 Kasımda karar verildi: 30 yıl ağır hapis ve 2000 dolar para cezası.

Tarihin en büyük Sovyet casusu için sadece 30 yıl ve 2000 dolar para cezası mı? Bu nasıl oluyordu? Bütün ülke kaynaştı... ama sadece birkaç gün süreyle. Ondan sonra Abel olayı, hayattaki herşey gibi, unutuldu...

Tesadüfün garip oyunu!

Bu satırlar baskıya hazırlandığı sırada - 1960 yazı dünya tarihinin akışı âdeta bizi geçti ve dostumuz Thomas Lieven'in kehanetini gerçekleştirdi. Umarız okuyucu günümüze gelişimizi affedecektir. Bugüne dönmek zorundayız, yoksa Abel olayının hikâyesi eksik kalır.

1 Mayıs 1960 günü Sovyet şehri Swerdlowsk yakınlarında bir Amerikan keşif uçağı Rusların eline düştü. Gazetelerde, «Amerikan uçağını Sovyet roketleri düşürdü...» gibi başlıklar yer alıyordu. Francis G. Powers adlı pilot 30 yaşında, evli ve Amerika'nın Virginia eyaletindendi. Olay politik bir gerginliğin hüküm sürdüğü, Eisenhower, Kruşçef, Macmillan ve de Gaulle'ün dünya barışını görüştükleri «Paris Zirve Konferansından» hemen önce patlak vermişti. Konferansın daha başlamadan önce bir çıkmaza girmesi için Sovyetlerin eline fırsat geçmişti.

Pilot, Moskova'da askeri bir mahkeme önüne çıkarıldı. Sovyetler büyük bir propaganda kampanyasına giriştiler. Savcı General Rudenko -bir zamanlar Nürnberg mahkemesinde Sovyetlerin savcısı- iddianamesinde şöyle söyledi: «Burada yargılanan sadece pilot Powers değil, aynı zamanda bu alçakça suçun gerçek plânlayıcı ve düzenleyicisi, Amerikan hükümetidir.»

İşlenen suçu alçakça olarak nitelendirdiği halde, savcı iddianamesinin sonunda yumuşamıştı: «Sanığın yaptığı işten pişmanlık duyuşunu gözönünde tutarak, idam cezası verilmemesini teklif ediyorum.»

Rudenko on beş yıl hapis cezası istedi. Mahkeme cezayı daha da hafifletti: Pilot on yıl hapis cezasına çarptırıldı...

Otuz yıl hüküm giyen Sovyet casusu Abel'in, Sovyetler Birliğinde karısı, evli bir kızı ve küçük bir oğlu vardı. Bunların, Abel'in duruşmasında hazır

bulunmalarına izin verilmemişti. Buna karşılık pilot Powers'in karısı, annesi, babası, kaynanası Sovyetlerden seyahat vizesi almışlar ve düşürülen Amerikan pilotunun Moskova adliyesindeki duruşmasını locadan izlemişlerdi.

Kendi halinde bir kunduracı olan sanığın babası Oliver Powers, gazetecilere şu demeci vermişti: «Kruşçef'in zavallı oğlumu affedeceğini umuyorum. O da, askerlerimizin Ruslarla omuz omuza Almanlara karşı sürdürdüğümüz savaşta oğlunu kaybetmişti. Eğer oğlumu affedemezse, belki oğlum bu durumda Amerika'da yakalanan bir Rus casusu ile değiştirilebilir. Meselâ ajan Abel ile...»

Peki, ne olacaktı şimdi?

Ne olacak dersiniz?

13.

Yukarda belirttiğimiz gibi, okuyucu bugüne dönüşümüzü hoş karşılasın. Ama şimdi hemen 1957 yılının sonbaharına yeniden gelelim. Tekrar özür dileyelim. Aslında adı «Harper Clinic» olmayan «Harper Cliniç» den bahsedişimizi «Federal Bureau of Investigation» ın da affedeceğini umarız. Bunun nerede olduğunu açıklamayacağız. Ama böyle bir yer var, bunun nerede olduğunu biz biliyoruz. Asıl adının ne olduğunu da bilmekteyiz.

23 Ekim 1957 günü Sovyet casusu Abel hüküm giydi. 25 ekim günü iki ziyaretçi Edgar Hoover'in Washington'daki çalışma odasından içeri girdi: Thomas Lieven ve Pamela Faber.

Simsiyah saçlı, etli, kırmızı dudaklı genç ve güzel kadın, Thomas Lieven'e sürekli sevgi dolu gözlerle bakıyordu.

Hoover'in keyfi yerindeydi; ikisini de candan karşıladı.

«Size ne gibi bir yardımda bulunabilirim?» diye sordu.

«Vaadinizi yerine getirebilirsiniz», dedi Thomas dostça, «Hatırlarsanız, görevimi yerine getirdikten sonra ölmek için sizden izin istemiştim.»

Hoover ağır ağır, «Hatırlıyorum,» dedi.

«O halde,», dedi Pamela, «şimdi vakit geldi! Mümkün olduğu kadar çabuk evlenmek istiyoruz.»

Hoover dudağını kemirdi. «Sözümü tutacağım,» dedi. «Ama bunun kolay olacağını sanmayın, Mr. Lieven. Böyle birşey gerçekten zordur.»

«İnsan ölmek için nelere katlanmaz,» dedi Thomas.

«Ayrıca 'Harper Clinic' de birinci sınıf mütehassısların olduğunu işittim.»

(Tabii, Harper demedi.)

«Pekâlâ, bu klinik işini ayarlayacağım. Güzelce ölün ve Pamela ile birlikte mutlu, çok mutlu olun. Bununla birlikte: ölmeniz haftalar sürebilir! Bir ceset bulmalıyız! Size benzeyen bir ceset öyle her istendiği zaman bulunmaz.»

«Rica ederim, Mr. Hoover, Amerika gibi büyük bir ülkede uygun birşey bulunur herhalde,» dedi Thomas Lieven.

Sayın okuyucu!

Çaresiz, işin sonuna geldik. Sözü ağzımızda geveleyenleyiz. Açık konuşmak zorundayız. Söyleyeceğimiz şey pek hoş, pek güzel değil.

Adımızı, birçok ince ruhlu dostlarımızı ve hassas kamuoyunu gözönüne alarak, hiç değilse daha önce büyük bir ciddiyetle şunu söyleyelim: Bu korkunç şeyle alay etmek aklımızın köşesinden bile geçmez! Olup bitenleri açığa vurmamayı çok isterdik. Ama ne yapalım ki, bunlar olup bitti! Biz istediğimizi düşünelim, olanlar oldu.

27 ekimde Thomas Lieven yamnda Pamela Faber olduğu halde, Amerika Birleşik Devletleri'nin kuş uçmaz kervan geçmez bir yerinde kurulmuş olan,

yüksek duvarlarla çevrili ve gece gündüz F.B.I. ajanlarının koruduklari «Harper Clinic» e geldi.

Thomas, pencereleri büyük bir parka bakan konforlu bir odaya yerleştirildi. Pamela da yandaki odaya yerleşti. Kliniğe yattıktan hemen sonra Pamela, Thomas'ı ziyaret etti. Birbirlerine iki saat süreyle iyi günler dilediler...

Sonunda Pamela mutlu ve yorgun şöyle fısıldadı: «Ah, nihayet seninle başbaşa olmak çok güzel birşey!»

«Bizi eğer böyle bırakırlarsa,» dedi Thomas ve Pamela'yı şefkatle okşadı. «Gerçekten gülünç bir durum! Düşünüyorum da: Yeni bir yüz, yeni evraklar, yeni bir milliyete sahip olacağım... herşey yeni. 48 yaşında kim böyle bir mutluluğa erişmiştir acaba?» Thomas Pamela'yı öptü. «Nasıl olmamı istiyorsun, tatlım?»

«Anlayamadım?»

«Bak: Yüzümü kesip biçmeye başlamalarından önce bir takım isteklerde bulunabilirim. Meselâ kulaklar hakkında. Ya da burun.»

Pamela gülmek zorunda kaldı. «Biliyor musun, çocukken Yunan'lılara hayrandım. Günün birinde evleneceğim adamın Yunan'lı profiline sahip olması şart, diye düşünürdüm! Biliyor musun... biliyor musun...» Pamela kıpkırmızı oldu. «Çok aptalca birşey,» dedi.

Thomas candan bir tavırla sordu: «Bir Yunanlı burnu mu, demek istiyorsun? İstediğin sadece bu mu? Sence kulaklarım güzel mi?»

«Evet sevgilim. Bundan başka herşeyin mükemmel.»

«Emin misin? Daha vaktimiz var! Ameliyat bir çırpıda bitiverecek. Hiç şüphesiz doktorlar herşeyimi güzelleştirebilirler... büyültebilir... küçültebilirler... sen nasıl istersen...»

«Hayır,» diye haykırdı Pamela çabuk çabuk, «hayır bundan başka herşeyin olduğu gibi kalmalı!»

14.

İlerki günlerde üç Doktor Thomas Liven ile sürekli ilgilendiler. Onun fotoğraflarım çektiler, kafasını büyük pergellerle ölçtüler, vücudundaki herşeyi muayene ettiler. Sonra Lieven'in sigara içmesi yasaklandı. İçki içmesi yasaklandı. Sonra Pamela... sonra Thomas'ın hiçbir şey yapmasına izin verilmedi.

7 Kasımda onu ameliyat ettiler. Yeniden kendisine geldiği zaman, odasında yatıyordu. Kafası sargılar içindeydi ve acıyordu.

Ameliyatın dördüncü gününde yavaş yavaş kendisini iyi hissetmeye başladı. Doktorlar sargıları değiştirdiler. Pamela bütün gün Thomas'ın yatağının kenarına oturuyor, onu avutuyordu. Ama anlattıkları hep ciddi şeylerdi. Çünkü Thomas gülmeye kalkarsa, hâlâ ameliyat yerleri ağrıyordu.

Dört gözle beklenen bir telgraf günün birinde Mr. Grey adına -Thomas'ın buradaki adı- kliniğe geldi. Metin şöyleydi:

Vera teyze sağ salim indi stop sevgiler edgar.

Pamela ve Thomas telgrafı okudular. Pamela küçük bir sevinç çığlığı attı ve Thomas'ın elini sıktı: «Cesedi bulmuşlar, sevgilim, uygun cesedi bulmuşlar!»

«Artık herşey yolunda gidecek,» dedi Thomas mutluluk içinde. Ama yanılıyordu! Ne yazık ki bir nokta aksadı. 13 Kasımda dalgın bakışlı, üzüntülü ve fena halde nezleli bir adam kliniğe geldi. Mr. Grey ile başbaşa konuşmak için randevu istedi. Dostumuzla yalnız kalınca kendisini F.B.I. ajanı Jonh Misaras olarak tanıttı. Nezleli Misaras kötü haberler getirmişti:

«Ceset başımıza fena iş açtı. Çok üzgünüz, Mr. Grey, inanın!» Şiddetle aksırdı.

«Ne oldu cesede?» diye Thomas sıkıntıyla sordu.

«Ortadan kayboldu.»

«Nereye gitti?»

«Ankara'ya.»

Thomas sersemlemiş halde: «Ya!» dedi.

«Gömdüler onu.»

«Ya,» dedi Thomas ikinci kere.

O gün beş ceset vardı. Bunlardan ikisi birbiriyle karıştırıldı. Bizimki ile bir başkası, öteki ceset hâlâ elimizde. Ama ne yazık ki size benzemiyor. Bir Türk diplomatı. Çok yazık.»

«Ya,» dedi Thomas üçüncü kere.

«Anlamadınız mı?»

«Doğrusu tek kelime anlamadım!»

«Detroit'de kimsesi olmayan bir ölü bulduk. Adam sizin ikiz kardeşiniz olabilirdi, o kadar benziyordu size! Enfarktüs. Onu gereği gibi hazırladık...»

«Hazırladınız mı?»

«Evet. Sonra Avrupa'ya uçakla göndermek üzere bir tabuta yerleştirdik. Şefim işi daha da garantiye almak istedi. Başka ajanların dikkatini çekmesin diye, cesedi, başka tabutlar da götüren bir uçağa yükletti. Bir charter uçağına. Türk büyükelçiliği tarafından kiralanmıştı. Bu Türk diplomatı, ailesiyle birlikte bir otomobil kazasında ölmüştü. Karısı ve iki yetişkin çocuğu ile birlikte. Bütün gazeteler yazdı. Tabutlar için bir uçak kiralandığını da yazdı gazeteler. Bu yüzden bir fazla tabut daha uçağa koyduğumuz zaman, kimsenin dikkatini çekmedi.»

«Anlıyorum.»

«Ama ne yazık ki Paris'de bir aksilik oldu. Bizim tabutumuz burada uçaktan indirilecekti, öteki dört tabut Ankara'ya doğru yollarına devam edeceklerdi. Tabii bizim ölümüzün bulunduğu tabutu işaretlemiştik Ama şifreli telgraf alınırken bir hata yapıldı ve Paris'deki adamlarımız bu yüzden YANLIŞ tabutu uçaktan indirdiler.»

«Aman yarabbim!»

«Evet gerçekten utanılacak bir durum. Bu arada tespit ettiğimize göre, tabutta Türk diplomatı var.»

«Ya... ya... ya bana benzeyen ceset?»

«Dün Ankara'da toprağa verildi. Bir aile mezarlığında. Çok üzgünüm, Mr. Grey, ama elimden gelen birşey yok. Yeniden size yarayacak birini buluncaya kadar beklemek zorundayız...»

Böylece Thomas ve Pamela beklediler. 19 Kasımda Mr. Grey adına bir telgraf daha geldi:

Fred amca emniyette stop sevgiler Edgar.

«Yeniden uygun bir ölü buldular,» diye Pamela fısıldadı.

«Dua edelim de bu sefer bir aksilik olmasın,» dedi Thomas. Bu sefer bir aksilik olmadı.

Thomas ve Pamela'nın dua ettikleri sırada ikinci uygun ceset bir F.B.I. doktorunun Chicago'daki ameliyat masasının üzerinde bulunuyordu. Ceset Thomas'a tıpatıp benziyordu. Thomas'ın fotoğraflarına bakarak doktor oksijenli su, parafin enjeksiyonları ve benzeri güzel şeylerle ölünün gitgide daha çok Thomas Lieven'e benzemesini sağlıyordu. Bu sırada F.B.I. memurları Thomas'a ait giyim eşyaları ve malzemeyi, altın cep saatini, çeşitli adlara çıkarılmış dört pasaportu hazır etmişlerdi.

Bir F.B.I. ajanı, estetik ameliyat yapan operatörün, ölünün burnuna sıvı parafin sıkışını ilgiyle izliyordu. Doktor sordu: «Kim bu?»

«Lucky Campanello,» dedi ajan. «Uyuşturucu zehir, şantaj ve kadın ticareti. Birkaç arkadaşım iki saat önce onunla silâhlı bir çatışmaya giriştiler. Şansları varmış. Bunun da şansı yokmuş.»

«Evet, görülüyor,» dedi doktor ve Lucky Campanello'nun kalbinin üst kısmında göğsüne giren bir kurşun deliğini inceledi.

Bu Campanello bu dünyada geçirdiği 47 yıl içinde sadece kötülük yapmış, kötülüklerden geçimini sağlamıştı. Hiç kimseyi sevindirmemiş, kimse onu sevmemiş, birçok kişi ondan nefret etmişti. Akrabaları yoktu. Bu, onun herşeye rağmen ölümünden sonra büyük bir OLUMLU iş yapmasını sağlamıştı... ilk defa olarak.

Chicago'daki doktor onunla işini bitirince, Lucky özel bir tabut içinde uçakla Malta'ya götürüldü. Burada bir Amerikan gemisi demirliydi, özel tabut en çabuk şekilde havaalanından gemiye götürüldü. Birkaç dakika sonra gemi yola çıktı.

20 Kasım günü geceyarısına doğru gemi Portekiz karasuları dışında Lizbon ile aynı enlemde bir yerde yavaş yavaş sallanıyordu. Bir tahlisiye sandalı denize indirildi. Üç yaşayan adamla bir ölü adam sandala yerleştiler. Sandal sahile doğru burnunu çevirdi.

21 Kasım 1957 günü sabahın erken saatlerinde Lizbon yakınlarındaki Cascais adlı balıkçı köyünün bembeyaz sahilinde oynayan çocuklar renkli deniz kabukları, deniz yıldızlan, yarı ölü balıklar ve ölü bir adam buldular...

EPİLOG

1

Evet hikâye nasıl devam etti? Nasıl son buldu? Thomas Lieven ve onun Pamela'sı ne oldular? Onun bu dehşet verici maceralannı bize kim anlattı? Çağımızın gizli ve en gizli olaylarını anlatma imkânını nasıl bulabildik?

Bunlar birçok sorular. Bunların hepsini cevaplandırabiliriz. Ama ne yazık ki bunun için karanlıklardan bir adamın ortaya çıkması gerekli. Fakat bu adamın işi gereği, karanlıklarda kalması ve karanlıklardan hiç çıkmaması lüzumlu.

Bu adam benim. Ben, sizin için gizli ajan Thomas Lieven'in maceralarını ve yemek tariflerini kaleme alan yazar.

Yayınevim tarafından görevlendirilerek 1958 Ağustosunda Amerika Birleşik Devletlerine uçtum. Orada bir ay kalacaktım. Dört ay kaldım. Bir roman için malzeme toplayacaktım. Roman hiçbir zaman yazılmadı. Ama sizin biraz önce okuduğunuz bu hikâye yazıldı! Bunun izine orada rastladım. izin başlangıcı -daha başka türlü nasıl olabilirdi- göz kamaştırıcı güzelliğe sahip bir kadındaydı.

Bu kadınla ilk defa karşılaştığım şehrin adım bir takım sebeplerden ötürü veremeyeceğim. Eylül ayının ılık bir öğle vaktiydi. Acıkmıştım. Gazeteci bir dostum bana yemekleri çok iyi olan bir lokantanın adresini vermişti. Oraya gittim. Sonra burada o kadını gördüm...

Önümde yürüyordu. Ayağında yüksek topuklu ayakkabılar vardı. Bej renkli dar bir elbise giymişti. Saçları simsiyahtı. Vücudunun hatları kusursuzdu. Çıkıntılar tam yerindeydi. Tıpkı bir yarış kotrası gibi.

Adımlarımı hızlandırdım. Kadının önüne geçtim. Etli dudakları, iri siyah gözleri, güzel bir alnı vardı.

Birdenbire açlığımı unuttum...

Sevgili Lulu'm beni affetsin: O erkekleri, yalnız başlarına yolculuğa çıktıkları zaman, hepsinin aynı cins olduklarını ve on para etmediklerini bilir.

Bulvarın bundan sonraki kilometresinde aşağılık oyunumu oynadım. Kâh onun önüne geçiyor, kâh arkasında kalıyordum. Bu kadın baktıkça daha çok hoşuma gidiyordu... Affet beni sevgili Lulu, affet beni, sadece seni sevdiğimi biliyorsun!

Tabii kadın benim ne istediğimi anladı. Bir keresinde hafifçe gülümsedi. Kızmamıştı. Sevimli hanımlar hiçbir zaman kızmazlar. Sadece adımlarını biraz sıklaştırdı. Ben de.

Birden arkadaşımın tavsiye ettiği lokal karşımızda belirdi. işte o zaman beklenmedik birşey oldu. İnsanın içini gıcıklayan kadın lokalin önünden geçip, yoluna devam etmedi. Tersine: İçeri girdi.

Hemen peşinden, diye düşündüm ve onu takip ettim. Restoranın kapısının ardında beni neyin beklediği hakkında hiçbir fikrim yoktu!

Küçük gardropta göz kamaştırıcı kadına yetiştim. Aynanın karşısında durmuş, saçlarım düzeltiyordu.

«Hello», dedim.

Aynaya doğru gülümsedi ve o da «Hello!» dedi.

Bir reverans yaptım, adamı söyledim. Sonra ağzımdan şu sözler döküldü: «Hanımefendi, doğduğumdan beri hastalık derecesinde utangacım. Bugüne kadar yabancı bir kimseye söz atmak aklımın köşesinden bile geçmezdi.»

«Sahi ya. Ama bugün, sizi görünce birdenbire kendimde bir güç duydum! Madam, kompleksimi yenmem için bana yardım ettiniz! Size teşekkür

ederim! Bunu kutlamak gerekir. Burada nefis garnitürlü sülün göğsü çok güzeldir.»

«O halde... önden geçebilir miyim?» Yürüdüm. O da beni takip etti.

Lokal pek büyük değildir, çok konforlu, antika möblelerle döşenmişti ve ağzına kadar doluydu. Sadece köşede tek bir masa hâlâ boştu. Üzerindeki küçük bir kartta: TUTULMUŞTUR yazılıydı.

Yanımıza yaklaşan garsonun avucuna beş dolar sıkıştırdım ve fısıldadım:

«Masayı bu saate kadar bizim için tuttuğunuzdan dolayı teşekkür ederim.»

Sonra insanın soluğunu kesen kadının oturmasına yardım ettim. Kadın konuştu:

«İki garnitürlü sülün göğsü, Henry, önce ıstakoz kuyruğu çorbası. Bunları getirmeden önce bir aperitif. Sek bir martini'ye ne dersiniz, Mr. Simmel?»

Allahtan cömert bir editörüm var, diye düşündüm. Aman aman, götüreceğim masraf listesi ne de yüklü olacak! Karşılık verdim: «Sizce bir sakıncası yoksa, küçük bir viski'yi tercih ederim.»

«Ben de. O halde iki duble, Henry,» dedi kadın.

«Başüstüne, şefim,» dedi garson ve masadan uzaklaştı.

«Ne dedi?» diye sordum. «Şefim mi dedi?»

«Evet, şefim dedi.»

«Ama niçin?»

«Buranın şefi olduğum için.» Güldü. «Beş dolarınızı boşuna harcadınız!»

«Ah, önemi yok, herşeyi editörüm ödüyor.»

«Editör mü? Yazar mısınız siz?»

«Bazıları öyle diyor, bazıları değil diyor, Miss... eh...»

«Thompson, Pamela Thompson» dedi. Birdenbire gerçek bir ilgiyle bana bakmaya başladı. Niçin acaba?

«Birdenbire bana gerçek bir ilgiyle bakmaya başladınız, Miss Thompson», dedim. «Niçin?»

«Yazar olduğunuz için Mr. Simmel. Yazarlara sempatim vardır.»

«Aman ne güzel, Miss Thompson!»

İşi uzatmayalım, hanımlar, beyler; istakoz kuyruğu çorbası mükemmel, sülün göğsü enfesti. Noktasız virgülsüz konuştum. Tabii son derece esprili şeyler söyledim. Kahvelerimizi yudumlarken, başarmıştım. Benimle sinemaya gitmeye razı olmuştu. «Okay, Mr. Simmel. Bırakm biletleri ben aldırayım; sinemanın sahibini tanırım. Film sekiz buçukta başlar. Beni evden alır mısınız?»

«Seve seve, Miss Thompson.»

«Yedi buçukta, ne dersiniz? O zaman bende birer içki içeriz...»

«Yedi buçuk iyi.»

Aman, aman, Kadınlar üzerinde dehşetli etki yapıyorum anlaşılan! Allah kahretsin, ne diye beyaz perdeye geçmedim?

2.

O gün öğleden sonra berbere gittim. Sonra çok güzel iki orkide satın aldım. En iyi elbisemi giydim. Lâcivert olanını. Derken elimde selofan bir kutu ile saat tam yedi buçukta evin kapısını çaldım; kapıdaki pirinç levhada: THOMPSON yazılıydı.

Çok beklemedim. Kapı açıldı. İçerde bir adam duruyordu. Elli yaşlarında. İnce, uzun boylu, dar yüzlü, gözlerinden zekâ fışkıran, yüksek alınlı, şakakları kırlaşmış bir adam. Klâsik Yunan burnu vardı. Bıyıkları yoktu. Kadınlann hoşlandıkları gibi...

«Mr. Simmel, değil mi?» dedi adam. «Buyrun içeri. Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum. Eşim sizden bahsetti!»

«Sizin... hmm... Eşiniz mi?»

«Eşim, evet. Adım Thompson, Roger Thompson.»

Arkasında bir hareket oldu. Pamela, benim tatlı Pamela'm küçük antreye geldi. Sırma arabesklerle işli, çok açık bir yeşil kokteyl elbisesi giymişti. Masumca ve candan bir gülüşü vardı. «Oh, nihayet gelebildiniz! Aman ne güzel orkideler bunlar! Ne büyük nezaket, değil mi Roger? Umarım kocamın da bizimle birlikte sinemaya gelmesinde sizce bir sakınca yoktur.»

Beni çok iyi tanıyan tatlı Lulu'm, bu hikâyeyi anlattığım zaman kasıklarını tuta tuta güldü ve: «Bravo,» dedi. «Oh olsun sana!»

O akşam sinemada kendi kendime acıdım. Sürekli dizlerim loca duvarına vuruyordu. Ve koltuğum rahatsız, sertti. Ve içersi sıcaktı. Ve başım da ağrıyordu. Ve dünya haberlerinden sonra Bay ve bayan Thompson'un elele tutuştuklarım görünce kendi kendime düşündüm: Tipik bir rezil olmuş akşam.

Ama yine de yanı idim. Hem de çok!

Çünkü bu akşam, sinemadan sonra, Amerika'da geçirdiğim en hoş akşam oldu. Yemeye gittik...

Thompson'ların lokaline tabii. Amanın ne yemek! Mr. Thompson menüyü düzenledi. Bizzat mutfağa girdi. Bu sırada Pamela ile biraz yalnız kaldım.

«Kızdınız mı?» diye sordu.

«Yo, hayır.»

«Biliyor musunuz, bu öğle sizi çok hoş... çok sempatik buldum... Bütün söyledikleriniz çok hoşuma gitti...»

«Ne demiştim ki?»

«İyi yemek yemekten çok hoşlandığınızı -güzel kadınlarla birarada bulunmanın size büyük zevk verdiğinibir daha üniforma giymeyi arzu etmediğinizi... arkadaşlarınız olduktan sonra dünyanın neresinde olursanız olun, rahat ettiğinizi...»

«Birşey daha söylemek zorundayım.»

«Buyrun?»

«Ben... ben... ben kocanızı da çok hoş... onu da çok sempatik buluyorum.»

Pamela'nınn gözleri parladı: «Gerçekten de öyle! Ah, siz onu tanımıyorsunuz. Onunla başımdan geçenleri bilmiyorsunuz. Onun neler düşündüğünü bilmiyorsunuz. Benim sevgim hep mantık süzgecinden geçerdi. Söyledikleri, düşündükleri şeylere hayranlık duyamayacağım erkekleri hiçbir zaman tam anlamıyla sevemedim. Roger'e ilk bakışta âşık oldum. Hayatımın büyük aşkı...»

«Ama... ama beni niçin davet ettiniz, Mrs. Thompson?»

«Pamela.»

«Beni niçin davet ettiniz, Pamela?»

«Yazar olduğunuz için. Bunu daha sonra anlayacaksınız... belki, belki de öğrenemeyeceksiniz... Herşey ona bağlı.»

«O ne söylerse yapar mısınız?»

«Evet...» içten bir gülümsemeyle baktı bana. «O da benim her söylediğimi yapar! Daima. Her zaman bana akıl danışır. Bazen bütün erkekler gibi kaçamak yapar. Ama her seferinde bana döner. Onun birlikte

yaşamak istediği tek kadın olduğumu biliyorum. Bu bir kadını çok güçlü yapar... değil mi?»

Hayat çok gülünç!

Kafamda tasarladığım şey gerçekleşmedi. Pamelâ'dan istediğim şeyi alamadım. Ama daha iyi bir şeye kavuştum: Onun ve kocasının dostluğu.

Daha sonraki üç hafta içinde, neredeyse her gün beraberdik. Çok hoş sohbetlerimiz oldu! Sanki her konuda aym görüşe sahiptik!

Thompson'un sık sık düşünceli ve dalgın beni incelediğini farkettim. Sonra benim ağzımdan bazı şeyler almaya çalıştığını farkettim. Geçmişim hakkında. Yaşantılarım hakmda. Boyuna benim görüşlerimi öğrenmeye çalışıyordu. O ise kendi hakkında hiçbir şey anlatmıyordu.

Plânladığım gibi yeni romanım için malzeme topluyordum. Bu nedenle birkaç kere şehirden ayrılmam gerekti. Her seferinde buraya döndüğüm için seviniyordum. Çünkü Thompson'lar beni istasyondan, havaalanından karşılıyorlardı. Sonunda yeteri kadar malzeme topladığımı anladım. Frankfurt uçağında yer ayırttım. Uçağım 29 Ekim 1958 günü saat 20.45 de hareket edecekti.

28 Ekim günü Roger Thompson otelime telefon etti. «Bizden ayrılacağınızı duydum,» dedi. «Size küçük bir yemek vermek istiyorum.»

«Bu çok mükemmel bir şey olur, Roger.»

«Bu akşam 19.30 da olur mu?»

«19.30, okay!»

«Ha, birşey daha... uçak şirketine telefon edin. Yarın akşamki rezervasyonunuzu erteleyin.»

«Niçin?»

«Burada bir süre daha kalacağınızı sanıyorum da onun için.»

«Anlayamadım.»

Telefonda güldüğünü duydum. «Bu akşam», dedi, «herşeyi anlayacaksınız. Allah aşkına bu sefer yine iki orkide getirmeyin!»

Ben de üç orkide götürdüm. Pamela, her zamankinden daha göz kamaştırıcıydı, Roger de her zamankinden daha kibardı, pişirdiği yemek ise o güne kadarkilerinden daha nefisti. Birinci yemek, fırında istiridye ile süslenmiş, havyarlı Hollanda soslu kalkan haşlamasıydı.

«Böyle birşey bugüne kadar yememiştim,» diye itiraf ettim. «Bunun tarifini yazayım, karım için...»

«Yemeklerimin tarifinden daha çok şey var yazılacak», dedi ev sahibi, dalgın dalgın.

Yüzüne baktım. Güzel karısına baktım. ikisi de gülümsüyordu. İyilik dolu, sempati doluydu yüzleri.

Roger Thompson söze başladı: «Dostum, Pamela'nın verdiği hükümlere büyük güvenim vardır. Pamela ilk andan beri sizi güvenilir bir insan olarak gördü. Ben, çok dikkatli olmak zorundayım...»

«Dikkat mi, niçin?»

«Ya, niçin!» Thomas çatalın ucuyla balığı dürtüklüyordu. Sonra güldü. «Mario, her zaman böyle lüks bir restoranın sahibi değildim ben. Adım da hep Roger Thompson değildi. Çok hareketli bir hayat sürdüm. Biraz daha havyar?»

Menu. ABIV'de bir yerde, 28 Ekim 1958

Havyarlı Hollanda sosu ile istiridyeli kalkan balığı

Filet Wellington

Madeira soslu Hamur köftesi Salzburg usulü

Bu yemekte bu kitap doğdu:

Kalkan balığı: Tuzlu suda tam anlamıyla yumulmayacak kadar buğulanmış kalkan balığı beyaz tarafı yukarı gelecek şekilde önceden ısıtılmış bir tepsi üzerine yerleştirilir, etrafı tava istiridyelerle süslenir.

***İstiridye tava:** İstiridyelerin ağzı balıkçıya açtırılır. Kullanılıncaya kadar buza konur, sonra istiridyelerin sakalları itina ile koparılır ve et kısmı kabuklardan çıkarılır. İstiridyeler bir bezle kurulanır, una, çırpılmış yumurtaya, ince galeta ununa bulanır, kızgın tereyağında kısa süre kızartılır ve hemen sofraya getirilir.*

***Havyarlı Hollanda sosu**: İki yumurta sarısı, birkaç damla sirke ve bir tath kaşığı sıcak su ile çırpılır, küçük bir tencereye konur. Tencere, içinde su bulunan daha büyük bir tencerenin içine oturtulur ve az ateşte, karıştıra karıştıra 125 gram tereyağı katılır. Sos koyulaşıncaya kadar karıştırmaya devam edilir. Fakat kaynatılmaz. Tuz ve biraz limon suyu konur. Sofraya getirmeden önce, son anda sıcak sosa 50 gram havyar karıştırılır.*

***Filet Wellington**: Sığır filetosunun orta kısmından bir parça çıkarılır, hafif kızartılır. Soğuduktan sonra katmerli hamur üstüne, yayılanj tereyağda biraz öldürülmüş, ince ince kıyılmış yabani sarımsak, mantar, maydanoz ve tarhun otu üzerine konur. -Etin üst kısmına Madeire şarabında pişmiş kaz ciğeri ve trüf dilimleri örtülür, hamur üzerine kapatılır, yumurta sarısı ile kenarlar iyice yapıştırılır ve fırında rengi tatlı kahverengi oluncaya kadar pişirilir. Kızartma ve pişirmeden arta kalanlar ile bir sos yapılır, sos Madeira şarabı ile tatlandırılır.*

***Hamur köftesi, Salzburg usulü**: Altı yumurtanın akı büyük bir kap içinde dövülerek katılaştırılır, sonra altı yumurtanın sarısı, ikişer yemek kaşığı un ve şeker, 60 gram eritilmiş tereyağ ve 1/4 fincan sıcak, vanilya ile tathlandırılmış süt karıştıra karıştıra ilâve edilir. - Başka 60 gram tereyağ derin bir demir tavada kızdırılır, üzerine hazırlanmış olan hamur dökülür, üstü kapatılarak altı hafif kızarıncaya kadar pişirilir. Enli bir pasta bıçağı ile küçük karelere bölünür, bunlar altüst edilir ve yine altları kızarıncaya kadar ateş üzerinde tutulur. Üzerine vanilyalı sütten 1/4 fincan dökülür, tavanın üstü kapatılarak sütü çekmesi ve hamurun yumuşak bir hale gelmesi için kısa zaman ateşte tutulur. Bu yemek, üzerine pudra şekeri serpip, hemen sofraya getirilmelidir, yoksa hamur çöker.*

«Saçma sapan konuşma,» dedi Pamela. Gözlerimin içine baktı. «Kocamın başından gerçekten de çok şey geçti. Komik şeyler. Acıklı şeyler. Heyecanlı şeyler. Ben hep, günün birinde bunları birinin yazması gerektiğini söyledim! Onun başından geçenleri çok insan öğrenmeliydi. Yararı dokunabilirdi!»

«Yarar mı?»

«Kocam gerçek bir savaş aleyhtarıdır.»

«Önemli olan», dedi kendini Roger Thompson diye tanıtan adam, «kimsenin benim gerçek adımı, gerçek adresimi öğrenmemesi. Hikâyemi size anlattığım takdirde, bunları açıklamayacağınıza söz verir misiniz?»

«Evet,» dedim. «Buna söz veririm.»

3.

28 Ekim 1958 stop saat 2348 stop schweizer druck und verlagshaus Zürich stop dönüş uçuşunu iptal ettim stop yeni bir konu peşindeyim stop detaylı mektup postada stop hemen cevap verilmesi ve 1000 dolar gönderilmesi ricasiyle stop selâmlar simmel.

4.

1 Kasım 1958 saat 0945 stop schweizer druck - und verlagshaus bilgi verici mektubunuzdan sonra sizi telif haklarım satın almak ve gerekli araştırmaları yapmakla görevlendirmiştir stop gerektiği kadar kalabilirsiniz stop 1000 dolar çıkarılmıştır stop

2 Ocak 1959 tarihine kadar Amerika'da kaldım. Oradan ayrılırken bagajımda her iki tarafı da konuşmalarla dolu on altı teyp bandı bulunuyordu. Havalandığım zaman, örnek olacak bir hayatın hikâyesini

birlikte Avrupa'ya götürüyordum: Gizli ajan Thomas Lieven'in maceraları ve yemek tariflerini.

Bana hayatını anlatan adamın adının ne Roger Thompson, ne de Thomas Lieven olduğunu söylersem, anlayışla karşılanacağımı ve kusuruma bakılmayacağını umuyorum. Onun bugün güzel karısıyla birlikte yaşadığı ve çalıştığı şehrin adını söylemek istemeyişim de hoşgörülmelidir. Restoranını, yazımızın başında belirttiğimiz DESU hisse senetleri harekâtından elde ettiği para ile satın almıştı. İsviçreli komisyoncu Pierre Muerrli'nin faizle verdiği borç para Thomas'a şans getirmişti. Başaralı spekülâsyonlarla zengin olmuştu. Daha 1958 yazında Pamela onun tarafından görevlendirildi ve ondan aldığı vekâletname ile Zürich'e uçtu, Herr Muerrli'ye 750.000 frankını geri götürdü, sahte hisse senetlerini çıkardı, bunları parça parça yırttı ve otel dairesinin tuvaletine atıp, üzerlerine sifonu çekti. Şimdi hepsi kazançtaydı, hiçbiri zarar görmemişti, tıpkı Thomas Lieven'in tahmin ettiği gibi. Daha da fazlası: Hiç kimse bunda ne gibi bir dolap döndüğünün farkına varmadı.

Uçağım kalkış pistinde gitgide hızlanır, Atlantik ve Eski Dünya'ya doğru havalanmaya hazırlanırken, «Roger Thompson» ve karısı havaalanı terminalinin balkonunda duruyorlardı. Birdenbire içimde bir burukluk duydum. Hoşça kal, Pamela, hoşça kal, Roger. İkiniz de hoşça kalın...

Bana anlattıklarınızı yazdım. Umarım benden hoşnut kalmışsınızdır. Son teyp bandının son metreleri ses alma cihazından geçiyor. Thomas Lieven konuşuyor. Ben de hikâyemi onun sözleriyle bitiriyorum:

Bütün ömrümce büyük sözleri ve büyük kahramanları şüpheyle karşıladım. Milli marşları da. Kuvvetli insan denilen kişilerin üniformalarını sevmedim.

Eski dostum Bastian yeniden Marsilya'ya döndü. Durumu iyi. Limanda yükleme, boşaltma servisinde şef olarak çalışıyor. Birçok insanlarla uğraşıyor: Çinliler, Almanlar, Fransızlar, Korsikalılar ve Araplar. Bunların hepsini seviyor, onlar da onu seviyorlar. Esaslı bir adam. Onunla akıllı uslu konuşulabiliyor', diyorlar.

Ben de restoranımda birçok insanlarla uğraşıyorum: beyaz, sarı ve siyah ırktan insanlarla. Müşterilerim içinde bazıları musevi, bazıları hıristiyan. Aralarında birkaç müslüman ve birkaç budist var. Günün birinde, dünyadaki bütün insanların Bastian'ın dostları ve benim küçük lokalimin müşterileri gibi kavgasız gürültüsüz, tam bir uyum halinde yaşayacaklarını hayâl ediyorum. Birkaç yüz kişi arasında pekâlâ sağlanabilen bu durum iki milyar için neden mümkün olmasın?

'Akıllı uslu' diyorlar işçiler dostum Bastian için. Sanırım akıl ile hepimiz, herşeyi gerçekleştirebiliriz! Ulu Tanrı hepimize düşünme yeteneğini vermiş. Gelin, kısa bir süre biraz daha az inanıp biraz daha çok düşünelim! Sonuçlar harikulâde olacak. Savaşlar bile dünyadan silinecek. Çünkü savaşları yapanlar sadece insanlardır, o halde insanlar bunları önleyebilmelidirler.

Kadehimi insan akıl ve mantığına kaldırıyorum. O bizi korkunun karanlık çukurundan çıkarsın, barış ve neşe ile dolu bir cennete götürsün.»

SON

YALNIZ HAVYARLA YAŞANMAZ

MARIO SIMMEL

Johannes Mario Simmel 1924 yılında Viyana'da doğdu. Sağlam bir öğrenim gören yazarın ilk romanı 1948'de yayımlandı. Ama onun şöhretini bütün dünyaya duyuran eseri «YALNIZ HAVYARLA YAŞANMAZ, Es muss nicht immer Kaviar sein» oldu. Bugüne kadar 24 çeşitli dile çevrilen kitapta yepyeni bir takdim şekli göze çarpar. Yazarın sürükleyici üslûbu ve olayların heyecanı okuru bir anda sarıverir.

YALNIZ HAVYARLA YAŞANMAZ, maceraya, aşka ve espriye susayanların beklediği kitaptır.

YALNIZ HAVYARLA YAŞANMAZ, son yılların en çarpıcı romanlarından biridir.

GÖKKUŞAĞI, ANAVATAN ve HERŞEYİ İTİRAF EDİYORUM Simmel'in öteki önemli eserleridir.

20 LİRA